

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 428/2009,

5. mai 2009,

millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks

(uuesti sõnastatud)

(ELT L 134, 29.5.2009, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1232/2011, 16. november 2011	L 326	26	8.12.2011
► <u>M2</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 388/2012, 19. aprill 2012	L 129	12	16.5.2012
► <u>M3</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 599/2014, 16. aprill 2014	L 173	79	12.6.2014
► <u>M4</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1382/2014, 22. oktoober 2014	L 371	1	30.12.2014
► <u>M5</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/2420, 12. oktoober 2015	L 340	1	24.12.2015

Parandatud:

- **C1** Parandus, ELT L 224, 27.8.2009, lk 21 (428/2009)
- **C2** Parandus, ELT L 60, 5.3.2016, lk 93 (2015/2420)

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 428/2009,

5. mai 2009,

millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks

(uuesti sõnastatud)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 133,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

ning . järgmist:

- (1) Nõukogu 22. juuni 2000. aasta määrust (EÜ) nr 1334/2000 (millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ja tehnoloogia ekspordi kontrollimiseks) ⁽¹⁾ on korduvalt oluliselt muudetud. Kuna määrusesse tehakse uusi muudatusi, tuleks see selguse huvides uuesti sõnastada.
- (2) Kahesuguse kasutusega kaupade (sealhulgas tarkvara ja tehnoloogia) ekspordi Euroopa Ühendusest tuleks tõhusalt kontrollida.
- (3) Kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi ühist tõhusat kontrollisüsteemi on vaja selleks, et tagada eelkõige tuumarelvade leviku tõkestamise osas liikmesriikide ja Euroopa Liidu (EL) rahvusvaheliste kohustuste ja ülesannete järgimine.
- (4) Kahesuguse kasutusega kaupade vaba liikumise eelduseks ühenduses on ühise kontrollisüsteemi ning ühtlustatud jõustamis- ja järelevalvepõhimõtete olemasolu liikmesriikides.
- (5) Otsuse tegemine ühekordsete, koond- või riiklike üldiste ekspordilubade, vahendusteenuste osutamise lubade, ühenduseväliste kahesuguse kasutusega kaupade transiidi või IV lisas loetletud kahesuguse kasutusega kaupade ühenduse piires edasitoimetamise lubade kohta on siseriiklike ametiasutuste ülesanne. Kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi reguleerivad siseriiklikud sätted ja otsused tuleb vastu võtta ühise kaubanduspoliitika ning eelkõige nõukogu 20. detsembri 1969. aasta määruse (EMÜ) nr 2603/69 (millega kehtestatakse ühised ekspordieeskirjad) ⁽²⁾ raames.
- (6) Otsused selliste kahesuguse kasutusega kaupade ühiste loetelude ajakohastamiseks, mille suhtes kohaldatakse ekspordikontrolli, peavad olema kooskõlas ülesannete ja kohustustega, mille liikmesriigid on võtnud tuumarelvade leviku tõkestamise rahvusvahelise korra ja ekspordi kontrollimise korra raames või asjakohaste rahvusvaheliste lepingute ratifitseerimise tulemusel.

⁽¹⁾ EÜT L 159, 30.6.2000, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 324, 27.12.1969, lk 25.

▼B

- (7) Kahesuguse kasutusega kaupade, sihtkohtade ja suuniste ühised loetelud on tõhusa ekspordikontrolli korra oluline osa.
- (8) Samuti tuleks kontrollida tarkvara ja tehnoloogia edastamist elektrooniliste andmekandjate kaudu või faksi või telefoni teel ühendusest väljaspool asuvatesse sihtkohtadesse.
- (9) Erilist tähelepanu tuleb pöörata re-ekspordile ja lõppkasutusele.
- (10) Liikmesriikide ja Euroopa Komisjoni esindajad kirjutasid 22. septembril 1998. aastal alla liikmesriikide, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja Rahvusvahelise Tuumaenergiaagentuuri vaheliste asjakohaste kaitsemeetmete kokkulepete lisaprotokollidele, mis kohustavad liikmesriike muu hulgas andma teavet eriseadmete ja mittetuumamaterjalide edasitoimetamise kohta.
- (11) Ühendus on 12. oktoobri 1992. aasta määruses (EMÜ) nr 2913/92 (millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik) ⁽¹⁾ (edaspidi „ühenduse tolliseadustik”) ja komisjoni määruses (EMÜ) nr 2454/93 ⁽²⁾ vastu võtnud nõukogu määruse (EMÜ) nr 2913/92 rakendamise tollieeskirjad, milles on muu hulgas kaupade ekspordi ja re-ekspordi reguleerivad sätted. Käesoleva määrusega ei kitsendata mingil viisil ühenduse tolliseadustiku ja selle rakendussätetega ette nähtud ega neist tulenevaid volitusi.
- (12) Avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks säilitavad liikmesriigid vastavalt asutamislepingu artiklile 30 ja kõnealuse artikli piires ning kuni kõrgema ühtlustatuse saavutamiseni õiguse kontrollida teatavate kahesuguse kasutusega kaupade edasitoimetamist ühenduses. Kui need kontrollimised on seotud ühendusest toimuva ekspordi kontrolli tõhususega, peaks nõukogu need regulaarselt läbi vaatama.
- (13) Käesoleva määruse nõuetekohase kohaldamise tagamiseks peaks iga liikmesriik võtma meetmeid, mis annavad pädevale asutusele asjakohased volitused.
- (14) ELi riigipead ja valitsusjuhid võtsid 2003. aasta juunis vastu massihävitusrelvade leviku tõkestamise tegevuskava (Thessaloniki tegevuskava). Euroopa Ülemkogu võttis 12. detsembril 2003 vastu kõnealust tegevuskava täiendava massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia. Nimetatud strateegia III peatüki kohaselt peab Euroopa Liit kasutama kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, et tõkestada, ära hoida, peatada ja võimaluse korral kõrvaldada ülemaailmsel tasandil muret tekitavad massihävitusrelvade levitamise kavad. Kõnealuse peatüki 30. punkti A osa alapunktis 4 viidatakse konkreetselt ekspordikontrolli poliitikate ja tavade tugevdamisele.

⁽¹⁾ EÜT L 302, 19.10.1991, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 253, 11.10.1992, lk 1.

▼B

- (15) ÜRO Julgeolekunõukogu 28. aprillil 2004 vastu võetud resolutsioonis 1540 leitakse, et kõik riigid peavad võtma ja jõustama tõhusaid meetmeid, et kehtestada siseriiklik kontroll tuuma-, keemia- ja bioloogiliste relvade ning nende kandevahendite leviku tõkestamiseks, sealhulgas asjakohase kontrolli kehtestamise kaudu nendega seotud materjalide üle, ning muu hulgas kehtestama selleks transiidi ja vahendamise kontrolli. Seotud materjalid on asjakohaste mitmepoolsete lepingute ja kokkulepetega hõlmatud või riiklikesse kontrolliloeteludesse kantud materjalid, seadmed ja tehnoloogia, mida võib kasutada tuuma-, keemia- ja bioloogiliste relvade ning nende kandevahendite konstrueerimiseks, arendamiseks, tootmiseks või kasutamiseks.
- (16) Käesolevat määrust kohaldatakse ka selliste kaupade suhtes, mis ainult läbivad ühenduse territooriumi, st selliste kaupade suhtes, millele ei ole määratud muud tollikäitlusviisi või kasutust peale välitransiidiprotseduuri või mis on lihtsalt paigutatud vabatsiooni või -lattu ja mille kohta ei pea pidama laovarvestust. Seega tuleks luua võimalus, mis lubab liikmesriigi asutustel juhtumipõhiselt keelata ühenduseväliste kaheksuguse kasutusega kaupade transiidi juhul, kui neil on luureteenistustelt või muudest allikatest saadud teabe põhjal piisavalt alust kahtlustada, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid võidakse kasutada tervikuna või osaliselt massihävitusrelvade või nende kandevahendite levitamiseks.
- (17) Samuti tuleks kontrollida vahendusteenuste osutamist juhul, kui pädev riiklik asutus on teatanud vahendajale või vahendaja on teadlik, et selliste teenuste osutamise tagajärjeks võib olla massihävitusrelvade tootmine kolmandates riikides või nende tarnimine kolmandatesse riikidesse.
- (18) Soovitav on saavutada kontrolli ühtne ja järjekindel kohaldamine kogu ELis, et edendada ELi ja rahvusvahelist julgeolekut ning luua ELi eksportijatele võrdsed tegutsemistingimused. Kooskõlas Thessaloniki tegevuskava soovitude ja massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia üleskutsetega on seetõttu asjakohane laiendada ekspordiloo andmisele eelnevate liikmesriikidevaheliste konsultatsioonide ulatust. See lähenemisviis annaks näiteks kindluse, et eksport ühest liikmesriigist ei kahjusta teise liikmesriigi olulisi julgeolekuhuve. Käesolevas määruses loetlemata kaheksuguse kasutusega kaupade riikliku kontrolli rakendamise tingimuste suurem ühtsus ning käesoleva määrusega kooskõlas antavate erinevate ekspordilubade kasutamistingimuste ühtlustamine tooks kaasa kontrolli ühtsema ja järjekindlama kohaldamise. Mittemateriaalsete tehnoloogiasiiirete määratluse täiustamine, nii et see hõlmaks kontrollitava tehnoloogia kättesaadavaks tegemist väljaspool ELi asuvatele isikutele, aitaks kaasa julgeoleku edendamisele, nagu ka tundliku teabe liikmesriikidevahelise vahetamise menetluste suuremasse kooskõlla viimine rahvusvaheliste ekspordikontrollimeetmete puhul kohaldatavate menetlustega, eelkõige luues liikmesriikidevaheliseks teabevahetuseks turvalise elektroonilise süsteemi sisseseadmise võimaluse.

▼B

- (19) Iga liikmesriik peaks määrama käesoleva määruse sätete rikku-
mise korral rakendatavad tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad
karistused,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

REGULEERIMISE OBJEKT JA MÕISTED

Artikkel 1

Käesoleva määrusega kehtestatakse ühenduse kord kaheksuguse kasutu-
sega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kont-
rollimiseks.

Artikkel 2

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kaheksuguse kasutusega kaubad” – kaubad, sealhulgas tarkvara ja
tehnoloogia, mida saab kasutada nii tsiviil- kui ka sõjalisel
otstarbel, kaasa arvatud kaubad, mida saab kasutada nii rahuotstar-
belisel eesmärgil, st mitte lõhkeainena, kui ka abivahendina tuuma-
relvade või muude tuumalõhkeseadmete tootmisel;
- 2) „eksport” –
 - i) ekspordiprotseduur määruse (EMÜ) nr 2913/92 (ühenduse tolli-
seadustik) artikli 161 tähenduses;
 - ii) re-eksport kõnealuse tolliseadustiku artikli 182 tähenduses, kuid
mis ei hõlma transiitkaupa, ning
 - iii) tarkvara ja tehnoloogia edastamine elektrooniliste andmekand-
jate kaudu, kaasa arvatud faksi, telefoni, elektronposti või mõne
muu elektroonilise vahendi teel väljaspool ühendust asuvasse
sihtkohta; see hõlmab ka sellise tarkvara ja tehnoloogia elekt-
roonilises vormis kättesaadavaks tegemist väljaspool ühendust
asuvatele juriidilistele või füüsilistele isikutele või partnerlus-
tele. Eksport hõlmab ka tehnoloogia suulist edastamist juhul,
kui kõnealust tehnoloogiat kirjeldatakse telefoni teel;
- 3) „eksportija” – mis tahes füüsiline või juriidiline isik või partnerlus:
 - i) kelle nimel ekspordideklaratsioon esitatakse, st isik, kellel on
deklaratsiooni aktsepteerimise ajal leping kolmanda riigi kauba
saajaga ning kellel on õigus teha otsus kauba saatmise kohta
väljapoole ühenduse tolliterritooriumi. Kui ekspordilepingut ei
ole sõlmitud või kui lepingupool ei tegutse iseenda nimel, on
eksportija isik, kellel on õigus teha otsus kauba saatmise kohta
väljapoole ühenduse tolliterritooriumi;
 - ii) kes teeb otsuse tarkvara või tehnoloogia edastamise või kätte-
saadavaks tegemise kohta elektrooniliste andmekandjate kaudu,
kaasa arvatud faksi, telefoni, elektronposti või mõne muu elekt-
roonilise vahendi teel väljaspool ühendust asuvasse sihtkohta.

▼B

Kui kahesuguse kasutusega kaupade käsutaja on ekspordilepingu alusel väljaspool ühendust asuv isik, on eksportijaks ühenduses asuv lepingupool;

- 4) „ekspordideklaratsioon” – dokument, millega isik väljendab ettenähtud vormis ja viisil oma soovi suunata kahesuguse kasutusega kaubad ekspordiprotseduurile;
- 5) „vahendusteenused” –
 - selliste tehingute üle läbirääkimiste pidamine või selliste tehingute korraldamine, mille eesmärk on kahesuguse kasutusega kaupade ost, müük või tarnimine kolmandast riigist mõnda teise kolmandasse riiki või
 - kolmandates riikides asuvate kahesuguse kasutusega kaupade müümine või ostmise eesmärgiga toimetada need edasi mõnda teise kolmandasse riiki.

Käesoleva määruse puhul jäetakse pelgalt kõrvalteenuste osutamine käesolevast mõistest välja. Kõrvalteenused on transport, finantsteenused, kindlustus või edasikindlustus või üldine reklaam või müügi edendamine;

- 6) „vahendaja” – ühenduses elu-või asukohta omav füüsiline või juriidiline isik või partnerlus, kes tegeleb punktis 5 määratletud teenustega, osutades neid ühendusest kolmandate riikide territooriumitele;
- 7) „transiit” – ühenduseväliste kahesuguse kasutusega kaupade veo sisenemine ühenduse tolliterritooriumile ja selle läbimine, sihtkohaga väljaspool ühendust;
- 8) „ühekordne ekspordiluba” – luba, mis antakse ühele kindlale eksportijale kaupade edastamiseks ühele kolmanda riigi lõppkasutajale või kaubasaajale ja mis kehtib ühe või enama kahesuguse kasutusega kauba kohta;

▼M1

- 9) „liidu üldine ekspordiluba” – teatavatesse sihtriikidesse eksportimise luba, mis antakse kõigile eksportijatele, kes täidavad Ila–IIIf lisas loetletud kasutustingmused;

▼B

- 10) „ekspordi koondiluba” – luba, mis antakse ühele kindlale eksportijale kahesuguse kasutusega kaupade liigi või kategooria kohta ning mis võib kehtida eksportimiseks ühele või enamale kindlaksmääratud lõppkasutajale ja/või ühte või enamasse kindlaksmääratud kolmandasse riiki;
- 11) „riiklik üldine ekspordiluba” – ekspordiluba, mis antakse kooskõlas artikli 9 lõikega 2 ning mis on määratletud siseriiklikes õigusaktides vastavalt artiklile 9 ja IIIc lisale;
- 12) „Euroopa Liidu tolliterritoorium” – territoorium ühenduse tolliseadustiku artikli 3 tähenduses;
- 13) „ühendusevälised kahesuguse kasutusega kaubad” – kaubad, millel on ühenduseväliste kaupade staatus ühenduse tolliseadustiku artikli 4 punkti 8 tähenduses.

II PEATÜKK REGULEERIMISALA

Artikkel 3

1. I lisas loetletud kahesuguse kasutusega kaupade ekspordiks on vaja ekspordiluba.
2. Vastavalt artiklile 4 või 8 on luba vaja ka teatavate I lisas loetlemata kahesuguse kasutusega kaupade eksportimiseks kõikidesse või teatavatesse sihtkohtadesse.

Artikkel 4

1. I lisas loetlemata kahesuguse kasutusega kaupade eksportimiseks on vaja luba juhul, kui eksportija asukohaliikmesriigi pädev asutus on eksportijat teavitanud, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt keemia-, tuuma- või bioloogiliste relvade või teiste tuumalõhkeseadmete arendamiseks, tootmiseks, töötlemiseks, kasutamiseks, hooldamiseks, ladustamiseks, avastamiseks, identifitseerimiseks või levitamiseks või selliste relvade kanderaketide arendamiseks, tootmiseks, hooldamiseks või ladustamiseks.

2. I lisas loetlemata kahesuguse kasutusega kaupade eksportimiseks on vaja luba ka juhul, kui ostjariik või sihtriik on hõlmatud relvaembargoga ►**M1** vastavalt nõukogu otsusele või ühisele seisukohale ◄ või Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) otsusele või tema suhtes on kehtestatud relvaembargo ÜRO Julgeolekunõukogu siduva resolutsiooniga ning kui lõikes 1 osutatud asutus on eksportijat teavitanud, et kõnealused kaubad on või võivad olla tervikuna või osaliselt ette nähtud sõjaliseks lõppkasutuseks. Käesolevas lõikes tähendab „sõjaline lõppkasutus” järgmist:

- a) lülitamine liikmesriikide sõjalise otstarbega kaupade nimekirjas sisalduvate kaupade hulka;
- b) tootmis-, katse- ja analüüsiseadmete ja nende komponentide kasutamine eespool nimetatud sõjalise otstarbega kaupade nimekirjas sisalduvate kaupade arendamiseks, tootmiseks või hooldamiseks;
- c) lõpetamata toodete kasutamine eespool nimetatud sõjalise otstarbega kaupade nimekirjas sisalduvaid kaupu tootvas tehases.

3. I lisas loetlemata kahesuguse kasutusega kaupade eksportimiseks on vaja luba ka juhul, kui lõikes 1 osutatud asutus on eksportijat teavitanud, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab tervikuna või osaliselt kasutada riigi sõjalise otstarbega kaupade nimekirjas sisalduvate selliste kaupade osade või komponentidena, mis on kõnealuse liikmesriigi territooriumilt eksporditud ilma selle liikmesriigi loata või vastuolus selle liikmesriigi õigusaktides sätestatud loaga.

▼B

4. Kui eksportija on teadlik, et kahesuguse kasutusega kaupad, mida ta kavatseb eksportida ning mis ei ole loetletud I lisas, on ette nähtud kasutamiseks tervikuna või osaliselt mõnel lõikes 1, 2 või 3 osutatud eesmärgil, peab ta sellest teatama lõikes 1 osutatud asutusele, kes otsustab, kas sellise ekspordi korral on vaja luba.

5. Liikmesriik võib kehtestada või säilitada siseriiklikud õigusaktid, mille alusel nõutakse I lisas loetlemata kahesuguse kasutusega kaupade eksportimiseks luba, kui eksportijal on põhjust kahtlustada, et need kaupad on tervikuna või osaliselt ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada mõnel lõikes 1 osutatud eesmärgil.

6. Liikmesriik, kes vastavalt lõigetele 1–5 kehtestab loanõude I lisas loetlemata kahesuguse kasutusega kaupade eksportimiseks, teavitab sellest vajaduse korral teisi liikmesriike ja komisjoni. Teised liikmesriigid võtavad seda teavet asjakohasel viisil arvesse ning teatavad sellest oma tolliasutustele ja teistele asjaomastele riiklikele asutustele.

7. Artikli 13 lõikeid 1, 2 ja 5–7 kohaldatakse juhul, kui tegemist on kahesuguse kasutusega kaupadega, mis ei ole loetletud I lisas.

8. Käesolev määrus ei piira liikmesriikide õigust võtta siseriiklikke meetmeid vastavalt määruse (EMÜ) nr 2603/69 artiklile 11.

Artikkel 5

1. I lisas loetletud kahesuguse kasutusega kaupadega seotud vahendusteenuste osutamiseks on vaja luba juhul, kui vahendaja elu- või asukohaliikmesriigi pädev asutus on vahendajat teavitanud, et kõnealused kaupad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt mõnel artikli 4 lõikes 1 osutatud eesmärgil. Kui vahendaja on teadlik, et I lisas loetletud kahesuguse kasutusega kaupad, mille puhul ta kavatseb vahendusteenuseid osutada, on ette nähtud kasutamiseks tervikuna või osaliselt mõnel artikli 4 lõikes 1 osutatud eesmärgil, peab ta sellest teatama pädevale asutusele, kes otsustab, kas selliste vahendusteenuste osutamiseks on vaja luba.

2. Liikmesriik võib laiendada lõike 1 kohaldamist loetlemata kahesuguse kasutusega kaupadele nende kasutamise korral artikli 4 lõikes 1 osutatud eesmärkidel, ning kahesuguse kasutusega kaupadele, mis on ette nähtud sõjaliseks lõppkasutuseks ja kasutamiseks sihtkohtades, millele on osutatud artikli 4 lõikes 2.

3. Liikmesriik võib kehtestada või säilitada siseriiklikud õigusaktid, mille alusel nõutakse kahesuguse kasutusega kaupade vahendamiseks luba, kui vahendajal on põhjust kahtlustada, et need kaupad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada mõnel artikli 4 lõikes 1 osutatud eesmärgil.

4. Käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud siseriiklike meetmete suhtes kohaldatakse artikli 8 lõikeid 2, 3 ja 4.

▼B

Artikkel 6

1. Selle liikmesriigi pädevad asutused, kelle territooriumil toimub I lisas loetletud ühenduseväliste kaheksuguse kasutusega kaupade transiit, võivad keelata nimetatud transiidi juhul, kui kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt artikli 4 lõikes 1 osutatud eesmärkidel. Sellise keelu üle otsustamisel võtavad liikmesriigid arvesse ülesandeid ja kohustusi, mida nad on võtnud rahvusvaheliste lepingute ja tuumarelvade leviku tõkestamise rahvusvahelise korra raames.

2. Liikmesriik võib enne otsustamist, kas transiit keelata või mitte, ette näha, et tema pädevad asutused võivad kehtestada juhtumipõhiselt loaõude I lisas loetletud kaheksuguse kasutusega kaupade konkreetse transiidi suhtes, kui kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt artikli 4 lõikes 1 osutatud eesmärkidel.

3. Liikmesriik võib laiendada lõike 1 kohaldamist loetlemata kaheksuguse kasutusega kaupadele nende kasutamise korral artikli 4 lõikes 1 osutatud eesmärkidel, ning kaheksuguse kasutusega kaupadele, mis on ette nähtud sõjaliseks lõppkasutuseks ja kasutamiseks sihtkohtades, millele on osutatud artikli 4 lõikes 2.

4. Käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud siseriiklike meetmete suhtes kohaldatakse artikli 8 lõikeid 2, 3 ja 4.

Artikkel 7

Käesolevat määrust ei kohaldata teenuste osutamise või tehnoloogia edastamise suhtes, kui sellega kaasneb isikute piiriülene liikumine.

Artikkel 8

1. Liikmesriik võib I lisas loetlemata kaheksuguse kasutusega kaupade eksportimise keelata või kehtestada nende eksportimisel loaõude avaliku julgeoleku või inimõigustega seotud kaalutlustel.

2. Liikmesriigid teatavad kõikidest lõike 1 kohaselt vastu võetud meetmetest viivitamata komisjonile ning esitavad nende üksikasjalikud põhjendused.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamata ka kõikidest lõike 1 kohaselt vastu võetud meetmetega seotud muudatustest.

4. Komisjon avaldab vastavalt lõigetele 2 ja 3 teatavaks tehtud meetmed *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

▼B

III PEATÜKK

EKSPORDILUBA JA VAHENDUSTEENUSTE OSUTAMISE LUBA

*Artikkel 9***▼M1**

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse teatava ekspordi puhul liidu üldine ekspordiluba, nagu on sätestatud Ila–IIl lisas.

Eksportija asukohaliikmesriigi pädevatel asutustel on õigus keelata eksportijal kõnealuste lubade kasutamine, kui on põhjendatud kahtlus tema suutlikkuse kohta sellise loa tingimustest või ekspordikontrolli alaste õigusaktide sätetest kinni pidada.

Liikmesriikide pädevad asutused vahetavad teavet eksportijate kohta, kellelt on võetud õigus liidu üldist ekspordiluba kasutada, välja arvatud juhul, kui nad otsustavad, et eksportija ei püüa kahesuguse kasutusega kaupu läbi teise liikmesriigi eksportida. Sellel otstarbel kasutatakse artikli 19 lõikes 4 osutatud süsteemi.

▼M3

Tagamaks, et Ila–IIl lisas sisalduv liidu üldine ekspordiluba hõlmab üksnes madala riskiga tehinguid, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 23a vastu delegeeritud õigusakte, et eemaldada liidu üldise ekspordiloo kehtivusalast sihtkohti, kui sellistele sihtkohtadele kehtestatakse artikli 4 lõikes 2 osutatud relvaembargo.

Kui selliste relvaembargode puhul on liidu üldise ekspordiloo kehtivusalast teatud sihtkohtade väljajätmine tungiva kiireloomulisuse tõttu vajalik, kohaldatakse käesoleva lõike alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele artiklis 23b sätestatud menetlust.

▼B

2. Igasuguse muu ekspordi korral, mille jaoks on vastavalt käesolevale määrusele vaja luba, annab loa selle liikmesriigi pädev asutus, mille territooriumil eksportija asub. Kui lõikes 4 sätestatud piirangutest ei tulene teisiti, võib luba olla kas ühekordne, koond- või üldluba.

Kõik load kehtivad kogu ühenduses.

Eksportijad esitavad pädevale asutusele kõik ühekordse ekspordiloo ja ekspordi koondloa taotlemiseks nõutavad asjakohased andmed, et liikmesriigi pädeval asutusel oleks täielik teave eelkõige eksporditava kauba lõppkasutaja, sihtriigi ja lõppkasutuse kohta. Loa saamiseks võib vajaduse korral kehtestada kohustuse esitada aruanne lõppkasutuse kohta.

3. Liikmesriigid vaatavad ühekordsete või koondlubade taotlused läbi siseriikliku õiguse või tavade kohaselt kindlaks määratava ajavahemiku jooksul.

▼B

4. Riiklik üldine ekspordiluba:

▼M1

- a) ei hõlma IIg lisas loetletud kaupu;

▼B

- b) on määratletud siseriikliku õiguse või tavade kohaselt. Seda võivad kasutada kõik kõnealuseid lube väljastavas liikmesriigis elu- või asukohta omavad eksportijad, kui nad vastavad käesolevas määruses ja seda täiendavates siseriiklikes õigusaktides sätestatud nõuetele. Load antakse välja kooskõlas IIIc lisas sätestatud juhistega. Load antakse välja vastavalt siseriiklikule õigusele või tavale.

Liikmesriigid teatavad kõikidest riiklike üldiste ekspordilubade väljastamistest või muutmistest viivitamata komisjonile. Komisjon avaldab kõnealused teated *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias;

- c) ei ole kasutatav juhul, kui asjaomased asutused on eksportijale teatanud, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab tervikuna või osaliselt kasutada mõnel artikli 4 lõigetes 1 ja 3 või artikli 4 lõikes 2 osutatud eesmärgil riigis, mis on hõlmatud relvaembargoga ►**M1** vastavalt nõukogu otsusele või ühisele seisukohale ◀ või OSCE otsusele või mille suhtes on kehtestatud relvaembargo ÜRO Julgeolekunõukogu siduva resolutsiooniga, või kui eksportija on teadlik, et kaubad on mõeldud kasutamiseks eespool nimetatud eesmärkidel.

5. Liikmesriigid võivad oma siseriiklikes õigusaktides säilitada või ette näha võimaluse anda ekspordi koondluba.

6. Liikmesriigid esitavad komisjonile asutuste nimekirja, kelle pädevuses on:

- a) anda välja kahesuguse kasutusega kaupade ekspordilubasid;
- b) otsustada kahesuguse kasutusega kaupade transiidi keelamine vastavalt käesolevale määrusele.

Komisjon avaldab nende asutuste nimekirja *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

Artikkel 10

1. Käesoleva määruse kohaste vahendusteenuste osutamise lubasid annab välja selle liikmesriigi pädev asutus, mille territooriumil on vahendaja elu- või asukoht. Kõnealune luba antakse kahe või enama kolmanda riigi vahel liikuvate kindlate kaupade kindlaksmääratud koguse kohta. Kõnealuste kaupade asukoht päritoluriigiks olevas kolmandas riigis, kaupade lõppkasutaja ja tema täpne asukoht peavad olema selgelt märgitud. Luba kehtib kogu ühenduses.

2. Vahendajad esitavad pädevale asutusele kõik käesoleva määruse kohaselt vahendusteenuste osutamise loa taotlemiseks nõutavad asjakohased andmed, mis eelkõige hõlmavad üksikasjalikku teavet kahesuguse kasutusega kaupade asukoha kohta päritoluriigiks olevas kolmandas riigis, kõnealuste kaupade täpset kirjeldust ja nende täpset kogust, teavet tehinguga seotud kolmandate isikute, sihtriigiks oleva kolmanda riigi, selles riigis asuva lõppkasutaja ja tema täpse asukoha kohta.

3. Liikmesriigid vaatavad vahendusteenuste osutamise lubade taotlused läbi siseriikliku õiguse või tavade kohaselt kindlaksmääratava ajavahemiku jooksul.

▼B

4. Liikmesriigid esitavad komisjonile asutuste nimekirja, kelle pädevuses on anda käesoleva määruse kohaselt välja vahendusteenuste osutamise lubasid. Komisjon avaldab nende asutuste nimekirja *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias

Artikkel 11

1. Kui kahesuguse kasutusega kaubad, mille kohta on esitatud taotlus saada ühekordne luba eksportimiseks ►M1 Ila lisas ◄ loetlemata sihtkohta või, IV lisas loetletud kahesuguse kasutusega kaupade puhul, mis tahes sihtkohta, paiknevad või hakkavad paiknema ühes või mitmes liikmesriigis väljaspool seda liikmesriiki, kus taotlus on esitatud, märgitakse see asjaolu loataotlusele. Selle liikmesriigi pädev asutus, kellele loataotlus on esitatud, konsulteerib viivitamata kõnealuse ühe või mitme liikmesriigi pädeva asutusega ja esitab asjakohase teabe. Liikmesriik või liikmesriigid, kellega on konsulteeritud, teatavad kümne tööpäeva jooksul loa andmisega seotud võimalikest vastuväidetest, mis on siduvad selle liikmesriigi jaoks, kus taotlus on esitatud.

Kui vastuväiteid ei ole esitatud kümne tööpäeva jooksul, loetakse, et konsulteeritud liikmesriigil või liikmesriikidel vastuväited puuduvad.

Erandjuhul võib konsulteeritav liikmesriik taotleda kümnepäevase tähtaja pikendamist. Kõnealune ajapikendus ei või siiski ületada 30 tööpäeva.

2. Kui eksport võib kahjustada liikmesriigi olulisi julgeolekuhuve, võib liikmesriik taotleda, et teine liikmesriik ekspordiluba ei annaks, või kui luba on juba antud, et see tühistataks, peatataks, tunnistataks kehtetuks või seda muudetaks. Taotluse saanud liikmesriik alustab taotluse esitanud liikmesriigiga viivitamata konsulteerimist, mis ei ole siduv ja mis tuleb kümne tööpäeva jooksul lõpule viia. Juhul kui taotluse saanud liikmesriik otsustab luba mitte anda, tuleb sellest teatada komisjonile ja teistele liikmesriikidele, kasutades selleks artikli 13 lõikes 6 nimetatud elektroonilist süsteemi.

Artikkel 12

1. Kui liikmesriik otsustab käesoleva määruse alusel ühekordset ekspordiloa, ekspordi koondloa või vahendusteenuste osutamise loa andmist, võtab ta arvesse kõiki asjakohaseid kaalutlusi, sealhulgas järgmist:

- a) ülesandeid ja kohustusi, mida ta on võtnud tuumarelvade leviku tõkestamise rahvusvahelise korra ja ekspordi kontrollimise korra raames või asjakohaste rahvusvaheliste lepingute ratifitseerimise tulemusel;
- b) nõukogu ►M1 otsuse või ühise seisukoha ◄, OSCE otsuse või ÜRO Julgeolekunõukogu siduva resolutsiooniga kehtestatud sanktsioonidest tulenevaid kohustusi;
- c) riiklikke välis- ja julgeolekupoliitika kaalutlusi, sealhulgas neid, mis sisalduvad nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ ELT L 335, 13.12.2008, lk 99.

▼B

d) kavandatud lõppkasutusega ja sellest kõrvalekaldumise ohuga seotud kaalutlusi.

2. Lisaks lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele võtab liikmesriik ekspordi koondloa taotluse hindamisel arvesse, kas eksportija on kasutanud käesoleva määruse sätete ja eesmärkidega kooskõla tagamiseks ning loa tingimustele ja nõuetele vastamiseks proportsionaalseid ja asjakohaseid vahendeid ja menetlusi.

Artikkel 13

1. Tegutsedes vastavalt käesolevale määrusele, võib liikmesriigi pädev asutus keelduda ekspordiloo andmisest ja tühistada, peatada või kehtetuks tunnistada tema poolt välja antud ekspordi või vahendusteenuste osutamise loa või seda muuta. Kui ekspordiloo andmisest keeldutakse, luba tühistatakse, peatatakse, tunnistatakse kehtetuks või seda piiratakse oluliselt või kui on otsustatud, et kavandatud ekspordi ei saa lubada, teatab asutus sellest teiste liikmesriikide pädevatele asutustele ja komisjonile ning jagab nendega asjakohast teavet. Kui liikmesriigi pädev asutus on ekspordiloo peatanud, teatatakse liikmesriikidele ja komisjonile peatamise perioodi lõpus lõplik hinnang.

2. Liikmesriikide pädevad asutused vaatavad lõike 1 alusel teatatud loa andmisest keeldumised läbi kolme aasta jooksul pärast keeldumisest teatamist ning tühistavad või muudavad need või uuendavad neid. Liikmesriikide pädevad asutused teatavad läbivaatamise tulemustest teiste liikmesriikide pädevatele asutustele ja komisjonile niipea kui võimalik. Keeldumised, mida ei tühistata ega muudeta, jäävad kehtima.

3. Liikmesriikide pädevad asutused teatavad liikmesriikidele ja komisjonile viivitamata artikli 6 kohaselt tehtud otsustest keelata I lisas loetletud kahesuguse kasutusega kaupade transiit. Sellised teatamised sisaldavad kogu asjakohast teavet, sealhulgas kõnealuse kauba klassifikatsiooni, tehniliste parameetrite, sihtriigi ja lõppkasutaja kohta.

4. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse ka vahendusteenuste osutamise lubade suhtes.

5. Enne seda, kui liikmesriigi pädev asutus annab käesoleva määruse kohaselt toimides välja ekspordiloo või vahendusteenuste osutamise loa või teeb transiiti käsitleva otsuse, vaatab ta läbi kõik kehtivad keeldumised või käesoleva määruse kohaselt tehtud otsused keelata I lisas loetletud kahesuguse kasutusega kaupade transiit, et tuvastada, kas teise liikmesriigi või teiste liikmesriikide pädevad asutused on põhimõtteliselt identse tehingu puhul (st tehing, mis hõlmab samale lõppkasutajale või kaubasaajale mõeldud kaupa, millel on põhimõtteliselt samad parameetrid või tehnilised näitajad) keeldunud loa andmisest või transiidi lubamisest. Ta konsulteerib kõigepealt liikmesriigi või liikmesriikide pädevate asutustega, kes vastavalt lõigetes 1 ja 3 ette nähtud korrale on keeldunud loa andmisest või on teinud otsuse keelata transiit. Kui liikmesriigi pädev asutus otsustab pärast sellist konsulteerimist siiski loa anda või transiiti lubada, teavitab ta sellest teiste liikmesriikide pädevaid asutusi ja komisjoni ning esitab otsuse põhjendamiseks kõik asjakohased andmed.

▼M1

6. Kõik käesoleva artikli kohaselt nõutavad teatamised tehakse turvaliste elektrooniliste teabedastusvahendite teel, sealhulgas artikli 19 lõikes 4 osutatud süsteemi kaudu.

▼B

7. Käesoleva artikli sätete kohaselt toimuva teabe jagamise puhul järgitakse artikli 19 lõigete 3, 4 ja 6 sätteid sellise teabe konfidentsiaalsuse kohta.

Artikkel 14

1. Kõik ühekordsed ekspordiload, ekspordi koondload ja vahendusteenuste osutamise load antakse välja kirjalikult või elektrooniliste teabedastusvahendite teel vormidel, mis sisaldavad kõiki IIIa ja IIb lisas esitatud näidiste elemente ning on samas järjestuses kui näidistel.

2. Koguselisi piiranguid sisaldavad ekspordi koondload kuuluvad ekspordijate taotluse korral jagamisele.

IV PEATÜKK

KAHESUGUSE KASUTUSEGA KAUPADE LOETELU
AJAKOHASTAMINE*Artikkel 15*

1. I lisas esitatud kahesuguse kasutusega kaupade loetelu ajakohastatakse kooskõlas selliste ülesannete ja kohustustega ning nende võimalike muudatustega, mida liikmesriigid on võtnud tuumarelva leviku tõkestamise rahvusvahelise korra ja ekspordi kontrollimise korra raames või asjakohaste rahvusvaheliste lepingute ratifitseerimise tulemusel.

2. IV lisa, mis on I lisa alajaotis, ajakohastatakse seoses Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikliga 30, nimelt liikmesriikide avaliku korra ja avaliku julgeoleku huvides.

▼M3

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23a vastu delegeeritud õigusakte I lisas sätestatud kahesuguse kasutusega kaupade loetelu ajakohastamiseks. I lisa ajakohastatakse käesoleva artikli lõike 1 reguleerimisala piires. Kui I lisa ajakohastamine on seotud kahesuguse kasutusega kaupadega, mis on loetletud ka IIa–IIg või IV lisas, muudetakse neid lisasid vastavalt.

▼B

V PEATÜKK

TOLLIPROTSEDUURID

Artikkel 16

1. Kahesuguse kasutusega kaupade ekspordiformaalsuste täitmisel ekspordideklaratsiooni aktsepteerivas tolliasutuses tõendab eksportija, et nõuetekohane ekspordiluba on saadud.

2. Eksportijalt võib nõuda mis tahes tõendava dokumendi tõlkimist selle liikmesriigi ametlikku keelde, kus ekspordideklaratsioon esitatakse.

▼B

3. Ilma et see piiraks talle ühenduse tolliseadustikuga antud ja sellest tulenevaid volitusi, võib liikmesriik samuti peatada kaupade eksportimise oma territooriumilt ajavahemikuks, mis ei ületa lõikes 4 osutatud ajavahemikke, või vajaduse korral muul viisil takistada kehtiva loa saanud I lisas loetletud kahesuguse kasutusega kaupade väljaviimist ühendusest tema territooriumi kaudu, kui on põhjust kahtlustada, et:

a) loa andmisel ei arvestatud asjakohast teavet või

b) asjaolud on pärast loa väljaandmist oluliselt muutunud.

4. Lõikes 3 osutatud juhul konsulteeritakse viivitamata ekspordiload andnud liikmesriigi pädeva asutusega, et see võiks võtta meetmeid artikli 13 lõike 1 kohaselt. Kui pädev asutus otsustab loa kehtima jätta, esitab ta vastuse kümne tööpäeva jooksul, mida võib tema taotluse korral erandjuhul pikendada kuni 30 tööpäevani. Sel juhul, või kui vastust ei ole saadud 10 või 30 päeva jooksul, lubatakse kahesuguse kasutusega kaubad viivitamata eksporti. Loa andnud liikmesriik teatab sellest teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Artikkel 17

1. Liikmesriigid võivad ette näha, et kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi tolliformaalsusi võib täita üksnes selleks volitatud tolliasutustes.

2. Liikmesriigid, kes kasutavad lõikes 1 sätestatud õigust, teevad komisjonile teatavaks nõuetekohaste volitustega tolliasutused. Komisjon avaldab selle teabe *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

Artikkel 18

Määruse (EMÜ) nr 2454/93 artikli 843 ja artiklite 912a–912 g sätteid kohaldatakse selliste kahesuguse kasutusega kaupade ekspordile, re-ekspordile ja tolliterritooriumilt väljaviimisele kehtestatud piirangute suhtes, mille ekspordiks on käesoleva määruse alusel vaja luba.

VI PEATÜKK

HALDUSKOOSTÖÖ

Artikkel 19

1. Liikmesriigid võtavad koostöös komisjoniga kõik vajalikud meetmed pädevate asutuste vahel otsese koostöö ja teabevahetuse sisseseadmiseks, eelkõige kõrvaldamaks ohtu, et võimalikud erinevused ekspordikontrolli kohaldamises kahesuguse kasutusega kaupade suhtes võivad põhjustada häireid kaubavahetuses, mis võib tekitada raskusi ühele või mitmele liikmesriigile.

▼B

2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed pädevate asutuste vahel otsese koostöö ja teabevahetuse sisseseadmiseks, et suurendada ühenduse ekspordikontrolli korra tõhusust. Vahetatav teave võib hõlmata:

- a) teavet eksportijate kohta, kellelt on siseriiklike sanktsioonidega ära võetud õigus kasutada riiklikku üldist ekspordiluba või ►**M1** liidu üldist ekspordiluba ◄;
- b) andmeid tundlike lõppkasutajate, kahtlases hanketegevuses osalejate ja võimaluse korral kasutatavate marsruutide kohta.

3. Nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määrust (EÜ) nr 515/97 (liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks) ⁽¹⁾ ja eriti selle sätteid teabe konfidentsiaalsuse kohta kohaldatakse *mutatis mutandis*, ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 23 kohaldamist.

▼M1

4. Komisjon seab, konsulteerides artikli 23 kohaselt asutatud kahe- või kolmele liikmesriigile koordineerimisrühmaga, sisse turvalise ja krüpteeritud süsteemi teabevahetuseks liikmesriikide vahel ja vajaduse korral komisjoniga. Euroopa Parlamendile antakse teavet süsteemi eelarve, väljatöötamise, algse ja lõpliku ülesehituse ja toimimisviisi ning võrgukulude kohta.

▼B

5. Eksportijatele ja vahendajatele suuniste andmise eest vastutavad liikmesriigid, kus on eksportijate ja vahendajate elu- või asukoht. Komisjon ja nõukogu võivad samuti anda suuniseid ja/või soovitusi heade tavade kohta käesolevas määruses käsitletud valdkondades.

6. Isikuandmete töötlemine toimub vastavalt eeskirjadele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivis 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määruses (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽³⁾.

VII PEATÜKK

KONTROLLIMEETMED

Artikkel 20

1. Kahe- või kolmele liikmesriigile koordineerimisrühmaga, sisse turvalise ja krüpteeritud süsteemi teabevahetuseks liikmesriikide vahel ja vajaduse korral komisjoniga. Euroopa Parlamendile antakse teavet süsteemi eelarve, väljatöötamise, algse ja lõpliku ülesehituse ja toimimisviisi ning võrgukulude kohta.

- a) kahe- või kolmele liikmesriigile koordineerimisrühmaga, sisse turvalise ja krüpteeritud süsteemi teabevahetuseks liikmesriikide vahel ja vajaduse korral komisjoniga.

⁽¹⁾ EÜT L 82, 22.3.1997, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽³⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

▼B

- b) kahesuguse kasutusega kaupade kogus;
- c) eksportija ja kaubasaaja nimi ning aadress;
- d) kahesuguse kasutusega kaupade lõppkasutus ja lõppkasutaja, juhul kui see on teada.

2. Vahendajad peavad artikli 5 reguleerimisalasse kuuluvate vahendusteenuste kohta registrit või arvestust vastavas liikmesriigis kehtiva siseriikliku õiguse või tava kohaselt, et nõudmise korral tõestada vahendatud kahesuguse kasutusega kaupade kirjeldust, kaupade vahendamise ajavahemikku ja sihtkohta ning seda, milliseid riike vahendusteenuse osutamine puudutas.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud registrit või arvestust ja dokumente säilitatakse vähemalt kolm aastat alates ekspordi toimumise või vahendusteenuse osutamise kalendriaasta lõppemisest. Need esitatakse nõudmise korral selle liikmesriigi pädevale asutusele, mille territooriumil on eksportija või vahendaja elu- või asukoht.

Artikkel 21

Käesoleva määruse nõuetekohase kohaldamise tagamiseks võtavad liikmesriigid mis tahes meetmeid, et võimaldada oma pädeval asutusel:

- a) koguda teavet kahesuguse kasutusega kaupadega seotud tellimuste või toimingute kohta;
- b) tõestada ekspordi kontrollimeetmete nõuetekohast rakendamist, mis võib eelkõige seisneda õiguses siseneda eksporditoiminguga seotud isikute või selliste vahendajate valdustesse, kes on seotud vahendusteenuste osutamisega artiklis 5 sätestatud asjaoludel.

VIII PEATÜKK

MUUD SÄTTED*Artikkel 22*

1. IV lisa loetletud kahesuguse kasutusega kaupade ühendusesiseks edasitoimetamiseks on vaja luba. Üldluba ei hõlma IV lisa 2. osas loetletud kaupu.

2. Liikmesriik võib nõuda luba muude kahesuguse kasutusega kaupade edasitoimetamiseks oma territooriumilt teise liikmesriigi territooriumile, kui edasitoimetamise ajal:

- edasitoimetaja teab, et asjaomaste kaupade lõplik sihtkoht asub väljaspool ühendust;
- see liikmesriik, kust kaubad edasi toimetatakse, nõuab vastavalt artiklitele 3, 4 või 8 luba nende kaupade eksportimiseks kõnealusesse lõppsihtkohta ning kui otse tema territooriumilt toimuvaks ekspordiks ei ole antud üld- või koondluba;

▼B

— ei pea kaubad läbima selles liikmesriigis, kuhu need edasi toimetatakse, ühtki ühenduse tolliseadustiku artiklis 24 määratletud töötlemist või toimingut.

3. Edasitoimetamise luba tuleb taotleda sellest liikmesriigist, kust kahesuguse kasutusega kaubad edasi toimetatakse.

4. Kui liikmesriik, kust kaubad edasi toimetatakse, on artiklis 11 sätestatud konsultatsioonide käigus juba andnud nõusoleku kahesuguse kasutusega kaupade edasiseks eksportimiseks, antakse edasitoimetajale kohe edasitoimetamise luba, välja arvatud juhul, kui asjaolud on oluliselt muutunud.

5. Liikmesriik, kes võtab vastu sellist nõuet sisaldava õigusakti, teavitab komisjoni ja teisi liikmesriike meetmetest, mida ta on võtnud. Komisjon avaldab nimetatud teabe *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

6. Lõigete 1 ja 2 kohased meetmed ei hõlma ühendusesisest piirikontrolli, vaid üksnes kontrolli, mis kuulub kogu ühenduse territooriumil mittediskrimineerival viisil kohaldatavasse tavalisse kontrollimenetlusse.

7. Lõigete 1 ja 2 kohaste meetmete kohaldamine ei tohi mingil juhul põhjustada seda, et kauba edasitoimetamisele ühest liikmesriigist teise seatakse rangemad piirangud kui sama kauba eksportimisele kolmandatesse riikidesse.

8. I lisa loetletud kahesuguse kasutusega kaupade ühendusesisese edasitoimetamise dokumente ja arvestusi säilitatakse vähemalt kolm aastat alates edasitoimetamise kalendriaasta lõppemisest ning need esitatakse nõudmise korral selle liikmesriigi pädevale asutusele, kust need kaubad edasi toimetati.

9. Liikmesriik võib oma siseriiklikes õigusaktides sätestada nõude, et I lisa 2. osa 5. kategoorias loetletud ning IV lisa loetlemata kaupade ühendusesisese edasitoimetamise korral kõnealusest liikmesriigist esitatakse kõnealuse liikmesriigi pädevale asutusele nende kaupade kohta lisateavet.

10. I lisa loetletud kahesuguse kasutusega kaupade ühendusesisest edasitoimetamist käsitlevates asjakohastes äridokumentides märgitakse selgelt, et ühendusest eksportimisel kuuluvad need kaubad kontrollimisele. Asjakohasteks äridokumentideks on eelkõige müügileping, tellimuse kinnitus, arve või lähetusteatis.

Artikkel 23

1. Asutatakse kahesuguse kasutusega kaupade koordineerimisrühm, mille eesistuja on komisjoni esindaja. Iga liikmesriik määrab koordineerimisrühma oma esindaja.

Koordineerimisrühm uurib kõiki käesoleva määruse kohaldamisega seotud küsimusi, mida võib tõstatada eesistuja või liikmesriigi esindaja.

▼B

2. Kahesuguse kasutusega kaupade koordineerimisrühma eesistuja või koordineerimisrühm konsulteerib käesolevas määruses käsitletud eksportijate, vahendajate ja muude asjaomaste sidusrühmadega, kui ta peab seda vajalikuks.

▼M1

3. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile igal aastal kahesuguse kasutusega kaupade koordineerimisrühma tegevuse, kontrollide ja konsultatsioonide kohta aruande, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) ⁽¹⁾ artikli 4 sätteid.

▼M3*Artikkel 23a*

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 9 lõikes 1 ja artikli 15 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 2. juulist 2014. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 9 lõikes 1 ja artikli 15 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 9 lõike 1 ja artikli 15 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 23b

1. Käesoleva artikli kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusakt jõustub viivitamata ja seda kohaldatakse seni, kuni selle suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväidet. Delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.

⁽¹⁾ EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

▼M3

2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes vastuväite esitada kooskõlas artikli 23a lõikes 5 osutatud menetlusega. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväide.

▼B*Artikkel 24*

Liikmesriik võtab vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse kõikide sätete nõuetekohane rakendamine. Liikmesriik kehtestab eelkõige käesoleva määruse sätete ja selle rakendamissätete rikkumise korral rakendatavad karistused. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

▼M1*Artikkel 25*

1. Iga liikmesriik teavitab komisjoni käesoleva määruse rakendamiseks vastu võetud õigus- ja haldusnormidest, sealhulgas artiklis 24 osutatud meetmetest. Komisjon edastab nimetatud teabe teistele liikmesriikidele.

2. Iga kolme aasta järel vaatab komisjon käesoleva määruse rakendamise läbi ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle rakendamise ja mõju hindamise põhjaliku aruande, mis võib sisaldada määruse muutmise ettepanekuid. Liikmesriigid esitavad komisjonile kogu asjakohase teabe, mida on vaja aruande koostamiseks.

3. Aruande eraldi osades käsitletakse:

a) kahesuguse kasutusega kaupade koordineerimisrühma ja selle tegevust. Teavet, mida komisjon annab kahesuguse kasutusega koordineerimisrühma kontrollide ja konsultatsioonide kohta, loetakse määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 kohaselt konfidentsiaalseks. Teavet peetakse igal juhul konfidentsiaalseks, kui on tõenäoline, et selle avaldamisel on teabe andjale või teabe allikale märkimisväärselt ebasoodne mõju;

b) artikli 19 lõike 4 kohaldamist ja antakse teada, millise etapini on jõutud liikmesriikide vahel ja komisjoniga toimuva teabevahetuse turvalise ja krüpteeritud süsteemi loomisel;

c) artikli 15 lõike 1 rakendamist;

d) artikli 15 lõike 2 rakendamist;

▼ **M1**

e) põhjalikku teavet, mis on esitatud meetmete kohta, mida liikmesriigid on artikli 24 kohaselt võtnud ja millest nad on komisjonile käesoleva artikli lõike 1 alusel teada andnud.

4. Komisjon esitab hiljemalt 31. detsembriks 2013 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse käesoleva määruse rakendamist, eritähelpanuga IIb lisa (liidu üldine ekspordiluba nr EU002) rakendamisele, lisades vajaduse korral seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, eelkõige väikese väärtusega kaubasaadetiste osas.

Artikkel 25a

Ilma et see piiraks vastastikuse haldusabi kokkulepete sätete või liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud tolliprotokollide kohaldamist, võib nõukogu volitada komisjoni pidama kolmandate riikidega läbirääkimisi lepingute sõlmimiseks, mis näevad ette käesolevas määruses käsitletivate kaheksa kasutusega kaupade ekspordi kontrollimise vastastikust tunnustamist, eelkõige selleks, et vältida loa nõudmist liidu territooriumil toimuvaks re-ekspordiks. Need läbirääkimised toimuvad kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõikes 3 kehtestatud korraga ning vajaduse korral Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepinguga.

▼ **B***Artikkel 26*

Käesolev määrus ei mõjuta:

- Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 296 kohaldamist,
- Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu kohaldamist.

Artikkel 27

Määrus (EÜ) nr 1334/2000 tunnistatakse kehtetuks alates 27. augustist 2009.

Enne 27. augustit 2009 esitatud ekspordiloo taotluste suhtes kohaldatakse siiski jätkuvalt määruse (EÜ) nr 1334/2000 asjakohaseid sätteid.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt VI lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 28

Käesolev määrus jõustub 90. päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼M5

I LISA

Käesoleva määruse artiklis 3 osutatud loetelu

KAHESUGUSE KASUTUSEGA KAUPADE LOETELU

Käesoleva loeteluga rakendatakse kahesuguse kasutusega kaupade rahvusvaheliselt kokkulepitud kontrolli, mis hõlmab Wassenaari kokkulepet, raketitehnoloogia kontrollirežiimi (MTCR), tuumatarneriikide gruppi (NSG), Austraalia gruppi ja keemiarelvade konventsiooni (CWC).

SISUKORD

Märkused

Akronüümid ja lühendid

Mõisted

- 0-kategooria Tuumamaterjalid, rajatised ja seadmed
- 1. kategooria Erimaterjalid ja nendega seotud seadmed
- 2. kategooria Materjalide töötlemine
- 3. kategooria Elektroonika
- 4. kategooria Arvutid
- 5. kategooria Telekommunikatsioon ja „infoturve”
- 6. kategooria Andurid ja laserid
- 7. kategooria Navigatsiooni- ja lennuelektroonika
- 8. kategooria Merendus
- 9. kategooria Kosmosesõidukid ja tõukejõud

ÜLDMÄRKUSED I LISA KOHTA

1. Sõjaliseks kasutuseks ettenähtud või kohandatud kaupade kontrolli osas vaadake üksikute liikmesriikide sõjaliste kaupade kontrollimist käsitlevaid loetelusid. Käesolevas lisas esinevad viited „VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRJA” osutavad nimetatud loeteludele.
2. Käesolevas lisas käsitletud kontrolli eesmärki ei tohiks kahjustada selliste kontrolli alla mittekuuluvate kaupade (kaasa arvatud tootmisvahendid) ekspordiga, mis sisaldavad üht või mitut kontrolli alla kuuluvat komponenti, kusjuures kontrolli alla kuuluv komponent või kontrolli alla kuuluvad komponendid on kaupade põhiliseks koostisosaks ja seda (neid) on võimalik kergesti eraldada või kasutada muudel eesmärkidel.

***NB!** Otsustades, kas kontrolli alla kuuluvat komponenti või komponente võib pidada põhiliseks koostisosaks, on vaja kaaluda koguse, väärtuse ja tehnoloogilise oskusteabega seotud tegureid ning muid eriasjaolusi, mis võiksid määrata kontrolli alla kuuluva komponendi või komponendid hangitavate kaupade põhiliseks koostisosaks.*

3. Käesolevas lisas määratletud kaubad hõlmavad nii uusi kui ka kasutatud kaupu.
4. Mõnel juhul on kemikaalid järjestatud nimetuse ja CASi numbri järgi. Nimekirja kohaldatakse sama struktuurivalemiga kemikaalide (kaasa arvatud hüdraadid) suhtes, sõltumata nende nimetusest või CASi numbrist. CASi numbrid on lisatud, aitamaks kindlaks määrata vastavat kemikaali või segu,

▼ **M5**

sõltumata nomenklatuurist. CASi numbreid ei saa kasutada unikaalsete märgistustena, kuna loetletud kemikaalide mõnel vormil on erinevad CASi numbrid ning loetletud kemikaale sisaldavatel segudel võivad samuti olla erinevad CASi numbrid.

TUUMATEHNOLOOGIAT KÄSITLEV MÄRKUS (NTN)

(Lugeda koos 0-kategooria E-osaga.)

0-kategoorias kontrollitud kaupadega otseselt seotud tehnoloogiat kontrollitakse vastavalt 0-kategooria sätetele.

„Tehnoloogia”, mis on ette nähtud kontrolli alla kuuluvate kaupade „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”, jääb kontrolli alla kuuluvaks ka siis, kui seda kohaldatakse kontrolli alla mittekuuluvate kaupade suhtes.

Kaupade lubamine ekspordiks annab loa ekspordida samale lõppkasutajale ka minimaalse „tehnoloogia”, mis on vajalik kõnealuste kaupade paigaldamiseks, kasutamiseks, hoolduseks ja remondiks.

„Tehno” siirde kontrolli ei kohaldata „üldkasutatava teabe” või „fundamentaalteaduslike uuringute” suhtes.

ÜLDMÄRKUS TEHNOLOOGIA KOHTA (GTN)

(Lugeda koos 1.–9. kategooria E-osaga.)

Sellise „tehnoloogia” ekspordi, mis on „vajalik” 1.–9. kategoorias nimetatud kontrolli alla kuuluvate kaupade „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”, kontrollitakse 1.–9. kategooria sätete kohaselt.

„Tehnoloogia”, mis on „vajalik” kontrolli alla kuuluvate kaupade „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”, jääb kontrolli alla kuuluvaks ka siis, kui seda kohaldatakse kontrolli alla mittekuuluvate kaupade suhtes.

Kontrolli ei kohaldata sellise „tehnoloogia” suhtes, mis on minimaalselt vajalik selliste kaupade paigaldamiseks, kasutamiseks, hoolduseks (kontrolliks) või remondiks, mis ei kuulu kontrolli alla või mille eksport on lubatud.

NB! See ei vabasta kontrolli alla kuulumisest punktides 1E002.e, 1E002.f, 8E002.a ja 8E002.b määratletud vastavat tehnoloogiat.

„Tehno” siirde kontrolli ei kohaldata „üldkasutatava” teabe või „fundamentaalteaduslike uuringute” või patenditaotluste tegemiseks vajaliku miinimumteabe suhtes.

ÜLDMÄRKUS TARKVARA KOHTA (GSN)

(Käesolev märkus on ülimusliku iseloomuga kõigi 0–9. kategooria D-osas loetletud kontrollimiste suhtes.)

Käesoleva loetelu 0–9. kategoorias ei kontrollita „tarkvara”, mis on:

a. üldiselt avalikkusele kättesaadav, kuna

1. seda müüakse varudest jaemüügikohtades piiramatult järgmistel viisidel:

- a. käsimüük;
- b. postimüük;
- c. elektroonilised tehingud või
- d. telefonimüük ja

▼M5

2. see on ette nähtud paigaldamiseks kasutaja oma jõududega, ilma tarnija olulise abita;

***NB!** „Tarkvara” käsitleva üldmärkuse punkt a ei vabasta kontrolli alla kuulumisest 5. kategooria 2. osas määratletud tehnoloogiat („infoturvet”).*

- b. „üldkasutatav” või

- c. minimaalne vajalik „objektkood” selliste kaupade paigaldamiseks, kasutamiseks, hoolduseks (kontrolliks) või remondiks, mille eksport on lubatud.

***NB!** „Tarkvara” käsitleva üldmärkuse punkt c ei vabasta kontrolli alla kuulumisest 5. kategooria 2. osas määratletud tehnoloogiat („infoturvet”).*

EUROOPA LIIDU TEATAJA TOIMETAMISKOKKULEPPED

Vastavalt institutsioonidevahelise stiiljuhendi punktidele 6.5 leheküljel 108 (2015. aasta väljaanne) kasutatakse *Euroopa Liidu Teatajas* eesti keeles avaldatud tekstides:

— täisarvude eraldamiseks kümnendkohtadest koma,

täisarvud esitatakse kolmeste jadadena ning jadad eraldatakse lühikese tühikuga. Käesolevas lisas esitatud tekstis järgitakse eespool kirjeldatud tava.

KÄESOLEVAS LISAS KASUTATUD AKRONÜÜMID JA LÜHENDID

Defineeritud terminina akronüümi või lühendi leiab ka pealkirja alt „Käesolevas lisas kasutatud mõisted”.

Akronüüm või lühend – tähendus	
ABEC	<i>Annular Bearing Engineers Committee</i> (veerelaagritootjate ühendus)
AGMA	<i>American Gear Manufacturers' Association</i> (Ameerika ajamitootjate ühendus)
AHRS	<i>attitude and heading reference systems</i> (suuna ja positsiooni määramise süsteemid)
AISI	<i>American Iron and Steel Institute</i> (Ameerika raua ja terase instituut)
ALU	<i>arithmetic logic unit</i> (aritmeetika-loogikaseade)
ANSI	<i>American National Standards Institute</i> (Ameerika Riiklik Standardiinstituut)
ASTM	<i>American Society for Testing and Materials</i> (USA Materjalide Katsetamise Ühing)
ATC	<i>air traffic control</i> (lennujuhtimine)
AVLIS	<i>atomic vapour laser isotope separation</i> (atomaarse gaasi isotoopiline laser-eraldus)
CAD	<i>computer-aided-design</i> (raalprojekteerimine)
CAS	<i>Chemical Abstracts Service</i> (keemiaalane referaatteenindus)
CDU	<i>control and display unit</i> (juhtimis- ja kuvarmoodul)
CEP	<i>circular error probable</i> (tõenäolise vea ring)

▼ M5

Akronüüm või lühend – tähendus	
CNTD	<i>controlled nucleation thermal deposition</i> (kontrollitud idustamisega termiline sadestamine)
CPU	<i>central processing unit</i> (keskseade)
CVD	<i>chemical vapour deposition</i> (keemiline aurustamine-sadestamine)
CW	<i>chemical warfare</i> (kemoründemürgid)
CW (laserite kohta)	<i>continuous wave</i> (pidevaine)
DME	<i>distance measuring equipment</i> (kaugusmõõtur)
DS	<i>directionally solidified</i> (suunatult tahkestatud)
EB-PVD	<i>electron beam physical vapour deposition</i> (elektronikiire abil toimuv füüsikaline aurustamine-sadestamine)
EBU	<i>European Broadcasting Union</i> (Euroopa Ringhäälinguliit)
ECM	<i>electro-chemical machining</i> (elektrokeemiline töötlus)
ECR	<i>electron cyclotron resonance</i> (elektronsüklotronresonants)
EDM	<i>electrical discharge machines</i> (elektroerosioontöötlus)
EEPROMS	<i>electrically erasable programmable read only memory</i> (programmeeritav elekterkustutusega püsimälu)
EIA	<i>Electronic Industries Association</i> (Elektroonikatööstuste Ühendus)
EMC	<i>electromagnetic compatibility</i> (elektromagnetiline ühilduvus)
ETSI	<i>European Telecommunications Standards Institute</i> (Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituut)
FFT	<i>Fast Fourier Transform</i> (Fourier' kiirteisendus)
GLONASS	<i>global navigation satellite system</i> (globaalne satelliitnavigatsioonisüsteem)
GPS	<i>global positioning system</i> (globaalne positsioneerimissüsteem)
HBT	<i>hetero-bipolar transistors</i> (hetero-bipolaarsed transistorid)
HDDR	<i>high density digital recording</i> (kõrglahutuslik digitaalsalvestus)
HEMT	<i>high electron mobility transistors</i> (elektronide kõrgliikuvusega transistor)
ICAO	<i>International Civil Aviation Organisation</i> (Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon)
IEC	<i>International Electro-technical Commission</i> (Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon)
IEEE	<i>Institute of Electrical and Electronic Engineers</i> (Elektri- ja Elektroonikainseneride Instituut)
IFOV	<i>instantaneous-field-of-view</i> (hetkeline vaateväli)

▼ M5

Akronüüm või lühend – tähendus	
ILS	<i>instrument landing system</i> (instrumentaalmaandumissüsteem)
IRIG	<i>inter-range instrumentation group</i> (salvestusmeetodite normeerimise komisjon)
ISA	<i>international standard atmosphere</i> (rahvusvaheline standardatmosfäär)
ISAR	<i>inverse synthetic aperture radar</i> (inverteeritud sünteesapertuuriga radar)
ISO	<i>International Organization for Standardization</i> (Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon)
ITU	<i>International Telecommunication Union</i> (Rahvusvaheline Telekommunikatsiooni Liit)
JIS	<i>Japanese Industrial Standard</i> (Jaapani tööstusstandard)
JT	Joule-Thomson
LIDAR	<i>light detection and ranging</i> (laserlokaator)
LRU	<i>line replaceable unit</i> (liini vahetatav moodul)
MAC	<i>message authentication code</i> (sõnumi autentimiskood)
Mach	eseme kiiruse suhe heli kiirusesse (Ernst Machi järgi)
MLIS	<i>molecular laser isotopic separation</i> (molekulide laserer-gastusel põhinev eraldamine)
MLS	<i>microwave landing systems</i> (mikrolainemaandumissüsteemid)
MOCVD	<i>metal organic chemical vapour deposition</i> (keemiline aurustamine-sadestamine metallorgaanilistest ühenditest)
MRI	<i>magnetic resonance imaging</i> (magnetresonantskuvamine)
MTBF	<i>mean-time-between-failures</i> (keskmine tõrketusvältus)
Mtops	<i>million theoretical operations per second</i> (miljon teoreetilist operatsiooni sekundis)
MTTF	<i>mean-time-to-failure</i> (keskmine kasutusaeg tõrkeni)
NBC	<i>Nuclear, Biological and Chemical</i> (tuuma-, bioloogiline ja keemiline)
NDT	<i>non-destructive test</i> (mittepurustav katsetus)
PAR	<i>precision approach radar</i> (täppislähenemisradar)
PIN	<i>personal identification number</i> (PIN-kood)
ppm	<i>parts per million</i> (miljondikosa)
PSD	<i>power spectral density</i> (võimsuse spektraaltihedus)
QAM	<i>quadrature-amplitude-modulation</i> (kvadratuurne amplituudmodulatsioon)
RF	<i>radio frequency</i> (raadiosagedus)
SACMA	<i>Suppliers of Advanced Composite Materials Association</i> (Edendatud Komposiitmaterjalide Tarnijate Assotsiatsioon)
SAR	<i>synthetic aperture radar</i> (sünteesapertuuriga radar)

▼ M5

Akronüüm või lühend – tähendus	
SC	<i>single crystal</i> (monokristall)
SLAR	<i>sidelooking airborne radar</i> (õhusõiduki pardal külguaateradar)
SMPTE	<i>Society of Motion Picture and Television Engineers</i> (Filmi- ja Televisiooniinseneride Ühing)
SRA	<i>shop replaceable assembly</i> (töökojas vahetatav agregaat)
SRAM	<i>static random access memory</i> (staatiline muutmälu)
SRM	<i>SACMA Recommended Methods</i> (SACMA soovitatavad meetodid)
SSB	<i>single sideband</i> (ühe külgribaga)
SRR	<i>secondary surveillance radar</i> (sekundaarseireradar)
TCSEC	<i>trusted computer system evaluation criteria</i> (Ameerika arvutisüsteemide informatsiooniturvalisuse hindamisnorm)
TIR	<i>total indicated reading</i> (kogu tulemus)
UV	ultraviolet
UTS	<i>ultimate tensile strength</i> (tõmbetugevus)
VOR	<i>very high frequency omni-directional range</i> (ülirkõrgsageduslik ringsuunaline raadiomajakas)
YAG	<i>yttrium/aluminum garnet</i> (ütürium/alumiiniumgranaat)

KÄESOLEVAS LISAS KASUTATUD MÕISTED

Ühekordsetes jutumärkides ('...') märgitud terminite määratlused on esitatud vastava kauba tehnilises märkuses.

Tavalistes jutumärkides („...”) olevate terminite määratlused on järgmised:

NB! Viide kategooriale on märgitud defineeritud mõiste järele sulgudesse.

„Täpsus” (*accuracy*) (2 6) – väljendab osutatud väärtuse maksimaalset positiivset või negatiivset hälvet tunnustatud standardi märgitud väärtusest või tegelikust väärtusest; enamasti mõõdetakse ebatäpsuse kaudu.

„Lennujuhtimise aktiivsüsteemid” (*active flight control systems*) (7) – lennujuhtimise süsteemid, mille ülesandeks on hoida ära „õhusõidukite” ja rakettide soovimatud liikumised või soovimatud kerestruktuuri koormused, käsitledes autonoomselt paljudelt anduritelt tulevat teavet ning andes vajalikud ennetavad juhtimiskäsud automaatjuhtimisele.

„Aktiivpiksel” (*active pixel*) (6 8) – väikseim tahkismassiivi (üksik) element, millel on fotoelektriline ülekandefunktsioon valguskiirguse (elektromagnetiline kiirgus) kasutamisel.

„Sõjaliseks kasutamiseks kohandatud” (*adapted for use in war*) (1) – tähendab igat muudatust või eesmärgipäraselt valikut (nt puhtuse, säilivusaja, virulentsuse, levimisomaduste või ultraviolettkiirguskindluse muutmise), mille sihiks on inim- ja loomkaotuste tekitamise efektiivsuse tõstmine, vigastades seadmeid või kahjustades viljasaaki või keskkonda.

„Korrigeeritud maksimaalne jõudlus” (*adjusted peak performance*) (4) – korrigeeritud maksimaalne kiirus, millega „digitaalarvuti” teeb 64bitiseid või suuremaid ujukoma liitmis- ja korrutustehteid, ja selle ühikuks on nn kaalutud teraFLOPS (WT) (1 teraFLOPS = 10¹² korrigeeritud ujukomatehet sekundis).

▼ **M5**

NB! Vt 4. kategooria, tehniline märkus.

„Õhusõiduk” (*aircraft*) (1 7 9) – kas jäigatiiviline, muudetava tiivakujuga, pöörleva tiivaga (helikopter), kaldrootoriga või kaldtiivaga lennuparaat.

NB! Vt ka „tsiviilõhusõiduk”.

„Õhulaev” (*airship*) (9) – jõuseadmega õhust kergem õhusõiduk, mida hoitakse liikumises gaasi abil (tavaliselt heelium, varem vesinik).

„Kõik olemasolevad kompensatsioonid” (*all compensations available*) (2) – võetakse arvesse kõik valmistaja käsutuses olevad võimalikud meetmed konkreetse tööpingi kõigi süstemaatiliste positsioneerimisvigade või konkreetse koordinaatmõõtemasina mõõtevigade minimeerimiseks.

„ITU poolt eraldatud” (*allocated by ITU*) (3 5) – sagedusribade eraldamine vastavalt Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (ITU) kehtivatele raadioside-eeskirjadele esmastele, lubatud ja teistele teenustele.

NB! Ei hõlma täiendavaid ja alternatiivseid eraldusi.

„Pöördenurga hälve” (*angular position deviation*) (2) – maksimaalne erinevus osutatud pöördenurga ja tegeliku, eriti täpselt mõõdetud pöördenurga vahel, kui pöördlaua töödeldava detaili alus on oma algasendist ära pööratud.

„Nurga juhuslik hälve” (*angle random walk*) (7) – nurga vea akumulatsioon ajas, mis tuleneb juhuslikest muutustest (nn valgest müra) nurkkiiruses. (IEEE STD 528-2001).

„APP” (4) – „korregeeritud maksimaalne jõudlus” (*adjusted peak performance*).

„Asümmeetriline algoritm” (*asymmetric algorithm*) (5) – kodeerimisalgoritm, mis kasutab kodeerimiseks ja dekodeerimiseks erinevaid matemaatilistelt omavahel seotud võtmeid.

NB! „Asümmeetrilise algoritmi” tavaline kasutus seisneb võtme haldamises.

„Automaatne sihtmärgi järgimine” (*automatic target tracking*) (6) – andmetöötlustehnika, mis automaatselt määrab ning väljastab reaajas sihtmärgi kõige tõenäolisema asukoha ekstrapoleeritud väärtuse.

„Keskmine väljundvõimsus” (*average output power*) (6) – „laseri” koguväljundvõimsus, džaulides, jagatud ajavahemikuga, mille jooksul kiiratakse järjestikuliste impulsside seeria, sekundites. Võrdsete vahedega impulsside seeria puhul on see võrdne „laseri” kogu väljundenergiaga ühes impulsis, džaulides, jagatud „laseri” impulsisagedusega hertsides.

„Hilistus põhiventiilis levimisel” (*basic gate propagation delay time*) (3) – hili-nemine levimisel, mis vastab „monoliit-integraallülituses” kasutatud põhivära ti viivitusele. „Monoliit-integraallülituste” ‘perekonnale’ võib seda määratleda kas kui viivitust levimisel teatud ‘perekonna’ tüüpilises ventiilis või kui tüüpilist viivitust levimisel ventiili kohta teatud ‘perekonna’ sees.

NB 1: „Hilistust põhiventiilis levimisel” ei tohi segi ajada kompleksse „monoliit-integraallülituse” sisend-/väljundviivitusega.

NB 2: ‘Perekond’ sisaldab kõiki integraallülitusi, mille tootmismeetodite ja spetsifikatsioonide suhtes kehtib kõik alljärgnev, arvesse võtmata nende konkreetseid funktsioone:

▼ M5

- a. ühtne riistvara ja tarkvara arhitektuur;
- b. ühtne konstruktsioon ja tootmistehnoloogia ja
- c. ühtsed põhiparameetrid.

„Fundamentaalteaduslikud uuringud” (*basic scientific research*) (GTN NTN) – eksperimentaalne või teoreetiline töö, mida teostatakse põhiliselt uute teadmiste saamiseks nähtuste või vaadeldud faktide fundamentaalsetest põhimõtetest, ning mis ei ole otseselt suunatud mingi praktilise rakenduse või eesmärgi saavutamiseks.

„Algväärtus” (kiirendusmõõtur) (*bias (accelerometer)*) (7) – kiirendusmõõtuuri väljundi keskmine väärtus teatava aja jooksul, mida mõõdetakse teatavates toimimistingimustes ning millel puudub seos sisendkiirenduse või rotatsiooniga. Algväärtust väljendatakse grammides või meetrites ruutsekundi kohta (g või m/s²). (IEEE Std 528-2001) (mikrog = 1×10^{-6} g).

„Algväärtus” (güroskoop) (*bias (gyro)*) (7) – güroskoobi väljundi keskmine väärtus teatava aja jooksul, mida mõõdetakse teatavates toimimistingimustes ning millel puudub seos sisendkiirenduse või rotatsiooniga. „Algväärtust” väljendatakse tavaliselt kraadides tunnis (deg/hr). (IEEE Std 528-2001).

„Aksiaallõtk” (*camming*) (2) – teljesuunaline nihe peavõlli ühe pöörde jooksul, mõõdetuna peavõlli plaanseibiga risti asetseval tasapinnal punktis, mis on lähim peavõlli plaanseibile (vt ISO 230/1 1986, punkt 5.63).

„Süsinikkiu eelvormid” (*carbon fibre preforms*) (1) – kaetud või katmata kiu reeglipärane asetus, mis on kavandatud moodustama detaili tugikarkassi enne „põhiaine” sisseviimist „komposiidi” moodustamiseks.

„Samavõrdne tõenäosusring” (CEP – *circle of equal probability*) (7) – täpsuse mõõt; märklauale tsentreeritud sellise spetsiifilise ulatusega ringi raadius, millesse jääb 50 % lõhkelaengu mõjust.

„Kemolaser” (*chemical laser*) (6) – „laser”, millel ergastatud osakesed tekitatakse keemilisel reaktsioonil vabanenud energia arvel.

„Keemiline segu” (*chemical mixture*) (1) – tahke, vedel või gaasiline toode, mis koosneb kahest või enamast komponendist, mis ei reageeri üksteisega segu säilitamise tingimustes.

„Õhuvoolu abil juhitud pöörlemisvastased või suunajuhtimise süsteemid” (*circulation-controlled anti-torque or circulation controlled direction control systems*) (7) – süsteemid, mis kasutavad õhu voolu piki aerodünaamilisi pindu, et tugevdada või juhtida pinnale tekitatud jõude.

„Tsiviilõhusõidukid” (*civil aircraft*) (1 3 4 7) – need „õhusõidukid”, mis on loendatud kasutusotstarbe järgi ühe või mitme ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennunduse ameti poolt avaldatud lennukõlblikkuse sertifitseerimise nimekirjas, lendamiseks sisemaistel ja välismaistel tsiviilkaubanduslikel marsruutidel või seaduslikuks kasutamiseks tsiviil-, era- ja ärilisel otstarbel.

NB! Vt ka „õhusõiduk”.

„Segatud” (*commingled*) (1) – termoplastsetest kiududest ja tugevduskiududest kiudude segu tugevduskiu ja „põhiaine” kiukujulise segu tootmiseks.

„Peenestamine” (*comminution*) (1) – materjali muutmine osakesteks purustamise või jahvatamise teel.

„Teabevahetuskanali kontrollier” (*communications channel controller*) (4) – füüsiline liides, mis juhib sünkroonse või asünkroonse digitaalse info liikumist. Selle sõlme võib liita arvutile või telekommunikatsiooniseadmele, et tagada juurdepääs teabevahetusele.

▼ **M5**

„Kompensatsioonisüsteemid” (*compensation systems*) (6) koosnevad primaarskalaarandurist, ühest või mitmest võrdlusandurist (näiteks vektormagnetomeetritest) koos platvormi jäiga keha pöörlemismüra vähendamist võimaldava tarkvaraga.

„Komposiit” (*composite*) (1 2 6 8 9) – „põhiaine” ja sellesse teatud eesmärgil (eesmärkidel) lisatud lisafaas või -faasid, mis koosnevad osakestest, niitkristallidest, kiududest või nende mis tahes kombinatsioonist.

„Kombineeritud pöördlaud” (*compound rotary table*) (2) – laud, mille abil saab töödeldavat detaili pöörata ning kallutada ümber kahe mitteparalleelse telje ning mida on võimalik „kontuurjuhtimise” jaoks samaaegselt koordineerida.

„III/V ühendid” (*III/V compounds*) (3 6) – polükristallilised, binaarsed või kompleksmonokristallilised tooted, mis koosnevad Mendelejevi perioodilisussüsteemi tabeli IIIA ja VA grupi elementidest (nt galliumarseniid, gallium-alumiiniumarseniid, indiumfosfiid).

„Kontuurjuhtimine” (*contouring control*) (2) – tööorgani kahe või enama liikumise „arvjuhtimine” käskudega, mis määravad ära järgmise nõutava asukoha ning vajalikud etteandmiskiirused sellele asukohale siirdumiseks. Neid etteandmiskiirusi varieeritakse üksteise suhtes soovitud kontuuri saavutamiseks (vt ISO/DIS 2806 - 1980).

„Kriitiline temperatuur” (*critical temperature*) (1 3 5) (vahel nimetatud ka üleminekutemperatuuriks) – temperatuur, mille juures konkreetne „ülijuhtiv” aine kaotab täielikult oma elektrilise takistuse alalisvoolule.

„Krüptograafiline aktiveerimine” (*cryptographic activation*) (5) – mis tahes tehnika, mis aktiveerib või võimaldab kauba krüpteerimisvõimet turvalise mehhanismi abil, mida on rakendanud kauba tootja ja mis on üheselt seotud:

1. ühe kaubaga või
2. ühe kliendiga mitme kauba puhul.

Tehnilised märkused

1. „Krüptograafilise aktiveerimise” tehnikaid ja mehhanisme võib rakendada riistvara, „tarkvara” või „tehnoloogiana”.
2. „Krüptograafilise aktiveerimise” mehhanismid võivad näiteks olla seerianumbripõhised litsentsivõtmed või autentimisvahendid, näiteks digitaalse allkirjaga sertifikaadid.

„Krüptograafia” (*cryptography*) (5) – teadusharu, mis hõlmab andmete muutmise põhimõtteid, vahendeid ja meetodeid eesmärgiga varjata nende informatiivset sisu, takistada andmete kontrollimatut muutmist või loata kasutamist. „Krüptograafia” all mõistetakse teabe muutmist, kasutades ühte või mitut ‘salajast parameetrit’ (nt salamuutujad) või nendega seotud võtmete kasutamist.

Märkus. „Krüptograafia” ei hõlma „fikseeritud” andmetihenduse ega kodeerimise meetodeid.

Tehniline märkus

‘Salajane parameeter’ on konstant või võti, mida varjatakse teiste eest või mida teatakse üksnes teatavas rühmas.

„Pidevlainelaser” (*CW laser*) (6) – „laser”, mis võimaldab saada konstantse nimiväljundenergia rohkem kui 0,25 sekundiks.

„Andmebaasidega toetatavad navigatsioonisüsteemid” (*Data-Based Referenced Navigation – DBRN*) (7) – süsteemid, milles kasutatakse eri allikatest pärinevaid eelnevalt mõõdetud geofüüsikalisi paikkonna koondandmeid, et saada muutuvates

▼ M5

tingimustes täpset informatsiooni navigeerimiseks. Andmeallikateks võivad olla mere sügavuskaardid, tähekaardid, gravimeetriselised kaardid, magnetvälja tugevuse kaardid või kolmemõõtmelised digitaalsed maastikukaardid.

„Deformeeritavad peeglid” (*deformable mirrors*) (6) (ka kohandatavad optilised peeglid) – peeglid, millel on:

- a. üks pidev optiliselt peegeldav pind, mida saab dünaamiliselt deformeerida, kohaldades üksikuid väändemomente või jõude, et kompenseerida peeglile langeva optilise laine kuju moonutused, või
- b. palju optilisi peegelduvaid elemente, mida on võimalik eraldi ja dünaamiliselt väändemomente või jõude kasutades ümber paigutada, et kompenseerida peeglile langeva optilise laine kuju moonutused.

„Vaesestatud uraan” (*depleted uranium*) (0) – uraan, milles isotoobi 235 sisaldus on kahandatud allapoole looduses esinevat taset.

„Arendus” (*development*) (GTN NTN kõik) – on seotud kõikide seeriatootmisele eelnevate järkudega nagu näiteks: toote projektlahendus, projektlahenduse otsing, projektlahenduse analüüs, projektlahenduse põhimõtted, prototüüpide koostamine ja katsetamine, katsetootmiskavad, projektlahenduse andmed, projektlahenduse andmete tooteks muutmise protsess, osade suhtelise paigutuse kavand, terviku moodustamise kavand, skeemid.

„Difusioonkeevitus” (*diffusion bonding*) (1 2 9) – vähemalt kahe erineva metalli molekulaarne tahkisliitmine üheks tükiks, mille ühine tugevus on sama suur kui kõige nõrgemal materjalil, kusjuures peamine mehhanism on aatomite vastastikune difusioon üle liidese.

„Digitaalarvuti” (*digital computer*) (4 5) – seade, mis ühe või mitme diskreetse muutuja kujul võib teha järgmist:

- a. võtta vastu andmeid;
- b. säilitada andmeid või käske muudetamatus või muudetavas (ülekirjutatavas) salvestusseadmes;
- c. töödelda andmeid salvestatud käsujada abil, mida on võimalik muuta, ja
- d. esitada töödeldud andmeid.

NB! Salvestatud käsujada muutmine hõlmab muudetamatute salvestusseadmete asendamist, kuid mitte füüsilisi muutusi juhtmestikus või ühendustes.

„Digitaalne edastuskiirus” (*digital transfer rate*) (def) – mis tahes kandjale otse edastatava informatsiooni täielik bitikiirus.

NB! Vt ka „täielik digitaalne edastuskiirus”.

„Otsetoimehüdropressimine” (*direct-acting hydraulic pressing*) (2) – deformeermisprotsess, milles kasutatakse töödeldava detailiga kontaktis olevat vedeliktäitega elastset rakku.

„Triivi kiirus” (güroskoop) (*drift rate*) (7) – güroskoobi väljundi komponent, mis on sisendpöörlemisest funktsionaalselt sõltumatu. Seda väljendatakse nurkkiirusega. (IEEE Std 528–2001).

„Lõhustuvate erimaterjalide efektiivgramm” (*effective gramme*) (0 1) –

- a. plutooniumi isotoopide ja uraan-233 puhul isotoobi kaal grammides;
- b. uraan-235 suhtes 1 % võrra või enam rikastatud uraani puhul elemendi kaal grammides, mis on mõõdetud kaalu ja rikastusastme ruudu korrutisena ja väljendatud kümnendmurruna;

▼M5

c. uraan-235 suhtes alla 1 % rikastatud uraani puhul elemendi kaal grammides korrutatuna 0,0001-ga;

„Elektroonikasõlm” (*electronic assembly*) (2 3 4 5) – teatud hulk elektroonilisi komponente (st ‘vooluahela elemente’, ‘diskreetkomponente’, integraallülitusi jne), mis on ühendatud omavahel spetsiifilis(t)e funktsiooni(de) täitmiseks ning mida on võimalik tervikuna asendada ja mis on tavaliselt algkomponentideks lahtiühendatav.

NB 1! ‘Vooluahela element’: vooluahela üksik aktiivne või passiivne funktsionaalne osa, näiteks üks diood, üks transistor, üks takisti, üks kondensaator jne.

NB 2! ‘Diskreetkomponent’: eraldi pakitud ‘vooluahela element’, millel on oma välisühendused.

„Elektrooniliselt formeeritava suunadiagrammiga antenn” (*electronically steerable phased array antenna*) (5 6) – antenn, mis moodustab kiire faasisidestuse abil, st et kiire suund määratakse kiirgavate elementide omavahel seostatud komplekssete ergastuskoeffitsientide kaudu ning kiire tõusunurka ja asimuuti nii koos kui ka eraldivõetuna saab muuta nii ülekande kui ka vastuvõtu korral elektrilise signaali abil.

„Suure siseenergiaga materjalid” (*energetic materials*) (1) – ained või segud, mis reageerivad keemiliselt, et eraldada nende ettenähtud kasutamiseks nõutavat energiat. „Lõhkeained”, „pürotehnika” ja „raketikütus” on kõrge siseenergiaga materjalide alamklassid.

„Tööorganid” (*end-effectors*) (2) – haaratsid, ‘aktiivsed tööriistühikud’ ja kõik muud töövahendid, mis on kinnitatud „roboti” manipulaatori otsa kinnitusplaadile.

NB! ‘Aktiivne tööriistühik’ (*active tooling unit*) – seade, mille abil rakendatakse töödeldavale detailile liigutavat jõudu, töötlemisenergiat või sondeeritakse seda.

„Ekvivalenttihedus” (*equivalent density*) (6) – optika mass optilise pindalaühiku kohta, mis on projitseeritud optilisele pinnale.

„Lõhkeained” (*explosives*) (1) – tahked, vedelad või gaasilised ained või ainete segud, mida kasutatakse lõhkepeades, lõhkeseadmetes või mujal esmase, võimendava või peamise lõhkelaenguna ning mille eesmärk on plahvatada.

„FADEC-süsteemid” ehk „täisautomaatse digitaalse mootori juhtimise süsteemid” (*Full Authority Digital Engine Control Systems*) (7 9) – gaasiturbiini mootori digitaalne juhtimissüsteem, mis on võimeline juhtima mootorit kogu mootori tööulatuses mootori käivitamise käsklusest kuni mootori seiskamise käskluseni, nii tava- kui ka rikkeolukorras.

„Kiud- või niitmaterjalid” (*fibrous or filamentary materials*) (0 1 8) hõlmavad järgmisi materjale:

- a. pidevad „monokiud”;
- b. pidev „lõng” ja „eelkedrus”;
- c. „lindid”, kudumid, reeglipäratud matid ja punutised;
- d. tükeldatud kiud, staapelkiud ja vanutatud viltvaibad;
- e. mis tahes pikkusega monokristallilised või polükristallilised niitkristallid;
- f. aromaatsed polüamiidi pulp.

„Kile-tüüpi integraallülitused” (*film type integrated circuit*) (3) – ‘vooluahela elementide’ ja metallist ühendusradade kogu, mis moodustatakse paksude või õhukeste kilede sadestamisega isolatsioon „põhimikule”.

▼ M5

NB! *'Vooluahela element' on vooluahela üksik aktiivne või passiivne funktsionaalne osa, näiteks üks diood, üks transistor, üks takisti, üks kondensaator jne.*

„Fikseeritud” (*fixed*) (5) – kodeerimis- või pakkimisalgoritm ei võta vastu väljastpoolt antud parameetreid (nt šifreerimis- või võtmemuutujaid) ning kasutaja ei saa seda muuta.

„Lennujuhtimise optiliste andurite massiiv” (*flight control optical sensor array*) (7) – jaotatud optiliste andurite võrgustik, mis kasutab „laser” kiiri, et edastada lennujuhtimise andmeid reaajas pardal töötlemiseks.

„Lennutrajektoori optimeerimine” (*flight path optimisation*) (7) – toiming, mis muudab minimaalseks kõrvalekalded soovitud neljamõõtmelisest (aeg ja ruum) trajektoorist ning põhineb sihtülesannete teostuse või efektiivsuse suurendamisel.

„Valgusoptiline lennujuhtimissüsteem” (*fly-by-light system*) (7) – primaarne digitaalne lennujuhtimissüsteem, mis kasutab tagasisidet õhusõiduki lennuagseks juhtimiseks ja mille tööorganitele/tööseadmetele saadetavad korraldused on optilised signaalid.

„Elektrooniline lennujuhtimissüsteem” (*fly-by-wire system*) (7) – primaarne digitaalne lennujuhtimissüsteem, mis kasutab tagasisidet õhusõiduki lennuagseks juhtimiseks ja mille tööorganitele/tööseadmetele saadetavad korraldused on elektrilised signaalid.

„Fokaaltasandiline massiiv” (*focal plane array*) (6 8) – lineaarne või kahemõõtmeline üksikutest detektorelementidest koosnev tasapinnaline kiht või tasapinnaliste kihtide kombinatsioon, koos lugemiselektronikaga või ilma, mis töötab fokaaltasandil.

NB! *See ei hõlma üksikute detektorelementide hulki või kahe-, kolme- või neljaelementilisi detektoreid eeldusel, et ajaline viivitus ning integreerimine ei ole toimunud elementides.*

„Osaribalaius” (*fractional bandwidth*) (3 5) – „hetkribalaiuse” jagatis selle kesksageduse väärtusega, väljendatuna protsentides.

„Sagedushüplemine” (*frequency hopping*) (5) – „hajaspektri” üks kujudest, milles üksiku sidekanali ülekandesagedust muudetakse diskreetselt sammhaaval juhusliku või pseudojuhusliku järjestuse alusel.

„Signaalianalüsaatorite” (*signal analysers*) „sagedusmaskiga sünkronisaator” (*frequency mask trigger*) (3) – funktsionaalsus, mis lubab sünkroniseerimiseks valida signaali hõiveriba üksikus piirkonnas, jättes reageerimata teistele samal hõiveribal eksisteerida võivatele signaalidele. „Sagedusmaskiga sünkronisaator” võib omada enam kui ühte iseseisvat piirväärtuste hulka.

Sageduse ümberlülitusaeg (*frequency switching time*) (3) – aeg (st viivitus), mis kulub signaalil, kui lülitatakse algselt kindlaksmääratud väljundsageduselt lõpliku kindlaksmääratud väljundsageduseni või sageduseni, mis erineb lõplikust kindlaksmääratud väljundsagedusest vähem kui $\pm 0,05\%$. Kaubad, mille kindlaksmääratud sagedusvahemik on alla $\pm 0,05\%$ nende endi kesksagedusest, ei võimalda määratluse kohaselt sageduse ümberlülitust.

„Sagedussüntesaator” (*frequency synthesiser*) (3) – mis tahes sagedusallikas, olenemata kasutatavast tehnikast, mis tekitab mitmeid üheaegseid või vahelduvaid väljundsagedusi ühest või mitmest väljundist, mis on juhitud tuletatud või määratud vähema hulga standardsageduste (või põhisageduste) poolt.

„Kütuseelement” (*fuel cell*) (8) – elektrokeemiline seade, mis muundab keemilise energia otse alalisvooluelekttrienergiaks, tarbides kütust välisest toiteallikast.

▼ M5

„Sulav” (*fusible*) (1) – omadus, kui ainet saab kuumuse, radiatsiooni, katalüsaatorite jne abil ristsiduda või täiendavalt polümeriseerida (kõvastamine) või kui seda saab sulatada ilma pürolüüsita (koksistamine).

„Gaaspulverisatsioon” (*gas atomisation*) (1) – protsess, mille käigus sula metallisulamijuga pihustatakse kõrgsurvelise gaasijoaga piiskadeks, mille läbimõõt on 500 mikromeetrit või vähem.

„Geograafiliselt hajutatud” (*geographically dispersed*) (6) – olukord, kus iga asukoht asub mis tahes suunas enam kui 1 500 meetri kaugusel igast teisest. Liikuvad andurid loetakse alati „geograafiliselt hajutatud” olevateks.

„Juhtimissüsteem” (*guidance set*) (7) – süsteem, mis ühendab sõiduki asukoha ja kiiruse mõõtmise ning arvutamise protsessi (st navigeerimise) sõiduki lennujuhtimise süsteemile lennu trajektoori korrigeerimiseks käskude arvutamise ja saatmise protsessiga.

„Kuumisostaattihendamine” (*hot isostatic densification*) (2) – valu survestamise protsess üle 375 K (102 °C) temperatuuri juures suletud ruumis erinevate keskkondade (gaas, vedelik, tahked osakesed jne) vahendusel, tekitades valule võrdset survet kõigist suundadest, et vähendada või väljutada seal olevaid tühimikke.

„Hübriidintegraallülitis” (*hybrid integrated circuit*) (3) – mis tahes integraallülitis(t)e kombinatsioon või integraallülitis, mille 'vooluahela elemendid' või 'diskreetkomponendid' on ühendatud spetsiifiliste funktsioonide täitmiseks ning millel on kõik järgmised omadused:

- a. sisaldab vähemalt üht korpuseta seadet;
- b. ühendamisel on kasutatud tüüpilisi integraallülituste tootmismeetodeid;
- c. on tervikuna asendatav ja
- d. tavaliselt ei ole demonteeritav.

NB 1! 'Vooluahela element': vooluahela üksik aktiivne või passiivne funktsionaalne osa, näiteks üks diod, üks transistor, üks takisti, üks kondensaator jne.

NB 2! 'Diskreetkomponent': eraldi pakitud 'vooluahela element', millel on oma välisühendused.

„Pildiväärindus” (*image enhancement*) (4) – väljastpoolt saadud, informatsiooni sisaldavate piltide töötlemine selliste algoritmidega nagu ajaline kokkusurumine, filtreerimine, väljaeraldamine, väljavahetamine, korrelatsioon, konvolutsioon või piirkondadevahelised teisendused (nt Fourier' kiirteisendus või Walsh'i teisendus). Siia hulka ei ole loetud algoritmid, mis kasutavad ainult üksiku kujutise lineaar- või rotatsiooniteisendust, nagu translatsioon, piirjoone eraldamine, registreerimine või vale värvimine.

„Immuunotoksiin” (*immunotoxin*) (1) – on ühe rakuspetsiifilise monoklonaalse antikeha ja „toksiini” või „toksiini alamühiku” konjugaat, mis mõjutab valikuliselt haiged rakke.

„Üldkasutatav” (*in the public domain*) (GTN NTN GSN) – siinkohal tähistab „tehnoloogiat” või „tarkvara”, mis on tehtud kättesaadavaks, seadmata piiranguid selle edasise levitamise suhtes (autoriõigusega seatud piirangud ei takista „tehnoloogiat” või „tarkvara” olemast „üldkasutatav”).

„Infoturvet” (*information security*) (4 5) – kõik vahendid ja funktsioonid, mis tagavad info või teabevahetuse kättesaadavuse, konfidentsiaalsuse või terviklikkuse, välja arvatud vahendid ja funktsioonid, mis on ette nähtud kaitseks tõrgete eest. Siia kuuluvad „krüptograafia”, „krüptograafiline aktiveerimine”, „krüptoanalüüs”, kaitse ohustavate lekete eest ja arvutiturvet.

▼ M5

NB! 'Kript analüüs': kriptograafiasüsteemi või selle sisendite ja väljundite analüüs, et saada kätte salamuutujaid või tundlikku teavet, kaasa arvatud selge tekst.

„Hetkribalaius” (*instantaneous bandwidth*) (3 5 7) – ribalaius, mille puhul väljundvõimsus jääb 3 dB piires konstantseks, ilma et peaks kohandama teisi tööparameetreid.

„Nägemisulatus” (*instrumented range*) (6) – radari määratletud nägevuspiirkond, milles objektid on ühemõtteliselt eristatavad.

„Isolatsioon” (*insulation*) (9) – kasutatakse raketimootorite komponentide juures, st korpuse, düüsi sisselaskeava, korpusekattes ning kujutab endast isoleerivaid või tulekindlaid lisandeid sisaldavaid kõvastatud või poolkõvastatud kummimas-sist lehti. Seda võib kasutada ka pakiruumi või stabilisaatorite mehaanilise pingetustajana.

„Sisekatend” (*interior lining*) (9) – siduv sobituskatend tahke kütuse ja kesta või isoleeriva vooderduse vahel. Tavaliselt kuumuskindlate või isoleerivate ainete vedelatel polümeeridel, nagu näiteks süsiniktäitega hüdroksüüluga termineeritud (lõpetatud) polübutadieenil (HTPB) või muul polümeeril põhinev dispersioon, millesse on lisatud tahkestavaid toimeaineid ning mis on pihustatud või kantud kesta sisepinnale.

„Sisemine magnetvälja gradiomeeter” (*Intrinsic Magnetic Gradiometer*) (6) – üksik magnetvälja gradiendi tajur ning selle juurde kuuluv elektroonika, mille väljundiks on magnetvälja gradiendi mõõt.

NB! Vt ka „magnetgradiomeetrid”.

„Sissetungimistarkvara” (*intrusion software*) (4) – „tarkvara”, mis on spetsiaalselt projekteeritud või mida on muudetud eesmärgiga varjata end arvuti või võrguühendusega seadme 'seirevahendite' eest või hävitada selle 'kaitsvad vastumeetmed', ning sooritada järgmist:

- a. andmete või teabe väljalugemine arvutist või võrguseadmest, või süsteemi või kasutajateabe muutmine; või
- b. programmi või protsessi tavapärase täitmisjada muutmine eesmärgiga täita väljastpoolt sisestatud käske.

Märkused

1. „Sissetungimistarkvara” ei hõlma järgmist:

- a. hüperiisoriid, silurid või tarkvara pöördarenduse (*Software Reverse Engineering – SRE*) vahendid;
- b. digitaalõiguste haldamise (*DRM – Digital Rights Management*) „tarkvara”; ega
- c. „tarkvara”, mille paigaldavad tootjad, haldajad või kasutajad, et jälgida ja saada tagasi vara.

2. Võrguühendusega seadmete hulka kuuluvad mobiilsideseadmed ja nutiarvestid.

Tehnilised märkused

1. 'Seirevahendid' – „tarkvara-” või riistvaraseadmed, mille abil jälgitakse süsteemi toimimist ja selle protsesse. See hõlmab viirusetõrjetooteid (*antivirus products – AV*), lõpp-punkti turbetooted, isikliku turvalisuse tooteid (*Personal Security Products – PSP*), sissetungimise avastamise seadmeid (*Intrusion Detection Systems – IDS*), sissetungimise tõkestamise seadmeid (*Intrusion Prevention Systems – IPS*) või tulemüüre.

▼ M5

2. 'Kaitsvad vastumeetmed' – meetmed, mis on projekteeritud koodi ohutuks täitmiseks, nagu andmetäite vältimine (Data Execution Prevention – DEP), aadressiruumi paigutuse juhuslikustamine (Address Space Layout Randomisation – ASLR) või nn liivakastistamine (sandboxing).

„Isoleeritud eluskultuurid” (*isolated live cultures*) (1) – eluskultuurid soikeseisundis ja kuivatatud preparaatidena.

„Isostaatpressid” (*isostatic presses*) (2) – seadmed, mille abil on võimalik survestada suletud ruumi erinevate keskkondade abil (gaas, vedelik, tahked osakesed) nii, et selles asuvalle töödeldavale detailile või ainele mõjub kõikidest suundadest võrdne rõhk.

„Laser” (*laser*) (0 2 3 5 6 7 8 9) – komponentide koost, mis toodab nii ruumiliselt kui ka ajaliselt koherentset valgust, mida võimendab stimuleeritud kiirgusemissioon.

NB! Vt ka: „kemolaser”,

„ülivõimas laser”,

„siirdelaser”.

„Andmebaas” (parameetiline tehniline andmebaas) (*parametric technical database*) (1) – tehnilise teabe andmekogu, mille kasutamine võib tõhustada asjaomaste süsteemide, seadmete või komponentide jõudlust.

„Õhust kergemad õhusõidukid” (*lighter-than-air vehicles*) (9) – õhupallid ja õhulaevad, mille õhkutõstmiseks kasutatakse kuumat õhku või muid õhust kergemaid gaase, näiteks heeliumi või vesinikku.

„Lineaarsus” (*linearity*) (2) (enamasti mõõdetakse mittelineaarsuse kaudu) – maksimaalne tegeliku omaduse (skaala alumiste ja ülemiste näitude keskmine) positiivne või negatiivne kõrvalekalle sirgjoonest, mis on paigutatud selliselt, et võrdsustada ja vähendada maksimaalseid kõrvalekaldeid.

„Kohtvõrk” (*local area network*) (4 5) – andmesidesüsteem, millel on kõik järgmised omadused:

a. võimaldab mis tahes arvul sõltumatutel 'andmesideseadmetel' üksteisega otse suhelda ja

b. piirduv mõõduga suurusega geograafilise alaga (nt kontorihoone, tehas, ülikoolilinnak, ladu).

NB! 'Andmesideseadet' on seade, millega on võimalik edastada või vastu võtta digitaalset teavet.

„Magnetvälja gradiimeetrid” (*magnetic gradiometers*) (6) – seadmed, mis on ette nähtud väljaspool seadet ennast olevatest allikatest pärinevate magnetväljade ruumilise erinevuse kindlakstegemiseks. Koosnevad mitmest „magnetomeetrist” ja nendega seotud elektroonikast, mille väljundiks on magnetvälja gradiendi mõõt.

NB! Vt ka „sisemised magnetvälja gradiimeetrid”.

„Magnetomeetrid” (*magnetometers*) (6) – seadmed, mis on ette nähtud väljaspool seadet ennast olevatest allikatest tulenevate magnetväljade kindlakstegemiseks. Koosnevad ühest magnetvälja tajurist ja sellega seotud elektroonikast, mille väljundiks on magnetvälja mõõt.

„Põhimälu” (*main storage*) (4) – peamine andmete või käskude salvesti, millele keskprotsessoril on kiire juurdepääs. Koosneb digitaalarvuti sisemisest mälust ja selle hierarhilistest laiendustest, nagu näiteks vahemälu või suvapöördusega välismälu.

„UF₆ korrosioonile vastupidavad materjalid” (*materials resistant to corrosion by UF₆*) (0) – võivad olla vask, vasesulamid, roostevaba teras, alumiinium, alumiiniumoksiid, alumiiniumisulamid, nikkel või sulam, mis sisaldab vähemalt 60 massiprotsenti niklit, ja fluorosüvesinikpolümeereid.

▼ M5

„Põhiaine” (*matrix*) (1 2 8 9) – oluliselt ühtlane aine faas, mis täidab osakeste, niitkristallide ja kiududevahelise ruumi.

„Mõõtehälv” (*measurement uncertainty*) (2) – iseloomustav parameeter, mis 95 % täpsusega määrab ära, missuguses piirkonnas asub väljundväärtuse ümber mõõdetava muutuja õige väärtus. See võtab arvesse korrigeerimata süstemaatilisi kõrvalekaldeid, korrigeerimata lõtku ja juhuslikke kõrvalekaldeid (vt ISO 10360-2).

„Mehaaniline legeerimine” (*mechanical alloying*) (1) – legeerimisprotsess, mis tekib elementide ja põhisolami pulbrite seostumisel, seose katkemisel ja uuesti seostumisel mehaanilise pörke tagajärjel. Mittemetallilisi osakesi võib sulamisse segada, lisades vastavaid pulbreid.

„Sulandi eraldamine” (*melt extraction*) (1) – protsess, mille käigus ‘kiirel tahkestamisel’ eraldatakse paelakujuline metallisulamist toode, mis saadakse pöörleva ja jahutatud lühikese plokisegmendi uputamisel sulametallisulami vanni.

NB! *‘Kiire tahkestamine’ – sula aine tahkestamine jahutuskiiirusega üle 1 000 K/s.*

„Sulandi ketramine” (*melt spinning*) (1) – protsess, mille käigus ‘tahkestatakse kiiresti’ sulametallijuga, mis pörkub vastu pöörlevat jahutatud plokki, tekitades helbe-, paela- või vardakujulisi saadusi.

NB! *‘Kiire tahkestamine’ – sula aine tahkestamine jahutuskiiirusega üle 1 000 K/s.*

„Mikroarvuti mikroskeem” (*microcomputer microcircuit*) (3) – „monoliit-integraallülitus” või „mitmekiibiline integraallülitus”, mis sisaldab aritmeetika-loogikaseadet (ALU), mis on võimeline täitma põhimälu asuvaid üldotstarbelisi kärke põhimälu sisalduvate andmete kohta.

NB! *Põhimälu võib olla laiendatud välismälu abil.*

„Mikroprotsessor-mikroskeem” (*microprocessor microcircuit*) (3) – „monoliit-integraallülitus” või „mitmekiibiline integraallülitus”, mis sisaldab aritmeetika-loogikaseadet (ALU), mis on võimeline täitma välismälu asuvaid üldotstarbelisi käskude jadasid.

NB 1! *Üldjuhul ei sisalda „mikroprotsessor-mikroskeem” integraalse komponendina mälu, millele oleks kasutajal juurdepääs, kuigi loogiliste funktsioonide täitmiseks võib kasutada samal kiibil asuvat mälu.*

NB 2! *See määratlus hõlmab ka kiibikomplekte, mis on kavandatud „mikroprotsessor-mikroskeemina” koos toimima.*

„Mikroorganismid” (*microorganisms*) (1 2) – bakterid, viirused, mükoplasmad, riketsiad, klamüüdiad või seened, nii looduslikult, parandatud või modifitseeritud, kas „isoleeritud eluskultuuride” või aine kujul, kaasa arvatud elusained, mida on teadlikult nakatud või saastatud nimetatud kultuuridega.

„Rakettsüsteemid” (*missiles*) (1 3 6 7 9) – terviklikud raketisüsteemid ja mehitamata õhusõidukisüsteemid, millega on võimalik tarnida vähemalt 500 kg kaaluvat löhkelaengut vähemalt 300 km kaugusele.

„Monokiud” (*monofilament*) (1) või elementaarkiud – kiu väikseim osa, tavaliselt mõnemikromeetrise läbimõõduga.

„Monoliit-integraallülitus” (*monolithic integrated circuit*) (3) – passiivsete või aktiivsete või mõlemat liiki ‘vooluahela elementide’ kombinatsioon, mis

- a. moodustatakse difusioonimenetluse, sisestusmenetluse või sadestusmenetluse teel ühe pooljuhtmaterjali tüki (nn ‘kiibi’) sees või peal;

▼ M5

b. mida võib käsitada kui lahutamatu tervikut ja

c. mis täidab vooluahela ülesannet (ülesandeid).

NB! 'Vooluahela element' on vooluahela üksik aktiivne või passiivne funktsionaalne osa, näiteks üks diood, üks transistor, üks takisti, üks kondensaator jne.

„Monospektraalsed pildiaurid“ (*monospectral imaging sensors*) (6) – võimelised omandama kujutise andmeid ühest diskreetsest spektriribast.

„Mitmekiibiline integraallülitus“ (*multichip integrated circuit*) (3) – kaks või enam „monoliit-integraallülitust“, mis on ühendatud ühisele „põhimikule“.

„Multispektraalsed pildiaurid“ (*multispectral imaging sensors*) (6) – võimelised üheaegselt või järjestikku omandama kujutise andmeid kahes või enamas diskreetses spektriribas. Andureid, mis on tundlikud rohkem kui kahekümnes diskreetses spektraalribas, kutsutakse ka hüperspektraalseteks pildiauriteks.

„Looduslik uraan“ (*natural uranium*) (0) – looduses esinevat isotoopide segu sisaldav uraan.

„Võrgu juurdepääsu kontrolleri“ (*network access controller*) (4) – hajutatud teabevõrgu füüsiline liides. See kasutab sama edastusmeediumi, mis töötab kõikjal sama digitaalse edastuskiirusega, kasutades edastamisel arbitreerimist (nt loa või liikluse tuvastust). Sõltumata teistest, valib ta andmepaketid või andmegrupid (nt IEEE 802), mis on talle adresseeritud. Selle sõlme võib liita arvutile või telekommunikatsiooniseadmele, et tagada juurdepääs teabevahetusele.

„Neuroarvuti“ (*neural computer*) (4) – arvutusseade, mis on konstrueeritud või muudetud jäljendama üksiku neuroni või enamate neuronite käitumist, st arvutusseade, mille riistvaral on võime reguleerida eelnevate andmete põhjal suure hulga arvutuselementide omavaheliste seoste kaalu ja arvu.

„Tuumareaktor“ (*nuclear reactor*) (0) – terviklik reaktor, mis on võimeline käigus hoidma kontrollitavat isekulgevat tuumalõhustumise ahelreaktsiooni. „Tuumareaktor“ hõlmab kõiki reaktorianumas paiknevaid või vahetult selle külge kinnitatud osi, seadmeid, mis reguleerivad reaktori südamikü võimsustaset, ning komponente, mis tavaliselt sisaldavad reaktori südamiku primaarset jahutussainet, puutuvad sellega vahetult kokku või kontrollivad seda.

„Arvujuhtimine“ (*numerical control*) (2) – sooritatava toimingu automaatjuhtimisseade, mis kasutab tavaliselt toimingu kestel sisestatavaid arvandmeid (vt ISO 2382)

„Objektkood“ (*object code*) (GNS) – ühe või mitme protsessi mugava esitusviisi („lähtekoodi“ (lähtekode)), seadme poolt täidetav vorm, mis on koostatud programmeerimissüsteemi abil.

„Käitamine, juhtimine või hooldamine“ (*Operations, Administration or Maintenance – OAM*) (5) – ühe või mitme järgmise ülesande täitmine:

a. järgmisest loetelust mis tahes teabe kindlakstegemine või haldamine:

1. kasutajate või administraatorite kontod või õigused;
2. kauba sätted või
3. autentimisandmed, mis toetavad lõigetes a.1 või a.2 kirjeldatud ülesandeid;

b. kauba töötingimuse või jõudluse jälgimine või haldamine või

▼ M5

- c. logide või auditi andmete haldamine, mis toetavad lõigetes a või b kirjeldatud ülesandeid.

Märkus: „OAM” ei hõlma järgmisi ülesandeid või nendega seotud peamisi juhtimisfunktsioone:

- a. sellise krüptograafilise funktsionaalsuse ettenägemine või värskendamine, mis ei ole otseselt seotud lõigetes a.1 või a.2 kirjeldatud ülesandega toetavate autentimisandmete kindlakstegemise või haldamisega või
- b. krüptograafilise funktsionaalsuse teostamine kauba edastamise või andmetasandil.

„Optiline võimendamine” (*optical amplification*) (5) – optilises sides kasutatav võimendustehnika, kus võimendatakse eraldiasetseva optilise allika genereeritud optilisi signaale neid elektrilisteks signaalideks muundamata, st kasutades optilisi pooljuhtvõimendeid, kiudoptilisi luminesentsvõimendeid.

„Optiline arvuti” (*optical computer*) (4) – arvuti, mis on konstrueeritud või kohandatud kasutama andmete esitamiseks valgust ning mille loogilised arvutuselendid põhinevad omavahel vahetult seotud optilistel lülitustel.

„Optiline integraallülitus” (*optical integrated circuit*) (3) – „monoliit-integraallülitus” või „hübriidintegraallülitus”, mis sisaldab üht või mitut osa, mis on kavandatud toimima valgusandurina või valguskiirgurina või täitma optilisi või elektrooptilisi funktsioone.

„Optiline kommuteerimine” (*optical switching*) (5) – optiliste signaalide marsruutimine või kommuteerimine ilma nende muundamiseta elektrilisteks.

„Üldine voolutihedus” (*overall current density*) (3) – mähise amperkeerdude arv (st mähise keerdude arv, mis on korrutatud maksimaalse voolu tugevusega, mis igas keerus voolab) jagatud kogu mähise ristlõikepindalaga (kaasa arvatud ülijuhitivad kiud, metallist maatriksid, milles asuvad ülijuhitivad kiud, kattematerjalid, jahutuskanalid jne.)

„Osalisriik” (*participating state*) (7 9) – Wassenaari kokkuleppes osalev riik (vt www.wassenaar.org)

„Tippvõimsus” (*peak power*) (6) – „impulsi kestuse” ajal saavutatud suurim võimsus.

„Personaalvõrk” (*personal area network*) (5) – andmesidesüsteem, millel on kõik järgmised omadused:

- a. võimaldab suvalise arvu sõltumatute või omavahel ühendatud ‘andmeside-seadmete’ omavahelist otsesuhtlust, ja
- b. seadmetevaheline suhtlus on piiratud üksikisiku või seadme vastutava käitaja vahetus läheduses (nt üks ruum, kabinet või sõiduk) asuvate seadmetega.

Tehniline märkus

‘Andmesidesead’ on seade, mis võimaldab digitaalse teabe edastamist või vastuvõtmist.

„Plasmapihustus” (*plasma atomisation*) (1) – protsess, mille käigus sula või tahke metallisulamijuga pihustatakse piiskadeks, mille läbimõõt on 500 µm või vähem, kasutades plasmakahurit vääriskaasi keskkonnas.

Võimsuse juhtimine (*power management*) (7) – kõrgusmõõduri lähetatud signaali võimsuse muutmine selliselt, et õhusõidukil kõrgusemõõtmiseks vastuvõetud võimsus oleks alati minimaalne.

▼ **M5**

„Eelnevalt eraldatud” (*previously separated*) (0 1) – suvaliselt valitud protsessi kasutamine, mille eesmärgiks on jälgitava isotoobi kontsentratsiooni tõstmine.

„Põhijuhtimine” (*primary flight control*) (7) – „õhusõiduki” stabiilsuse ja manöövrivite juhtimine, kasutades jõudude/momentide tekitajaid, st aerodünaamilisi juhtpindu või tõukejõu reaktsiooni (vektorjuhtimist).

„Põhiline koostisosa” (*principal element*) (4) – 4. kategooria kohaselt on „põhilise koostisosaga” tegemist siis, kui selle asendamisväärtus on üle 35 % sellise süsteemi koguväärtusest, mille koostisosa see on. Koostisosa väärtus on hind, mida süsteemi valmistaja või koostaja selle koostisosa eest maksab. Koguväärtus on tavapärase rahvusvaheline müügihind, mille eest toimub müük mitteasjaomastele pooltele valmistamiskohas või kaubasaadetise kinnitamisel.

„Tootmine” (*production*) (GTN NTN kõik) – kõik tootmisetapid, nagu näiteks: konstrueerimine, toote insenerlahendus, valmistamine, integreerimine, kokkupanemine (montaaž), järelevalve, katsetamine, kvaliteedi tagamine.

„Tootmiseseadmed” (*production equipment*) (1 7 9) – instrumendid, šabloonid, rakised, tööriistatornid, valuvormid, stantsid, kinnitusvahendid, joondamisseadmed, katseseadmed, muud masinad ning nende osad, mis on eraldi konstrueeritud või modifitseeritud „arenduse” või „tootmise” ühe või enama järgu jaoks.

„Tootmisrajatised” (*production facilities*) (7 9) – „tootmiseseadmed” ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud tarkvara, mis on integreeritud „arenduseks” mõeldud seadeldistesse või ühte või mitmesse „tootmis” järku.

„Programm” (*programme*) (2 6) – käskude jada protsessi sooritamiseks elektroonravuti abil kas vahetult täidetaval või täidetavaks muundataval kujul.

„Impulsi kokkusurumine” (*pulse compression*) (6) – radari signaalimpulsi kodeerimine ja töötlemine pikaajalisest lühiajaliseks, säilitades kõrge impulsienergia eelised.

„Impulsi kestus” (*pulse duration*) (6) – „laseri” impulsi kestus mõõdetuna impulsi poollaiusena (FWHI) (st impulsi täislaius tema tippintensiivsuse poolkõrgusel).

„Impulsslaser” (*pulsed laser*) (6) – „laser”, mille „impulsi kestus” on väiksem kui 0,25 sekundit või sellega võrdne.

„Kvantkrüptograafia” (*quantum cryptography*) (5) – „krüptograafia” meetodite kogum, milles kodeeringu jagatud võti moodustub mingi füüsilise süsteemi kvantmehaaniliste omaduste (sh kvantoptikast, kvantväljateooriast või kvantelektrodünaamikast otseselt tulenevate omaduste) mõõtetulemustest.

„Radari sagedusliikuvus” (*radar frequency agility*) (6) – mis tahes tehnika, mis muudab pooljuhuslikus järjestuses radari impulss-saatja kandesagedust impulsside või impulsi gruppide vahel vähemalt samavõrra kui on impulsi ribalaius või rohkem.

„Radari hajasperpekter” (*radar spread spectrum*) (6) – mis tahes modulatsioonitehnika, mis hajutab suhteliselt kitsa sagedusribaga signaali energia oluliselt laiemale sagedusribale, kasutades juhuslikku või pooljuhuslikku kodeerimist).

„Kiirgustundlikkus” (*radiant sensitivity*) (6) – kiirgustundlikkus (mA/W) = 0,807 × (lainepikkus nm) × kvantefektiivsus (QE).

Tehniline märkus

Kvantefektiivsust (QE) väljendatakse tavaliselt protsendiga, kuid käesolevas valemis väljendatakse QE-d ühest väiksema kümnendmurruna, näiteks 78 % on 0,78.

„Reaalajaline ribalaius” (*real-time bandwidth*) (3) „signaalianalüsaatoritele” – kõige laiem sageduspiirkond, mille juures analüsaator on veel võimeline pidevalt

▼ M5

muundama sageduspiirkonna tulemusi, kasutades Fourier' või muud diskreetaja muundamisvõtet, millega töödeldakse kõik sissetulevad ajahetked ilma katkestusteta, mis põhjustaks mõõdetud amplituudi vähenemist rohkem kui 3 dB alla tegeliku signaali amplituudi muundatud andmete väljastamise või esitamise ajal.

„Reaalajas töötlemine” (*real time processing*) (2 6 7) – andmetöötlus arvutisüsteemis, mis tagab nõutava teenindustaseme garanteeritud kosteajaga, sõltudes olemasolevatest vahenditest ja olenemata süsteemi koormusest, kui see teenus on käivitatud mingi välise sündmuse poolt.

Reprodutseeritavus (*repeatability*) (7) – mõõdetava parameetri väärtuste kokkulangevuse määra identsetes mõõdetingimustes korratud mõõtmiste korral, juhul, kui tingimused on mõõtmiste ajal muutunud või kui mõõteoperatsioon ei ole toimunud pideva protsessina. (Vt IEEE STD 528-2001 (standardhälve 1 sigma))

„Vajalik” (*required*) (GTN 1–9) – kasutatuna koos mõistega „tehnoloogia”, tähendab üksnes seda „tehnoloogia” osa, mis tagab kontrollitud toimimistaseme, näitajate või funktsioonide saavutamise või laiendamise. Sellist „vajalikku” tehnoloogiat võivad omavahel jagada mitmed tooted.

„Eraldusvõime” (*resolution*) (2) – mõõteseadme väikseim inkrement; digitaalsetes mõõteseadmetes väikseim väärtust omav bitt (vt ANSI B-89.1.12).

„Mässuuhje toimeained” (*riot control agents*) (1) – ained, mis massirahutuste ohjamiseks eeldatavatel kasutustingimustel tekitavad kiiresti inimestel sensoorset ärritust või avaldavad neile halvavat füüsilist mõju, mis kaob lühikese aja jooksul pärast kokkupuute lõppemist.

Tehniline märkus

Pisargaasid on „mässuuhje toimeainete” alarühm.

Robot (*robot*) (2 8) – manipulatsioonimehhanism, mis võib olla nii pideval rajal kui ka punktist punkti kulgev, võib kasutada andureid ning millel on kõik järgmised omadused:

- a. multifunktsionaalsus;
- b. selle abil saab erinevate liikumiste kaudu kohale asetada või suunata materjali, osi, tööriistu või spetsiaalseid seadmeid kolmemõõtmelises ruumis;
- c. koosneb kolmest või enamast suletud või avatud ahelaga servoseadmest, mille hulka võivad kuuluda ka samm-mootorid ja
- d. on „kasutaja-programmeeritav” kas kasutades „õpetamine/kordamine” meetodit või elektronarvuti abil, mis võib olla programmeeritav loogiline kontrollier, st ilma mehaanilise sekkumiseta.

NB! Eespool esitatud definitsioon ei hõlma järgmisi seadmeid:

1. manipulaatorid, mis on ainult käsi- või kaugjuhitavad;
2. fikseeritud järjestusega manipulatsioonimehhanismid, mis on automaatselt liikuvad seadmed ning mis teostavad mehaaniliselt programmeeritud liikumisi. Programm on mehaaniliselt piiratud fikseeritud peatustega, nagu tapid ja nukid. Liikumiste järjekord ja radade ning nurkade valik ei ole varieeritav ega muudetav ei mehaaniliselt, elektrooniliselt ega elektriliselt;

▼ M5

3. mehaaniliselt juhitud muudetava järjestusega manipulatsioonimehhanismid, mis on automaatselt liikuvad seadmed ning mis teostavad mehaaniliselt programmeeritud liikumisi. Programm on mehaaniliselt piiratud fikseeritud, kuid reguleeritavate peatustega, nagu tapid ja nukid. Liikumiste järjekord ja radade ning nurkade valik on fikseeritud programmustris varieeritav. Ühe või mitme liikumistele programmi mallide varieerimine või muutmine (st tappide muutmine või nukkide ümberasetamine) on teostatav vaid mehaaniliste operatsioonide abil;
4. muud kui servo-juhitud muutuva järjestusega manipulatsioonimehhanismid, mis on automaatselt liikuvad seadmed ning mis teostavad mehaaniliselt programmeeritud liikumisi. Programm on varieeritav, kuid järjestus toimub vaid mehaaniliselt kinnitatud elektriliste kahendseadmete või reguleeritavate peatustest saadavate kahendsignaali põhjal;
5. virnastamiseseadmed, mis on defineeritud kui Descartes'i koordinaatidega manipulatsiooniseadmed ning mis on vertikaalselt asetatud laokastide virna integraalseks osaks ning on ette nähtud kastide sisu kättesaamiseks või taastamiseks.

„Rotatsioonpulverisatsioon” (*rotary atomisation*) (1) – protsess, mille käigus tsentrifugaaljõu mõjul sulametallijuga või seisev sulametall pihustatakse mitte üle 500-mikromeetrise läbimõõduga tilkadeks.

„Eelkedrus” (*roving*) (1) – ligikaudu paralleelsetest ‘heietest’ (tavaliselt 12–120) koosnev kimp.

NB! ‘Heie’ on kogum „monokiude” (tavaliselt üle 200), mis on peaaegu paralleelsed.

„Viskumine” (*run out, out-of-true running*) (2) – telje radiaalne nihe peavõlli ühe pöörde jooksul, mõõdetuna peavõlli teljega risti asetseval tasapinnal, uuritava pöörleva sise- või välispinna punktis (vt ISO 230/1 1986, punkt 5.61).

„Mastaabitegur” (*scale factor*) (güroskoop või kiirendusmõõtur) (7) – väljundi väärtuse muudu suhe sisendi väärtuse muutu, mida kavatakse mõõta. Mastaabiteguri väärtus hinnatakse üldiselt sirge tõusust, mis saadakse sisend- ja väljundväärtusi vähimruutude meetodiga sobitades, muutes tsükliliselt sisendväärtusi ühe kogu sisendväärtuste piirkonna.

„Seadumisaeg” (*settling time*) (3) – aeg, mis kulub muundaja suvalise kahe nivoo vahel ümberlülitamise korral, et väljund saavutaks poolebitilise täpsusega lõppväärtuse.

„SHPL” (*super high power laser*) – „ülivõimas laser”.

„Signaalianalüsaatorid” (*signal analysers*) (3) – seadmed, mis on võimelised mõõtma ja näitama mitmesageduslike signaalide ühesageduslike komponentide põhiomadusi.

„Signaalitöötlus” (*signal processing*) (3 4 5 6) – väljastpoolt tulnud infot kandvate signaalide töötlemine selliste algoritmidega nagu ajaline kokkusurumine, filtreerimine, väljaeraldamine, väljaalimine, korrelatsioon, domeenidevaheline konvolutsioon või teisendused (nt Fourier’ kiirteisendus või Walsh’i teisendus).

„Tarkvara” (*software*) (GSN kõik) – ühest või mitmest „programmist” või ‘mikroprogrammist’ koosnev kogum, mis on paigutatud mis tahes kättesaadavale väljundmeediale.

NB! ‘Mikroprogramm’ on elementaarsete käskude jada, mida säilitatakse erilises mäluseadmes ja mille täitmise käivitab tema viitekäsu saabumine käsuregistrisse.

▼ M5

„Lähtekood” (või lähtekeel) (*source code or language*) (6 7 9) – ühe või mitme protsessi otstarbekohane avaldis, mida võib programmeerimissüsteemi abil viia masinas täidetavale kujule („objektкод” (või objektkeel)).

„Kosmosesõiduk” (*spacecraft*) (7 9) – aktiiv- ja passiivsateelliidid ja kosmose-sondid.

„Kosmosesõiduki platvorm” (*spacecraft bus*) (9) – seadmed, mis moodustavad „kosmosesõiduki” ja „kosmosesõiduki kasuliku lasti” asukoha tugiinfrastruktuuri.

„Kosmosesõiduki kasulik last” (*spacecraft payload*) (9) – seadmed, mis on kinnitatud „kosmosesõiduki platvormile”, mis täidavad kosmoses teatavat missiooni (nt side, vaatlus, teadus).

„Kosmosekindel” (*space-qualified*) (3 6 7) – kasutatakse toodete puhul, mis on konstrueeritud, valmistatud ja katsetatud nii, et need töötavad 100 km kõrgusel või kõrgemal Maa pinnast.

NB! Üksikeksplari teimipõhine „kosmosekõlblikkuse” kindlaksmääramine ei tähenda, et sama tootepartii või tüübiseeria eksemplarid on ilma individuaalselt teime läbimata „kosmosekõlblikud”.

„Lõhustuv erimaterjal” (*special fissile material*) (0) – plutoonium-239, uraan-233, „uraaniisotoobi U-235 või U-233 suhtes rikastatud uraan” ja kõiki eelnimetatud sisaldavad materjalid.

„Erimoodul” (*specific modulus*) (0 1 9) – Young’i moodul paskalites, vastavalt N/m^2 jagatud erikaaluga N/m^3 mõõdetuna temperatuuril $(296 \pm 2) K$ ($(23 \pm 2) ^\circ C$), $(50 \pm 5)\%$ suhtelise niiskuse juures.

„Eritõmbetugevus” (*specific tensile strength*) (0 1 9) – maksimaalne tõmbetugevus paskalites, vastavalt N/m^2 jagatud erikaaluga N/m^3 mõõdetuna temperatuuril $(296 \pm 2) K$ ($(23 \pm 2) ^\circ C$), $(50 \pm 5) \%$ suhtelise niiskuse juures.

„Pöörleva massiga güroskoobid” (*spinning mass gyros*) (7) – güroskoobid, milles kasutatakse pidevalt pöörlevat massi nurkliikumise avastamiseks.

„Lamepulbri tootmine sulametallist” (*splat quenching*) (1) – sulametalli joa ‘kiire tahkestamise’ protsess joa pörkumisel jahutatud plokkide vastu, mille tulemusena moodustuvad helbed.

NB! ‘Kiire tahkestamine’ – sula aine tahkestamine jahutuskiiirusega üle 1 000 K/s.

„Hajaspekter” (*spread spectrum*) (5) – tehnika, milles suhteliselt kitsaribalise sidekanali energia on levitatud üle palju laiemas energiaspektri.

„Hajaspektriga radar” (*spread spectrum radar*) (6) – vt „radari hajaspekter”.

„Stabiilsus” (*stability*) (7) – teatava parameetri variatsiooni standardhälve (1 sigma) oma kalibreeritud väärtusest, mis on mõõdetud muutumatu temperatuuri tingimustes. Seda võib väljendada aja funktsioonina.

„Keemiarelvade konventsiooniga (mitte) ühinenud riigid” (*States (not) Party to the Chemical Weapon Convention*) (1) – riigid, kelle suhtes keemiarelvade väljatöötamise, tootmise, varumise ja kasutamise keelustamise konventsioon on / ei ole jõustunud. (Vt www.opcw.org)

„Põhimik” (*substrate*) (3) – alusmaterjali kiht koos ühendusradadega või ilma, mille peale või sisse võib paigutada ‘diskreetkomponente’ või integraallülitusi.

NB 1! ‘Diskreetkomponent’ on eraldi pakitud ‘vooluahela element’, millel on oma välisühendused.

▼ M5

NB 2! *‘Vooluahela element’ on vooluahela üksik aktiivne või passiivne funktsionaalne osa, näiteks üks diood, üks transistor, üks takisti, üks kondensaator jne.*

„Põhimikutoorikud” (*substrate blanks*) (3 6) – monoliitsed ühendid, mille suurus on sobiv selliste optiliste elementide tootmiseks nagu peeglid või optilised aknad.

„Toksiini alamühik” (*sub-unit of toxin*) (1) – struktuurset ja funktsionaalselt kogu „toksiini” diskreetkomponent.

„Supersulamid” (*superalloys*) (2 9) – nikli-, koobalti- või rauapõhised sulamid, mis on tugevamad kui mis tahes AISI 300 seeria sulamid temperatuuridel üle 922 K (649 °C) ja rasketes keskkonna- ja töötingimustes.

„Ülijuhtivad materjalid” (*superconductive*) (1 3 5 6 8) – sellised materjalid, näiteks metallid, sulamid või ühendid, mis võivad kaotada täielikult oma elektritakistuse, st võivad omandada lõpmatult suure elektrijuhtivuse ning kanda üle väga suuri elektrivoolu ilma Joule'i soojenemiseta.

NB! *Aine „ülijuhtivat” olekut iseloomustavad individuaalselt „kriitiline temperatuur”, kriitiline magnetväli, mis sõltub temperatuurist, ning kriitiline voolutihedus, mis sõltub nii temperatuurist kui ka magnetväljast.*

„Ülivõimas laser” (*super high power laser*) (SHPL) (6) – laser, mille väljundenergia impulsis (tervikuna või osana sellest) ületab 1 kJ 50 ms jooksul või mille keskmine või pidevaine (CW) võimsus ületab 20 kW.

„Üliplastne vormimine” (*superplastic forming*) (1 2) – kuumvormimisprotsess, mille käigus saavutatakse metallidel, millistel toatemperatuuril tavalisel venitamiskatsel on katkemispunktis väike suhteline pikenemine (vähem kui 20 %), kuumutamist kasutades vähemalt kahekordne suhtelise pikenemise kasv.

„Sümmeetriline algoritm” (*symmetric algorithm*) (5) – krüptograafiline algoritm, mis kasutab nii krüpteerimise kui ka dekrüpteerimise puhul ühesugust võtit.

NB! *„Sümmeetriliste algoritmide” tavakasutuseks on andmete konfidentsiaalsuse tagamine.*

„Marsruudid” (*system tracks*) (6) – töödeldud, korreleeritud (radari sihtmärgi ja lennu plaanijärgse asukoha andmed) ning ajakohastatud õhusõiduki asukoha raport, mis on lennujuhtimiskeskuse lennujuhtidele kättesaadav.

„Süstoolsed maatriksarvutid” (*systolic array computer*) (4) – arvutid, milles kasutaja võib dünaamiliselt ohjata andmete voogu ja muutumist loogikalülituste tasemel.

„Lint” (*tape*) (1) – materjal, mis on valmistatud põimitud või ühesuunalistest „monokiududest”, „heietest”, „eelkedrusest”, „kõisikutest” või „lõngadest” jm, tavaliselt eelnevalt impregneeritud vaiguga.

NB! *‘Heie’ on kogum „monokiude” (tavaliselt üle 200), mis on peaaegu paralleelsed.*

„Tehnoloogia” (*technology*) (GTN NTN kõik) – spetsiifiline teave, mis on ette nähtud kaupade „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”. See teave esineb 'tehniliste andmete' või 'tehnilise abi' kujul.

NB 1! *‘Tehniline abi’ võib esineda juhiste, oskuste, väljaõppe, tööalaste teadmiste ja konsultatsiooniteenuste vormis ning võib sisaldada ka ‘tehniliste andmete’ edastamist.*

NB 2! *‘Tehnilised andmed’ võivad esineda tehniliste jooniste, plaanide, diagrammide, mudelite, valemite, tabelite, insener-tehniliste projektide*

▼ M5

ja spetsifikatsioonide, käsiraamatute ja juhiste kujul kas kirjalikult või salvestatuna muudele andmekandjatele või seadmetele nagu näiteks magnetkettad, helilindid, püsimalud.

„Kolmemõõtmeline integraallülitus” (*three dimensional integrated circuit*) (3) – pooljuhtkiipide koost, kus vähemalt ühel kiibil on läbiviigud kiipidevaheliste ühenduste tarvis.

„Kallutatav spindel” (*tilting spindle*) (2) – tööriista hoidev spindel, mis muudab masintöötlemisprotsessi käigus oma kesktelje pöördenurka mis tahes muu telje suhtes.

„Ajakonstant” (*time constant*) (6) – aeg, mis kulub valgusmõjustuse andmisest $1-1/e$ -kordseks voolutugevuse kasvuks tema lõppväärtusest (st 63 %-ni lõppväärtusest).

„Labaotsabandaaž” (*tip shroud*) (9) – statsionaarne võru (ühe- või mitmeosaline), mis on kinnitatud mootoriturbiini korpuse sisepinnale, või turbiinilaba otsa detail, mille peamine ülesanne on moodustada statsionaarsete ja pöörlevate komponentide vaheline gaastihend.

„Täielikult automatiseeritud lennujuhtimine” (*total control of flight*) (7) – „õhusõidukite” seisundi muutujate ja lennutrajektoori automatiseeritud kontroll, et tagada ülesande eesmärkide saavutamine vastavalt reaajas muutunud andmetele eesmärkide, ohtude või teiste „õhusõidukite” kohta.

„Täielik digitaalne edastuskiirus” (*total digital transfer rate*) (5) – ajaühikus digitaalse andmeedastussüsteemi vastavate seadmete vahel liikuvate bittide arv, kaasa arvatud rekodeerimisbitid, talitusbitid jne.

NB! Vt ka „digitaalne edastuskiirus”.

„Kõisik” (*tow*) (1) – kogum „monokiude”, mis on tavaliselt peaaegu paralleelsed.

„Toksiinid” (*toxins*) (1 2) – toksiinid, mis esinevad sihilikult isoleeritud preparaatide või segudena, olenemata tootmisviisist, välja arvatud toksiinid, mis esinevad selliste teiste materjalide nagu patoloogiliste näidiste, põllukultuuride, toiduainete või „mikroorganismide” külvivarude saasteainetena.

„Siirdelaser” (*transfer laser*) (6) – „laser”, milles laseri aktiivaine osakesi ergastatakse mitteaktiivaine aatomite või molekulide põrkumisel aktiivaine aatomite või molekulidega ülekantud energia abil.

„Timmitav” (*tunable*) (6) – „laseri” võime tekitada pidevat väljundvõimsust igal sagedusel üle paljude „laser” siirete piirkonna. „Laserit”, mis võimaldab saada diskreetseid lainepikkusi ühel „laser” siirdel, ei peeta „timmitavaks”.

„Ühesuunaline positsiooniline reprodutseeritavus” (*unidirectional positional repeatability*) (2) – väiksem individuaalse masina telje väärtustest $R_{\uparrow}$ ja $R_{\downarrow}$ (edasi ja tagasi), mis on määratletud ISO 230-2:2014 jaotises 3.21 või riiklikus standardis.

„Mehitamata õhusõiduk” (*unmanned aerial vehicle – UAV*) (9) – õhusõiduk, mis on võimeline lendu alustama ja sooritama kontrollitavat ja juhivat lendu ning navigeerima ilma inimpiloodita pardal.

„Uraaniisotoobi U235 või U233 suhtes rikastatud uraan” (*uranium enriched in the isotopes 235 or 233*) (0) – uraan, mis sisaldab uraaniisotoopi U235 või U233 või mõlemat nimetatud uraaniisotoopi sellisel hulgal, et nende isotoopide summaarse koguse suhe isotoobi 238 kogusesse on suurem kui looduslikult esinev isotoopide 235 ja 238 suhe (0,71 %).

▼ **M5**

„Kasutamine” (*use*) (GTN NTN kõik) – toimimine, paigaldus (sh kohapealne paigaldus), hooldus (kontroll), remont, kapitaalremont ja renoveerimine.

„Kasutajapoolne programmeeritavus” (*user-accessible programmability*) (6) – omadus, mis lubab kasutajal sisestada, modifitseerida või asendada „programme” teisiti kui:

- a. muutes füüsiliselt lülitusskeemi või ühendusi või
- b. talitlusviiside sättimise, kaasa arvatud parameetrite sisestuse abil.

„Vaktsiin” (*vaccine*) (1) – ravimvormis olev ravim, millel on valmistaja- või kasutajariigi reguleerivate asutuste antud litsents või müügiluba või kliiniliste uuringutega seotud luba ja mis on mõeldud nende inimeste või loomade immunoloogilise kaitseüsteemi tõhustamiseks haiguste ärahoidmise eesmärgil, kellele seda manustatakse.

„Vaakumpulverisatsioon” (*vacuum atomisation*) (1) – protsess, mille käigus vaakumisse suunatud sula metallisulamijuga pihustub seal lahustunud gaasi kiirel paisumisel piiskadeks, mille läbimõõt on 500 mikromeetrit ja vähem.

„Muudetava tiivageomeetriaga aerodünaamilised pinnad” (*variable geometry airfoils*) (7) – kandepinna tagumisel serval tagatiibade ja trimmerite või esiserval eestiibade või kallutatava nina langetamise kasutamine, mille asendit saab lennu ajal juhtida.

„Lõng” (*yarn*) (1) – kimp keerutatud 'heiet'.

NB! 'Heie' on kogum „monokiude” (tavaliselt üle 200), mis on peaaegu paralleelsed.

0. KATEGOORIA – TUUMAMATERJALID, RAJATISED JA SEADMED

0A Süsteemid, seadmed ja komponendid

0A001 „Tuumareaktorid” ja spetsiaalselt nende jaoks projekteeritud või valmistatud seadmed ja komponendid:

- a. „tuumareaktorid”;
- b. metallanumad või nende olulised tööstuslikult toodetud osad, kaasa arvatud reaktorianuma kaas reaktori surveanuma jaoks, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud hoidma „tuumareaktori” südamikku;
- c. manipuleeritavad seadmed, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud tuumakütuse „tuumareaktoris” sisseviimiseks või sealt eemaldamiseks;
- d. kontrollvarded, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud „tuumareaktoris” toimuva tuuma lõhustumise protsessi kontrollimiseks, varraste toetus- ja riputustarindid, varraste ajamid ning varraste juhiktorud;
- e. survetorud, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud sisaldama „tuumareaktoris” kütuseelemente ja primaarjahutit;
- f. tsirkooniumist ja selle sulamitest valmistatud torud (või torusõlmed), mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud kasutamiseks „tuumareaktoris” kütuse kattena ja kogustes üle 10 kg;

▼ **M5**

0A001

(jätkub)

NB! Vi punkt 0A001.e. tsirkooniumist survetorude kohta ja punkt 0A001.h. auruti torude kohta.

- g. jahutusvedeliku pumbad või ringluspumbad, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud primaarjahuti tsirkulatsiooni tekitamiseks „tuumareaktoris”;
- h. ‘tuumareaktori siseosad’, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud kasutamiseks „tuumareaktoris”, sealhulgas südamikü kandetarindid, kütusekanalid, auruti torud, soojus-ekraanid, deflektorid, südamiku restplaadid ja hajutiplaadid;

Tehniline märkus

Punktis 0A001.h tähendavad ‘reaktori siseosad’ kõiki olulisi struktuure reaktorianumas, millel on üks või enam ülesannet, nagu südamiku toetamine, kütuse asetuse säilitamine, primaarjahuti voolu suunamine, reaktorianuma kiirgusvarje ning südamiküsiseste seadmete juhtimine.

- i. allpool esitatud soojusvahetid:

- 1. aurugeneraatorid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud kasutamiseks „tuumareaktori” primaar- või vahepealses jahutusringis;
- 2. muud soojusvahetid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud kasutamiseks „tuumareaktori” primaarjahutusringis;

Märkus 0A001.i ei hõlma reaktori tugisüsteemidele ette nähtud soojusvaheteid, nt hädajahutussüsteem või reaktori jääksoojuse jahutussüsteem.

- j. neutronite detektorid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud neutronvoo taseme kindlaksmääramiseks „tuumareaktori” südamikü;
- k. ‘välised soojusekraanid’, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud kasutamiseks „tuumareaktoris” soojuskadude vähendamiseks ja anuma kaitse isoleerimiseks.

Tehniline märkus

Punktis 0A001.k. tähendavad ‘välised soojusekraanid’ olulisi struktuure, mis on paigaldatud reaktorianuma peale, mis vähendavad reaktori soojakadu ja vähendavad temperatuuri isolatsioonisüdamikü.

0B**Testimis-, kontrolli- ja tootmiseseadmed**

0B001

Isotoopide eraldustehased „loodusliku uraani” isotoopide, „vaeses-
tatud uraani” isotoopide või „lõhustuvate erimaterjalide” isotoopide eraldamiseks ning nende jaoks spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud seadmed ja komponendid:

▼ **M5**

0B001

(jätkub)

a. tehased, mis on spetsiaalselt kavandatud „loodusliku uraani” isotoopide, „vaesestatud uraani” isotoopide, „lõhustuvate erimaterjalide” isotoopide eraldamiseks:

1. gaasentrifugaaleraldustehas;
2. gaasdifusiooneraldustehas;
3. aerodünaamiline eraldustehas;
4. keemilise vahetusprotsessiga eraldustehas;
5. ioonvahetuseraldustehas;
6. atomaarse gaasi isotoopide „laser” eraldustehas;
7. molekulaarne isotoopide „laser” eraldustehas;
8. plasmaeraldustehas;
9. elektromagnetiline eraldustehas;

b. gaasitsentrifuugid, komplektid ja komponendid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud gaasilise tsentrifugaaleraldusprotsessi jaoks, nagu:

Tehniline märkus

Punktis 0B001.b tähendab 'kõrge tugevus/tihedussuhtega materjal' järgmist:

1. martensiitvanandatud teras, mille tõmbetugevus on 1,95 GPa või rohkem;
2. alumiiniumsulamid, mille tõmbetugevus on 0,46 GPa või rohkem või
3. „kiud- või niitmaterjal”, mille „erimoodul” on suurem kui $3,18 \times 10^6$ m ning mille „eritõmbetugevus” on suurem kui $7,62 \times 10^4$ m;
1. gaasitsentrifuugid;
2. terviklikud rootorsõlmed;
3. 'kõrge tugevuse/tiheduse suhtega materjalist' valmistatud rootori torusilindrid seinapaksusega 12 mm või vähem ja diameetriga 75–650 mm;
4. 'kõrge tugevuse/tiheduse suhtega materjalist' valmistatud rõngad või lõõtsad seinapaksusega 3 mm või vähem ja diameetriga 75–650 mm, mis on mõeldud rootortoru kohalikuks toetamiseks või mitme sellise ühendamiseks;
5. 'kõrge tugevuse/tiheduse suhtega materjalist' valmistatud ja rootortoru sisse paigaldamiseks mõeldud tõkestid diameetriga 75–650 mm;

▼ **M5**

0B001

b. (jätkub)

6. 'kõrge tugevuse/tiheduse suhtega materjalist' valmistatud ja rootortoru otstele mõeldud ülemised ja alumised korgid diameetriga 75–650 mm;
7. magnetilised ripplaagrid:
 - a. laagrisõlmed, milles rõngasmagnet hõljub „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest” valmistatud ümbrises, sisaldades summutavat keskkonda ja omades magnetilist sidestust magnetpooluse või teise, rootori ülemisele kaanele sobitatud magnetiga;
 - b. aktiivsed magnetlaagrid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud gaasitsentrifuugides kasutamiseks;
8. spetsiaalselt valmistatud laagrid, mis sisaldavad poolkerakujulisi vastaslaagreid (pivot-cup) ning on monteeritud summutile;
9. molekulaarpumbad, mis koosnevad silindritest, millel on sisse freesitud või pressitud spiraalsed sooned ning puuritud augud;
10. rõngakujulised mootori staatorid mitmefaasiliste vahelduvvoolu hüsterees- (või reluktants-) mootorite sünkroonseks tööks vaakumis sagedusel 600 Hz või rohkem ja võimsusel 40 VA või rohkem;
11. gaasitsentrifuugi rootortoru agregaadid korpus/vastuvõtja, mis koosneb jäigast silindrist seinapaksusega kuni 30 mm ja on täpselt töödeldud otstega, mis on üksteisega paralleelsed ja mis on ristisuunaline silindri pikiteljega 0,05 kraadi või vähem;
12. kulbid, mis koosnevad UF₆ gaasi tsentrifuugrootorust Pitot' toru meetodil eraldamiseks ette nähtud ja spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud torudest ja mida saab fikseerida tsentraalsele gaasiekstraheerimissüsteemile;
13. gaasi tsentrifuugrikastamise mootorite staatorite toiteks spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud sagedusmuundurid (konverterid või inverterid) ja nende spetsiaalselt konstrueeritud osad, millel on kõik järgmised tunnused:
 - a. 600 Hz või võimsam mitmefaasiline sagedusväljund ja
 - b. kõrge stabiilsus (sagedusjuhtimine parem kui 0,2 %);
14. sulgeklapid ja juhtklapid:
 - a. väljalülitusklapid, mis on spetsiaalselt ette nähtud või valmistatud toimima individuaalse gaasitsentrifuugi UF₆ gaasivoogude lähteainetele, saadustele või jäätmetele;
 - b. lõõtsaga tihendatud klapid, väljalülitus- või juhtimiseadised, mis on valmistatud „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest” või on nendega kaitstud siseläbimõõduga

▼ **M5**

0B001

b. 14. b. (*jätkub*)

10-160 mm või rohkem, mis on spetsiaalselt projekteeritud ja valmistatud kasutamiseks gaasi tsentrifuugrikastamisseadmete põhi- või lisasüsteemides;

c. seadmed ja komponendid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud gaasilise difusiooneraldusprotsessi jaoks:

1. gaasilise difusiooni tõkked, mis on valmistatud „UF₆ korrosioonile vastupidavast materjalist”, st poorsest metallist, polümeerist või keraamikast, pooride suurusega 10–100 nm, paksusega 5 mm või vähem ja torukujulised diameetriga 25 mm või vähem;
2. „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest” valmistatud või nendega kaitstud gaasi difusori korpused;
3. kompressorid või gaasipuhurid imivõimsusega 1 m³/min või rohkem UF₆ ja väljundrõhuga kuni 500 kPa ja rõhutõusustmega 10:1 või vähem, mille valmistamiseks või kaitsmiseks on kasutatud „UF₆ korrosioonile vastupidavaid materjale”;
4. punktis 0B001.c.3 nimetatud pöörleva võlli tihendid kompressoritele ja puhuritele, mille kavandatud puhvergaasi sisselekke kiirus on väiksem kui 1 000 cm³/min;
5. „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest” valmistatud või nendega kaitstud soojusvahetid, mis on kavandatud tööks alarõhul sellise lekkekiirusega, mis piirab rõhutõusu väiksemaks kui 10 Pa tunnis, rõhuerinevus 100 kPa;
6. lõõtsaga tihendatud manuaalsed või automaatsed klapid, sulge- või juhtimiseadised, mis on valmistatud „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest” või nendega kaitstud;

d. seadmed ja komponendid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud aerodünaamilise eraldusprotsessi jaoks:

1. UF₆ korrosioonile vastupidavad eraldusdüüsid, mis koosnevad pilukujulistest kumeratest kanalitest kõverusraadiusega alla 1 mm, millel on düüsi sees eralduslaba düüsist läbi voolava gaasi jaotamiseks kaheks vooks;
2. silindrilised või koonusekujulised torud (keeristorud), mis on valmistatud või kaitstud „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest” ning ühe või enama tangentsiaalse sisenemisavaga;
3. „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest valmistatud” või nendega kaitstud kompressorid või gaasipuhurid ja nende jaoks ette nähtud pöörlevate võllide tihendid;
4. „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest valmistatud” või nendega kaitstud soojusvahetid;
5. „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest” valmistatud või nendega kaitstud eralduselemendi korpused turbulentsitorude või eraldusdüüsides jaoks;

▼ **M5**

0B001

c. (jätkub)

6. lõõtsaga tihendatud manuaalsed või automaatsed klapid, väljalülitus- või juhtimisseadised, mis on valmistatud „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest või nendega kaitstud” ja on läbimõõduga 40 mm või rohkem;
7. protsessisüsteemid UF₆ eraldamiseks kandevegaasist (vesinik või heelium) UF₆ sisaldusega kuni 1 miljondikosa või vähem, kaasa arvatud
 - a. krüogeensed soojusvahetid ja krüoseparaatorid, mis taluvad 153 K (– 120 °C) või madalamat temperatuuri;
 - b. krüogeensed jahutusseadmed, mis taluvad 153 K (– 120 °C) või madalamat temperatuuri;
 - c. eraldusdüüsi- või turbulentsoruseadmed UF₆ eraldamiseks kandevegaasist;
 - d. UF₆ külmlõksud, mis suudavad UF₆ välja külmutada;
- e. seadmed ja komponendid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud keemilisel vahetusel põhineva eraldusprotsessi jaoks:
 1. kontsentreeritud soolhappele vastupidavad kiirvahetuse vedelik-vedelik-impulsskolonnid ühel astmel viibimisajaga 30 s või vähem (valmistatud või vooderdatud sobivate plastmaterjalidega, nt fluorosüivesinikpolümeerid või klaas);
 2. kontsentreeritud soolhappele vastupidavad kiirvahetuse vedelik-vedelik tsentrifugaalsed kontaktorid töölava resideerimisajaga 30 s või vähem (valmistatud või vooderdatud sobivate plastmaterjalidega, nt fluorosüivesinikpolümeerid või klaas);
 3. kontsentreeritud soolhappe lahusele vastupidavad elektro-keemilise reduktsiooni kambriid uraani taandamiseks ühest valentsolekust teise;
 4. sobivatest materjalidest (nt klaas, fluorosüivesinikpolümeerid, polüfenüülsulfaat, polüetersulfoon ja vaiguga immutatud grafiit) valmistatud või nendega kaitstud elektro-keemilise reduktsiooni kambrite etteandmise seadmed U⁺⁴ võtmiseks orgaanilisest voost ja nende protsessivooga kontaktis olevad osad;
 5. etteannet ettevalmistavad süsteemid suure puhtusega uraan-kloriidlahuse valmistamiseks, mis koosnevad lahustamise, lahusti eraldamise ja/või ioonvahetuse seadmetest lahuse puhastamiseks, ja elektrolüütilised rakud U⁺⁶ või U⁺⁴ taandamiseks U⁺³-ks;
 6. uraani oksüdeerimise süsteemid U⁺³ oksüdeerimiseks U⁺⁴;

▼ **M5**

0B001

(jätkub)

f. seadmed ja komponendid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud ioonvahetusega eraldusprotsessi jaoks:

1. kiirelt reageerivad ioonvahetusvaigud, membraanikujulised või poorsed makrovõrgustikuga vaigud, milles aktiivsed keemilised vahetusrühmad piirduvad mitteaktiivse poorse tugistruktuuri pinnakattega, ning teised komposiitstruktuurid mis tahes sobival kujul, kaasa arvatud osakesed või kiud diameetriga 0,2 mm või vähem, vastupidavad kontsentreeritud soolhappele ning projekteeritud omama väiksemat vahetuskiruse poolaega kui 10 sekundit ja on töövilmsed temperatuuride vahemikus 373–473 K (100–200 °C);
2. kontsentreeritud soolhappele vastupidavatest materjalidest (nt titaan või fluorosüsinikplast) valmistatud või nendega kaitsitud ja temperatuuride vahemikus 373–473 K (100–200 °C) ning rõhul üle 0,7MPa töövilmsed (silindrilised) ioonvahetuskolonnid, mille diameeter on üle 1 000 mm;
3. ioonvahetuse tagasijooksu süsteemid (keemilised või elektrokeemilised oksüdatsioon- või reduktsioonsüsteemid) ioonvahetuse rikastuskaskaadides kasutatavate keemilise redutseerimise või oksüdeerumise toimeainete regenereerimiseks;

g. seadmed ja komponendid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud lasereraldusprotsesside jaoks ja milles kasutatakse atomaarse auru laserisotooperaldust järgmiselt:

1. uraanimetalli aurustamisüsteemid, mis on ette nähtud saavutama suurt võimsust 1 kW või rohkem sihtmärgil, kasutamiseks laserrikastamiseks;
2. vedela või aurukujul uraanimetalli käitlemissüsteemid ja selliste süsteemide jaoks projekteeritud osad, mis on eriotstarbiselt projekteeritud või valmistatud sulauraani, uraanisulamite või uraanimetalliaurude käitlemiseks laserrikastamisel;

NB! VT KA PUNKT 2A225.

3. vedelas või tahkes olekus uraani metalliauru korrosioonile ja kuumusele vastupidavatest materjalidest (nt ütriumiga kaetud grafiit või tantaal) valmistatud või nendega vooderdatud saaduse- ja jäätmete kogumissüsteemid;
4. uraani auru allika, elektronkiirte kahuri ning saaduse- ja jäätmekogujate jaoks ettenähtud eraldusmoodulite korpused (silindrilised või täisnurksed anumad);
5. pikemate ajavahemike jooksul töötamiseks mõeldud spektri sagedusstabilisaatoriga „laserid” või „laser” süsteemid uraani isotoopide eraldamiseks;

▼M5

0B001

g. (jätkub)

NB! VT KA PUNKTID 6A005 JA 6A205.

h. seadmed ja komponendid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud lasereraldusprotsesside jaoks ja milles kasutatakse molekulaarset laserisotoopide eraldamist järgmiselt:

1. „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest” valmistatud ühehelikiirusliku paisumise düüsid UF₆ ja kandevegaasi segude jahutamiseks temperatuurini 150 K (– 123 °C) või alla selle;
2. „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest” eriotstarbeliselt projekteeritud või valmistatud saaduse- ja jäätmekogumissüsteemid uraanimetalli või uraanijäätmekogumiseks, millele järgneb laservalgustus;
3. „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest valmistatud” või nendega kaitstud kompressorid ja nende jaoks ette nähtud pöörlevate võllide tihendid;
4. seadmed UF₅ (tahke) fluoreerimiseks UF₆-ks (gaasiline);
5. protsessisüsteemid UF₆ eraldamiseks kandevegaasist (nt lämmastik, argoon või muu gaas), kaasa arvatud:
 - a. krüogeensed soojusvahetid ja krüoseparaatorid, mis taluvad 153 K (– 120 °C) või madalamat temperatuuri;
 - b. krüogeensed jahutusseadmed, mis taluvad 153 K (– 120 °C) või madalamat temperatuuri;
 - c. UF₆ külmlõksud, mis suudavad UF₆ välja külmutada;
6. pikemate ajavahemike jooksul töötamiseks mõeldud spektri sagedusstabilisaatoriga „laserid” või „laser” süsteemid uraani isotoopide eraldamiseks;

NB! VT KA PUNKTID 6A005 JA 6A205.

i. seadmed ja komponendid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud plasmaeraldusprotsessi jaoks:

1. üle 30 GHz väljundsagedusega ja üle 50 kW keskmise väljundvõimsusega võimsad mikrolaineallikad ja antennid ionide tekitamiseks ja kiirendamiseks;
2. üle 100 kW keskmist võimsust käsitleda võimaldavad raadiosageduslikud ioonergastuse poolid üle 40 kHz sagedustele;
3. uraaniplasma genereerimise süsteemid;
4. ei kasutata;
5. kuumusele ja uraaniaurude korrosioonile vastupidavatest materjalidest (nt ütriumiga kaetud grafiit või tantaal) valmistatud või nendega kaitstud saaduse- ja jäätmekogujad;

▼ **M5**

0B001

9. (jätkub)

6. sobivast mittemagnetilisest materjalist (nt roostevaba teras) valmistatud eraldusmoodulite korpused (silindrilised) uraani-plasma allika, raadiosagedusliku ergutuspooli ning saaduse- ja jäätmekoguja jaoks;

j. seadmed ja komponendid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud elektromagnetilise eraldusprotsessi jaoks:

1. sobivatest mittemagnetilistest materjalidest (nt grafiit, roostevaba teras või vask) valmistatud üksikud või kombineeritud iooniallikad, mis koosnevad auruallikatest, ionisaatorist ja kiirte kiirendist ning mis on võimelised tekitama ionikiire koguvooluga 50 mA või enam;

2. sobivast mittemagnetilisest materjalist (nt grafiit või roostevaba teras) valmistatud, kahest või enamast pilust ja kogumistaskust koosnevadioonkollektori plaadid rikastatud või vaesestatud uraani ionikiirte kogumiseks;

3. mittemagnetilistest materjalidest (nt roostevaba teras) valmistatud vaakumkorpused uraani elektromagnetilistele separaatoritele, mis on kavandatud tööks rõhul 0,1 Pa ja vähem;

4. magnetpooluse detailid diameetriga üle 2 m;

5. kõrgepinge toiteallikad iooniallikatele, millel on kõik järgmised omadused:

a. võimelised pidevaks tööks;

b. väljundpingega 20 000 V või rohkem;

c. väljundpingega 1 A või rohkem ja

d. pingetundlikkusega, mis on 8 tunni vältel parem kui 0,01 %;

NB! VT KA PUNKT 3A227.

6. magnetite toiteallikad (suure võimsusega, alalisvoolulised), millel on kõik järgmised omadused:

a. võimelised pidevaks tööks väljundvooluga 500 A või rohkem ja pingega 100 V või rohkem ja

b. voolu- ja pingetundlikkus on 8 tunni vältel parem kui 0,01 %.

NB! VT KA PUNKT 3A226.

0B002

Spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud abisüsteemid, seadmed ja komponendid punktis 0B001 nimetatud isotoopide eraldusjäämadele, mis on valmistatud „UF₆ korrosioonile vastupidavatest materjalidest” või nendega kaitstud:

a. etteande autoklaavid, ahjud või süsteemid UF₆ läbilaskmiseks rikastusprotsessis;

▼ **M5**

0B002

(jätkub)

- b. desublimaatorid või külmlõksud, mida kasutatakse UF_6 eraldamiseks rikastusprotsessist, selle järgnevas kuumutamise abil toimuvaks edasitoimetamiseks;
- c. saaduse ja jäätmete jaamad UF_6 toimetamiseks mahutitesse;
- d. veeldamis- või tahkestamisjaamad, mida kasutatakse UF_6 eraldamiseks rikastusprotsessist UF_6 kokkusurumise ja vedelasse või tahkesse olekusse viimise teel;
- e. toru- ja kogujasüsteemid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud UF_6 käsitlemiseks gaasilise difusiooni, tsentrifuug- või aerodünaamilistes kaskaadides;
- f. vaakumsüsteemid ja pumbad:
 - 1. vaakumkollektorid, vaakumkogujad või vaakumpumbad imivõimsusega $5 \text{ m}^3/\text{min}$ või rohkem;
 - 2. „ UF_6 korrosioonile vastupidavatest materjalidest” valmistatud või nendega kaitstud vaakumpumbad, mis on spetsiaalselt ette nähtud kasutamiseks UF_6 sisaldavas atmosfääris või
 - 3. vaakumsüsteemid, mis koosnevad vaakumkollektoritest, vaakumpeadest ja vaakumpumpadest ning on ette nähtud kasutamiseks UF_6 sisaldavas atmosfääris;
- g. järgmiste omadustega UF_6 mass-spektromeetrid/ioniallikad, millega võetakse jooksvalt proove UF_6 gaasivoost, millel on kõik järgmised omadused:
 - 1. mis võimaldavad mõõta ioone massiga 320 aatommassiühikut või rohkem ning mille lahutusvõime on parem kui 1 osa 320-st;
 - 2. ioniallikad, mis on valmistatud või kaitstud nikliga, niklivase sulamitega niklisisaldusega üle 60 massiprotsendi või nikli-kroomi sulamitega;
 - 3. elektronpommitamisel põhinevad ionisatsiooniallikad ja
 - 4. isotoobianalüüsiks sobiv kogumissüsteem.

0B003

Uraani konversiooniks ettenähtud tööjaam ja spetsiaalselt selleks projekteeritud või valmistatud seadmed:

- a. süsteemid, mis on ette nähtud uraanimaagi kontsentratsiooniks konversiooniks UO_3 -ks;
- b. süsteemid, mis on ette nähtud UO_3 konversiooniks UF_6 -ks;
- c. süsteemid, mis on ette nähtud UO_3 konversiooniks UO_2 -ks;
- d. süsteemid, mis on ette nähtud UO_2 konversiooniks UF_4 -ks;
- e. süsteemid, mis on ette nähtud UF_4 konversiooniks UF_6 -ks;
- f. süsteemid, mis on ette nähtud UF_4 konversiooniks uraaniummetalliks;

▼ M5

0B003

(jätkub)

- g. süsteemid, mis on ette nähtud UF_6 konversiooniks UO_2 -ks;
- h. süsteemid, mis on ette nähtud UF_6 konversiooniks UF_4 -ks;
- i. süsteemid, mis on ette nähtud UO_2 konversiooniks UCl_4 -ks;

0B004

Raske vee, deuteriumi ja selle ühendite tootmiseks või kontse-
treerimiseks ettenähtud tehased ja spetsiaalselt selleks projektee-
ritud ja valmistatud seadmed ja komponendid:

- a. järgmised süsteemid raske vee, deuteriumi ja selle ühendite tootmiseks:

- 1. vesi-vesiniksulfiid-vahetustehased;
- 2. ammoniaak-vesinik-vahetustehased;

- b. järgmised seadmed ja komponendid:

- 1. vesi-vesiniksulfiid-vahetuskolonnid diameetriga 1,5 m või rohkem, mis on töövõimelised 2MPa või kõrgemal rõhul;
- 2. üheastmelised madalsurvelised (st 0,2MPa) tsentrifugaalven-tilaatorid või kompressorid vesiniksulfiidgaasi (st gaasi, mis sisaldab enam kui 70 % H_2S) ringluse tagamiseks, mille jõudlus on 56 m^3/s või rohkem, imedes 1,8MPa või kõrgemal rõhul, ning mille tihendid on ette nähtud taluma niisket H_2S keskkonda;
- 3. ammoniaak-vesinik-vahetuskolonnid kõrgusega 35 m või rohkem, diameetriga 1,5–2,5 m, mis on töövõimelised üle 15MPa suurusel rõhul;
- 4. torni siseosad, kaasa arvatud astmereaktorid, ja astme-pumbad, kaasa arvatud sukelpumbad, raske vee tootmiseks ammoniaak-vesinik-vahetusprotsessi abil;
- 5. 3MPa või suurema töö rõhuga ammoniaagikrakerid raske vee tootmiseks, kasutades ammoniaak-vesinik-vahetusprot-sessi;
- 6. infrapuna-absorptsioonanalüsaatorid, mis on võimelised jätkuvaks samaaegseks vesiniku-deuteriumi suhte analüü-siks deuteriumi kontsentratsioonil 90 % või rohkem;
- 7. katalüütilised põletid, ammonium-vesinik-vahetusprotsessi abil rikastatud gaasilise deuteriumi muutmiseks raskeks veeks;
- 8. täielikud raske vee parandamise süsteemid või nende kolonnid raske vee deuteriumisisalduse muutmiseks reakto-rikõlblikuks;
- 9. ammoniaagi sünteesi muundurid või sünteesiüksused, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud raske vee tootmiseks, kasutades ammoniaak-vesinik-vahetusprotsessi.

▼ M5

0B005 „Tuumareaktorite” kütuseelementide tootmiseks ettenähtud tehased ja spetsiaalselt selleks projekteeritud või valmistatud seadmed.

Tehniline märkus

Spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud seadmed „tuumareaktori” kütuseelementide tootmiseks hõlmavad seadmeid, mis

1. on tavaolukorras kokkupuutes tuumamaterjalide tootevooga või osalevad otseselt selle tootmisel või juhtimisel;
2. hermetiseerivad tuumamaterjali kattesesse;
3. kontrollib katte terviklikkust või hermeetilisust;
4. kontrollivad hermeetiliselt suletud kütuse lõppkäsitlemist või
5. kasutatakse reaktorielementide monteerimiseks.

0B006 „Tuumareaktoris” kiiritatud kütuseelementide ümbertöötamiseks ettenähtud tehased ja spetsiaalselt selleks projekteeritud või valmistatud seadmed ja komponendid.

Märkus Punkt 0B006 hõlmab järgmist:

- a. „tuumareaktori” kiiritatud kütuseelementide ümbertöötamise tehased, kaasa arvatud seadmed ja nende osad, mis otseselt juhivad kiiritatud tuumakütuse ja enamiku tuumamaterjali lõhustumissaaduste käitlemisvooge ning on tavaolukorras sellega kokkupuutes;
- b. kütuseelemendi tükeldamise või hakkimise masinad, st kaugjuhitavad seadmed, kiiritatud „tuumareaktori” kütuse agregaatide, kimpude või varraste lõikamiseks, tükeldamiseks või lõikumiseks;
- c. lahustuspaagid, kriitilisturvalised mahutid (nt väikse diameetriga, rõnga- või plaadikujulised mahutid), mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud kasutamiseks kiiritatud „tuumareaktori” kütuse lahustamisel ja mille tööpinnad on vastupidavad kuuma ja ülimalt korrodeeriva vedeliku suhtes ning mis on kaugjuhitavalt täidetavad ja hooldatavad;
- d. lahustiekstraktorid nagu täidis- või impulsskolonnid, segamissadestusseadmed või tsentrifugaalsed kontaktorid, mis on korrosioonikindlad lämmastikhappe söövitavale mõjule ja mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud kasutamiseks kiiritatud „loodusliku uraani”, „vaesestatud uraani” või „lõhustuvate erimaterjalide” ümbertöötlemistehases;
- e. säilitus- ja ladustamisanumad, mis on spetsiaalselt projekteeritud kriitilisturvaliseks ning korrosioonikindlaks lämmastikhappe söövitavale mõjule;

▼ **M5**

0B006 Märkus (jätkub)

Tehniline märkus

Säilitus- ja ladustamisanumatel võivad olla järgmised omadused:

1. seinte ja sisestruktuuride booriekvivalendi väärtus on (arvutatakse kõikide koostisosade kohta, nagu on määratletud punkti 0C004 märkuses) vähemalt 2 %;
2. silindriliste anumate diameeter ei ületa 175 mm või
3. plaadi- või rõngakujuliste anumate laius ei ületa 75 mm.

f. neutronmõõtmisüsteemid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud kasutamiseks automaatsetes protsessijuhtimissüsteemides „loodusliku uraani”, „vaesestatud uraani” või „lõhustuvate erimaterjalide” ümbertöötlemistehases.

0B007 Plutooniumi konversatsiooniks ettenähtud tehased ja spetsiaalselt selleks projekteeritud või valmistatud seadmed, nagu:

- a. süsteemid, mis on ette nähtud plutooniumnitraadi muutmiseks plutooniumoksiidiks;
- b. süsteemid, mis on ette nähtud metallilise plutooniumi tootmiseks.

0C Materjalid

0C001 „Looduslik uraan”, „vaesestatud uraan” või tooriumi metalli, sulami, keemilise ühendi või kontsentraadi kujul ja materjalid, mis sisaldavad mis tahes eelnevalt nimetatud ühendit või ühendeid;

Märkus Punkt 0C001 ei hõlma järgmist:

- a. „looduslik uraan” või „vaesestatud uraan”, kui seda on instrumentide anduriosades neli grammi või vähem;
- b. „vaesestatud uraan”, mis on spetsiaalselt valmistatud tsiviilkasutuseks järgmistel mitte-tuumaalastel eesmärkidel:
 1. kaitse,
 2. pakend;
 3. ballastid massiga kuni 100 kg;
 4. vastukaalud massiga kuni 100 kg;
- c. sulamid, mis sisaldavad alla 5 % tooriumi;
- d. tooriumi sisaldavad keraamikatooted, mis on valmistatud mitte-tuumaalastel eesmärkidel kasutamiseks.

0C002 „Lõhustuvad erimaterjalid”

▼ **M5**

0C002 (jätkub)

Märkus Punkt 0C002 ei hõlma kogust, milleks on neli või vähem „efektiivgrammi” instrumentide anduriosades.

0C003 Deuteerium, raske vesi (deuteeriumoksiid) ja teised deuteeriumiühendid ning segud ja deuteeriumi sisaldavad lahused, milles deuteeriumi ja vesiniku isotoopsuhe on suurem kui 1:5 000.

0C004 Grafiit, mille puhtuseaste on parem kui 5 miljondikku booriekvivalenti ja mille tihedus on üle 1,50 g/cm³ kasutamiseks „tuuma-reaktoris” 1 kg ületavas koguses.

NB! VT KA PUNKT 1C107.

Märkus 1 Ekspordikontrolli eesmärgil teevad selle liikmesriigi, milles eksportija asub, pädevad asutused kindlaks, kas eespool olevale kirjeldusele vastava grafiidi eksport on mõeldud „tuumareaktoris” kasutamiseks.

Märkus 2 Punktis 0C004 on 'booriekvivalent' (BE) määratletud kui lisandite BE_Z-de summa (v.a BE_{süsinik}, kuna süsinikku ei loeta lisandiks) koos booriga, kus:

BE_Z (ppm) = CF × elemendi Z kontsentratsioon ppm-des;

kus CF on teisendustegur = $\frac{\sigma_Z A_B}{\sigma_B A_Z}$

ning σ_B ja σ_Z on vastavalt loodusliku boori ja elemendi Z soojuslike neutronite haarde ristlõige (barnides); A_B ja A_Z on vastavalt loodusliku boori ja elemendi Z aatommassid.

0C005 Gaasilise difusiooni tõkete valmistamiseks ettenähtud UF₆ korrosioonile vastupidavad ühendid või pulbrid (nt nikkel või sulam, mis sisaldab 60 massiprotsenti või rohkem niklit, alumiiniumoksiid ja täielikult fluoritud süsivesinikpolümeerid) puhtusastmega 99,9 massiprotsenti või rohkem, mille osakeste suurus mõõdetuna vastavalt USA Materjalide Katsetamise Ühingu (ASTM) standardile B330 on 10 µm või vähem ning milles osakeste jaotus suuruse järgi on väga väike.

0D Tarkvara

0D001 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud käesolevas kategoorias nimetatud kaupade „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”.

0E Tehnoloogia

0E001 Tuumatehnoloogia märkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud käesolevas kategoorias nimetatud kaupade „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”.

1. KATEGORIA – ERIMATERJALID JA NENDEGA SEOTUD SEADMED**1A Süsteemid, seadmed ja komponendid**

1A001 Järgmised fluoritud segudest valmistatud komponendid:

- a. mansetid, tihendid, hermeetikud või kütusepõied, mis on spetsiaalselt kavandatud „õhusõidukitel” või kosmosesõidukitel kasutamiseks ning mille valmistamisel on kasutatud üle 50 massiprotsendi punktis 1C009.b või 1C009.c nimetatud materjale;

▼ **M5**

1A001

(jätkub)

b. piesolektrilised polümeerid ja kopolümeerid, mis on valmistatud vinülideenfluoriidmaterjalidest (CAS 75-38-7) ja mis on loetletud punktis 1C009.a ning millel on kõik järgmised omadused:

1. lehe või kile vormis ja

2. paksusega üle 200 µm;

c. mansetid, tihendid, klappesad, põied ja membraanid, millel on kõik järgmised omadused:

1. valmistatud fluoroelastomeeridest, mis sisaldavad vähemalt ühte vinüüleetri rühma, ja

2. spetsiaalselt kavandatud „õhusõidukite” ja kosmosesõidukite ning ‘rakettmürskude’ jaoks.

Märkus Punktis 1A001.c tähendab ‘rakettmürsk’ terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme.

1A002

„Komposiit” struktuurid või -laminaadid, mis:

NB! VT KA PUNKTID 1A202, 9A010 ja 9A110.

a. sisaldavad orgaanilist „põhiainet”, mis on valmistatud punktis 1C010.c, 1C010.d või 1C010.e nimetatud materjalidest või

b. sisaldavad metallilist või süsinik-„põhiainet” ja mis tahes järgmist materjali:

1. süsinikust „kiud- või niitmaterjalid”, millel on kõik järgmised omadused:

a. „erimoodul” on üle $10,15 \times 10^6$ m ja

b. „eritõmbetugevus” on üle $17,7 \times 10^4$ m või

2. punktis 1C010.c nimetatud materjalid.

Märkus 1 Punkt 1A002 ei hõlma komposiitstruktuure või -laminaate, mis on valmistatud epoksüvaiguga immutatud „süsinikkiust või niitmaterjalidest”, mis on ette nähtud „tsiviilõhusõiduki” tarindite või laminaatide parandamiseks ning millel on kõik järgmised omadused:

a. pindala ei ületa 1 m²;

b. pikkus ei ületa 2,5 m ja

c. laius üle 15 mm.

Märkus 2 Punkt 1A002 ei hõlma pooltooteid, mis on ette nähtud kasutamiseks tsiviilotstarbel:

a. spordikaupadena,

b. autotööstuses,

c. tööpingitööstuses,

▼ **M5**

1A002

Märkus 2: (jätkub)*d. meditsiinis.*

Märkus 3 Punkt 1A002.b.1 ei hõlma pooltooteid, mis sisaldavad maksimaalselt kahes suuruses või kahes mõõtmes põimitud niitmaterjali ning mis on spetsiaalselt ette nähtud järgmisteks kasutusteks:

*a. metalli kuumtöötlemise ahjud metalli karastamiseks;**b. pirnikujuliste silikoonikristallide tootmise seadmed.*

Märkus 4 Punkt 1A002 ei hõlma valmistooteid, mis on kavandatud eriotstarbeks.

1A003

Mitte „sulavatest” aromaatsetest polüümiididest valmistatud kile-, lehe-, lindi- või paelakujulised tooted, millel on mis tahes järgmised omadused:

*a. paksus üle 0,254 mm või**b. kaetud või lamineeritud süsiniku, grafiidi, metallide või magnetiliste ainetega.*

Märkus Punkt 1A003 ei käsitle tooteid, mis on kaetud või lamineeritud vasega ja on kavandatud trükkplaatide tootmiseks.

NB! „Sulavate” aromaatsete polüümiidide kõigi vormide kohta vt punkt 1C008.a.3.

1A004

Kaitse- ja avastamisseadmed ning nende komponendid, mida ei ole spetsiaalselt projekteeritud sõjaliseks otstarbeks:

NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI JA PUNKTID 2B351 JA 2B352.

a. Täielikult nägu katvad maskid, filterkanistrid ja nende jaoks mõeldud saaste kõrvaldamise seadmed, mis on kavandatud või kohandatud kaitseks järgmise eest, ning spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid:

Märkus Punkt 1A004.a. sisaldab mootoriga käivitataavaid õhku puhastavaid respiraatoreid (PAPR), mis on kavandatud või kohandatud kaitseks punktis 1A004.a loetletud ainete või materjalide vastu.

Tehniline märkus

Punkti 1A004.a tähenduses:

1. täielikult nägu katvaid maske teatakse ka kui gaasimaski;

2. filterkanistrid hõlmavad filtersalvi.

1. „sõjaliseks kasutamiseks kohandatud” biotoimeained;

2. „sõjaliseks kasutamiseks kohandatud” radioaktiivsed materjalid;

▼ **M5**

1A004

a. (jätkub)

3. kemoründemürgid või

4. „mässuohje toimeained”, sealhulgas:

a. (α -bromobenseenatsetonitriil (bromobensüülsüaniid) (CA) (CAS 5798-79-8);

b. [(2-klorofenüül) metüleen] propaandinitriil, (o-kloroben-sülideenmalononitriil (CS) (CAS 2698-41-1);

c. 2-kloro-1-fenüületanoon, fenüülat-süükloriid (ω -kloroat-setofenoon) (CN) (CAS 532-27-4);

d. dibens-(b,f)-1,4-oksasefiin (CR) (CAS 257-07-8);

e. 10-kloro-5,10-dihüdrofenarsasiin, (fenarsasiinkloriid), (adamsiit), (DM) (CAS 578-94-9);

f. N-nonanoülmorfoliin, (MPA) (CAS 5299-64-9).

b. Kaitseülikonnad, -kindad ja -jalatsid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud kaitseks järgmise eest:

1. „sõjaliseks kasutamiseks kohandatud” biotoimeained;

2. „sõjaliseks kasutamiseks kohandatud” radioaktiivsed mater-jalid või

3. kemoründemürgid.

c. Avastamise süsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud järgmise avastamiseks ja identifitseerimiseks, ning spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid:

1. „sõjaliseks kasutamiseks kohandatud” biotoimeained;

2. „sõjaliseks kasutamiseks kohandatud” radioaktiivsed mater-jalid või

3. kemoründemürgid.

d. Elektroonilised seadmed, mis on kavandatud „lõhkeainete” jääkide automaatseks avastamiseks või kindlaksmääramiseks ning mis kasutavad 'lõhkeaine jälgede avastamise' tehnikaid (nt akustiline pinnalaine, ioonide liikuvusspektromeetria, dife-rentsiaalse liikuvuse spektromeetria, massispektromeetria).

Tehniline märkus

'Lõhkeaine jälgede avastamine' on määratletud kui suutlikkus avastada aure koguses alla 1 ppm, tahkeid aineid koguses alla 1 mg või vedelikke koguses alla 1 mg.

Märkus 1 Punkt 1A004.d ei hõlma spetsiaalselt laboratoorseks kasutamiseks mõeldud seadmeid.

Märkus 2 Punkt 1A004.d ei hõlma kontaktivabu läbikäidavaid turvavaraid.

▼ **M5**

1A004

d. (jätkub)

Märkus Punkt 1A004 ei hõlma järgmist:

- a. personaalsed radiatsioonidosimeetrid;
- b. töötervishoiu- ja tööohutusseadmed, mille konstruktsioon või funktsioonid on piiratud elanike ohutuse või tsiviiltööstusega spetsiifiliselt seotud ohtude eest kaitsmisega:
 1. allmaakaevandamine;
 2. pealmaakaevandamine;
 3. põllumajandus;
 4. farmaatsiatooted;
 5. meditsiin;
 6. veterinaaria;
 7. keskkond;
 8. jäätmekäitlus;
 9. toiduainetööstus.

Tehnilised märkused

1. Punkt 1A004 hõlmab seadmeid ja komponente, mis on kindlaks määratud, vastavad riiklikele standarditele ja mis on muul viisil osutunud tõhusaks „sõjaliseks kasutamiseks kohandatud” radioaktiivsete materjalide, „sõjaliseks kasutamiseks kohandatud” biotoimeainete, kemoriindemürkide, „simulaatorite”, „mässuohje toimeainete” avastamiseks ja kaitsmiseks nende eest, isegi kui selliseid seadmeid ja komponente kasutatakse tsiviiltööstuses, nt kaevandustes, maardlates, põllumajanduses, farmaatsiatööstuses, meditsiinis, veterinaarias, keskkonna- ja jäätmemajanduses või toidu- tööstuses.
2. ‘Simulaator’ on aine või materjal, mida kasutatakse (keemilise või bioloogilise) mürkaine asemel väljaõppe, teadusuuringute, katsetamise või hindamise ajal.

1A005

Kuulikindlad vestid ja nende komponendid:

NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.

- a. Pehmed kuulikindlad vestid ja spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid, mis ei ole valmistatud sõjaliste standardite või spetsifikatsioonide kohaselt või nendega samaväärsete eeskirjade kohaselt.
- b. Soomusplaadiga kuulikindlad vestid, mis kaitsevad ballistilise lennutrajektooriga füüsiliste kehade eest, III kaitseaste (NIJ 0101.06, juuli 2008 või võrreldava tasemega siseriiklik standard) või vähem.

▼ **M5**

1A005

(jätukub)

***NB!** Kuulikindlate vestide valmistamiseks kasutatavate „kiud- ja niitmaterjalide” kohta vt punkt 1C010.*

***Märkus 1** Punkt 1A005 ei hõlma kuulikindlaid veste, mis on kasutajal kaasas isiklikuks kasutamiseks.*

***Märkus 2** Punkt 1A005 ei hõlma kuulikindlaid veste, mis on kavandatud pakkuma vaid frontaalset kaitset mittesõjaliste lõhkeseadeldiste kildude ja plahvatuse eest.*

***Märkus 3** Punkt 1A005 ei hõlma kuulikindlaid veste, mis on kavandatud pakkuma vaid kaitset noa, piigi, nõela või tõmbi esemega tekitatava trauma eest.*

1A006

Järgmine spetsiaalselt isetehtud lõhkekehade kõrvaldamiseks kavandatud või kohandatud varustus ja spetsiaalselt sellele ettenähtud komponendid ja lisaseadmed:

***NB!** VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.*

a. kaugjuhitavad sõidukid;

b. ‘disruptorid’.

Tehniline märkus

‘Disruptorid’ on seadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud lõhkekeha toimimise takistamiseks ja mis sel eesmärgil paiskavad välja vedelaid, tahkeid või purunevaid lendkehi.

***Märkus** Punkt 1A006 ei hõlma varustust, mida selle kasutaja endaga kaasas kannab.*

1A007

Varustus ja seadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud elektri abil laenguid ja „suure siseenergiaga materjali” sisaldavaid kehi lõhkama:

***NB!** VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI JA PUNKTID 3A229 JA 3A232.*

a. lõhkeaine detonaatorite süütamise süsteemid, mis on ettenähtud punktis 1A007.b nimetatud detonaatorite käivitamiseks;

b. elektriliselt juhitavad lõhkeaine detonaatorid:

1. lõhkamissild (EB),

2. lõhkamissilla juhtmed (EBW),

3. lööksütik,

4. plahvatava lehtmetsalliga detonaator (EFI).

Tehnilised märkused

1. Sõna „detonaator” asemel kasutatakse mõnikord sõna „initiaator”.

▼ **M5**

1A007 (jätkub)

2. Kõik punktis 1A007.b nimetatud detonaatorid kasutavad väikest elektrijuhti (silda, sillajuhtmeid või õhukest lehtmetaili), mis plahvatusena vabanevad, kui neid läbib kiire kõrgvoolu impulss. Muude detonaatorite kui lööksütiku puhul vallandab plahvatav elektrijuht keemilise detonatsiooni elektrit juhtivas ja väga plahvatusohtlikus materjalis, nt PETN (pentaerütriitooltetranitraat). Lööksütiku puhul paiskab elektrijuhi plahvatuslik vabanevamine lööknõela teisele poole tühimikku ning lööknõela põrge löhkeaine pihva vallandab keemilise detonatsiooni. Mõnede mudelite puhul paisatakse lööknõel magnetvälja abil. Plahvatava lehtmetailiga detonaator võib tähendada nii EB-detonaatorit kui lööksütikuga detonaatorit.

1A008 Järgmised laengud, seadmed ja komponendid:

a. 'vormitud laengud' e 'suundlaengud', millel on kõik järgmised omadused:

1. löhkeaine puhaskogus (NEQ) on suurem kui 90 g ja

2. välise kesta läbimõõt on 75 mm või rohkem;

b. lineaarse kujuga lõikelaengud ja spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid, millel on kõik järgmised omadused:

1. lõikelaeng on suurem kui 40 g/m ja

2. laius 10 mm või rohkem;

c. lõhkenõr, mille lõikelaeng on suurem kui 64 g/m;

d. punktis 1A008.b nimetatud lõike- ja katkestamisseadmed, mille löhkeaine puhaskogus (NEQ) on suurem kui 3,5 kg.

Tehniline märkus

'Vormitud laengud' e 'suundlaengud' on lõikelaengud, millele on antud plahvatusena mõju suunav kuju.

1A102 Korduvküllastatud pürolüüsitud süsinik-süsinik-komponendid, mis on ette nähtud kasutamiseks punktis 9A004 nimetatud kanderaketites või punktis 9A104 nimetatud sondaraketites.

1A202 Komposiitstruktuurid, muud kui punktis 1A002 nimetatud, torude kujul, millel on järgmised omadused:

NB! VT KA PUNKTID 9A010 ja 9A110.

a. sisediaameeter 75–400 mm ja

b. valmistatud punktides 1C010.a või 1C010.b või punktis 1C210.a nimetatud „kiud- või niitmaterjalist” või punktis 1C210.c nimetatud süsinikpregregmaterjalist.

1A225 Platineeritud katalüsaatorid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud vesiniku isotoopidevahetusreaktsiooni aktiveerimiseks vesiniku ja vee vahel, tritiumi tagasisaamiseks raskest veest või raske vee tootmiseks.

▼ **M5**

1A226 Spetsiaalsed topendid, mida võib kasutada raske vee eraldamiseks tavalisest veest ja millel on mõlemad järgmised omadused:

- a. valmistatud fosforpronksvõrgust, mida on märguvuse parandamiseks keemiliselt töödeldud, ja
- b. kavandatud kasutamiseks vaakumdestillatsioonikolonnides.

1A227 Kõrgtihedad (pliiklaasist vms) kiirusvarjeaknad, millel on järgmised omadused, ning spetsiaalselt selliste akende jaoks projekteeritud raamid:

- a. (kiirusvaba) 'külm piirkond' on suurem kui 0,09 m²;
- b. tihedus on üle 3 g/cm³ ja
- c. paksus on 100 mm või rohkem.

Tehniline märkus

Punktis 1A227 tähendab 'külm piirkond' akna väljavaateala, mis on kavandatud kasutuse korral avatud madalaimale kiirgustasele.

1B Testimis-, kontrolli- ja tootmisseadmed

1B001 Järgmised seadmed punktis 1A002 nimetatud „komposiit” struktuuride või -laminaatide või punktis 1C010 nimetatud „kiud- või niitmaterjali” tootmiseks või kontrollimiseks ning nende jaoks ette nähtud komponendid ja lisaseadmed:

NB! VT KA PUNKTID 1B101 JA 1B201.

- a. elementaarkiu poolimispingid, mille liikumine positsioneerimiseks, kiudude poolimiseks ja mähkimiseks on koordineeritud ja programmeeritud kolme või enama 'primaar-servopositsioneerimis' telje (primary servo positioning axes) suhtes ja mis on spetsiaalselt ette nähtud „komposiit” struktuuride või -laminaatide tootmiseks „kiud- või niitmaterjalidest”;
- b. 'lintimispingid', mille liikumine lindi positsioneerimiseks ja paigaldamiseks on koordineeritud ja programmeeritud viie või enama 'primaar-servopositsioneerimis' telje suhtes ja mis on spetsiaalselt ette nähtud „komposiitsete” õhusõiduki plaanerite või 'rakettmürskude' tarindite tootmiseks;

Märkus Punktis 1B001.b tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme.

Tehniline märkus

Punkti 1B001.b tähenduses on 'lintimispingide' abil võimalik paigaldada üks või mitu 'kiuriba', mille laius on suurem kui 25 mm ja väiksem kui 305 mm või sellega võrdne ning lõigata ja taasalusutada paigaldamise ajal individuaalsete 'kiuribade' kihtide paigaldamist.

▼ M5

1B001

(jätkub)

- c. mitmesuunalised ja -dimensioonilised kudumisteljed või põimimispingid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud kiudude kudumiseks, põimimiseks või punumiseks „komposiit” struktuuride jaoks ning nende adapterid ja ümberseadistamise komplektid;

Tehniline märkus

Punkti 1B001.c tähenduses hõlmab põimimine kudumist.

- d. järgmised spetsiaalselt armeerimiskiudude tootmiseks ettenähtud või kohandatud seadmed:

1. seadmed polümeerkiudude (nt polüakrüülniitriil, raion, pigi või polükarbosilaan) muutmiseks süsinikkiududeks või ränikarbiidkiududeks, kaasa arvatud eriseadmed kiudude pingutamiseks kuumutamise jooksul;
2. seadmed kuumutatud kiudsubstraatide katmiseks elementide või ühenditega keemilise aursadestamise abil ränikarbiidkiudude tootmiseks;
3. seadmed kuumuskindla portselani (nt alumiiniumoksiid) märgketruks;
4. seadmed lähteaineks olevate alumiiniumisisaldusega kiudude muutmiseks termotöötlemisel alumiiniumoksiidkiududeks;

- e. seadmed punktis 1C010.e nimetatud prepregmaterjalide tootmiseks kuumsulatusmeetodil;

- f. spetsiaalsed „komposiit” materjalide jaoks kavandatud mittepurustavad kontrollseadmed:

1. röntgentomograafiasüsteemid defektide kolmemõõtmeliseks otsinguks;
2. arvjuhitavad ultrahelikatsevad seadmed, mille positsioneerimissaatjate või -vastuvõtjate liikumisi koordineeritakse ja programmeeritakse samaaegselt nelja või enama telje suhtes, et jälgida kontrollitava komponendi kolmemõõtmelisi kontuure;

- g. 'kõisikupaigalduspingid', mille liikumine kõisiku positsioneerimiseks ja paigaldamiseks on koordineeritud ja programmeeritud kahe või enama 'primaar-servopositsioneerimis' telje suhtes ja mis on spetsiaalselt ette nähtud „komposiitsete” õhusõidukite või 'raketmürskude' tarindite tootmiseks.

Tehniline märkus

Punkti 1B001.g. tähenduses on 'kõisikupaigalduspinkide' abil võimalik paigutada üht või enam 'kiuriba', mille laius on võrdne või väiksem kui 25 mm, ja lõigata ja taasalusada paigaldamise ajal individuaalsete 'kiuribade' kihtide paigaldamist.

Tehniline märkus

1. Punkti 1B001.c tähenduses hoiavad 'primaar-servopositsioneerimis' teljed arvutiprogrammi juhtimisel tööorgani (nn pea) ruumilist asendit töödeldava detaili suhtes õiges asendis ja suunas, et saavutada soovitud protsess.

▼ **M5**

1B001 (jätkub)

2. Punktis 1B001 tähenduses on 'kiuriba' üks pideva laiusega täielikult või osaliselt vaiguga immutatud lint, köis või kiud.

1B002 Seadmed, mis on ette nähtud metallisulamite, metallisulamipulbrite või legeeritud materjalide tootmiseks ja saastumise vältimiseks ning kavandatud punktis 1C002.c.2 nimetatud protsessides kasutamiseks.

NB! VT KA PUNKT 1B102.

1B003 Spetsiaalselt titaani, alumiiniumi või nende sulamite „üliplastseks vormimiseks” või „difusioonkeevitamiseks” ettenähtud tööriistad, stantsid, vormid ja rakised mis tahes järgmiste toodete valmistamiseks:

- a. õhusõidukite plaanerite või kosmosesõidukite tarindid;
- b. „õhusõidukite” või kosmosesõidukite mootorid või
- c. komponendid, mis on spetsiaalselt kavandatud punktis 1B003.a nimetatud tarindite või punktis 1B003.b nimetatud mootorite jaoks.

1B101 Muud kui punktis 1B001 nimetatud seadmed, mis on ette nähtud järgmiste struktuurkomposiitide „tootmiseks”, ja nende jaoks ettenähtud komponendid ja lisaseadmed:

NB! VT KA PUNKT 1B201.

Märkus Punktis 1B101 määratletud komponendid ja lisaseadmed hõlmavad valuvorme, torne, stantse, rakiseid ning tööriistadid komposiitstruktuuride, -laminaatide ja nende toodete eelvormi pressimiseks, tahkestamiseks, valamiseks, paagutamiseks või kleepimiseks.

- a. elementaarkiu poolimispingid või kiupaigaldusseadmed, mille liikumine positsioneerimiseks, kiudude poolimiseks ja mähkimiseks on koordineeritud ja programmeeritud kolme või enama telje suhtes ja mis on spetsiaalselt ette nähtud komposiitstruktuuride või -laminaatide tootmiseks kiud- või niitmaterjalidest, ning koordineerimise ja programmeerimise juhtseadmed;
- b. lintimispingid, mille liikumine lindi või lehtede positsioneerimiseks ja paigaldamiseks on koordineeritavad ja programmeeritavad kahe või enama telje suhtes ja mis on spetsiaalselt ette nähtud komposiitsete õhusõiduki plaanerite või „rakettmürskude” tarindite tootmiseks;
- c. järgmised „kiud- või niitmaterjalide” „tootmiseks” kavandatud või seadistatud seadmed:
 - 1. seadmed polümeerkiudude (nt polüakrüülnitriil, raion või polükarbosilaan) muutmiseks, kaasa arvatud spetsiaalne varustus kiudude pingutamiseks kuumutamise jooksul;
 - 2. kuumutatud kiudsubstraatidele elementide või ühendite aursadestamise seadmed;
 - 3. seadmed kuumuskindla portselani (nt alumiiniumoksiid) märgetruseks;

▼ **M5**

1B101 (jätkub)

- d. seadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud kiudude pinnatöötamiseks või punktis 9C110 nimetatud prepreg-materjalide ja eelvormide tootmiseks.

Märkus Punktis 1B101.d nimetatud seadmete hulka kuuluvad rullid, venitamis-, pindamis- ja lõikeseadmed ning matriitsid.

1B102 Muud kui punktis 1B002 nimetatud metallipulbri „tootmis-seadmed” ja järgmised komponendid:

NB! VT KA PUNKT 1B115.b.

- a. metallipulbri „tootmiseseadmed”, mida saab kasutada punktis 1C011.a, 1C011.b, 1C111.a.1, 1C111.a.2 või sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud sfääriliste, kerajate või atomiseeritud materjalide „tootmiseks” kontrollitavas keskkonnas;
- b. spetsiaalselt kavandatud punktis 1B002 või 1B102.a nimetatud „tootmiseseadmed”.

Märkus Punkt 1B102 hõlmab järgmist:

- a. plasmageneraatorid (kõrgsageduslik kaarleek), mida kasutatakse pihustatud või sfääriliste metallipulbrite saamiseks argoon-vesi keskkonnas teostatava menetlusega;
- b. elektrilahenduseseadmed, mida kasutatakse pihustatud või sfääriliste metallipulbrite saamiseks argoon-vesi keskkonnas teostatava menetlusega;
- c. seadmed, mida kasutatakse sfääriliste alumiiniumipulbrite „tootmiseks”, pihustades sulametalli inertsesse keskkonda (nt lämmastik).

1B115 Muud kui punktis 1B002 või 1B102 nimetatud seadmed raketikütuse ja raketikütuse koostisosade tootmiseks ja nende jaoks ettenähtud komponendid:

- a. „tootmiseseadmed” punktis 1C011.a, 1C011.b, 1C111 või sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud vedelate raketikütuste või raketikütuse koostisosade „tootmiseks”, käitlemiseks või heakskiidukatsedeks;
- b. „tootmiseseadmed” punktis 1C011.a, 1C011.b, 1C111 või sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud tahkete raketikütuste või raketikütuse koostisosade „tootmiseks”, käitlemiseks, segamiseks, tahkestamiseks, valuks, pressimiseks, töötlemiseks, ekstrusiooniks või heakskiidukatsedeks.

Märkus Punkt 1B115.b ei hõlma perioodilisi segisteid, pidevsegisteid ega paiskveskeid. Perioodiliste segistite, pidevsegistite ja paiskveskite kontrolli kohta vt punktid 1B117, 1B118 ja 1B119.

Märkus 1 Sõjaliste kaupade tootmiseks spetsiaalselt kavandatud seadmete kohta vaata sõjaliste kaupade nimekirja.

▼ **M5**

1B115 (jätkub)

Märkus 2 Punkt 1B115 ei hõlma boorkarbiidi tootmise, käitlemise ja heakskiidukatsete seadmeid.

1B116 Düüsid, mis on spetsiaalselt kavandatud pürolüütiliselt saadud materjalide tootmiseks, mis on moodustunud valuvormil, spindlil või muul alusel lähtegaasidest, mis lagunevad temperatuurivahemikus 1 573 K (1 300 °C) kuni 3 173 K (2 900 °C), rõhul 130 Pa – 20 kPa.

1B117 Perioodilised segistid segamiseks vaakumis rõhuvahemikus 0–13 326 kPa võimalusega reguleerida segamiskambri temperatuuri, millel on kõik järgmised omadused:

- a. kogumaht 110 liitrit ja rohkem ja
- b. vähemalt üks ekstsentriline 'segamis-/sõtkumisvõll'.

Märkus Punktis 1B117.b ei viidata mõistega 'segamis-/sõtkumisvõll' deaglomeraatoritele ega nugaspindlitele.

1B118 Pidevsegistid segamiseks vaakumis rõhuvahemikus 0–13 326 kPa reguleeritava temperatuuriga segamiskambris, millel on mis tahes järgmine omadus, ja spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid:

- a. kaks või rohkem segamis-/sõtkumisvõlli või
- b. üks pöörlev võnkliikuv võll, millel on sõtkumishambad/-sõrmed nii võllil kui ka segamiskambri seinte siseküljel.

1B119 Paiskveskid punktis 1C011.a, 1C011.b, 1C111 või sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud ainete peenestamiseks või jahvatamiseks ja spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud osad.

1B201 Elementaarkiu poolimispingid, muud kui punktis 1B001 või 1B101 nimetatud, ja nendega seotud seadmed:

- a. elementaarkiu poolimispingid, millel on kõik järgmised omadused:
 - 1. mille liikumine positsioneerimiseks, kiudude poolimiseks ja mähkimiseks on koordineeritud ja programmeeritud kahe või enama telje suhtes;
 - 2. mis on spetsiaalselt ette nähtud komposiitstruktuuride või -laminaatide tootmiseks „kiud- või niitmaterjalidest” ja
 - 3. mis võimaldavad 75–650 mm sisediaameetriga ja 300 mm pikkuste või pikemate silindriliste torude mähkimist;
- b. punktis 1B201.a nimetatud elementaarkiu poolimispinkide koordineerimis- ja programmeerimisseadmed;
- c. punktis 1B201.a nimetatud elementaarkiu poolimispinkide täpsustornid.

▼ **M5**

1B225 Elektrolüüsivannid fluori tootmiseks, mille tootmisvõimsus on enam kui 250 g fluori tunnis.

1B226 Elektromagnetilised isotoopseparaatorid, mis on kavandatud või varustatud ühe või mitme iooniallikaga, võimaldades maksimaalset ioonkiirte voolu 50 mA või rohkem.

Märkus Punkt 1B226 hõlmab separaatoreid:

a. mis võimaldavad rikastada stabiilseid isotoope;

b. millel nii iooniallikad kui ka kollektorid võivad asuda kas magnetväljas või väljaspool magnetvälja.

1B228 Vesiniku krüodestillatsiooni kolonnid, millel on kõik järgmised omadused:

a. ette nähtud tööks temperatuuril 35 K (– 238 °C) või vähem;

b. ette nähtud tööks siserõhul 0,5–5MPa;

c. valmistatud:

1. vähese väävlisisaldusega 300-seeria roostevabast terasest, mille austeniitse tera suurus on 5 või suurem ASTMi (või samaväärse standardi) järgi, või

2. samalaadsetest ülimadalat temperatuuri ja H₂ keskkonda taluvatest materjalidest ja

d. sisediaimeetriga 30 cm või rohkem ning tegeliku pikkusega 4 m või üle selle.

Tehniline märkus

Punktis 1B228 tähendab 'efektiivpikkus' täitematerjali aktiivkõrgust täitekolonnis või sisekontaktorplaatide aktiivkõrgust plaatkolonnis.

1B229 Järgmised vesi-vesiniksulfiid-vahetuskolonnid ja nende 'sisekontaktorid':

NB! Spetsiaalselt raske vee tootmiseks kavandatud või valmistatud kolonnide kohta vt punkt 0B004.

a. vesi-vesiniksulfiid-taldrikvahetuskolonnid, millel on kõik järgmised omadused:

1. võivad töötada rõhul 2MPa või rohkem,

2. on valmistatud süsinikterasest, mille austeniitse tera suurus on 5 või suurem ASTMi (või samaväärse standardi) järgi, ja

3. on diameetriga 1,8 m või rohkem;

b. punktis 1B229.a määratletud vesi-vesiniksulfiid-taldrikvahetuskolonnide jaoks ettenähtud 'sisekontaktorid'.

▼ M5

1B229

b. (jätkub)

Tehniline märkus

Kolonnide 'sisekontaktoriteks' on segmenditud taldrikud efektiivdiameetriga 1,8 m või rohkem, mis on konstrueeritud hõlbustama vastuvoolukontakti ning on valmistatud roostevabast terasest süsinikusisaldusega 0,03 % või vähem. Need võivad olla sõeltaldrikud, ventiiltaldrikud, kellakujulised või turbovõretaldrikud.

1B230

Pumbad, mis tsirkuleerivad kontsentreeritud või lahjendatud kaaliumamiidi katalüsaatorlahuseid vedelas ammoniaagis (KNH_2/NH_3) ja millel on kõik järgmised omadused:

- a. õhutihedad (st hermeetiliselt suletud),
- b. tootlikkus 8,5 m³/h või rohkem ja
- c. üks järgmistest omadustest:
 1. kontsentreeritud kaaliumamiidilahuste (1 %-lise või suurema kontsentratsiooniga) jaoks on töö rõhk 1,5–60 MPa või
 2. lahjendatud kaaliumamiidilahuste (alla 1 %-lise kontsentratsiooniga) jaoks on töö rõhk 20–60 MPa.

1B231

Tritiumi tootmisrajatised või -tehased ning seadmed nende jaoks:

- a. tootmisrajatised või -tehased tritiumi tootmiseks, taastamiseks, ekstraheerimiseks, kontsentreerimiseks või käitlemiseks;
- b. järgmised seadmed tritiumi tootmise rajatiste või tehaste jaoks:
 1. vesinik- või heeliumijahutusmoodulid jahutusvõimega 23 K (– 250 °C) või sellest madalamale ning soojusärastamisvõimega 150 W või rohkem;
 2. vesiniku isotoopide kogumise ja puhastamise süsteemid, mis koguvad ja puhastavad metallhüdriidide keskkonnas.

1B232

Turboekspandrid või turboekspander-kompressorgarnituurid, millel on järgmised omadused:

- a. projekteeritud töötamiseks väljundtemperatuuril 35 K (– 238 °C) või madalamal ja
- b. projekteeritud vesinikaasi tootlikkus on 1 000 kg/h või rohkem.

1B233

Liitiumi isotoopide eraldusrajatised või -tehased ning süsteemid ja seadmed nende jaoks:

- a. rajatised või tehased liitiumi isotoopide eraldamiseks;
- b. liitiumi-elavhõbeda amalgaamprotsessil põhinevad liitiumi isotoopide eraldusseadmed järgmiselt:
 1. täidetud vedelik-vedelik-vahetuskolonnid, mis on spetsiaalselt kavandatud liitiumamalgaamidele;
 2. elavhõbeda või liitiumamalgaami pumbad;

▼ **M5**

- 1B233 b. (jätkub)
3. liitiumamalgaami elektrolüüsikambrid;
 4. aurustid kontsentreeritud liitiumhüdroksiidilahuste jaoks;
- c.ioonivahetussüsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud liitiumi isotoopide ja selle komponentide eraldamiseks;
- d. keemilise vahetuse süsteemid (kus kasutatakse krooneetreid, krüptande või lariaateetreid), mis on spetsiaalselt kavandatud liitiumi isotoopide ja selle komponentide eraldamiseks.
- 1B234 Brisantlõhkeainet sisaldavad mahutid, kambrid, konteinerid ja muud sarnased kogumisseadmed, mis on projekteeritud brisantlõhkeainete või -seadmete katsetamiseks ja millel mõlemal on järgmised omadused:

NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.

- a. on kavandatud selliselt, et sisaldavad täies ulatuses lõhkeainet koguses, mis on võrdne 2 kg trinitrotolueeniga (TNT) või on sellest suurem ja
- b. neil on konstruktsioonielemendid või funktsioonid, mis võimaldavad diagnostilise või mõõtmisalase teabe edastamist reaalsajas või hilinemisega.

1C**Materjalid***Tehniline märkus*

Metallid ja sulamid:

Kui ei ole sätestatud teisti, kuuluvad punktides 1C001–1C012 käsitletud mõistete ‘metall’ ja ‘sulam’ alla järgmised metallid ja sulamid töötlemata ja pooltöödeldud kujul:

töötlemata kujul:

anoodid, kuulid, varbmaterjalid (kaasa arvatud sarrusvarvad ja traadi varbtoorikud), valutoorikud, pangad, bluumid, briketid, kamakad, katooidid, kristallid, kuubikud, pooljuhtmaterjalide toorikkristallid, terad, graanulid, kangid, känkrad, tabletid, toor-metalli plokid, pulbrid, helmed, haavlid, slääbid e valtsplaadid, toorikud, käsnmetallid, latid;

pooltöödeldud kujul (pinnatud või pindamata, kaetud teisest metallist kihiga (metallitud), puuritud või augustatud):

- a. survetöödeldud või töödeldud materjalid, mida on valtsitud, tõmmatud, ekstrudeeritud, sepistatud, vormpressitud, pressitud, sõmerdatud, pihustatud ja jahvatatud, nagu: nurkmetall, karpmetall, ringmetall, kettad, tolm, helbed, fooliumid ning õhuke lehtmetsall, sepi, plaat, pulber, pressitud ja stantsitud esemed, linnid, rõngad, vardad (sh katmata keevituselektroodid, traadi varbtoorikud ja valtstraat), profiilid, vormid, plekid (lehtmetsall), laastud, torud (sh ümartorud, kandilised torud ning mis tahes ristlõikega õõnesmaterjalid), tõmmatud või ekstrudeeritud traat;
- b. valumaterjalid, mis on saadud valu valamisel mulda, matriitsi, metallist, kipsist või muudest materjalidest vormidesse, kaasa arvatud survevalu, paagutatud kujul ning pulbermetallurgia abil valmistatud kujul.

▼ **M5**

1C b. (jätkub)

Kontrolli eesmärki ei tohi kahjustada selliste mitteleetletud materjalide eksport, mida väidetakse olevat lõpptooted, kuid mis tegelikult on töötlemata või pooltöödeldud.

1C001 Materjalid, mis on spetsiaalselt ette nähtud kasutamiseks elektromagnetlainete neelajatena, või omajuhtivuslikud polümeerid:

NB! VT KA PUNKT 1C101.

a. Materjalid, mis neelavad sagedusi vahemikus 2×10^8 Hz kuni 3×10^{12} Hz;

Märkus 1 Punkt 1C001.a ei hõlma järgmist:

a. naturaalsest või sünteetilisest kiududest kokku seatud karvtüüpi neelajad, mittemagnetilise koormusega neeldumise tekitamiseks;

b. neelajad, milles ei esine magnetilisi kadusid ning mille kohtamispind ei ole kujult tasane, hõlmates püramiide, koonuseid, kiile ning keerdunud pindu;

c. tasapinnalised neelajad, millel on kõik järgmised omadused:

1. valmistatud järgmistest materjalidest:

a. süsiniktäitega (painduvad või paindumatud) vahtplastikud, või orgaanilised materjalid, sh sideained, mis annavad metalliga võrreldes enam kui 5 %-lise kaja sagedusribas, mis ulatub üle ± 15 % pealelangeva energia kesksagedusest ning mis ei talu temperatuuri üle 450 K (177 °C), või

b. keraamilised materjalid, mis annavad metalliga võrreldes enam kui 20 %lise kaja sagedusribas, mis ulatub üle 15 % pealelangeva energia kesksagedusest ning mis ei talu temperatuuri üle 800 K (527 °C);

Tehniline märkus

Neeldumiskatse proovid punkti 1C001.a kohta. Märkus: märkuse 1.c.1 puhul peavad neeldumise proovikehad olema ruudukujulised, küljepikkusega vähemalt viis kesksageduse lainepikkust, ning asetatud kiirgava elemendi kaugvälja.

2. tõmbetugevus väiksem kui 7×10^6 N/m² ja

3. survetugevus väiksem kui 14×10^6 N/m²;

d. paagutatud ferriidist valmistatud tasapinnalised neelajad, millel on kõik järgmised omadused:

▼ **M5**

1C001 Märkus 1 (jätkub)

1. erikaal on üle 4,4 ja

2. maksimaalne töötemperatuur on 548 K (275 °C);

Märkus 2 Mitte miski punkti 1C001.a märkuses 1 ei vabasta värvis sisalduvaid neeldumisotstarbelisi magnetilisi materjale.

b. Materjalid, mis neelavad sagedusi vahemikus $1,5 \times 10^{14}$ Hz kuni $3,7 \times 10^{14}$ Hz ega ole läbipaistvad nähtavale valgusele;

Märkus Punkt 1C001.b. ei hõlma materjale, mis on spetsiaalselt projekteeritud või valmistatud rakendamiseks järgmisel viisil:

a. polümeeride lasermärgistamine või

b. polümeeride laserkeevitamine.

c. Omajuhtivusega polümeersed materjalid, mille 'elektriline mahtjuhtivus' ületab 10 000 S/m (siimensit meetri kohta) või mille 'kiht-/pindtakistus' on vähem kui 100 oomi/m² ning mis põhinevad mis tahes järgmisel polümeeril:

1. polüaniliin;

2. polüpürrool;

3. polütiofeen;

4. polüfenüleenvinüleen või

5. polütienüleenvinüleen.

Märkus Punkt 1C001.c. ei hõlma vedelal kujul olevaid materjale.

Tehniline märkus

'Elektriline mahtjuhtivus' ning 'kiht-/pindjuhtivus' tuleb määrata kas ASTM D-257 või vastava riigisisese standardi alusel.

1C002 Metallisulamid, pulbrid metallisulamitest ja legeeritud materjalid:

NB! VT KA PUNKT 1C202.

Märkus Punkt 1C002 ei hõlma metallisulameid, metallisulamipulbreid ning sulandunud materjale põhimiku katmiseks.

Tehnilised märkused

1. Punktis 1C002 nimetatud metallisulamid on need, milles mainitud metalli sisaldus protsentuaalselt (massiprotsent) sulamis on suurem kui mis tahes teisel elemendil.

2. 'Pingetaluvusaega purunemiseni' tuleb mõõta vastavalt ASTM-i standardile E-139 või vastavale riigisisesele standardile.

▼ **M5**

1C002 (jätkub)

3. 'Väsimisaeg vähetsüklilise väsitamise' korral tuleb mõõta vastavalt ASTMi standardile E-606 „Recommended Practice for Constant-Amplitude Low-Cycle Fatigue Testing” (tööjuhend konstantse amplituudiga vähetsüklilise väsimuse katsetamiseks) või vastavale riigisisesele standardile. Katsetamine peab toimuma teljesuunaliselt keskmise pingesuhega 1 ning pingekontsentratsiooniteguriga (Kt) 1. Keskmine pinge on defineeritud kui maksimaalse ja minimaalse pinge vahe, jagatuna maksimaalse pinge väärtusega.

a. Järgmised alumiinidid:

1. nikkeralumiinidid, mis sisaldavad vähemalt 15 massiprotsenti, kuid mitte üle 38 massiprotsendi alumiiniumi ja lisaks vähemalt veel ühte legeerelementi;
2. titaanalumiinidid, mis sisaldavad 10 massiprotsenti või rohkem alumiiniumi ja lisaks vähemalt veel ühte legeerelementi;

b. järgmised metallisulamid, mis on valmistatud punktis 1C002.c nimetatud pulbrist või pulbrilisest materjalist:

1. niklisulamid, millel on kas:

- a. 'pingetaluvusaeg purunemiseni' 10 000 tundi või rohkem temperatuuril 923 K (650 °C) ning pingel 676MPa või
- b. 'väsimisaeg vähetsüklilisel väsitamisel' 10 000 tsüklit või rohkem temperatuuril 823 K (550 °C) ja maksimaalsel pingel 1 095 MPa;

2. nioobiumisulamid, millel on kas:

- a. 'pingetaluvusaeg purunemiseni' 10 000 tundi või rohkem temperatuuril 1 073 K (800 °C) ning pingel 400MPa või
- b. 'väsimisaeg vähetsüklilisel väsitamisel' 10 000 tsüklit või rohkem temperatuuril 973 K (700 °C) ja maksimaalsel pingel 700MPa;

3. titaanisulamid, millel on kas:

- a. 'pingetaluvusaeg purunemiseni' 10 000 tundi või rohkem temperatuuril 723 K (450 °C) ning pingel 200MPa või
- b. 'väsimisaeg vähetsüklilisel väsitamisel' 10 000 tsüklit või rohkem temperatuuril 723 K (450 °C) ja maksimaalsel pingel 400MPa;

4. alumiiniumisulamid tõmbetugevusega:

- a. 240MPa või rohkem temperatuuril 473 K (200 °C) või
- b. 415MPa või rohkem temperatuuril 298 K (25 °C);

5. magneesiumisulamid, millel on kõik järgmised omadused:

- a. tõmbetugevus 345MPa või rohkem ja
- b. korrosioonikiirus vähem kui 1 mm aastas 3 %-lises naatriumkloriidi vesilahuses mõõdetuna vastavuses ASTMi standardile G-31 või vastavale riigisisesele standardile;

▼ **M5**

1C002

b. 5. b. (jätkub)

c. metallisulamipulber või pulbriline materjal, millel on kõik järgmised omadused:

1. see on valmistatud ühest järgmistest segustest:

Tehniline märkus

X tähistab järgmistes valemities üht või enamat legeerelementi.

a. niklisulamid (Ni-Al-X, Ni-X-Al), mis sobivad turbiinmootorite detailidele ja komponentidele, st vähem kui 3 (valmistamisprotsessis lisatud) läbimõõdult suurema kui 100 µm mittemetalse osakesega 10⁹ sulamiosakese kohta;

b. nioobiumisulamid (Nb-Al-X või Nb-X-Al, Nb-Si-X, või Nb-X-Si, Nb-Ti-X või Nb-X-Ti);

c. titaanisulamid (Ti-Al-X või Ti-X-Al);

d. alumiiniumisulamid (Al-Mg-X või Al-X-Mg, Al-Zn-X või Al-X-Zn, Al-Fe-X või Al-X-Fe) või

e. magneesiumisulamid (Mg-Al-X või Mg-X-Al);

2. see on valmistatud kontrollitavas keskkonnas mis tahes järgmise protsessi abil:

a. „vaakumpulverisatsioon”,

b. „gaaspulverisatsioon”,

c. „rotatsioonpulverisatsioon”,

d. „lamepulbri tootmine sulametallist”,

e. „sulandi ketramine” ja „peenestamine”,

f. „sulandi eraldamine” ja „peenestamine”,

g. „mehaaniline legerimine” või

h. „plasma pulverisatsioon” ja

3. see võib moodustada punktis 1C002.a või 1C002.b nimetatud materjale;

d. lähtematerjalid, millel on kõik järgmised omadused:

1. valmistatud punktis 1C002.c.1 nimetatud segustest;

2. mittepeenestatud helveste, ribade või peente varbade kujul ja

3. valmistatud kontrollitavas keskkonnas mis tahes järgmise protsessiga:

a. „lamepulbri tootmine sulametallist”;

▼ **M5**

- 1C002 3. c. 3. (*jätkub*)
- b. „sulandi ketramine” või
- c. „sulandi eraldamine”.
- 1C003 Igat tüüpi ja mis tahes kujul esinevad magnetilised metallid, millel on mõni järgmistest omadustest:
- a. suhteline algne magnetiline läbitavus 120 000 või rohkem ja paksus 0,05 mm või vähem;
- Tehniline märkus*
- Suhtelise algse magnetilise läbitavuse mõõtmise peab olema teostatud täielikult lõõmutatud materjalidega.*
- b. magnetostriktiivsed sulamid, millel on mõni järgmistest omadustest:
1. magnetostriktiivne küllastus rohkem kui 5×10^{-4} või
2. magnetomehaaniline sidestustegur (k) üle 0,8 või
- c. amorfseid või ‘nanokristallilised’ sulamiliistakud, millel on kõik järgmised omadused:
1. koostis, mis sisaldab vähemalt 75 massiprotsenti rauda, koobaltit või niklit;
2. magnetilise induktiooni küllastus (Bs 1,6 T või rohkem ja
3. millel on mis tahes järgmine omadus:
- a. liistaku paksus 0,02 mm või vähem või
- b. elektriline eritakistus 2×10^{-4} oomi/cm või rohkem.
- Tehniline märkus*
- Punktis 1C003.c nimetatud ‘nanokristallilised’ materjalid on sellised materjalid, mille röntgendifraktsiooni abil määratud tera suurus on 50 nm või vähem.*
- 1C004 Rauda, nikli või vase baasil „põhiainega” uraantitaani- või volframisulamid, millel on kõik järgmised omadused:
- a. tihedus üle 17,5 g/cm³;
- b. elastsuspiir üle 880MPa;
- c. tõmbetugevus üle 1 270 MPa ja
- d. suhteline pikenemine üle 8 %.
- 1C005 „Ülijuhtivad” „komposiit” juhtmed, pikkusega üle 100 m või massiga üle 100 g:
- a. „ülijuhtivad” „komposiit” juhtmed, mis koosnevad ühest või enamast nioobium-titaan ‘kiust’, ning millel on kõik järgmised omadused:

▼ **M5**

1C005

a. (*jätkub*)

1. asetatud muudesse „põhiainetesse” kui vask või vase baasil segude „põhiaine” ja
 2. ristlõikepindalaga vähem kui $0,28 \times 10^{-4} \text{ mm}^2$ (väiksem kui 6 µm diameetriga ümarkiud);
- b. „ülijuhtivad” „komposiit” juhtmed, mis koosnevad ühest või enamast „ülijuhtivast” ‘kiust’, muud kui nioobium-titaankiud, ning millel on kõik järgmised omadused:
1. „kriitiline temperatuur” magnetilise induktiooni puudumise korral on üle 9,85 K (– 263,31 °C) ja
 2. säilitab „ülijuhtiva” oleku temperatuuril 4,2 K (– 268,96 °C) asetatuna voolujuhi pikitelje suhtes mistahes ristiolevas suunas orienteeritud magnetvälja ja mis vastab magnetilisele induktioonile väärtusega 12 T kriitilise voolutihedusega 1 750 A/mm² voolujuhi kogu ristlõike ulatuses;
- c. „ülijuhtivad” „komposiit” juhtmed, mis koosnevad ühest või mitmest „ülijuhtivast” ‘kiust’, säilitavad „ülijuhtivuse” temperatuuril üle 115 K (– 158,16 °C).

Tehniline märkus

Punkti 1C005 nimetatud ‘kiud’ võivad esineda traadi, silindri, kile, lindi või paela kujul.

1C006

Vedelikud ja määrdeained:

- a. hüdraulilised vedelikud, mis sisaldavad oluliste koostisosadena mis tahes järgmist elementi:
1. sünteetilised ‘silasüsivesinikõlid’, millel on kõik järgmised omadused:

Tehniline märkus

Punkti 1C006 a.1 tähenduses sisaldavad ‘silasüsivesinikõlid’ eranditult räni, vesinikku ja süsinikku.

- a. ‘süttimispunkt’ üle 477 K (204 °C),
 - b. ‘hangumispunkt’ 239 K (– 34 °C) või madalam;
 - c. ‘viskoossusindeks’ 75 või suurem ja
 - d. ‘terminiline stabiilsus’ 616 K (343 °C) juures või
2. ‘klorofluorosüsiniidid’, millel on kõik järgmised omadused:

Tehniline märkus

Punkti 1C006.a.2 tähenduses sisaldavad ‘klorofluorosüsiniidid’ eranditult süsinikku, fluori ja kloori.

- a. ‘süttimispunkt’ puudub;
- b. ‘isesüttimistemperatuur’ üle 977 K (704 °C),
- c. ‘hangumispunkt’ 219 K (– 54 °C) või madalam;

▼ **M5**

1C006

a. 2. (jätkub)

d. 'viskoossusindeks' 80 või suurem ja

e. keemispunkt 473 K (200 °C) või kõrgem;

b. „määrdeained”, mis sisaldavad oluliste koostisosadena mis tahes järgmist elementi:

1. fenüleen- või alküülfenüleneetrid või tioetrid või nende segud, mis sisaldavad rohkem kui kaht eetri või tioetri funktsiooni või nende segusid, või2. fluoritud silikoonvedelikud, mille kinemaatiline viskoossus on temperatuuril 298 K (25 °C) väiksem kui 5 000 mm²/s (5 000 sentistooksi);

c. summutus- ja flotovedelikud, millel on kõik järgmised omadused:

1. puhtusaste üle 99,8 %;

2. sisaldab 100 ml kohta vähem kui 25 osakest suurusega 200 µm või rohkem ja

3. koosneb vähemalt 85 % ulatuses mis tahes järgmisest elemendist:

a. dibromotetrafluoroetaan (CAS 25497-30-7, 124-73-2, 27336-23-8),

b. polüklorotrifluoroetüleen (üksnes õli- ja vahalaadsed modifikatsioonid) või

c. polübromotrifluoroetüleen;

d. fluorosüsivesinikel põhinevad elektroonika jahutusvedelikud, millel on kõik järgmised omadused:

1. sisaldavad 85 massiprotsenti või enam mis tahes järgmist ühendit või nende segu:

a. perfluoropolüalküleeter-triasiinide või perfluoroalifaatsete eetrite monomeersed vormid,

b. perfluoroalküülamiinid,

c. perfluorotsükloalkaanid või

d. perfluoroalkaanid;

2. tihedus 1,5 g/ml või rohkem mõõdetuna temperatuuril 298 K (25 °C);

3. temperatuuril 273 K (0 °C) vedelas olekus ja

4. sisaldab 60 massiprotsenti või rohkem fluori;

Märkus Punkt 1C006.d. ei hõlma materjale, mis on määratletud ja pakendatud meditsiiniliste toodetena.Tehniline märkus

Punkti 1C006 tähenduses kasutatakse:

▼ **M5**

1C006

(jätkub)

1. 'süttimistemperatuuri' määramisel ASTM D-92-s kirjeldatud Clevelandi lahtise tiigli meetodit või vastavat riigisisest meetodit;
2. 'hangumispunkti' määramisel ASTM D-97-s kirjeldatud meetodit või vastavat riigisisest meetodit;
3. 'viskoossusindeksi' määramisel ASTM D-2270-s kirjeldatud meetodit või vastavat riigisisest meetodit;
4. 'termilise stabiilsuse' määramisel järgmist katsemeetodit või vastavat riigisisest meetodit:

20 ml uuritavat vedelikku valatakse 46 ml mahuga roostevabast terasest (tüüp-317) anumasse, millesse on eelnevalt asetatud 12,5 mm läbimõõduga kuulid: üks M-10 tööriistaterasest, üks 52100 tüüpi terasest ning üks laevapronksist (60 % Cu, 39 % Zn, 0,75 % Sn).

Anum uhutakse seest lämmastikuga, suletakse atmosfäärirõhul õhukindlalt ja kuumutatakse temperatuurini 644 ± 6 K (371 ± 6 °C) ning hoitakse sellel temperatuuril kuus tundi.

Proov loetakse termiliselt stabiilseks, kui ülalkirjeldatud protseduuri lõppedes on täidetud järgmised tingimused:

- a. iga kuuli kaalukaotus on vähem kui 10 mg/mm^2 kuuli pinna suhtes;
 - b. algse viskoossuse muutus, mis on määratud temperatuuril 311 K (38 °C), on väiksem kui 25 %, ja
 - c. summaarne happe- või aluselisisusnumber on väiksem kui 0,40;
5. 'isesüttimistemperatuuri' määramisel standardis ASTM E-659 kirjeldatud meetodit või vastavat riigisisest meetodit.

1C007

Keraamilised pulbrid, mitte „komposiitsed” keraamilised materjalid, keraamilised „põhiaine” „komposiit” materjalid ja nende lähteained:

NB! VT KA PUNKT 1C107.

- a. titaani liht- või kompleksboriidide keraamilised pulbrid, mille metalliliste lisandite hulk (v.a kavatselt lisatud lisandid) on väiksem kui 5 000 ppm ning osakeste keskmine suurus ei ületa $5 \mu\text{m}$ ja kuni 10 % osakeste suurus ei ületa $10 \mu\text{m}$;
- b. mitte „komposiitsed” keraamilised materjalid töötlemata või pooltöödeldud kujul, mis koosnevad titaanboriididest tihedusega 98 % või rohkem teoreetilisest tihedusest;

Märkus Punkt 1C007.b ei hõlma abrasiive.

- c. keraamika-keraamika-„komposiit” materjalid klaas- või oksiid-„põhiainega”, mis on armeeritud kiududega, millel on kõik järgmised omadused:

1. valmistatud mõnest järgmistest materjalidest:

▼ **M5**

1C007

c. (*jätkub*)

- a. Si-N;
- b. Si-C;
- c. Si-Al-O-N või
- d. Si-O-N; ja

2. „eritõmbetugevusega” üle $12,7 \times 10^3$ m;

d. keraamika-keraamika-„komposiit” materjalid, pideva metallfaasiga või mitte, mis liidavad osakesi, niitkristalle või kiude, milles räni, tsirkooniumi või boori karbiidid või nitriidid moodustavad „põhiaine”;

e. lähteained (nt spetsiaalsed polümeersed või metallorgaanilised ühendid) punktis 1C007.c nimetatud materjalide mõne faasi või faaside tootmiseks:

- 1. polüdiorganosilaanid (ränikarbiidi tootmiseks),
- 2. polüsilsilaanid (räninitriidi tootmiseks),
- 3. polükarbosiilsilaanid (räni-, süsinik- ja lämmastikkomponentidega keraamika tootmiseks);

f. keraamika-keraamika „komposiit” materjalid oksiid- või klaas-„põhiainega”, mis on armeeritud mis tahes järgmistest süsteemidest saadud pidevkiududega:

- 1. Al_2O_3 (CAS 1344-28-1) või
- 2. Si-C-N.

***Märkus** Punkt 1C007.f ei hõlma „komposiite”, mis sisaldavad nendest süsteemidest kiude kiu tõmbetugevusega alla 700MPa temperatuuril 1 273 K (1 000 °C) või kiudu tõmbe-roome-vastupanuga rohkem kui 1 % roomedeformatsiooni 100 MPa koormusel, 1 273 K (1 000 °C) temperatuuril 100 tunni kestel.*

1C008

Mittefluoritud polümeersed ained:

a. järgmised imiidid:

- 1. bismaleimiidid;
- 2. aromaatsed polüamidoimiidid (PAI), mille ‘klaasistumistemperatuur (T_g)’ on üle 563 K (290 °C);
- 3. aromaatsed polüimiidid, mille ‘klaasistumistemperatuur (T_g)’ on üle 505 K (232 °C);
- 4. aromaatsed polüeeterimiidid, mille klaasistumistemperatuur (T_g) on üle 563 K (290 °C);

***Märkus** Punkt 1C008.a hõlmab „sulavaid” vedelas või tahkes olekus aineid, sealhulgas vaike, pulbreid, tablette, kilet, lehti, linte või paelu.*

▼ M5

1C008

a. (jätkub)

NB! Kile-, lehe-, lindi- või paelakujulises vormis esinevate mitte „sulavate” aromaatsete polüimiidide kohta vt punkt 1A003.

b. ei kasutata;

c. ei kasutata;

d. polüarüleenketoonid;

e. polüarüleensulfiidid, mille arüleeni grupp on bifenüleen, trifenüleen või nende kombinatsioon;

f. polübifenüleneetersulfoon, mille 'klaasistumistemperatuur (T_g)' on üle 563 K (290 °C).Tehniline märkus

1. 'Klaasistumistemperatuuri (T_g)' määramisel punktis 1C008.a.2 nimetatud termoplastiliste materjalide ja punktis 1C008.a.4 nimetatud materjalide puhul kasutatakse ISO 11357-2 (1999) standardit või vastavaid riigisiseseid meetodeid.

2. 'Klaasistumistemperatuuri (T_g)' määramisel punktis 1C008.a.2. nimetatud termokõvenevate materjalide ja punktis 1C008.a.3. nimetatud materjalide puhul kasutatakse ASTM D 7028-07-s või samaväärses riigisiseses standardis kirjeldatud kolmepunktilise painde meetodit. Katse tuleb teha kuiva katsekehaga, mille töötlemise aste on vähemalt 90 % ASTM E 2160-04-s või samaväärses riigisiseses standardis määratletud tasemest, ja mida töödeldi, kombineerides kõrgeima T_g -ga standardseid ja järeltöötlemise protsesse.

1C009

Töötlemata fluoritud ühendid:

a. vinülideenfluoriidi kopolümeerid, millel on ilma venituseta rohkem kui 75 % ulatuses beetakristalliline struktuur;

b. fluoritud polüimiidid, mis sisaldavad 10 massiprotsenti või rohkem seotud fluori;

c. fluoritud fosfatseenelastomeerid, mis sisaldavad 30 massiprotsenti või rohkem seotud fluori;

1C010

„Kiud- või niitmaterjalid”:

NB! VT KA PUNKTID 1C210 JA 9C110.

Tehnilised märkused

1. Selleks et arvutada punktides 1C010.a, 1C010.b, 1C010.c või 1C010.e.1.b esitatud „kiud- või niitmaterjalide” „eritõmbetugevus”, „erimoodul” või erikaal, tuleb kindlaks määrata tõmbetugevus ja -moodul, kasutades standardis ISO 10618 (2004) kirjeldatud meetodit A või vastavat riigisisest standardit.

2. Punktis 1C010 esitatud mitteühesuunaliste „kiud- või niitmaterjalide” (nt tekstiilid, reeglipäratud matid või punutised) „eritõmbetugevuse”, „erimooduli” või erikaalu hindamine peab põhinema ühesuunaliste monofilamentide (nt monofilamentid, lõngad, eelkedrused, köisikud või linnid) mehaanilistel omadustel enne, kui need mitteühesuunalisteks „kiud- või niitmaterjalideks” töödeldakse.

▼ **M5**

1C010

(jätkub)

- a. Orgaanilised „kiud- või niitmaterjalid”, millel on kõik järgmised omadused:

1. „erimoodul” üle $12,7 \times 10^6$ m ja
2. „eritõmbetugevus” üle $23,5 \times 10^4$ m;

Märkus Punkt 1C010.a ei hõlma polüetüleen.

- b. Süsinikust „kiud- või niitmaterjalid”, millel on kõik järgmised omadused:

1. „erimoodul” üle $14,65 \times 10^6$ m ja
2. „eritõmbetugevus” üle $26,82 \times 10^4$ m;

Märkus Punkt 1C010.b ei hõlma järgmist:

- a. „kiud- või niitmaterjalid”, mis on ette nähtud „tsiviilõhusõiduki” tarindite või laminaatide parandamiseks ja millel on kõik järgmised omadused:

1. pindala mitte üle 1 m^2 ,
2. pikkus mitte üle $2,5 \text{ m}$ ja
3. laius üle 15 mm ;

- b. mehaaniliselt tükeldatud, jahvatatud või lõigatud süsinik „kiud- või niitmaterjalid” pikkusega $25,0 \text{ mm}$ või vähem.

- c. Anorgaanilised „kiud- või niitmaterjalid”, millel on kõik järgmised omadused:

1. „erimoodul” üle $2,54 \times 10^6$ m ja
2. sulamis-, pehmenemis-, lagunemis- või sublimatsioonipunkt on inerts keskkonnas üle $1\,922 \text{ K}$ ($1\,649 \text{ °C}$);

Märkus Punkt 1C010.c ei hõlma järgmist:

- a. katkendlikud, mitmefaasilised, polükristallilised alumiiniumoksiidkiud tükeldatud kiudude või reegli-päratu mati kujul, mille ränisisaldus on 3 massiprotsenti või rohkem ning mille „erimoodul” on väiksem kui 10×10^6 m;

- b. molübdeen- ja molübdeenisulamkiud;

- c. boorkiud;

- d. katkendlikud keraamilised kiud, mille sulamis-, pehmenemis-, lagunemis- või sublimatsioonipunkt on inerts keskkonnas madalam kui $2\,043 \text{ K}$ ($1\,770 \text{ °C}$).

- d. „kiud- või niitmaterjalid”, millel on mis tahes järgmine omadus:

▼ **M5**

1C010

Tehniline märkus c. (jätkub)

1. koosnevad järgmistest komponentidest:
 - a. punktis 1C008.a nimetatud polüeteerimiidid või
 - b. punktides 1C008.b–1C008.f nimetatud materjalid või
2. mis koosnevad punktis 1C010.d.1.a või 1C010.d.1.b nimetatud materjalidest, mis on „segatud” muude, punktides 1C010.a, 1C010.b või 1C010.c nimetatud kiududega;
- e. vaigu või pigiga täielikult või osaliselt impregneeritud „kiud- või niitmaterjalid” (pregregmaterjalid), metalli või süsinikuga kaetud „kiud- või niitmaterjalid” (eelvormid) või „süsinikkiu eelvormid”, millel on kõik järgmised omadused:
 1. mis tahes järgmine omadus:
 - a. anorgaanilised „kiud- või niitmaterjalid”, mis on nimetatud punktis 1C010.c või
 - b. orgaanilised või süsinik „kiud- või niitmaterjalid”, millel on kõik järgmised omadused:
 1. „erimoodul” üle $10,15 \times 10^6$ m ja
 2. „eritõmbetugevus” üle $17,7 \times 10^4$ m ja
 2. mis tahes järgmine omadus:
 - a. vaik või pigi, mis on nimetatud punktis 1C008 või 1C009.b;
 - b. ‘dünaamilis-mehaanilise analüüsi klaasistumistemperatuur (DMA T_g)’ 453 K (180 °C) või rohkem ja sisaldab fenoolvaike või
 - c. ‘dünaamilis-mehaanilise analüüsi klaasistumistemperatuur (DMA T_g)’ 505 K (232 °C) või rohkem ja sisaldab vaiku või pigi, mida ei ole nimetatud punktis 1C008 või 1C009.b ja mis ei ole fenoolvaik;

Märkus 1 Metalli või süsinikuga kaetud „kiud- või niitmaterjalid” (eelvormid) või „süsinikkiu eelvormid”, mis ei ole vaigu või pigiga impregneeritud, on nimetatud punktis 1C010.a, 1C010.b või 1C010.c „kiud- või niitmaterjalid”.

Märkus 2 Punkt 1C010.e ei hõlma järgmist:

a. epoksüvaik-„põhiainega” eelimpregneeritud „kiud- või niitmaterjalid” (pregregmaterjalid) „tsiviilõhusõidukite” tarindite või laminaatide parandamiseks ning millel on kõik järgmised omadused:

1. pindala mitte üle 1 m^2 ,
2. pikkus mitte üle 2,5 m ja
3. laius üle 15 mm.

▼M5

1C010 e. Märkus 2 (jätkub)

- b. vaigu või pigiga täielikult või osaliselt impregneeritud mehaaniliselt tükeldatud, jahvatatud või lõigatud süsinik „kiud- või niitmaterjalid” pikkusega 25,0 mm või vähem, kui kasutatakse muud kui punktis 1C008 või 1C009.b nimetatud vaiku või pigi.

Tehniline märkus

Punktis 1C010.e nimetatud ainete ‘dünaamilis-mehaanilise analüüsi klaasistumistemperatuur (DMA T_g)’ määratakse ASTM D 7028-07-s või samaväärses riigisiseses standardis kirjeldatud meetodiga kuival katsekehal. Temperatuurikindlate ainete puhul on kuiva katsekeha töötlemise aste vähemalt 90 % ASTM E 2160-04-s või samaväärses riigisiseses standardis määratletud tasemest.

1C011 Metallid ja ühendid:

NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI JA PUNKT 1C111.

- a. metallid, mille osakeste suurus ei ületa 60 µm, kas sfäärilistena, pihustatutena, sferoidsetena, helvestatutena või jahvatatutena, ja mis on valmistatud materjalidest, mis koosnevad 99 % või suuremas ulatuses tsirkooniumist, magneesiumist või nende sulamitest;

Tehniline märkus

Hafniumi loomulik sisaldus tsirkooniumis (tüüpiliselt 2–7 %) arvestatakse koos tsirkooniumiga.

Märkus Punktis 1C011.a nimetatud metallid või sulamid on hõlmatud, olenemata sellest, kas metallid või sulamid on kapseldatud alumiiniumis, magneesiumis, tsirkooniumis või berülliumis.

- b. boor või boorisulamid, mille osakeste suurus ei ületa 60 µm:

1. boor puhtusega 85 või rohkem massiprotsenti,
2. boorisulamid boorisisaldusega 85 või rohkem massiprotsenti;

Märkus Punktis 1C011.b nimetatud metallid või sulamid on hõlmatud, olenemata sellest, kas metallid või sulamid on kapseldatud alumiiniumis, magneesiumis, tsirkooniumis või berülliumis.

- c. guanidiinnitrat (CAS 506-93-4);

- d. nitroguanidiin (NQ) (CAS 556-88-7).

NB! Vi ka sõjaliste kaupade nimekirjast metallipulbreid, mis on segatud muude koostisosadega, et moodustada sõjaliseks otstarbeks koostatud segu.

1C012 Järgmised materjalid:

Tehniline märkus

Neid materjale kasutatakse enamasti tuumasoojusallikate puhul.

▼M5

1C012 (jätkub)

- a. plutoonium mis tahes kujul, milles plutoonium-238 isotoobi sisaldus on üle 50 massiprotsendi;

Märkus Punkt 1C012.a ei hõlma järgmist:

a. saadetisi, milles on plutooniumi 1 gramm või vähem;

b. saadetisi, milles on 3 „efektiivgrammi” või vähem plutooniumi, kui see sisaldub instrumentide anduriosades.

- b. „eelnevalt eraldatud” neptuunium-237 mis tahes kujul.

Märkus Punkt 1C012.b ei hõlma saadetisi, milles neptuunium-237 sisaldus on 1 gramm või vähem.

1C101 Muud kui punktis 1C001 nimetatud materjalid ja seadmed, mis vähendavad märgatavust, näiteks radarikiirte tagasipeegeldumist, ultraviolett-/infrapuna- ja akustilisi signaale ja mida kasutatakse ‘rakettmürskudes’, ‘rakettmürskude’ alamsüsteemides või punktis 9A012 või 9A112 nimetatud mehitamata õhusõidukites.

Märkus 1 Punkt 1C101 hõlmab:

a. konstruktsioonimaterjalid ja pinnakatted, mis on spetsiaalselt ette nähtud vähendama radarikiirte tagasipeegeldumist;

b. pinnakatted, sh värvid, mis on spetsiaalselt ette nähtud vähendama või muundama peegeldavust või kiiratavust elektromagnetilise spektri mikrolaine, infrapuna või ultravioletti piirkonnas.

Märkus 2 Punkt 1C101 ei hõlma pinnakatteid, mida kasutatakse satelliitide soojuse reguleerimiseks.

Tehniline märkus

Punktis 1C101 tähendab ‘rakettmürsk’ terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

1C102 Korduvküllastatud pürolüüsitud süsinik-süsinik-materjalid, mis on ette nähtud kasutamiseks punktis 9A004 nimetatud kanderakettides või punktis 9A104 nimetatud sondarakettides.

1C107 Muud kui punktis 1C007 nimetatud grafiit- ja keraamilised materjalid:

- a. peeneteraline grafiit puistetihedusega 1,72 g/cm³ või rohkem, mõõdetud temperatuuril 288 K (15 °C), mille tera suurus on 100 µm või vähem ja mida kasutatakse rakettide düüside ja atmosfääri taassisenevate lennuaparaatide ninamike otse valmistamisel mis tahes järgneva toote jaoks:

1. silindrid diameetriga 120 mm või rohkem ja pikkusega 50 mm või rohkem;

▼ **M5**

1C107

a. (jätkub)

2. torud sisediameetriga 65 mm või rohkem ja seinapaksusega 25 mm või rohkem ning pikkusega 50 mm või rohkem või
3. plokid mõõtudega 120 mm × 120 mm × 50 mm või rohkem;

NB! Vt ka punkt 0C004.

- b. pürolüütiline või kiudarmeeritud grafiit, mida kasutatakse „rakettmürskude”, punktis 9A004 nimetatud kanderakettide või punktis 9A104 nimetatud sondrakettide raketidüüsid ja atmosfääri taassisenevate sõidukite ninamike otstes;

NB! Vt ka punkt 0C004.

- c. keraamilised komposiitmaterjalid (dielektrilise läbitavuse konstandiga 6 ja vähem, sagedusvahemikus 100MHz kuni 100 GHz), mida kasutatakse „rakettmürskude”, punktis 9A004 nimetatud kanderakettide või punktis 9A104 nimetatud sondrakettide ninamike otstes;
- d. masintöödeldavad ränikarbiidiga tugevdatud põletamata keraamilised materjalid, mida kasutatakse „rakettmürskude”, punktis 9A004 nimetatud kanderakettide või punktis 9A104 nimetatud sondrakettide ninamike otstes;
- e. ränikarbiidiga tugevdatud keraamilised komposiidid, mida kasutatakse „rakettmürskude”, punktis 9A004 nimetatud kanderakettide või punktis 9A104 nimetatud sondrakettide ninamike otstes, atmosfääri taassisenevates sõidukites ja düüside labades.

1C111

Muud kui punktis 1C011 nimetatud raketikütused ja raketikütuste keemilised komponendid:

a. tõukeained:

1. sfäärilistest või sferoidsetest osakestest alumiiniumipulber, muu kui sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud, mille osakeste ühtlane diameeter on vähem kui 200 µm ja alumiiniumisisaldus 97 massiprotsenti või rohkem, kui vähemalt 10 % kogukaalust moodustavad vähema kui 63 µm läbimõõduga osakesed, vastavalt standardile ISO 2591-1:1988 või vastavale riigisisesele standardile;

Tehniline märkus

Osakese suurus 63 µm (ISO R-565) vastab 250 mešile (Tyler) või 230 mešile (ASTM standard E-11).

2. Sõjaliste kaupade nimekirjas mitte nimetatud järgmised metallpulbrid:

- a. tsirkooniumi, berülliumi või magneesiumi metallpulbrid või nende sulamid, kui vähemalt 90 % kõigist osakestest nende mahu või massi järgi koosnevad osakestest, mis on väiksemad kui 60 µm (tehtud kindlaks selliste mõõtmistehnikatega nagu sõela, laserdifraktsiooni või optilise skannimise abil), sõltumata sellest, kas need on sfäärilised, pihustatud, sferoidsed, helbekujulised või jahvatatud, mis koosnevad 97 massiprotsenti või rohkema ulatuses järgmistest materjalidest:

▼ **M5**

1C111

a. 2. a. (jätkub)

1. tsirkoonium;
2. berüllium või
3. magneesium;

Tehniline märkus

Hafniumi loomulik sisaldus tsirkooniumis (tüüpiliselt 2–7 %) arvestatakse koos tsirkooniumiga.

- b. Kas boori või boorisulamite metallpulbrid või nende sulamid, kui boori sisaldus on 85 massiprotsenti või rohkem, kui vähemalt 90 % kõigist osakekest nende mahu või massi järgi koosnevad osakekest, mis on väiksemad kui 60 µm (tehtud kindlaks selliste mõõtmistehnikatega nagu sõela, laserdifraktsiooni või optilise skannimise abil), sõltumata sellest, kas need on sfäärilised, pihustatud, sferoidsed, helbekujulised või jahvatatud:

Märkus Punktid 1C111a.2.a. ja 1C111a.2.b. käsitlevad mitmeliigilise osakeste jaotusega pulbrisegusid (nt erineva tera suurusega segud) juhul, kui üks või rohkem režiimi on hõlmatud.

3. vedelkütuse rakettmootorites kasutatavad järgmised oksüdeerivad ained:
 - a. dilämmastiktrioksiid (CAS 10544-73-7),
 - b. lämmastikdioksiid (CAS 10102-44-0) / dilämmastiktetroksiid (CAS 10544-72-6),
 - c. dilämmastikpentoksiid (CAS 10102-03-1),
 - d. lämmastikoksiidide segud (MON – Mixed Oxides of Nitrogen);

Tehniline märkus

Lämmastikoksiidide segud (MON) on lämmastikoksiidi (NO) lahused dilämmastiktetroksiidis/lämmastikdioksiidis (N₂O₄/NO₂), mida on võimalik kasutada raketisüsteemides. On olemas hulk erineva kontsentratsiooniga segusid, millele saab viidata lühendiga MONi või MONij, kus i ja j on täisarvud, mis näitavad lämmastikoksiidi kaalulist sisaldust protsentides antud segus (nt MON3 sisaldab 3 % lämmastikoksiidi, MON25 sisaldab 25 % lämmastikoksiidi. Ülempiir on MON40 ehk 40 % lämmastikoksiidi).

- e. VT SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI inhibeeritud suitseva lämmastikhappe kohta (IRFNA);
- f. VT SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI JA PUNKT 1C238 fluorist ja ühest või enamast muust halogeenist, hapnikust või lämmastikust koosnevate ühendite kohta;

4. järgmised hüdrasiini derivaadid:

NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.

▼ **M5**

1C111

a. 4. (*jätukub*)

- a. trimetüülhüdrasiin (CAS 1741-01-1),
- b. tetrametüülhüdrasiin (CAS 6415-12-9),
- c. N,N diallülhüdrasiin (CAS 5164-11-4),
- d. allülhüdrasiin (CAS 7422-78-8),
- e. etüleendihüdrasiin,
- f. monometüülhüdrasiindinitraat,
- g. asümmeetriline dimetüülhüdrasiinnitraat,
- h. hüdrasiiniumasiid (CAS 14546-44-2),
- i. dimetüülhüdrasiiniumasiid,
- j. guanidiinnitraat (CAS 13464-98-7),
- k. diimido-oksaaalhappe dihüdrasiin (CAS 3457-37-2),
- l. 2-hüdroksüetüülhüdrasiinnitraat (HEHN),
- m. vt sõjaliste kaupade nimekirjas hüdrasiiniumperkloraat,
- n. hüdrasiiniumdiperkloraat (CAS 13812-39-0),
- o. metüülhüdrasiinnitraat (MHN) (CAS 29674-96-2);
- p. dietüülhüdrasiinnitraat (DEHN),
- q. 3,6-dihüdrasinotetrasiinnitraat (1,4-dihüdrasiinnitraat) (DHTN);

5. Sõjaliste kaupade nimekirjas mitte nimetatud suure energiatihedusega materjalid, mida kasutatakse raketmürskudes või punktis 9A012 või 9A112.a nimetatud mehitamata õhusõidukites;

- a. segatud kütus, mis sisaldab nii tahket kui ka vedelat kütust, näiteks boorisuspensioon, mille massipõhine energiatihedus on 40×10^6 J/kg või suurem;
- b. muud suure energiatihedusega kütused ja kütuselisandid (näiteks kubaan, ioonlahused, JP-10), mille mahupõhine energiatihedus on $37,5 \times 10^9$ J/m³ või suurem, mõõdetuna 20 °C ja ühe atmosfäärilise (101,325 kPa) rõhu juures;

Märkus Punkt 1C111.a.5.b ei hõlma rafineeritud kütuseid ega taimedest valmistatud biokütuseid, sealhulgas tsiviillennunduses kasutatavaks tunnistatud mootorite kütuseid, välja arvatud juhul, kui need on spetsiaalselt koostatud raketmürskude või punktis 9A012 või 9A112.a nimetatud mehitamata õhusõidukite jaoks.

▼M5

1C111

a. 5. (jätkub)

Tehniline märkus

Punktis 1C111.a.5 tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketi-süsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuu-latus ületab 300 km.

6. Järgmised hüdrasiini asendavad kütused:

1.2-dimetüülaminoetülaadid (DMAZ) (CAS 86147-04-8);

b. polümeersed ained:

1. karboksü-otsaga polübutadieen (sealhulgas karboksüül-otsaga polübutadieen) (CTPB);

2. hüdroksüül-otsaga polübutadieen (sealhulgas hüdroksüül-otsaga polübutadieen) (HTPB), muu kui sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud;

3. polübutadieen-akrüülhape (PBAA);

4. polübutadieen-akrüülhape-akrüülnitriil (PBAN);

5. polütetrahydrofuraanpolüetüleenglükool (TPEG);

Tehniline märkus

Polütetrahydrofuraanpolüetüleenglükool (TPEG) on polü-1,4-butaandiooli (CAS 110-63-4) ja polüetüleenglükooli (PEG) plokk-kopolümeer (CAS 25322-68-3).

6. polüglütüsidüülnitraat (PGN ehk polü-GLYN) (CAS 27814-48-8);

c. muud raketikütuse lisandid ja toimeained:

1. VT SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI karboraanide, dekaboraanide, pentaboraanide ja nende derivaatide kohta;

2. trietüleenglükoolidinitraat (TEGDN) (CAS 111-22-8);

3. 2-nitrodifenüülamiin (CAS 119-75-5);

4. trimetüüloleetaanrinitraat (TMETN) (CAS 3032-55-1);

5. dietüleenglükoolidinitraat (DEGDN) (CAS 693-21-0);

6. järgmised ferrotseeni derivaadid:

a. vt sõjaliste kaupade nimekiri katotseeni kohta;

b. vt sõjaliste kaupade nimekiri etüülferrotseeni kohta;

c. vt sõjaliste kaupade nimekiripropüülferrotseeni kohta;

d. vt sõjaliste kaupade nimekirin-butüülferrotseeni kohta;

e. vt sõjaliste kaupade nimekiripentüülferrotseeni (CAS 1274-00-6) kohta;

▼M5

1C111

c. 6. (jätkub)

- f. vt sõjaliste kaupade nimekiriditsüklopentüülferrotseeni kohta;
- g. vt sõjaliste kaupade nimekiriditsükloheksüülferrotseeni kohta;
- h. vt sõjaliste kaupade nimekiridietüülferrotseeni kohta;
- i. vt sõjaliste kaupade nimekiridipropüülferrotseeni kohta;
- j. vt sõjaliste kaupade nimekiridibutüülferrotseeni kohta;
- k. vt sõjaliste kaupade nimekiridiheksüülferrotseeni kohta;
- l. vt sõjaliste kaupade nimekiriatsüülferrotseeni kohta (CAS 1271-55-2) / 1,1'-diatsüülferrotseeni kohta;
- m. vt sõjaliste kaupade nimekiriferrotseenkarboksüülhapete kohta;
- n. vt sõjaliste kaupade nimekiributatseeni kohta;
- o. muud ferrotseeni derivaadid, mida kasutatakse raketikütuse põlemiskiiruse modifitseerijatena, v.a sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud ühendid.

Märkus Punkt 1C111.c.6.o ei hõlma ferrotseeni derivaate, mis sisaldavad ferrotseeni molekulile liidetud kuue süsinikuga aromaatsset funktsionaalset rühma (six carbon aromatic functional group).

- 7. 4,5-diasiidmetüül-2-metüül-1,2,3-triasool (iso-DAMTR), v.a sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud.

Märkus Raketikütuste ja raketikütuste koostisse kuuluvate kemikaalide kohta, mida ei ole punktis 1C111 nimetatud, vt sõjaliste kaupade nimekiri.

1C116

Martensiitteras, mida kasutatakse 'raketmürskudes' ja millel on kõik järgmised omadused:

NB! VT KA PUNKT 1C216.

- a. mille temperatuuril 293 K (20 °C) mõõdetud tõmbetugevus on võrdne või suurem kui:
 - 1. 0,9 GPa lahuse lõõmutusetapis või
 - 2. 1,5 GPa vanandamisetapis; ja
- b. mis tahes järgmisel kujul:
 - 1. lehed, plaadid või torud, mille seina- või plaadi paksus on võrdne või väiksem kui 5,0 mm;

▼ **M5**

1C116

b. (jätkub)

2. torukujulised vormid seinapaksusega, mis on võrdne või väiksem kui 50 mm ning mille sisediameeter on võrdne või suurem kui 270 mm.

Tehniline märkus 1

Martensiitterased on rauasulamid:

1. reeglina iseloomustab neid kõrge nikli- ja väga madal süsinikusisaldus ning asenduselementide ja pretsipitaatide kasutamine sulami tugevdamise ja vanandamise eesmärgil ja
2. nende suhtes kohaldatakse termotöötamise tsükleid, et hõlbustada martensiitmuutuse protsessi (lahuse lõõmutusetapp), millele järgneb vanandamine (vanandamisetaapp).

Tehniline märkus 2

Punktis 1C116 tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

1C117

Materjalid 'rakettmürskude' komponentide valmistamiseks:

- a. pulbriline volfram ja sulamid, mis sisaldavad 97 massiprotsenti või rohkem volframi ning mille osakeste suurus ei ületa 50×10^{-6} m (50 µm);
- b. pulbriline molübdeen ja sulamid, mis sisaldavad 97 massiprotsenti või rohkem molübdeeni ning mille osakeste suurus ei ületa 50×10^{-6} m (50 µm);
- c. tahkel kujul volframist materjalid, millel on järgmised omadused:
 1. mis tahes järgmine materjali koostis:
 - a. volfram ja sulamid, mis sisaldavad vähemalt 97 massiprotsenti volframi;
 - b. vasega infiltreeritud volfram, milles on vähemalt 80 massiprotsenti volframi, või
 - c. hõbedaga infiltreeritud volfram, milles on vähemalt 80 massiprotsenti volframi, ja
 2. mida on võimalik töödelda mis tahes järgmiseks tooteks:
 - a. silindrid diameetriga 120 mm või rohkem ja pikkusega 50 mm või rohkem;
 - b. torud sisediameetriga 65 mm või rohkem ja seinapaksusega 25 mm või rohkem ning pikkusega 50 mm või rohkem või
 - c. plokid mõõtudega 120 mm × 120 mm × 50 mm või rohkem.

▼ **M5**

1C117 c. 2. (jätkub)

Tehniline märkus

Punktis 1C117 tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

1C118 Titaanstabiliseeritud roostevaba dupleksteras (Ti-DSS), millel on:

a. kõik järgmised omadused:

1. sisaldab 17,0–23,0 massiprotsenti kroomi ja 4,5–7,0 massiprotsenti niklit;
2. titaanisaldus on üle 0,10 massiprotsendi ja
3. raua-austeniidi mikrostruktuur (samuti viidatud kui kahefaasiline mikrostruktuur), millest vähemalt 10 mahuprotsenti on austeniiti (kooskõlas standardi ASTM E-1181-87 või vastavate riigisest standarditega), ja

b. mis tahes järgmisel kujul:

1. kangid või varvad mõõtmatega 100 mm või rohkem igas suunas;
2. lehed laiusega 600 mm või rohkem ja paksusega 3 mm või vähem või
3. torud välisläbimõõduga 600 mm või rohkem ja seinapaksusega 3 mm või vähem.

1C202 Muud kui punktis 1C002.b.3 või 1C002.b.4 nimetatud sulamid:

a. alumiiniumisulamid, millel on mõlemad järgmised omadused:

1. tõmbetugevus 460MPa või rohkem temperatuuril 293 K (20 °C) ning
2. torud või silindrikujulised täismaterjalid (sh sepised), mille välisläbimõõt on üle 75 mm;

b. titaanisulamid, millel on mõlemad järgmised omadused:

1. tõmbetugevus 900MPa või rohkem temperatuuril 293 K (20 °C) ning
2. torud või silindrikujulised täismaterjalid (sh sepised), mille välisläbimõõt on üle 75 mm.

Tehniline märkus

'Sulam' tähistab antud juhul sulamit enne ja pärast termotötlust.

1C210 „Kiud- või niitmaterjalid” või prepregmaterjalid, muud kui punktides 1C010.a, 1C010.b või 1C010.e nimetatud:

a. süsinik- või aramiid „kiud- või niitmaterjalid”, millel on üks järgmistest omadustest:

1. „erimoodul” $12,7 \times 10^6$ m või rohkem või

▼ **M5**

- 1C210 a. (jätkub)
2. „eritõmbetugevus” $23,5 \times 10^4$ m või rohkem;
- Märkus* Punkt 1C210.a ei hõlma aramiid-, kiud- või niitmaterjale, mis sisaldavad 0,25 massiprotsenti või rohkem estril põhinevat kiupinna modifikaatorit;
- b. klaas ‘kiud- või niitmaterjalid’, millel on mõlemad järgmised omadused:
1. „erimoodul” $3,18 \times 10^6$ m või rohkem ning
2. „eritõmbetugevus” $7,62 \times 10^4$ m või rohkem;
- c. temperatuurikindla vaiguga impregneeritud pidevad „lõngad”, „eelkedrused”, „kõisikud” ja „lindid”, mille laius ei ületa 15 mm (pregregmaterjalid) ja mis on valmistatud punktides 1C210.a või 1C210.b nimetatud süsinik- või klaas ‘kiud- või niitmaterjalidest’.
- Tehniline märkus*
- Vaik moodustab siin komposiidi põhiaine.
- Märkus* Punktis 1C210 piirduvad ‘kiud- või niitmaterjalid’ pidevate „monokiudude”, „lõngade”, „eelkedrused”, „kõisikute” või „lintidega”.
- 1C216 Martensiitteras, muu kui punktis 1C116 nimetatud, mille tõmbetugevus on temperatuuril 293 K (20 °C) 1 950 MPa või rohkem.
- Märkus* Punkt 1C216 ei hõlma detaile, mille ükski lineaarmõõde ei ületa 75 mm.
- Tehniline märkus*
- Martensiitteras tähistab antud juhul martensiitterast enne ja pärast termotöötlust.
- 1C225 Boor, mida on boor-10 isotoobi (10B) suhtes rikastatud üle selle isotoobi looduslikult esineva sisalduse, järgmiselt: elementkujul, ühenditena, boori sisaldavate segudena, nendest valmistatud toodetena, kõigi eelkirjeldatute heitmete või jäätmetena.
- Märkus* Punktis 1C225 boori sisaldavate segude hulka loetakse ka boori sisaldavad materjalid.
- Tehniline märkus*
- Boor-10 looduslik sisaldus on ligikaudu 18,5 massiprotsenti (20 aatomprotsenti).
- 1C226 Volfram, volframkarbiid ja sulamid, mis sisaldavad üle 90 massiprotsendi volframi, mis ei ole nimetatud punktis 1C117 ja millel on mõlemad järgmised omadused:
- a. õõnsad silindrikujulise sümmeetriaga detailid (sh silindrite segmendid) siseläbimõõduga üle 100 mm, kuid vähem kui 300 mm, ja
- b. massiga üle 20 kg.

▼ **M5**

1C266 (jätkub)

Märkus Punkt 1C226 ei hõlma spetsiaalselt kaaluvihitidena või gammakiirguse kollimaatoritena kasutamiseks valmistatud tooteid.

1C227 Kaltsium, millel on mõlemad järgmised omadused:

- a. sisaldab kaaluliselt vähem kui 1 000 miljondikosa muid metallilisi lisandeid kui magneesium ja
- b. sisaldab kaaluliselt vähem kui 10 miljondikosa boori.

1C228 Magneesium, millel on mõlemad järgmised omadused:

- a. sisaldab kaaluliselt vähem kui 200 miljondikosa muid metallilisi lisandeid kui kaltsium ja
- b. sisaldab kaaluliselt vähem kui 10 miljondikosa boori.

1C229 Vismut, millel on mõlemad järgmised omadused:

- a. puhtusaste 99,99 massiprotsenti või rohkem ja
- b. kaaluline hõbedasisaldus on vähem kui 10 miljondikosa.

1C230 Berüllium metallina ja sulamitena, mis sisaldavad üle 50 massiprotsendi berülliumi, berülliumiühendid, tooted nendest ning nende heited või jäätmed, v.a sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud.

NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.

Märkus Punkt 1C230 ei hõlma järgmist:

- a. metallaknad röntgeniseadmetele või puuraukude sondidele;
- b. oksiid kas valmistoodete või pooltoodete kujul, mis on spetsiaalselt ette nähtud elektroonikakomponentide osadeks või elektronlülituste põhimikeks;
- c. berüll (berüllium- ja alumiiniumsilikaat) smaragdide või akvamariinide kujul.

1C231 Hafnium metallina ja sulamitena, mis sisaldavad üle 60 massiprotsendi hafniumi, hafniumiühendid, mis sisaldavad üle 60 massiprotsendi hafniumi, tooted nendest ning nende heitmed või jäätmed.

1C232 Heelium-3 (^3He) või seda sisaldavad segud ning tooted ja seadmed, mis neid sisaldavad.

Märkus Punkt 1C232 ei hõlma tooteid ega seadmeid, mis sisaldavad vähem kui 1 g heelium-3.

1C233 Liitium, mida on liitium-6 isotoobi (^6Li) suhtes rikastatud üle selle isotoobi looduslikult esineva sisalduse ning tooted ja seadmed, mis sisaldavad rikastatud liitiumi järgmiselt: elementkujul, sulamitena, ühenditena, liitiumi sisaldavate segudena, nendest valmistatud toodetena, kõigi eelkirjeldatute heitmete või jäätmetena.

Märkus Punkt 1C233 ei hõlma termoluminestsentsdosimeetreid.

▼ **M5**

1C233 (jätkub)

Tehniline märkus

Liitium-6 looduslik sisaldus on ligikaudu 6,5 massiprotsenti (7,5 aatomprotsenti).

1C234 Tsirkoonium, milles hafniumi on kaaluliselt vähem kui 1 osa hafniumi 500 osa tsirkooniumi kohta järgmiselt: tsirkoonium metallina, sulamitena, mis sisaldavad üle 50 massiprotsenti tsirkooniumi, ühendid, tooted nendest ning nende heitmed või jäätmed, muud kui punktis 0A001.f nimetatud.

Märkus Punkt 1C234 ei hõlma tsirkooniumi fooliumi kujul, mille paksus on 0,10 mm või vähem.

1C235 Triitium, triitiumiühendid, triitiumi sisaldavad segud, milles triitiumiaatomite suhe vesinikuaatomite suhtes on suurem kui 1: 1 000, ning neid sisaldavad tooted ja seadmed.

Märkus Punkt 1C235 ei hõlma kaupu ega seadmeid, milles triitiumisisaldus on kuni $1,48 \times 10^3$ GBq (40 Ci).

1C236 'Radionukleiidid', mis on sobivad tegema neutronallikaid, mis põhinevad alfa-n reaktsioonil, v.a punktides 0C001 ja 1C012.a määratletud reaktsioonid, järgmisel kujul:

- a. elementkujul;
- b. ühenditena, mille summaarne alfa-aktiivsus on 37 GBq/kg (1 Ci/kg) või rohkem;
- c. segudena, mille summaarne alfa-aktiivsus on 37 GBq/kg (1 Ci/kg) või rohkem;
- d. eelnimetatud sisaldavate toodete või seadmetena.

Märkus Punkt 1C236 ei hõlma kaupu ja seadmeid, milles sisalduv alfa-aktiivsus on kuni 3,7 GBq (100 milliküriid).

Tehniline märkus

Punktis 1C236 on 'radionukleiidid' mis tahes aine järgnevatest:

— aktiinium-225 (Ac-225)

— aktiinium-227 (Ac-227)

— kalifornium-253 (Cf-253)

— kuurium-240 (Cm-240)

— kuurium-241 (Cm-241)

— kuurium-242 (Cm-242)

— kuurium-243 (Cm-243)

— kuurium-244 (Cm-244)

▼ **M5**

- 1C236 (jätkub)
- *einsteinium-253 (Es-253)*
 - *einsteinium-254 (Es-254)*
 - *gadoliinium-148 (Gd-148)*
 - *plutoonium-236 (Pu-236)*
 - *plutoonium-238 (Pu-238)*
 - *poloonium-208 (Po-208)*
 - *poloonium-209 (Po-209)*
 - *poloonium-210 (Po-210)*
 - *raadum-223 (Ra-223)*
 - *toorium-227 (Th-227)*
 - *toorium-228 (Th-228)*
 - *uraan-230 (U-230)*
 - *uraan-232 (U-232)*
- 1C237 Raadium-226 (²²⁶Ra), raadium-226 sulamid, raadium-226 ühendid ja segud, mis sisaldavad raadium-226, nendest valmistatud tooted ning neid sisaldavad tooted ja seadmed.
- Märkus Punkt 1C237 ei hõlma järgmist:
- a. meditsiinilised seadmed;
 - b. toode või seade, mis sisaldab vähem kui 0,37 GBq (10 milliküriid) raadium-226.
- 1C238 Kloortrifluoriid (ClF₃).
- 1C239 Brisantlõhkeained, muud kui sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud, või ained või segud, mis sisaldavad neid üle 2 massiprotsendi ja mille kristalne tihedus on üle 1,8 g/cm³ ja detonatsiooni kiirus üle 8 000 m/s.
- 1C240 Niklipulber või poorne (käsni) nikkel, muu kui punktis 0C005 nimetatud:
- a. niklipulber, mille on mõlemad järgmised omadused:
 1. puhtusaste 99,0 massiprotsenti või rohkem ja
 2. keskmine osakese suurus alla 10 µm mõõdetuna vastavalt ASTMi standardile B330;
 - b. poorne (käsni) nikkel, mis on toodetud punktis 1C240.a nimetatud materjalist.

Märkus Punkt 1C240 ei hõlma järgmist:

▼M5

1C240 Märkus: (jätkub)

a. kiuline niklipulber,

b. üksikud poorsest niklist lehed pindalaga 1 000 cm² või vähem.

Tehniline märkus

Punktis 1C240.b peetakse silmas poorset metalli, mis saadakse punktis 1C240.a nimetatud materjalide kokkusurumisel ja paagutamisel metalseks materjaliks, mis sisaldab omavahel ühendatud peeneid poore läbi kogu selle struktuuri.

1C241 Reenium ja sulamid, mis sisaldavad vähemalt 90 massiprotsenti reeniumi; ning reeniumi- ja volframisulamid, mis sisaldavad vähemalt 90 massiprotsenti kõiki reeniumi ja volframi kombinatsioone, muud kui punktis 1C226 nimetatud, millel on mõlemad järgmised omadused:

a. silindrikujulise sümmeetriaga detailid (sh silindrite segmendid) siseläbimõõduga üle 100 mm, kuid vähem kui 300 mm ja

b. massiga üle 20 kg.

1C350 Kemikaalid, mida võidakse kasutada lähteainena mürkemikaalide valmistamisel, ja üht või mitut nimetatud kemikaali sisaldavad keemilised segud:

NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI JA PUNKT 1C450.

1. tioglükool (111-48-8);
2. fosforoksükloriid (10025-87-3);
3. dimetüülmetüülfosfaat (756-79-6);
4. VT SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI metüülfosfonüüldifluoriidi kohta (676-99-3);
5. metüülfosfonüüldikloriid (676-97-1);
6. dimetüülfosfit (DMP) (868-85-9);
7. fosfortrikloriid (7719-12-2);
8. trimetüülfosfit (TMP) (121-45-9);
9. tionüülkloriid (7719-09-7);
10. 3-hüdroksü-1-metüülpiperidiin (3554-74-3);
11. N,N-diisopropüül-(beeta)-aminoetüülkloriid (96-79-7);
12. N,N-disopropüül-(beeta)-aminoetaantiool (5842-07-9);
13. 3-kinoklidinool (1619-34-7);
14. kaaliumfluoriid (7789-23-3);
15. 2-kloroetanool (107-07-3);
16. dimetüülamiin (124-40-3);

▼ **M5**

1C350

(jätkub)

17. dietüületüülfosonaat (78-38-6);
18. dietüül N,N-dimetüülfosforamidaat (2404-03-7);
19. dietüülfosfit (762-04-9);
20. dimetüülamiinvesinikkloriid (506-59-2);
21. etüülfosfinüüldikloriid (1498-40-4);
22. etüülfosfonüüldikloriid (1066-50-8);
23. VT SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI etüülfosfonüüldifluoriidi kohta (753-98-0);
24. vesinikfluoriid (7664-39-3);
25. metüülbensilaat (76-89-1);
26. metüülfosfinüüldikloriid (676-83-5);
27. N,N-diisopropüül-(beeta)-aminoetanool (96-80-0);
28. pinakolüülalkohol (464-07-3);
29. VT SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI O-etüül-O-2-diisopropüülaminoetüülmätüülfosfoniidi kohta (QL) (57856-11-8);
30. trietüülfosfit (122-52-1);
31. arseentrikloriid (7784-34-1);
32. bensüülhape (76-93-7);
33. dietüülmätüülfosfoniit (15715-41-0);
34. dimetüületüülfosonaat (6163-75-3);
35. etüülfosfinüüldifluoriid (430-78-4);
36. metüülfosfinüüldifluoriid (753-59-3);
37. 3-kinoklidoon (3731-38-2);
38. fosforpentakloriid (10026-13-8);
39. pinakoloon(75-97-8);
40. kaaliumtsüaniid (151-50-8);
41. kaaliumbifluoriid (7789-29-9);
42. ammooniumvesinikfluoriid või ammooniumbifluoriid (1341-49-7);
43. naatriumfluoriid (7681-49-4);
44. naatriumbifluoriid (1333-83-1);
45. naatriumtsüaniid (143-33-9);

▼ **M5**

1C350

(jätkub)

46. trietanoolamiin (102-71-6);
47. fosforpentasulfiid (1314-80-3);
48. di-isopropüülamiin (108-18-9);
49. dietüülaminoetanool (100-37-8);
50. naatriumsulfiid (1313-82-2);
51. väävelmonokloriid(10025-67-9);
52. vääveldikloriid (10545-99-0);
53. trietanoolamiinhüdrokloriid (637-39-8);
54. N,N-diisopropüül-(beeta)-aminoetüülkloriidhüdrokloriid (4261-68-1);
55. metüülfosfoonhape (993-13-5);
56. dietüülmetüülfosfonaat (683-08-9);
57. N,N-dimetüülaminofosforüüldikloriid (677-43-0);
58. triisopropüülfosfit (116-17-6);
59. etüüldietanoolamiin (139-87-7);
60. O,O-dietüülfosforotioaat (2465-65-8);
61. O,O-dietüülfosforoditioaat (298-06-6);
62. naatriumheksafluorosilikaat (16893-85-9);
63. metüülfosfonotiodikloriid (676-98-2).

Märkus 1 „Keemiarelvade konventsiooniga mitteühinenud riikidesse” ekspordimisel ei hõlma punkt 1C350 „keemilisi segusid”, mis sisaldavad üht või mitut punkti 1C350 alapunktides 1, 3, 5, 11, 12, 13, 17, 18, 21, 22, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 54, 55, 56, 57 ja 63 nimetatud kemikaali ning milles ükski üksik kemikaal ei moodusta kõnealusest segust üle 10 massiprotsendi.

Märkus 2 „Keemiarelvade konventsiooniga ühinenud riikidesse” ekspordimisel ei hõlma punkt 1C350 „keemilisi segusid”, mis sisaldavad üht või mitut punkti 1C350 alapunktides 1, 3, 5, 11, 12, 13, 17, 18, 21, 22, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 54, 55, 56, 57 ja 63 nimetatud kemikaali ning milles ükski üksik kemikaal ei moodusta kõnealusest segust üle 30 massiprotsendi.

Märkus 3 Punkt 1C350 ei hõlma „keemilisi segusid”, mis sisaldavad üht või mitut punkti 1C350 alapunktides 2, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 25, 30, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 58, 59, 60, 61 ja 62 nimetatud kemikaali ning milles ükski üksik kemikaal ei moodusta kõnealusest segust üle 30 massiprotsendi.

▼ **M5**

1C351 (jätkub)

Märkus 4 Punkt 1C350 ei hõlma tarbekaupadena määratletavaid tooteid, mis on pakendatud jaemüügiks isiklikuks kasutamiseks või pakendatud üksikisikule kasutamiseks.

1C351 Inimpatogeensed, zoonoosid ja „toksiinid”:

a. viirused, kas loomulikud, aktiveeritud või modifitseeritud, „isoleeritud eluskultuuride” või materjalide kujul, kaasa arvatud elusmaterjalid, mis on teadlikult nakatatud (inokuleeritud) või saastatud järgmiste kultuuridega:

1. hobuste Aafrika katku viirus;

2. sigade Aafrika katku viirus;

3. Andide viirus;

4. lindude gripiviirus, mis on:

a. kirjeldamata või

b. määratletud direktiivi 2005/94/EÜ I lisas (2) (ELT L 10 14.1.2006, lk 16) kui suure patogeensusega viirused:

1. A-tüüpi viirused, mille intravenoosse patogeensuse indeks (IVPI) kuuenädalastel tibudel on suurem kui 1,2, või

2. alatüüpide H5 või H7 A-tüüpi viirused, mille mitmealuseliste aminohapete genoomijärjestuse kood hemaglutiniini molekuli lõikepiirkonnas on sarnane HPAI viiruse puhul täheldatuga, mis näitab, et peremeesorganismis üldlevinud proteaas saab hemaglutiniini molekuli läbi lõigata;

5. lammaste katarraalse palaviku viirus;

6. Chapare viirus;

7. Chikungunya viirus;

8. Choclo viirus;

9. Krimmi-Kongo hemorraagilise palaviku viirus;

10. Dengue'i palaviku viirus;

11. Dobrava-Belgradi viirus;

12. hobuste ida entsefalomüeliidi viirus;

13. Ebola viirus;

14. suu- ja sõrataudi viirus;

15. kitsede rõugeviirus;

16. Guanarito viirus;

17. Hantaani viirus;

18. Hendra viirus (hobuste leetriveriirus);

19. herpesviirus (Aujeszky haigus);

▼ **M5**

1C351

a. (*jätukub*)

20. orikate koolera viirus (sigade katku viirus);
21. jaapani entsefaliidi viirus;
22. Junini viirus;
23. Kyasanuri metsaviirus;
24. Laguna Negra viirus;
25. Lassa palaviku viirus;
26. lammaste flaviviirus;
27. Lujo viirus;
28. veiste nodulaarse dermatiidi viirus;
29. lümfotsütaarse koriomeningiidi viirus;
30. Machupo viirus;
31. Marburgi viirus;
32. ahvide rõugeviirus;
33. Murray Valley entsefaliidi viirus;
34. Newcastle'i haiguse viirus;
35. Nipah' viirus;
36. Omski hemorraagilise palaviku viirus;
37. Oropouche'i viirus;
38. väikemäletsejate katku viirus;
39. sigade enteroviirus tüüp 9 (sigade vesikulaarhaiguste viirus);
40. Powassani viirus;
41. marutaud ja kõik teised Lyssaviruse perekonda kuuluvad viirused;
42. Rifti oru palaviku viirus;
43. veisekatku viirus;
44. Rocio viirus;
45. Sabia viirus;
46. Seouli viirus;
47. lammaste rõugeviirus;
48. Sin Nombre viirus;
49. St. Louis'i entsefaliidi viirus;
50. Tescheni haiguse viirus;
51. puukentsefaliidi viirus (Vene kevad-suve entsefaliidi viirus);
52. Variola viirus;

▼ **M5**

1C351

a. (*jätukub*)

53. hobuste Venetsueela entsefalomüeliidi viirus;

54. vesikulaarse stomatiidi viirus;

55. hobuste lääne entsefalomüeliidi viirus;

56. kollalapaviku viirus.

b. ei kasutata;

c. bakterid, kas loomulikud, aktiveeritud või modifitseeritud, „isoleeritud eluskultuuride” või materjalide kujul, kaasa arvatud elusmaterjalid, mis on teadlikult nakatatud (inokuleeritud) või saastatud järgmiste kultuuridega:

1. *Bacillus anthracis*;2. *Brucella abortus*;3. *Brucella melitensis*;4. *Brucella suis*;5. *Burkholderia mallei* (*Pseudomonas mallei*);6. *Burkholderia pseudomallei* (*Pseudomonas pseudomallei*);7. *Chlamydia psittaci* (enne tuntud kui *Chlamydia psittaci*);8. *Clostridium argentinense* (enne tuntud kui G-tüüpi *Clostridium botulinum*), botuliini neurotoksiine tootvad tüved;9. *Clostridium baratii*, botuliini neurotoksiine tootvad tüved;10. *Clostridium botulinum*;11. *Clostridium butyricum*, botuliini neurotoksiine tootvad tüved;12. *Clostridium perfringens*, epsilontoksiini produtseerivad tüübid;13. *Coxiella burnetii*;14. *Francisella tularensis*;15. *Mycoplasma capricolum*, alamliik *capripneumoniae* (tüvi F38);16. *Mycoplasma mycoides*, alamliik mükoidid SC (väike koloonia);17. *Rickettsia provazekii*;18. *Salmonella typhi*;

▼ **M5**

1C351

c. (jätkub)

19. Shiga-toksiini produtseeriv serogruppidesse O26, O45, O103, O104, O111, O121, O145, O157 kuuluv *Escherichia coli* (STEC) bakter ja teised shiga-toksiini produtseerivad serogrupid;

Tehniline märkus

Shiga toksiini tootvad Escherichia coli (STEC) on tuntud ka kui enterohemorraagilised E. coli (EHEC) või verotsütotoksiini tootvad E. coli (VTEC).

20. *Shigella dysenteriae*;
 21. *Vibrio cholerae*;
 22. *Yersinia pestis*;
- d. „toksiinid” ja nende „alarühmad”:
1. botulismitoksiinid;
 2. *Clostridium perfringens* alfa, beeta 1, beeta 2, epsilon ja ioota toksiinid;
 3. konotoksiin;
 4. ritsiin;
 5. saksitoksiin
 6. shigatoksiin;
 7. *Staphylococcus aureus*’e enterotoksiinid, hemolüsiinifatoksiin ja toksilise šoki sündroomi toksiin (enne tuntud kui *Staphylococcus enterotoxin F*);
 8. tetrodotoksiin;
 9. verotoksiin ja shigasarnased ribosoomi inaktiveerivad proteiinid;
 10. mikrotsüstiin (Cyanginosin);
 11. aflatoksiinid
 12. abriin;
 13. kooleratoksiin;
 14. diatsetoksiskirpenooltoksiin;
 15. T-2 toksiin;
 16. HT-2 toksiin;
 17. modeksiin;
 18. volkensiin;

▼ M5

1C351 d. (jätkub)

19. *Viscum album*'i lektiin 1 (viskumiin).

Märkus Punkt 1C351.d ei hõlma botulismitoksiini või konotoksiini toote vormis, mis vastab kõikidele järgmistele kriteeriumidele:

1. on farmatseutilised formulatsioonid, mis on mõeldud inimeste meditsiiniliseks raviks;
2. on eelnevalt pakendatud turustamiseks meditsiinitoodetena;
3. on riigi ametiasutuse poolt lubatud turustamiseks meditsiinitoodetena.

e. Seened, kas loomulikud, aktiveeritud või modifitseeritud, „isoleeritud eluskultuuride” või materjalide kujul, kaasa arvatud elusmaterjalid, mis on teadlikult nakatatud (inokuleeritud) või saastatud järgmiste kultuuridega:

1. *Coccidioides immitis*;
2. *Coccidioides posadasii*.

Märkus Punkt 1C351 ei hõlma „vaktsiine” ja „immunotoksiine”.

1C352 Ei kasutata.

1C353 Geneetilised elemendid ja geneetiliselt muundatud organismid:

- a. geneetiliselt muundatud organismid või geneetilised elemendid, mis sisaldavad punktides 1C351.a, 1C351.c, 1C351.e või 1C354 nimetatud organismide patogeensusega seotud nukleiinhappejärjestusi;
- b. geneetiliselt muundatud organismid või geneetilised elemendid, mis sisaldavad patogeensusega seotud nukleiinhappejärjestusi, mis kodeerivad punktis 1C351.d nimetatud mis tahes „toksiine” või nende „toksiinide alamühikuid”.

Tehnilised märkused

1. Geneetiliselt muundatud organismide alla kuuluvad organismid, mille geneetilist materjali (nukleiinhapete järjestust) on muudetud viisil, mis loomulikult paaritumise ja/või rekombinatsiooni teel ei ole võimalik, ja mis hõlmab kas tervikuna või osaliselt kunstlikult toodetud organisme.
2. Geneetilised elemendid hõlmavad muu hulgas geneetiliselt muundatud või muundamata, täielikult või osaliselt keemiliselt sünteesitud kromosoome, genoome, plasmide, transposoone ja vektoreid.
3. Punktides 1C351.a, 1C351.c, 1C351.e või 1C354 nimetatud mikroorganismide patogeensusega seotud nukleiinhappejärjestused on kõik nimetatud mikroorganismile omased järjestused, mis:

▼M5

1C353

3. (jätkub)

a. ise või mille transkribeeritud või transleeritud produktid kujutavad endast olulist ohtu inimeste, loomade või taimede tervisele või

b. teatavalt suurendavad nimetatud mikroorganismi või mis tahes muu organismi, millesse neid võib sisestada või muul viisil integreerida, võimet kahjustada tõsiselt inimeste, loomade või taimede tervist.

Märkus Punkt 1C353 ei hõlma nukleiinhappejärjestusi kohta, mis on seotud enterohemorraagilise *Escherichia coli* (serotüüp O157) ja muude verotoksiini produtseerivate tüvede patogeensusega, välja arvatud järjestused, mis kodeerivad verotoksiini või selle allühikuid.

1C354

Taimpatogeened:

a. viirused, kas loomulikud, aktiveeritud või modifitseeritud, „isoleeritud eluskultuuride” või materjalide kujul, kaasa arvatud elusmaterjalid, mis on teadlikult nakatatud (inokuleeritud) või saastatud järgmiste kultuuridega:

1. Andide kartuli varjatud viirus (Andide kartuli varjatud tümoviirus);
2. kartuli värtnaviroid;

b. bakterid, kas loomulikud, aktiveeritud või modifitseeritud, „isoleeritud eluskultuuride” või materjalide kujul, mis on teadlikult nakatatud (inokuleeritud) või saastatud järgmiste kultuuridega:

1. *Xanthomonas albilineans*;
2. *Xanthomonas axonopodis* pv. citri (*Xanthomonas campestris* pv. citri A) [*Xanthomonas campestris* pv. citri];
3. *Xanthomonas oryzae* pv. oryzae (*Pseudomonas campestris* pv. oryzae);
4. *Clavibacter michiganensis* subsp. sepedonicus (*Corynebacterium michiganensis* subsp. sepedonicum või *Corynebacterium sepedonicum*);
5. *Ralstonia solanacearum*, rass 3, biotüüp 2;

c. seened, kas loomulikud, aktiveeritud või modifitseeritud, „isoleeritud eluskultuuride” või materjalide kujul, mis on teadlikult nakatatud (inokuleeritud) või saastatud järgmiste kultuuridega:

1. *Colletotrichum kahawae* (*Colletotrichum coffeanum* var. *virulans*);
2. *Cochliobolus miyabeanus* (*Helminthosporium oryzae*);
3. *Microcyclus ulei* (sünonüüm *Dothidella ulei*);
4. *Puccinia graminis* ssp. *graminis* var. *graminis* / *Puccinia graminis* ssp. *graminis* var. *stakmanii* (*Puccinia graminis* [sünonüüm *Puccinia graminis* f. sp. *tritici*]);
5. *Puccinia striiformis* (sünonüüm *Puccinia glumarum*);
6. *Magnaporthe oryzae* (*Pyricularia oryzae*);

▼ **M5**

1C354

c. (jätkub)

7. *Peronosclerospora philippinensis* (*Peronosclerospora sacchari*);
8. *Sclerophthora rayssiae* var. *zeae*;
9. *Synchytrium endobioticum*;
10. *Tilletia indica*;
11. *Thecaphora solani*.

1C450

Mürkkemikaalid ja nende lähteained ning üht või mitut nimetatud kemikaali sisaldavad keemilised segud:

***NB!** VT KA PUNKTID 1C350 JA 1C351.d NING SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.*

a. Mürkkemikaalid:

1. amiton: O,O-dietüül-S-[2-(dietüülamino)etüül]fosforotiolaat (78–53–5) ja vastavad alküülitud või protoneeritud soolad;
2. PFIB: 1,1,3,3,3-pentafluoro-2-(trifluorometüül)-1-propeen (382–21–8);
3. VT SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI BZ KOHTA: 3-kinoklidinüülbensülaad (6581–06–2);
4. fosgeen: karbonüüldikloriid (75–44–5);
5. tsüanogeenkloriid (506-77-4);
6. hüdrogeentsüaniid (74-90-8);
7. kloropikriin: trikloronitrometaan (76-06-2);

***Märkus 1** „Keemiarelvade konventsiooniga ühinemata riikidesse” ekspordimisel ei hõlmeta punktiga 1C450 „keemilisi segusid”, mis sisaldavad üht või mitut punktides 1C450.a.1 ja 1C450.a.2 nimetatud kemikaali ning milles ükski üksik kemikaal ei moodusta kõnealusest segust üle 1 massiprotsendi.*

***Märkus 2** „Keemiarelvade konventsiooniga ühinenud riikidesse” ekspordimisel ei hõlma punkt 1C450 „keemilisi segusid”, mis sisaldavad üht või mitut punktides 1C450.a.1 ja 1C450.a.2 nimetatud kemikaali ning milles ükski üksik kemikaal ei moodusta kõnealusest segust üle 30 massiprotsendi.*

***Märkus 3** Punkt 1C450 ei hõlma „keemilisi segusid”, mis sisaldavad üht või mitut punktides 1C450.a.4, 1C450.a.5, 1C450.a.6 ja 1C450.a.7 nimetatud kemikaali ning milles ükski üksik kemikaal ei moodusta kõnealusest segust üle 30 massiprotsendi.*

***Märkus 4** Punkt 1C450 ei hõlma tarbekaupadena määratletavaid tooteid, mis on pakendatud jaemüügiks isiklikeks kasutamiseks või pakendatud üksikisikule kasutamiseks.*

▼ **M5**

1C450

(jätkub)

b. mürkemikaalide lähteained:

1. kemikaalid, välja arvatud sõjaliste kaupade nimekirjas või punktis 1C350 nimetatud, mis sisaldavad fosforiaatomeid, millega on seotud üks (normaal- või iso-) metüül-, etüül- või propüülrühm, kuid mitte enam süsinikuaatomeid;

Märkus Punkt 1C450.b.1 ei hõlma Fonofosi: O-etüül-S-fenüületüülfosfonotiolotionaat (944-22-9);

2. N,N-dialküül[metüül, etüül, n-propüül- või isopropüül]-fosforamiiddihaliidid. muud kui N,N-dimetüülaminofosforüldikloriid.

NB! Vt punkt 1C350.57 N,N-dimetüülaminofosforüül-dikloriidi kohta.

3. dialküül[metüül, etüül, n-propüül- või isopropüül]-N,N-dialküül[metüül, etüül, n-propüül- või isopropüül]-fosforamidaadid, muud kui punktis 1C350 nimetatud dietüül-N,N-dimetüülfosforamidaat;

4. N,N-dialküül [metüül, etüül, n-propüül- või isopropüül]aminoetüül-2-kloriidid ja vastavad protoneeritud soolad, muud kui punktis 1C350 nimetatud N,N-diisopropüül-β-aminoetüülkloriid või N,N-diisopropüül-β-aminoetüülkloriidhüdrokloriid;

5. ► **C2** N,N-dialküül[metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül]-aminoetaan-2-oolid ja vastavad protoneeritud soolad, muud kui punktis 1C350 nimetatud N,N-diisopropüül-β-aminoetanool (96-80-0) ja N,N-dietüülaminoetanool (100-37-8). ◀

Märkus Punkt 1C450.b.5 ei hõlma järgmist:

a. N,N-dimetüülaminoetanool (108-01-0) ja vastavad protoneeritud soolad;

b. N,N-dietüülaminoetanooli protoneeritud soolad (100-37-8);

6. N,N-dialküül-[metüül, etüül, n-propüül- või isopropüül]aminoetaan-2-tioolid ja vastavad protoneeritud soolad, muud kui punktis 1C350 nimetatud N,N-diisopropüül-β-aminoetaan-tiool;

7. vt punkt 1C350 etüüldietanolamiini kohta (139-87-7);

8. metüüldietanolamiin (105-59-9).

Märkus 1 „Keemiarelvade konventsiooniga mitteühinenud riikidesse” eksportimisel ei hõlma punkt 1C450 „keemilisi segusid”, mis sisaldavad üht või mitut punktides 1C450.b.1, 1C450.b.2, 1C450.b.3, 1C450.b.4, 1C450.b.5 ja 1C450.b.6 nimetatud kemikaali ning milles ükski kemikaal ei moodusta kõnealusest segust üle 10 massiprotsendi.

▼ **M5**

1C450 b. (jätkub)

Märkus 2 „Keemiarelvade konventsiooniga ühinenud riikidesse” ekspordimisel ei hõlma punkt 1C450 „keemilisi segusid”, mis sisaldavad üht või mitut punktides 1C450.b.1, 1C450.b.2, 1C450.b.3, 1C450.b.4, 1C450.b.5 ja 1C450.b.6 nimetatud kemikaali ning milles ükski üksik kemikaal ei moodusta kõnealusest segust üle 30 massiprotsendi.

Märkus 3 Punkt 1C450 ei hõlma „keemilisi segusid”, mis sisaldavad üht või mitut punktis 1C450.b.8 nimetatud kemikaali ning milles ükski üksik kemikaal ei moodusta kõnealusest segust üle 30 massiprotsendi.

Märkus 4 Punkt 1C450 ei hõlma tarbekaupadena määratletavaid tooteid, mis on pakendatud jaemüügiks isiklikeks kasutamiseks või pakendatud üksikisikule kasutamiseks.

1D Tarkvara

1D001 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktides 1B001–1B003 nimetatud seadmete „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”.

1D002 „Tarkvara”, mis on ette nähtud orgaaniliste ja metalliliste „põhiainete”, süsiniku „põhiaine” laminaatide või „komposiitide” „arendamiseks”.

1D003 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud selleks, et seadmed saaksid täita punktis 1A004.c või 1A004.d nimetatud seadmete funktsioone.

1D101 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 1B101, 1B102, 1B115, 1B117, 1B118 või 1B119 nimetatud kaupade käitamiseks või hooldamiseks.

1D103 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud selliste vähendatud märgatavusega signaalide analüüsiks nagu radarikiirte tagasipeegeldumine, ultraviolet- /infrapuna- või akustilised signaalid.

1D201 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 1B201 nimetatud kaupade „kasutamiseks”.

1E Tehnoloogia

1E001 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktides 1A001.b, 1A001.c, 1A002–1A005, 1A006.b, 1A007, 1B või 1C nimetatud seadmete või materjalide „arendamiseks” või „tootmiseks”.

1E002 Muu tehnoloogia:

- a. „tehnoloogia” polübensotiasoolide või polübensoksasoolide „arenduseks” või „tootmiseks”;
- b. „tehnoloogia” selliste fluoroelastomeerühendite „arenduseks” või „tootmiseks”, mis sisaldavad vähemalt ühte vinüüleetermonomeeri;
- c. „tehnoloogia” järgmiste keraamiliste pulbrite või mitte „komposiitsete” keraamiliste materjalide projekteerimiseks või „tootmiseks”:

1. Keraamilised pulbrid, millel on kõik järgmised omadused:

- a. mis tahes järgmised ained:

▼ **M5**

IE002

c. a. (jätkub)

1. tsirkooniumi liht- või kompleksoksiidid ja räni või alumiiniumi kompleksoksiidid;
2. boori lihtnitriidid (kuubilise võrega kristallide kujul);
3. räni või boori liht- või komplekskarbiidid või
4. räni liht- või kompleksnitriidid;

b. mis tahes järgmine metalliliste lisandite summaarne hulk (välja arvatud spetsiaalselt lisatavad):

1. vähem kui 1 000 miljondikosa lihtoksiidide või karbiidide korral või
2. vähem kui 5 000 miljondikosa kompleksühendite või lihtnitriidide korral ja

c. mis tahes järgmiste omadustega:

1. tsirkooniumoksiid (CAS 1314-23-4), mille keskmine osakeste suurus ei ületa 1 µm ja mille puhul maksimaalselt 10 % osakestest on suuremad kui 5 µm;
 2. muud keraamilised pulbrid, mille keskmine osakeste suurus ei ületa 5 µm ja mille puhul maksimaalselt 10 % osakestest on suuremad kui 10 µm, või
2. mitte „komposiitsed” keraamilised materjalid, mis on valmistatud punktis 1E002.c.1 nimetatud materjalidest;

Märkus Punkt 1E002.c.2 ei hõlma tehnoloogiat abrasiivide kavandamiseks või tootmiseks.

d. ei kasutata;

e. „tehnoloogia” punktis 1C001 nimetatud materjalide installeerimiseks, hooldamiseks või parandamiseks;

f. „tehnoloogia” punktis 1A002, 1C007.c või 1C007.d nimetatud „komposiit” struktuuride, -laminaatide või -materjalide parandamiseks.

Märkus Punkt 1E002.f ei hõlma „tehnoloogiat”, mis on vajalik „tsiviilõhusõidukite” tarindite remondiks, kasutades süsinik „kiud- ja niitmaterjale” ning epoksiivaik, mis sisalduvad õhusõidukivalmistaja käsiraamatus.

g. „andmebaasid”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud selleks, et seadmed saaksid täita punktis 1A004.c või 1A004.d nimetatud seadmete funktsioone.

1E101 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktides 1A102, 1B001, 1B101, 1B102, 1B115–1B119, 1C001, 1C101, 1C107, 1C111–1C118, 1D101 või 1D103 nimetatud kaupade „kasutamiseks”.

1E102 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia” punktides 1D001, 1D101 või 1D103 nimetatud „tarkvara” „arenduseks”.

1E103 „Tehnoloogia” temperatuuri, rõhu või atmosfääri reguleerimiseks autoklaavides või hüdroklaavides „komposiitide” või osaliselt töödeldud „komposiitide” „tootmisel”.

▼ **M5**

1E104 „Tehnoloogia” pürolüütiliselt saadud materjalide „tootmiseks”, mis on moodustunud valuvormil, spindlil või muul alusel lähtegaasidest, mis lagunevad temperatuurivahemikus 1 573 K (1 300 °C) kuni 3 173 K (2 900 °C), rõhkudel 130 Pa kuni 20 kPa.

Märkus Punkt 1E104 hõlmab „tehnoloogiat” lähtegaaside koostise jaoks, voolukiiruse ja protsessi juhtimise programmi ning parameetreid.

1E201 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktides 1A002, 1A007, 1A202, 1A225–1A227, 1B201, 1B225–1B234, 1C002.b.3 või 1C002.b.4, 1C010.b, 1C202, 1C210, 1C216, 1C225–1C241 või 1D201 nimetatud kaupade „kasutamiseks”.

1E202 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktides 1A007, 1A202 või 1A225–1A227 nimetatud kaupade „arendamiseks” või „tootmiseks”.

1E203 „Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia” punktis 1D201 nimetatud „tarkvara” „arendamiseks”.

2. KATEGOORIA — MATERJALIDE TÖÖTLEMINE

2A Süsteemid, seadmed ja komponendid

NB! Müravabade laagrite kohta vt sõjaliste kaupade nimekiri.

2A001 Veerelaagrid ja laagrisüsteemid ning nende komponendid:

NB! VT KA PUNKT 2A101.

Märkus Punkt 2A001 ei hõlma kuule, mille tootja poolt määratud tolerantsid ISO 3290 standardi kohaselt vastavad täpsusklassile 5 või on halvemad.

a. kuullaagrid või tervikrull-laagrid, mille tootja määratletud tolerantsid vastavad ISO 492 täpsusklassile 4 (või riigisisestele normidele) või on paremad ja mille veerevõrud ja -kehad (ISO 5593) on valmistatud monelmetallist või berülliumist;

Märkus Punkt 2A001 ei hõlma koonusrull-laagreid.

b. ei kasutata;

c. aktiivsed magnetlaagrisüsteemid, mis kasutavad mõnda järgmist:

1. materjalid, mille magnetvootihedus on 2,0 T või suurem ja voolavuspiir on üle 414MPa;

2. täiselektromagnetilised 3D homopolaarsed eelmagneetimis-konstruktsioonid ajamitele või

3. kõrgetemperatuurilised (450 K (177 °C) ja kõrgem) asendiandurid.

2A101 Radiaalsed kuullaagrid, muud kui punktis 2A001 nimetatud, mille määratletud tolerantsid vastavad ISO 492 täpsusklassile 2 (või ANSI/ABMA Std 20 täpsusklassile ABEC-9 või vastavatele riigisisestele normidele) või on paremad ja millel on kõik järgmised omadused

▼ **M5**

- 2A101 (jätukub)
- a. sisediameeter 12–50 mm;
 - b. välisdiameeter 25–100 mm; ja
 - c. laius 10–20 mm.
- 2A225 Tiiglid, mis on valmistatud vedelatele aktiniidmetallidele vastupidavatest materjalidest:
- a. tiiglid, millel on mõlemad järgmised omadused:
 1. mahutavus 150–8 000 cm³ ja
 2. mis on valmistatud järgmistest materjalidest või nende kombinatsioonist või on kaetud järgmiste materjalide või nende kombinatsiooniga, mille lisandite koguhulk on 2 massiprotsenti või vähem:
 - a. kaltsiumfluoriid (CaF₂);
 - b. kaltsiumtsirkonaat (metatsirkonaat) (CaZrO₃);
 - c. tseeriumsulfiid (Ce₂S₃);
 - d. erbiiumoksiid (Er₂O₃);
 - e. hafniiumoksiid (HfO₂);
 - f. magneesiumoksiid (MgO);
 - g. nitriiditud nioobiumi-titaani-volframisulam, mis sisaldab ligikaudu 50 % Nb, 30 % Ti ja 20 % W;
 - h. ütriumoksiid (Y₂O₃) või
 - i. tsirkooniumoksiid (ZrO₂);
 - b. tiiglid, millel on mõlemad järgmised omadused:
 1. mahutavus 50–2 000 cm³ ja
 2. valmistatud tantaalist või kaetud tantaaliga, mille puhtusaste on 99,9 massiprotsenti või rohkem;
 - c. tiiglid, millel on kõik järgmised omadused:
 1. mahutavus 50–2 000 cm³;
 2. valmistatud tantaalist või kaetud tantaaliga, mille puhtusaste on 98 massiprotsenti või rohkem ja
 3. kaetud tantaalkarbiidi, -nitriidi või -boriidiga või nende kombinatsiooniga.
- 2A226 Klapid, millel on kõik järgmised omadused:
- a. 'nimimõõt' 5 mm või rohkem;
 - b. omab lõõstihendit ja
 - c. valmistatud alumiiniumist, alumiiniumisulamist, niklist või niklisulamist, mis sisaldab 60 massiprotsenti või rohkem niklit, või sellega kaetud.

▼ **M5**

2A226

(jätkub)

Tehniline märkus

Erinevate sisendava ja väljundava läbimõõtudega klappide korral tähistab punktis 2A226 'nimimõõt' väikseimat läbimõõtu.

2B**Testimis-, kontrolli- ja tootmiseseadmed**Tehnilised märkused

1. Täiendavaid paralleelseid kontuurtelgesid (nt horisontaalsete karussellsisetreipinkide w-telg või teisene pöördtelg, mille pöörlemistelg on paralleelne põhitelje pöörlemisteljega) ei loeta kontuurtelgede koguhulka. Pöördteljed ei pea pöörlema üle 360 °. Pöördtelge võib pöörlema panna lineaarseade (nt tigu- või hammaslatajat).

2. Punkti 2B tähenduses on nende telgede arv, mida võib samaaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”, telgede arv, piki mida või mille ümber toimub mis tahes töödeldava detaili või tööriista samaaegne ja omavahel seotud liikumine. Sinna hulka ei loeta lisatelgi, piki mida või mille ümber toimub muu suhteline liikumine seadmes, näiteks

a. lihvimisketaste rihtimissüsteemi lihvmasinaid;

b. paralleelseid pöördtelgesid, mis on kavandatud eraldi asuvate töödeldavate detailide paigaldamiseks;

c. kolineaarseid pöörlevaid abitelgesid, mis on kavandatud sama töödeldava detaili käsitsemiseks, hoides seda kinni erinevatest punktidest.

3. Telgede nimestik peab olema vastavuses rahvusvahelise standardiga ISO 8412001 „Industrial automation systems and integration - Numerical Control Machines - Axis and Motion Nomenclature” (tööstuslikud automaatsüsteemid - numbrilised juhtimismasinad - telje ja liikumise nimestik).

4. Punktide 2B001–2B009 tähenduses loetakse „kaldvõll” pöördteljeks.

5. 'Kindlaksmääratud „ühesuunalist positsioneerimise korratavust”' võib iga tööpingi mudeli puhul kasutada alternatiivina üksikutele tööpinki testidele ja see määratakse järgmiselt:

a. valida viis tööpinki hinnatavast mudelist;

b. mõõta lineaartelje korratavus ($R \uparrow$, $R \downarrow$) vastavalt ISO 2302:2014 ning hinnata „ühesuunalise positsioneerimise korratavust” viie tööpingi iga telje kohta;

c. määrata „ühesuunalise positsioneerimise korratavuse” aritmeetiline keskmine väärtus – väärtused kõigi viie tööpingi iga telje kohta. Need on „ühesuunalise positsioneerimise korratavuse” aritmeetilised keskmised väärtused $\overline{UPR}$. Sellest väärtusest saab mudeli iga telje kindlaksmääratud väärtus ($\overline{UPR}_x, \overline{UPR}_y, \dots$);

▼ M5

2B

5. (jätkub)

d. kuna 2. kategooria nimekiri viitab igale lineaarteljele eraldi, siis on kindlaksmääratud „ühesuunalise positsioneerimise korratavuse” väärtusi sama palju kui lineaarseid telgi;

e. kui mõni sellise tööpingi mudeli, mis ei ole hõlmatud punktidega 2B001.a–2B001.c, telg omab kindlaksmääratud „ühesuunalist positsioneerimise korratavust”, mis on võrdne või väiksem kui iga tööpingu mudeli kindlaksmääratud „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” pluss 0,7 µm, peab valmistaja kinnitama täpsusastet kord 18 kuu jooksul.

6. Punktide 2B001.a–2B001.c mõistes jääb töömasinate „ühesuunalise positsioneerimise korratavuse” mõõtemääramatus vastavalt standardile ISO 230-2:2014 või sellega võrdväärsele riigisisesele standardile arvestamata.

7. Punktide 2B001.a–2B001.c tähenduses tehakse telgede mõõtmised vastavalt ISO 230-2:2014 punkti 5.3.2 katsekorrale. Pikemate kui 2meetriste telgede testid viiakse läbi 2 m pikkustel segmentidel. Pikemad kui 4meetriste teljed nõuavad mitmekordset katsetamist (nt kaks katset pikemate kui 4meetriste ja kuni 8meetriste telgedega, kolm katset pikemate kui 8meetriste ja kuni 12meetriste telgedega), iga test viiakse läbi 2 m pikkustel segmentidel ja need jaotatakse võrdsetes ajavahemike järel üle telje pikkuse. Katsesegmendid on võrdsete vahedega täistelje pikkuses, kusjuures liigne pikkus jaguneb võrdselt katsesegmentide alguses, vahel ja lõpus. Teatada tuleb kõigi katsesegmentide väikseim „ühesuunalise positsioneerimise korratavuse” väärtus.

2B001

Töömashinad ja nende ükskõik millised kokkuseaded, mis on ette nähtud eemaldama (või lõikama) metalle, keraamikat või „komposiiti”, mida vastavalt tootjapoolsele tehnilisele spetsifikatsioonile saab komplekteerida elektronseadmetega „arvjuhtimiseks” järgmiste näitajatega:

NB! VT KA PUNKT 2B201.

Märkus 1 Punkt 2B001 ei hõlma eriotstarbelisi tööpinke, mida kasutatakse üksnes hammasrataste valmistamiseks. Nende pinkide kohta vt punkt 2B003.

Märkus 2 Punkt 2B001 ei hõlma eriotstarbelisi tööpinke, mida kasutatakse üksnes järgmiste detailide tootmiseks:

a. väntvõllid või nukkvõllid,

b. tööriistad või lõiketerad,

c. pressi tiguvõllid;

d. graveeritud või lihvitud juveeltooted või

e. hambaproteesid.

Märkus 3 Tööpinke, millel on vähemalt kaks kolmest võimalusest – treimise, freesimise või lihvimise võimalus (nt treipink, millel on ka freesimise võimalus), tuleb hinnata kõigi kohaldatavate punktide 2B001.a, 2B001.b või 2B001.c järgi.

▼ **M5**

2B001

(jätkub)

NB! Optiliste viimistlustööpinkide kohta vt punkt 2B002.

a. treipingid, millel on kõik järgmised omadused:

1. „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 1,1 μm või vähem (parem) ja
2. kaks või enam telge, mida võib üheaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”;

Märkus Punkt 2B001.a ei hõlma treipinke, mis on spetsiaalselt ette nähtud selliste kontaktläätsede tootmiseks, millel on kõik järgmised omadused:

a. masinjuhtimine on sisendandmete töötlemise programmide suhtes piiratud oftalmoloogilise tarkvara kasutamisega ja

b. ei kasuta vaakumiga kinnituspadrunit.

b. freespingid, millel on üks järgmistest omadustest:

1. millel on kõik järgmised omadused:

- a. „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 1,1 μm või vähem (parem) ja
- b. kolm lineaarset telge ja üks pöörlemistelg, mida saab üheaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”;
2. viis või enam telge, mida saab üheaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”, millel on ükskõik milline järgmistest omadustest;

N.B! 'Rööpmehhanismiga' töömashinad on kirjeldatud punktis 2B001.b.2.d.

- a. „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 1,1 μm või vähem (parem) käigupikkusega alla 1 m;
- b. „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 1,4 μm või vähem (parem) käigupikkusega 1 m või rohkem ja vähem kui 4 m;
- c. „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 6,0 μm või vähem (parem) käigupikkusega 4 m või rohkem või

▼ **M5**

2B001

b. 2. (jätkub)

d. mis on 'rööpmehhanismiga töömasin';

Tehniline märkus

'Rööpmehhanismiga töömasin' on mitme lülīga töömasin, kus lülid on seotud aluse ja täituritega ja kus iga täitur käitab oma lüli üheaegselt ja sõltumatult.

3. koordinaatpuurpinkide „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 1,1 µm või vähem (parem) või

4. lendteraga lõikeseadmed, millel on kõik järgmised omadused:

a. peavõlli „aksiaallõtku” ja „viskumise” koguväärtus on väiksem (parem) kui 0,0004 mm TIR ja

b. liugliikumise nurkhälvete (võnkumine risti- ja pikisuunas ning pöördliikumine) koguväärtus 300 mm teekonnal on väiksem (parem) kui 2 kaaresekundit TIR;

c. lihvimispingid, millel on mis tahes järgmised omadused:

1. millel on kõik järgmised omadused:

a. „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 1,1 µm või vähem (parem) ja

b. kolm või enam telge, mida saab üheaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”, või

2. viis või enam telge, mida saab üheaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”, millel on mis tahes järgmised omadused;

a. „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 1,1 µm või vähem (parem) käigupikkusega alla 1 m;

b. „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 1,4 µm või vähem (parem) käigupikkusega 1 m või rohkem ja vähem kui 4 m; või

c. „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 6,0 µm või vähem (parem) käigupikkusega 4 m või rohkem.

Märkus Punkt 2B001.c ei hõlma järgmisi lihvimispinke:

a. silindriliste välis-, sise- ja välis-sisepindade lihvimispingid, millel on kõik järgmised omadused:

1. ainult silindriliste pindade lihvimiseks ja

▼ **M5**

2B001

c. a. (jätkub)

2. ainult selliste detailide töötlemiseks, mille maksimaalne välisläbimõõt või pikkus võib olla 150 mm.

b. tööpingid, mis on spetsiaalselt projekteeritud koordinaatlihvimispinkidena, millel puuduvad z-telg või w-telg, mille „ühesuunalise positsioneerimise korratavus” on väiksem (parem) kui 1,1 µm

c. pinnalihvimispingid.

d. juhtmeteta elektroerosioonpingid (EDM), millel on kaks või enam pöördtelge, mida saab üheaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”;

e. tööpingid metallide, keraamika ja „komposiitide” eemaldamiseks, millel on kõik järgmised omadused:

1. kasutavad materjalide eemaldamiseks üht järgmistest moodustest:

a. vee- või muude vedelike joad, kaasa arvatud need, mis sisaldavad abrasiivlisandeid;

b. elektronkiir või

c. „laser” kiir ja

2. millel on vähemalt kaks pöördtelge ja kõik järgmised omadused:

a. mida saab üheaegselt „kontuurjuhtimiseks” koordineerida ja

b. positsioneerimis „täpsus” on väiksem (parem) kui 0,003 °;

f. puurpingid sügavate aukude puurimiseks ning sügavate aukude puurimiseks kohandatud treipingid, mis võimaldavad puuritava augu maksimaalseks sügavuseks 5 m ja enam.

2B002

„Arvjuhitavad” optilised viimistlustööpingid materjali selektiivseks eemaldamiseks ja selle kaudu mittedünaamiliste optiliste pindade tootmiseks ja millel on kõik järgmised omadused:

a. valmistamistäpsus (tolerants) on väiksem kui 1,0 µm;

b. pinna karedus on väiksem (parem) kui 100 nm rms.

c. neli või enam telge, mida saab üheaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”, ja

d. mis kasutavad mis tahes järgmist protsessi:

1. magneto-reoloogiline viimistlemine (‘MRF’);

2. elektro-reoloogiline viimistlemine (‘ERF’);

3. ‘suure siseenergiaga osakeste joaga viimistlemine’;

4. ‘täispuhutava membraaniga tööriistaviimistlus’ või

5. ‘vedelikujoaga viimistlemine’.

▼ **M5**

2B002 (jätkub)

Tehnilised märkused*Punkti 2B002 tähenduses:*

1. 'MRF' on materjali eemaldamise protsess, milles kasutatakse abrasiivset magnetilist vedelikku, mille viskoossust reguleerib magnetväli.
2. 'ERF' on eemaldamise protsess, milles kasutatakse abrasiivset vedelikku, mille viskoossust reguleerib elektriväli.
3. 'Suure siseenergiaga osakeste joaga viimistlemisel' kasutatakse materjali selektiivseks eemaldamiseks reaktiivset aatomi-plasmat (RAP) või ioonkiirgust.
4. 'Täispuhutava membraaniga tööriistaviimistlus' on protsess, mille käigus kasutatakse surve all olevat membraani, mis deformeerub töödeldava pinnaga väga väikeses osas kokkupuuteks.
5. 'Vedelikujoaga viimistlemisel' kasutatakse materjali eemaldamiseks vedelikujuga.

2B003 Arv- ja käsijuhtimisega tööpingid ning spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud komponendid, juhtimis- ja lisaseadmed, mis on ette nähtud karastatud ($R_c = 40$ või enam) sirghammastega silinderrataste, kaldhammasrataste ja noolhammasrataste, mille jaotusringjoone läbimõõt on suurem kui 1 250 mm ning mille hamba tööpinna laius on 15 % jaotusringjoone läbimõõdust või enam ning mis on viimistletud AGMA 14 või parema kvaliteediga (võrdne ISO 1328 klass 3 ga), lõikamiseks, viimistlemiseks, lihvimiseks või hoonimiseks.

2B004 Kuum „isostaatpressid“ ning spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud komponendid ja lisaseadmed:

NB! VT KA PUNKTID 2B104 JA 2B204.

- a. termiliselt kontrollitav keskkond suletud töökambris ning kambri siseläbimõõt on 406 mm või rohkem ja
- b. mis tahes järgmine omadus:
 1. maksimaalne töö rõhk üle 207 MPa;
 2. kontrollitava termilise keskkonna temperatuur üle 1 773 K (1 500 °C) või
 3. võimalus süsivesinikega impregneerimiseks ja tekkivate gaasiliste lagunemisproduktide eemaldamiseks.

Tehniline märkus

Kambri sisemõõde tähendab kambri selle osa mõõde, milles saavutatakse samaaegselt nii töötemperatuur kui ka töö rõhk, ning siia ei arvestata kinnitusrakiseid. See mõõde on väiksem kas rõhukambri sisediameetrist või isoleeritud ahju sisediameetrist, sõltuvalt sellest, kumb kahest eespool nimetatud kambrist asub teise sees.

NB! Spetsiaalselt konstrueeritud stantside, valuvormide ning tööriistade kohta vt punktid 1B003, 9B009 ja sõjaliste kaupade nimekiri.

▼ M5

2B005

Seadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud anorgaaniliste kihtide, pinnakatete ja pinna modifikatsioonide sadestamiseks ja töötlemiseks mitteelektroonsetele põhimikele ning protsessi käigu kontrollimiseks selliste menetluste abil, mis on esitatud punkti 2E003.f tabelis ja märkustes ning spetsiaalselt nende seadmete automaatsiks kasutamiseks, positsioneerimiseks, käsitlemiseks ja kontrolliks kavandatud komponendid:

- a. keemilise aurustamise-sadestamise (CVD) seadmed, millel on kõik järgmised omadused:

NB! VT KA PUNKT 2B105.

1. ühe järgneva modifitseeritud protsessi kasutamine:

- a. CVD-katmine pulseeriva rõhu juures;
- b. kontrollitud idustamisega termiline sadestamine (CNTD) või
- c. plasmaaktiveeritud või plasma osalusel CVD ja

2. mis tahes järgmine omadus:

- a. kasutatakse pöörlevaid kõrgvaakumtihendeid (rõhk 0,01 Pa või vähem) või
- b. protsessi käigus kontrollitakse pidevalt katte paksust reaalsajas (*in situ*);

- b. ioonleegerimiseseadmed, milles ioonivoo vool on 5 mA või rohkem;

- c. elektronkiire abil toimuva aurustamise-sadestamise (EB-PVD) seadmed nimivõimsusega kokku üle 80 kW ja millel on üks järgmistest omadustest:

- 1. vannis vedelikutaseme „laser” kontrollisüsteem, mis reguleerib täpselt kangide söötmisskiirust, või
- 2. arvuti abil juhitud kiirusemonitor, mis kontrollib kaht või enam elementi sisaldava katte sadestamise kiirust ning toimib auruvoos ioniseeritud aatomite fotoluminestsentsi mõõtmise põhimõttel;

- d. plasmapihustusseadmed, millel on järgmised omadused:

- 1. protsess viiakse läbi madalal rõhul kontrollitavas atmosfääris (10 kPa või vähem, mõõdetuna kahuri väljunddüüsi kohal 300 mm piires) vaakumkambris, milles on võimalik vähendada rõhku kuni 0,01 Pa enne pihustamisprotsessi algust, või
- 2. protsessi käigus kontrollitakse pidevalt katte paksust (*in situ*);

- e. atomisatsioonsadestusseadmed, mis võimaldavad voolutihedust 0,1 mA/mm² või rohkem sadestuskiirusel 15 µm/h või rohkem;

- f. katoodsadestusseadmed, mis sisaldavad elektromagnetitest võret kaare otspunkti juhtimiseks katoodil;

▼ **M5**

2B005 (jätkub)

g. ioonpindamisseadmed, millega on võimalik (*in situ*) mõõta ükskõik kumba järgmistest:

1. kattekihi paksus põhimikul ja sadestuskiirus või
2. optilised omadused.

Märkus Punkt 2B005 ei hõlma keemilise aurustamise-sadestamise, katoodsadestuse, atomisatsioonisadestuse, ioonpindamise või ioonleegerimise seadmeid, mis on spetsiaalselt kavandatud lõikamis- või tööriistade jaoks.

2B006 Mõõtmelised kontrolli- või mõõtesüsteemid, seadmed ja „elektroonikasõlmed”:

a. arvutiga juhitud või „arvjuhitavad” koordinaatmõõtemasinaid (CMM), millel kolmemõõtmeline (ruumiline) maksimaalne lubatud pikkuse mõõtmise piirviga ($E_{0,MPE}$) on masina tööpiirkonna igas punktis (st telgede pikkuse ulatuses) võrdne või väiksem (parem) kui $(1,7 + L/1\,000) \mu\text{m}$ (L on mõõdetud pikkus millimeetrites), mõõtes vastavalt ISO standardile 10360–2 (2009);

Tehniline märkus

Tootja määratud CMM kõige täpsema konfiguratsiooni $E_{0,MPE}$ (nt järgnevatest parim: mõõteandur, mõõteotsaku pikkus, liikumisparameetrid, keskkond) ning koos „kõigi olemasolevate kompensatsioonidega” on võrreldav $1,7+L/1\,000 \mu\text{m}$ künni-sega.

NB! VT KA PUNKT 2B206.

b. lineaarse ja nurknihke mõõtevahendid:

1. ‘lineaarnihke’ mõõtevahendid, millel on mis tahes järgmised omadused:

Märkus Nihet mõõtvaid „laser” interferomeetrid on hõlmatud ainult punktis 2B006.b.1.c.

Tehniline märkus

Punktis 2B006.b.1 tähendab ‘lineaarnihe’ mõõtepea ja mõõdetava objekti vahelise kauguse muutust.

a. mittekontakt-tüüpi mõõtesüsteemid, mille „eraldusvõime” on kuni 0,2 mm mõõtepiirkonnas 0,2 μm või vähem (parem);

b. lineaardiferentsiaaltransformaatorsüsteemid (LVDT), millel on kõik järgmised omadused:

1. mis tahes järgmine omadus:

a. „lineaarsus” on 0,1 % või vähem (parem), mõõdetuna nullist ‘täistööpiirkonnani’ LVDT-de puhul, mille ‘täistööpiirkond’ on kuni $\pm 5 \text{ mm}$ (kaasa arvatud), või

▼ **M5**

2B006

b. 1. b. 1. (jätkub)

b. „lineaarsus” on 0,1 % või vähem (parem), mõõdetuna nullist 5 millimeetrini LVDT-de puhul, mille ‘täistööpiirkond’ on rohkem kui ± 5 mm, ja

2. triiv on väiksem (parem) kui 0,1 % päevas või sellega võrdne kontrollruumi standardtemperatuuri kõikumisel ± 1 K;

Tehniline märkus

Vastavalt punktile 2B006.b.1.b. on ‘täistööpiirkond’ pool LVDT kogu võimalikust lineaarnihkest. Näiteks LVDT-d ‘täistööpiirkonnaga’ kuni ± 5 mm (kaasa arvatud) suudavad mõõta võimalikku lineaarnihet kokku 10 mm.

c. mõõtesüsteemid, millel on kõik järgmised omadused:

1. sisaldavad „laserit” ja

2. säilitavad vähemalt 12 tunni jooksul temperatuuril 20 ± 1 °C kõik järgmised omadused:

a. „eraldusvõime” mõõteskaala täisulatuses 0,1 μ m või väiksem (parem) ja

b. õhu murdumisnäitaja osas kompenseerituna suuteline saavutama mis tahes mõõtmispiirkonna punktis „mõõtehälbe”, mis on $(0,2 + L/2\ 000)$ μ m (L on mõõdetud pikkus millimeetrites) või sellest väiksem (parem), või

d. „elektroonikasõlmed”, mis on spetsiaalselt ette nähtud tagasiside andmiseks punktis 2B006.b.1.c nimetatud süsteemides;

Märkus Punkt 2B006.b.1 ei hõlma interferomeetrilisi mõõtesüsteeme, millel on automaatkontrollisüsteem, mis ei kasuta tagasisidetehnoloogiat ja mis sisaldavad „laserit” tööpingi, mõõtekontrollimehhanismide või sarnaste seadmete nihkuri liikumise vigade mõõtmiseks.

2. nurknihke mõõtevahendid, mille nurkpositsiooni „täpsus” on $0,00025^\circ$ või väiksem (parem);

Märkus Punkt 2B006.b.2 ei hõlma optilisi seadmeid, nagu autokollimaatorid, mis kasutavad kollimeeritud valgust (nt laservalgust) peegli nurknihke määramiseks.

c. Seadmed pinna ebatasasuse (sealhulgas pinnadefektide) mõõtmiseks, mis mõõdavad optilist hajumist tundlikkusega 0,5 nm või vähem (parem).

▼ **M5**

2B006 (jätkub)

Märkus Punkt 2B006 hõlmab tööpinke, v.a punktis 2B001 täpsustatud tööpinke, mida saab kasutada mõõtemasinatena, kui nad vastavad mõõtemasinate toimimisele kehtestatud kriteeriumidele või ületavad neid.

2B007 „Robotid”, millel on järgmised tehnilised omadused, ning spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud juhtimisseadmed ja „tööorganid”:

NB! VT KA PUNKT 2B207.

- a. on võimelised kolmemõõtmelise kujutise täielikuks töötamiseks või täielikuks kolmemõõtmeliseks 'stseeni analüüsiks' reaajas, et genereerida või teisendada „programme” või et genereerida või teisendada programmi arvandmeid;

Tehniline märkus

Steenianalüüsi piirang ei hõlma kolmanda mõõtme lähendusi, kui vaadatakse antud nurga all, või piiratud hallskaala tõlgendusi sügavuse või tekstuuri tajumiseks heakskiidetud ülesannete jaoks (2 1/2 D).

- b. on spetsiaalselt projekteeritud rahuldama riigisisesed ohutusnorme, mida kohaldatakse potentsiaalselt plahvatusohtliku sõjamoona ümbruses;

Märkus Punkt 2B007.b ei hõlma „roboteid”, mis on spetsiaalselt ette nähtud pulverisaatorvärvimiskambritele.

- c. on spetsiaalselt projekteeritud või liigitatud kiirguskestvana, võimelisena taluma suuremat kui 5×10^3 Gy (räni) summaarset kiirgusdoosi, ilma toimimisvõime languseta, või

Tehniline märkus

Termin Gy (räni) tähistab ühes kilogrammis ekraneerimata räniproovis selle ioniseeriva kiirgusega kiiritamisel neeldunud energiahulka džaulides.

- d. spetsiaalselt ette nähtud töötama kõrgemal kui 30 000 m.

2B008 Agregaadid või moodulid, mis on spetsiaalselt ette nähtud tööpinkide jaoks, või mõõtmelised kontrolli- või mõõtesüsteemid ja -seadmed:

- a. lineaarasendi tagasiside moodulid, mille üldine „täpsus” on väiksem (parem) kui $(800 + (600 \times L/1\,000))$ nm (L on võrdne efektiivpikkusega millimeetrites);

NB! „Laser” süsteemide kohta vaata ka märkust punktides 2B006.b.1.c ja 2B006.b.1.d.

- b. pöördasendi tagasiside moodulid, mille „täpsus” on väiksem (parem) kui 0,00025 °;

NB! „Laser” süsteemide kohta vt ka märkus punktis 2B006.b.2.

▼ **M5**

2B008 (jätkub)

Märkus Punktides 2B008.a ja 2B008.b kirjeldatud juhtseadmed, mis on ette nähtud asukoha määramiseks või tagasisidega reguleerimiseks, nagu näiteks induktiivandurid, gradueeritud skaalad, infrapunasüsteemid või „laser“-süsteemid.

c. „liitpöördlauad” ja „kallutatavad spindlid”, mis võimaldavad metallilõikepinke vastavalt tootja spetsifikatsioonidele täiustada, saavutades või ületades punktis 2B kirjeldatud või kõrgema taseme.

2B009 Trugimis- ja tõukamispingid, mis vastavalt tootja tehnilisele kirjeldusele võivad olla varustatud „arvjuhtimis” mooduliga või arvuti-juhtimisega ja millel on kõik järgmised omadused:

NB! VT KA PUNKTID 2B109 JA 2B209.

a. kolm või enam telge, mida saab üheaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”, ja

b. valtsimisjõud üle 60 kN.

Tehniline märkus

Tööpinke, milles on ühendatud nii trugimise kui ka tõukamise põhimõtted, käsitatakse punkti 2B009 tähenduses tõukamispinkidena.

2B104 „Isostaatpressid”, muud kui punktis 2B004 nimetatud, millel on kõik järgmised omadused:

NB! VT KA PUNKT 2B204.

a. maksimaalne töö rõhk 69MPa või suurem;

b. konstrueeritud reguleeritava soojusliku 873 K (600 °C) või kõrgema temperatuurilise keskkonna saavutamiseks ning säilitamiseks ja

c. kambriõõnsuse siseläbimõõt on 254 mm või rohkem.

2B105 Keemilise aurustamise-sadestamise (CVD) ahjud, muud kui punktis 2B005.a nimetatud, mis on kavandatud või kohandatud süsinik-süsinik-komposiitide tihendamiseks.

2B109 Tõukamispingid, muud kui punktis 2B009 nimetatud, ja spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud komponendid:

NB! VT KA PUNKT 2B209.

a. tõukamispingid, millel on kõik järgmised omadused:

1. vastavalt tootja tehnilisele kirjeldusele võivad olla varustatud „arvjuhtimis” mooduli või arvuti-juhtimisega ka siis, kui nad seda algselt ei ole, ja

2. kahe või enama juhitava teljega, millest vähemalt kaht on võimalik üheaegselt „kontuurjuhtimiseks” koordineerida.

b. punktis 2B009 või 2B109.a nimetatud tõukamispinkide jaoks spetsiaalselt konstrueeritud komponendid.

▼ M5

2B109 (jätkub)

Märkus Punkt 2B109 ei hõlma masinaid, mis ei ole kasutatavad tõukemootori komponentide ja seadmete (nt mootorikestad) tootmiseks punktis 9A005, 9A007.a või 9A105.a nimetatud süsteemidele.

Tehniline märkus

Tööpinke, milles on ühendatud nii trugimise kui ka tõukamise põhimõtted, käsitatakse punkti 2B109 tähenduses tõukamispinkidena.

2B116 Vibratsiooni katsetamise süsteemid, seadmed ja komponendid:

- a. vibratsioonikatsetuste süsteemid, milles kasutatakse tagasisidet või suletud ahela tehnikat ja mis sisaldavad digitaalkontrollerit ning on võimelised väristama süsteemi kiirendusega 10 g (ruutkeskmine väärtus) või rohkem sagedusvahemikus 20 Hz – 2 kHz ja tekitades samal ajal jõudu 50 kN või rohkem, mõõdetuna 'tühjal aluslaul';
- b. digitaalkontrollerid, mis on varustatud spetsiaalse vibratsioonikatsetuste tarkvaraga, mille 'reaalajalise kontrolli ribalaius' on üle 5 kHz ja mis on ette nähtud punktis 2B116.a nimetatud vibratsioonikatsetuste süsteemidele;

Tehniline märkus

Punktis 2B116.b tähendab 'reaalajalise kontrolli ribalaius' maksimaalset sagedust, millel kontroller on suuteline teostama võendamise, andmetöötluse ja kontrollsignaali edastamise teraviklikke tsükleid.

- c. väristajad (raputusmoodulid), võimenditega või ilma, mis võimaldavad tekitada jõudu 50 kN või rohkem, mõõdetuna 'tühjal aluslaul', ning on kasutatavad punktis 2B116.a nimetatud vibratsioonikatsetuste süsteemides;
- d. katsekehade toetustarindid ja elektroonikamoodulid, mis on ette nähtud paljude raputusmoodulite kombineerimiseks süsteemi, mis võimaldab saavutada efektiivset kombineeritud jõudu 50 kN või rohkem, mõõdetuna 'tühjal aluslaul', ning on kasutatavad punktis 2B116.a nimetatud vibratsioonisüsteemides.

Tehniline märkus

Punktis 2B116 tähendab „tühi aluslaud” tasast lauda või pinda, millel puuduvad kinnitusrakised ja abidetailid.

2B117 Seadmete ja protsesside juhtimissüsteemid, muud kui punktis 2B004, 2B005.a, 2B104 või 2B105 nimetatud, mis on kavandatud või kohandatud raketidüüside ja atmosfääri taassisenevate lennuparaatide ninamike otste struktuurkomposiitide tihendamiseks ja pürolüüsiks.

2B119 Järgmised balansseerpingid ja nendega seotud seadmed:

NB! VT KA PUNKT 2B219.

- a. balansseerpingid, millel on kõik järgmised omadused:
 1. ei suuda tasakaalustada rootoreid/sõlmi, mille mass on suurem kui 3 kg;
 2. on võimelised tasakaalustama rootoreid/sõlmi suurematel kiirustel kui 12 500 p/min;

▼ **M5**

2B119 a. (jätkub)

3. on võimelised korrigeerima tasakaalustamatust kahel või rohkemal tasandil ja
4. on võimelised tasakaalustama spetsiifilise jääktasakaalustamatuseni 0,2 g mm kilogrammi rootori massi kohta;

Märkus Punkt 2B119.a ei hõlma balansseerpinke, mis on kavandatud või kohandatud hambaravi- või muudeks meditsiiniseadmeteks.

- b. indikaatorite pead, mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks punktis 2B119.a nimetatud masinatel.

Tehniline märkus

Indikaatorite pead on mõnel juhul tuntud tasakaalustusseadmetikuna.

2B120 Liikumissimulaatorid või pöörlemislauad, millel on kõik järgmised omadused:

- a. kaks või rohkem telge;
- b. ette nähtud või kohandatud sisaldama kontaktrõngaid või integreeritud mittekontaktseid seadmeid, mis on võimelised edasi kandma elektrienergiat, signaali teavet või mõlemaid, ja
- c. mis tahes järgmised omadused:
 1. mis tahes üksikul teljel on kõik järgmised omadused:
 - a. võimaldavad kiirust 400 kraadi sekundis või rohkem või 30 kraadi sekundis või vähem ja
 - b. nurkkiiruse eristamisvõime on 6 kraadi sekundis või vähem ja täpsus 0,6 kraadi sekundis või vähem;
 2. halvimal juhul on nurkkiiruse stabiilsus võrdne või parem (vähem) kui pluss või miinus 0,05 % keskmistatuna 10-le või enamale kraadile, või
 3. positsioneerimis „täpsus” on 5 kaaresekundit või vähem (parem).

Märkus 1 Punkt 2B120 ei hõlma pöörlemislaua, mis on konstrueeritud või kohandatud tööpinkide või meditsiini-seadmete jaoks. Tööpinkide pöörlemislaudade kontrolli kohta vt punkt 2B008.

Märkus 2 Punktis 2B120 nimetatud liikumissimulaatorid või pöörlemislauad on hõlmatud, olenemata sellest, kas ekspordi ajal on neile paigaldatud kontaktrõngad või integreeritud mittekontaktseid seadmeid või ei.

2B121 Positsioneerimislauad (seadmed, mis võimaldavad täpset positsioneerimist mis tahes pöördteljel), muud kui punktis 2B120 nimetatud, millel on kõik järgmised omadused:

- a. kaks või rohkem telge ja
- b. positsioneerimis „täpsus” on 5 kaaresekundit või vähem (parem).

▼ **M5**

2B121 (jätkub)

Märkus Punkt 2B121 ei hõlma pöörlemislaudu, mis on konstrueeritud või kohandatud tööpinkide või meditsiiniseadmete jaoks. Tööpinkide pöörlemislaudade kontrolli kohta vt punkt 2B008.

2B122 Tsentrifuugid, mis on võimelised tekitama kiirendusi üle 100 g ja mis on ette nähtud või kohandatud sisaldama kontaktrõngaid või integreeritud mittekontaktseid seadmeid, mis on võimelised edasi kandma elektrienergiat, signaali teavet või mõlemaid.

Märkus Punktis 2B122 nimetatud tsentrifuugid on hõlmatud, olenemata sellest, kas ekspordi ajal on neile paigaldatud kontaktrõngad või integreeritud mittekontaktseid seadmeid.

▼ **C2**

2B201 Tööpingid ja nende kombinatsioonid, muud kui punktis 2B001 nimetatud, metallide, keraamika ja „komposiitide” töötlemiseks või lõikamiseks, mis vastavalt tootja tehnilisele kirjeldusele võivad olla varustatud elektronseadmetega kahel või enamal teljel üheaegselt „kontuurjuhtimiseks”:

Tehniline märkus

ISO 230-2 (1988) või vastava riigisisese standardi kohaselt sooritatud mõõtmiste põhjal kindlaksmääratud positsioneerimise täpsusaste (1) võib kasutada iga konkreetse tööpingimudeli puhul alternatiivina üksikutele tööpinkide testidele, kui siseriiklikud ametiasutused on need esitanud ja nendega nõustunud. 'Kindlaksmääratud' positsioneerimistäpsuse määramine:

- a. valida viis tööpinki hinnatavast mudelist;
- b. mõõta lineaartelje täpsused vastavalt ISO 230-2 (1988 (1));
- c. määrata iga tööpingi iga telje täpsuse väärtused (A-väärtused). A-väärtuse arvutamine on kirjeldatud ISO standardis 230-2 (1988) (1);
- d. määrata iga telje A-väärtuste keskväärus. Sellest keskväärusest saab uuritava mudeli iga telje kindlaksmääratud 'positsioneerimistäpsus' ($\bar{A}_x \bar{A}_y \dots$);
- e. kuna punktis 2B201 viidatakse igale lineaarsele teljele eraldi, siis on kindlaksmääratud 'positsioneerimistäpsuse' väärtusi sama palju kui lineaarseid telgi;
- f. kui mõni sellise tööpingi, mis ei ole hõlmatud punktidega 2B201.a, 2B201.b või 2B201.c, teljel on kindlaksmääratud 'positsioneerimisväärtus' 6 μm või parem (vähem) lihvimispinkidel ja 8 μm või parem (vähem) frees- ja treipinkidel vastavalt ISO standardile 230-2 (1988) (1), siis peaks valmistaja kinnitama täpsust kord 18 kuu jooksul.

- a. Freespingid, millel on üks järgmistest omadustest:

(1) Tootjad, kes arvutavad positsioneerimistäpsust vastavalt ISO standardile 230-2 (1997) või (2006), peaksid konsulteerima oma asukohaliikmesriigi pädevate asutustega.

▼ **C2**

2B201

a. (jätkub)

1. 'positsioneerimistäpsus' koos „kõigi olemasolevate kompensatsioonidega” on võrdne või väiksem (parem) kui 6 µm (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) vastavalt ISO standardile 230-2 (1988) ⁽¹⁾ või vastavate riikide standarditele;
2. kaks või enam kontuurjuhitavat pöörlevat telge või
3. viis või enam telge, mida saab üheaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”;

Märkus Punkt 2B201.a ei hõlma järgmiste omadustega freespinke:

a. x-telje käigupikkus on suurem kui 2 m ja

b. x-telje üldine 'positsioneerimistäpsus' on suurem (halvem) kui 30 µm.

b. Lihvimispingid, millel on järgmised omadused:

1. 'positsioneerimistäpsus' koos „kõigi olemasolevate kompensatsioonidega” on võrdne või väiksem (parem) kui 4 µm (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) vastavalt ISO standardile 230-2 (1988) ⁽¹⁾ või vastavate riikide standarditele;
2. kaks või enam kontuurjuhitavat pöörlevat telge või
3. viis või enam telge, mida saab üheaegselt koordineerida „kontuurjuhtimiseks”;

Märkus Punkt 2B201.b ei hõlma järgmisi lihvimispinke:

a. silindriliste välis-, sise- ja välis-sisepindade lihvimispingid, millel on kõik järgmised omadused:

1. ainult selliste detailide töötlemiseks, mille maksimaalne välisläbimõõt või pikkus võib olla 150 mm, ja

2. millel on vaid x-, z- ja c-telg;

b. koordinaatlihvimispingid, millel puuduvad z-telg või w-telg, mille 'positsioneerimistäpsus' on väiksem (parem) kui 4 µm vastavalt ISO standardile 230-2 (1988) või vastavatele riigisisestele standarditele.

c. Treipingid, mille 'positsioneerimistäpsus' koos „kõigi olemasolevate kompensatsioonidega” on parem (väiksem) kui 6 µm (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) (üldine positsioneerimine) vastavalt ISO standardile 230-2 (1988) või vastavatele riigisisestele standarditele tööpinkidel, mille töödiameeter on rohkem kui 35 mm;

Märkus Punkt 2B201.c ei hõlma spetsiaalseid tööpinke (Swiss-turn), millega töödeldakse üksnes varbmaterjali, kui

⁽¹⁾ Tootjad, kes arvutavad positsioneerimistäpsust vastavalt ISO standardile 230-2 (1997) või (2006), peaksid konsulteerima oma asukohaliikmesriigi pädevate asutustega.

▼ **C2**

2B201

c. Märkus (jätkub)

varbade diameeter on 42 mm või väiksem, ja mille puhul kinnituspadruneid paigaldada ei ole võimalik. Masinatel võib olla puurimise ja/või freesimise funktsioon alla 42 mm diameetriga detailide töötlemiseks.

Märkus 1 Punkt 2B201 ei hõlma eriotstarbelisi tööpinke, mida kasutatakse üksnes järgmiste detailide tootmiseks:

- a. hammasrattad,
- b. väntvõllid või nukkvõllid,
- c. tööriistad või lõiketerad,
- d. pressi tiguvõllid.

Märkus 2 Tööpinke, millel on vähemalt kaks kolmest võimalusest – treimise, freesimise või lihvimise võimalus (nt treipink, millel on ka freesimise võimalus), tuleb hinnata kõigi kohaldatavate punktide 2B201.a, 2B201.b või 2B201.c järgi.

▼ **M5**

2B204

„Isostaatpressid”, muud kui punktis 2B004 või 2B104 nimetatud, ning nende juurde kuuluvad seadmed:

- a. „isostaatpressid”, millel on mõlemad järgmised omadused:
 - 1. võimelised saavutama 69MPa või suuremat maksimaalset rõõrõhku ja
 - 2. rõhukambri siseläbimõõt on üle 152 mm;
- b. stantsid, valuvormid ning juhtimisseadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 2B204.a nimetatud „isostaatpresside” jaoks.

Tehniline märkus

Punktis 2B204 tähendab kambri sisemõõde kambri selle osa mõõde, milles saavutatakse samaaegselt nii töötemperatuur kui ka rõõrõhk, ning siia ei arvestata kinnitusrakiseid. See mõõde on väiksem kas rõhukambri sisediameetrist või isoleeritud ahju sisediameetrist, sõltuvalt sellest, kumb kahest eespool nimetatud kambri asub teise sees.

2B206

Mõõtmelised kontrolliseadmed, -riistad või -süsteemid, muud kui punktis 2B006 nimetatud:

- a. arvutiga juhitud või arvjuhitavad koordinaatide kontrolliseadmed (CMM), millel on üks järgmistest omadustest:
 - 1. ainult kahe teljega ja lubatud pikkuse mõõtmise piirviga ükskõik millise teljel (ühemõõtmeline), mis on tuvastatud kui $E_{0x,MPE}$, $E_{0y,MPE}$ või $E_{0z,MPE}$ mis tahes kombinatsioon, on masina tööpiirkonna igas punktis (st telgede pikkuse ulatuses) võrdne või väiksem (parem) kui $(1,25 + L/1\,000) \mu m$ (L on mõõdetud pikkus millimeetrites), mõõtes vastavalt ISO standardile 10360–2 (2009), või

▼ M5

2B206

a. (jätkub)

2. kolme või enama teljega, millel kolmemõõtmeline (ruumiline) lubatud piirviga ($E_{0,MPE}$) on masina tööpiirkonna igas punktis (st telgede pikkuse ulatuses) võrdne või väiksem (parem) kui $(1,7 + L/800) \mu m$ (L on mõõdetud pikkus millimeetrites), mõõtes vastavalt ISO standardile 10360-2 (2009);

Tehniline märkus

Tootja poolt vastavalt ISO standardile 10360-2 (2009) täpsustatud CMM kõige täpsema konfiguratsiooni $E_{0,MPE}$ (nt järgnevatest parim: mõõteandur, mõõteotsaku pikkus, liikumisparameetrid, keskkond) ning koos kõigi olemasolevate kompensatsioonidega on võrreldav $1,7+L/800 \mu m$ künnisega.

- b. süsteemid poolkoorikute lineaar- ja nurksiirde üheaegseks kontrolliks, millel on mõlemad järgmised omadused:

1. „mõõtehälve” (mõõdetuna piki mis tahes lineaartelge) on 5 mm kohta $3,5 \mu m$ või vähem (parem) ja
2. „pöördenurga hälve” on $0,02^\circ$ või vähem.

Märkus 1 Tööpingid, mida võib kasutada mõõtemehhanismidena, kuuluvad kontrolli alla, kui nad vastavad tööpinkide või mõõtemehhanismide funktsioonidele kindlaksmääratud kriteeriumidele või ületavad neid.

Märkus 2 Punktis 2B206 nimetatud seadmed on hõlmatud, kui nad ületavad kontroll-läve kus tahes oma toimimispiirkonnas.

Tehnilised märkused

Kõik punktis 2B206 esitatud mõõteväärtuste parameetrid on antud pluss/miinus kõikumistena, st nad ei esinda kogu ribalaiust.

2B207

Järgmised punktis 2B007 nimetatata „robotid”, nende „tööorganid” ja juhtimismoodulid:

- a. „robotid” või nende „tööorganid”, mis on spetsiaalselt projekteeritud vastavalt riigisistele ohutusnormidele, mida kohaldatakse brisantlõhkeainete käsitlemisel (nt vastavad brisantlõhkeainetega töötamisel kohaldatavatele elektriohutuse eeskirjadele);
- b. juhtimismoodulid, mis on spetsiaalselt konstrueeritud punktis 2B207.a nimetatud mis tahes „robotile” või roboti „tööorganile”.

2B209

Tõukamispingid, trugimispingid, mis võimaldavad muude kui punktis 2B009 või 2B109 kirjeldatud tõukamisülesannete täitmist, ning südamikud:

- a. millel on mõlemad järgmised omadused:

1. varustatud kolme või enama rullikuga (aktiiv- või juhikrullikud) ja
2. vastavalt tootja tehnilisele kirjeldusele võivad olla varustatud „arvjuhtimis” mooduli või arvutijuhtimisega;

- b. rootori koolutussüdamikud, mis on ette nähtud sisediameetriga 75–400 mm silindriliste rootorite valmistamiseks.

▼ M5

2B209 (jätkub)

Märkus Punkt 2B209.a hõlmab ka tööpinke, millel on ainult üks rull metalli deformeerimiseks ning kaks abirulli, mis toetavad südamikku, kuid ei osale otseselt deformeerimise protsessis.

2B219 Tsentrifugaalsed mitmetasandilised balansseerpingid, jäigalt kinnitatud või teiseldatavad, horisontaalsed või vertikaalsed:

a. tsentrifugaalsed balansseerpingid, mis on ette nähtud painduvate, vähemalt 600 mm pikkuste rootorite tasakaalustamiseks ja millel on kõik järgmised omadused:

1. pingi tsentri kõrgus või võllitapi läbimõõt on suurem kui 75 mm;
2. kandevõime 0,9–23 kg ja
3. võimalik pöörlemiskiirus tasakaalustamisel on üle 5 000 p/min;

b. tsentrifugaalsed balansseerpingid, mis on ette nähtud õõnsate silindriliste rootorikomponentide tasakaalustamiseks ning millel on kõik järgnevad omadused:

1. võllitapi läbimõõt on üle 75 mm,
2. kandevõime 0,9–23 kg,
3. võimaldab tasakaalustada tasapinna kohta $0,01 \text{ kg} \times \text{mm/kg}$ jääktasakaalustamusega või väiksemaga ja
4. rihmülekandegaga käitatavad.

2B225 Kaugjuhtimisega manipulaatorid, mis on kasutatavad kaugjuhitavaks tegutsemiseks radiokeemilistes eraldusprotsessides või kuumades kambrites ja millel on üks järgmistest omadustest:

- a. võime läbida 0,6 m või paksemat kuuma kambri seina (läbi seina tegutsemine) või
- b. võime ulatuda tegutsema üle kuuma kambri 0,6 m või paksema seina ülemise ääre (üle seina tegutsemine).

Tehniline märkus

Kaugjuhitavad manipulaatorid võimaldavad üle kanda seda teenindava isiku liigutused kaugel asuvale tegutsevale käele ning lõppklambriks. Manipulaatorid võivad olla 'ülem-alluv'-tüüpi või juhitavad juhtkangi või klaviatuuri abil.

2B226 Kontrollitava keskkonnaga (vaakum või väärisgaas) induktsoonahjud ning nimetatud ahjude juurde kuuluvad toiteallikad:

NB! VT KA PUNKT 3B.

a. ahjud, millel on kõik järgmised omadused:

1. võimelised töötama temperatuuril üle 1 123 K (850 °C);
2. induktsoonimähiste läbimõõt on 600 mm või vähem ja
3. kavandatud sisendvõimsus on 5 kW või rohkem;

b. toiteallikad väljundvõimsusega 5 kW või rohkem, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 2B226.a nimetatud ahjude jaoks.

▼ **M5**

2B226 (jätkub)

Märkus Punkt 2B226.a ei hõlma pooljuhtkristallide tootmiseks kavandatud ahjusid.

2B227 Vaakum- või muu kontrollitava atmosfääriga metallurgilise sulatamise ja valuahjud ning nende juurde kuuluvad seadmed:

a. kaarleekümbersulatus- ja valuahjud, millel on mõlemad järgmised omadused:

1. kasutatavate elektrodide ruumala on 1 000–20 000 cm³ ja

2. võimelised töötama sulamistemperatuuridega üle 1 973 K (1 700 °C);

b. elektroniirsulatusahjud ja plasmapihustus- ning sulatusahjud, millel on mõlemad järgmised omadused:

1. võimsus 50 kW või rohkem ja

2. võimelised töötama sulamistemperatuuridega üle 1 473 K (1 200 °C);

c. arvutijuhtimis- ja valvesüsteemid, mis on konfigureeritud spetsiaalselt punktis 2B227.a või 2B227.b nimetatud ahjude jaoks.

2B228 Rootorite tootmis- ja koostamisseadmed, rootorite joondamisseadmed ning lõõtsade vormimiseks mõeldud tornid ja stantsid:

a. rootori koostamise seadmed gaastsentrifuugi rootortoru sektsioonide, tõkestite ja otsakorkide monteerimiseks;

Märkus Punkt 2B228.a hõlmab täpsustorne, fiksaatoreid ja kahandamissobituspinke.

b. rootori joondamise seadmed gaastsentrifuugi rootori torusektsioonide reastamiseks ühisele teljele;

Tehniline märkus

Punktis 2B228.b nimetatud seadmed koosnevad üldjuhul arvutiga ühendatud täpsetest mõõteanduritest, mis järgnevalt kontrollivad näiteks selliste pneumaatiliste rammide tegevust, mida kasutatakse rootori torusektsioonide reastamisel.

c. lõõtsa stantsimise tornid ja matriitsid, mis on ette nähtud ühe keeruga lõõtsade tootmiseks.

Tehniline märkus

Punktis 2B228.c on lõõtsadel kõik järgmised omadused:

1. siseläbimõõt 75–400 mm,

2. pikkus 12,7 mm või rohkem,

3. ühe keeru sügavus üle 2 mm ja

4. valmistatud ülitugevast alumiiniumisulamist, martensüiterast või ülitugevatest „kiud- või niitmaterjalidest”.

▼ M5

2B230 Kõik 'rõhuandurid', mis on võimalised mõõtma absoluutrõhku ja millel on kõik järgmised omadused:

- a. rõhutundlikud elemendid, mille valmistamiseks või kaitsmiseks on kasutatud alumiiniumi, alumiiniumisulamit, alumiiniumoksiidi (alumiiniumoksiidi või safiiri) nikli või niklisulamiga, milles on 60 massiprotsenti või rohkem niklit, või täielikult fluoreeritud polümeerseid süsivesinikke;
- b. tihendid, kui need on olemas, ning mis on vajalikud rõhuandurite tihendamiseks ja mis on vahetus kontaktis protsessikeskkonnaga ja mille valmistamiseks või kaitsmiseks on kasutatud alumiiniumi, alumiiniumsulamit, alumiiniumoksiidi (erimid savimuld ja safiir), niklit, niklisulamit niklisisaldusega kuni 60 % massiprotsenti, või täielikult fluoreeritud polümeerseid süsivesinikke ja
- c. millel on üks järgmistest omadustest:
 1. täisskaala ulatus on väiksem kui 13 kPa ning 'täpsus' on parem kui ± 1 % täisskaala ulatusest või
 2. täisskaala ulatus on 13 kPa või rohkem ning 'täpsus' on 13 kPa juures mõõdetult parem kui ± 130 Pa.

Tehnilised märkused

1. Punkti 2B230 nimetatud 'rõhmuundur' tähendab seadet, mis muudab rõhkude mõõtmistulemused signaaliks.
2. Punkti 2B230 tähenduses sisaldab 'täpsus' mittelineaarsust, hüstereesi ning ümbritseva keskkonna temperatuuril korratavust.

2B231 Vaakumpumbad, millel on kõik järgmised omadused:

- a. sisendtoru läbimõõt on 380 mm või rohkem,
- b. pumpamise kiirus 15 m³/s või rohkem ja
- c. võimaline saavutama paremat piirvaakumit kui 13 mPa.

Tehnilised märkused

1. Pumpamise kiirus on määratud mõõtepunktis kas gaasilise lämmastiku või õhu abil.
2. Piirvaakum on määratud pumba sisendis suletud pumba sisendi korral.

2B232 Suure lõppkiirusega relvasüsteemid (raketikütuse, gaasi, mähise, elektromagnetilist ja elektrotermilist tüüpi ning teised edasiarendatud süsteemid), mis on võimalised kiirendama mürsku kiiruseni 1,5 km/s või rohkem.

NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.

2B233 Lõõststihendiga tigukompressorid ja lõõststihendiga hõrendus-tigupumbad, millel on kõik järgmised omadused:

NB! VT KA PUNKT 2B350.i.

- a. võimalik sisselaske voolumäär 50 m³/h või rohkem;
- b. töötavad rõhkude suhtel 2: 1 või kõrgemal ja
- c. kõik töödeldava gaasiga otseselt kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud mis tahes järgmistest materjalidest:
 1. alumiinium või alumiiniumsulam;

▼ **M5**

- 2B233 c. (*jätukub*)
2. alumiiniumoksiid;
 3. roostevaba teras;
 4. nikkel või niklisulam;
 5. fosforpronks või
 6. fluoropolümeerid.
- 2B350 Keemiatööstuse tootmisrajatised, -seadmed ja -komponendid:
- a. reaktsioonianumad või reaktorid, segistitega või ilma, mille kogu (geomeetiline) sisemaht on üle 0,1 m³ (100 l), kuid ei ületa 20 m³ (20 000 l), kui nimetatud seadmete ja komponentide tööpinnad, mis puutuvad otseselt kokku töödeldava(te) või säilitatava(te) kemikaali(de)ga, on valmistatud mis tahes järgmistest materjalidest:
 1. 'sulamid', milles on üle 25 massiprotsendi niklit ja üle 20 massiprotsendi kroomi;
 2. fluoropolümeerid (polümeersed või elastomeersed materjalid, milles on üle 35 massiprotsendi fluori);
 3. klaas (sh klaasistatud või emailleeritud katted või klaasvooderdus);
 4. nikkel või 'sulamid', milles on üle 40 massiprotsendi niklit;
 5. tantaal või tantaali 'sulamid';
 6. titaan või titaani 'sulamid';
 7. tsirkoonium või tsirkooniumi 'sulamid';
 8. nioobium (kolumbium) või nioobiumi 'sulamid';
 - b. punktis 2B350.a nimetatud reaktsioonianumates või reaktorites kasutamiseks projekteeritud segistid ja selliste segistite jaoks ettenähtud rootorid, labad või võllid, mille töödeldava(te) või säilitatava(te) kemikaali(de)ga otseselt kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud mis tahes järgmistest materjalidest:
 1. 'sulamid', milles on üle 25 massiprotsendi niklit ja üle 20 massiprotsendi kroomi;
 2. fluoropolümeerid (polümeersed või elastomeersed materjalid, milles on üle 35 massiprotsendi fluori);
 3. klaas (sh klaasistatud või emailleeritud katted või klaasvooderdus);
 4. nikkel või 'sulamid', milles on üle 40 massiprotsendi niklit;
 5. tantaal või tantaali 'sulamid';
 6. titaan või titaani 'sulamid';
 7. tsirkoonium või tsirkooniumi sulamid;
 8. nioobium (kolumbium) või nioobiumi 'sulamid';
 - c. kogumismahutid, konteinerid ja vastuvõtuanumad, mille kogu (geomeetiline) maht on suurem kui 0,1 m³ (100 l) ning mille kõik töödeldava(te) või säilitatava(te) kemikaali(de)ga otseselt kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud mis tahes järgmistest materjalidest:

▼M5

2B350

c. (*jätukub*)

1. 'sulamid', milles on üle 25 massiprotsendi niklit ja üle 20 massiprotsendi kroomi;
2. fluoropolümeerid (polümeersed või elastomeersed materjalid, milles on üle 35 massiprotsendi fluori);
3. klaas (sh klaasistatud või emailleeritud katted või klaasvooderdus);
4. nikkel või 'sulamid', milles on üle 40 massiprotsendi niklit;
5. tantaal või tantaali 'sulamid';
6. titaan või titaani 'sulamid';
7. tsirkoonium või tsirkooniumi 'sulamid';
8. nioobium (kolumbium) või nioobiumi 'sulamid';

d. soojusvahetid või kondensaatorid, mille soojust ülekandev pind on suurem kui 0,15 m² ja väiksem kui 20 m², ja selliste soojusvahetite või kondensaatorite jaoks ettenähtud torud, plaadid, spiraaltorud või plokid (südamikud), mille töödeldava(te) kemikaali(de)ga otseselt kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud mis tahes järgmistest materjalidest:

1. 'sulamid', milles on üle 25 massiprotsendi niklit ja üle 20 massiprotsendi kroomi;
2. fluoropolümeerid (polümeersed või elastomeersed materjalid, milles on üle 35 massiprotsendi fluori);
3. klaas (sh klaasistatud või emailleeritud katted või klaasvooderdus);
4. grafiit või 'süsinikgrafiit';
5. nikkel või 'sulamid', milles on üle 40 massiprotsendi niklit.
6. tantaal või tantaali 'sulamid';
7. titaan või titaani 'sulamid';
8. tsirkoonium või tsirkooniumi 'sulamid';
9. ränikarbiid;

10. titaankarbiid või

11. nioobium (kolumbium) või nioobiumi 'sulamid';

e. destillatsioon- või absorptsioonikolonnid, mille siseläbimõõt on üle 0,1 m, ja selliste destillatsioon- või absorptsioonikolonnide jaoks ettenähtud vedeliku- ja aurujaoturid või vedelikukogujad, mille kõik töödeldava(te) kemikaali(de)ga otseselt kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud mis tahes järgmistest materjalidest:

1. 'sulamid', milles on üle 25 massiprotsendi niklit ja üle 20 massiprotsendi kroomi;
2. fluoropolümeerid (polümeersed või elastomeersed materjalid, milles on üle 35 massiprotsendi fluori);

▼ **M5**

2B350

ε. (jätkub)

3. klaas (sh klaasistatud või emailleeritud katted või klaasvooderdus);
 4. grafiit või 'süsinikgrafiit';
 5. nikkel või 'sulamid', milles on üle 40 massiprotsendi niklit.
 6. tantaal või tantaali 'sulamid';
 7. titaan või titaani 'sulamid';
 8. tsirkoonium või tsirkooniumi 'sulamid' või
 9. nioobium (kolumbium) või nioobiumi 'sulamid';
- f. kaugjuhitav tankimisaparatuur, mille kõik töödeldava(te) kemikaali(de)ga otseselt kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud mis tahes järgmistest materjalidest:
1. 'sulamid', milles on üle 25 massiprotsendi niklit ja üle 20 massiprotsendi kroomi, või
 2. nikkel või 'sulamid', milles on üle 40 massiprotsent niklit.
- g. järgmised klapid ja komponendid:
1. klapid, millel on mõlemad järgmised omadused:
 - a. 'nimimõõt' on üle 10 mm (3/8") ja
 - b. kõik toodetava(te), töödeldava(te) või säilitatava(te) kemikaali(de)ga otseselt kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud 'korrosioonile vastupidavatest materjalidest';
 2. klapid, muud kui punktis 2B350.g.1 nimetatud, millel on kõik järgmised omadused:
 - a. 'nimimõõt' on 25,4 mm (1") või suurem ja 101,6 mm (4") või vähem;
 - b. kestad (klapikorpused) või eelvormitud kestavooderdused;
 - c. sulgelement, mis on ette nähtud olema vahetatav ja
 - d. kõik toodetava(te), töödeldava(te) või säilitatava(te) kemikaali(de)ga otseselt kokkupuutuvad kestade (klapikorpuste) või eelvormitud kestavooderduste pinnad on valmistatud mis tahes järgmistest materjalidest:
 3. punktis 2B350.g.1 või 2B350.g.2 nimetatud klappidele projekteeritud komponendid, milles kõik toodetava(te), töödeldava(te) või säilitatava(te) kemikaali(de)ga otseselt kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud 'korrosioonile vastupidavatest materjalidest':
 - a. kestad (klapikorpused);
 - b. eelvormitud kestavooderdused;

▼ **M5**

2B350

g. (jätkub)

Tehnilised märkused

1.

Punktis 2B350.g tähendavad 'korrosioonile vastupidavad materjalid' järgmist:

- a. nikkel või sulamid, milles on üle 40 massiprotsendi niklit.
- b. sulamid, milles on üle 25 massiprotsendi niklit ja üle 20 massiprotsendi kroomi;
- c. fluoropolümeerid (polümeersed või elastomeersed materjalid, milles on üle 35 massiprotsendi fluori);
- d. klaas (sh klaasistatud või emailleeritud katted või klaasvooderdus);
- e. tantaal või tantaali sulamid;
- f. titaan või titaani sulamid;
- g. tsirkoonium või tsirkooniumi sulamid;
- h. nioobium (kolumbium) või nioobiumi sulamid;
- i. järgmised keraamilised materjalid:

1. ränikarbiid puhtusega 80 või rohkem massiprotsenti;
2. alumiiniumoksiid puhtusega 99,9 või rohkem massiprotsenti;
3. tsirkooniumoksiid.

2.

'nimimõõt' tähistab sisendava ja väljundava läbimõõtudest väiksemat;

- h. mitmeseinalised torud lekkeavastamise avaga, mille kõik töödeldava(te) või säilitatava(te) kemikaali(de)ga otseselt kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud mis tahes järgmistest materjalidest:

1. 'sulamid', milles on üle 25 massiprotsendi niklit ja üle 20 massiprotsendi kroomi;
2. fluoropolümeerid (polümeersed või elastomeersed materjalid, milles on üle 35 massiprotsendi fluori);
3. klaas (sh klaasistatud või emailleeritud katted või klaasvooderdus);
4. grafiit või 'süsinikgrafiit';
5. nikkel või 'sulamid', milles on üle 40 massiprotsendi niklit.
6. tantaal või tantaali 'sulamid';
7. titaan või titaani 'sulamid';
8. tsirkoonium või tsirkooniumi 'sulamid' või
9. nioobium (kolumbium) või nioobiumi 'sulamid';

- i. mitmetihendilised ja tihendita pumbad tootja poolt spetsifitseeritud maksimaalse voolukiirusega üle 0,6 m³/h või vaakumpumbad tootja poolt spetsifitseeritud maksimaalse voolukiirusega üle 5 m³/h (standardtingimustel: temperatuuril 273 K (0 °C) ja rõhul 101,3 kPa), muud kui punktis 2B233 nimetatud; ning selliste pumpade korpused (pumbakered), eelvormitud kerevooderdused, tiivikud, rootorid või jugapumbapihustid, mille otseselt töödeldava(te) kemikaali(de)ga kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud järgmistest materjalidest:

▼ **M5**

2B350

θ. (jätkub)

1. 'sulamid', milles on üle 25 massiprotsendi niklit ja üle 20 massiprotsendi kroomi;
2. keraamika;
3. ferrosilikoon (suure ränisisaldusega rauasulamid);
4. fluoropolümeerid (polümeersed või elastomeersed materjalid, milles on üle 35 massiprotsendi fluori);
5. klaas (sh klaasistatud või emailleeritud katted või klaasvooderdus);
6. grafiit või 'süsinikgrafiit';
7. nikkel või 'sulamid', milles on üle 40 massiprotsendi niklit;
8. tantaal või tantaali 'sulamid';
9. titaan või titaani 'sulamid';
10. tsirkoonium või tsirkooniumi 'sulamid' või
11. nioobium (kolumbium) või nioobiumi 'sulamid';

Tehniline märkus

Punktis 2B350.i. nimetatud mõiste „tihend” osutab ainult neile tihenditele, mis puutuvad otseselt kokku töödeldava(te) (või loodavate) kemikaali(de)ga ja pakuvad tihendamise rakendust juhul, kui pöörlev või edasi-tagasi liikuv ajamivõll läbib pumbakorpus.

- j. punktis 1C350 nimetatud kemikaalide hävitamiseks ettenähtud põletusseadmed, mis on varustatud spetsiaalselt kavandatud jäätmete etteandesüsteemiga, spetsiaalsete käsitsemisseadmetega ning põletuskambri keskmise temperatuuriga üle 1 273 K (1 000 °C), mille kõik jäätmete etteandesüsteemi kemikaalidega otseselt kokkupuutuvad tööpinnad on valmistatud mis tahes järgmistest materjalidest:

1. 'sulamid', milles on üle 25 massiprotsendi niklit ja üle 20 massiprotsendi kroomi;
2. keraamika või
3. nikkel või 'sulamid', milles on üle 40 massiprotsendi niklit.

Märkus Punkti 2B350 tähenduses ei määra tihendusfunktsiooni täitvad muhvid, topendid, tihendid, kruvid, seibid ja muud materjalid kontrollimise staatust, eeldades et need komponendid on loodud vahetatavatena.

Tehnilised märkused

1. 'süsinikgrafiit' on amorfse süsiniku ja grafiidi segu, milles grafiidisaldus on 8 massiprotsenti või rohkem;
2. Eespool esitatud punktides loetletud materjalides on 'sulam', mille suhtes pole antud konkreetset elemendi kontsentratsiooni, selline sulam, milles nimetatud metall moodustab suurema massiprotsendi kui mõni teine element.

▼ **M5**

2B351 Mürgiste gaaside seiresüsteemid ja nende eriotstarbelised detektor-komponendid, mida ei ole punktis 1A004 nimetatud, ning detektorid, andurseedmed ja nende jaoks ette nähtud asendatavad andurpadrunid:

- a. kavandatud pidevaks toimimiseks ja kasutatavad keemiliste rüндаinete ja punktis 1C350 nimetatud kemikaalide avastamiseks kontsentratsioonidel alla 0,3 mg/m³ või
- b. ainete avastamiseks, millel on koliinesteraasi inhibeeriv mõju.

2B352 Seadmed bioloogiliste materjalide käitlemiseks:

- a. kompleksed isolaatorid, mis vastavad ohutustasemetele P3 või P4.

Tehniline märkus

P3 või P4 (BL3, BL4, L3, L4) ohutustasemed on määratletud Maailma Terviseorganisatsiooni laboratooriumide bioohutuse käsiraamatus (WHO Laboratory Biosafety Manual) (kolmas väljaanne, Genf 2004).

- b. järgmised fermentaatorid ja komponendid:
 1. fermentaatorid, mida on ilma aerosoolide keskkonda sattumise riskita võimalik kasutada patogeensete „mikroorganismide” ja elusrakkude kultiveerimiseks, et valmistada patogeenseid viiruseid või toksiine, üldmahuga 20 liitrit või enam;
 2. järgmised komponendid on valmistatud punktis 2B352.b.1. nimetatud fermentaatorite jaoks:
 - a. kohapeal (*in situ*) steriliseeritavad või desinfitseeritavad kultiveerimise kambrid;
 - b. kultiveerimise kambri kinnitusseadmed;
 - c. protsessi kontrollimise üksused, mille abil saab samaaegselt valvata ja kontrollida kahte või enamat kääritamissüsteemi parameetrit (nt temperatuur, pH, toitained, kokkupuude, lahustunud hapnik, õhuvool, vahukontroll);

Tehniline märkus

Punkti 2B352.b. tähenduses hõlmavad fermentaatorid bioreaktoreid, ühekordseks kasutamiseks mõeldud bioreaktoreid, kemostaate ja pidevvoolusüsteeme.

- c. tsentrifugaalseparaatorid, mis ilma aerosoolide keskkonda sattumise riskita võimaldavad pidevat separeerimist ning millel on kõik järgmised omadused:
 1. läbivoolukiirus üle 100 liitri tunnis;
 2. komponendid on valmistatud poleeritud roostevabast terasest või titaanist;
 3. ühe- või mitmekordse tihendusega ühendused auru sisaldavas keskkonnas ja
 4. kohapeal (*in situ*) auruga steriliseeritav, ilma seadme eelneva demontaažita.

Tehniline märkus

Tsentrifugaalseparaatorid sisaldavad ka dekanteerimisseadmeid.

▼ **M5**

2B352

(jätkub)

d. ristvoolu filtratsiooniaparatuur ja järgmised komponendid:

1. ristvoolu filtratsiooniaparatuur, mis võimaldab patogeensete mikroorganismide, viiruste, toksiinide või rakukultuuride separeerimist ning millel on kõik järgmised omadused:

a. filtri kogupindala 1 m² või rohkem ja

b. millel on mis tahes järgmine omadus:

1. kohapeal (*in situ*) steriliseeritav või desinfitseeritav või

2. kasutab vahetatavaid või ühekordseid filtreerimiskomponente;

Tehniline märkus

Punktis 2B352.d.1.b tähendab steriliseerimine kõigi eluvõimeliste mikroobide elimineerimist aparatuurilt füüsikaliste mõjurite (nt aur) või keemiliste toimeainete kasutamise teel. Desinfitseerimine tähendab potentsiaalse mikroobidega nakkavuse kõrvaldamist aparatuurilt bakteritsiidsete keemiliste toimeainete kasutamise teel. Desinfektsioon ja steriliseerimine erinevad hügieeniliseks tegemisest (sanitisation), mis tähendab puhastamist, mille eesmärk on aparatuuril mikroobe vähendada ilma, et saavutataks tingimata täielik mikroobidega nakkavuse või kõigi elujõuliste mikroobide kõrvaldamine.

Märkus Punkt 2B352.d. ei hõlma pöördosmooseseadmeid, nagu on kindlaks määratud tootja poolt.

2. ristvoolu filtratsiooniaparatuuri osad (nt moodulid, elemendid, kassetid, padrunid, plokid või plaadid), mille filtripindala on iga osa puhul vähemalt 0,2 m² ja mis on kavandatud kasutamiseks punktis 2B352.d. määratletud ristvoolu filtratsiooniaparatuuris;

e. auruga steriliseeritav vaakumsublimatsioonkuivatamise seade kondensaatori suutlikkusega 10–1 000 kg jääd 24 tunni jooksul;

f. järgmised kaitsevahendid:

1. pool- või täiskaitseülikonnad või mütsid, mis sõltuvad nende külge kinnitatud välisest õhuvarustussüsteemist ning mida käitatakse ülerõhul;

Märkus Punkt 2B352.f.1 ei hõlma ülikondi, mis on ette nähtud kasutamiseks koos kompaktsed hingamisseadmega.

2. III klassi bioloogiliselt ohutud ruumid või isolaatorid, mis vastavad samadele toimimisstandarditele;

Märkus Punktis 2B352.f.2 osutatud isolaatorid hõlmavad painduvaid isolaatoreid, eksikaatoreid, anaeroobseid kambreid, kinnasbokse ja laminaarse voolu kardinaid (suletud vertikaalse vooluga).

g. aerosoolide inhalatsioonikambrid, mis on konstrueeritud katseteks „mikroorganismide”, viiruste või „toksiinide” aerosoolidega, mahuga 1 m³ või rohkem;

▼ **M5**

2B352 (jätkub)

h. pihustuskuivatamise seadmed, mis on võimelised kuivatama toksiine või patogeenseid mikroorganisme, millel on kõik järgmised omadused:

1. vee aurustamisvõimsus $\geq 0,4$ kg/h ja ≤ 400 kg/h;
2. suutlikkus genereerida tüüpilise suurusega keskmise toote osakesi ≤ 10 μm olemasolevate tarvikutega või nõutavat osakeste suurust genereerida võimaldava pihustuskuivati otsakute minimaalse muutmise teel ja
3. kohapeal (*in situ*) steriliseeritavad või desinfitseeritavad.

2C **Materjalid**

Puuduvad.

2D **Tarkvara**

2D001 „Tarkvara”, mis erineb punktis 2D002 nimetatud „tarkvarast” järgmiselt:

- a. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktides 2A001 või 2B001 nimetatud seadmete „arendamiseks” või „tootmiseks”;
- b. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktides 2A001.c, 2B001 või 2B003– 2B009 nimetatud seadmete „kasutamiseks”.

Märkus Punkt 2D001 ei hõlma töötlemise programmide „tarkvara”, mis loob „arvjuhtimise” koodi erinevate osade töötlemiseks.

2D002 „Tarkvara” elektroonilistele seadmetele, ka siis, kui see asub pidevalt salvestatuna elektroonilises seadmes või süsteemis, mis võimaldab sellistel seadmetel või süsteemidel toimida „arvjuhitavate” moodulitena ja mis suudab koordineerida üheaegselt enam kui nelja telje liikumist „kontuurjuhtimiseks”.

Märkus 1 Punkt 2D002 ei hõlma „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud 2. kategoorias nimetatata tööpinkide kasutamiseks.

Märkus 2 Punkt 2D002 ei hõlma „tarkvara” punktis 2B002 määratletud kaupadele. Punktides 2D001 ja 2D003 määratletud kaupade „tarkvara” kohta vaata punkti 2B002.

Märkus 3 2D002 ei hõlma „tarkvara”, mida eksporditakse 2. kategoorias nimetatamata esemetega, ja nende kasutamiseks vajalikku minimaalset „tarkvara”.

2D003 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 2B002 nimetatud seadmete kasutamiseks, millega konverteeritakse optiline disain, töödeldava eseme mõõtmed ja materjali eemaldamise funktsioonid „arvjuhtimise” käsklustesse, et saada soovitud töödeldava eseme vorm.

▼ **M5**

2D101 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktides 2B104, 2B105, 2B109, 2B116, 2B117 või 2B119–2B122 nimetatud seadmete „kasutamiseks”.

NB! VT KA PUNKT 9D004.

2D201 „Tarkvara”, mis on ette nähtud punktides 2B204, 2B206, 2B207, 2B209, 2B219 või 2B227 nimetatud seadmete „kasutamiseks”.

2D202 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 2B201 nimetatud seadmete „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”.

Märkus Punkt 2D202 ei hõlma töötlemise programmide „tarkvara”, mis loob „arvjuhtimise” käskluskoodi, kuid ei luba seadmete otsest kasutamist erinevate osade töötlemiseks.

2D351 „Tarkvara”, mis erineb punktis 1D003 nimetatud „tarkvarast”, on spetsiaalselt projekteeritud või kohandatud punktis 2B351 nimetatud seadmete „kasutamiseks”.

2E Tehnoloogia

2E001 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia” punktides 2A, 2B või 2D nimetatud seadmete või tarkvara arendamiseks.

Märkus Punkt 2E001 hõlmab „tehnoloogiat”, mis on ette nähtud indikaatorsüsteemide integreerimiseks punktis 2B006.a nimetatud koordinaatmõõtemasinatega.

2E002 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktis 2A või 2B nimetatud seadmete „tootmiseks”.

2E003 Muu tehnoloogia:

a. „tehnoloogia” töötlemisprogrammide ettevalmistamiseks või muutmiseks vajaliku interaktiivgraafika „arenduseks” „arvjuhtimis” moodulite integreeritud osana;

b. metallitöötlemise tootmisprotsesside „tehnoloogia”:

1. spetsiaalselt järgnevalt loetletud protsesside jaoks loodud tööriistade, matriitside ja rakiste konstrueerimise „tehnoloogia”:

a. „üliplastne vormimine”;

b. „difusioonkeevitus” või

c. „otsetoimehüdropressimine”;

2. tehnilised andmed protsessi meetodite või parameetrite kohta, millega juhitakse järgmist:

a. alumiiniumi-, titaani- või „supersulamite” „üliplastne vormimine”:

1. pinna ettevalmistus;

2. deformatsiooni kiirus;

3. temperatuur;

4. rõhk;

▼ **M5**

2E003

b. 2. (jätkub)

b. titaani- või „supersulamite” „difusioonkeevitus”:

1. pinna ettevalmistus;
2. temperatuur;
3. rõhk;

c. alumiiniumi- või titaanisulamite „otsetoimehüdropressimine”:

1. rõhk,
2. protsessi kestus;

d. titaani-, alumiiniumi- või „supersulamite” „kuumisostaat-tihendamine”:

1. temperatuur;
2. rõhk;
3. protsessi kestus;

e. õhusõidukite tarindite tootmiseks hüdraulilise venitamisega vormimismasinatega ja nende juurde kuuluvate matriitside „arendamise” või „tootmise” „tehnoloogia”;

f. tööpingi „arvjuhtimis” moodulis olevatest projekteerimisandmetest juhtimiskäskude moodustamise generaatori (nt töötlemisprogrammid) „arendamise” „tehnoloogia”;

g. „tehnoloogia” integratsiooni „tarkvara” „arendamiseks” ekspert-süsteemide sisseviimiseks „arvjuhitavatesse” moodulitesse, tootmispindadel toiminguotsuste edendatud toetamiseks;

h. „tehnoloogia” mitteelektronsete põhimike (substraatide) (määratletud alljärgneva tabeli 3. veerus) anorgaaniliste pinnakatetega või anorgaaniliste muundatud pinnakatetega (määratletud järgmise tabeli 2. veerus) katmiseks protsessides, mis on määratletud järgmise tabeli 1. veerus ning on defineeritud tehnilises märkuses.

Märkus Tabel ning tehniline märkus on esitatud punkti 2E301 järel.

NB! Nimetatud tabelit tuleks tõlgendada nii, et selles määratakse konkreetse pindamismenetluse tehnoloogia kindlaks vaid juhul, kui 3. veerus esitatud lõplikud kihid on märgitud punktis, mis paikneb otse asjaomast substraati märkiva 2. veerus oleva punkti vastas. Näiteks keemilist aurustamist-sadestamist (CVD) hõlmava pindamismenetluse tehnilised andmed puudutavad neid juhte, kus silitsiididega pinnatakse süsinik-süsinik-, keraamiliste ja metall „põhiainete” „komposiit” substraate, kuid ei kehti siis, kui silitsiididega pinnatakse 'kövasulamvolframkarbiid'- (16) ja 'ränikarbiid' (18) -substraate Teisel juhul ei nimetata lõplikke kihte (silitsiidid) 3. veeru punktis, mis asub otse 2. veeru selle punkti vastas, kus on loetletud 'kövasulamvolframkarbiid' (16) ja 'ränikarbiid' (18).

▼ **M5**

- 2E101 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktides 2B004, 2B009, 2B104, 2B109, 2B116, 2B119–2B122 või 2D101 nimetatud „tarkvara” või seadmete „kasutamiseks”.
- 2E201 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktides 2A225, 2A226, 2B001, 2B006, 2B007.b, 2B007.c, 2B008, 2B009, 2B201, 2B204, 2B206, 2B207, 2B209, 2B225–2B233, 2D201 või 2D202 nimetatud „tarkvara” „kasutamiseks”.
- 2E301 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktides 2B350–2B352 nimetatud kaupade „kasutamiseks”.

*Tabel***Pinnakatmise tehnikad**

1. Pindamismenetlus (1) (*)	2. Substraat	3. Lõplikud kihid
A. Keemiline aurustamine-sadestamine (CVD)	„Supersulamid”	Alumiiniidid sisemiste läbiviikude jaoks
	Keraamika (19) ja vähepaisuvad klaasid (14)	Silitsiidid
		Karbiidid
		Dielektrilised kihid (15)
		Teemant
		Teemandilaadne süsinik (17)
	Süsinik-süsinik, keraamiliste ja metall „põhiainete” „komposiidid”	Silitsiidid
		Karbiidid
		Raskuslavad metallid
		Nende segud (4)
		Dielektrilised kihid (15)
Termoaurustamine / füüsikaline aurustamine-sadestamine (TE-PVD)	Kõvasulamvolframkarbiid (16), ränikarbiid (18)	Alumiiniidid
		Legeeritud alumiiniidid (2)
		Boornitriid
		Karbiidid
	Molübdeen ja molübdeenisulamid	Volfram
		Nende segud (4)
		Dielektrilised kihid (15)
		Dielektrilised kihid (15)
	Berüllium ja berülliumisulamid	Dielektrilised kihid (15)
		Teemant
		Teemandilaadne süsinik (17)
		Dielektrilised kihid (15)
	Andur-akna materjalid (9)	Teemant
		Teemant
		Teemandilaadne süsinik (17)

▼ M5

1. Pindamismenetlus (1) (*)	2. Substraat	3. Lõplikud kihid
B.1. Füüsikaline aurustamine-sadestamine (PVD): Elektronkiire abil toimuv aurustamine-sadestamine (EB-PVD)	„Supersulamid”	Legeeritud silitsiidid Legeeritud alumiinidid (2) MCrAlX (5) Muundatud tsirkooniumoksiid (12) Silitsiidid Alumiinidid Nende segud (4)
	Keraamika (19) ja vähepaisuvad klaasid (14)	Dielektrilised kihid (15)
	Korrosioonikindel teras (7)	MCrAlX (5) Muundatud tsirkooniumoksiid (12) Nende segud (4)
	Süsinik-süsinik, keraamiliste ja metall „põhiainete” „komposiidid”	Silitsiidid Karbiidid Rasksulavad metallid Nende segud (4) Dielektrilised kihid (15) Boomitriid
	Kõvasulamvolframkarbiid (16), ränikarbiid (18)	Karbiidid Volfram Nende segud (4) Dielektrilised kihid (15)
	Molübdeen ja molübdeenisulamid	Dielektrilised kihid (15)
	Berüllium ja berülliumisulamid	Dielektrilised kihid (15) Boriidid Berüllium
	Andur-akna materjalid (9)	Dielektrilised kihid (15)
	Titaanisulamid (13)	Boriidid Nitriidid
	Keraamika (19) ja vähepaisuvad klaasid (14)	Dielektrilised kihid (15) Teemandisarnane süsinik (17)
B.2. Ioonide takistikuumutuse füüsikaline auru sadestamine (PVD) (ioonpindamine)	Süsinik-süsinik, keraamiliste ja metall „põhiainete” „komposiidid”	Dielektrilised kihid (15)
	Kõvasulam volframkarbiid (16), ränikarbiid	Dielektrilised kihid (15)
	Molübdeen ja molübdeenisulamid	Dielektrilised kihid (15)
	Berüllium ja berülliumisulamid	Dielektrilised kihid (15)

▼ M5

1. Pindamismenetlus (1) (*)	2. Substraat	3. Lõplikud kihid
B.3. Füüsikaline aurustamine-sadestamine (PVD): „laser” aurustamine	Andur-akna materjalid (9)	Dielektrilised kihid (15) Teemandilaadne süsinik (17)
	Keraamika (19) ja vähepaisuvad klaasid (14)	Silitsiidid Dielektrilised kihid (15) Teemandilaadne süsinik (17)
	Süsinik-süsinik, keraamiliste ja metall „põhiainete” „komposiidid”	Dielektrilised kihid (15)
	Kõvasulam volframkarbiid (16), ränikarbiid	Dielektrilised kihid (15)
	Molübdeen ja molübdeenisulamid	Dielektrilised kihid (15)
	Berüllium ja berülliumisulamid	Dielektrilised kihid (15)
	Andur-akna materjalid (9)	Dielektrilised kihid (15) Teemandilaadne süsinik
B.4. Füüsikaline aurustamine-sadestamine (PVD): Katoodkaarlahendus	„Supersulamid”	Legeeritud silitsiidid Legeeritud aluminiidid (2) MCrAlX (5)
	Polümeerid (11) ja orgaaniliste „põhiainete” „komposiidid”	Boriidid Karbiidid Nitriidid Teemandilaadne süsinik (17)
C. Tahke tsementiitimine (vt A ülal pulber-kontaktita (out-of-pack) tsementimine) (10)	Süsinik-süsinik, keraamiliste ja metall „põhiainete” „komposiidid”	Silitsiidid Karbiidid Nende segud (4)
	Titaanisulamid (13)	Silitsiidid Aluminiidid Legeeritud aluminiidid (2)
	Rasksulavad metallid ja sulamid (8)	Silitsiidid Oksiidid
D. Plasmapihustus	„Supersulamid”	MCrAlX (5) Muundatud tsirkooniumoksiid (12) Nende segud (4) Kulutatav nikkelgrafiit Kulutatavad materjalid, mis sisaldavad Ni-Cr-Al Kulutatav Al-Si-polüester Legeeritud aluminiidid (2)

▼ M5

1. Pindamismenetlus (1) (*)	2. Substraat	3. Lõplikud kihid
	Alumiiniumsulamid (6)	MCrAlX (5) Muundatud tsirkooniumoksiid (12) Silitsiidid Nende segud (4)
	Rasksulavad metallid ja sulamid (8)	Alumiinidid Silitsiidid Karbiidid
	Korrosioonikindel teras (7)	MCrAlX (5) Muundatud tsirkooniumoksiid (12) Nende segud (4)
	Titaanisulamid (13)	Karbiidid Alumiinidid Silitsiidid Legeeritud alumiinidid (2) Kulutatav nikkelgrafiit Kulutatavad materjalid, mis sisaldavad Ni-Cr-Al Kulutatav Al-Si-polüester
E. Mudasadestus	Rasksulavad metallid ja sulamid (8)	Klaasistatud silitsiidid Klaasistatud alumiinidid, v.a takistus- kütteelemendid
	Süsinik-süsinik, keraamiliste ja metall „põhiainete” „komposiidid”	Silitsiidid Karbiidid Nende segud (4)
F. Atomisatsioonsadestamine	„Supersulamid”	Legeeritud silitsiidid Legeeritud alumiinidid (2) Väärismetallidega muundatud alumiinidid (3) MCrAlX (5) Muundatud tsirkooniumoksiid (12) Plaatina Nende segud (4)
	Keraamika ja vähepaisuvad klaasid (14)	Silitsiidid Plaatina Nende segud (4) Dielektrilised kihid (15) Teemandilaadne süsinik (17)

▼ M5

1. Pindamismenetlus (1) (*)	2. Substraat	3. Lõplikud kihid
	Titaanisulamid (13)	Boriidid Nitriidid Oksiidid Silitsiidid Aluminiidid Legeeritud aluminiidid (2) Karbiidid
	Süsinik-süsinik, keraamiliste ja metall „põhiainete” „komposiidid”	Silitsiidid Karbiidid Rasksulavad metallid Nende segud (4) Dielektrilised kihid (15) Boornitriid
	Kõvasulamvolframkarbiid (16), ränikarbiid (18)	Karbiidid Volfram Nende segud (4) Dielektrilised kihid (15) Boornitriid
	Molübdeen ja molübdeenisulamid	Dielektrilised kihid (15)
	Berüllium ja berülliumisulamid	Boriidid Dielektrilised kihid (15) Berüllium
	Andur-akna materjalid (9)	Dielektrilised kihid (15) Teemandilaadne süsinik (17)
	Rasksulavad metallid ja sulamid (8)	Aluminiidid Silitsiidid Oksiidid Karbiidid
G. Ioonlegeerimine	Kõrgtemperatuursete laagriterased	Lisandid: kroom, tantaal või niobium (kolumbium)
	Titaanisulamid (13)	Boriidid Nitriidid
	Berüllium ja berülliumisulamid	Boriidid
	Kõvasulam volframkarbiid (16)	Karbiidid Nitriidid

(*) Sulgudes olevad numbrid viitavad märkustele, mis on esitatud käesoleva tabeli järel.

▼M5

TABEL – PINNAKATMISE TEHNIKAD – MÄRKUSED

1. Mõiste 'pindamismenetlus' hõlmab nii pinnakatte parandamist ja uuendamist kui ka originaalpinnakatmist.
2. Mõiste 'legeeritud aluminiidkate' sisaldab ühe- või mitmeastmelist katmist, mille kestel element või elemendid on sadestatud enne või ka samaaegselt aluminiidiga, ka siis, kui need elemendid sadestatakse erineva pindamismenetluse abil. See ei sisalda aga mitmekordset üheastmelist tahke tsementiitumise menetluse kasutamist legeeritud aluminiidikihi saamiseks.
3. Mõiste 'väärismetallidega muundatud aluminiidkate' hõlmab mitmeastmelisi kihte, milles väärismetall või väärismetallid on kantud põhimikule enne aluminiidiga katmist mõne muu pindamismenetluse abil.
4. Mõiste 'nende segud' sisaldab infiltreeritud aineid, nende astmelisi segusid, samaaegseid kaassadestamisi ja mitmekihilisi sadestamisi ning on saadud ühe või enama tabelis nimetatud pindamismenetluse teel.
5. 'MCrAlX' tähistab pindamissulamit, kus „M” tähistab koobaltit, rauda, niklit või nende kombinatsioone ning „X” tähistab hafniumi, ütriumi, räni, tantaali mis tahes koguses või teisi tahtlikke lisandeid üle 0,01 massiprotsendi mitmesugustes kombinatsioonides ning suhetes, välja arvatud
 - a. CoCrAlY-katted, mis sisaldavad vähem kui 22 massiprotsenti kroomi, vähem kui 7 massiprotsenti alumiiniumi ja vähem kui 2 massiprotsenti ütriumi;
 - b. CoCrAlY-katted, mis sisaldavad 22–24 massiprotsenti kroomi, 10–12 massiprotsenti alumiiniumi ja 0,5–0,7 massiprotsenti ütriumi, või
 - c. NiCrAlY-katted, mis sisaldavad 21–23 massiprotsenti kroomi, 10–12 massiprotsenti alumiiniumi ja 0,9–1,1 massiprotsenti ütriumi.
6. Mõiste 'alumiiniumisulam' tähendab sulameid, mille tõmbetugevus on 190MPa või rohkem, mõõdetuna temperatuuril 293 K (20 °C).
7. Mõiste 'korrosioonikindel teras' tähendab AISI (American Iron and Steel Institute (Ameerika raua ja terase instituut)) 300 seeria või vastavale riigisisesele standardile vastavaid terasesorte.
8. 'Raskuslavad metallid ja sulamid' hõlmavad järgmisi metalle ja nende sulameid: nioobium (kolumbium), molübdeen, volfram ja tantaal.
9. 'Andur-aknamaterjalid' on järgmised: alumiiniumoksiid, räni, germaanium, tsinksulfiid, tsinkseleniid, galliumarseniid, teemant, galliumfosfiid, safiir ning järgmiste metallide halogeniidid: tsirkooniumfluoriidist ja hafniumfluoriidist koosnevad andur-aknamaterjalid, mille läbimõõt on üle 40 mm.
10. 2. kategooria ei hõlma üheastmelist massiivsete turbiinilabade tahke tsementiitumise „tehnoloogiat”.
11. Järgmised polümeerid: polüimiid, polüester, polüsulfiid, polükarbonaadid ja polüuretaanid.
12. 'Muundatud tsirkooniumoksiid' tähendab, et tsirkooniumis on lisandina muude metallide okside (nt kaltsiumoksiid, magneesiumoksiid, ütriumoksiid, hafniumoksiid, haruldaste muldmetallide oksiidid), et stabiliseerida kindlaid

▼ M5

- kristallograafilisi faase ja faaside ühendeid. Termobarjäärpinne tsirkooniumoksiidist, mis on kaltsiumoksiidiga või magneesiumoksiidiga muundatud segamise või kokkusulutamise teel, ei kuulu kontrolli alla.
13. 'Titaanisulamid' tähendavad ainult kosmoselendude jaoks kasutatavaid sulameid, mille temperatuuril 293 K (20 °C) mõõdetud tõmbetugevus on 900MPa või rohkem.
 14. 'Vähepaisuvad klaasid' tähendavad klaase, mille temperatuuril 293 K (20 °C) mõõdetud soojusliku paisumise tegur on $1 \times 10^{-7} \text{ K}^{-1}$ või vähem.
 15. 'Dielektrilised kihid' on pinnakatted, mis koosnevad paljudest dielektrilise materjali kihtidest, mille erinevate murdumisnäitajatega ainete kombinatsioonide planeeritud interferentsiomadused on kasutatud erinevate lainepikkusvahemike peegeldamiseks, ülekandmiseks või neelamiseks. Dielektrilised kihid tähendavad rohkem kui nelja dielektrilist kihti või dielektrik/metall „komposiit” kihti.
 16. 'Kõvasulamvolframkarbiid' ei hõlma löike- ja vormimisinstrumentide materjale, mis koosnevad volframkarbiidist/(koobalt, nikkel), titaankarbiidist/(koobalt, nikkel), kroomkarbiidist/nikkel-kroom ja kroomkarbiidist/nikkel.
 17. Hõlmatud ei ole „tehnoloogia”, mis on spetsiaalselt kavandatud teemandidaadse süsiniku sadestamiseks järgmistele materjalidele:

magnetketta ajurid ja magnetpead, ühekordse kasutusega kaupade tootmise seadmed, kraanide klapid, valjuhääldite akustilised membraanid, autode mootoriosad, löiketerad, stantsimise-pressimise matriitsid, kontorite automatiseerimise seadmed, mikrofonid ning meditsiinitehnika või vormid vähem kui 5 %-lise berülliumi sisaldusega sulamitest toodetud plastide valamiseks või vormimiseks.
 18. 'Ränikarbiid' ei hõlma löike- ning vormimisinstrumentide materjale.
 19. Keraamilised põhimikud ei hõlma käesolevas tähenduses keraamilisi materjale, mis sisaldavad 5 massiprotsenti või rohkem savi või tsementi kas eraldi komponentidena või kombinatsioonis.

TABEL – PINNAKATMISE TEHNIKAD – TEHNILINE MÄRKUS

Tabeli 1. veerus määratud menetlused on järgmised:

- a. keemiline aurustamine-sadestamine (CVD) on pinnakatmise või pinna muundamise protsess, mille kestel metall, sulam, dielektriline või keraamiline „komposiit” sadestatakse kuumutatud põhimikule. Gaasilised reageerivad ained lagunevad või ühinevad põhimiku läheduses, põhjustades soovitud elemendi, sulami või ühendi sadestumise põhimikule. Energiat sellise lagunemise või keemilise reaktsiooni läbiviimiseks saab juurde anda põhimiku kuumutamise, huumlahendusplasma või „laser” kiirguse abil.

NB 1! CVD sisaldab järgmisi menetlusi: sadestamine suunatud gaasivoo abil, ilma otsese põhimiku pulberkontaktita (out-of-pack), CVD-katmine pulseeriva rõhu juures, kontrollitud idustamisega termineline sadestamine (CNTD), plasmaaktiveeritud või plasma osalusel CVD menetlused.

NB 2! Pulberkontakt tähendab, et põhimik on pulbrisegusse uputatud.

NB 3! Gaasilisi reageerivaid aineid, mida kasutatakse pulberkontaktita menetlustes, toodetakse samu põhireaktsioone ja parameetreid kasutades nagu tahke tsementiitumise protsessiski, välja arvatud see, et kaetav põhimik pole otseses kokkupuutes pulbriseguga.

▼ **M5**

- b. termoaurustamine / füüsikaline aurustamine-sadestamine (TE-PVD) on pinnakatmise menetlus, mis viiakse läbi vaakumis rõhul vähem kui 0,1 Pa ja milles kasutatakse katematerjali aurustamiseks soojusallikat. Selle menetluse käigus kondenseerub või sadestub aurustunud aine sobival asetatud põhimiku pinnale.

Lisagaaside juhtimine vaakumkambris pinnakatmise protsessi ajal sünteesimaks ühendkatteid on tavaline menetluse modifikatsioon.

Ioon- või elektronkiirte või plasma kasutamine pinnakatte sadestumise aktiveerimiseks või aitamiseks on samuti selle tehnika tavaline modifikatsioon. Menetluse üheks iseloomulikuks jooneks võib olla protsessi käigus monitoride kasutamine katete paksuse ja optiliste parameetrite mõõtmiseks.

Järgmised protsessid on iseloomulikud TE-PVD-protsessid.

1. Elektronkiire abil toimival aurustamisel-sadestamisel (PVD) kasutatakse elektronkiirt katet moodustava aine soojendamiseks ning aurustamiseks.
2. Ioonide abil toimuva takistusliku kuumutamise tekitatud aurustamisel-sadestamisel kasutatakse takistuslikke elektrilisi soojusallikaid kombinatsioonis põrkuvate ioonkiirtega, et saavutada reguleeritud ühtlast aurustatud katteaine voogu.
3. „Laser” aurustamisel kasutatakse kas impulss- või pidevaine „laser” kiiri katet moodustava aine aurustamiseks.
4. Katoodsadestamisel kasutatakse pinnakatet moodustavast ainest kuluvat katoodi ja kaarlahendust, mis süüdatakse hetkelisel katoodi ja pinna kokkupuutel. Kaare kontrollitav liikumine kulutab katoodi pinda, moodustades üliioniseeritud plasma. Anoodiks võib kasutada kas katoodi lähedusseisolaatori kaudu kinnitatud koonust või kambrit. Mittesirgjoonelise sadestamise korral kasutatakse põhimiku eelpingestamist.

***NB!** See definitsioon ei hõlma juhuslikku katoodsadestamist eelpingestamata põhimikele.*

5. Ioonpindamine on üks erijuht üldisest termoaurustamise / füüsikalise aurustamise-sadestamise (TE-PVD) menetlusest, mille käigus kasutatakse plasmata või ioonallikat sadestatava aine ioniseerimiseks ning sadestatava aine eraldamiseks plasmast rakendatakse põhimikule negatiivset eelpinget. Reageerivate ainete protsessi kaasamine, tahkiste aurustamine protsessikambris ning protsessi käigus monitoride kasutamine katete paksuse ja optiliste parameetrite mõõtmiseks on selle menetluse tavalised modifikatsioonid.
- c. Tahke tsementiitumine on pinna muundamis- või katmismenetlus, milles põhimik on asetatud pulbrisegusse (pakend), mis koosneb järgmisest:
1. sadestatavad metallipulbrid (tavaliselt alumiinium, kroom, räni või nende segud);
 2. aktivaator (tavaliselt halogeniidisool) ja
 3. inertne pulber, tavaliselt alumiiniumoksiid.

Põhimik ja pulbrisegu asetatakse retorti, mida kuumutatakse katte sadestamiseks piisava aja jooksul temperatuurivahemikus 1 030 K (757 °C) kuni 1 375 K (1 102 °C).

▼ **M5**

- d. Plasmapihustus on üks pinnakatmismenetlus, milles plasmata tekitab ja juhtiv plasmakahur võtab vastu kattematerjali pulbrit või traati, sulatab selle ning paiskab põhimikule, millel moodustubki homogeenne seotud kiht. Plasmapihustus on kas madalrõhu plasma pihustus või ülikiire plasma pihustus.

NB 1! Madal rõhk tähendab siin ümbritsevast rõhust madalamat rõhku.

NB 2! Ülikiire tähendab düüsisist väljuva gaasi kiirust, mis on suurem kui 750 m/s, arvutatuna 293 K (20 °C) juures rõhul 0,1 MPa.

- e. Mudasadestus on üks pinna muundamis- või katmismenetlus, milles orgaanilise sideainega vedelikus suspenseeritud metalli- või keraamikapulber kantakse põhimikule kas pihustamise, sukeldamise või pintsli abil, millele järgneb õhus või ahjus kuivatamine ning termotöötlemine, saavutamaks soovitud pinnakatet.
- f. Atomisatsioonsadestus on pinnakatmismenetlus, mis põhineb impulsi ülekande nähtusel, milles positiivsed ioonid kiirendatakse elektriväljas märklauda (kattevaine) pinna suunas. Põrkuvate ioonide kineetiline energia on piisav, et aatomeid märklaudast välja lüüa ning sadestada sobivalt asetatud põhimikule.

NB 1! Tabelis on viidatud vaid triood-, magnetron- või reaktiiv-atomisatsioonsadestamisele, mida kasutatakse katte nakkuvuse ja sadestuskii-ruse suurendamiseks ning raadiosageduslikult suurendatud atomisatsioonsadestamisel, mis võimaldab aurustada ka mittemetallilisi kattematerjale.

NB 2! Sadestumise aktiveerimiseks kasutatakse madalaenergeetilisi (alla 5 keV) ioonkiiri.

- g. Ioonleegerimine on üks pinna muundamis- või katmismenetlus, milles sulandav element ioniseeritakse, kiirendatakse potentsiaali gradiendi abil ning implanteeritakse põhimiku pinna piirkonnas. See hõlmab ka menetlusi, milles ioonleegerimine teostatakse samaaegselt elektronikiire abil toimuva aurustamise-sadestamise või atomisatsioonsadestamisega.

3. KATEGORIA – ELEKTROONIKA

3A Süsteemid, seadmed ja komponendid

Märkus 1 Punktis 3A001 või 3A002 (v.a punktides 3A001.a.3–3A001.a.10., 3A001.a.12. või 3A001.a.13) nimetatud selliste seadmete ja komponentide kontrolli alla kuulumine, mis on spetsiaalselt ette nähtud kasutamiseks muudes seadmetes või millel on samad funktsionaalsed omadused mis muudel seadmetel, määratakse nende muude seadmete kontrolli alla kuulumise-ga.

Märkus 2 Punktides 3A001.a.3–3A001.a.9., 3A001.a.12. või punktis 3A001.a.13 nimetatud selliste integraallülituste kontrolli alla kuulumine, mis on püsiprogrammeeritud või projekteeritud muude seadmete spetsiifiliste funktsioonide täitmiseks, määratakse nende seadmete kont-rolli alla kuulumise alusel, milles neid kasutatakse.

NB! Kui tootja või loataotleja ei suuda kindlaks määrata nende muude seadmete kontrolli alla kuulumist, määratakse nende integraallülituste kontrolli alla kuulumine punktides 3A001.a.3–3A001.a.9, 3A001.a.12 ja 3A001.a.13.

▼ M5

3A001 Järgmised elektroonilised komponendid ja spetsiaalselt nende jaoks projekteeritud komponendid:

a. järgmised üldise kasutusega integraallülitused:

Märkus 1 Selliste (valmis või poolvalmis) pooljuhtplaatide kontrolli alla kuulumist, mille otstarve on kindlaks määratud, hinnatakse punkti 3A001.a parameetrite põhjal.

Märkus 2 Integraallülituste tüübid:

- „monoliit-integraallülitused”;
- „ hübriidintegraallülitused”;
- „mitmekiibilised integraallülitused”;
- „kile-tüüpi integraallülitused”, kaasa arvatud räni-safiir-tüüpi integraallülitused;
- „optilised integraallülitused”;
- „kolmemõõtmelised integraallülitused”.

1. Integraallülitused, mis on planeeritud või arvestatud taluma kiirgust järgmiselt:

- a. kogudoos, mille väärtus on 5×10^3 Gy (räni) või rohkem;
- b. doosikiirus, mille väärtus on 5×10^6 Gy (räni)/s või rohkem või
- c. neutronite (1MeV ekvivalent) integreeritud vootihedus 5×10^{13} n/cm² või suurem räni korral või selle ekvivalent muude ainete korral.

Märkus Punkt 3A001.a.1.c ei hõlma metall-isolaator-pooljuht- (MIS) struktuure.

2. „Mikroprotsessori mikroskeemid”, „mikroarvuti mikroskeemid”, mikrokontrolleri mikroskeemid, liitpooljuhtidest valmistatud mäluintegraallülitused, analoog-digitaal-muundurid, digitaal-analoogmuundurid, „signaalitöötluseks” ettenähtud elektrooptilised või „optilised integraallülitused”, kasutaja poolt programmeeritavad loogikaseadmed, tundmatu otstarbega tavaintegraallülitused või integraallülitused, mis on ette nähtud kasutamiseks teadmata kontrollitavusega seadmes, Fourier’ kiirteisenduse (FFT) protsessorid, programmeeritavad elekterkustutusega püsimalud (EEPROM), väikmälud või staatilised muutmälud (SRAM), millel on mis tahes järgmine omadus:

- a. määratud toimima keskkonnatemperatuuril üle 398 K (125 °C);
- b. määratud toimima keskkonnatemperatuuril alla 218 K (– 55 °C);
- c. määratud toimima keskkonnatemperatuuril 218 K (– 55 °C) kuni 398 K (+ 125 °C).

Märkus Punkt 3A001.a.2 ei hõlma integraallülitusi, mida kasutatakse tsiviilotstarbelistes autodes või rongides.

▼ **M5**

3A001

a. (jätkub)

3. „Mikroprotsessori mikroskeemid”, „mikroarvuti mikroskeemid” ja mikrokontrolleri mikroskeemid, mis on valmistatud liitpooljuhist ja toimib taktsagedusel üle 40MHz.

Märkus Punkt 3A001.a.3 hõlmab digitaalseid signaalprotsessoreid, digitaalmaatriksprotsessoreid ja digitaalseid kaasprotsessoreid.

4. Ei kasutata.

5. Analoog-digitaalmuunduri (ADC) ja digitaal-analoogmuunduri (DAC) integraallülitused:

- a. analoog-digitaalmuundurid, millel on mis tahes järgmine omadus:

NB! VT KA PUNKT 3A101.

1. eraldusvõime üle 8 biti, kuid vähem kui 10 bitti, väljundsagedusega rohkem kui 1 000 miljonit sõna sekundis;
2. eraldusvõime üle 10 biti, kuid vähem kui 12 bitti, väljundsagedusega rohkem kui 300 miljonit sõna sekundis;
3. eraldusvõime 12 bitti, väljundsagedusega rohkem kui 200 miljonit sõna sekundis;
4. eraldusvõime üle 12 biti, kuid võrdne või vähem kui 14 bitti, väljundsagedusega rohkem kui 125 miljonit sõna sekundis või
5. eraldusvõime üle 14 biti, väljundsagedusega rohkem kui 20 miljon sõna sekundis.

Tehnilised märkused

1. Eraldusvõime n bitti vastab signaali amplituudi kvantimisele 2^n tasemeks.
2. Bittide arv väljundsõnas vastab ADC eraldusvõimele.
3. Väljundsagedus on muunduri maksimaalne väljundsagedus, sõltumata muunduri arhitektuurist ja ülevõendamisest.
4. 'Mitmekanaliliste ADCde' puhul väljundeid ei liideta ja väljundsagedus on iga kanali maksimaalne väljundsagedus.
5. 'Kombineeritud ADCde' puhul või selliste 'mitmekanaliliste ADCde' puhul, millel on kirjelduse kohaselt kombineeritud töörežiim, väljundid liidetakse ja väljundsagedus on kõikide väljundite maksimaalne summaarne väljundsagedus.
6. Tarnijad võivad väljundsagedust nimetada ka võendamisageduseks, muundussageduseks või läbilaskevõimeks. Sageli spetsifitseeritakse see megahertsides (MHz) või megavõenditena sekundis (MSPS).
7. Väljundsageduse mõõtmise seisukohalt vastab ühele väljundsõnale sekundis üks herts või üks võend sekundis.

▼ M5

3A001

a. 5. (jätkub)

8. 'Mitmekanalilised ADCd' määratletakse kui seadmed, mis ühendavad rohkem kui ühe ADC, ja need on projekteeritud nii, et igal ADC-l on eraldi analoogsisend.
9. 'Kombineeritud ADCd' määratletakse kui seadmed, millel on mitu ADC ühikut, mis koguvad sama analoogsisendit erinevatel aegadel, nii et kui väljundeid liidetakse, kogutakse analoogsisend tegelikult ja konverteeritakse kõrgemal võndamissagedusel.
- b. Digitaal-analoogmuundurid (DAC), millel on mis tahes järgmine omadus:
 1. eraldusvõime 10 bitti või enam koos 'sobitatud uuendussagedusega' (*adjusted update rate*) 3 500 megavõendit või enam sekundis (MSPS) või
 2. ►C2 eraldusvõime 12 bitti või enam koos 'sobitatud uuendussagedusega' enam kui 1 250 megavõendit sekundis (MSPS) ja millel on mis tahes järgmine omadus: ◄
 - a. siirdeaeg on vähem kui 9 ns 0,024 %-ni täisskaalast täisskaala astmest või
 - b. 'häiringuvaba dünaamiline diapasoon' (SFDR) on suurem, kui 68 dBc (*carrier*), kui sünteesitakse 100 MHz maksimaalse amplituudiga analoogsignaali või maksimaalse amplituudiga analoogsignaali, mille määratud sagedus alla 100 MHz.

Tehnilised märkused

1. 'Häiringuvaba dünaamiline diapasoon' (SFDR) on määratletud kui DAC sisendi kandesageduse (maksimaalse signaali) RMSi (ruutkeskmise väärtuse) ning DAC väljundi järgmise suurima müraga või harmooniliste moonutustega komponendi RMSi (ruutkeskmise väärtuse) suhe.
2. SFDR määratakse otse spetsifikatsioonitabeli abil või SFDRi ja sageduse vastavusdiagrammide abil.
3. Signaal on täisskaalas, kui selle amplituud on suurem kui -3 dBfs.
4. 'Sobitatud uuendussagedus' DACde jaoks:
 - a. tavapäraste (mitte-interpoleerivate) DACde puhul on 'sobitatud uuendussagedus' määr, mille ulatuses on DACs muundatud digitaalsignaal analoogsignaaliks ning muudetud DAC väljundi analoogväärtused. DACsid, mille interpoleerimisrežiimist saab mööda minna (interpoleerimistegur on üks) tuleks pidada tavapäraseks (mitteinterpoleerivaks) DACdeks;
 - b. interpoleerimise (DAC ülevõendamise) puhul on 'sobitatud uuendussagedus' DAC uuendussagedus jagatuna väikseima interpoleerimisteguriga. DACde interpoleerimise puhul võib 'sobitatud uuendussagedus' kanda erinevaid nimetusi, sealhulgas:
 - sisendi andmeuuendussagedus,
 - sisendi sõnauuendussagedus,
 - sisendi võendisagedus,
 - sisendi maksimaalne siini- (bus) sagedus,
 - DAC maksimaalne sünkroniseerimis- (clock) sagedus sünkrosisendil.

▼ **M5**

3A001

a. (jätkub)

6. „Signaalitöötlukses” arendatud elektro-optilised ja „optilised integraallülitused”, milles on kõik järgmine:
 - a. üks või enam kui üks sisemine „laser” diood,
 - b. üks või enam kui üks sisemine valgust tuvastav element ja
 - c. optilised lainejuhid.
7. ‘Kasutaja poolt programmeeritav loogikaseade’, millel on mis tahes järgmised omadused:
 - a. ühepoolsete digitaalsete sisendite/väljundite maksimaalne arv 700 või suurem või
 - b. ‘koondatud ühesuunaline tipp-andmekiirus jadasaatel/-vastuvõtul’ 500 Gb/s või enam;

Märkus Punkt 3A001.a.7 hõlmab järgmist:

- lihtsad programmeeritavad loogikaseadmed (SPLD),
- keerulised programmeeritavad loogikaseadmed (CPLD),
- kasutaja poolt programmeeritavad lüüsimatriksid (FPGA),
- kasutaja poolt programmeeritavad loogikamatriksid (FPLA),
- kasutaja poolt programmeeritavad ühendused (FPIC).

Tehnilised märkused

1. Punktis 3A001.a.7.a nimetatud digitaalsete sisendite/väljundite maksimaalset arvu nimetatakse ka maksimaalseteks kasutajasisenditeks/-väljunditeks või maksimaalseteks kasutada olevateks sisenditeks/väljunditeks, olenevalt sellest, kas integraallülitus on korpusega või korpuseeta.
 2. ‘Koondatud ühesuunaline tipp-sidekiirus jadasaatel/-vastuvõtul’ on jadasaatja/-vastuvõtja ühesuunaline tipp-andmekiirus korda transiiverite arv FPGA-l.
8. ei kasutata;
 9. neurovõrkude integraallülitused;
 10. tundmatu otstarbega tavaintegraallülitused või integraallülitused, mis on ette nähtud kasutamiseks seadmes, mille kontrolli alla kuulumine ei ole tootjale teada ja millel on järgmised omadused:
 - a. rohkem kui 1 500 klemmi;
 - b. tüüpiline „hilistus põhilüüsis levimisel” on alla 0,02 ns või
 - c. töösagedus on üle 3 GHz.
 11. digitaalintegraallülitused, muud kui punktides 3A001.a.3–3A001.a.10 või punktis 3A001.a.12 nimetatud, mis on valmistatud liitpooljuhtide baasil ning millel on järgmised omadused:
 - a. ekvivalentsete lüüside arv on üle 3 000 (kahe sisendiga lüüsid) või

▼ **M5**

3A001

a. 11. (jätkub)

b. ümberlülitussagedus on üle 1,2 GHz.

12. Fourier' kiirteisenduse (FFT) protsessorid, mille arvestuslik N-punktilise kompleksse Fourier' kiirteisenduse tegemise aeg on lühem kui $(N \log_2 N)/20\,480$ ms, kus N on punktide arv.

Tehniline märkus

Kui N võrdub 1 024 punktiga, siis on punktis 3A001.a.12 valemi järgi teisenduse tegemise aeg 500 µs.

13. Otsese numbrilise sünteesi (ONS) integraallülitused, millel on üks järgmistest omadustest:

a. digitaal-analoogmuunduri (DAC) taktsagedus 3,5 GHz või rohkem ja DAC eraldusvõime 10 bitti või rohkem, kuid vähem kui 12 bitti või

b. DAC taktsagedus 1,25 GHz või rohkem ja DAC eraldusvõime 12 bitti või rohkem;

Tehniline märkus

DAC taktsageduse võib määratleda põhitaktsageduseks või sisendtaktsageduseks.

b. mikro- ja millimeeterlaineseadmete komponendid:

Tehniline märkus

Punkti 3A001.b. tähenduses võib parameetrit tipp-küllastusvõimsus väljundis toote andmelehtedel nimetada: väljundvõimsus, küllastus-väljundvõimsus, maksimaalne võimsusväljund, tipp-küllastusvõimsus väljundis või tipp-mähisvõimsus väljundis.

1. Elektroonilised vaakumlambid ja katoodid:

Märkus 1 Punkt 3A001.b.1 ei hõlma lampe, mis on projekteeritud või määratud töötamiseks mis tahes sagedusribades ja millel on kõik järgmised omadused:

a. ei ole üle 31,8 GHz ja

b. on „ITU poolt eraldatud” raadioside jaoks, aga mitte ette nähtud asukoha määramiseks.

Märkus 2 Punkt 3A001.b.1 ei hõlma mitte-„kosmosekindlaid” lampe, millel on kõik järgmised omadused:

a. keskmine väljundvõimsus 50 W või vähem ja

b. mis on projekteeritud või määratud töötamiseks mis tahes sagedusribades ja millel on kõik järgmised omadused:

1. on üle 31,8 GHz, kuid mitte üle 43,5 GHz ja

2. on „ITU poolt eraldatud” raadioside jaoks, aga mitte ette nähtud raadio teel asukoha määramiseks.

▼ M5

3A001

b. 1. (jätkub)

a. järgmised jooksva laine lambid, impulss- või pidevlainele:

1. lambi töösagedus on üle 31,8 GHz;
2. lambid on varustatud katoodi kütteelemendiga, mille käivitumisaeg raadiosagedusliku (RF) nimivõimsuse saavutamiseks on lühem kui 3 sekundit;
3. sidestatud õõnestorud või nende modifikatsioonid „osaribalaiusega” üle 7 % või tippvõimsusega üle 2,5 kW;
4. spiraallaine torud või nende modifikatsioonid, millel on mis tahes järgmised omadused:
 - a. „hetkribalaius” on üle ühe oktaavi ja keskmine võimsus (väljendatud kW-des) korrutatud sagedusega (väljendatud GHz-des) on üle 0,5;
 - b. „hetkribalaius” on üks oktaav või vähem ja keskmine võimsus (väljendatud kW-des) korrutatud sagedusega (väljendatud GHz-des) on suurem kui 1 või
 - c. on „kosmosekindel”;

b. ristvõimenduslambid võimendusega üle 17 dB;

c. elektronlampidele määratud impregneeritud katoodid, mis tagavad pideva emissioonivoolu tiheduse, mis on arvestuslikes nimitingimustes üle 5 A/cm²;

2. mikrolaine „monoliitsete integraallülituste” (MMIC) võimsusvõimendid, mis on mis tahes järgmistest:

- a. määratud töötamiseks sagedustel üle 2,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 6,8 GHz „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 15 %, ja millel on mis tahes järgmised omadused:
 1. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 75 W (48,75 dBm) igal sagedusel üle 2,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 2,9 GHz;
 2. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 55 W (47,4 dBm) igal sagedusel üle 2,9 GHz kuni ja kaasa arvatud 3,2 GHz;
 3. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 40 W (46 dBm) igal sagedusel üle 3,2 GHz kuni ja kaasa arvatud 3,7 GHz või
 4. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 20 W (43 dBm) igal sagedusel üle 3,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 6,8 GHz;
- b. määratud töötamiseks sagedustel üle 6,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 16 GHz „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 10 %, ja millel on mis tahes järgmised omadused:
 1. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 10 W (40 dBm) igal sagedusel üle 6,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 8,5 GHz või

▼ **M5**

3A001

b. 2. b. (jätkub)

2. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 5 W (37 dBm) igal sagedusel üle 8,5 GHz kuni ja kaasa arvatud 16 GHz;
- c. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 3 W (34,77 dBm) igal sagedusel üle 16 GHz kuni ja kaasa arvatud 31,8 GHz ja „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 10 %;
- d. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 0,1 nW (−70 dBm) igal sagedusel üle 31,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 37 GHz;
- e. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 1 W (30 dBm) igal sagedusel üle 37 GHz kuni ja kaasa arvatud 43,5 GHz ja „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 10 %;
- f. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 31,62 W (15 dBm) igal sagedusel üle 43,5 GHz kuni ja kaasa arvatud 75 GHz ja „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 10 %;
- g. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 10 mW (10 dBm) igal sagedusel üle 75 GHz kuni ja kaasa arvatud 90 GHz ja „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 5 % või
- h. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 0,1 nW (−70 dBm) igal sagedusel üle 90 GHz;

Märkus 1 Ei kasutata.

Märkus 2 MMIC, mille arvestuslik töösagedus hõlmab rohkem kui üht punktides 3A001.b.2.a kuni 3A001.b.2.h. määratud sagedusvahemikku, kontrolli alla kuulumine määratakse madalaima tipp-küllastusvõimsuse väljundi läve järgi.

Märkus 3 Punkti 3A märkused 1 ja 2 tähendavad, et punkt 3A001.b.2 ei hõlma MMICsid, kui need on spetsiaalselt ette nähtud kasutamiseks muudeks rakendusteks, näiteks telekommunikatsioonis, radarites, autodes.

3. diskreetsed mikrolainetransistorid, mis on mis tahes järgmistest:
 - a. määratud töötamiseks sagedustel üle 2,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 6,8 GHz ning millel on mis tahes järgmised omadused:
 1. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 400 W (56 dBm) igal sagedusel üle 2,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 2,9 GHz;
 2. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 205 W (53,12 dBm) igal sagedusel üle 2,9 GHz kuni ja kaasa arvatud 3,2 GHz;
 3. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 115 W (50,61 dBm) igal sagedusel üle 3,2 GHz kuni ja kaasa arvatud 3,7 GHz;

▼ M5

3A001

b. 3. a. (jätkub)

4. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 60 W (47,78 dBm) igal sagedusel üle 3,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 6,8 GHz;
- b. määratud töötamiseks sagedustel üle 6,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 31,8 GHz ning millel on mis tahes järgmised omadused:
 1. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 50 W (47 dBm) igal sagedusel üle 6,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 8,5 GHz;
 2. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 15 W (41,76 dBm) igal sagedusel üle 8,5 GHz kuni ja kaasa arvatud 12 GHz;
 3. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 40 W (46 dBm) igal sagedusel üle 12 GHz kuni ja kaasa arvatud 16 GHz või
 4. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 7 W (38,45 dBm) igal sagedusel üle 16 GHz kuni ja kaasa arvatud 31,8 GHz;
- c. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 0,5 W (27 dBm) igal sagedusel üle 31,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 37 GHz;
- d. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 1 W (30 dBm) igal sagedusel üle 37 GHz kuni ja kaasa arvatud 43,5 GHz;
- e. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 0,1 nW (−70 dBm) igal sagedusel üle 43,5 GHz;

Märkus 1 Punktides 3A001.b.3.a kuni 3A001.b.3.e määratud rohkem kui üht sagedusvahemikku hõlmava arvestusliku töösagedusega transistori kontrolli alla kuulumine määratakse madalaima tippküllastusvõimsuse väljundi läve järgi

Märkus 2 Punkt 3A001.b.3 hõlmab paljaskiipe, kiipe kanduritel või kiipe ümbrises. Mõnda diskreetset transistorit võib nimetada ka võimsusvõimenditeks, kuid nende diskreetsete transistorite staatus on kindlaks määratud punktis 3A001.b.3.

4. mikrolaine pooljuhtvõimendid ja mikrolaine pooljuhtvõimendeid sisaldavad mikrolainesõlmed/moodulid, mis on mis tahes järgmistest:
 - a. määratud töötamiseks sagedustel üle 2,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 6,8 GHz „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 15 %, ja millel on mis tahes järgmised omadused:
 1. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 500 W (57 dBm) igal sagedusel üle 2,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 2,9 GHz;
 2. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 270 W (54,3 dBm) igal sagedusel üle 2,9 GHz kuni ja kaasa arvatud 3,2 GHz;

▼ M5

3A001

b. 4. a. (jätkub)

3. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 200 W (53 dBm) igal sagedusel üle 3,2 GHz kuni ja kaasa arvatud 3,7 GHz või
 4. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 90 W (49,54 dBm) igal sagedusel üle 3,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 6,8 GHz;
- b. määratud töötamiseks sagedustel üle 6,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 31,8 GHz „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 10 %, ja millel on mis tahes järgmised omadused:
1. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 70 W (48,54 dBm) igal sagedusel üle 6,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 8,5 GHz;
 2. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 50 W (47 dBm) igal sagedusel üle 8,5 GHz kuni ja kaasa arvatud 12 GHz;
 3. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 30 W (44,77 dBm) igal sagedusel üle 12 GHz kuni ja kaasa arvatud 16 GHz või
 4. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 20 W (43 dBm) igal sagedusel üle 16 GHz kuni ja kaasa arvatud 31,8 GHz;
- c. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 0,5 W (27 dBm) igal sagedusel üle 31,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 37 GHz;
- d. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 2 W (33 dBm) igal sagedusel üle 37 GHz kuni ja kaasa arvatud 43,5 GHz ja „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 10 %;
- e. määratud töötamiseks sagedustel üle 43,5 GHz ja millel on mis tahes järgmised omadused:
1. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 0,2 W (23 dBm) igal sagedusel üle 43,5 GHz kuni ja kaasa arvatud 75 GHz ja osaribalaiusega, mis on suurem kui 10 %;
 2. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 20 mW (13 dBm) igal sagedusel üle 75 GHz kuni ja kaasa arvatud 90 GHz ning „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 5 % või
 3. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 0,1 nW (– 70 dBm) igal sagedusel üle 90 GHz või
- f. määratud töötamiseks sagedustel üle 2,7 GHz ja millel on kõik järgnevad omadused:
1. tipp-küllastusvõimsus (vattides), P_{sat} , suurem kui 400 jagatud maksimaalse töösagedusega (gigahertsides (GHz)) ruudus $[P_{\text{sat}} > 400 \text{ W} \times \text{GHz}^2 / f_{\text{GHz}}^2]$;
 2. „osaribalaius” 5 % või rohkem ja
 3. mis tahes kaks teineteisega risti asetsevat külge, mille pikkus (d, sentimeetrites) on kas võrdne või väiksem kui 15, jagatud väikseima töösagedusega gigahertsides GHz $[d \leq 15 \text{ cm} \times \text{GHz} / f_{\text{GHz}}]$;

▼ **M5**

3A001

b. 4. f. (jätkub)

Tehniline märkus

2,7 GHz tuleks kasutada kui väikseimat töösagedust (f_{GHz}) punktis 3A001.b.4.f.3 toodud valemis selliste võimendite puhul, mille arvestuslik töörežiim hõlmab ka madalamate sageduste piirkonda kui 2,7 GHz [$d \leq 15 \text{ cm} \times \text{GHz}/2,7 \text{ GHz}$].

NB! MMIC võimsusvõimendeid tuleks hinnata punktis 3A001.b.2 määratletud kriteeriumide järgi.

Märkus 1 Ei kasutata.

Märkus 2 Osa, mille arvestuslik töösagedus hõlmab rohkem kui üht punktides 3A001.b.4.a–3A001.b.4.e määratletud sagedusvahemikku, kontrolli alla kuulumine määratakse väikseima tipp-küllastusvõimsuse läve järgi.

Märkus 3: Punkt 3A001.b.4. hõlmab edastus-/vastuvõtmismoduleid ja edastusmoduleid.

5. elektrooniliselt või magnetiliselt häälestatavad ribapääsfiltrid (*band-pass*) või ribatõkkefiltrid (*band-stop*), mis sisaldavad enam kui 5 timmitavat resonatorit, mida on võimalik vähem kui 10 μs jooksul häälestada sagedusribale, mille $f_{\text{max}}/f_{\text{min}}$ on 1,5: 1 ja millel on järgmised omadused:
 - a. ribapääs (*band-pass*) ribalaiusega, mis on laiem kui 0,5 % kesksagedusest, või
 - b. ribatõke (*band-stop*) ribalaiusega, mis on kitsam kui 0,5 % kesksagedusest;
6. ei kasutata;
7. muundurid ja harmoonilised mikserid, mis on mis tahes järgmistest:
 - a. konstrueeritud „signaalianalüsaatorite” sagedusvahemiku laiendamiseks üle 90 GHz;
 - b. konstrueeritud signaaligeneraatorite tööulatuse laiendamiseks järgmiselt:
 1. üle 90 GHz;
 2. väljundvõimsus üle 100 mW (20 dBm), kui sagedusvahemik on üle 43,5 GHz ja mitte üle 90 GHz;
 - c. konstrueeritud võrguanalüsaatorite tööulatuse laiendamiseks järgmiselt:
 1. üle 110 GHz;
 2. väljundvõimsus üle 31,62 mW (15 dBm), kui sagedusvahemik on üle 43,5 GHz ja mitte üle 90 GHz;
 3. väljundvõimsus üle 1 mW (0 dBm), kui sagedusvahemik on üle 90 GHz ja mitte üle 110 GHz, või
 - d. konstrueeritud mikrolaine testvastuvõtjate sagedusvahemiku laiendamiseks üle 110 GHz;
8. mikrolaine võimsusvõimendid, mis sisaldavad punktis 3A001.b.1 nimetatud lampe ja millel on kõik järgmised omadused:

▼M5

3A001

b. 8. (jätkub)

- a. töösagedus üle 3 GHz,
- b. keskmine väljundvõimsus massi suhtes on üle 80 W/kg ja
- c. maht on väiksem kui 400 cm³;

Märkus Punkt 3A001.b.8 ei hõlma seadmeid, mis on projekteeritud või kohandatud töötamiseks igas sagedusribas, mis on "ITU poolt eraldatud" raadioside jaoks ja mitte ette nähtud asukoha määramiseks.

- 9. mikrolainevõimsusmoodulid (MPM), mis koosnevad vähemalt jooksva laine lambist, mikrolaine „monoliitsest integraallülitusest” ja integreeritud elektroonilisest võimsusmuundurist ja millel on kõik järgmised omadused:
 - a. ‘sisselülitusaeg’ väljalülitatud seisundist kuni täieliku toimimiseni on alla 10 sekundi;
 - b. maht on väiksem kui maksimaalne nimivõimsus vattides korrutatud 10 cm³/W ja
 - c. „hetkribalaius” on üle ühe oktaavi ($f_{\max} > 2f_{\min}$) ja millel on mis tahes järgmine omadus:
 - 1. sagedus 18 GHz või vähem üle 100 W raadiosagedusliku (RF) väljundvõimsuse juures või
 - 2. sagedus üle 18 GHz;

Tehnilised märkused

- 1. Punktis 3A001.b.9.b. osutatud mahu arvutamiseks on antud järgmine näide: 20 W suuruse maksimaalse nimivõimsuse korral oleks maht $20 \text{ W} \times 10 \text{ cm}^3/\text{W} = 200 \text{ cm}^3$.
- 2. Punktis 3A001.b.9.a nimetatud sisselülitusaeg tähendab aega täielikult väljalülitatud seisundist kuni täieliku toimimiseni; st see sisaldab mikrolainemooduli (MPM) soojenemisaega.
- 10. ostsillaatorid või ostsillaatorikoostud, mis on määratud töötama, kui ühe külgriba (SSB) faasimüra (dBc/Hz) on vähem (parem) kui $-(126 + 20\log_{10}F - 20\log_{10}f)$ vahemikus $10 \text{ Hz} < F < 10 \text{ kHz}$;

Tehniline märkus

Punktis 3A001.b.10 on F külgriba sageduse erinevus põhisagedusest hertsides ja f on põhisagedus megahertsides.

- 11. „sagedussüntesaatori” „elektroonikasõlmed”, mille „sageduse ümberlülitusajal” on mis tahes järgmine omadus:
 - a. vähem kui 156 ps;
 - b. vähem kui 100 µs suurema kui 1,6 GHz sagedusemuutuse korral sünteesitava sageduse vahemikus üle 4,8 GHz, kuid mitte üle 10,6 GHz;

▼ **M5**

3A001

b. 11. (*jätkub*)

- c. vähem kui 250 μ s, suurema kui 550MHz sagedusemuutuse korral sünteesitava sageduse vahemikus üle 10,6 GHz, kuid mitte üle 31,8 GHz;
- d. vähem kui 500 μ s, suurema kui 550MHz sagedusemuutuse korral sünteesitava sageduse vahemikus üle 31,8 GHz, kuid mitte üle 43,5 GHz;
- e. vähem kui 1 ms suurema kui 550MHz sagedusemuutuse korral sünteesitava sageduse vahemikus üle 43,5 GHz, kuid mitte üle 56 GHz;
- f. vähem kui 1 ms suurema kui 2,2 GHz sagedusemuutuse korral sünteesitava sageduse vahemikus üle 56 GHz, kuid mitte üle 90 GHz või
- g. vähem kui 1 ms, kui sünteesitav sagedusvahemik on üle 90 GHz;

NB! Üldotstarbeliste „signaalianalüsaatorite”, signaaligeneraatorite, võrguanalüsaatorite ja mikrolaine test-vastuvõtjate kohta vaata vastavalt punkte 3A002.c, 3A002.d, 3A002.e ja 3A002.f.

c. järgmised akustilise laine seadmed ja spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud komponendid:

1. akustilise pinnalaine ja akustilise pinnalähedase ruumlaine seadmed, millel on mis tahes järgmine omadus:

- a. kandesagedus üle 6 GHz;
- b. kandesagedus üle 1 GHz, kuid mitte üle 6 GHz, ja millel on mis tahes järgmine omadus:
 - 1. 'külghõlma' summutus üle 65 dB;
 - 2. maksimaalse viivituse ja ribalaiuse korrutis (aeg mikrosekundites ja ribalaius MHz-des) üle 100;
 - 3. ribalaius üle 250MHz või
 - 4. dispersiivne viivitus on suurem kui 10 μ s või

c. kandesagedus on 1 GHz või vähem ja millel on mis tahes järgmine omadus:

- 1. maksimaalse viivituse ja ribalaiuse korrutis (aeg mikrosekundites ja ribalaius MHz-des) üle 100;
- 2. dispersiivne viivitus on suurem kui 10 μ s või
- 3. 'külghõlma summutus' üle 65 dB ja ribalaius on suurem kui 100 MHz;

Tehniline märkus

'Külghõlma summutus' on andmelehel täpsustatud summutuse maksimumväärtus.

2. akustilise ruumlaine seadmed, mis võimaldavad vahetult töödelda signaale sagedustel, mis ületavad 6 GHz;

▼ **M5**

3A001

c. (jätkub)

3. akustilis-optilised „signaalitöötlus” seadmed, mis kasutavad akustiliste lainete (ruumlaine või pinnalaine) ja valguslainete vahelist vastasmõju, mis võimaldab vahetult töödelda signaale või kujutisi, kaasa arvatud spektraalanalüüs, korrelatsioon või konvolutsioon;

Märkus Punkt 3A001.c ei hõlma akustilise laine seadmeid, mis on piiratud ühe ribapääsu-, madalpääsu-, kõrgpääsu- või tõkkefiltriga või ühe resonantsiga.

- d. elektroonilised seadmed või skeemid, mis sisaldavad „ülijuhtivatest” materjalidest valmistatud komponente ja on spetsiaalselt ette nähtud kasutamiseks temperatuuril, mis on madalam kui vähemalt ühe „ülijuhtivast” materjalist komponendi „kriitiline temperatuur”, ja millel on mis tahes järgmised omadused:

1. voolulülitid digitaalskeemidele, milles kasutatakse „ülijuhtivaid” lüüsi, mille viivituse (sekundites) lüüsi kohta ja kaovõimsuse (vattides) lüüsi kohta korrutis on väiksem kui 10^{-14} J, või
2. sagedusselektiivsus kõikidel sagedustel, kasutades võnkeringe, mille hüveteguri Q väärtus on üle 10 000;

- e. suureenergiaseadmed:

1. järgmised 'elemendid':

- a. 'primaarelemendid', mille 'energiatihedus' on 20 °C juures üle 550 Wh/kg;
- b. 'sekundaarelemendid', mille 'energiatihedus' on 20 °C juures üle 300 Wh/kg;

Tehnilised märkused

1. Punktis 3A001.e.1. nimetatud 'energiatihedus' (Wh/kg) arvutatakse nimipinge korrutamisel nimimahtuvusega ampertundides (Ah) ja jagamisel massiga kilogrammides. Kui nimimahtuvust ei ole antud, arvutatakse energiatihedus nimipinge ruudu korrutamisel tühjenemise kestusega tundides ja jagamisel tühjenemiskoormusega oomides ja massiga kilogrammides.
2. Punktis 3A001.e.1. nimetatud 'element' on elektrokeemiline seade, millele on positiivne ja negatiivne elektrood, elektrolüüt, ning mis on elektrienergia allikas. See on patarei peamine osa.
3. Punktis 3A001.e.1.a nimetatud 'primaarelement' on 'element', mis ei ole projekteeritud laadimiseks ühestki muust allikast.
4. Punktis 3A001.e.1.b nimetatud 'sekundaarelement' on 'element', mis on projekteeritud laadimiseks välisest elektrienergia allikast.

Märkus Punkt 3A001.e.1 ei hõlma patareisid, sealhulgas ühe elemendiga patareisid.

▼ **M5**

3A001

ε. (jätkub)

2. järgmised suure energiaga kogumiskondensaatorid:

NB! VT KA PUNKT 3A201.a ja sõjaliste kaupade nimekiri.

a. kondensaatorid, mille kordussagedus on väiksem kui 10 Hz (üksiklahendusega kondensaator) ning millel on kõik järgmised omadused:

1. nimipinge 5 kV või rohkem,
2. energiatihedus 250 J/kg või rohkem ja
3. koguenergia 25 kJ või rohkem,

b. kondensaatorid, mille kordussagedus on 10 Hz või rohkem (korduvlahendusega kondensaatorid) ja millel on kõik järgmised omadused:

1. nimipinge 5 kV või rohkem,
2. energiatihedus 50 J/kg või rohkem,
3. koguenergia 100 J või rohkem ja
4. laadimis-/tühjenemistsükleid 10 000 või rohkem;

3. „ülijuhtivad” elektromagnetid või solenoidid, mis on spetsiaalselt konstrueeritud täieliku laadimis- või tühjenemisajaga alla ühe sekundi ja millel on kõik järgmised omadused:

NB! VT KA PUNKT 3A201.b.

Märkus Punkt 3A001.e.3 ei hõlma "ülijuhtivaid" elektromagneteid või solenoide, mis on spetsiaalselt ette nähtud magnetresonantskuva meditsiiniseadmetele.

- a. tühjenemise esimesel sekundil vabanev energia on üle 10 kJ,
- b. voolu kandva mähise sisediameeter on üle 250 mm ja
- c. magnetilise induktiooni nimiväärtus on üle 8 T või „üldine voolutihedus” mähises üle 300 A/mm²;

4. päikeseelemendid, element-kaitseklaas ühendusega (CIC) koostud, päikesepaneelid, päikesepaneelide maatriksid, mis on „kosmosekindlad” ja mille minimaalne energiatõhusus töötemperatuuril 301 K (28 °C) ja simuleeritud ‘AM0’ valgustusel kiirgusega 1 367 vatti ruutmeetri kohta (W/m²) on üle 20 %;

Tehniline märkus

‘AM0’ ehk ‘õhumass null’ (Air Mass Zero) tähendab päikesevalguse spektraalset kiirgusintensiivsust väljaspool Maa atmosfääri, kui maa ja päikese vaheline kaugus on üks astronoomiline ühik.

▼ M5

3A001

(jätkub)

- f. absoluutse pöördenurga andurid, mille täpsus on $\pm 1,0$ kaaresekundit või sellest vähem (parem);
- g. tahkisimpulssjõulülitustüristorseadmed ja 'türistormoodulid', mis kasutavad kas elektriliselt, optiliselt või elektronkiirgusega juhitavaid lülitusviise, ja millel on mis tahes järgmine omadus:
1. maksimaalne voolutugevuse tõusu kiirus (di/dt) sisselülitusel on suurem kui $30\,000\ \mu A/\mu s$ ja väljalülitatud asendis on pinge üle $1\,100\ V$ või
 2. maksimaalne voolutugevuse tõusukiirus (di/dt) sisselülitusel on suurem kui $2\,000\ \mu A/\mu s$ ja kõik järgmised omadused:
 - a. väljalülitatud asendis on tipp-pinge $3\,000\ V$ või rohkem ja
 - b. tippvoolutugevus on $3\,000\ A$ või rohkem.

Märkus 1 Punkt 3A001.g hõlmab järgmist:

- ränialaldid (SCR),
- elektrilise lülitusega türistorid (ETT),
- valguslülitusega türistorid (LTT),
- integreeritud võrejuhtimisega türistorid (IGCTs),
- suletavad türistorid (GTO),
- MOS (metall-oksiid-pooljuht)-juhtimisega türistorid (MCT),
- solidtronid.

Märkus 2 Punkt 3A001.g ei hõlma türistorseadmeid ega 'türistormooduleid', mis on paigaldatud tsiviilraudtee- või „tsiviilõhusõiduki-“ rakenduste jaoks projekteeritud seadmetesse.

Tehniline märkus

Punkti 3A001.g tähenduses sisaldab türistormoodul ühte või enam kui ühte türistorseadet.

- h. tahkis-voolupooljuhtlülitid, -diodid või -'moodulid', millel on kõik järgmised omadused:
1. ühenduse maksimaalne lubatud töötemperatuur on suurem kui $488\ K$ ($215\ ^\circ C$);
 2. väljalülitatud olekus korduv tipp-pinge (*repetitive peak off-state voltage*) e tõkestav (blokeeriv) pinge (*blocking voltage*) on üle $300\ V$ ja
 3. alalisvool üle $1\ A$.

Märkus 1 Punktis 3A001.h nimetatud väljalülitatud olekus korduv tipp-pinge hõlmab pinget lättest ja neeldu, pinget kollektorist ja emitterisse, korduvat maksimaalset vastupinget (*repetitive peak reverse voltage*) ja väljalülitatud olekus korduvat blokeerivat tipp-pinget (*peak repetitive off-state blocking voltage*).

▼ **M5**

3A001

η. (jätkub)

Märkus 2 Punkt 3A001.h hõlmab järgmist:

- *p-n-siirdega väljatransistorid (JFET),*
- *vertikaalsed p-n-siirdega väljatransistorid (VJFET),*
- *metall-oksiid-pooljuht-väljatransistorid (MOSFET),*
- *topelt hajutusega metall-oksiid-pooljuht-väljatransistorid (DMOSFET),*
- *isoleeritud paisuga bipolaartransistorid (IGBT),*
- *elektronide kõrgliikuvusega transistorid (HEMT),*
- *bipolaartransistorid (BJT),*
- *türistorid ja reguleeritavad ränialaldid (SCR),*
- *suletavad türistorid (GTO),*
- *emitteriga suletavad türistorid (ETO),*
- *PiN-dioodid,*
- *Schottky diodid.*

Märkus 3 Punkt 3A001.h ei hõlma lüliteid, dioode või 'mooduleid', mis on osaks tsiviilotstarbelistes mootorsõidukites, tsiviilotstarbelistes raudteesõidukites või „tsiviilõhusõidukites” kasutatavate rakenduste jaoks loodud seadmetest.

Tehniline märkus

Punkti 3A001.h mõistes hõlmab 'moodul' ühte või mitut tahkisvoolupooljuhtlüliti või -dioodi.

3A002

Järgmised üldotstarbelised elektroonilised seadmed:

a. salvestusseadmed ja ostsilloskoobid:

1. ei kasutata;
2. ei kasutata;
3. ei kasutata;
4. ei kasutata;
5. lainekuju digitaatorid ja abistavad salvestusseadmed, millel on kõik järgmised omadused:
 - a. digiteerimiskiirus on 200 miljonit või rohkem võendit sekundis ja lahutusvõime 10 bitti või enam;
 - b. 'pidev jõudlus' 2 Gbit/s või rohkem ja
 - c. transientsete või aperiodiliste signaalide vastuvõtmise vallandamine;

▼ M5

3A002

a. 5. (jätkub)

Tehnilised märkused

1. Paralleelsiiniidega arhitektuuriga seadmete korral on 'pidev jõudlus' suurim sõnakiirus, mis on korrutatud bittide arvuga sõnas.
2. 'Pidevaks jõudluseks' nimetatakse andmete suurimat väljastuskiirust massmälusse, mida seade võib arendada ilma mingisuguse informatsiooni kaota, säilitades valimi võtmise kiiruse ja selle analoog-digitaalse muundamise.
3. Punkti 3A002.a.5.c tähenduses võib vastuvõtmise vallandada sisemiselt või väliselt.
6. digitaalsed andmesalvestusseadmete süsteemid, milles kasutatakse magnetkettale salvestamise tehnikat ja millel on kõik järgmised omadused, ning spetsiaalselt nende jaoks projekteeritud digitaalsed salvestusseadmed:
 - a. digitaalse andmesalvestuse kiirus on 100 miljonit või rohkem võendit sekundis ja lahutusvõime 8 bitti või enam ja
 - b. 'pidev jõudlus' 1 Gbit/s või rohkem;

Tehniline märkus

Digitaalseid andmesalvestusseadmete süsteeme saab konfigureerida digitaalsalvestusseadme sisse integreeritud või sellest väljaspool asuva digitaatoriga.

7. reaalaja ostsilloskoobid mürapinge efektiivväärtusega vähem kui 2 % täisskaalast sellisel vertikaaltelje seadistusel, mis tekitab madalaima mürataseme 3 dB ulatuses ribalaiusel 60 GHz või enam sisendkanali kohta;

Märkus Punkt 3A002.a.7 ei hõlma ekvivalentajas võendamise ostsilloskoope.

- b. ei kasutata;
- c. järgmised „signaalianalüsaatorid”:
 1. „signaalianalüsaatorid”, millel on üle 10MHz 3 dB eraldusvõimeriba (RBW) sagedusvahemikus üle 31,8 GHz, kuid mitte üle 37 GHz;
 2. „signaalianalüsaatorid”, mille väljuva signaali keskmine müratase (DANL) on väiksem (parem) kui –150 dBm/Hz sagedusvahemikus üle 43,5 GHz, kuid mitte üle 90 GHz;
 3. „signaalianalüsaatorid” sagedusega üle 90 GHz;
 4. „signaalianalüsaatorid”, millel on kõik järgmised omadused:
 - a. „reaalajaline ribalaius” üle 170MHz ja
 - b. 100 % avastamise tõenäosus kahanemisel vähem kui 3 dB võrra täisamplituudist, põhjustatuna signaalide katkestustest või 15 µs või vähem kestvatest akendusefektidest;

▼ **M5**

3A002

c. 4. (jätkub)

Tehnilised märkused

1. Punktis 3A002.c.4.b nimetatud avastamistõenäosust nimetatakse ka hõivamise tõenäosuseks või kinnipüüdmise tõenäosuseks.

2. Punkti 3A002.c.4.b tähenduses võrdub 100 % avastamistõenäosuse kestus minimaalse signaali kestusega, mis on vajalik teatud tasemel mõõtehälbe jaoks.

Märkus Punkt 3A002.c.4 ei hõlma neid „signaalianalüsaatoreid”, milles kasutatakse konstantseid protsentuaalse ribalaiusega filtreid (samuti tuntud kui oktaav- või murdosa-oktaavfiltrid).

5. „Signaalianalüsaatorid”, millel on „sagedusmaskiga sünkronisaatori” funktsioon 100 %-lise lülitustõenäosusega (hõive) signaalide puhul kestusega 15 µs või vähem;

d. Signaaligeneraatorid, mille on mis tahes järgmised omadused:

1. määratud genereerima impulssmoduleeritud signaale kõikjal sagedusvahemikus, mis ületab 31,8 GHz, kuid mis ei ületa 37 GHz ja millel on kõik järgmistest omadustest:

a. 'impulsi kestus' vähem kui 25 ns ja

b. sisse-/väljalülitatud suhe on 65 dB või ületab seda;

2. väljundvõimsus üle 100 mW (20 dBm), kui sagedusvahemik on üle 43,5 GHz ja mitte üle 90 GHz;

3. „sageduste ümberlülitusajal” on mis tahes järgmine omadus:

a. ei kasutata;

b. vähem kui 100 µs suurema kui 2,2 GHz sagedusemuutuse korral sagedusvahemikus üle 4,8 GHz, kuid mitte üle 31,8 GHz;

c. ei kasutata;

d. vähem kui 500 µs, suurema kui 550 MHz sagedusemuutuse korral sagedusvahemikus üle 31,8 GHz, kuid mitte üle 37 GHz;

e. vähem kui 100 µs suurema kui 2,2 GHz sagedusemuutuse korral sagedusvahemikus üle 37 GHz, kuid mitte üle 90 GHz, või

f. ei kasutata;

4. ühe külgriba (SSB) faasimüra (dBc/Hz) on määratletud järgmiselt:

a. vähem (parem) kui $-(126 + 20^{\log_{10} F} - 20_{\log_{10} f})$ vahemikus $10 \text{ Hz} < F < 10 \text{ kHz}$ sagedusvahemikus üle 3,2 GHz, kuid mitte üle 90 GHz, või

▼ **M5**

3A002

d. 4. (jätkub)

- b. vähem (parem) kui $-(206 - 20\log_{10}f)$ vahemikus 10 kHz $\leq F < 100$ kHz sagedusvahemikus üle 3,2 GHz, kuid mitte üle 90 GHz, või

Tehniline märkus

Punktis 3A002.d.4 on F külgriba sageduse erinevus põhisagedusest hertsides ja f on põhisagedus megahertsides.

5. maksimaalne sagedus on üle 90 GHz;

Märkus 1 Punkti 3A002.d tähenduses hõlmavad signaalgeneraatorid suvalisi lainekuju ja funktsiooni generaatoreid.

Märkus 2 Punkt 3A002.d ei hõlma seadmeid, milles väljundagedus saadakse kahe või enama kvartsosillaatori sageduste lisamisel või mahaarvamisest või tulemuse korrutise lisamisel või mahaarvamisest.

Tehnilised märkused

1. Suvalise lainekuju või funktsiooni generaatori maksimaalset sagedust arvutatakse, jagades võndkiiruse võndites/sekundis teguriga 2,5.

2. Punkti 3A002.d.1.a tähenduses määratletakse 'impulsi kestus' ajavahemikuna, mis jääb punktist esifrondil, mis on 50 % impulsi amplituudist, punktini tagafondil, mis on 50 % impulsi amplituudist.

e. võrguanalüsaatorid, millel on mis tahes järgmine omadus:

1. väljundvõimsus üle 31,62 mW (15 dBm), kui töösagedusvahemik on üle 43,5 GHz ja mitte üle 90 GHz;
2. väljundvõimsus üle 1 mW (0 dBm), kui töösagedusvahemik on üle 90 GHz ja mitte üle 110 GHz;
3. 'mittelineaarne vektormõõtmiste funktsionaalsus' sagedustel üle 50 GHz, kuid mitte üle 110 GHz, või

Tehniline märkus

'Mittelineaarne vektormõõtmiste funktsionaalsus' on mõõteriista võime analüüsida katsetulemuse seadme talitlusel võimsate signaalide või mittelineaarsete moonutuste piirkonnas.

4. maksimaalne töösagedus on üle 110 GHz;

f. mikrolaine testvastuvõtjad, millel on kõik järgmised omadused:

1. maksimaalne töösagedus on üle 110 GHz ja
2. võimaldavad amplituudi ja faasi üheaegset mõõtmist;

▼ **M5**

- 3A002 (jätkub)
- g. aatomi võnkesageduse standardid, millel on mis tahes järgmine omadus:
1. „kosmosekindel”;
 2. mitte-rubiidium ja pikaajaline stabiilsus vähem (parem) kui 1×10^{-11} / kuu või
 3. mitte-„kosmosekindel” ja kõigi järgmiste omadustega:
 - a. rubiidiumstandard;
 - b. pikaajaline stabiilsus vähem (parem) kui 1×10^{-11} / kuu ja
 - c. tarbimisvõimsus vähem kui 1 W.
- 3A003 Pihustusjahutusega temperatuurikontrollisüsteemid, mis kasutavad hermeetilises korpuses suletud ahelaga vedeliku käitlemise ja uuestikasutuse seadmeid, kus dielektrilist vedelikku pihustatakse elektroonikakomponentidele, kasutades spetsiaalseid elektroonikakomponentide nõutud töötemperatuurivahemiku hoidmiseks mõeldud pihustusdüüse ning nende jaoks spetsiaalselt mõeldud komponente.
- 3A101 Elektroonilised seadmed ja komponendid, muud kui punktis 3A001 nimetatud:
- a. analoog-digitaalmuundurid, mis on kasutatavad „rakettmürskudes” ja mis on projekteeritud vastama robustsetele seadmetele kehtestatud sõjalistele nõuetele;
 - b. kiirendid, mis on võimelised lähetama elektromagnetilist kiirgust, mis tekitatakse kuni 2MeV või suurema energiani kiirendatud elektronide pidurdamisel (bremsstrahlung), ning neid kiirendeid sisaldavad süsteemid.
- Märkus* Punkt 3A101.b ei hõlma seadmeid, mis on spetsiaalselt ette nähtud kasutamiseks meditsiinis.
- 3A102 ‘Termopatareid’, projekteeritud või kohandatud ‘rakettmürskude’ jaoks.
- Tehnilised märkused*
1. Punktis 3A102 nimetatud ‘termopatareid’ on ühekorrapatareid, mis elektroliidina sisaldavad tahket mittejuhtivat anorgaanilist soola. Nimetatud patareid sisaldavad pürolüütilist ainet, mis süüdates sulatab elektroliidi ja aktiveerib patarei.
 2. Punktis 3A102 tähendab ‘rakettmürsk’ terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.
- 3A201 Elektroonilised komponendid, muud kui punktis 3A001 nimetatud;

▼ **M5**

3A201

(jätkub)

a. kondensaatorid, millel on järgmised omaduste kombinatsioonid:

1. a. tööpinge suurem kui 1,4 kV,
- b. energiamahutavus suurem kui 10 J,
- c. elektrimahutavus suurem kui 0,5 µF ja
- d. jadainduktiivsus väiksem kui 50 nH või

2. a. tööpinge suurem kui 750 V,
- b. elektrimahutavus suurem kui 0,25 F ja
- c. jadainduktiivsus väiksem kui 10 nH;

b. ülijuhtivad solenoid-elektromagnetid, millel on kõik järgmised omadused:

1. võimaldavad tekitada magnetvälja tugevusega üle 2 tesla;
2. pikkuse ja sisediaimeetri suhe 2 või rohkem;
3. sisediaimeeter üle 300 mm ja
4. 1 % solenoidi südamikute keskses ruumalas on magnetvälja ühtetasus parem kui 50 %;

Märkus Punkt 3A201.b ei hõlma magneteid, mis on spetsiaalselt projekteeritud tuumamagnetresonantskuvamise süsteemi jaoks ja eksporditud tuumamagnetresonantskuvamise süsteemi 'osadena'. Sõna 'osadena' ei tähenda tingimata sama saadetise füüsilist osa; on lubatud erinevad saadetised ka erinevatest allikatest, kusjuures nende saadetiste ekspordidokumentides peab olema selgelt märgitud, et saadeti on saadetud kui kuvamissüsteemi 'osa'.

c. impulssröntgenikiirguse generaatorid või impulsselektronkiirendid, millel on mis tahes järgmine omaduste kombinatsioon:

1. a. kiirendatud elektronide tippenergia 500 keV või rohkem, kuid vähem kui 25MeV, ja
- b. 'hüvetegur' (K), 0,25 või rohkem või
2. a. kiirendatud elektronide tippenergia 25MeV või rohkem ja
- b. 'tippvõimsus' suurem kui 50MW.

Märkus Punkt 3A201.c ei hõlma kiirendeid, mida kasutatakse muude seadmete komponentidena, mille eesmärgiks ei ole elektronkiire- või röntgenikiirguse tekitamine (nt elektronmikroskoopia) või mis on spetsiaalselt ette nähtud kasutamiseks meditsiinis:

Tehnilised märkused

1. 'Hüvetegur' K on defineeritud järgmiselt:

$$K = 1,7 \times 10^3 V^{2,65} Q$$

V on elektronide tippenergia megaelektronvoltides.

▼ **M5**

3A201

c.(jätkub)

Kui kiirendi impulsi kestus on 1 s või vähem, siis Q tähistab kogu kiirendatud laengut kulonites. Kui aga kiirendi impulsi kestvus on pikem kui 1 μ s, siis tähistab Q 1 μ s jooksul kiirendatud maksimaalset laengut.

Q on võrdne i integraaliga t suhtes kas 1 μ s jooksul või kiireimpulsi kestvuse ($Q = \text{STARTSYMBOLFONTF0F2ENDSYMBOLFONT}$ idt) jooksul sõltuvalt sellest, kumb on väiksem, kus i on kiirevool amprites ja t aeg sekundites.

2. 'Tippvõimsus' = (tipp-pinge voltides) $\times$ (elektronkiire tippvool amprites).
3. Kiirendites, mis põhinevad mikrolaine õõnesresonaatoritel, loetakse impulsi kestuseks järgmistest väiksem: kas 1 μ s või ühe mikrolaine modulaatoriimpulsi tekitatud kokkusurutud kiirepaketi kestus.
4. Kiirendites, mis põhinevad mikrolaine õõnesresonaatoritel, loetakse kiire tippvoolu väärtuseks kokkusurutud kiirepaketi keskmistatud voolu väärtust selle kiirepaketi kestel.

3A225

Sagedusmuundurid või generaatorid, muud kui punktis 0B001.b.13 nimetatud, mida saab kasutada muutuva või fikseeritud sagedusega mootorajamina ja millel on kõik järgmised omadused:

NB 1! Spetsiaalselt sagedusmuunduri või generaatori jõudluse suurendamiseks või vabastamiseks projekteeritud „tarkvara” selleks, et vastata punktis 3A225 määratletud omadustele, on määratletud punktis 3D225.

NB 2! „Tehnoloogia” koodide või võtmete kujul, et suurendada või vabastada sagedusmuunduri või generaatori jõudlust, et vastata punktis 3A225 määratletud omadustele, on määratletud punktis 3E225.

- a. mitmefaasiline väljund, mis annab 40 VA või suurema võimsuse;
- b. töötab sagedusel 600 Hz või rohkem ja
- c. sageduse stabiilsus parem (väiksem) kui 0,2 %.

Märkus Punkt 3A225 ei hõlma sagedusmuundureid või generaatoreid, kui neil on riistvara, „tarkvara” või „tehnoloogia” piirangud, mis piiravad jõudlust eespool määratletust madalamale tasemele, tingimusel et need vastavad ühele järgmistest tingimustest:

1. need tuleb tagastada originaaltootjale, et teha täiendusi või kaotada piirangud;
2. need vajavad punktis 3D225 määratletud „tarkvara”, et suurendada või vabastada jõudlust selleks, et vastata punktis 3A225 määratletud omadustele, või

▼ **M5**

3A225

c.(jätkub)

3. need vajavad „tehnoloogiat” punktis 3E225 määratletud võimete või koodide kujul, et suurendada või vabastada jõudlust, et vastata punktis 3A225 määratletud omadustele.

Tehnilised märkused

1. Sagedusmuundureid 3A225 tähenduses tuntakse ka konverterite või inverteritena.

2. Punktis 3A225 määratletud sagedusmuundureid võidakse turustada generaatoritena, elektrooniliste katseseadmetena, vahelduvvooluallikatena, reguleeritava kiirusega mootorajamitena, sagedusmuunduritena, muutuv-sagedusega ajamitena, reguleeritava sagedusega ajamitena või reguleeritava kiirusega elektri-ajamitena.

3A226

Suure võimsusega alalisvooluallikad, muud kui punktis 0B001.j.6 nimetatud, millel on mõlemad järgmised omadused:

- a. võimaldavad 8 tunni jooksul saada pidevalt väljundpinget 100 V või rohkem voolutugevusel 500 A või rohkem ja
- b. voolu ja pinge stabiilsus 8 tunni vältel on parem kui 0,1 %.

3A227

Kõrgepingelised alalisvooluallikad, muud kui punktis 0B001.j.5 nimetatud, millel on mõlemad järgmised omadused:

- a. võimaldavad 8 tunni jooksul saada pidevalt väljundpinget 20 kV või rohkem voolutugevusel 1A või rohkem ja
- b. voolu ja pinge stabiilsus 8 tunni vältel on parem kui 0,1 %.

3A228

Järgmised lülitusseadmed:

- a. külmkatoodiga lambid, gaasiga täidetult või mitte, mis töötavad analoogiliselt kaitsesädemikuga ja millel on kõik järgmised omadused:

- 1. sisaldavad kolme või enam elektroodi;
- 2. anoodpinge tippnimiväärtusega 2,5 kV või rohkem;
- 3. anoodvoolu tippnimiväärtus 100 A või rohkem ja
- 4. anoodi viiteaeg 10 µs või vähem;

Märkus Punkt 3A228 hõlmab gaastäitega krütrone ja vakuumsprütrone.

- b. ümberlülitatavad sädevahemikud, millel on mõlemad järgmised omadused:

- 1. anoodi viiteaeg 15 µs või vähem ning
- 2. tippnimivoolutugevus 500 A või rohkem;

▼ **M5**

3A228 (jätkub)

c. kiirlülitustoimega moodulid või sõlmed, muud kui punktis 3A001.g või 3A001.h nimetatud, millel on kõik järgmised omadused:

1. anoodpinge tippnimiväärtus üle 2 kV;
2. anoodvoolu tippnimiväärtus 500 A või rohkem ja
3. sisselülitusaeg 1 μ s või vähem.

3A229 Kõrgvoolu impulssgeneraatorid:

NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.

a. lõhkeainete detonaatorite initsieerimissüsteemid, kaasa arvatud elektrooniliselt laetud ja optiliselt juhitud detonaatorite süsteemis, muud kui punktis 1A007.a nimetatud, mis on projekteeritud juhtima punktis 1A007.b nimetatud mitmikkontrolli detonaatoreid;

b. moodul-elektriimpulsi generaatorid (pulsarid), millel on kõik järgmised tehnilised omadused:

1. ette nähtud portatiivseks, mobiilseks või karmides tingimustes kasutamiseks;
2. võimelised andma energiat vähem kui 15 μ s jooksul koormustel vähem kui 40 oomi;
3. väljundvool üle 100 A;
4. ükski mõõde ei ületa 30 cm;
5. raskus vähem kui 30 kg ja
6. ette nähtud kasutamiseks laiendatud temperatuurivahemikus 223 K (– 50 °C) kuni 373 K (+ 100 °C) või määratletud kohaseks kasutamiseks kosmoses;

Märkus Punkt 3A229.b hõlmab ka ksenoonvälklampide juhtimisseadmeid.

c. mikrodünamod (micro-firing units), millel on kõik järgmised omadused:

1. ükski mõõde ei ületa 35 mm;
2. tööpinge võrdne või suurem kui 1 kV ja
3. mahtuvus võrdne või suurem kui 100 nF.

3A230 Kiired impulssgeneraatorid ja nende impulssliidesed ning millel on mõlemad järgmised omadused:

- a. väljundpinge üle 6 V aktiivkoormusel vähem kui 55 oomi ja
- b. 'impulsi siirdeaeg' 500 ps või vähem.

Tehnilised märkused

1. Punktis 3A230 on 'impulsi siirdeaeg' defineeritud kui ajavahemik pinge amplituudi väärtuste 10 % ja 90 % vahel.

▼ **M5**

3A230 (jätkub)

2. 'Impulssliidesed' on impulsside formeerimise lülitused, mis on mõeldud võtma vastu pinge hüppefunktsiooni ja seda kujundama mitmesuguste kujudega impulssideks, sealhulgas neli-nurkseteks, kolmnurkseteks, hüppelisteks, eksponentsiaalseteks või üksiktsükliliseks. 'Impulssliidesed' võivad olla impulssgeneraatorisse sisse ehitatud, seadme pistikmooduliks või väliselt ühendatavaks seadmeks.

3A231 Neutronite genereerimise süsteemid, kaasa arvatud lambid, millel on mõlemad järgmised omadused:

- a. need on ette nähtud tööoperatsioonide täitmiseks ilma välise vaakumsüsteemita ja
- b. mis tahes järgmiste kasutamine:
1. elektrostaatiline kiirendamine tritium-deuteerium tuuma-reaktsiooni esilekutsumiseks või
 2. elektrostaatiline kiirendamine deuteerium-deuteerium tuuma-reaktsiooni esilekutsumiseks, mis on võimeline saavutama väljundit 3×10^9 neutronit/s või enam.

3A232 Järgmised punktis 1A007 nimetatata mitmepunktilised initsieerimissüsteemid:

NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.

NB! Detonaatorite kohta vt punkt 1A007.b.

- a. ei kasutata;
- b. süsteemid, mis kasutavad üksik- või mitmikdetonaatoreid, mis on ette nähtud üle 5 000 mm² lõhkeainepinna peaaegu samaaegseks initsieerimiseks ühe süütesignaaliga nii, et initsieerimise ajaline ulatus üle kogu pinna oleks vähem kui 2,5 µs.

Märkus Punkt 3A232 ei hõlma detonaatoreid, mis kasutavad ainult initsieerivaid lõhkeaineid, nagu näiteks pliiasiid.

3A233 Massispektromeetrid, muud kui punktis 0B002.g nimetatud, mis võimaldavad mõõta ioone massiga 230 aatommassiühikut või rohkem ning mille lahutusvõime on parem kui 2 osa 230-st, ning nende ioonallikad:

- a. induktiivselt sidestatud plasma massispektromeetrid (ICP/MS);
- b. huumlahendus-massispektromeetrid (GDMS);
- c. termilise ionisatsiooni massispektromeetrid (TIMS);
- d. elektronpommitusega massispektromeetrid, millel on mõlemad järgmised omadused:
1. molekulaarkimbu sisselaskesüsteem, mis suunavad kollimeeritud kimbu analüüsi tulemusel saadud molekulide ioonallika piirkonda, kus molekulid ioniseeritakse elektronkiirega, ja
 2. üks või rohkem 'külmalõksu', mida saab jahutada temperatuurini 193 K (– 80 °C);

▼ **M5**

3A233 (jätkub)

- e. ei kasutata;
- f. massispektromeetrid, mis on varustatud mikrofluorimisioonallikaga ja on ette nähtud aktiniididele või aktiniidfluoriididele.

Tehnilised märkused

1. Punktis 3A233.d nimetatud elektronpommitusega massispektromeetreid tuntakse ka elektronlöökmassispektromeetritena või elektronionisatsiooni massispektromeetritena.
2. 'Külmalõks' punktis 3A233.d.2 on seade, mis püüab gaasimolekulid lõksu nende külmadele pindadele kondenseerimise või külmutamise teel. Punkti 3A233.d.2 tähenduses suletud ahelaga gaasilise heeliumi kriogeenne vaakumpump ei ole 'külmalõks'.

3A234 Liistakujooned, mis annavad madalinduktiivsuse raja detonaatoritele järgmiste omadustega:

- a. nimipinge suurem kui 2 kV ja
- b. induktiivsus väiksem kui 20 nH.

3B Testimis-, kontrolli- ja tootmiseseadmed

3B001 Järgmised seadmed pooljuhtseadmete ja -materjalide tootmiseks ning nende komponendid ja abiseadmed:

- a. epitakskasvatamise seadmed:
 1. seadmed, mis on võimelised tootma ühtlast mis tahes materjali, v.a räni, kihti, mille ebahütlus 75 mm või pikemal vahemikul on väiksem kui $\pm 2,5\%$;

Märkus Punkt 3B001.a.1 hõlmab aatomkihtepitaksia (ALE) seadmeid.

2. metallorgaanilised keemilised aurustussadestusreaktorid, mis on ette nähtud epitaktsiaalselt kasvatama liitpooljuhte, mis koosnevad kahest või enamast järgmisest keemilisest elemendist: alumiinium, gallium, indium, arseen, fosfor, antimon või lämmastik;
 3. molekulaarkimp-epitakskasvatamise seadmed, milles kasutatakse gaasilisi või tahkeid allikaid;
- b. ioonleegerimiseseadmed, millel on mis tahes järgmine omadus:
1. ei kasutata;
 2. mis on projekteeritud ja optimeeritud töötama kimbu energial 20 keV või rohkem ja kimbu voolul 10 mA või rohkem vesiniku, deuteeriumi või heeliumi implanteerimiseks;
 3. otsekirje võimega;
 4. kimbu energiaga 65 keV või rohkem ja kimbu vooluga 45 mA või rohkem kõrgenergeetiliseks hapniku istutamiseks kuumutatud pooljuhtmaterjali põhimikku või
 5. mis on projekteeritud ja optimeeritud töötama kimbu energial 20 keV või rohkem ja kimbu voolul 10 mA või rohkem räni implanteerimiseks temperatuurini 600 °C või rohkem kuumutatud pooljuhtmaterjali „põhimikku”;

▼ **M5**

3B001

(jätkub)

c. anisotroopsed plasmakuivusõõvitusseadmed, millel on kõik järgmised omadused:

1. kavandatud või optimeeritud saavutama kriitilist mõõtu 65 nm või vähem ja
2. toorikkiipide ebaühtlus on 10 % 3σ või väiksem, mõõdetuna 2 mm serva arvestamata;

d. ei kasutata;

e. automaatse laadimisega mitmekambrilised kesksed toorikkiipide käsitlemise süsteemid, millel on kõik järgmised omadused:

1. liides toorikkiipide sisestamiseks ja väljavõtmiseks, millega võib liita enam kui kaks funktsionaalselt erinevat pooljuhte töötlevat seadet, mis on nimetatud punktis 3B001.a, 3B001.b või 3B001.c ja
2. on arendatud moodustama integreeritud süsteemi 'kiipide järjestiktöötlemiseks' vaakumkeskkonnas;

Märkus

Punkt 3B001.e ei hõlma automaatseid kiipide käsitlemise robotsüsteeme, mis on spetsiaalselt projekteeritud kiipide paralleeltöötlemiseks

Tehnilised märkused

1. Punkti 3B001.e kohaldamisel tähendab 'pooljuhte töötlev seade' moodulseadet, mis rakendab pooljuhtide tootmiseks funktsionaalselt erinevaid füüsilisi protsesse, näiteks sadestamist, söövitamist, implanteerimist või termilist töötlemist.
2. Punkti 3B001.e kohaldamisel tähendab 'kiipide järjestiktöötlemine' võimet töödelda igat kiipi erinevas pooljuhte töötlevas seadmes, näiteks paigutades igat kiipi ühest seadmest teise seadmesse ja edasi kolmandasse seadmesse automaatse laadimisega mitmekambriliste kesksete toorikkiipide käsitlemise süsteemidega.

f. järgmised litograafiaseadmed:

1. „paiguta ja särta ning korda sammhaaval” (otsene samm kiibil) või „samm ja skaneeri” (skanner) tüüpi seadmed kiipide töötlemiseks, mis kasutavad valgusoptilist või röntgenikiirte meetodeid ja millel on mis tahes järgmine omadus:

a. valgusallika lainepikkus on lühem kui 193 nm või

b. on võimalised tekitama mustrit, milles 'vähima lahutatava elemendi mõõt' (MRF) on 45 nm või vähem;

Tehniline märkus

'Vähima lahutatava elemendi mõõt' (MRF) arvutatakse järgmise valemi põhjal:

$$MRF = \frac{(\text{valgusallika lainepikkus, nm}) \times (K - \text{tegur})}{\text{numbriline apertuur}}$$

kus $K\text{-tegur} = 0,35$

▼ **M5**

3A225

f. (jätkub)

2. Jäljendi litograafiaseadmed, mis on võimelised tekitama kujutisi mõõtetega 45 nm või vähem;

Märkus Punkt 3B001.f.2 hõlmab järgmist:

- mikrokontakttrükiseadmed,
- kuumreljeeftrükiseadmed (hot embossing tools),
- nanojäljendi litograafiaseadmed (nano-imprint lithography tools),
- samm-ja-särita-jäljendi litograafiaseadmed (step and flash imprint lithography (S-FIL) tools).

3. seadmed pooljuhtide maskide valmistamiseks või pooljuhtseadiste töötlemiseks otsekirjutusmeetodeid kasutades, millel on kõik järgmised omadused:

- a. kasutatakse hälvitatud-fokuseeritud elektronkimpu, ioonkimpu või „laser” kiirt ja

- b. mis tahes järgmine omadus:

1. laotuspunkti suurus väiksem kui 0,2 µm;
2. võimelised tekitama mustreid, milles vähima lahutatava elemendi mõõt on väiksem kui 1 µm, või
3. paigutustäpsus parem kui ± 0,20 µm (3 sigmat);

- g. maskid ja niitvõrgustikud, mis on ette nähtud punktis 3A001 nimetatud integraallülitustele;

- h. mitmekihilised maskid faasinihkekihiga, mis ei ole täpsustatud punktis 3B001.g ja millel on mõni järgmistest omadustest:

1. tehtud maski „põhimikuplangile” klaasist, mille määratletud kaksikmurdumine on väiksem kui 7 nm/cm, või
2. ettenähtud kasutamiseks litograafiaseadmetes, mille valgusallika lainepikkus on väiksem kui 245 nm;

Märkus Punkt 3B001.h ei hõlma mitmekihilisi maske faasinihkekihiga, mis on ette nähtud punktis 3A001 mitte hõlmatud mäluseadmete tootmiseks.

- i. jäljendi litograafiašabloonid, mis on ette nähtud punktis 3A001 nimetatud integraallülitustele.

3B002

Testimiseseadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud järgmiste lõpetatud või lõpetamata pooljuhtseadiste testimiseks, ning spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid ja lisavarustus:

- a. transistoride S-parameetrite testimiseks sagedustel üle 31,8 GHz;
- b. ei kasutata;
- c. punktis 3A001.b.2 nimetatud mikrolaine integraallülituste testimiseks.

▼ **M5****3C Materjalid**

3C001 Hetero-epitaksiaalsed materjalid, mis koosnevad järgmiste materjalide epitakskasvatamisel saadud „põhimikest”:

- a. räni (Si),
- b. germaanium (Ge),
- c. ränikarbiid (SiC) või
- d. galliumi või indiumi „III/V ühendid”.

Märkus Punkt 3C001.d. ei hõlma „põhimikke”, millel on üks või mitu P-tüüpi epitaksaalkihi GaN, InGaN, AlGaIn, InAlN, InAlGaIn, GaP, InGaP, AlInP või InGaAlP, olenemata elementide järjestusest, välja arvatud juhul, kui P-tüüpi epitaksaalkiht on N-tüüpi kihtide vahel.

3C002 Resistmaterjalid ja „põhimikud”, mis on kaetud järgmiste resistmaterjalidega:

- a. järgmised pooljuhtlitograafia jaoks projekteeritud resistmaterjalid:
 - 1. positiivsed resistid, mis on kohandatud (optimeeritud) kasutamiseks lainepikkustel alla 245 nm, kuid vähemalt või üle 15 nm;
 - 2. positiivsed resistid, mis on kohandatud (optimeeritud) kasutamiseks lainepikkustel alla 15 nm, kuid vähemalt või üle 1 nm;
- b. kõik resistid, mis on ette nähtud kasutamiseks elektron- või ioonkimpudega, tundlikkusega 0,01 $\mu\text{C}/\text{mm}^2$ või parem;
- c. ei kasutata;
- d. kõik resistid, mis on optimeeritud pinnakujundamise tehnoloogiate jaoks;
- e. kõik resistid, mis on ette nähtud või optimeeritud kasutamiseks punktis 3B001.f.2 nimetatud jäljendi litograafiaseadmetega, mis kasutavad kas termilist või fototöötlust.

3C003 Orgaanilis-anorgaanilised ühendid:

- a. alumiiniumi, galliumi või indiumi metallorgaanilised ühendid puhtusega (metalli baasil) üle 99,999 %;
- b. arseeni, antimoni või fosfori orgaanilised ühendid puhtusega üle 99,999 % (anorgaaniliste elementide baasil).

Märkus Punkt 3C003 hõlmab üksnes neid ühendeid, milles metalliline, poolmetalliline või mittemetalliline element on molekuli orgaanilises osas oleva süsinikuga otseses sidemes.

3C004 Fosfori, arseeni või antimoni hüdriidid puhtusega üle 99,999 %, ka inertgaasides või vesinikus lahjendatuna.

▼ **M5**

3C004 (jätkub)

***Märkus** Punkt 3C004 ei hõlma hüdroide, mis sisaldavad 20 moolprotsenti või enam inertgaase või vesinikku.*

3C005 Ränikarbiidist (SiC), galliumnitriidist (GaN), alumiiniumnitriidist (AlN) või alumiiniumgalliumnitriidist (AlGaN) pooljuht „põhimikud” või nende materjalide kangid, toorikkristallid või muud eelvormid, mille eritakistus 20 °C juures on suurem kui 10 000 oomi/cm.

3C006 Punktis 3C005 nimetatud „põhimikud”, millel on vähemalt üks epitaksiline ränikarbiidi, galliumnitriidi, alumiiniumnitriidi või alumiinium-galliumnitriidi kiht.

3D Tarkvara

3D001 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktides 3A001.b–3A002.g või 3B nimetatud seadmete „arendamiseks” või „tootmiseks”.

3D002 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktides 3B001.a kuni f., 3B002 või punktis 3A225 nimetatud seadmete „kasutamiseks”.

3D003 ‘Füüsikalistel alustel põhinev’ simulatsiooni „tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud litograafia-, söövituse- või pinnakatmisprotsesside „arendamiseks” maskide struktuuri üleviimisel spetsiifiliseks juhtide, dielektrikute või pooljuhtide topograafiliseks struktuuriks.

Tehniline märkus

‘Füüsikalistel alustel põhinev’ tähendab punktis 3D003 arvutuste kasutamist füüsikalistel omadustel (nt temperatuur, rõhk, difusioonikonstandid ja pooljuhtmaterjalide omadused) põhinevate füüsikaliste põhjus-tagajärg sündmuste järjestuse kindlakstegemiseks.

***Märkus** Pooljuhtseadmete või integraallülituste projekteerimise andmebaasid, olulised tunnused ja projekteerimisega seotud andmed loetakse „tehnoloogiaks”.*

3D004 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 3A003 nimetatud seadmete „arendamiseks”.

3D101 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt projekteeritud või kohandatud punktis 3A101.b nimetatud seadmete „kasutamiseks”.

3D225 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt projekteeritud sagedusmuundurite või generaatorite jõudluse suurendamiseks või vabastamiseks, et vastata punktis 3A225 määratletud omadustele.

3E Tehnoloogia

3E001 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktides 3A, 3B või 3C nimetatud seadmete või materjalide „arendamiseks” või „tootmiseks”;

***Märkus 1** Punkt 3E001 ei hõlma „tehnoloogiat” seadmete või komponentide „tootmiseks”, mis on hõlmatud punktiga 3A003.*

***Märkus 2** Punkt 3E001 ei hõlma „tehnoloogiat” punktides 3A001.a.3–3A001.a.12 nimetatud integraallülituste „arendamiseks” või „tootmiseks”, millel on kõik järgmised omadused:*

▼ M5

- 3E001 (jätkub)
- a. on kasutatud 0,130 μm või suurema struktuurielemendi "tehnoloogiat" ja
- b. sisaldavad maksimaalselt kolme metallikihiga mitmekihilisi struktuure.

3E002 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, muu kui punktis 3E001 nimetatud, „mikroprotsessor-mikroskeemide”, „mikroarvuti-mikroskeemide” ja mikrokontrollermikroskeemide südamike „arendamiseks” või „tootmiseks”, mille aritmeetikaloogikaseade juurdepääsu laius on 32 bitti või rohkem, ning millel on mis tahes järgmine omadus või funktsioon;

- a. 'vektorprotsessorriksus', mis on kavandatud tegema üheaegselt rohkem kui kahte arvutust ujukoma vektoritega (vektor – ühedimensionaalne 32-bitiste või suuremate arvude maatriks);

Tehniline märkus

'Vektorprotsessorriksus' on sisseehitatud juhendiga protsessorilement, mis võimaldab üheaegselt tehteid ujukoma vektoritega (vektor – ühedimensionaalne 32bitiste või suuremate arvude maatriks), milles on vähemalt üks vektoraritmeetikaloogikaseade.

- b. projekteeritud tegema tsükli jooksul rohkem, kui kaks 64bitist või suuremat ujukoma arvutustehet, või
- c. projekteeritud tegema tsükli jooksul rohkem kui neli 16bitist püsikoma korrutus- või liitmistehet (nt varem digitaalseks muundatud analooginformatsiooni digitaalne manipuleerimine, mida tuntakse ka digitaal „signaali töötlemisena”).

Märkus Punkt 3E002.c ei hõlma multimeediarakenduste „tehnoloogiat”.

Märkus 1 Punkt 3E002 ei hõlma „tehnoloogiat” mikroprotsessor-südamike „arenduseks” või „tootmiseks”, millel on kõik järgmised omadused:

- a. on kasutatud 0,130 μm või suurema struktuurielemendi "tehnoloogiat" ja
- b. sisaldavad vähem kui viie metallikihiga mitmekihilisi struktuure.

Märkus 2 Punkt 3E002 hõlmab digitaalsete signaalprotsessorite ja digitaalmaatriksprotsessorite „tehnoloogiat”.

3E003 Muu „tehnoloogia”, mida kasutatakse järgmise „arendamiseks” või „tootmiseks”:

- a. vaakummikroelektroonilised seadmed;
- b. heterostruktuuriga elektroonilised pooljuhtseadmed nt elektronide kõrgliikuvusega transistorid (HEMT), heterobipolaartransistorid (HBT) kvantkaev- ja supervõreseadmed;

Märkus Punkt 3E003.b ei hõlma suure liikuvusega elektronidega transistoride tehnoloogiat, mis töötavad sagedustel alla 31,8 GHz, ja heterosiirdiga bipolaarse transistoride tehnoloogiat, mis töötavad sagedustel alla 31,8 GHz.

▼ M5

- 3E003 (jätkub)
- c. „ülijuhtivad” elektroonilised seadmed;
- d. teemantpõhimikud või -kiled elektroonilistele komponentidele.
- e. räni-isolaator-põhimikud integraallülitustele, milles isolaatoriks on ränioksiid;
- f. ränikarbiidpõhimikud elektroonilistele komponentidele;
- g. elektroonilised vaakumlambid, mille töösagedus on 31,8 GHz või üle selle.
- 3E101 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktis 3A001.a.1 või 3A001.a.2, 3A101, 3A102 või 3D101 nimetatud seadmete või „tarkvara” „kasutamiseks”.
- 3E102 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktis 3D101 määratletud „tarkvara” „arendamiseks”.
- 3E201 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on vajalik punktides 3A001.e.2, 3A001.e.3, 3A001.g, 3A201, 3A225–3A234 nimetatud seadmete „kasutamiseks”.
- 3E225 Koodide või võtmete kujul „tehnoloogia” sagedusmuundurite või generaatorite jõudluse suurendamiseks või vabastamiseks, et vastata punktis 3A225 määratletud omadustele.

4. KATEGOORIA – ARVUTID

Märkus 1 Arvuteid, vastavaid seadmeid ja „tarkvara”, mis täidavad telekommunikatsiooni- või „kohtvõrgu” ülesandeid, tuleb hinnata samuti 5. kategooria 1. osa jõudlusparameetrite järgi („Telekommunikatsioon”).

Märkus 2 Juhtimismoodulid, mis ühendavad otseselt keskseadet, „põhimälu” või ketta juhtseadet siinide või kanalitega, ei loeta 5. kategooria 1. osas („Telekommunikatsioon”) nimetatud telekommunikatsiooniseadmeteks.

NB Pakettkommuteerimise jaoks spetsiaalselt loodud „tarkvara” kontrolli alla kuulumise kohta vaata punkti 5D001.

Märkus 3 Arvuteid, vastavaid seadmeid ja „tarkvara”, mis täidavad krüptograafilisi, krüptoanalüüsi, tunnistavad mitmeastmelisi turva- või tunnistavaid kasutajate eraldamisülesandeid või mis piiravad elektromagnetilist ühilduvust (EMC), tuleb hinnata samuti 5. kategooria 2. osa jõudlusparameetrite järgi („Infoturve”).

4A Süsteemid, seadmed ja komponendid

- 4A001 Elektronarvutid ja nendega seotud seadmed, millel on mis tahes järgmised omadused, ning „elektroonikasõlmed” ja spetsiaalselt neile ette nähtud komponendid:

▼ **M5**

4A001 (jätkub)

NB! VT KA PUNKT 4A101.

a. mis on spetsiaalselt konstrueeritud nii, et neil oleks mis tahes järgmine omadus:

1. ette nähtud tööülesannete täitmiseks keskkonnas, mille temperatuur on madalam kui 228 K (– 45 °C) või üle 358 K (85 °C), või

Märkus Punkt 4A001.a.1 ei hõlma spetsiaalselt tsiviilotstarbeliste mootorsõidukite, raudteerongide või „tsiviilõhusõidukite” jaoks ette nähtud arvuteid.

2. kiirguskindlad, mis taluvad mis tahes järgmise piirväärtuse ületamist:

- a. kogudoos 5×10^3 Gy (räni);
- b. doosikiirus 5×10^6 Gy (räni)/s; või
- c. ühele tuumasündmusele vastab 1×10^{-8} viga/bit/päev;

Märkus Punkt 4A001.a.2 ei hõlma spetsiaalselt tsiviilotstarbeliste „tsiviilõhusõidukite” jaoks ette nähtud arvuteid.

- b. ei kasutata.

4A003 Digitaalarvutid, elektroonikasõlmed ja nendega seotud seadmed nende jaoks ettenähtud komponentidega:

Märkus 1 Punkt 4A003 hõlmab järgmist:

- ‘vektorprotsessorid’;
- massiiviprotsessorid;
- digitaalsed signaaliprotsessorid;
- loogikaprotsessorid;
- „pildiväärinduseks” kavandatud seadmed;
- „signaalitöötluseks” kavandatud seadmed.

Märkus 2 Punktis 4A003 nimetatud „digitaalarvutite” ja nendega seotud seadmete kontrolli alla kuulumine määratakse vastavalt muude seadmete või süsteemide osas ette nähtud kontrolli alla kuulumisele, juhul kui:

- a. „digitaalarvutid” või seotud seadmed on olulised teise süsteemi või seadme toimimiseks;
- b. „digitaalarvutid” või seotud seadmed ei ole muu süsteemi või seadme „oluliseks osaks” ja

▼ **M5**

4A003

Märkus 2 b. (jätkub)

NB 1! Muudele seadmetele spetsiaalselt ettenähtud signaalitöötlus- või pildiväärindusseadmete kontrolli alla kuulumine määratakse vastavalt muude seadmete kontrolli alla kuulumisele isegi siis, kui nad ei täida olulise osa kriteeriumit.

NB 2! „Digitaalarvutite” või telekommunikatsiooni-seadmete kontrolli alla kuulumise kohta vaata 5. kategooria 1. osa („Telekommunikatsioon”).

c. „tehnoloogia” „digitaalarvutite” või seotud seadmete jaoks määratakse kindlaks punktis 4E.

a. ei kasutata;

b. „digitaalarvutid”, mille „korregeeritud maksimaalne jõudlus” (APP) ületab 8,0 korregeeritud teraFLOPSi (WT);

c. „elektroonikasõlmed”, mis on spetsiaalselt konstrueeritud või kohandatud, et suurendada jõudlust protsessorite liitmise teel nii, et selline ühendatud „korregeeritud maksimaalne jõudlus” ületab punktis 4A003.b. nimetatud piiri;

Märkus 1 Punkt 4A003.c. hõlmab üksnes „elektroonikasõlmi” ja programmeeritavaid omavahelisi ühendusi, mis ei ületa punktis 4A003.b esitatud piire, kui need tarnitakse mitteühendatud „elektroonikasõlmedena”. See ei hõlma „elektroonikasõlmi”, mille rakendamine loomupäraselt oma konstruktsiooni tõttu punktides 4A003.e nimetatud seadmete vastava osana on piiratud.

Märkus 2 Punkt 4A003.c ei hõlma „elektroonikasõlmi”, mis on spetsiaalselt konstrueeritud toodetele või tooteperakondadele, mille maksimaalne konfiguratsioon ei ületa punktis 4A003.b nimetatud piiri.

d. ei kasutata;

e. seadmed, mis teostavad analoog-digitaalmuundamist, mille parameetrid ületavad punktis 3A001.a.5 nimetatud piiri;

f. ei kasutata;

g. seadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud „digitaalarvutite” jõudluse liitmiseks omavaheliste väliste ühenduste abil, mis tagavad ühesuunalise andmekommunikatsiooni kiirusega üle 2,0 gigabaidi sekundis lingi kohta.

Märkus Punkt 4A003.g ei hõlma sisemise ühenduse seadmeid (nt põhiplaat, siine), passiivseid ühendusseadmeid, „võrgu juurdepääsu kontrollereid” või „sidekanali kontrollereid”.

▼M5

4A004 Arvutid ja nende jaoks ettenähtud vastavad seadmed, elektroonikasõlmed ja komponendid:

- a. „süstoolsed maatriksarvutid”;
- b. „neuroarvutid”;
- c. „optilised arvutid”.

4A005 Nende süsteemid, seadmed ja komponendid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud „sissetungimistarkvara” loomiseks, kasutamiseks, edasitoimetamiseks või sellega suhtlemiseks.

4A101 Analoogarvutid, „digitaalarvutid” või digitaalsed diferentsiaalanalüsaatorid, muud kui punktis 4A001.a.1 nimetatud, mis on karmide tingimuste jaoks ning spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud kasutamiseks punktis 9A004 nimetatud kanderakettides või punktis 9A104 nimetatud sondrakettides.

4A102 „Hübriidarvutid”, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 9A004 nimetatud kanderakettide või punktis 9A104 nimetatud sondrakettide modelleerimiseks, simulatsiooniks või projektide integreerimiseks.

Märkus Nimetatud kontrolli kohaldatakse vaid juhul, kui nimetatud seadmed on varustatud punktis 7D103 või 9D103 nimetatud tarkvaraga.

4B Testimis-, kontrolli- ja tootmiseseadmed

Puuduvad.

4C Materjalid

Puuduvad.

4D Tarkvara

Märkus Teistes kategooriates käsitletud seadmetele mõeldud „tarkvara” kontrolli alla kuulumist käsitleb vastav kategooria.

4D001 Järgmine „tarkvara”:

- a. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktides 4A001-4A004 või 4D nimetatud seadmete ja tarkvara „arendamiseks” või „tootmiseks”;
- b. punktis 4D001.a nimetatud „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud järgmiste seadmete „arenduseks” või „tootmiseks”:
 - 1. „digitaalarvutid”, mille „korrigeeritud maksimaalne jõudlus” ületab 1,0 korrigeeritud teraFLOPSi (WT);
 - 2. „elektroonikasõlmed”, mis on spetsiaalselt konstrueeritud või kohandatud, et suurendada jõudlust protsessorite liitmise teel nii, et selline ühendatud „korrigeeritud maksimaalne jõudlus” ületab punktis 4D001.b.1 sätestatud piiri.

4D002 Ei kasutata.

4D003 Ei kasutata.

4A004 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud „sissetungimistarkvara” loomiseks, kasutamiseks, edasitoimetamiseks või sellega suhtlemiseks.

▼ **M5****4E Tehnoloogia**

- 4E001 a. Tehnoloogia üldmärkele vastav tehnoloogia, mis on ette nähtud punktis 4A või 4D nimetatud seadmete või tarkvara arendamiseks, tootmiseks või kasutamiseks.
- b. punktis 4E001.a nimetatata „tehnoloogia”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud järgmiste seadmete „arenduseks” või „tootmiseks”:
1. „digitaalarvutid”, mille „korrigeeritud maksimaalne jõudlus” ületab 1,0 korrigeeritud teraFLOPSi (WT);
 2. „elektroonikasõlmed”, mis on spetsiaalselt konstrueeritud või kohandatud, et suurendada jõudlust protsessorite liitmise teel nii, et sellise ühenduse „korrigeeritud maksimaalne jõudlus” e „APP” ületab punktis 4E001.b.1 sätestatud piiri.
- c. „tehnoloogia”, mis on ette nähtud „sissetungimistarkvara” „arenduseks”.

TEHNILINE MÄRKUS „KORRIGEERITUD MAKSIMAALSE JÕUDLUSE” („APP”) KOHTA

„APP” on korrigeeritud maksimaalne kiirus, millega „digitaalarvuti” teeb 64biti-seid või suuremaid ujukomaga liitmis- ja korrutustehteid. „APP” ühikuks on kaalutud teraFLOPS (WT).

„APP” ühikuks on kaalutud teraFLOPS (WT), mis on 10^{12} ujukomatehet sekundis.

Selles tehnilises märkuses kasutatud lühendid

n	protsessorite arv „digitaalarvutis”
i	protsessori järjekorranumber (i, ... n)
t_i	protsessori tsükli (takti) aeg ($t_i = 1/F_i$)
F_i	protsessori taktsagedus
R_i	maksimaalne ujukomatehte arvutuskirius
W_i	arhitektuurikoefitsient

„APP” arvutusmeetodi ülevaade

1. Iga protsessori i jaoks leitakse maksimaalne arv 64-bitiseid või suuremaid ujukomatehteid (FPOi), mis tehakse „digitaalarvuti” ühe protsessori ühe takti jooksul.

Märkus Ainult 64bitised või suuremad ujukoma liitmis- ja/või korrutustehted võetakse FPO arvutamisel arvesse, kusjuures tehete arv esitatakse protsessori ühe takti kohta. Kõik ujukomatehted peavad olema esitatud tehete arvuna protsessoritakti kohta; tehete, mis tehakse mitme protsessoritakti jooksul, võib esitada murdarvuna. Kui protsessor ei ole suuteline tegema 64-bitiseid või suuremaid ujukomatehteid, on efektiivne arvutuskirius R null.

2. Arvutatakse iga protsessori ujukomatehte kiirus $R_i = FPO_i/t_i$.
3. „APP” arvutatakse kujul „APP” = $W_1 \times R_1 + W_2 \times R_2 + \dots + W_n \times R_n$.
4. ‘Vektorprotsessorite’ puhul $W_i = 0,9$. Mitte-‘vektorprotsessorite’ puhul $W_i = 0,3$.

Märkus 1 Kui protsessor teeb seotud tehteid (nt liitmine ja korrutamine) ühe takti jooksul, võetakse arvesse iga tehtud tehe.

Märkus 2 Konveierprotsessori efektiivseks arvutuskiriuses R loetakse kiireim järgnevaist: kiirus konveieri maksimaalse komplekteerituse korral või kiirus mittekonveierrežiimi korral.

▼ M5

Märkus 3 Iga kombinatsioonis oleva protsessori R arvutatakse selle maksimaalse teoreetiliselt võimaliku kiiruse alusel, enne protsessorite kombinatsiooni summaarse „APP” leidmist. Paralleelarvutused võetakse arvesse, kui paralleel- või üheaegsed operatsioonid on loetletud tootjapoolsetes spetsifikatsioonides.

Märkus 4 „APP” arvutusse ei kaasata protsessoreid, mis teostavad ainult I/O (sisend/väljund) ja/või lisaseadmetega seotud funktsioone (nt ketta-, kommunikatsiooni või videoseadmed).

Märkus 5 „APP”-d ei arvutata protsessorite suhtes, mis on (omavahel) ühendatud „kohtvõrgu” (Local Area Network — LAN), hajusvõrgu (Wide Area Networks), ühendatud või ühiste I/O (sisend/väljund) seadmete või „tarkvaraga” loodud ühenduse abil.

Märkus 6 „APP” väärtused tuleb arvutada protsessorikombinatsioonide suhtes, mis sisaldavad protsessoreid, mis on spetsiaalselt ette nähtud jõudluse suurendamiseks liitmise, üheaegsete operatsioonide ja mälu ühiskasutamise kaudu;

Tehniline märkus

1. Liita tuleb samaaegselt talitlevate ja ühisel kiibil paiknevate protsessorite ja kiirendite kogum.
2. Protsessorikombinatsioonide mälu on ühiskasutuses, kui mis tahes protsessor on võimeline ligi pääsema süsteemi mis tahes paigale mälus vahemälu ridade või mälusõnade riistvaralise ülekandega ilma tarkvarasüsteemi kaasamata, mis on saavutatav punktis 4A003.c. määratletud „elektroonikasõlmedega”.

Märkus 7 ‘Vektorprotsessor’ on protsessor, mille käsustik võimaldab üheaegseid tehteid ujukoma vektoritega (vektor – ühedimensionaalne 64bitiste või suuremate arvude maatriks), milles on vähemalt 2 vektori funktsionaalsust ning milles on vähemalt 8 vähemalt 64bitiste elementidega vektorite registrit.

5. KATEGOORIA – TELEKOMMUNIKATSIOON JA „INFOTURVE”

1. OSA – TELEKOMMUNIKATSIOON

Märkus 1 Spetsiaalselt telekommunikatsiooniseadmete või -süsteemide jaoks kavandatud komponentide, „laserite”, katse- ja „tootmis” seadmete ning nendele loodud „tarkvara” kontrolli alla kuulumine määratakse 5. kategooria 1. osas.

NB 1 Spetsiaalselt telekommunikatsiooniseadmete või -süsteemide jaoks kavandatud „laserite” kohta vt punkt 6A005.

NB 2 Vaata ka 5. kategooria 2. osa „infoturbe” funktsioone täitvate või sisaldavate seadmete, komponentide või „tarkvara” kohta.

Märkus 2 „Digitaalarvuteid”, vastavaid seadmeid või „tarkvara”, mis on selles kategoorias nimetatud telekommunikatsiooniseadmete tööks või töö toetamiseks olulise tähtsusega, käsitletakse selleks ülesandeks spetsiaalselt kavandatud komponentidena tingimusel, et nad kujutavad endast tootja poolt üldjuhul tarnitavaid standardseid mudeleid. See hõlmab arvutisüsteemide tööd, haldamist, hooldust, ekspluatatsiooni või maksustamist.

▼ **M5****5A1****Süsteemid, seadmed ja komponendid****5A001**

Järgmised telekommunikatsioonisüsteemid, -seadmed, -komponendid ja lisaseadmed:

a. telekommunikatsiooniseadmed, millel on mis tahes järgmine omadus, funktsioon või eripära:

1. on spetsiaalselt ette nähtud taluma ajutisi elektroonilisi ilminguid või elektromagnetilist impulssi, mille tekitab tuumaplahvatus;
2. kõrgendatud vastupanuvõime gamma-, neutron- või ioonkiirgusele või
3. spetsiaalselt ette nähtud töötama väljaspool temperatuurivahemikku 218 K (– 55 °C) kuni 397 K (124 °C);

Märkus Punkt 5A001.a.3 kehtib üksnes elektrooniliste seadmete kohta.

Märkus Punktid 5A001.a.2 ja 5A001.a.3 ei hõlma seadmeid, mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks satelliitide pardal.

b. telekommunikatsiooniseadmed ja -süsteemid ning spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid, millel on mis tahes järgmine omadus, funktsioon või eripära:

1. veealused lõastamata sidesüsteemid, millel on mis tahes järgmine omadus:

- a. akustiline kandesagedus väljaspool sagedusvahemikku 20–60 kHz;
- b. elektromagnetiliste lainete kandesagedus sagedustel 30 kHz ja madalamal;
- c. kasutavad elektroonilist kiirejuhtimistehnikat või
- d. kasutavad „kohtvõrgus” „lasereid” või valgusdioode (LEDid), mille väljundkiirguse lainepikkus on suurem kui 400 nm ja väiksem kui 700 nm;

2. raadioseadmestik, mis töötab sagedusribas 1,5–87,5MHz ja millel on kõik järgmised omadused:

- a. prognoosib automaatselt ja valib sagedusi ning „täielikke digitaalseid edastuskiirusi” kanali kohta ülekande optimeerimise eesmärgil ning
- b. sisaldab lineaarset võimsusvõimendit, mis suudab toetada samaaegselt mitut signaali väljundvõimsusega 1 kW või rohkem sagedusvahemikus 1,5–30MHz või väljundvõimsusega 250 W või rohkem sagedusvahemikus 30–87,5MHz, üheoktavilise või laiema „hetkribalaiusega” ning ebalineaarmoonutuste sisaldusega väljundsignaalis vähem kui –80 dB;

3. raadioseadmestik, mis rakendab „hajaspektri” tehnikat, sealhulgas ka „sagedushüplemise” tehnikat, mida ei ole nimetatud punktis 5A001.b.4, ja millel on mis tahes järgmine omadus:

- a. kasutaja poolt programmeeritavad hajutamiskoodid või
- b. ülekantav riba kogulaius on 100 või enam korda laiem ükskõik millisest informatsioonikanali ribalaiusest ning laiem kui 50 kHz;

▼ M5

5A001

b. 3. b. (jätkub)

Märkus Punkt 5A001.b.3.b ei hõlma raadioseadmeid, mis on ette nähtud kasutamiseks ühega järgmistest:

a. tsiviilotstarbelised kärgside (mobiiltelefoni) süsteemid, või

b. maapealsed kohtkindlad või liikuvad satelliitjaamad kommerts- või tsiviiltelekommunikatsiooni jaoks.

Märkus Punkt 5A001.b.3 ei hõlma seadmeid, mis on ette nähtud töötama väljundvõimsusel 1 W või vähem.

4. raadioseadmed, mis kasutavad ultralairiba modulatsioonitehnikaid kasutaja poolt programmeeritava kanalistamise koodidega, skrambleerimise koodidega või võrgu identifitseerimise koodidega ja millel on üks järgmistest omadustest:

a. ribalaius üle 500MHz või

b. „osaribalaius” 20 % või rohkem;

5. digitaalselt tüüritavad raadiovastuvõtjad, millel on kõik järgmised omadused:

a. rohkem kui 1 000 kanalit;

b. „kanali ümberlülitusaeg” lühem kui 1 ms;

c. elektromagnetilises võnkespektris automaatne otsimis- või skaneerimisvõime ja

d. vastuvõetud signaalide või saatjatüüpide identifitseerimise võime või

Märkus Punkt 5A001.b.5 ei hõlma raadioseadmeid, mis on ette nähtud kasutamiseks tsiviilotstarbelistes kärgside (mobiiltelefoni) süsteemides.

Tehnilised märkused

‘Kanalivahetusaeg’ tähendab aega (s.o viivitus) ühelt vastuvõtusageduselt teisele ümberlülitamiseks, et jõuda tasemele $\pm 0,05$ % määratletud lõplikust vastuvõtusagedusest või selle piiresse. Kaubad, mille kindlaksmääratud sagedusvahemik on alla $\pm 0,05$ % nende endi kesksagedusest, ei võimalda määratluse kohaselt kanali sageduse ümberlülitust.

6. kasutavad digitaalset „signaalitöötlust” ‘hääle kodeerimiseks’ kiirusega vähem kui 2 400 bit/s.

Tehnilised märkused

1. ‘Hääle kodeerimisel’ muutuvate kodeerimiskiirustega kohaldatakse punkti 5A001.b.6 pideva kõne ‘hääle kodeerimise’ väljundi suhtes.

2. Punkti 5A001.b6 tähenduses on ‘hääle kodeerimine’ määratletud kui tehnika inimhääle näidete võtmiseks ja nende digitaalseks signaaliks muutmiseks, võttes arvesse inimkõne eripärasid.

c. optilised kiud, mis on üle 500 m pikad ja mis kannatavad tootja määratluse kohaselt ‘tõestuskatsel’ tõmbepinget vähemalt $2 \times 109 \text{ N/m}^2$ või rohkem;

▼ **M5**

5A001

c. (jätkub)

NB! Veealuste teeninduskaablite kohta vt punkt 8A002.a.3.

Tehniline märkus

‘Tõestuskatse’: tootmisprotsessisene või tootmisprotsessist sõltumatu toodangu katsetamine, mille käigus rakendatakse 0,5–3 meetri pikkusele kiule, mis liigub kiirusega 2–5 m/s umbes 150 mm läbimõõduga surverullide vahelt läbi, etteantud dünaamilist tõmbepinget. Keskkonna nominaalne temperatuur on seejuures 293 K (20 °C) ning suhteline õhuniiskus 40 %. Tõestuskatse sooritamisel võib kasutada vastavaid riigisiseseid standardeid.

d. „elektrooniliselt formeeritava suunadiagrammiga antennid” töösagedusega üle 31,8 GHz;

Märkus Punkt 5A001.d ei hõlma „elektrooniliselt formeeritava suunadiagrammiga antenne” maandumissüsteemide jaoks, milles on mikrolainemaandumissüsteemide (MLS) ICAO standardite kohased mõõteriistad.

e. raadiopeilimiseseadmed, mis toimivad üle 30MHz sagedustel ja millel on kõik järgmised omadused, ning nende jaoks spetsiaalselt ettenähtud komponendid:

1. „hetkribalauis” on 10MHz või rohkem ning
2. võimelised määrama (peilima) sünkroniseerimata ja alla 1 ms signaalistusega raadiosaatjate suunakoordinaate;

f. järgmised mobiilside pealtkuulamise seadmed ja segajad ning nende jälgimise seadmed ning spetsiaalselt nende jaoks projekteeritud komponendid:

1. pealtkuulamise seadmed, mis on projekteeritud väljavõtte tegemiseks raadioliidese kaudu edastatava(te)st häälest või andmetest;
2. punktis 5A001.f.1 nimetatata pealtkuulamise seadmed, mis on projekteeritud väljavõtte tegemiseks kliendiseadme või abonendi identifikaatoritest (nt IMSI, TIMSI või IMEI), signaalidest või muudest raadioliidese kaudu edastatavatest metaandmetest;
3. raadiolainete segajad, mis on spetsiaalselt ette nähtud mobiilside teenuste tahtlikuks ja valikuliseks segamiseks, tõkestamiseks, blokeerimiseks, halvendamiseks ja mis täidavad mis tahes järgmisi funktsioone:
 - a. raadiosidevõrgu (*Radio Access Network* – RAN) funktsioonide simuleerimine;
 - b. kasutatava mobiilside protokoll (nt GSM) eriomaduste avastamine ja kasutamine või
 - c. kasutatava mobiilside protokoll (nt GSM) eriomaduste kasutamine;
4. raadiosagedusreie seadmed, mis on projekteeritud või kohandatud punktides 5A001.f.1, 5A001.f.2 või 5A001.f.3 määratletud artiklite töötamise identifitseerimiseks;

▼ **M5**

5A001

f. 4. (jätkub)

Märkus Punktid 5A001.f.1 ja 5A001.f.2 ei hõlma järgmist:

- a. seadmed, mis on spetsiaalselt projekteeritud individuaalse analoog-mobiilraadio (PMR) pealtkuulamiseks, IEEE 802.11 WLAN;
- b. mobiilsidevõrkude operaatorite jaoks projekteeritud seadmed või
- c. mobiilsideseadmete või -süsteemide „arendamiseks” või „tootmiseks” projekteeritud seadmed.

NB 1! Vt ka SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.

NB 2! Raadiovastuvõtjate kohta vt ka punkt 5A001.b.5.

- g. passiivsed koherentsed asukoha kindlaksmääramise (PCL) süsteemid, mis on spetsiaalselt konstrueeritud liikuvate objektide avastamiseks ja jälitamiseks ning mis kasutavad mitteradarsaatjate poolt keskkonda saadetud raadiokiirguse peegelduste mõõtmist;

Tehniline märkus

Mitteradarsaatjad võivad hõlmata ärilisi raadio-, televisiooni- või mobiilsidetugijaamu.

Märkus Punkt 5A001.g ei hõlma järgmist:

- a. raadioastronoomilised seadmed või
- b. süsteemid või seadmed, mis eeldavad sihtmärgilt raadiolaineid.
- h. järgmised isetehtud lõhkekehade (IED) vastased seadmed ja juurdekuuluvad:
 - 1. punktis 5A001.f mitte määratletud raadiosagedust (RF) edastavad seadmed, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud isetehtud lõhkekehade enneaegseks aktiveerimiseks või initsieerimise ennetamiseks;
 - 2. seadmed, milles kasutatakse tehnikaid, mis on projekteeritud selleks, et võimaldada raadioside samades sageduskanalites, millel edastavad sidet punktis 5A001.h.1 määratletud kaasa-suavad seadmed.

NB! Vt ka SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.

- i. ei kasutata;
- j. internetiprotokolli (IP) võrguside järelevalve süsteemid või seadmed ja spetsiaalselt nende jaoks projekteeritud komponendid, millel on kõik järgmised omadused:
 - 1. täidavad kõiki järgmisi funktsioone kandja klassi internetiprotokolli (IP) võrgus (nt riigi ulatusega klassi IP-magistraal):
 - a. analüüs rakendusekihil (nt avatud süsteemide sidumise (OSI) mudeli (ISO/IEC 7498-1) kiht 7);
 - b. valitud metaandmete ja rakendusesisu (nt hääl, video, sõnumid, manused) väljavõtmine, ja
 - c. väljavõetud andmete indekseerimine, ja

▼ **M5**

5A001

j. (jätkub)

2. mis on spetsiaalselt projekteeritud täitma kõiki järgmisi funktsioone:

- a. otsingute tegemine 'kõvade selektorite' põhjal, ja
- b. üksikisiku või inimesterühma relatsioonvõrgu kaardistamine.

Märkus Punkt 5A001.j. ei hõlma süsteeme või seadmeid, mis on ette nähtud kasutamiseks ühega järgmistest:

- a. turunduslik eesmärk;
- b. teenuse võrgukvaliteet (QoS), või
- c. kogemuse kvaliteet (QoE).

Tehniline märkus

'Kõvad selektorid' tähendab andmeid või andmekogumeid, mis on seotud üksikisikuga (nt perekonnanimi, eesnimi, e-posti aadress, kodusadress, telefoninumber või rühmituste liikmesus).

5A101

Kaugmõõte- ja kaugjuhtimisseadmed, kaasa arvatud maapealsed seadmed, mis on kavandatud või kohandatud 'raketmürskudel' kasutamiseks.

Tehniline märkus

Punktis 5A101 tähendab 'raketmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

Märkus Punkt 5A101 ei hõlma järgmist:

- a. seadmed, mis on kavandatud või kohandatud mehitatud õhusõidukites või satelliitides kasutamiseks;
- b. maapealsed seadmed, mis on kavandatud või kohandatud maismaa- või merekasutuseks;
- c. seadmed, mis on ette nähtud kaubanduslike, tsiviilotsarbeliste või inimeste ohutusega (nt andmete terviklikkus, lennuohutus) seotud GNSS teenuste jaoks;

5B1**Testimis-, kontrolli- ja tootmiseseadmed**

5B001

Järgmised telekommunikatsioonisüsteemide testimis-, kontrolli- ja tootmiseseadmed, nende komponendid ja lisaseadmed:

- a. seadmed ja nende jaoks ette nähtud komponendid või tarvikud, mis on spetsiaalselt kavandatud punktis 5A001 nimetatud funktsioonide või eripäraga seadmete „arenduseks” või „tootmiseks”;

Märkus Punkt 5B001.a ei hõlma optilise kiu omaduste uurimise seadmeid.

- b. seadmed ning nende jaoks ettenähtud komponendid ja tarvikud, mis on spetsiaalselt kavandatud mis tahes järgmise telekommunikatsiooni ülekandeseadmete või kommutatsiooniseadmete „arendamiseks”:

- 1. ei kasutata;
- 2. seadmed, mis kasutavad „laserit” ning millel on mis tahes järgmine omadus:

▼ **M5**

5B001

b. (jätkub)

- a. ülekandel kasutatav lainepikkus on üle 1 750 nm;
- b. teostatakse „optilist võimendamist”, kasutades praseodüümlisandiga fluoriidkiudvõimendeid (PDFFA);
- c. kasutatakse koherentset optilist ülekannet või koherentse optilise detekteerimise tehnikat või

Märkus Punkt 5B001.b.2.c hõlmab seadmeid, mis on spetsiaalselt projekteeritud selliste süsteemide „arendamiseks”, milles kasutatakse vastuvõtupoolel kandja „laseriga” sünkroniseerimiseks kohalikku optilist ostsillaatorit.

Tehniline märkus

Punkti 5B001.b.2.c tähenduses hõlmavad need tehnikad optilisi heterodüün-, homodüün- või intradüüntehnikaid.

- d. kasutatakse analoogtehnikat ribalaiusel üle 2,5 GHz või

Märkus Punkt 5B001.b.2.d ei hõlma kommertstelevisiooni-süsteemide „arendamiseks” spetsiaalselt kavandatud seadmeid.

- 3. ei kasutata;
- 4. raadioseadmed, mis kasutavad kvadratuur-amplituudmodulatsiooni (QAM) tehnikat kõrgemal kui 256. nivool;
- 5. ei kasutata;

5C1**Materjalid**

Puuduvad

5D1**Tarkvara**

5D001

Järgmine „tarkvara”:

- a. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 5A001 nimetatud seadmete, funktsioonide või eripära „arenduseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”;
- b. ei kasutata;
- c. järgmine spetsiifiline „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 5A001 või 5B001 nimetatud seadmete tehniliste näitajate, funktsioonide ja eripärade tagamiseks;
- d. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud mis tahes järgmiste telekommunikatsiooni ülekandeseadmete või kommutatsiooniseadmete „arenduseks”:

- 1. ei kasutata;

▼ **M5**

5D001

d. (*jät kub*)

2. Seadmed, mis kasutavad „laserit” ning millel on mis tahes järgmine omadus:

a. ülekandel kasutatav lainepikkus on üle 1 750 nm või

b. kasutatakse analoogtehnikat ribalaiusel üle 2,5 GHz või

Märkus Punkt 5D001.d.2.b ei hõlma kommertstelevisioonisüsteemide „arendamiseks” spetsiaalselt loodud või kohandatud „tarkvara”.

3. ei kasutata;

4. raadioseadmed, mis kasutavad kvadratuur-amplituudmodulatsiooni (QAM) tehnikat kõrgemal kui 256. nivool.

5D101

Tarkvara, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 5A101 nimetatud seadmete kasutamiseks.

5E1**Tehnoloogia**

5E001

Järgmine „tehnoloogia”:

a. tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktis 5A001 nimetatud seadmete, funktsioonide või tunnuste või punktis 5D001.a nimetatud „tarkvara” „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks” (v.a töötamine);

b. järgmine spetsiifiline „tehnoloogia”:

1. „vajalik” „tehnoloogia” satelliitidel kasutamiseks ettenähtud telekommunikatsiooniseadmete „arendamiseks” või „tootmiseks”;

2. „tehnoloogia” „laser” andmesidetechnika „arenduseks” või „kasutamiseks”, mis on võimeline automaatselt signaale tabama ja neid jälgima ning andmesidet üleval hoidma nii läbi atmosfäärivälise kui ka veealuse keskkonna;

3. „tehnoloogia” selliste digitaalsete kärg-raadioside tugijaa- made vastuvõtuseadmete „arenduseks”, mille vastuvõtuvõimeid, mis võimaldavad paljuribalisust, paljukanalisust, paljumoodilisust, paljukoodilist algoritmi või paljuprotokollilist tööd, võib muuta muudatustega „tarkvaras”;

4. „tehnoloogia” „hajaspektri” tehnika, sh „sagedushüplemise” tehnika „arendamiseks”;

Märkus Punkt 5E001.b.4 ei hõlma „tehnoloogiat” ühegi järgmise „arendamiseks”:

a. tsiviilotstarbelised kärgside (*mobiiltelefoni*) süsteemid, või

b. maapealsed kohtkindlad või liikuvad satelliit- jaamad kommerts- või tsiviiltelekommunikatsiooni jaoks.

c. tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud mis tahes järgmise „arendamiseks” või „tootmiseks”:

▼ **M5**

5E001

c. (jätkub)

1. seadmed, mis kasutavad digitaaltehnikat, mis on kavandatud toimima üle 560 Gbit/s „täieliku digitaalse edastuskiirusega”;

Tehniline märkus

Telekommunikatsiooni kommutatsiooniseadmete puhul on „täielik digitaalne edastuskiirus” kiireimas pordis või kiireimal liinil mõõdetav üksikliidese ühesuunaline kiirus.

2. seadmed, mis kasutavad „laserit” ning millel on mis tahes järgmine omadus:

- a. ülekandel kasutatav lainepikkus on üle 1 750 nm;
- b. teostatakse „optilist võimendamist”, kasutades praseodüümlisandiga fluoriidkiudvõimendeid (PDFFA);
- c. kasutatakse koherentset optilist ülekannet või koherentse optilise detekteerimise tehnikat;

Märkus Punkt 5E001.c.2.c hõlmab „tehnoloogiat” selliste süsteemide „arendamiseks” või „tootmiseks”, milles kasutatakse vastuvõtupoolel kandja „laseriga” sünkroniseerimiseks kohalikku optilist ostsillaatorit.

Tehniline märkus

Punkti 5E001.c.2.c tähenduses hõlmavad need tehnikad optilisi heterodüün-, homodüün- või intradüüntehnikaid.

- d. kasutatakse lainepikkuste jaotamise multipleksimise tehnikat optiliste sideliinide puhul, kus kanali laius on väiksem kui 100 GHz, või
- e. kasutatakse analoogtehnikat ribalaiusel üle 2,5 GHz;

Märkus Punkt 5E001.c.2.e ei hõlma kommertstelevisioonisüsteemide arendamiseks või „tootmiseks” ettenähtud „tehnoloogiat”.

NB! „Laserit” kasutavate mitte-telekommunikatsiooniseadmete „arendamiseks” või „tootmiseks” ette nähtud „tehnoloogia” kohta vt punkt 6E.

3. seadmed, mis kasutavad „optilist kummuteerimist” ja mille ümberlülitusaeg on alla 1 ms;
4. raadioseadmed, millel on järgmised omadused:
 - a. kasutavad kvadratuur-amplituudmodulatsiooni (QAM) tehnikat kõrgemal kui 256. nivool;
 - b. töötavad sisend- ja väljundsagedustel üle 31,8 GHz või

Märkus Punkt 5E001.c.4.b ei hõlma selliste seadmete „arendamiseks” või „tootmiseks” ettenähtud „tehnoloogiat”, mis on kavandatud või kohandatud töötamiseks igas sagedusribas, mis on „ITU poolt eraldatud” raadioside jaoks ja mitte ette nähtud asukoha määramiseks.

▼ M5

5E001

c. 4. (jätkub)

- c. töötab sagedusribas 1,5–87,5 MHz ja sisaldab adaptiivtehnikat, mis võimaldab häiresignaalide enam kui 15 dB allasurumist või
- 5. ei kasutata;
- 6. mobiilseadmed, millel on kõik järgmised omadused:
 - a. töötavad optilisel lainepikkusel 200 nm või rohkem ja 400 nm või vähem ja
 - b. töötavad „kohtvõrguna”;
- d. tehnoloogia üldmärkele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud spetsiaalselt telekommunikatsiooni jaoks loodud mikro-laine monoliitsete integraallülituste (MMIC) võimsusvõimendite „arenduseks” või „tootmiseks” ning millel on mis tahes järgmine omadus:

Tehniline märkus

Punkti 5E001.d tähenduses võib parameetrit 'tipp-küllastusvõimsus väljundis' toote andmelehtedel nimetada: väljundvõimsus, küllastus-väljundvõimsus, maksimaalne võimsusväljund, tipp-küllastusvõimsus väljundis või tipp-mähisvõimsus väljundis.

1. määratud töötamiseks sagedustel üle 2,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 6,8 GHz „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 15 %, ja millel on mis tahes järgmised omadused:
 - a. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 75 W (48,75 dBm) igal sagedusel üle 2,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 2,9 GHz;
 - b. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 55 W (47,4 dBm) igal sagedusel üle 2,9 GHz kuni ja kaasa arvatud 3,2 GHz;
 - c. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 40 W (46 dBm) igal sagedusel üle 3,2 GHz kuni ja kaasa arvatud 3,7 GHz, või
 - d. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 20 W (43 dBm) igal sagedusel üle 3,7 GHz kuni ja kaasa arvatud 6,8 GHz;
2. määratud töötamiseks sagedustel üle 6,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 16 GHz „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 10 %, ja millel on mis tahes järgmised omadused:
 - a. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 10 W (40 dBm) igal sagedusel üle 6,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 8,5 GHz, või
 - b. tipp-küllastusvõimsus väljundis suurem kui 5 W (37 dBm) igal sagedusel üle 8,5 GHz kuni ja kaasa arvatud 16 GHz, või
3. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 3 W (34,77 dBm) igal sagedusel üle 16 GHz kuni ja kaasa arvatud 31,8 GHz ja „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 10 %;
4. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 0,1 nW (– 70 dBm) igal sagedusel üle 31,8 GHz kuni ja kaasa arvatud 37 GHz;

▼ **M5**

5E001

d. (jätkub)

5. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 1 W (30 dBm) igal sagedusel üle 37 GHz kuni ja kaasa arvatud 43,5 GHz ja „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 10 %;
6. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 31,62 W (15 dBm) igal sagedusel üle 43,5 GHz kuni ja kaasa arvatud 75 GHz ja „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 10 %;
7. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 10 W (10 dBm) igal sagedusel üle 75 GHz kuni ja kaasa arvatud 90 GHz ja „osaribalaiusega”, mis on suurem kui 5 % või
8. määratud töötamiseks tipp-küllastusvõimsusega väljundis üle 0,1 nW (– 70 dBm) igal sagedusel üle 90 GHz;

e. tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud spetsiaalselt telekommunikatsiooni jaoks loodud selliste elektrooniliste seadmete ja lülituste „arendamiseks” või „tootmiseks”, mis sisaldavad „üljuhtivatest” materjalidest valmistatud komponente, mis on spetsiaalselt loodud töötama temperatuuridel, mis jäävad allapoole vähemalt ühe „üljuhtiva” koostisosa „kriitilist temperatuuri”, ning millel on mis tahes järgmine:

1. voolulülitid digitaalskeemidele, milles kasutatakse „üljuhtivaid” lüüse, mille viivituse (sekundites) lüüsi kohta ja kaovõimsuse (vattides) lüüsi kohta korrutis on väiksem kui 10^{-14} J, või
2. sagedusselektiivsus kõigil sagedustel, kasutades võnkeringe, mille hüveteguri Q väärtus on üle 10 000.

5E101

Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia” punktis 5A101 nimetatud seadmete „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”.

2. OSA – „INFOTURVE”

Märkus 1 „Infoturbe” seadmete või funktsioonide kontrolli alla kuulumine on määratud 5. kategooria 2. osas isegi juhul, kui nad on teiste seadmete komponendid, „tarkvara” või muude süsteemide või seadmete funktsioonid.

Märkus 2 5. kategooria 2. osa ei hõlma tooteid, mis on kasutajal kaasas isiklikuks kasutamiseks.

Märkus 3 Märkus krüptograafia kohta: punktid 5A002 ja 5D002 ei hõlma järgmisi kaupu:

a. kaubad, mis vastavad kõikidele järgmistele tingimustele:

1. need on avalikult ja kitsendusteta saadaval jaemüügikohtades mis tahes järgmisel viisil:

a. käsimüük;

b. postimüük;

▼ **M5**

5E101

Märkus 3: a 1. (jätkub)

- c. elektrooniliste tehingute teel või
- d. telefonimüük;
- 2. nende krüptograafilist funktsionaalsust ei saa kasutaja kergesti muuta;
- 3. need on ette nähtud paigaldamiseks kasutaja oma jõududega, ilma tarnija olulise abita, ja
- 4. nende tehnilised üksikasjad on kättesaadavad ja need tehakse nõudmise korral teatavaks eksporditaja liikmesriigi pädevale asutusele nende vastavuse määramiseks käesoleva märkuse punktides 1–3 kirjeldatud nõuetele;
- b. Selle märkuse punktis a kirjeldatud olemasolevate kaupade riistvarakomponendid või 'täitmistarkvara', mis on projekteeritud nende olemasolevate kaupade jaoks ja mis vastavad kõikidele järgmistele tingimustele:
 - 1. „infoturve” ei ole komponendi või 'täitmistarkvara' peamine funktsioon või funktsioonide kogum;
 - 2. komponent või 'täitmistarkvara' ei muuda olemasolevate kaupade mis tahes krüptograafilist funktsionaalsust ega lisa olemasolevatele kaupadele uusi krüptograafilisi funktsionaalsusi;
 - 3. komponendi või 'täitmistarkvara' omadused on kindlaks määratud ning need ei ole projekteeritud või kohandatud kliendi spetsifikatsioonidele ja
 - 4. vajaduse korral, nagu määravad eksporditaja asukohaliikmesriigi pädevad asutused, on üksikasjalikud andmed komponendi või 'täitmistarkvara' kohta ja asjaomaste lõppkaupade üksikasjalikud andmed kättesaadavad ja need esitatakse taotluse alusel pädevale asutusele, et tagada vastavus eespool kirjeldatud tingimustele.

Tehniline märkus

Krüptograafiamärkuse tähenduses tähendab 'täitmistarkvara' täidetaval kujul „tarkvara” olemasolevast riistvarakomponendist, mis on krüptograafiamärkuses punktist 5A002 välja jäetud.

Märkus 'Täitmistarkvara' ei hõlma lõppkaubal töötava „tarkvara” täielikke binaarkujutisi.

Märkus krüptograafiamärkuse kohta

- 1. Selleks et täita märkuse 3 punkti a nõudeid, peavad olema kohaldatavad kõik järgmised tingimused:
 - a. kaup on potentsiaalselt huvipakkuv laiale hulgale üksikisikutele ja ettevõtetele, ja

▼ M5

5E101

Märkus 3: b. 1. (jätkub)

b. kauba hind ja teave selle põhifunktsioonide kohta on kättesaadavad enne ostmist, ilma et oleks vaja konsulteerida müüja või tarnijaga.

2. Märkuse 3 punkti a kõlblikkuse kindlaksmääramisel võivad pädevad asutused arvesse võtta selliseid asjaomaseid tegureid nagu kogus, hind, nõutavad tehnilised oskused, olemasolevad müügikanalid, tüüpilised kliendid, tüüpiline kasutus või tarnimise mis tahes tõrjuvad võtted.

Märkus 4 5. kategooria 2. osa ei hõlma kaupu, mis sisaldavad või kasutavad krüptograafiat ja millel on kõik järgmised omadused:

a. peamise funktsiooni või peamiste funktsioonide hulka ei kuulu:

1. „infoturbe”;

2. arvuti, sealhulgas selle operatsioonisüsteemid, osad ega komponendid;

3. informatsiooni saatmine, vastuvõtmine või salvestamine (välja arvatud meelelahutustööstuse, kommertsringhäälingu, digitaalõiguste haldamise või terviseandmete haldamise toetamisel) või

4. võrkude loomine (sealhulgas nende toimimine, haldamine, juhtimine ja varustamine;

b. krüptograafiline funktsionaalsus on piiratud nende peamise ülesande või peamiste ülesannete toetamisega ja

c. nende tehnilised üksikasjad on kättesaadavad ja need tehakse nõudmise korral teatavaks eksportija liikmesriigi pädevale asutusele nende vastavuse määramiseks selle märkuse punktides a ja b kirjeldatud nõuetele.

5A2

Süsteemid, seadmed ja komponendid

5A002

Järgmised „infoturbe” süsteemid, -seadmed ja nende osad:

a. „infoturbeks” projekteeritud süsteemid, seadmed ning nende komponendid vastavalt järgnevale:

NB! Dekrüpteerimist sisaldavate või kasutavate globaalsete navigatsioonisatelliitide süsteemide (GNSS) vastuvõtuseadmete kontrolli alla kuulumise kohta vt punkt 7A005 ning vastava dekrüpteerimise „tarkvara” ja „tehnoloogia” kohta vt punktid 7D005 ja 7E001.

1. projekteeritud või kohandatud kasutama „krüptograafiat”, rakendades digitaalmeetodeid, mis täidavad mingeid krüptograafilisi funktsioone peale autentimise, digiallkirjastamise või kopeerimiskaitsega „tarkvara” käivitamise ning millel on mis tahes järgmine omadus:

▼ **M5**

5A002

a. 1. (jätkub)

Tehnilised märkused

1. Autentimise, digiallkirjastamise ja kopeerimiskaitsega „tarkvara” käivitamise funktsioonid hõlmavad nende juurdekuuluvaid põhilist juhtimisfunktsiooni.

2. Autentimine hõlmab kõiki juurdepääsu reguleerimise aspekte, mille puhul ei ole tegemist failide või teksti krüpteerimisega, välja arvatud ilma loata juurdepääsu vältimiseks otseselt paroolide, isiklike tunnusnumbrite (PIN-kood) või muude samalaadsete andmete kaitsega seotud otstarbel.

a. „sümmeetriline algoritm” võtmepikkusega üle 56 biti või

Tehniline märkus

5. kategooria 2. osas ei arvestata paarsusbitte võtmepikkuse määramisel.

b. „asümmeetriline algoritm”, kus algoritmi turvalisus põhineb mis tahes järgmisel omadusel:

1. 512 bitti ületavate täisarvude faktoriseerimine (nt RSA);

2. diskreetsete logaritmid arvutamine suurema kui 512bitise lõpliku väljaga multiplikatiivses rühmas (nt Diffie-Hellmani algoritm üle Z/pZ) või

3. diskreetsed logaritmid muudes kui punktis 5A002.a.1.b.2 nimetatud rühmades, mis on suuremad kui 112 bitti (nt Diffie-Hellmani meetod üle elliptilise kõvera);

2. kavandatud või kohandatud 'krüptoanalüütiliste funktsioonide' täitmiseks;

Märkus Punkt 5A002.a.2 hõlmab süsteeme või seadmeid, mis on projekteeritud või kohandatud teostama pöördprojekteerimise abil 'krüptoanalüütilisi funktsioone'.

Tehniline märkus

'Krüptoanalüütilised funktsioonid' on krüptograafiliste süsteemide ületamiseks kavandatud funktsioonid, et saada kätte salamuutujaid või tundlikku teavet, kaasa arvatud selge tekst, paroolid või krüptograafilised võtmed.

3. ei kasutata;

4. spetsiaalselt kavandatud või kohandatud vähendama informatsiooni kandvaid signaale paljastavat kiirgust rohkem, kui seda nõuavad tervishoiu-, ohutus- või elektromagnetilise häire standardid;

5. kavandatud või kohandatud kasutama krüptograafiatehnikat hajutamiskoodi genereerimiseks „hajaspektri” süsteemidele, muud kui punktis 5A002.a.6 nimetatud, kaasa arvatud „sagedushüplemise” koodi genereerimiseks sagedushüplemise süsteemidele;

▼ **M5**

5A002

a. (jätkub)

6. kavandatud või kohandatud kasutama krüptograafiatehnikat kanalistamise koodide, skrambleerimise koodide või võrgu identifitseerimise koodide genereerimiseks süsteemidele, mis kasutavad ultralairiba modulatsioonitehnikaid ja millel on üks järgmistest omadustest:

a. ribalaius üle 500MHz või

b. „osaribalaius” 20 % või rohkem;

7. krüpteerimata info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) turbesüsteemid ja -seadmed, mis on riigi asutuse antud hinnangu ja sertifitseerimise kohaselt kõrgemal tasemel kui infotehnoloogia turvalisuse kontrollimise ja hindamise üldkriteeriumide (CC) kohane usaldusväärsuse klass EAL-6 või sellega võrreldav;

8. andmesidekaablisüsteemid, mis on kavandatud või kohandatud avastama mehaaniliste, elektriliste või elektrooniliste vahenditega kõrvalist (illegaalset) sisenemist süsteemi;

Märkus Punkt 5A002.a.8 hõlmab ainult füüsilise kihi turvalisust.

9. konstrueeritud või modifitseeritud „kvantkrüptograafia” kasutamiseks või teostamiseks.

Tehniline märkus

„Kvantkrüptograafiat” tuntakse samuti kvantmehaanilise kodeerimise/dekodeerimise (quantum key distribution – QKD) nime all.

b. Süsteemid, seadmed ja komponendid, mis on „krüptograafilise aktiveerimise” abil loodud või kohandatud selleks, et võimaldada kaubal saavutada või ületada punktis 5A002.a nimetatud funktsionaalsuse juhitavat toimimistaset, mis ei oleks teisiti võimalik.

Märkus Punkt 5A002 ei hõlma järgmist:

a. järgmised kiipkaardid ja kiipkaardilugejad ja -kirjutajad:

1. kiipkaart või elektrooniliselt loetav isikut tõendav dokument (nt e-isikutunnistus (token coin), e-pass), millel on mis tahes järgmine omadus:

a. krüptograafilised võimalused on piiratud kasutamise seadmetes või süsteemides, mis ei kuulu punkti 5A002 alla 4. kategooria 5. osa märkuse 2 alusel või käesoleva märkuse punktide b–i alusel ja mida ei ole võimalik muuks kasutuseks ringi programmeerida, või

b. millel on kõik järgmised omadused:

1. mis on spetsiaalselt kavandatud ja piiratud kaitsma nende salvestatud isikuandmeid;

2. millel on või millele saab kanda isikuandmeid vaid avalike või äritehingute tegemiseks või isikutuvastamiseks ja

3. mille krüpteerimisvõimet pole kasutajal võimalik mõjutada;

▼ **M5**

5A002

a. Märkus: (jätkub)

Tehniline märkus

'Isikuandmed' hõlmavad kõiki andmeid konkreetse isiku või asutuse kohta, näiteks salvestatud raha hulk ja isiku tuvastamiseks vajalikud andmed.

2. Lugejad/kirjutajad, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud käesoleva märkuse punktis a.1 nimetatud kaupadele.

Tehniline märkus

'Lugejad/kirjutajad' hõlmavad seadmeid, mis suhtlevad võrkude kaudu kiipkaartide või elektrooniliselt loetavate dokumentidega.

b. ei kasutata;

c. ei kasutata.

- d. krüpteerimiseseadmed, mis on spetsiaalselt konstrueeritud ning ette nähtud üksnes kasutamiseks panganduses või 'rahalisteks tehinguteks';

Tehniline märkus

Punkti 5A002 märkuses d hõlmab mõiste 'rahalised tehingud' nii tasude käsitlemist ja kogumist kui ka krediitfunktsioone.

- e. portatiivsed või mobiilsed tsiviilkasutuseks mõeldud raadiotelefonid (nt kasutamiseks kommertsliku tsiviilkasutusega kärgsidesüsteemides), mis ei ole võimelised edastama krüpteeritud andmeid otse teisele raadiotelefonile või -seadmele (välja arvatud raadiosidevõrgu (Radio Access Network – RAN) seadmed) ega saatma krüpteeritud andmeid RAN-seadmete (nt raadiosidevõrgu kontrollid (RNC) või tugijaama kontrollid (BSC)) kaudu;

- f. traadita telefoniseadmed, mis pole võimelised otspunktkrüpteerimiseks, kui võimendamata, juhtmeta maksimaalselt efektiivne tööulatus (st ühekordne releetu hüpe terminali ja tugijaama vahel) on vastavalt valmistaja kirjeldusele vähem kui 400 meetrit

- g. tsiviilkasutuseks mõeldud portatiivsed või mobiilsed raadiotelefonid või samalaadsed traadita klientseadmed, mis kasutavad üksnes avaldatud või kaubanduslikke krüpteerimisstandardeid (välja arvatud piraatlusevastase funktsiooni puhul, mis ei pruugi olla avaldatud) ning vastavad samuti krüptograafiat käsitleva märkuse punktidele a.2–a.4. (5. kategooria 2. osa märkus 3), mis on kohandatud konkreetsele tsiviilvaldkonna rakendusele, täiendades neid funktsioonidega, mis ei mõjuta kohandamata originaalseadmete krüptograafilisi omadusi.

▼ M5

5A002

a. Märkus: g. (jätkub)

h. ei kasutata

i. traadita „personaalvõrgu” seadmed, mis rakendavad üksnes avaldatud või äriotstarbel turustatavaid krüpteerimisstandardeid ning mille krüpteerimisvõime on piiratud nominaalse tööulatusega mitte üle 30 m kooskõlas tootja spetsifikatsioonidega, või mitte üle 100 m kooskõlas tootja spetsifikatsioonidega seadmete koha, mida ei saa siduda rohkem kui seitsme seadmega;

j. seadmed, millel ei ole punktides 5A002.a.2, 5A002.a.4, 5A002.a.7, 5A002.a.8 või 5A002.b. nimetatud funktsionaalsust ja on kõik järgmised omadused:

1. punktis 5A002.a nimetatud kogu krüpteerimisvõimel on mis tahes järgmised omadused:

a. seda ei saa kasutada või

b. seda saab teha kasutatavaks ainult „krüptograafilise aktiveerimise” abil ja

2. vajaduse korral, nagu määravad eksportija asukohtaliikmesriigi pädevad asutused, on üksikasjalikud andmed seadmete kohta kättesaadavad ja need esitatakse taotluse alusel pädevale asutusele, et tagada vastavus eespool kirjeldatud tingimustele.

NB 1! Vt punkt 5A002.a seadmete kohta, millele on tehtud „krüptograafiline aktiveerimine”.

NB 2! Vt ka punktid 5A002.b, 5D002.d ja 5E002.b.

k. mobiiltelekommunikatsiooni raadiosidevõrgu (RAN) seadmed, mis on projekteeritud tsiviilkasutuseks ja mis samuti vastavad krüptograafiamärkuse (5. kategooria 2. osa märkus 3) punktide a.2.–a.4. sätetele ning mille raadiosageduse väljundvõimsus on kuni 0,1 W (20 dBm) või väiksem ning mis toetab 16 või vähem samaaegset kasutajat.

l. ruuterid, kommutaatorid või releed, kus „infoturbe” funktsionaalsus on piiratud „toimingute, halduse või hoolduse” (Operations, Administration or Maintenance, OAM) ülesannetega, mis rakendavad üksnes avaldatud või äriotstarbel turustatavaid krüpteerimisstandardeid või

m. üldkasutatavad arvutiseadmed või serverid, kus „infoturbe” funktsionaalsus vastab kõigile järgnevatele tingimustele:

1. rakendab üksnes avaldatud või äriotstarbel turustatavaid krüpteerimisstandardeid ja

2. millel on mis tahes järgmine omadus:

a. 5. kategooria 2. osa märkuse 3 sätetele vastava CPU lahutamatu osa;

b. punktis 5D002 mitte määratletud operatsioonisüsteemi lahutamatu osa; või

c. piiratud seadmete „OAM-iga”.

▼ **M5****5B2 Testimis-, kontrolli- ja tootmiseseadmed**

5B002 Järgmised „infoturbe” testimis-, kontrolli- ja „tootmis” seadmed:

- a. seadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 5A002 või 5B002.b nimetatud seadmete „arenduseks” või „tootmiseks”;
- b. mõõteseadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 5A002 nimetatud seadmete või punktis 5D002.a või 5D002.c nimetatud „tarkvara” „infoturbe” funktsioonide hindamiseks või valideerimiseks.

5C2 Materjalid

Puuduvad.

5D2 Tarkvara

5D002 Järgmine „tarkvara”:

- a. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 5A002 nimetatud seadmete või punktis 5D002.c nimetatud „tarkvara” „arenduseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”;
- b. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 5E002 nimetatud „tehnoloogia” toetamiseks;
- c. järgmine spetsiifiline „tarkvara”:
 1. „tarkvara”, millel on punktis 5A002 nimetatud seadmete tunnused või mis täidab või simuleerib nende funktsioone;
 2. „tarkvara”, mis sertifitseerib punktis 5D002.c.1 nimetatud „tarkvara”.

Märkus Punkt 5D002.c. ei hõlma „tarkvara”, mis on piiratud „OAM-i” ülesannetega, mis rakendab üksnes avaldatud või äriotstarbel turustatavaid krüpteerimisstandardeid.

- d. „tarkvara”, mis on „krüptograafilise aktiveerimise” abil loodud või kohandatud selleks, et võimaldada kaubal saavutada või ületada punktis 5A002.a nimetatud funktsionaalsuse juhitavat toimimistaset, mis ei oleks teisiti võimalik.

5E2 Tehnoloogia

5E002 „Tehnoloogia”

- a. tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia” punktides 5A002 ja 5B002 nimetatud seadmete või punktis 5D002.a või 5D002.c nimetatud „tarkvara” „arenduseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks”;
- b. „tehnoloogia”, mis on loodud või kohandatud selleks, et „krüptograafilise aktiveerimise” abil võimaldada kaubal saavutada või ületada punktis 5A002.a nimetatud funktsionaalsuse juhitavat toimimistaset, mis ei oleks teisiti võimalik.

Märkus Punkt 5E002 hõlmab „infoturbe” tehnilisi andmeid, mis saadakse 5. kategooria 2. osas määratletud funktsioonide, omaduste või tehnikate rakendamise hindamiseks või kindlaks määramiseks läbi viidud protseduuridest.

▼ M5

6. KATEGOORIA – ANDURID JA LASERID

6A Süsteemid, seadmed ja komponendid

▼ C2

6A001 Järgmised akustikasüsteemid, -seadmed ja komponendid:

a. mereakustikasüsteemid, -seadmed ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid:

1. aktiivsüsteemid (saate- või saate- ja vastuvõtusüsteemid), seadmed ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid:

Märkus Punkt 6A001.a.1 ei hõlma järgmisi seadmeid:

a. akustilised sügavusloodid, mis töötavad vertikaalselt aparatuuri all ja mis ei skaneeri üle $\pm 20^\circ$ ning mille ülesanded piirduvad vee sügavuse mõõtmisega, kauguse mõõtmisega uppunud või maetud objektideni või kalaparvede leidmisega;

b. akustilised paakpoid:

1. akustilised avariipoid;

2. erilised veealuste lühikeste akustiliste signaalide saatjad (pinger), mis on spetsiaalselt kavandatud veealuse asukoha taasleidmiseks või sinna tagasipöördumiseks.

a. Järgmised akustilised merepõhja mõõdistamise seadmed:

1. pealveesõidukitel asuvad mõõdistusseadmed, mis on ette nähtud merepõhja topograafiliseks kaardistamiseks ning millel on kõik järgmised omadused:

a. kavandatud mõõtmiseks vertikaali suhtes üle 20° nurga all;

b. kavandatud enam kui 600 m sügavusel oleva merepõhja topograafiliseks mõõdistamiseks;

c. 'loodimise resolutsioon' vähem kui 2, ja

d. sügavuse täpsuse 'parandamine' järgmiste näitajate kompenseerimise kaudu:

1. akustilise anduri liikumine,

2. heli levimine vees andurist merepõhjani ja tagasi;

3. heli kiirus anduri juures;

Tehnilised märkused

1. 'Loodimise resolutsioon' on mõõtelehvi laius (kraadi) jagatud maksimaalse loodimiste arvuga mõõtelehvi kohta.

2. 'Parandamine' hõlmab võimet kompenseerida välise vahenditega.

▼ C2

6A001

a.1.a.1.d. (jätkub)

2. allveemõõteseadmed, mis on kavandatud merepõhja topograafiliseks kaardistamiseks ning millel on mõni järgmistest omadustest:

Tehniline märkus

Akustilise anduri rõhu nimiväärtus määrab punktis 6A001.a.1.a.2 määratletud seadmete sügavuse nimiväärtuse.

- a. millel on kõik järgmised omadused:

1. kavandatud või kohandatud toimima sügavamal kui 300 m ja
2. 'loodimise sagedus' on suurem kui 3 800 m/s või

Tehniline märkus

'Loodimise sagedus' ('sounding rate') on anduri suurima töökiiruse (m/s) korrutis maksimaalse mõõtmiste arvuga mõõtelehvi kohta, eeldades 100 %-list katvust. Kahes suunas loodimisi teostavate süsteemide (3D-hüdrolokaatorite) puhul tuleks mõlemas suunas loodimisel kasutada maksimaalset 'loodimise sagedust'.

- b. Punktis 6A001.a.1.a.2.a nimetamata mõõtmis-seadmed, millel on kõik järgmised omadused:

1. kavandatud või kohandatud toimima sügavamal kui 100 m ja
2. kavandatud mõõtmiseks vertikaali suhtes üle 20° nurga all;

3. millel on mõni järgmistest omadustest:

- a. töösagedus alla 350 kHz, või

- b. kavandatud akustilisest andurist rohkem kui 200 m kaugusel oleva merepõhja topograafiliseks mõõdistamiseks, ja

4. sügavuse täpsuse 'parandamine' kõikide järgmiste näitajate kompenseerimise teel:

- a. akustilise anduri liikumine,

- b. heli levimine vees andurist merepõhjani ja tagasi ja

- c. heli kiirus anduri juures;

3. kaldskaneerimissonar (*Side Scan Sonar*, SSS) või sünteetilise apertuuri sonar (*Synthetic Aperture Sonar*, SAS), mis on projekteeritud merepõhja pildistamiseks ja millel on kõik järgmised omadused ning nende jaoks spetsiaalselt projekteeritud akustilised edastus- ja vastuvõtumaatriksid:

- a. kavandatud või kohandatud toimima sügavamal kui 500 m,

▼ **C2**

6A001

a. 1. a. 3. (jätkub)

b. 'ala katvuse määr' suurem kui 570 m²/s töötamisel maksimaalkiirusel, millel ta saab töötada väiksema kui 15 cm 'pikiresolutsiooniga', ja

c. 'ristiresolutsioon' väiksem kui 15 cm;

Tehnilised märkused

1. 'Ala katvuse määr' (m²/s) on kahekordne sonari maksimaalse tööpiirkonna (m) ja sonari selles ulatuses võimaliku maksimaalkiiruse (m/s) korrutis.

2. 'Pikiresolutsioon' ('along track resolution') (cm) (ainult SSS jaoks) on asimuudi (horisontaalne) kimbu laiuse (kraadi) ja sonari tööpiirkonna (m) ja 0,873 korrutis.

3. 'Ristiresolutsioon' ('across track resolution') (cm) on 75 jagatud signaali ribalaiusega (kHz).

b. Süsteemid või edastus- ja vastuvõtumaatriksid, mis on projekteeritud objektide tuvastamiseks või nende asukoha määramiseks ja millel on mis tahes järgmised omadused:

1. saatesagedus alla 10 kHz;

2. sagedusribas 10 kHz kuni 24 kHz (kaasa arvatud) töötavate seadmete helirõhk on üle 224 dB (arvestatud 1 µPa kohta 1 m kaugusel);

3. sagedusribas 24–30 kHz töötavate seadmete helirõhk ületab 235 dB (arvestatud 1 µPa kohta 1 m kaugusel);

4. moodustab mis tahes telje suunas kitsamaid kui 1° kimpe ning mille töösagedus on väiksem kui 100 kHz;

5. kavandatud töötama üheselt mõistetava näidikuga, mille näitepiirkond ületab 5 120 m, või

6. kavandatud normaalse töö käigus taluma sügavamal kui 1 000 m valitsevat rõhku ning millel on muundurid ühega järgmistest:

a. rõhu dünaamilise kompenseerimine; või

b. muundurelemendina kasutatakse muud kui pliitsirkonaattitanaati;

c. akustilised projektorid, kaasa arvatud muundurid, mis sisaldavad piesoelektrilisi, magnetostriksioon-, elektrostriksioon-, elektrodünaamilisi või hüdraulilisi elemente, mis toimivad individuaalselt või kavandatud kombinatsioonis ja millel on mis tahes järgmine omadus:

Märkus 1 Akustiliste projektorite, kaasa arvatud muundurite, mis on spetsiaalselt kavandatud muude seadmete jaoks ega ole välja toodud punktis 6A001, kontrolli alla kuulumine määratakse vastavalt muude seadmete kontrolli alla kuulumisega.

▼ **C2**

6A001

a. 1. c. (jätkub)

Märkus 2

Punkt 6A001.a.1.c ei hõlma elektroonilisi heliallikaid, mis suunavad heli ainult vertikaalses suunas, või mehaanilisi heliallikaid (nt õhkkahur või aurulöökkahur) või keemilisi heliallikaid (nt lõhkeained).

Märkus 3

Punktis 6A001.a.1.c. määratletud piesoelektrilised elemendid hõlmavad elemente, mis on valmistatud tahkest lahusest kasvatatud plii-magneesium-niobaadi/pliititanaadi ($Pb(Mg_{1/3}Nb_{2/3})O_3-PbTiO_3$, või PMN-PT) monokristallidest või tahkest lahusest kasvatatud plii-indium-niobaadi/plii-magneesium-niobaadi/plii-titanaadi ($Pb(In_{1/2}Nb_{1/2})O_3-Pb(Mg_{1/3}Nb_{2/3})O_3-PbTiO_3$, või PIN-PMN-PT) monokristallidest.

1. toimivad sagedustel alla 10 kHz ja on mis tahes järgmise omadusega:

- a. ei ole mõeldud 100 %-lise töötükliga pidevaks töötamiseks ja mille eraldatud kiirguse 'vaba välja algtase (SL_{RMS})' ületab $(10\log(f) + 169,77)$ dB (arvestatud 1 μ Pa kaugusel 1 m), kus f on maksimaalse saatepingi koste sagedus hertsides ja vähem kui 10 kHz, või
- b. on mõeldud 100 %-lise töötükliga pidevaks töötamiseks ja mille eraldatud kiirguse 'vaba välja algtase (SL_{RMS})' ületab 100 %-se töötükliga $(10\log(f) + 159,77)$ dB (arvestatud 1 μ Pa kaugusel 1 m), kus f on maksimaalse saatepingi koste (TVR) sagedus hertsides ja vähem kui 10 kHz, või

Tehniline märkus

Vaba välja algtase (SL_{RMS}) määratakse maksimaalsel kosteteljel ja akustilise projitseerija kaugväljal. See leitakse saatepingi koste järgi järgmise võrrandi alusel: $SL_{RMS} = (TVR + 20\log V_{RMS})$ dB (arvestatud 1 μ Pa kaugusel 1 m), kus SL_{RMS} on algtase, TVR on saatepingi koste (Transmitting Voltage Response) ja V_{RMS} on projitseerija vedav ping.

2. ei kasutata;

3. karakteristiku külghõlma summutus on üle 22 dB;

d. akustilised süsteemid ja seadmed peal- või allveesõidukite asukoha kindlaksmääramiseks, millel on kõik järgmised omadused, ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud osad:

1. avastamispiirkond ületab 1 000 m ja

2. asukoha kindlaksmääramise ruutkeskmise täpsus on väiksem kui 10 m mõõdetuna 1 000 m piirkonnas,

▼ **C2**

6A001

a. 1. d. (jätkub)

Märkus Punkt 6A001.a.1.d hõlmab järgmist:

- a. seadmed, mis kasutavad koherentset „signaalitöötlust” kahe või enama akustilise majaka vahel ja hüdrofonmoodulit, mis asub kas peal- või allveesõidukis;*
- b. seadmed, mis võimaldavad automaatselt korrigeerida heli levimise kiiruse vigu mingi punkti asukoha arvutamisel.*
- e. aktiivhüdrolokaatorid, mis on spetsiaalselt projekteeritud või kohandatud ujujate või sukeldujate tuvastamiseks, asukoha määramiseks ja automaatseks liigitamiseks ning millel on kõik järgmised omadused ja mis on spetsiaalselt projekteeritud nende jaoks akustiliste maatriksite edastamiseks ja vastuvõtmiseks:
 - 1. avastamispiirkond ületab 530 m,
 - 2. asukoha kindlaksmääramise ruutkeskmise täpsus on väiksem kui 15 m mõõdetuna 530 m piirkonnas ja
 - 3. edastatava impulsi ribalaius on üle 3 kHz.

*NB! Spetsiaalselt sõjaliseks kasutamiseks loodud või kohandatud sukeldujate avastamise süsteemide kohta vt sõjaliste kaupade nimekirja.**Märkus Kui punkti 6A001.a.1.e kohta on erinevate keskondade suhtes kindlaks määratud mitu avastamispiirkonda, kasutatakse suurimat avastamispiirkonda.*▼ **M5**

- 2. passiivsed süsteemid, -seadmed ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid:

a. hüdrofonid, millel on mis tahes järgmine omadus:

*Märkus Muu seadmestiku jaoks spetsiaalselt kavandatud hüdrofonide kontrolli alla kuulumine määratakse muu seadmestiku kontrolli alla kuulumisega.**Tehniline märkus**Hüdrofonid koosnevad ühest või enamast üksiku akustilise väljundkanaliga tajurist. Mitmest elemendist koosnevat hüdrofoni võib nimetada hüdrofonigrupiks.*

- 1. sisaldavad ühtselt pidevaid paindlikke tundlikke elemente;
- 2. sisaldavad paindlikke diskreetsete tundlike elementide gruppe, mille diameeter või pikkus on alla 20 mm ning elementidevaheline eraldatus on alla 20 mm;
- 3. omavad mis tahes järgmisi tundlikke elemente:
 - a. optilised kiud,
 - b. 'piesoelektrilised polümeerkiled', v.a polüvinüüldenfluoriid (PVDF) ja selle kopolümeerid (P(VDF-TrFE) ja P(VDF-TFE),
 - c. 'paindlikud piesoelektrilised komposiidid';

▼M5

6A001

a. 2. a. 3. (jätkub)

- d. piezoelektrilised tahkest lahusest kasvatatud plii-magneesium-niobaadi/plii-titanaadi (s.o $\text{Pb}(\text{Mg}_{1/3}\text{Nb}_{2/3})\text{O}_3\text{-PbTiO}_3$ või PMN-PT) monokristallid, või
- e. tahkest lahusest kasvatatud piezoelektrilised plii-indium-niobaadi/plii-magneesium-niobaadi/plii-titanaadi (s.o $\text{Pb}(\text{In}_{1/2}\text{Nb}_{1/2})\text{O}_3\text{-Pb}(\text{Mg}_{1/3}\text{Nb}_{2/3})\text{O}_3\text{-PbTiO}_3$ või PIN-PMN-PT) monokristallid;
- 4. 'hüdrofoni tundlikkus' on parem kui -180 dB igal sügavusel ilma kiirenduse kompensatsioonita;
- 5. loodud tööks sügavamal kui 35 m kiirenduse kompenseerimisega, või
- 6. ette nähtud tööks sügavamal kui 1 000 m;

Tehnilised märkused

1. 'Piezoelektrilisest polümeerkilest' tundlikud elemendid koosnevad polariseeritud polümeerkilest, mis on tõmmatud üle tugiraami või pooli (südamiku) ja selle külge kinnitatud.
 2. 'Paindlikest piezoelektrilistest komposiitidest' tundlikud elemendid koosnevad piezoelektrilistest keraamilistest osakestest või kiududest, mis on seotud elektrit isoleeriva, akustiliselt läbipaistva kummi, polümeeri või epoksü ühendiga, kusjuures nimetatud ühend on tundliku elemendi lahutamatu osa
 3. 'Hüdrofoni tundlikkus' on kahekümnekordne kümnendlogaritm väljundpinge ruutkeskmise väärtuse suhtes 1 V võrdluspingesse, kusjuures ilma eelvõimendajata hüdrofoni andur on asetatud akustilise tasalainete välja, milles ruutkeskmine helirõhu väärtus on 1 μPa . Näiteks -160 dB (võrdlusväärtus 1 V μPa kohta) tundlikkusega hüdrofon tekitab sellises väljas väljundpinge 10^{-8} V, kuna -180 dB tundlikkuse juures tekiks sellises väljas ainult 10^{-9} V väljundpinge. Niisiis -160 dB on parem kui -180 dB.
- b. järeelvetavad akustiliste hüdrofonide võresüsteemid, millel on mis tahes järgmine omadus:

Tehniline märkus

Hüdrofonide võresüsteemid koosnevad hulgast hüdrofonidest, mis annavad mitu akustilise sisendi kanalit.

1. üksikute hüdrofonigruppide vaheline kaugus on väiksem kui 12,5 m või 'kohandatav', et hüdrofonigruppide vaheline kaugus oleks väiksem kui 12,5 m;
2. kavandatud või 'kohandatav' tööks sügavamal kui 35 m;

Tehniline märkus

'Kohandatavus' punktides 6A001.a.2.b.1 ja 2 tähendab seda, et on olemas tingimused, mis võimaldavad muuta juhtmestikku või ühendusi, et muuta hüdrofonigrupi vahekaugusi või töösügavuse piire. Need tingimused on: varujuhtmestik ületab 10 % juhtmete koguarvust, hüdrofonigrupi vahekauguste reguleerimise plokid või sisemised sügavust piiravad seadmed, mis on reguleeritavad või mis juhivad enam kui üht hüdrofonigrupi.

▼M5

6A001

a. 2. b. (jätkub)

3. punktis 6A001.a.2.d nimetatud suunaandurid;
 4. pikisuunas tugevdatud võresüsteemi sukad;
 5. valmismonteeritud võresüsteemi elementide diameeter on väiksem kui 40 mm;
 6. ei kasutata;
 7. punktis 6A001.a.2.a nimetatud hüdrofonide omadused või
 8. punktis 6A001.a.2.g. määratletud kiirendusmõõturipõhised hüdroakustilised andurid;
- c. andmetötlusseadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud järelveetavate akustiliste hüdrofonide võresüsteemidele, mis on „kasutaja poolt programmeeritavad” ning milles on aja ja sageduspiirkondade töötlemise ja korreleerimise võimalused, kaasa arvatud spektraalanalüüs, numbriline filtratsioon ning kiiremoodustamine, kasutades kiiret Fourier’ pööret või teisi muundamisvõtteid ja -meetodeid;
- d. suunaandurid, millel on kõik järgmised omadused:
1. täpsus parem kui $\pm 0,5^\circ$ ja
 2. kavandatud töötama sügavamal kui 35 m või millel on reguleeritav või eemaldatav sügavusandurseade, et töötada sügavamal kui 35 meetrit;
- e. merepõhja või lahe hüdrofonide võresüsteemid, millel on mis tahes järgmised omadused:
1. sisaldavad punktis 6A001.a.2.a nimetatud hüdrofone;
 2. sisaldavad hüdrofonigrupi tihendatud signaali mooduleid, millel on kõik järgmised omadused:
 - a. kavandatud töötama sügavamal kui 35 m või millel on reguleeritav või eemaldatav sügavusandurseade, et töötada sügavamal kui 35 meetrit, ja
 - b. omavahel vahetatavad järelveetavate akustiliste hüdrofonide võresüsteemi moodulitega; või
 3. sisaldavad punktis 6A001.a.2.g. määratletud kiirendusmõõturipõhiseid hüdroakustilisi andureid;
- f. andmetötlusseadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud merepõhja või lahe kaablisüsteemidele, mis on „kasutaja poolt programmeeritavad” ning milles on aja ja sageduspiirkondade töötlemise ja korreleerimise võimalused, kaasa arvatud spektraalanalüüs, numbriline filtratsioon ning kiiremoodustamine, kasutades kiiret Fourier’ pööret või teisi spektrimuundamisvõtteid ja -meetodeid;
- g. kiirendusmõõturipõhised hüdroakustilised andurid, millel on kõik järgmised omadused:
1. koosnevad kolmest piki kolme eri telge seatud kiirendusmõõturist;
 2. mille kogu ‘kiirendustundlikkus’ on parem kui 48 dB (võrdlusnäitaja 1 000 mV rms/1 g);

▼ **M5**

6A001

a. 2. g. (jätkub)

3. kavandatud toimima sügavamal kui 35 m ja

4. töösagedus alla 20 kHz.

*Märkus Punkt 6A001.a.2.g. ei hõlma osakeste kiiruse andureid või geofone.**Tehnilised märkused**1. Kiirendusmõõturipõhiseid hüdroakustilisi andureid tuntakse ka vektoranduritena.**2. 'Kiirendustundlikkus' on määratletud kui kahekümnekordne kümnendlogaritm väljundpinge ruutkeskmise väärtuse suhtest 1 V rms võrdluspingesse, kusjuures ilma eelvõimendajata hüdroakustiline andur asub tasalainete akustilisel väljal, mille ruutkeskmise kiirendus on 1 g (s.o 9,81 m/s²).**Märkus Punkt 6A001.a.2 hõlmab ka vastuvõtuseadmeid, olenevata sellest, kas need kuuluvad tavalises kasutuses eraldi aktiivseadmete juurde või mitte, ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponente.*

b. järgmised korrelatsioon-kiiruse ja Doppleri kiiruse hüdrolokatsioonil põhinevad logiseadmed, mis on kavandatud seadmete kandja horisontaalkiiruse mõõtmiseks merepõhja suhtes:

1. korrelatsioon-kiiruse hüdrolokatsioonil põhinevad logiseadmed, millel on mis tahes järgmine omadus:

a. kavandatud töötama kandja ja merepõhja vaheliste vahemaade puhul, mis on suuremad kui 500 m, või

b. kiirustäpsus parem kui 1 % kiirusest;

2. Doppleri kiiruse hüdrolokatsioonil põhinevad logiseadmed, mille kiirustäpsus on parem kui 1 % kiirusest.

*Märkus 1 Punkt 6A001.b ei hõlma kajaloode, mida kasutatakse järgmiseks:**a. vee sügavuse mõõtmine;**b. vee- või maa-aluste objektide kauguse mõõtmine või**c. kalade otsimine.**Märkus 2 Punkt 6A001.b ei hõlma seadmeid, mis on spetsiaalselt ette nähtud pealveelaevadele paigaldamiseks.*

c. ei kasutata.

6A002

Järgmised optilised andurid või seadmed ja nende lisaseadmed:

NB! VT KA PUNKT 6A102.

a. Järgmised optilised detektorid:

1. „kosmosekindlad” tahkisdetektorid:

Märkus Punkti 6A002.a.1 tähenduses hõlmavad tahkisdetektorid „fokaaltasandilisi massiive”.

▼ **M5**

6A002

a. 1. (jätkub)

a. „kosmosekindlad” tahkisedetektorid, millel on kõik järgmised omadused:

1. tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 10 nm, kuid mitte üle 300 nm, ja
2. koste väärtus on lainepikkuste piirkonnas üle 400 nm vähem kui 0,1 % tippkoste väärtusest;

b. „kosmosekindlad” tahkisedetektorid, millel on kõik järgmised omadused:

1. tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 900 nm, kuid mitte üle 1 200 nm, ja
2. koste „ajakonstant” on 95 ns või lühem;

c. „kosmosekindlad” tahkisedetektorid, mille tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 1 200 nm, kuid mitte üle 30 000 nm;

d. „kosmosekindlad” „fokaaltasandilised massiivid”, milles on rohkem kui 2 048 elementi massiivi kohta ja mille tippkoste lainepikkuse väärtus jääb vahemikku üle 300 nm, kuid mitte üle 900 nm.

2. järgmised kujutisvõimendustorud ja spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid:

Märkus Punkt 6A002.a.2 ei hõlma kujutisfunktsioonita fotokordisteid, mille elektronide andur (electron sensing device) asub vaakumis ning mis piirduvad üksnes ühega järgmistest:

a. üksainus metallanood või

b. metallanoodid, mille maskisamm (tsentritevaheline kaugus) on suurem kui 500 µm.

Tehniline märkus

‘Laengu kordistamine’ on elektroonilise kujutise võimendamise vorm ning see on määratletud kui laengu kandjate tekitamine löökionisatsioon-võimendusprotsessi tulemusena. ‘Laengu kordistamise’ andurid võivad esineda kujutisvõimendi, tahkisedetectori või „fokaaltasandilise massiivi” kujul.

a. kujutisvõimendustorud, millel on kõik järgmised omadused:

1. tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 400 nm, kuid mitte üle 1 050 nm;
2. elektronkujutise võimendamine järgmise abil:

a. ► **C2** mikroanalplaat, mille maskisamm (tsentritevaheline kaugus) on 12 µm või vähem, või ◄

b. elektronide andur, mille koondamata (non-binned) pikslite maskisamm (tsentritevaheline kaugus) on 500 µm või vähem ja mis on spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud mikroanalplaadiga saavutatavast erineva ‘laengu kordistamise’ saavutamiseks ja

3. mis tahes järgmised fotokatoodid:

▼ **M5**

6A002

a. 2. a. 3. (jätkub)

a. multileelisfotokatoodeid (nt S-20 ja S-25) valgustundlikkusega üle 350 $\mu\text{A}/\text{lm}$;

b. GaAs- või GaInAs-fotokatoodeid või

c. muud „III/V ühenditest” pooljuhtfotokatoodeid maksimaalse kiirgustundlikkusega üle 10 mA/W ;

b. kujutisevõimendustorud, millel on kõik järgmised omadused:

1. tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 1 050 nm, kuid mitte üle 1 800 nm;

2. elektronkujutise võimendamine järgmise abil:

a. mikrokanalplaat, mille maskisamm (tsentritevaheline kaugus) on 12 μm või vähem või

b. elektronide andur, mille koondamata (*non-binned*) pikslite maskisamm (tsentritevaheline kaugus) on 500 μm või vähem ja mis on spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud mikrokanalplaadiga saavutatavast erineva 'laengu kordistamise' saavutamiseks ja

3. „III/V ühenditest” pooljuhtfotokatoodeid (nt GaAs või GaInAs) ja elektronülekanne fotokatoodeid maksimaalse „kiirgustundlikkusega” üle 15 mA/W ;

c. järgmised spetsiaalselt kavandatud komponendid:

1. mikrokanalplaadid, mille maskisamm (tsentritevaheline kaugus) on 12 μm või vähem;

2. elektronide sensor, mille koondamata (*non-binned*) pikslite maskisamm (tsentritevaheline kaugus) on 500 μm või vähem ja mis on spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud mikrokanalplaadiga saavutatavast erineva 'laengu kordistamise' saavutamiseks;

3. 'III/V ühenditest' pooljuhtfotokatoodeid (nt GaAs või GaInAs) ja elektronülekanne fotokatoodeid;

Märkus Punkt 6A002.a.2.c.3 ei hõlma liitpooljuhtidel põhinevaid fotokatoode, mille maksimaalne „kiirgustundlikkus” on järgmine:

a. 10 mA/W või vähem, kui tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 400 nm, kuid mitte üle 1 050 nm, või

b. 15 mA/W või vähem, kui tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 1 050 nm, kuid mitte üle 1 800 nm.

3. Järgmised mitte-„kosmosekindlad” „fokaaltasandilised massiivid”:

NB! 'Mikrobolomeetri' mitte-„kosmosekindlad” „fokaaltasandilised massiivid” on määratletud ainult punktis 6A002.a.3.f.

▼ **M5**

6A002

a. 3. (jätkub)

Tehniline märkus

Lineaarseid või kahemõõtmelisi mitmeelemendilisi detektor-massiive nimetatakse „fokaaltasandilisteks massiivideks”.

Märkus 1 Punkt 6A002.a.3 hõlmab fotojuhtivaid ja fotogalvaanilisi massiive.

Märkus 2 Punkt 6A002.a.3 ei hõlma järgmist:

- a. mitmeelemendilised (mitte üle 16 elemendi) kaitseümbrisesse kapseldatud fototakistid, milles kasutatakse kas pliisulfiidi või pliiseleeniidi;
- b. püroelektrilised detektorid, milles kasutatakse mis tahes järgmisi materjale:
 1. triglütsiinsulfaat ja derivaadid;
 2. pliilantaantsirkooniumtitanaat ja derivaadid;
 3. liitiumtantalaat;
 4. polüvinülideenfluoriid ja derivaadid või
 5. strontsiumbaariumniobaat ja derivaadid.
- c. „fokaaltasandilised massiivid”, mis on spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud 'laengu kordistamise' saavutamiseks ja mille maksimaalne „kiirgustundlikkus” on ehituse tõttu 10 mA/W või vähem lainepikkustel üle 760 nm ja millel on kõik järgmised omadused:
 1. sisaldab koste/tundlikkuse piiramise mehhanismi, mida ei saa eemaldada ega modifitseerida, ja
 2. mis tahes järgmine omadus:
 - a. koste/tundlikkuse piiramise mehhanism on detektorielemendi lahutamatu osa või sellega kombineeritud või
 - b. „fokaaltasandiline massiiv” on toimiv koos koste/tundlikkuse piiramise mehhanismiga.

Tehniline märkus

Koste/tundlikkuse piiramise mehhanismi, mis on detektorielemendi lahutamatu osa, ei saa eemaldada või modifitseerida ilma detektorit mittetoimivaks muutmata.

Tehniline märkus

'Laengu kordistamine' on elektroonilise kujutise võimendamise vorm ning see on määratletud kui laengu kandjate tekitamine löökionisatsioon-võimendusprotsessi tulemusena. 'Laengu kordistamise' andurid võivad esineda kujutisvõimendi, tahkisdetektori või „fokaaltasandilise massiivi” kujul.

- a. mitte-„kosmosekindlad” „fokaaltasandilised massiivid”, millel on järgmised omadused:

▼ **M5**

6A002

a. 3. a. (*jätukub*)

1. üksikelemendid, mille tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 900 nm, kuid mitte üle 1 050 nm, ja

2. mis tahes järgmine omadus:

a. koste „ajakonstant” on lühem kui 0,5 ns või

b. spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud ‘laengu kordistamise’ saavutamiseks ja maksimaalse kiirgustundlikkusega üle 10 mA/W;

b. mitte-„kosmosekindlad” „fokaaltasandilised massiivid”, millel on järgmised omadused:

1. üksikelemendid, mille tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 1 050 nm, kuid mitte üle 1 200 nm, ja

2. mis tahes järgmine omadus:

a. koste „ajakonstant” on 95 ns või lühem või

b. spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud ‘laengu kordistamise’ saavutamiseks ja maksimaalse kiirgustundlikkusega üle 10 mA/W;

c. mitte-„kosmosekindlad” mittelineaarsed (kahemõõtmelised) „fokaaltasandilised massiivid”, millel on üksikelemendid, mille tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 1 200 nm, kuid mitte üle 30 000 nm;

NB! Ränist ja muust materjalist ‘mikroloomeetri’ mitte-„kosmosekindlad” „fokaaltasandilised massiivid” on määratletud ainult punktis 6A002.a.3.f.

d. mitte-„kosmosekindlad” lineaarsed (ühemõõtmelised) „fokaaltasandilised massiivid”, millel on kõik järgmised omadused:

1. üksikelemendid, mille tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 1 200 nm, kuid mitte üle 3 000 nm, ja

2. mis tahes järgmine omadus:

a. detektorielementide ‘skaneerimissuuna’ mõõdu suhe detektorielementide ‘ristiskaneerimise suuna’ mõõdu on väiksem kui 3,8 või

b. signaalitöötlus detektorelementides;

Märkus Punkt 6A002.a.3.d ei hõlma „fokaaltasandilisi massiive” (kuni 32 elementi), mille detektorielemendid on üksnes germaaniumist.

▼ M5

6A002

a. 3. d. (jätkub)

Tehniline märkus

Punkti 6A002.a.3.d mõistes on 'ristiskaneerimise suund' määratletud detektorielementide lineaarse reaga paralleelse teljena ja 'skaneerimise suund' on määratletud detektorielementide lineaarse reaga risti asetseva teljega.

- e. mitte-„kosmosekindlad” lineaarsed (ühemõõtmelised) „fokaaltasandilised maatriksid”, millel on üksikelementid, mille tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 3 000 nm, kuid mitte üle 30 000 nm;
- f. mitte-„kosmosekindlad” mittelineaarsed (kahemõõtmelised) infrapuna „fokaaltasandilised massiivid” 'mikrobolomeetri' materjalist, mille üksikelementide poolt registreeritud filtreerimata lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 8 000 nm, kuid mitte üle 14 000 nm;

Tehniline märkus

Punkti 6A002.a.3.f tähenduses on 'mikrobolomeeter' soojuskiirguse detektor, kus kasuliku signaali tekitamiseks kasutatakse infrapunakiirguse neeldumisel detektoris tekkivat temperatuuri muutust.

- g. mitte-„kosmosekindlad” „fokaaltasandilised massiivid”, millel on kõik järgmised omadused:
 - 1. üksikud detektorielemendid, mille tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 400 nm, kuid mitte üle 900 nm;
 - 2. spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud 'laengu kordistamise' saavutamiseks ja maksimaalse kiirgustundlikkusega üle 10 mA/W lainepikkustel üle 760 nm ja
 - 3. rohkem kui 32 elementi.
- b. kaugjälgimisseadmetele kavandatud „monospektraalsed pildianidurid” ja „multispektraalsed pildianidurid”, millel on mis tahes järgmine omadus:
 - 1. hetkeline vaateväli (IFOV) on väiksem kui 200 µrad (mikroradiaani) või
 - 2. spetsifitseeritud tööks lainepikkuste vahemikus üle 400 nm, kuid mitte üle 30 000 nm, ja millel on kõik järgmised omadused:
 - a. esitab kujutise väljundandmed digitaalkujul ja
 - b. mis tahes järgmised omadused:
 - 1. „kosmosekindel” või
 - 2. kavandatud õhus toimuvaks tööks, kasutades muid kui ränidetektoreid, ning mille hetkeline vaateväli (IFOV) on väiksem kui 2,5 mrad (milliradiaani);

▼ M5

6A002

b. (jätkub)

Märkus Punkt 6A002.b.1 ei hõlma „monospektraalseid pildian-dureid”, mille tippkoste lainepikkuse väärtus jääb vahemikku üle 300 nm, kuid mitte üle 900 nm ja mis sisaldavad üksnes mis tahes järgmist mitte-„kosmose-kindlat” detektorit või mitte-„kosmosekindlat” „fokaaltasandilist massiivi”:

1. laengsidestusseadmed (CCD), mis ei ole loodud või kohandatud 'laengu kordistamiseks', või

2. täiendavad metalloksiid-pooljuht- (CMOS) seadmed, mis ei ole loodud ega kohandatud 'laengu kordistamiseks'.

c. 'vahetu vaatega' kuvaseadmed, mis sisaldavad mis tahes järgmist:

1. punktis 6A002.a.2.a või punktis 6A002.a.2.b nimetatud kujutisevõimendustorud;

2. punktis 6A002.a.3 nimetatud „fokaaltasandilised massiivid” või

3. punktis 6A002.a.1 nimetatud tahkisdetektorid;

Tehniline märkus

Mõiste 'vahetu vaatega' viitab kuvaseadmetele, mis esitavad vaatlejale nähtava kujundi, muutmata seda elektrooniliseks signaaliks televiisoriekraani jaoks, võimaldamata esitatavaid kujutusi elektrooniliselt, fotograafiliselt või mõnel muul viisil säilitada või salvestada.

Märkus Punkt 6A002.c ei hõlma järgmisi seadmeid, mis sisal-davad muid kui GaAs- või GaInAs-fotokatoode:

a. tööstus- või tsiviilkasutuses olevad sissemurdmise alarmsüsteemid, liikluses või tööstuses kasutatavad liikumise kontrolli- või loendussüsteemid;

b. meditsiiniseadmed;

c. tööstusseadmed, mida kasutatakse materjalide omaduste kontrollimiseks, sorteerimiseks või analüüsiks;

d. leegidetektorid tööstuslikes ahjudes;

e. spetsiaalselt laboratoorseks kasutamiseks kavan-datud seadmed.

d. spetsiaalsed optiliste andurite abikomponendid:

1. „kosmosekindlad” krüojahutid;

2. mitte-„kosmosekindlad” krüojahutid, mille jahutustempera-tuur on madalam kui 218 K (– 55 °C):

a. suletud tsükliga jahuti, mis on spetsifitseeritud töötama keskmise kasutusajaga tõrkeni (MTTF) või keskmise tõrketusvältusega (MTBF) üle 2 500 tunni;

b. Joule-Thomsoni isereguleeruvad minijahutid, mille välis-diaameeter on väiksem kui 8 mm;

▼ M5

6A002

d. (jätkub)

3. optiliselt tundlikud kiud, mis on spetsiaalselt valmistatud kas koostiseliselt või struktuurselt või kohandatud katmise teel olema akustiliselt, termiliselt, inertsiaalselt, elektromagnetiliselt või tuumakiirguse suhtes tundlikud;

Märkus Punkt 6A002.d.3 ei hõlma kapseldatud optiliselt tundlikke kiude, mis on spetsiaalselt loodud puuraukude seire rakenduste jaoks.

e. ei kasutata.

6A003

Järgmised kaamerad, süsteemid või seadmed ja nende komponendid:

NB! VT KA PUNKT 6A203.

NB! Televisiooni- ja filmipõhiste fotokaamerate kohta, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud veealuseks kasutamiseks, vt ka punktid 8A002.d.1 ja 8A002.e.

a. Seadistuskaamerad ja spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid:

Märkus Punktides 6A003.a.3–6A003.a.5 nimetatud modulaarse ehitusega seadistuskaamerasid tuleks hinnata nende maksimaalse suutlikkuse alusel, kasutades olemasolevaid lisandprogramme vastavalt kaameratootja spetsifikatsioonile.

1. suurekiiruselised kinokaamerad, mis kasutavad mis tahes laiusega filmi vahemikus 8–16 mm ja milles film filmimise ajal pidevalt liigub ning mis on võimelised filmima kaadrikiirusega üle 13 150 kaadri sekundis;

Märkus Punkt 6A003.a.1 ei hõlma tsiviilotstarbeliseks kasutamiseks kavandatud kinokaamerasid.

2. mehaanilised kiirkaamerad, milles film ei liigu ja mis on võimelised filmima kiirusega üle 1 000 000 kaadri sekundis 35 mm filmi kaadri täiskõrguse korral või proportsionaalselt suurema kiirusega väiksema kaadrikõrguse korral või proportsionaalselt aeglasemalt suuremate kaadrikõrguste korral;

3. järgmised mehaanilised või elektroonsed vöötkamerad:

- a. mehaanilised vöötkamerad, mille kirjutuskiirus on üle 10 mm/μs;

- b. elektroonilised vöötkamerad, mille ajaline täpsus on parem kui 50 ns;

4. elektroonilised kaaderkaamerad, mille kiirus on üle 1 000 000 kaadri sekundis;

5. elektroonilised kaamerad, millel on kõik järgmised omadused:

- a. elektroonilise katiku kiirus (strobeerimisvõime) on lühem kui 1 μs ühe täiskaadri kohta ja

- b. lugemisaeg võimaldab kaadrijoondamiskiirust üle 125 täiskaadri sekundis;

▼ **M5**

6A003

a. (jätkub)

6. lisandprogrammid, millel on kõik järgmised omadused:

- a. mis on spetsiaalselt kavandatud punktis 6A003.a nimetatud modulaarse ehitusega seadistuskaamerate jaoks ja
- b. mis võimaldavad nendel kaameratel täita valmistaja kirjeldusele vastavad ja punktis 6A003.a.3, 6A003.a.4 või 6A003.a.5 nimetatud omadused;

b. Järgmised pildinduskaamerad:

Märkus Punkt 6A003.b ei hõlma spetsiaalselt televisioonisade jaoks konstrueeritud televisiooni- ja videokaamerasid.

1. Videokaamerad, mis sisaldavad pooljuhtandureid, mille tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 10 nm, kuid mitte üle 30 000 nm, ja millel on kõik järgmised omadused:

a. millel on mõni järgmistest omadustest:

- 1. monokroomkaamerad (must-valge) rohkem kui 4×10^6 „aktiivpiksliga” tahkismassiivi kohta;
- 2. kolme tahkismassiiviga värvikaamerad rohkem kui 4×10^6 „aktiivpiksliga” tahkismassiivi kohta või
- 3. ühe tahkismassiiviga värvikaamerad rohkem kui 12×10^6 „aktiivpiksliga” tahkismassiivi kohta ja

b. millel on mõni järgmistest omadustest:

- 1. punktis 6A004.a nimetatud optilised peeglid,
- 2. punktis 6A004.d nimetatud optilised juhtseadmed või
- 3. võime salvestada sisemiselt genereeritud 'andmeid kaamera positsiooni kohta';

Tehniline märkus

1. Selle punkti tähenduses tuleks digitaalkaamerasid hinnata liikuvate kujutiste salvestamiseks kasutatud „aktiivpikslite” maksimaalse arvu alusel.

2. Selle punkti tähenduses on 'andmed kaamera positsiooni kohta' info, mis on vajalik kaamera vaatenurga asetuse määramiseks maa suhtes. See hõlmab järgmist: 1) horisontaalne nurk, mis jääb kaamera vaatenurga ja maa magnetvälja suuna vahele ja; 2) vertikaalne nurk, mis jääb kaamera vaatenurga ja maa horisondi vahele.

2. skannerkaamerad ja skannerkaamerasüsteemid, millel on kõik järgmised omadused:

- a. tippkoste lainepikkuse väärtus jääb lainepikkuste vahemikku üle 10 nm, kuid mitte üle 30 000 nm;
- b. lineaarsed detektormassiivid üle 8 192 elemendiga massiivis ja
- c. mehaanilise ühesuunalise laotusega;

▼M5

6A003

b. 2. (jätkub)

Märkus Punkt 6A003.b.2 ei hõlma skannerkaameraid ja skannerkaamerasüsteeme, mis on spetsiaalselt kavandatud mis tahes järgmiste seadmete jaoks:

- a. tööstus- või tsiviilkasutuses olevad koopiamašinaid;
 - b. skannerid, mis on spetsiaalselt kavandatud tsiviilkasutuses, paiksete, lähiskannimisirakenduste jaoks (nt dokumentides, kunstiteostes või fotodes sisalduvate kujutiste või teksti taasesitamiseks), või
 - c. meditsiiniseadmed.
3. pildinduskaamerad, mis sisaldavad punktis 6A002.a.2.a või 6A002.a.2.b nimetatud kujutisvõimendeid;
4. pildinduskaamerad, mis sisaldavad „fokaaltasandilisi massiive”, millel on mis tahes järgmine omadus:
- a. sisaldavad punktides 6A002.a.3.a–6A002.a.3.e nimetatud „fokaaltasandilisi massiive”;
 - b. sisaldavad punktis 6A002.a.3.f nimetatud „fokaaltasandilisi massiive”; või
 - c. sisaldavad punktis 6A002.a.3.g nimetatud „fokaaltasandilisi massiive”;

Märkus 1 Punktis 6A003.b.4 nimetatud 'pildinduskaamerad' sisaldavad lisaks väljundkiibile piisava „signaali töötlemise” elektroonikaga varustatud „fokaaltasandilisi massiive”, mis võimaldavad sisselülitamisel vähemalt analoog- või digitaalväljundsignaali.

Märkus 2 Punkt 6A003.b.4.a ei hõlma pildinduskaameraid, mis sisaldavad lineaarseid kaheteistkümmet (12) või vähema elemendiga „fokaaltasandilisi massiive” ja mis ei kasuta elemendisest ajalist viivitust ja integreerimist ning mis on kavandatud järgmiseks:

- a. tööstus- või tsiviilkasutuses olevad sissemurdmise alarmsüsteemid, liikluses või tööstuses kasutatavad liikumise kontrolli- või loendus-süsteemid;
- b. tööstusseadmed, mida kasutatakse soojuse voolamise kontrollimiseks või seireks hoonetes, seadmetes või tootmisprotsessides;
- c. tööstusseadmed, mida kasutatakse materjalide omaduste kontrollimiseks, sorteerimiseks või analüüsiks;
- d. laboratoorseks kasutamiseks kavandatud seadmed või
- e. meditsiiniseadmed.

Märkus 3 Punkt 6A003.b.4.b ei hõlma pildinduskaameraid, millel on mis tahes järgmine omadus:

- a. maksimaalne kaadrisagedus kuni 9 Hz;
- b. millel on kõik järgmised omadused:

▼M5

6A003

b. 4. Märkus 3 b. (jätkub)

1. minimaalne horisontaalne või vertikaalne 'hetkeline vaateväli (IFOV)' vähemalt 10 mrad/piksel (milliradiaani piksli kohta);

2. sisaldab fikseeritud fookuskaugusega objektiivi, mis ei ole eemaldatav;

3. ei sisalda 'vahetu vaatega' näidikut, ja

4. millel on mõni järgmistest omadustest:

a. ilma aparatuurita, mis võimaldaks kindlaksmääratud vaateväljast saada vaadeldavat kujutist;

b. kaamera on kavandatud mingi kindla rakenduse tarvis ning selliselt, et kasutaja seda ei muuda, või

c. kaamera on spetsiaalselt ette nähtud paigaldamiseks tsiviilotstarbelistele reisijaid vedavatele sõidukile ja sel on kõik järgmised omadused:

1. kaamera asetus ja konfiguratsioon sõidukis on mõeldud ainult juhi abistamiseks sõiduki ohutul käsitsemisel;

2. töötab üksnes siis, kui on paigaldatud ühte järgmistest:

a. tsiviilotstarbeline reisijateveo maismaasõiduk, mille jaoks see on ette nähtud, ja mis kaalub vähem kui 4 500 kg (täismass), või

b. spetsiaalselt selleks ette nähtud autoriseeritud ekspluatatsiooni katseseade ja

3. sisaldab aktiivmehhanismi, mis ei võimalda kaameral töötada, kui see eemaldatakse sõidukilt, mille jaoks kaamera on ette nähtud.

Tehnilised märkused

1. Punkti 6A003.b.4. märkuses 3.b nimetatud 'hetkeline vaateväli (IFOV)' on 'horisontaalse IFOV-i' või 'vertikaalse IFOV-i' väikseim väärtus.

'Horisontaalne IFOV' = horisontaalne hetkeline vaateväli (FOV) / horisontaalsete detektorelementide arv

'Vertikaalne IFOV' = vertikaalne hetkeline vaateväli (FOV) / vertikaalsete detektorelementide arv

▼M5

6A003

b. 4. Märkus 3 b. (jätkub)

2. Punkti 6A003.b.4 märkuses 3.b nimetatud mõiste 'vahetu vaade' viitab pildinduskaamerale, mis töötab infrapunases spektriosas ja esitab vaatlejale nähtava kujundi lähedalt vaadataval ja mis tahes valguskaitsemehhanismi sisaldaval mikroekraanil.

Märkus 4 Punkt 6A003.b.4.c. ei hõlma pildinduskaamerasid, millel on mis tahes järgmine omadus:

a. millel on kõik järgmised omadused:

1. kaamera on spetsiaalselt ette nähtud paigaldamiseks sisetingimustes kasutatavatele ja vooluvõrku ühendatud süsteemidele või seadmetele nende lahutamatu komponendina ning kaamera kasutamine on ehitusest tulenevalt piiratud ühega järgmistest rakendustest:

a. tööstusprotsessi jälgimine, kvaliteedikontroll või materjalide omaduste analüüs;

b. spetsiaalselt teadusuuringuteks ette nähtud laboriseadmed;

c. meditsiiniseadmed;

d. finantspettuste avastamise seadmed ja

2. töötab üksnes siis, kui on paigaldatud ühte järgmistest:

a. süsteem(id) või seadmed, mille jaoks see oli ette nähtud, või

b. spetsiaalselt selleks ette nähtud autoriseeritud ekspluatatsiooniseade ja

3. sisaldab aktiivmehhanismi, mis ei võimalda kaameral töötada, kui see eemaldatakse süsteemi(de)st või seadmetest, mille jaoks see on ette nähtud;

b. kus kaamera on spetsiaalselt ette nähtud paigaldamiseks tsiviilotstarbelistele reisijaid vedavatele maismaasõidukile või reisijaid ja sõidukeid vedavale parvlaevale ja sel on kõik järgmised omadused:

1. kaamera asetus ja konfiguratsioon sõidukis või parvlaeval on mõeldud ainult juhi või operaatori abistamiseks sõiduki või parvlaeva ohutul juhtimisel;

2. töötab üksnes siis, kui on paigaldatud ühte järgmistest:

a. tsiviilotstarbeline reisijaid vedav maismaasõiduk, mille jaoks see on ette nähtud, ja mis kaalub vähem kui 4 500 kg (täismass),

▼M5

6A003

b. 4. Märkus 4 b. 2. (jätkub)

b. reisijaid või sõidukeid vedav parvlaev, mille jaoks see on ette nähtud, kogupikkusega 65 m ja üle selle, või

c. spetsiaalselt selleks ette nähtud autoriseeritud ekspluatatsiooni katseseade ja

3. sisaldab aktiivmehhanismi, mis ei võimalda kaameral töötada, kui see eemaldatakse sõidukilt, mille jaoks see on ette nähtud;

c. maksimaalne „kiirgustundlikkus” on ehituse tõttu 10 mA/W või vähem lainepikkustel üle 760 nm ja millel on kõik järgmised omadused:

1. sisaldab koste/tundlikkuse piiramise mehhanismi, mida ei saa eemaldada ega modifitseerida;

2. sisaldab aktiivmehhanismi, mis ei võimalda kaameral töötada, kui koste/tundlikkuse piiramise mehhanism eemaldatakse, ja

3. ei ole spetsiaalselt kavandatud või kohandatud veealuseks kasutamiseks või

d. millel on kõik järgmised omadused:

1. ei sisalda 'vahetu vaate' või elektroonilise kujutise kuvarit;

2. puudub võimalus tuvastatud vaatevälja vaadeldava kujutise väljastamiseks;

3. „fokaaltasandiline massiiv” töötab üksnes siis, kui see on paigaldatud kaamerale, mille jaoks see on ette nähtud, ja

4. „fokaaltasandiline massiiv” sisaldab aktiivmehhanismi, mis muudab selle püsivalt mittetoimivaks, kui see eemaldatakse kaameralt, mille jaoks see on ette nähtud

5. pildinduskaamerad, mis sisaldavad punktis 6A002.a.1 nimetatud tahkisedetektoreid.

6A004

Järgmised optilised seadmed ja komponendid:

a. järgmised optilised peeglid (reflektorid):

Tehniline märkus

Punkti 6A004.a tähenduses mõõdetakse laseriga põhjustatu kahju piirmäära (Laser Induced Damage Threshold – LIDT) standardi ISO 21254-1:2011 järgi.

NB! Optilised peeglid, mis on spetsiaalselt kavandatud litograafiaseadmete jaoks, vt punkt 3B001.

1. „deformeeritavad peeglid” aktiivse optilise avaga, mis on suurem kui 10 mm, ja millel on mis tahes järgmine omadus, ning nende jaoks ette nähtud komponendid:

a. millel on kõik järgmised omadused:

▼M5

6A004

a. 1. a. (jätkub)

1. mehaaniline võnkesagedus 750 Hz või rohkem ja
2. rohkem kui 200 ajamit või
- b. laseriga põhjustatud kahju piirmäär (LIDT) on üks järgmistest:
 1. „CW laseriga” rohkem kui 1 kW/cm²; või
 2. 20 ns „laseri” impulssidega kordumissagedusega 20 Hz rohkem kui 2 J/cm²;
2. kergekaalulised monoliitsed peeglid keskmise „ekvivalenttihedusega” alla 30 kg/m² ja täismassiga üle 10 kg;
3. „komposiit”- või vahtstruktuuriga kergpeeglid, mille keskmine „ekvivalenttihedus” on väiksem kui 30 kg/m² ja täismass üle 2 kg;
4. punktis 6A004.d.2.a. nimetatud spetsiaalselt kiirejuhtimispeeglite astmetele kavandatud peeglid, mille tasapindsus on $\lambda/10$ või parem (λ võrdub 633 nm), ja millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. diameeter või peatelje pikkus üle 100 mm või
 - b. millel on kõik järgmised omadused:
 1. diameeter või peatelje pikkus üle 50 mm ja vähem kui 100 mm ja
 2. laseriga põhjustatud kahju piirmäär (LIDT) on üks järgmistest:
 - a. „CW laseriga” rohkem kui 10 kW/cm²; või
 - b. 20 ns „laseri” impulssidega kordumissagedusega 20 Hz rohkem kui 20 J/cm²;
- b. tsinkseleniidist (ZnSe) või tsinksulfiidist (ZnS) valmistatud optilised komponendid läbilaskvusega lainepikkuste vahemikus üle 3 000 nm, kuid mitte üle 25 000 nm, millel on mis tahes järgmine omadus:
 1. maht üle 100 cm³ või
 2. diameeter või peatelje pikkus üle 80 mm ja paksus (sügavus) üle 20 mm;
- c. järgmised „kosmosekindlad” optiliste süsteemide komponendid:
 1. komponendid, mida on kergendatud vähem kui 20 %-ni „ekvivalenttiheduse” väärtusest, võrreldes sama paksuse ja apertuuriga tahkistoorikuga;
 2. töötlemata põhimikud, töödeldud põhimikud, millel on pinnakate (ühe- ja mitmekihiliste metalsete, dielektriliste, juhtivate, pooljuhtivate või isoleerivate katetega) või kaitsekiled;
 3. peeglite segmendid või koostud, mis on kavandatud optilise süsteemi montaažiks kosmoses, mille koguv apertuur on võrdväärne või suurem kui 1-meetrilise läbimõõduga üksikul optilisel süsteemil;
 4. komponendid, mis on valmistatud „komposiit” materjalidest, mille lineaarne soojuspaisumistegur mis tahes telje suunas ei ole üle 5×10^{-6} ;

▼ **M5**

6A004

(jätkub)

d. järgmised optilised juhtseadmed:

1. seadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud punktis 6A004.c.1 või 6A004.c.3 nimetatud „kosmosekindlate” komponentide pinnakuju või orientatsiooni säilitamiseks;
2. järgmised juhtimise, jälgimise, stabiliseerimise või resonaatori häälestamise seadmed

a. kiirejuhtimispeeglite astmed, mis on kavandatud selliste peeglitele, mille diameeter või põhitelje pikkus on rohkem kui 50 mm, ja millel on kõik järgmised omadused, ning spetsiaalselt nende juhtimiseks kavandatud elektroonilised seadmed:

1. maksimaalne nurkliikumine ± 26 mrad või rohkem;
2. mehaaniline võnkesagedus 500 Hz või rohkem ja
3. nurktäpsus 10 μ rad (mikroradiaani) või vähem;

b. resonaatori häälestamise seadmed, mille ribalaiused on 100 Hz või rohkem ja täpsus 10 μ rad või vähem;

3. kardaanriputid, millel on kõik järgmised omadused:

- a. maksimaalne pöördenurk üle 5 °;
- b. ribalaius 100 Hz või rohkem;
- c. nurga fikseerimise viga 200 μ rad (mikroradiaani) või vähem ja

d. millel on mõni järgmistest omadustest:

1. diameetri või peatelje pikkus on üle 0,15 m, kuid vähem kui 1 m, ja võimaldab nurkkiirendust 2 rad/s², või
2. diameetri või peatelje pikkus on üle 1 m ja võimaldab nurkkiirendust 0,5 rad/s²;

4. ei kasutata

e. ‘mittesfäärilised optilised elemendid’, millel on kõik järgmised omadused:

1. optilise ava suurim mõõde on üle 400 mm;
2. pinna ebatasasus on väiksem kui 1 nm (ruutkeskmise, rms) valimi pikkusel, mis on võrdne või suurem kui 1 mm, ja
3. lineaarse soojuspaisumise absoluutsuuruse tegur on väiksem kui 3×10^{-6} /K, 25 °C juures.

Tehnilised märkused

1. ‘Mittesfääriline optiline element’ on mis tahes optilises süsteemis kasutatav element, mille kujutispind või pinnad on projekteeritud erineva ideaalse sfääri kujust.

2. Valmistajatelt ei nõuta punktis 6A004.e.2 nimetatud pinna ebatasasuse mõõtmist, kui optiline element ei ole kavandatud või valmistatud kavatsusega kontrollparameetritele vastata või seda ületada.

▼M5

6A004

e. (jätkub)

Märkus Punkt 6A004.e ei hõlma mittesfäärilisi optilisi elemente, millel on mis tahes järgmine omadus:

- a. suurim optilise ava mõõde on väiksem kui 1 m ja fookuskauguse suhe ava suurusesse on võrdne või suurem kui 4,5: 1;
- b. suurim optilise ava mõõde on võrdne või suurem kui 1 m ja fookuskauguse suhe ava suurusesse on võrdne või suurem kui 7: 1;
- c. kavandatud Fresnel-, flyeye-, vööt-, prisma- või difrakteeriv-tüüpi optilise elemendina;
- d. valmistatud boorsilikaatklaasist, mille lineaarse soojuspaisumise tegur on suurem kui $2,5 \times 10^{-6}/K$ 25 °C või
- e. on röntgenoptiline element, millel on sisepeegli omadused (nt toru-tüüpi peeglid).

NB! 'Mittesfääriliste optiliste elementide' kohta, mis on spetsiaalselt kavandatud litograafiaseadmetele, vt punkti 3B001.

6A005

Laserid, muud kui punktis 0B001.g.5 või 0B001.h.6 nimetatud, komponendid ning optilised seadmed:

NB! VT KA PUNKT 6A205.

Märkus 1 Impulss „laserite” hulka kuuluvad ka need laserid, mis töötavad impulsistatuna pidevaine (CW) režiimis.

Märkus 2 Eksimeer-, pooljuht-, keemilised, CO-, CO₂ ja mittekorduvad impulss-neodüümklaas-„laserid” on nimetatud vaid punktis 6A005.d.

Tehniline märkus

'Mittekorduv impulss' osutab „laseritele”, mis tekitavad kas ühe väljundimpulsi või mille impulssidevaheline intervall on üle ühe minuti.

Märkus 3 Punkt 6A005 hõlmab kiud „lasereid”.

Märkus 4 Muul viisil kui ühe „laseri” poolt teise „laseri” pumpamise teel sageduse muundamist (st lainepikkuse muutmist) kasutavate „laserite” kontrolli alla kuulumine määratakse kindlaks nii lähte „laseri” väljundvõimsuse kui ka sagedusmuunduri optilise võimsuse suhtes rakendatavate kontrolliparameetrite alusel.

Märkus 5 Punkt 6A005 ei hõlma järgmisi „lasereid”:

- a. rubiinlaserid väljundenergiaga alla 20 J;
- b. lämmastik;
- c. krüpton.

▼ **M5**

6A005

(jätkub)

Tehniline märkus

Punktis 6A005 nimetatud 'pistikupesatõhusus' (kasutegur) (wall-plug efficiency) määratletakse „laseri” väljundvõimsuse või „keskmise väljundvõimsuse” ning „laseri” tööks vajaliku kogu elektrilise sisendvõimsuse (sh toiteallikate/võimsusmuundurite ja konditsioneerimise/soojusvahetite võimsuse) suhtena.

a. mitte „timmitavad” pidevaine „laserid”, millel on mis tahes järgmine omadus:

1. väljundkiirguse lainepikkus alla 150 nm ja väljundvõimsus üle 1 W;
2. väljundkiirguse lainepikkus 150 nm või üle selle, kuid mitte üle 510 nm, ja väljundvõimsus üle 30 W;

Märkus Punkt 6A005.a.2 ei hõlma argoon „lasereid”, mille võimsus on 50 W või vähem.

3. väljundkiirguse lainepikkus üle 510 nm, kuid mitte üle 540 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:

- a. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, ja väljundvõimsus on üle 50 W või
- b. ristimoodiga, mitmemoodilise väljundkiirgusega, ja väljundvõimsus on üle 150 W;

4. väljundkiirguse lainepikkus üle 540 nm, kuid mitte üle 800 nm, ja väljundvõimsus üle 30 W;

5. väljundkiirguse lainepikkus üle 800 nm, kuid mitte üle 975 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:

- a. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, ja väljundvõimsus on üle 50 W või
- b. ristimoodiga, mitmemoodilise väljundkiirgusega, ja väljundvõimsus on üle 80 W;

6. väljundkiirguse lainepikkus üle 975 nm, kuid mitte üle 1 150 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:

- a. ristimoodiga, ühemoodiline, ja väljundvõimsusega üle 200 W, või
- b. ristimoodiga, mitmemoodilise väljundkiirgusega, ja mis tahes järgmise omadusega:

1. 'pistikupesatõhusus' on üle 18 % ja väljundvõimsus on üle 500 W või

2. väljundvõimsus on üle 2 kW;

Märkus 1 Punkt 6A005.a.6.b ei hõlma ristimoodiga, mitmemoodilisi, tööstuslikke „lasereid”, mille väljundvõimsus on üle 2 kW, kuid mitte üle 6 kW, ja mille kogumass on üle 1 200 kg. Selle punkti tähenduses sisaldab kogumass kõiki „laseri” toimimiseks vajalikke komponente, nt „laser”, toiteallikas, soojusvaheti, kuid ei sisalda välisoptikat laserkiire muundamiseks ja/või edasitoimetamiseks.

▼M5

6A005

a. 6. b. (jätkub)

Märkus 2 Punkt 6A005.a.6.b. ei hõlma ristimoodiga, mitmemoodilisi, tööstuslikke „lasereid”, millel on mis tahes järgmised omadused:

a. väljundvõimsus on üle 500 W, kuid mitte üle 1 kW, ja millel on kõik järgmised omadused:

1. kiireparameetrite korrutis on üle 0,7 mm•mrad, ja

2. 'heledus' mitte üle 1 024 W/(mm•mrad)²;

b. väljundvõimsus on üle 1 kW, kuid mitte üle 1,6 kW, ja mille kiireparameetrite korrutis on üle 1,25 mm•mrad;

c. väljundvõimsus on üle 1,6 kW, kuid mitte üle 2,5 kW, ja mille kiireparameetrite korrutis on üle 1,7 mm•mrad;

d. väljundvõimsus on üle 2,5 kW, kuid mitte üle 3,3 kW, ja mille kiireparameetrite korrutis on üle 2,5 mm•mrad;

e. väljundvõimsus on üle 3,3 kW, kuid mitte üle 4 kW, ja mille kiireparameetrite korrutis on üle 3,5 mm•mrad;

f. väljundvõimsus on üle 4 kW, kuid mitte üle 5 kW, ja mille kiireparameetrite korrutis on üle 5 mm•mrad;

g. väljundvõimsus on üle 5 kW, kuid mitte üle 6 kW, ja mille kiireparameetrite korrutis on üle 7,2 mm•mrad;

h. väljundvõimsus on üle 6 kW, kuid mitte üle 8 kW, ja mille kiireparameetrite korrutis on üle 12 mm•mrad;

i. väljundvõimsus on üle 8 kW, kuid mitte üle 10 kW, ja mille kiireparameetrite korrutis on üle 24 mm•mrad;

Tehniline märkus

Punkti 6A005.a.6.b. märkuse 2 punkti a tähenduses on 'heledus' määratletud kui „laseri” väljundvõimsus jagatud kiireparameetrite korrutise (BPP) ruuduga, s.o (väljundvõimsus)/BPP².

7. väljundkiirguse lainepikkus üle 1 150 nm, kuid mitte üle 1 555 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:

▼ M5

6A005

- a. 7. (jätkub)
 - a. ristimoodiga, ühemoodiline, ja väljundvõimsusega üle 50 W, või
 - b. ristimoodiga, mitmemoodiline, ja väljundvõimsusega üle 80 W, või
8. väljundkiirguse lainepikkus üle 1 555 nm ja väljundvõimsus üle 1 W;
- b. mitte „timitavad” „impulsslaserid”, millel on mis tahes järgmine omadus:
 1. laseri väljundkiirguse lainepikkus lühem kui 150 nm ja mis tahes järgmine omadus:
 - a. väljundenergia üle 50 mJ impulsi kohta ja impulsi „tippvõimsus” üle 1 W või
 - b. „keskmine väljundvõimsus” üle 1 W;
 2. väljundkiirguse lainepikkus on üle 150 nm, kuid mitte üle 510 nm, ja millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. väljundenergia üle 1,5 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 30 W või
 - b. „keskmine väljundvõimsus” üle 30 W;

Märkus Punkt 6A005.b.2.b ei hõlma argoon „lase-reid”, mille „keskmine väljundvõimsus” on 50 W või vähem.

- 3. väljundkiirguse lainepikkus üle 510 nm, kuid mitte üle 540 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:
 - a. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, millel on mis tahes järgmine omadus:
 1. väljundenergia üle 1,5 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 50 W või
 2. „keskmine väljundvõimsus” üle 50 W või
 - b. ristimoodiga, mitmemoodilise väljundkiirgusega, ja mis tahes järgmise omadusega:
 1. väljundenergia üle 1,5 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 150 W või
 2. „keskmine väljundvõimsus” üle 150 W;
- 4. väljundkiirguse lainepikkus üle 540 nm, kuid mitte üle 800 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:
 - a. „impulsi kestusega” alla 1 ps ja mis tahes järgmise omadusega:
 1. väljundenergia üle 0,005 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 5 GW või

▼M5

6A005

b. 4. a. (jätkub)

2. „keskmine väljundvõimsus” üle 20 W või

b. „impulsi kestus” 1 ps või üle selle ja mis tahes järgmise omadusega:

1. väljundenergia üle 1,5 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 30 W või

2. „keskmine väljundvõimsus” üle 30 W;

5. väljundkiirguse lainepikkus üle 800 nm, kuid mitte üle 975 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:

a. „impulsi kestusega” alla 1 ps ja mis tahes järgmise omadusega:

1. väljundenergia üle 0,005 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 5 GW või

2. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, ja „keskmine väljundvõimsus” üle 20 W;

b. „impulsi kestus” 1 ps või üle selle, kuid mitte üle 1 µs ja mis tahes järgmise omadusega:

1. väljundenergia üle 0,5 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 50 W;

2. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, ja „keskmine väljundvõimsus” üle 20 W või3. ristimoodiga, mitmemoodilise väljundkiirgusega, ja „keskmine väljundvõimsus” üle 50 W või

c. „impulsi kestus” üle 1 µs ja mis tahes järgmise omadusega:

1. väljundenergia üle 2 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 50 W;

2. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, ja „keskmine väljundvõimsus” üle 50 W või

3. ristimoodiga, mitmemoodilise väljundkiirgusega, ja „keskmine väljundvõimsus” üle 80 W;

6. väljundkiirguse lainepikkus üle 975 nm, kuid mitte üle 1 150 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:

a. „impulsi kestus” alla 1 ps ja mis tahes järgmise omadusega:

1. väljundi „tippvõimsus” üle 2 GW impulsi kohta;

2. „keskmine väljundvõimsus” üle 10 W või

3. väljundenergia üle 0,002 J impulsi kohta;

b. „impulsi kestus” 1 ps või üle selle, kuid mitte üle 1 ns, ja mis tahes järgmise omadusega:

1. väljundi „tippvõimsus” üle 5 GW impulsi kohta;

2. „keskmine väljundvõimsus” üle 10 W või

▼ **M5**

6A005

b. 6. b. (jätkub)

3. väljundenergia üle 0,1 J impulsi kohta;
- c. „impulsi kestus” 1 ns või üle selle, kuid mitte üle 1 μ s, ja mis tahes järgmise omadusega:
 1. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. „tippvõimsus” üle 100MW;
 - b. „keskmine väljundvõimsus” üle 20 W ja kavandatud impulsside maksimaalne kordussagedus 1 kHz või väiksem;
 - c. ‘pistikupesatõhusus’ üle 12 % ja „keskmine väljundvõimsus” üle 100 W ning suuteline töötama impulsside kordussagedusega üle 1 kHz;
 - d. „keskmine väljundvõimsus” üle 150 W ning suuteline töötama impulsside kordussagedusega üle 1 kHz või
 - e. väljundenergia üle 2 J impulsi kohta või
 2. ristimoodiga, mitmemoodilise väljundkiirgusega, ja mis tahes järgmise omadusega:
 - a. „tippvõimsus” üle 400MW;
 - b. ‘pistikupesatõhusus’ üle 18 % ja „keskmine väljundvõimsus” üle 500 W;
 - c. „keskmine väljundvõimsus” üle 2 kW või
 - d. väljundenergia üle 4 J impulsi kohta või
- d. „impulsi kestus” üle 1 μ s ja mis tahes järgmise omadusega:
 1. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. „tippvõimsus” üle 500 kW;
 - b. ‘pistikupesatõhusus’ üle 12 % ja „keskmine väljundvõimsus” üle 100 W või
 - c. „keskmine väljundvõimsus” üle 150 W või
 2. ristimoodiga, mitmemoodilise väljundkiirgusega, ja mis tahes järgmise omadusega:
 - a. „tippvõimsus” üle 1MW;
 - b. ‘pistikupesatõhusus’ üle 18 % ja „keskmine väljundvõimsus” üle 500 W või
 - c. „keskmine väljundvõimsus” üle 2 kW;
7. väljundkiirguse lainepikkus üle 1 150 nm, kuid mitte üle 1 555 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:
 - a. „impulsi kestus” alla 1 μ s ja mis tahes järgmise omadusega:
 1. väljundenergia üle 0,5 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 50 W;

▼M5

6A005

b. 7. a. (jätkub)

2. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, ja „keskmine väljundvõimsus” üle 20 W või

3. ristimoodiga, mitmemoodilise väljundkiirgusega, ja „keskmine väljundvõimsus” üle 50 W või

b. „impulsi kestus” üle 1 μ s ja mis tahes järgmise omadusega:

1. väljundenergia üle 2 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 50 W;

2. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, ja „keskmine väljundvõimsus” üle 50 W või

3. ristimoodiga, mitmemoodilise väljundkiirgusega, ja „keskmine väljundvõimsus” üle 80 W või

8. väljundkiirguse lainepikkus üle 1 555 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:

a. väljundenergia üle 100 mJ impulsi kohta ja impulsi „tippvõimsus” üle 1 W või

b. „keskmine väljundvõimsus” üle 1 W;

c. „timmitavad” „laserid”, millel on mis tahes järgmine omadus:

1. laseri väljundkiirguse lainepikkus lühem kui 600 nm ja mis tahes järgmine omadus:

a. väljundenergia üle 50 mJ impulsi kohta ja impulsi „tippvõimsus” üle 1 W või

b. keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 1 W;

Märkus Punkt 6A005.c.1 ei hõlma värvlasereid ja muid vedeliklasereid, millel on mitmemoodiline väljund ja lainepikkus 150 nm või üle selle, kuid mitte üle 600 nm, ja millel on kõik järgmised omadused:

1. väljundenergia vähem kui 1,5 J impulsi kohta või „tippvõimsus” üle 20 W ja

2. keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus alla 20 W.

2. väljundkiirguse lainepikkus on üle 600 nm, kuid mitte üle 1 400 nm, ja millel on mis tahes järgmine omadus:

a. väljundenergia üle 1 J impulsi kohta ja impulsi „tippvõimsus” üle 20 W või

b. keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 20 W või

3. väljundkiirguse lainepikkus üle 1 400 nm ja mis tahes järgmise omadusega:

a. väljundenergia üle 50 mJ impulsi kohta ja impulsi „tippvõimsus” üle 1 W või

b. keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 1 W;

d. muud „laserid”, mis ei ole määratletud punktides 6A005.a, 6A005.b või 6A005.c:

▼ M5

6A005

d. (jätkub)

1. pooljuht „laserid”:

Märkus 1 Punkt 6A005.d.1 hõlmab ka pooljuht „lasereid”, millel on optilised väljundliitmikud (nt kiudoptilised „patsid”).

Märkus 2 Nende pooljuht „laserite” kontrolli alla kuulumine, mis on spetsiaalselt kavandatud muude seadmete jaoks, määratakse muude seadmete kontrolli alla kuulumisega.

a. üksikud ristimoodiga, ühemoodilised pooljuht „laserid”, millel on mis tahes järgmised omadused:

1. laseri väljundkiirguse lainepikkus 1 510 nm või alla selle ning keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 1,5 W või
2. laseri väljundkiirguse lainepikkus üle 1 510 nm ja keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 500 mW;

b. üksikud ristimoodiga, mitmemoodilised pooljuht „laserid”, millel on mis tahes järgmine omadus:

1. laseri väljundkiirguse lainepikkus alla 1 400 nm ja keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 15 W;
2. laseri väljundkiirguse lainepikkus 1 400 nm või üle selle ja alla 1 900 nm ning keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 2,5 W või
3. laseri väljundkiirguse lainepikkus 1 900 nm või üle selle ja keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 1 W;

c. üksikute pooljuhtlaserite massiivid, millel on mis tahes järgmine omadus:

1. laseri väljundkiirguse lainepikkus alla 1 400 nm ja keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 100 W;
2. laseri väljundkiirguse lainepikkus 1 400 nm või üle selle ja alla 1 900 nm ja keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 25 W või
3. laseri väljundkiirguse lainepikkus 1 900 nm või üle selle ja keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 10 W;

d. pooljuht „laserite” ‘liitmaatriksid’ (kahemõõtmelised massiivid), millel on mis tahes järgmine omadus:

1. laseri väljundkiirguse lainepikkus alla 1 400 nm ja millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. keskmine või pidevaine (CW) koguväljundvõimsus alla 3 kW ning keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsustihedus üle 500 W/cm²;
 - b. keskmine või pidevaine (CW) koguväljundvõimsus 3 kW või suurem, kuid mitte üle 5 kW, ning keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsustihedus üle 350 W/cm²;
 - c. keskmine või pidevaine (CW) koguväljundvõimsus üle 5 kW;
- d. impulsi tippvõimsustihedus üle 2 500 W/cm² või

▼ **M5**

6A005

d. 1. d. 1. (*jätukub*)

- e. ruumiliselt ühtne keskmine või pidevaine (CW) koguväljundvõimsus üle 150 W;
- 2. laseri väljundkiirguse lainepikkus 1 400 nm või üle selle, kuid mitte üle 1 900 nm, ja millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. keskmine või pidevaine (CW) koguväljundvõimsus alla 250 W ning keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsustihedus üle 150 W/cm²;
 - b. keskmine või pidevaine (CW) koguväljundvõimsus 250 W või suurem, kuid mitte üle 500 W, ning keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsustihedus üle 50 W/cm²;
 - c. keskmine või pidevaine (CW) koguväljundvõimsus üle 500 W;
 - d. impulsi tippvõimsustihedus üle 500 W/cm² või
 - e. ruumiliselt ühtne keskmine või pidevaine (CW) koguväljundvõimsus üle 15 W;
- 3. laseri väljundkiirguse lainepikkus 1 900 nm või üle selle ja millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. A. keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsustihedus üle 50 W/cm²;
 - b. keskmine väljundvõimsus üle 10 W või
 - c. ruumiliselt ühtne keskmine või pidevaine (CW) koguväljundvõimsus üle 1,5 W või
- 4. vähemalt üks punktis 6A005.d.1.c. määratletud „laserite” ‘koost’ (*laser bar*);

Tehniline märkus

Punktis 6A005.d.1.d on ‘võimsustihedus’ „laserite” koguväljundvõimsus jagatud ‘liitmaatriksi’ emitteri pindalaga.

- e. pooljuht „laserite” ‘liitmaatriksid’, muud kui punktis 6A005.d.1.d. nimetatud, millel on kõik järgmised omadused:
 - 1. spetsiaalselt projekteeritud või kohandatud kombineerimiseks teiste ‘liitmaatriksitega’, et moodustada suurem ‘liitmaatriks’; ja
 - 2. integreeritud ühendused, mis on ühised elektroonikale ja jahutusele;

Märkus 1 Pooljuht „laserite” ‘liitmaatriksite’ kombineerimisel moodustatud ‘liitmaatriksid’, mis on nimetatud punktis 6A005.d.1.e ja mida ei ole kavas täiendavalt kombineerida ega kohandada, on nimetatud punktis 6A005.d.1.d.

▼M5

6A005 d. 1. e. 2. (jätkub)

Märkus 2 Pooljuht „lasereid” „liitmaatriksite” kombineerimisel moodustatud „liitmaatriksid”, mis on nimetatud punktis 6A005.d.1.e ja mida on kavas täiendavalt kombineerida või kohandada, on määratletud punktis 6A005.d.1.e.

Märkus 3 Punkt 6A005.d.1.e ei hõlma üksikute „koostude” moodulühendusi, mis on projekteeritud lõpp-lõpp lineaarsete liitmaatriksite valmistamiseks.

Tehnilised märkused

1. Pooljuht „lasereid” nimetatakse sageli „laser” dioodideks.
2. Koost (nimetatakse ka pooljuhtlaseri koost, laserdiodi koost või dioodikoost) koosneb mitmest pooljuhtlaserist ühemõõtmelises reas.
3. Liitmaatriks koosneb mitmest koostust, mis moodustavad pooljuhtlaserite kahemõõtmelise maatriksi.
2. CO₂-e süsinikoksiid „laserid”, millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. väljundenergia üle 2 J impulsi kohta ja „tippvõimsus” üle 5 kW või
 - b. keskmine või pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 5 kW;
3. CO₂-e süsinikdioksiid „laserid”, millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. pidevaine (CW) väljundvõimsus üle 15 kW;
 - b. „impulsi kestus” üle 10 µs ja mis tahes järgmise omadusega:
 1. „keskmine väljundvõimsus” üle 10 kW või
 2. „tippvõimsus” üle 100 kW või
 - c. „impulsi kestus” 10 µs või vähem ja mis tahes järgmise omadusega:
 1. väljundenergia üle 5 J impulsi kohta või
 2. „keskmine väljundvõimsus” üle 2,5 kW;
4. eksimeer „laserid”, millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. väljundkiirguse lainepikkus ei ole üle 150 nm ja mis tahes järgmine omadus:
 1. väljundenergia üle 50 mJ impulsi kohta või
 2. „keskmine väljundvõimsus” üle 1 W;
 - b. väljundkiirguse lainepikkus üle 150 nm, kuid mitte üle 190 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:

▼ **M5**

6A005

d. 4. b. (*jätkub*)1. väljundenergia üle 1,5 J impulsi kohta või

2. „keskmine väljundvõimsus” üle 120 W;

c. väljundkiirguse lainepikkus üle 190 nm, kuid mitte üle 360 nm, ja mis tahes järgmise omadusega:

1. väljundenergia üle 10 J impulsi kohta või2. „keskmine väljundvõimsus” üle 500 W või

d. väljundkiirguse lainepikkus on üle 360 nm ja mis tahes järgmise omadusega:

1. väljundenergia üle 1,5 J impulsi kohta või

2. „keskmine väljundvõimsus” üle 30 W;

NB! Eksimeer „laserite” kohta, mis on spetsiaalselt kavandatud litograafiaseadmete jaoks, vt punkti 3B001.

5. „kemolaserid”:

a. vesinikfluoriid- (HF-), „laserid”,

b. deuteriumfluoriid- (DF-), „laserid”,

c. „siirdelaserid”:

1. hapnikjood- (O₂-I-), „laserid”;2. deuteriumfluoriidsüsinikdioksiid- (DF-CO₂-), „laserid”;

6. ‘mittekorduv-impulss’-neodüün (Nd): klaas „laserid”, millel on mis tahes järgmine omadus:

a. „impulsi kestus” alla 1 µs ja väljundenergia üle 50 J impulsi kohta või

b. „impulsi kestus” üle 1 µs ja väljundenergia üle 100 J impulsi kohta;

Märkus ‘Mittekorduv impulss’ osutab „laseritele”, mis tekitavad kas ühe väljundimpulsi või mille impulssidevaheline intervall on üle ühe minuti.

e. järgmised komponendid:

1. ‘aktiivjahutusega’ või soojusjuhtiva toru abil jahutatavad peeglid;

Tehniline märkus

‘Aktiivjahutus’ on jahutustehnika optiliste detailide jahutamiseks, milleks kasutatakse detaili optilise pinna all voolavat vedelikku (tavaliselt vähem kui 1 mm kaugusel optilisest pinnast), et kõrvaldada optilise detaili pinnal tekkiv soojus.

▼ M5

6A005

e. (jätkub)

2. optilised peeglid või täielikult või osaliselt valgust läbilaskvad optilised või elektro-optilised komponendid, mis ei ole koondatud kitsenevad kiukombinaatorid ja mitmekihilised dielektrilised võred (*Multi-Layer Dielectric gratings*, MLDs), mis on spetsiaalselt kavandatud nimetatud laserites kasutamiseks;

Märkus Kiukombinaatorid ja MLDd on nimetatud punktis 6A005.e.3.

3. Järgmised kiudlaseri komponendid:

- a. mitmemoodilisest mitmemoodiliseks koondatud kitsenevad kiukombineerijad, millel on kõik järgmised omadused:

1. signaalikadu parem (vähem) kui 0,3 dB keskmise kogusumma või CW väljundvõimsusel (välja arvatud läbi ühemoodilise südamiku edastatud väljundvõimsus selle olemasolul) üle 1 000 W ja

2. sisendkiudude arv on 3 või rohkem;

- b. ühemoodilisest mitmemoodiliseks koondatud kitsenevad kiukombineerijad, millel on kõik järgmised omadused:

1. signaalikadu parem (vähem) kui 0,5 dB keskmise kogusumma või CW väljundvõimsusel üle 4 600 W;

2. sisendkiudude arv on 3 või rohkem ja

3. mis tahes järgmine omadus:

- a. kiireparameetrite korrutis väljundis mõõdetuna ei ületa 1,5 mm mrad 5 või vähema sisendkiu puhul või

- b. kiireparameetrite korrutis väljundis mõõdetuna ei ületa 2,5 mm mrad 5 või rohkema sisendkiu puhul;

- c. MLDd, millel on kõik järgmised omadused:

1. kavandatud spektraalsele või koherentsele kiirtekombinatsioonile 5 või enama kiulaseriga ja

2. CW laseriga tekitatud kahju piirmäär (LIDT) on 10 kW/cm² või rohkem.

- f. järgmised optilised seadmed:

NB! Ühise avaga optiliste elementide kohta, mida on võimalik kasutada „ülivõimsas laseris” („SHPL”), vt sõjaliste kaupade nimekirja.

▼ **M5**

6A005

f. (jätkub)

1. dünaamilist lainefronti (faasi) mõõtvad seadmed, mis võimaldavad kiire lainefrondil eristada vähemalt 50 positsiooni ja millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. kaadrisagedus on 100 Hz või üle selle ja faasi väljaeraldamise võime vähemalt 5 % kiire lainepikkusest või
 - b. kaadrisagedus on 1 000 Hz või üle selle ja faasieraldusvõime on vähemalt 20 % kiire lainepikkusest;
2. „laser” diagnostika seadmed, mis võimaldavad mõõta „SHPL”-süsteemi kiire nurgajuhtimise vigu, mis on 10 µrad või vähem;
3. optilised seadmed ning komponendid, mis on spetsiaalselt kavandatud faasitud „SHPL”-süsteemide rühmale selle kiirte kombinatsiooni koherentsuse saavutamiseks täpsusega $\lambda/10$ kavandatud lainepikkusest või 0,1 µm, olenevalt sellest, kumb on väiksem;
4. projektsiooniteleskoobid, mis on spetsiaalselt projekteeritud kasutamiseks koos „SHPL”-süsteemidega;
- g. ‘Laserakustilised avastamiseseadmed’, millel on kõik järgmised omadused:
 1. CW-laseri väljundvõimsus 20 mW või suurem;
 2. laseri sageduse stabiilsus 10MHz või parem (väiksem);
 3. laseri väljundkiirguse lainepikkus 1 000 nm või üle selle, kuid mitte üle 2 000 nm;
 4. optilise süsteemi resolutsioon parem (väiksem) kui 1 nm ja
 5. optilise signaali ja müra suhe 10^3 või üle selle.

Tehniline märkus

‘Laserakustilisi avastamiseseadmeid’ nimetatakse vahel lasermikrofoniks või osakestevoo avastamise mikrofoniks.

6A006

„Magnetomeetrid”, „magnetvälja gradiomeetrid”, „sisemised magnetvälja gradiomeetrid”, veealused elektrivälja andurid, „kompensatsioonisüsteemid” ning nende jaoks ette nähtud komponendid:

NB! VT KA PUNKT 7A103.d.

Märkus Punkt 6A006 ei hõlma vahendeid, mis on ette nähtud kalastusrakendustes kasutamiseks või meditsiinidiagnostikas biomagnetiliste mõõtmiste tegemiseks.

a. järgmised „magnetomeetrid” ja alamsüsteemid:

1. „magnetomeetrid”, mis kasutavad „ülijuhtivat” („ülijuht”-kvantinterferentsseadmete SQUID) „tehnoloogiat” ja millel on mis tahes järgmine omadus:

▼ M5

6A006

a. 1. (jätkub)

- a. SQUID-süsteemid paikseks tööks ilma spetsiaalselt kavandatud liikumisest tulenevat müra vähendavate alam-süsteemideta 'tundlikkusega', mis sagedusel 50 Hz on 1 fT (rms) Hz ruutjuure kohta või sellest madalam (parem), või
- b. SQUID-süsteemid, mille liikuva magnetomeetri 'tundlikkus' sagedusel 1 Hz on madalam (parem) kui 20 pT (rms) Hz ruutjuure kohta ja mis on spetsiaalselt kavandatud vähendama liikumisest tulenevat müra;
2. „magnetomeetrid”, mis kasutavad optilise pumpamise või tuumapretsessiooni (prooton/Overhauser) „tehnoloogiat”, mille 'tundlikkus' sagedusel 20 Hz on madalam (parem) ruutkeskmiselt kui 1 pT Hz ruutjuure kohta;
3. „magnetomeetrid”, mis kasutavad õhupiluga „tehnoloogiat”, mille 'tundlikkus' sagedusel 1 Hz on ruutkeskmiselt 10 pT Hz ruutjuure kohta või sellest madalam (parem).
4. induktiivsuspooliga „magnetomeetrid”, mille 'tundlikkus' on peenem (parem) kui:
 - a. 0,05 nT (rms) Hz ruutjuure kohta sagedustel alla 1 Hz;
 - b. 1×10^{-3} nT (rms) Hz ruutjuure kohta sagedustel 1 Hz aga vähem kui 10 Hz või
 - c. 1×10^{-4} nT (rms) Hz ruutjuure kohta sagedustel üle 10 Hz;
5. kiudoptilised „magnetomeetrid”, mille 'tundlikkus' on madalam (parem) ruutkeskmiselt kui 1 nT Hz ruutjuure kohta;
- b. veealused elektrivälja andurid, mille 'tundlikkus' on madalam (parem) kui 8 nV/m Hz ruutjuure kohta, mõõdetuna sagedusel 1 Hz;
- c. järgmised „magnetvälja gradiomeetrid”:
 1. „magnetvälja gradiomeetrid”, mis sisaldavad punktis 6A006.a nimetatud kombineeritud „magnetomeetreid”;
 2. kiudoptilised „sisemised magnetvälja gradiomeetrid”, mille magnetilise gradientvälja 'tundlikkus' on madalam (parem) ruutkeskmiselt kui 0,3 nT/m Hz ruutjuure kohta;
 3. „sisemised magnetvälja gradiomeetrid”, mis kasutavad muud „tehnoloogiat” kui kiudoptilist, mille magnetilise gradientvälja 'tundlikkus' on madalam (parem) ruutkeskmiselt kui 0,015 nT/m Hz ruutjuure kohta;
- d. „kompensatsioonisüsteemid” magnetilistele või veealustele elektrivälja anduritele, mille suutlikkus on võrdne või suurem kui punktis 6A006.a, 6A006.b või 6A006.c nimetatud kontrollparameetrid.
- e. allvee elektromagnetvastuvõtjad, mis sisaldavad punktis 6A006.a nimetatud magnetvälja andureid või punktis 6A006.b nimetatud elektrivälja andureid.

▼ **M5**

6A006 (jätkub)

Tehniline märkus

Punktis 6A006 tähendab 'tundlikkus' (müratase) seadme tajutava müra taseme ruutkeskmist, mis on madalaim mõõdetav signaal.

6A007 Gravimeetrid ja gravitatsiooni gradiimeetrid:

NB! VT KA PUNKT 6A107.

- a. maapinnal kasutamiseks kavandatud või kohandatud gravimeetrid (raskusjõu mõõõtjad), mille staatiline täpsus on väiksem (parem) kui 10 μ Gal;

Märkus Punkt 6A007.a ei hõlma kvartselemendiga (Worden-tüüpi) maapinnagravimeetreid.

- b. gravimeetrid, mis on kavandatud liikuvatel alustel kasutamiseks ja millel on kõik järgmised omadused:

1. staatiline täpsus on väiksem (parem) kui 0,7 mGal ja
2. kasutamistäpsus on väiksem (parem) kui 0,7 mGal ja mõõtenäidu stabiliseerumisaeg on lühem kui 2 minutit kõigi kaasnevate korrigeerivate kompensatsioonide ja liikumismõjude kombinatsioonidena;

Tehniline märkus

Punkti 6A007.b tähenduses on 'mõõtenäidu stabiliseerumisaeg' (nimetatud ka gravimeetri kosteajaks) aeg, mille jooksul aluspinna põhjustatud kiirenduste häirivad mõjud (kõrgsagedusmüra) vähenevad.

- c. gravitatsiooni gradiimeetrid.

6A008 Radarisüsteemid, -seadmed ja -sõlmed, millel on mis tahes järgmine omadus, ning spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid:

NB! VT KA PUNKT 6A108.

Märkus Punkt 6A008 ei hõlma järgmist:

- sekundaarseireradarid (SSR);
- tsiviilautode radarid;
- kuvarid või monitorid, mida kasutatakse lennujuhtimises;
- meteoroloogilised (ilmastiku) radarid;
- täppislähenemisradari (PAR) seadmestik, mis vastab Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni (ICAO) standarditele ja rakendab elektrooniliselt formeeritava suunadiagrammiga (ühemõõtmelisi) antenne või mehaaniliselt positsioneeritavaid passiivantenne.

- a. toimivad sagedustel 40 GHz kuni 230 GHz ja on mis tahes järgmise omadusega:

1. keskmine väljundvõimsus üle 100 mW või
2. asukoha määramise täpsus on 1 m või vähem (parem) ning asimuudi määramise täpsus on 0,2 kraadi või vähem (parem);

▼ **M5**

6A008

(jätkub)

- b. reguleeritava sagedusribaga, mille reguleerimisulatus on üle $\pm 6,25\%$ 'töösageduse keskmisest väärtusest';

Tehniline märkus

'Töösageduse keskmine väärtus' on võrdne kirjeldatud suurima ja väikseima töösageduse poolsummaga.

- c. võimelised töötama üheaegselt rohkem kui kahel kandesagedusel;
- d. võimelised töötama sünteesapertuuriga radari (SAR), invertteeritud sünteesapertuuriga radari (ISAR) või õhusõiduki pardal oleva külgyaateradari (SLAR) režiimil;
- e. sisaldavad „elektrooniliselt formeeritava suunadiagrammiga antenne”;
- f. võimaldavad määrata ennast mitteidentifitseerivate (*non-cooperative*) sihtmärkide kõrguse;
- g. spetsiaalselt kavandatud õhusõidukitel (õhupallidele või plaaneri-tele kinnitatuna) kasutamiseks ning omab Doppleri „signaali-töötlus” võimalust liikuvate sihtmärkide avastamiseks;
- h. töötlevad radarisignaale ja kasutavad järgmist:
1. „radari hajaspektri” tehnika või
 2. „radari sagedusliikuvuse” tehnika;
- i. tagavad maapinnal töötades üle 185 km maksimaalse „nägemisulatus”;

Märkus Punkt 6A008.i ei hõlma järgmist:

- a. kalastuspiirkondade seireradarid;
 - b. maapealsed radariseadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud lennuliikluse trajektoorie juhtimiseks ja millel on kõik järgmised omadused:
 1. maksimaalne „nägemisulatus” on 500 km või vähem;
 2. konfigureeritud selliselt, et radari sihtmärgi andmed liiguksid vaid ühes suunas: radari asukohast ühele või enamale tsiviillennujuhtimiskeskusele;
 3. puudub võimalus radarilaotuse kiiruse kaugjuhtimiseks trajektoori lennujuhtimiskeskusest ja
 4. statsionaarselt paigaldatud;
 - c. meteoroloogiliste õhupallide jälgimise radarid.
- j. „laser” radarid või laserlokaatorseadmed (LIDAR), millel on mis tahes järgmine omadus:

▼ M5

6A008

j. (jätkub)

1. „kosmosekindlad”;
2. rakendavad koherentse heterodüün- või homodüündetekteerimise tehnikat ja mille nurklahutus on väiksem (parem) kui 20 µrad (mikroradiaani); või
3. loodud aerobattimeetriliseks ranniku mõõdistamiseks vastavalt Rahvusvahelise Hüdrograafiaorganisatsiooni (IHO) hüdrograafiliste mõõdistustööde standardi (5. väljaanne, veebruar 2008) 1a või kõrgemale klassile ning kasutavad ühte või mitut laserit lainepikkusega üle 400 nm, kuid mitte üle 600 nm;

Märkus 1 LIDAR-seadmeid, mis on spetsiaalselt loodud mõõdistamiseks, käsitletakse üksnes punktis 6A008.j.3.

Märkus 2 Punkt 6A008.j ei hõlma LIDAR-seadmeid, mis on spetsiaalselt loodud meteoroloogiliste vaatluste jaoks.

Märkus 3 IHO standardi (5. väljaanne, veebruar 2008) 1a klassi parameetrid on kokkuvõtlikult järgmised:

— Plaaniline täpsus (95 % tõenäosusega) = $5\text{ m} + 5\%$ sügavusest,

— sügavuse täpsus parandatud e taandatud sügavuste puhul (95 % tõenäosusega)

$$= \pm \sqrt{(a^2 + (b * d)^2)}, \text{ kus}$$

$a = 0,5\text{ m}$ = konstantne sügavuse kõrvalekalle, st kõigi konstantsete sügavuse kõrvalekallete summa,

$b = 0,013$ = sügavusest sõltuva kõrvalekalde tegur,

$b*d$ = sügavusest sõltuv kõrvalekalle, st kõigi sügavusest sõltuvate kõrvalekallete summa,

d = sügavus.

— Moodustiste avastamine = kärgmoodustised $> 2\text{ m}$ kuni 40 m sügavusel; 10% sügavusest sügavamal kui 40 m .

- k. varustatud „signaalide töötlemise” alamsüsteemidega, milles kasutatakse „impulsi kokkusurumise” tehnikat ja millel on mis tahes järgmine omadus:

1. „impulsi kokkusurumise” määr on üle 150 või

2. impulsi kestus on lühem kui 200 ns või

Märkus Punkt 6A008.k.2. ei hõlma kahemõõtmelisi ‘mere-radareid’ või ‘laevaliikluse teenistuse’ radareid, millel on kõik järgmised omadused;

a. impulsi kokkusurumise suhe on alla 150;

b. kokkusurutud impulsi laius on suurem kui 30 ns;

c. üksik ja pöörlev mehaanilise skaneerimisega antenn;

▼ **M5**

6A008

k. 2. (jätkub)

d. tippväljundvõimsus ei ületa 250 W, ja

e. ei ole võimeline „sagedushüplemiseks”.

1. varustatud andmetöötlmise alamsüsteemidega ja mis tahes järgmise omadusega:

1. „automaatne sihtmärgi järgimine”, mille väljund näitab iga antennipöörde jooksul sihtmärgi enam tõenäolist asukohta antennikiire järgmise pöörde ajal, või

Märkus Punkt 6A008.l.1 ei hõlma kokkupõrkeohu hoiatusvõimalust lennujuhtimissüsteemides või mere või sadama radaril.

2. ei kasutata;

3. ei kasutata;

4. konfigureeritud selliselt, et anda kahe või enama „geograafiliselt hajutatud” radaranduri poolt saadud sihtmärgi andmete superpositsioon ja korrelatsioon kuue sekundi jooksul, et saavutada punktis 6A008.f või 6A008.i nimetatud üksikanduri suutlikkusest parem kogusuutlikkus.

NB! Vt ka sõjaliste kaupade nimekiri.

Märkus Punkt 6A008.l.4 ei hõlma kontrollisüsteeme, seadmeid ega elektroonikasõlmi, mida kasutatakse 'laevaliiklusteeninduses'.

Tehnilised märkused

1. Punkti 6A008 tähenduses on 'mereradar' radar, mida kasutatakse ohutu meresõidu jaoks merel, siseveeteedel või kaldalähedases keskkonnas.

2. Punkti 6A008 tähenduses 'laevaliikluse teenistus' on lennujuhtimisega lennukite puhul sarnane laevaliikluse jälgimise ja kontrolli teenistus.

6A102

Kiirguskindlad 'detektorid', muud kui punktis 6A002 nimetatud, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud kaitseks tuumaplahvatusga kaasnevate nähtuste eest (nt elektromagnetiline impulss (EMP), röntgenikiirgus, kombineeritud lööklaine ja soojuslikud efektid) ning on kasutatavad rakettmürskudel, kavandatud või arvestatud taluma kiirgustaseme väärtusi, mis tekitavad suurusele 5×10^5 rad (rāni) vastava või seda ületava maksimaalse kiirgusdoosi.

Tehniline märkus

Punktis 6A102 nimetatud detektor on määratletud kui mehaaniline, elektri-, optika- või keemiaseade, mis automaatselt identifitseerib ja salvestab või registreerib selliseid mõjureid nagu keskkonna temperatuuri või rõhu muutus, elektrilised või elektromagnetilised signaalid või radioaktiivsete ainete kiirgus. See hõlmab seadeldisi, mis tajuvad ühekordse toiminguga või tõrke alusel.

6A107

Gravitatsiooni mõõtjad (gravimeetrid) ning komponendid gravitatsiooni mõõtjatele ja gravitatsiooni gradiomeetritele:

▼ **M5**

6A107 (jätkub)

- a. gravimeetrid, muud kui punktis 6A007.b nimetatud, mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks õhusõidukites või merel ning millel on staatiline või toiminguline täpsus 0,7 mGal või vähem (parem) ning mõõtenäidu stabiliseerumisaeg on 2 minutit või vähem;
- b. punktides 6A007.b või 6A107.a nimetatud gravimeetrite ja punktis 6A007.c nimetatud gravitatsiooni gradiomeetrite jaoks ettenähtud komponendid.

6A108 Radarisüsteemid ja jälgimissüsteemid, muud kui punktis 6A008 nimetatud:

- a. radari- ja laserradarisüsteemid, mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks punktis 9A004 nimetatud kanderaketites või punktis 9A104 nimetatud sondaketites;

Märkus Punkt 6A108.a hõlmab järgmist:

- a. maapinna kuju kaardistamise seadmed;
- b. kujutavad andurseadmed;
- c. sündmuspaiga kaardistamise ja korrelatsiooni (nii digitaalsed kui ka analoog-) seadmed;
- d. Doppler-tüüpi navigatsiooniradariseadmed;

- b. täppisjälgimissüsteemid, mis on kasutatavad 'rakettmürskudel':

- 1. jälgimissüsteemid, mis kasutavad kooditranslaatorit koos maapinnal või õhusõidukil olevate võrdlusandmetega või navigatsioonisatelliitide süsteemidega reaajalise asukoha ja lennukiiruse määramiseks;
- 2. kaugusmõõteradarid, sealhulgas nendega seotud optilised/infrapuna- jälgimisseadmed koos kõigi järgmiste võimalustega:

- a. nurklahutus on parem kui 1,5 milliradiaani;
- b. tööpiirkond on 30 km või suurem ning kauguse lahutusvõime on ruutkeskmiselt parem kui 10 m;
- c. kiiruse lahutusvõime on parem kui 3 m/s.

Tehniline märkus

Punktis 6A108.b tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

6A202 Fotokordistitorud, millel on mõlemad järgmised omadused:

- a. fotokatoodi pindala on suurem kui 20 cm² ja
- b. anoodimpulsi tõusuaeg on lühem kui 1 ns.

6A203 Kaamerad ja komponendid, muud kui punktis 6A003 nimetatud:

▼ M5

6A203

(jätkub)

NB 1! „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt projekteeritud selleks, et suurendada või vabastada kaamera või pildindusseadme jõudlust, et see vastaks punktides 6A203.a, 6A203.b või 6A203.c määratletud omadustele, on määratletud punktis 6D203.

NB 2! „Tehnoloogia” koodide või võtmete kujul, et suurendada või vabastada kaamera või pildindusseadme jõudlust, et see vastaks punktides 6A203.a, 6A203.b või 6A203.c määratletud omadustele, on määratletud punktis 6E203.

Märkus Punktid 6A203.a kuni 6A203.c ei hõlma kaameraid või pildindusseadmed, kui neil on riistvara, „tarkvara” või „tehnoloogia” piirangud, mis piiravad jõudlust eespool määratletust madalamale tasemele, tingimusel et need vastavad ühele järgmistest tingimustest:

1. need tuleb tagastada originaaltootjale, et teha täiendusi või kaotada piirangud;
2. need vajavad punktis 6D203 määratletud „tarkvara”, et suurendada või vabastada jõudlust selleks, et vastata punktis 6A203 määratletud omadustele, või
3. need vajavad „tehnoloogiat” punktis 6E203 määratletud võtmete või koodide kujul, et suurendada või vabastada jõudlust, et vastata punktis 6E203 määratletud omadustele.

a. vöötkamerad ja spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid:

1. vöötkamerad, mille kirjutuskiirus on suurem kui 0,5 mm/μs;
2. elektroonilised vöötkamerad, mille võimalik ajaline lahutus on parem kui 50 ns;
3. punktis 6A203.a.2 nimetatud kaamerate vöötlambid;
4. lisandprogrammid, mis on spetsiaalselt projekteeritud kasutamiseks vöötkameratega, millel on moodulstruktuurid ja mis võimaldavad punktis 6A203.a.1 või 6A203.a.2 määratletud jõudluspetsifikatsioone;
5. spetsiaalselt punktis 6A203.a.1 määratletud kaamerate jaoks projekteeritud sünkroniseeriva elektroonika moodulid, rootorikoostud, mis koosnevad turbiinidest, peeglitest ja laagritest;

b. kaaderkaamerad ja spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid:

1. kaaderkaamerad, mille salvestuskiirus on üle 225 000 kaadrit sekundis;
2. vöötkamerad, mille võimalik ajaline lahutus on parem kui 50 ns;

▼ **M5**

6A203

b. (jätkub)

3. kaaderpildinduslambid ja tahkis-pildindusseadmed, millel on kujutise kiire strobeerimise aeg vähem kui 50 ns ja mis on spetsiaalselt kavandatud punktis 6A203.b.1 või 6A203.b.2 nimetatud kaamerate jaoks;
4. lisandprogrammid, mis on spetsiaalselt projekteeritud kasutamiseks kaaderkaamerate, millel on moodulstruktuurid ja mis võimaldavad punktis 6A203.b.1 või 6A203.b.2 määratletud jõudluspetsifikatsioone;
5. punktis 6A203.b.1 või 6A203.b.2 määratletud kaamerate jaoks projekteeritud sünkroniseeriva elektroonika moodulid, rootorikoostud, mis koosnevad turbiinidest, peeglitest ja laagritest;

Tehniline märkus

Punktis 6A203.b nimetatud üheraamilisi kiirkaameraid saab kasutada üksi dünaamilisest sündmusest üksikpildi tegemiseks või mitut sellist kaamerat saab kombineerida järjettikku käivitatavas süsteemis sündmusest mitme pildi tegemiseks.

c. järgmised tahkiskaamerad või elektronlambiga kaamerad ning spetsiaalselt nende jaoks projekteeritud komponendid:

1. tahkiskaamerad või elektronlambiga kaamerad, mille kujutise kiire strobeerimise aeg 50 ns või vähem;
2. tahkis-pildindusseadmed ja kujutisevõimendite torud, mille kujutise kiire strobeerimise aeg on 50 ns või vähem ning mis on spetsiaalselt projekteeritud punktis 6A203.c.1 määratletud kaamerate jaoks;
3. elektro-optilised katikuseadmed (Kerri või Pockelsi rakud), mille kujutise kiire strobeerimise aeg on 50 ns või vähem;
4. lisandprogrammid, mis on spetsiaalselt projekteeritud kasutamiseks kaamerate, millel on moodulstruktuurid ja mis võimaldavad punktis 6A203.c.1 määratletud jõudluspetsifikatsioone.

d. kiirguskindlad televisioonikaamerad või nende jaoks ettenähtud läätsed, mis on spetsiaalselt kavandatud või arvestatud taluma kiirguse kogudoosi üle 50×10^3 Gy (räni) (5×10^6 rad (räni)) ilma nende töövoimet halvendamata.

Tehniline märkus

Termin „Gy (räni)” tähistab ühes kilogrammis ekraneerimata räniproovis selle ioniseeriva kiirgusega kiiritamisel neeldunud energiahulka džaulides.

6A205

„Laserid”, „laservõimendid” ja ostsillaatorid, muud kui punktides 0B001.g.5, 0B001.h.6 ja 6A005 nimetatud:

NB! Cu-gaaslaserite kohta vt punkt 6A005.b.

a. argoonioon „laserid”, millel on mõlemad järgmised omadused:

▼ **M5**

6A205

- a. (jätukub)
1. töötavad lainepikkustel 400–515 nm ja
 2. keskmine väljundvõimsus üle 40 W;
- b. timmitavad impulss-ühemoodilised värvilaser-ostsillaatorid, millel on kõik järgmised omadused:
1. töötavad lainepikkustel 300–800 nm;
 2. keskmine väljundvõimsus üle 1 W;
 3. kordumissagedus on suurem kui 1 kHz ja
 4. impulsi kestus on lühem kui 100 ns;
- c. timmitavad impulss-värvilaser-võimendid ja -ostsillaatorid, millel on kõik järgmised omadused:
1. töötavad lainepikkustel 300–800 nm;
 2. keskmine väljundvõimsus üle 30 W,
 3. kordumissagedus on suurem kui 1 kHz ja
 4. impulsi kestus on lühem kui 100 ns;

Märkus Punkt 6A205.c ei hõlma ühemoodilisi ostsillaatoreid;

- d. süsinikdioksiidimpulss „laserid”, millel on kõik järgmised omadused:
1. töötavad lainepikkustel 9 000–11 000 nm;
 2. kordumissagedus on suurem kui 250 Hz;
 3. keskmine väljundvõimsus üle 500 W ja
 4. impulsi kestus on lühem kui 200 ns;
- e. paravesinikul Ramani muundajad, mis on kavandatud tööks väljundi lainepikkusel 16 µm a mille kordumissagedus on kõrgem kui 250 Hz;
- f. neodüümlisandiga „laserid” (v.a neodüümklaaslaserid), mille väljundkiirguse lainepikkus on üle 1 000 nm, kuid mitte üle 1 100 nm, ning millel on üks järgmistest omadustest:
1. impulssergastusega ja „hiidvälkelaserid” laserkiirguse „impulsi kestusega” 1 ns või üle selle, millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. ristimoodiga, ühemoodilise väljundkiirgusega, mille keskmine väljundvõimsus on üle 40 W, või
 - b. ristimoodiga, mitmikmoodilise väljundkiirgusega, mille keskmine väljundvõimsus on üle 50 W; või
 2. sisaldab sageduse kahekordistajat, mis võimaldab väljundkiirguse lainepikkust vahemikus 500 nm ja 550 nm ning mille keskmine väljundvõimsus on üle 40 W;
- g. süsinikoksiidimpulss „laserid”, muud kui punktis 6A005.d.2 nimetatud, millel on kõik järgmised omadused:
1. töötavad lainepikkustel 5 000–6 000 nm;

▼ **M5**

- 6A205 g. (jätkub)
2. kordumissagedus on suurem kui 250 Hz;
 3. keskmine väljundvõimsus üle 200 W ja
 4. impulsi kestus on lühem kui 200 ns.

6A225 Kiiruse mõõtmise interferomeetrid, mis on ette nähtud üle 1 km/s kiiruste mõõtmiseks ajavahemike vältel, mis on lühemad kui 10 s.

Märkus Punkt 6A225 hõlmab kiiruse mõõtmise interferomeetreid, nagu kiiruse interferomeeter-süsteem mis tahes reflektori jaoks (VISAR), Doppleri laserinterferomeetrid (DLI) ja Doppleri valgus-kiirusmõõturid (PDV), mida tuntakse ka heterodüün-kiirusmõõturitena (Het-V).

- 6A226 Rõhuandurid:
- a. löögisurve mõõturid, mis on võimelised mõõtma rõhku, mis on suurem kui 10 GPa, sealhulgas manganiiniga, üterbiumiga ja polüvinülideen-bifluoriidiga tehtud (PVBf, PVF₂) kalibraatorid
 - b. kvartsist rõhuandurid, suurematele rõhkudele kui 10 GPa.

6B Testimis-, kontrolli- ja tootmiseseadmed

- 6B004 Optilised seadmed:
- a. seadmed absoluutse peegeldusvõime mõõtmiseks täpsusega $\pm 0,1$ % peegeldusvõime väärtusest;
 - b. seadmed, muud kui optilise pinna hajupeegelduse mõõtmise seadmed, millel on suurem kui 10 cm mittematistatud ava ja mis on spetsiaalselt kavandatud mittetasaste optiliste pindade kuju (profiili) 2 nm või vähema (parema) „täpsusega” mõõtmiseks soovitud profiili suhtes.

Märkus Punkt 6B004 ei hõlma mikroskoobe.

6B007 Seadmed maapealse kasutusega gravimeetrite tootmiseks, reguleerimiseks ja kalibreerimiseks staatilise täpsusega, mis on parem kui 0,1 mGal.

6B008 Impulssradari mõõtesüsteemid, mis on ette nähtud tagasikiirgumise ristlõike määramiseks, kui kiiritava impulsi pikkus on 100 ns või lühem, ning nende jaoks spetsiaalselt kavandatud komponendid.

NB! VT KA PUNKT 6B108.

6B108 Mõõtesüsteemid, muud kui punktis 6B008 nimetatud, mis on spetsiaalselt kavandatud radari tagasikiirgumise ristlõike mõõtmiseks ja on kasutatavad raketimürskudel ja nende alamsüsteemides.

Tehniline märkus

Punktis 6B108 tähendab 'raketimürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

6C Materjalid

- 6C002 Optiliste andurite materjalid:
- a. telluur (Te), puhtusega 99,9995 % või rohkem;

▼ **M5**

6G002

(jätkub)

b. järgmiste monokristallid, kaasa arvatud epitaktsiaalsed kiibitootorikud:

1. kaadmiumtsinktelluriid (CdZnTe), mille tsingisisaldus on vähem kui 6 'moolosa';
2. kaadmiumtelluriid (CdTe), mis tahes puhtusastmega, või
3. elavhõbekaadmiiumtelluriid (HgCdTe), mis tahes puhtusastmega.

Tehniline märkus

'Moolosa' määratletakse ZnTe moolide ning kristallis oleva CdTe ja ZnTe moolide summa suhtena.

6C004

Järgmised optilised materjalid:

a. tsinkseleniidist (ZnSe) või tsinksulfiidist (ZnS) „põhimikutoorikud”, mis on valmistatud keemilise aurustamise-sadestamise protsessi abil ning millel on mis tahes järgmine omadus:

1. maht üle 100 cm^3 või
2. diameeter üle 80 mm ja paksus 20 mm või rohkem;

b. järgmised elektrooptilised materjalid ja mittelineaarsed optilised materjalid:

1. kaaliumtitanüülarsenaat (KTA) (CAS 59400-80-5);
2. hõbegalliumseleniid (AgGaSe_2 , tuntud ka AGSE nime all) (CAS 12002-67-4);
3. talliumarseenseleniid (Tl_3AsSe_3 , tuntakse ka TASi nime all) (CAS 16142-89-5);
4. tsink-germaaniumfosfiid (ZnGeP_2 , tuntud ka ZGP nime all, tsink-germaanium-bifosfiid või tsink-germaanium-difosfiid), või
5. galliumseleniid (GaSe) (CAS 12024-11-2);

c. muud kui punktis 6C004.b määratletud mittelineaarsed optilised materjalid, millel on mis tahes järgmised omadused:

1. millel on kõik järgmised omadused:
 - a. dünaamiline (tuntud ka kui mittestatsionaarne) kolmanda järgu mittelineaarse vastuvõtlikkus ($\chi^{(3)}$, chi 3), mis on $10^{-6} \text{ m}^2/\text{V}^2$ või rohkem, ja
 - b. kosteaeg lühem kui 1 ms või
2. teise järgu mittelineaarse vastuvõtlikkus ($\chi^{(2)}$, chi 2), mis on $3,3 \times 10^{-11} \text{ m/V}$ või rohkem;

d. ränikarbiidi või berüllium-berülliumi (Be/Be) sadestamisel saadud „põhimikutoorikud”, mille diameeter või peatelje pikkus on üle 300 mm;

▼ **M5**

6G004

(jätkub)

e. klaas, kaasa arvatud sulakvarts, fosfaatklaas, fluorofosfaatklaas, tsirkooniumfluoriid (ZrF_4) (CAS 7783-64-4) ja hafniumfluoriid (HfF_4) (CAS 13709-52-9), millel on kõik järgmised omadused:

1. hüdroksüülionide (OH^-) kontsentratsioon on väiksem kui 5 ppm,
2. metalliliste lisandite hulk on väiksem kui 1 ppm ja
3. suure homogeensusega (murdumisnäitaja väärtuse variatsioonid on alla 5×10^{-6});

f. sünteetilised teemandid, milles optiline neeldumine on väiksem kui 10^{-5} cm^{-1} lainepikkustel 200–14 000 nm.

6C005

Järgmised „laser” materjalid:

a. sünteetilised kristalse struktuuriga „laseri” põhimaterjalid töötlemata kujul:

1. titaanlisandiga safiir;
2. ei kasutata.

b. haruldaste muldmetallide lisanditega kahepoolse kattega kiud, millel on mis tahes järgmised omadused:

1. laseri nominaalne lainepikkus on 975 nm kuni 1 150 nm ja sellel on kõik järgmised omadused:

- a. keskmine südamiku läbimõõt 25 μm või suurem ja
- b. südamiku numbriline apertuur ('NA') vähem kui 0,065 või

Märkus Punkt 6C005.b.1 ei hõlma kahekordse kattega kiudusid, mille sisemise klaaskatte diameeter on rohkem kui 150 μm ja vähem kui 300 μm .

2. laseri nominaalne lainepikkus on rohkem kui 1 530 nm ja sellel on kõik järgmised omadused:

- a. keskmine südamiku läbimõõt 20 μm või suurem ja
- b. südamiku 'NA' vähem kui 0.1

Tehnilised märkused

1. Punkti 6C005 tähenduses mõõdetakse 'numbrilist apertuuri' ('NA') kiu kiirguslainepikkustel.

2. Punkt 6C005.b hõlmab otsakorkidega kiudusid.

▼ M5

6D Tarkvara

6D001 „Tarkvara”, mis on ette nähtud punktis 6A004, 6A005, 6A008 või 6B008 nimetatud seadmete „arendamiseks” või „tootmiseks”.

6D002 „Tarkvara”, mis on ette nähtud punktis 6A002.b, 6A008 või 6B008 nimetatud seadmete „kasutamiseks”.

6D003 Järgmine muu „tarkvara”:

a. „Tarkvara”:

1. „tarkvara”, mis on ette nähtud akustiliste kimpude moodustamiseks akustiliste andmete „reaalajaliseks töötlemiseks” passiivse vastuvõtu korral, kui kasutatakse järelveetavaid hüdrofonide võresüsteeme;
2. „lähtekood” akustiliste andmete „reaalajaliseks töötlemiseks” passiivse vastuvõtu korral, kui kasutatakse järelveetavaid hüdrofonide võresüsteeme;
3. „tarkvara”, mis on ette nähtud akustiliste kimpude moodustamiseks akustiliste andmete „reaalajaliseks töötlemiseks” passiivse vastuvõtu korral, kui kasutatakse merepõhja või lahe kaablisüsteeme;
4. „lähtekood” akustiliste andmete „reaalajaliseks töötlemiseks” passiivse vastuvõtu korral, kui kasutatakse merepõhja või lahe kaablisüsteeme;
5. „tarkvara” või „lähtekood”, mis on spetsiaalselt loodud kõikide järgmiste funktsioonide täitmiseks:
 - a. punktis 6A001.a.1.e nimetatud hüdrolokaatorsüsteemidega saadud akustiliste andmete „reaalajaline töötlemine” ja
 - b. sukeldujate või ujujate automaatne avastamine, liigitamine ja asukoha määramine;

***NB!** Sukeldujate avastamise „tarkvara” või „lähtekoodi” kohta, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutamiseks, vt sõjaliste kaupade nimekirja.*

b. ei kasutata;

c. „tarkvara”, mis on loodud või kohandatud kaameratele, mis sisaldavad punktis 6A002.a.3.f nimetatud „fokaaltasandilisi massiive” ning mis on loodud või kohandatud kõrvaldama kaadrisageduspiiranguid ja võimaldavad kaameral ületada punktis 6A003.b.4 kaadrisagedust. Märkus 3.a.

d. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud häälestuse hoidmiseks fazeeritud segmentpeeglite süsteemidele või peeglisegmentidega, mille diameeter või põhitelje pikkus on 1 m või rohkem;

e. ei kasutata;

f. järgmine „tarkvara”:

1. „tarkvara”, mis on ette nähtud liikuvatel alustel kasutamiseks kavandatud magnetiliste andurite magnet- ja elektrivälja „kompensatsioonisüsteemidele”;

▼ M5

6A003

f. (jätkub)

2. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud magnet- ja elektrivälja anomaaliate avastamiseks liikuvatel alustel;
3. „tarkvara” mis on spetsiaalselt loodud elektromagnetiliste andmete töötlemiseks reaalajas, kasutades punktis 6A006.e nimetatud allvee-elektromagnetvastuvõtjaid;
4. „lähtekood” elektromagnetiliste andmete töötlemiseks reaalajas, kasutades punktis 6A006.e nimetatud allvee-elektromagnetvastuvõtjaid;
- g. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud selleks, et parandada gravimeetrite ja gravitatsiooni gradiimeetrite liikumisest tingitud hälbed;

h. järgmine „tarkvara”:

1. lennujuhtimise (ATC) „tarkvara”, „programmid”, mis on kavandatud olema kasutatavad üldkasutatavates arvutites lennujuhtimiskeskustes ning mis suudavad radari sihtmärgi andmed võtta vastu rohkem kui neljalt primaarradarilt;
2. „tarkvara”, mis on ette nähtud radoomide projekteerimiseks või „tootmiseks” ning millel on kõik järgmised omadused:
 - a. on spetsiaalselt ette nähtud punktis 6A008.e nimetatud „elektrooniliselt formeeritava suunadiagrammiga antennide” kaitseks ja
 - b. põhjustavad antenni kiirgusdiagrammis ‘keskmise karakteristliku külghõlma’ vähenemist rohkem kui 40 dB peakiire nivoost.

Tehniline märkus

‘Keskmise karakteristlik külghõlm’ punktis 6D003.h.2.b mõõdetakse üle kogu antennide massiivi, välja arvatud peakiire ulatusnurk ning kaks külghõlma, kummalgi pool peakiirt.

6D102

„Tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud punktis 6A108 nimetatud kaupade „kasutamiseks”.

6D103

„Tarkvara”, mis on ette nähtud lennul salvestatud andmete lennujärgseks töötlemiseks, võimaldades kindlaks määrata lendava objekti asukoha kogu tema liikumistee jooksul ja on spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud ‘rakettmürskude’ jaoks.

Tehniline märkus

Punktis 6D103 tähendab ‘rakettmürsk’ terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

6D203

„Tarkvara”, mis on spetsiaalselt projekteeritud selleks, et suurendada või vabastada kaamera või pildindusseadme jõudlust, et see vastaks punktides 6A203.a kuni 6A203.c määratletud omadustele.

6E

Tehnoloogia

6E001

Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktides 6A, 6B, 6C või 6D nimetatud seadmete, materjalide või tarkvara arendamiseks.

▼ **M5**

6E002 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktides 6A, 6B või 6C nimetatud seadmete või materjalide tootmiseks.

6E003 Järgmine muu „tehnoloogia”:

a järgmine „tehnoloogia”:

1. optilise pinna katmise ja töötlemise „tehnoloogia”, mis on „vajalik” 99,5 %-lise või parema ‘optilise paksuse’ ühtlusega pinnakatte saamiseks pindadel, mille diameeter või peatelje pikkus on üle 500 mm ja millest neeldumise või hajumise tõttu põhjustatud totaalne kadu on väiksem kui 5×10^{-3} ;

NB! Vt ka punkt 2E003.f.

Tehniline märkus

‘Optiline paksus’ on pinnakatte murdumisnäitaja ja füüsilise paksuse korrutis.

2. „tehnoloogia” optiliste pindade valmistamiseks, mis on kasutatav ühe lõiketeraga teemanttreimise seadmete juures, mille abil saavutatakse üle 0,5 m² pindalaga mittetasapinnaliste pindade korral lõplik ruutkeskmine täpsus 10 nm või parem;
- b. „tehnoloogia”, mis on „vajalik” spetsiaalselt kavandatud diagnostikaseadmete või märklaudade „arendamiseks”, „tootmiseks” või „kasutamiseks” katserajatistes, mis on ette nähtud „hiidvälkelaserite” (SHPL) katsetamiseks või hiidvälkelaseri kiirtega kiiritatud materjalide katsetamiseks ja hindamiseks.

6E101 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktis 6A002, 6A007.b ja 6A007.c, 6A008, 6A102, 6A107, 6A108, 6B108, 6D102 või 6D103 nimetatud seadmete või tarkvara kasutamiseks.

Märkus Punktis 6E101 määratletakse „tehnoloogia” üksnes punktis 6A008 nimetatud seadmetele, kui nad on ette nähtud õhusõidukitel kasutamiseks ning on kasutatavad „rakettmürskudel”.

6E201 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktis 6A003, 6A005.a.2, 6A005.b.2, 6A005.b.3, 6A005.b.4, 6A005.b.6, 6A005.c.2, 6A005.d.3.c, 6A005.d.4.c, 6A202, 6A203, 6A205, 6A225 või 6A226 nimetatud seadmete „kasutamiseks”.

6E203 „Tehnoloogia” koodide või võtmete kujul, et suurendada või vabastada kaamera või pildindusseadme jõudlust, et see vastaks punktides 6A203.a kuni 6A203.c määratletud omadustele.

7. KATEGORIA – NAVIGATSIOONI- JA LENNUELEKTROONIKA

7A Süsteemid, seadmed ja komponendid

NB! Allveesõidukite automaatjuhtimisseadmete kohta vt 8. kategooria. Radarite kohta vt 6. kategooria.

7A001 Kiirendusmooturid ja spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid:

NB! VT KA PUNKT 7A101.

▼ **M5**

7A001

(jätkub)

NB! Nurk- või pöördkiirendusmõõturite kohta vt punkt 7A001.b.

a. lineaarsed kiirendusmõõturid, millel on mis tahes järgmine omadus:

1. ette nähtud kasutamiseks kuni 15 g lineaarkiirenduse korral ja millel on mis tahes järgmine omadus:

a. „kõrvalekalde” „stabiilsus” on väiksem (parem) kui 130 µg fikseeritud kalibreerimisväärtuse suhtes üheaastase perioodi vältel või

b. „mastaabiteguri” „stabiilsus” on väiksem (parem) kui 130 ppm fikseeritud kalibreerimisväärtuse suhtes üheaastase perioodi vältel

2. ette nähtud kasutamiseks 15–100 g lineaarkiirenduse korral, millel on kõik järgmised omadused:

a. „algväärtuse” „reprodutseeritavus” on üheaastase perioodi vältel väiksem (parem) kui 1 250 µg ja

b. „mastaabiteguri” „reprodutseeritavus” on väiksem (parem) kui 1 250 ppm aastas või

3. kavandatud kasutamiseks inertsiaalsetes navigatsiooni- või juhtimissüsteemides ja ette nähtud kasutamiseks suurema kui 100 g lineaarkiirenduse korral;

Märkus Punktid 7A001.a.1 ja 7A001.a.2 ei hõlma kiirendusmõõtureid, mis on ette nähtud vaid vibratsiooni või löögi mõõtmiseks.

b. nurk- või pöördkiirendusmõõturid, mis on ette nähtud kasutamiseks suurema kui 100 g lineaarkiirenduse korral.

7A002

Güroskoobid ja nurkkiiruse andurid, millel on mis tahes järgmine omadus, ja spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud komponendid:

NB! VT KA 7A102.

NB! Nurk- või pöördkiirendusmõõturite kohta vt punkt 7A001.b.

a. ette nähtud kasutamiseks kuni 100 g lineaarkiirenduse korral ja millel on mis tahes järgmine omadus:

1. kiiruste vahemik on väiksem kui 500 kraadi sekundis ja millel on mis tahes järgmine omadus:

a. „kõrvalekalde” „stabiilsus” on väiksem (parem) kui 0,5 kraadi tunnis mõõdetuna 1 g keskkonnas ühe kuu pikkuse perioodi jooksul fikseeritud kalibreerimisväärtuse suhtes või

b. „nurga juhuslik hälve” on 0,0035 kraadi tunni ruutjuure kohta või väiksem (parem) või

▼ M5

7A002

a. 1. b. (jätkub)

Märkus Punkt 7A002.a.1.b. ei hõlma 'pöörleva massiga güroskooppe'.

2. kiiruste vahemik on suurem kui 500 kraadi sekundis ja millel on mis tahes järgmine omadus:

a. „kõrvalekalde” „stabiilsus” on väiksem (parem) kui 4 kraadi tunnis mõõdetuna 1 g keskkonnas kolme kuu pikkuse perioodi jooksul fikseeritud kalibreerimisväärtuse suhtes või

b. „nurga juhuslik hälve” on 0,1 kraadi tunni ruutjuure kohta või väiksem (parem) või

Märkus Punkt 7A002.a.2.b. ei hõlma 'pöörleva massiga güroskooppe'.

b. ette nähtud kasutamiseks üle 100 g lineaarkiirenduse korral.

7A003

'Inertsiaalsed mõõtevahendid või -süsteemid', millel on mis tahes järgmised omadused:

NB! VT KA 7A103.

Märkus 1 'Inertsiaalsed mõõteseadmed või -süsteemid' sisaldavad kiirendusmõõtureid või güroskooppe kiiruse ja suuna mõõtmiseks eesmärgiga määrata või hoida peale algseadistamist asimuuti või asendit ilma välise signaalliallikata. 'Inertsiaalsed mõõteseadmed või -süsteemid' hõlmavad järgmist:

- suuna ja positsiooni määramise süsteemid (AHRS);
- gürokompassid;
- inertsiaalsed mõõtühikud (IMU);
- inertsiaalsed navigatsioonisüsteemid (INS);
- inertsiaalsed viitesüsteemid (IRS);
- inertsiaalsed viiteüksused (IRU).

Märkus 2 Punkt 7A003 ei hõlma 'inertsiaalseid mõõteseadmeid või -süsteeme', mis on sertifitseeritud „tsiviilõhusõidukites” kasutamiseks ühe või enama „ELi liikmesriigi” või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusasutuse poolt.

Tehnilised märkused

1. 'Asukoha abiviited' annavad sõltumatult asukoha ja hõlmavad järgmist:

- a. globaalsed satelliitnavigatsioonisüsteemid (GNSS);
- b. „andmebaasidega toetatavatest navigatsioonisüsteemidest („DBRN”)” saadud andmed;

2. 'Tõenäolise vea ring' e 'CEP' – ringikujulise normaaljaotuse korral sellise ringi raadius, mille sisse jääb 50 % üksikult tehtud mõõtmiste tulemustest, või ringi raadius, mille sees asetseb midagi 50 % tõenäosusega.

▼ M5

7A003

(jätkub)

- a. projekteeritud „õhusõidukite”, maismaasõidukite või laevade jaoks, mis annavad asukoha ilma 'asukoha abiviiteid' kasutamata ja mis on pärast normaalset joondamist mis tahes järgmise täpsusega:

1. 0,8 meremiili tunnis (nm/hr) ('tõenäolise vea ring' ('CEP')) või vähem (parem);
2. 0,5 % läbitud vahemaast 'CEP' või vähem (parem), või
3. 24-tunnise perioodi kogutriiv 1 meremiil 'CEP' või vähem (parem);

Tehniline märkus

Punktides 7A003.a.1., 7A003.a.2. ja 7A003.a.3. märgitud jõudlusparameetrid on tüüpiliselt kohaldatavad vastavalt „õhusõidukite”, sõidukite ja laevade jaoks projekteeritud 'inertsiaalsete mõõteseadmete või -süsteemide' suhtes. Need parameetrid tulenevad spetsiaalsete mitte-asukohapõhiste abiviidete (nt altimeetri, odomeetri, kiiruse logiraamatu) kasutamisest. Seepärast ei saa spetsiifilisi jõudlusväärtusi nende parameetrite vahel vabalt konverteerida. Mitme platvormi jaoks projekteeritud seadmeid hinnatakse võrreldes iga kohaldatava sissekandega punktides 7A003.a.1., 7A003.a.2., või 7A003.a.3.

- b. projekteeritud „õhusõidukite”, maismaasõidukite või laevade jaoks, millel on 'asukoha abiviidete' manusseadmed ja mis annavad asukoha pärast kõikide 'asukoha abiviidete' kaotamist kuni 4 minutiks täpsusega vähem (parem) kui 10 meetrit 'CEP';

Tehniline märkus

Punktis 7A003.b. on nimetatud süsteemid, milles 'inertsiaalsed mõõteseadmed või -süsteemid' ja muud sõltumatud 'asukoha abiviidete' on sisse ehitatud ühte plokki (s.o manusseadmena), et saavutada parem toimivus.

- c. projekteeritud „õhusõidukite”, maismaasõidukite või laevade jaoks ja võimaldavad määrata suunda või tõelist põhjasuunda ning millel on mis tahes järgmised omadused:

1. maksimaalne töö-nurkkiirus väiksem (madalam) kui 500 kraadi sekundis ja suunatäpsus ilma 'asukoha abiviiteid' kasutamata on võrdne või vähem (parem) kui 0,07 kraadi sekundis (Lat) (mis võrdub 6 kaareminutit ruutkeskmise (rms)) 45 laiuskraadi juures), või
2. maksimaalne töö-nurkkiirus on võrdne või suurem (kõrgem) kui 500 kraadi sekundis ja suunatäpsus ja suunatäpsus ilma 'asukoha abiviiteid' kasutamata on võrdne või vähem (parem) kui 0,2 kraadi sekundis (Lat) (mis võrdub 17 kaareminutit ruutkeskmise (rms)) 45 laiuskraadi juures), või

- d. annavad kiirendusmõõtmiste või nurkkiiruse mõõtmiste tulemused rohkem kui ühes mõõtmes ja millel on mis tahes järgmised omadused:

1. punktis 7A001 või 7A002 määratletud jõudlus piki mis tahes telge, ilma abiviiteid kasutamata, või

▼ **M5**

7A003

d. (jätkub)

2. on „kosmosekindlad” ja annavad nurkkiiruse mõõtmiste tulemused, mille „nurga juhuslik hälve” piki mis tahes telge on vähem (parem) kui või võrdne 0,1 kraadiga tunni ruutjuure kohta.

Märkus Punkt 7A003.d.2. ei hõlma 'inertsiaalseid mõõteseadmeid või -süsteeme', mis sisaldavad ainsa güro tüübina „pöörleva massiga güroskoobe”.

7A004

Järgmised 'tähtede jälgimise seadmed' ja nende komponendid:

NB! VT KA 7A104.

- a. 'Tähtede jälgimise seadmed' kindlaksmääratud asimuuttäpsusega, mis on võrdne või väiksem (parem) kui 20 kaaresekundit kogu seadme kindlaksmääratud kasutusea jooksul;
- b. järgmised spetsiaalselt punktis 7A004.a. määratletud seadmete jaoks projekteeritud komponendid:

1. optilised silindrid või hajutid;

2. andmetöötluseadmed.

Tehniline märkus

'Tähtede jälgimise seadmeid' nimetatakse ka tähesuunaanduriteks või güro- ja astrokompassideks.

7A005

Globaalsete satelliitnavigatsioonisüsteemide (GNSS) vastuvõtuseadmed, millel on järgmised omadused, ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid:

NB! VT KA 7A105.

NB! Spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud seadmete kohta vt sõjaliste kaupade nimekiri.

- a. kasutavad valitsusasutuste jaoks kavandatud või kohandatud dekrüpteerimisalgoritmi, et saada juurdepääs asukoha ja aja koodidele või
- b. kasutavad kohanduvaid antennisüsteeme.

Märkus Punkt 7A005.b ei hõlma GNSSi vastuvõtuseadmeid, mis kasutavad komponente, mis on loodud selliste signaalide filtreerimiseks, lülitamiseks või kombineerimiseks, mis on saadetud mitmetest ringsuunalistest antennidest, mis ei rakenda kohanduvat antennitehnoloogiat.

Tehniline märkus

Punkti 7A005.b tähenduses „kohanduvad antennisüsteemid” genereerivad dünaamiliselt ühe või mitu ruumilist nulli antenni kiirgusdiagrammis signaali töötlemisel kas aja- või sageduspiirkondades.

7A006

Õhusõidukite altimeetrid (kõrgusmõõturid), mis toimivad muudel sagedustel kui 4,2 GHz kuni 4,4 GHz (kaasa arvatud) ning millel on järgmised omadused:

NB! VT KA 7A106.

- a. „võimsuse juhtimine” või

▼ **M5**

7A006 (jätkub)

b. kasutatakse faasmodulatsiooni.

7A008 Veealused hüdrolokaatornavigatsioonisüsteemid, mis kasutavad suunaallikaga integreeritud Doppleri kiiruse või korrelatsioon-kiiruse logi ja mille asukoha määramise täpsus on võrdne või väiksem (parem) kui 3 % läbitud vahemaast 'tõenäolise vea ringis' ('CEP'), ja spetsiaalselt nende jaoks kavandatud komponendid.

Märkus Punkt 7A008 ei hõlma spetsiaalselt pealveesõidukitele paigaldamiseks ette nähtud süsteeme või akustilisi paakpoisid või poisid nõudvaid süsteeme asukohaandmete andmiseks.

NB! Vt punkt 6A001.a akustiliste süsteemide kohta ja punkt 6A001.b korrelatsioon-kiiruse ja Doppleri kiiruse hüdrolokaatsioonil põhinevate logiseadmete kohta.

Vt punkt 8A002 muude meresüsteemide kohta.

7A101 Muud kui punktis 7A001 nimetatud lineaarsed kiirendusmõõturid, mis on kavandatud kasutamiseks mis tahes tüüpi inertsiaalsetes navigatsiooni- või juhtimissüsteemides, mis on kasutatavad 'rakettmürskudes', ja millel on kõik järgmised omadused, ning spetsiaalselt nende jaoks loodud komponendid:

- a. „algväärtuse” „reprodutseeritavus” on väiksem (parem) kui 1 250 µg ja
- b. „mastaabiteguri” „reprodutseeritavus” on väiksem (parem) kui 1 250 ppm;

Märkus Punkt 7A101 ei hõlma kiirendusmõõtureid, mis on spetsiaalselt loodud ja arendatud puuraukude teenindamiseks MWD (Measurement While Drilling – mõõtmine puurimise käigus) anduritena.

Tehnilised märkused

1. Punktis 7A101 tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km;
2. Punktis 7A101 viidatud „algväärtuse” ja „mastaabiteguri” mõõtmise all mõeldakse mõõtmise standardhälvet ühe aasta hälbele fikseeritud kalibreerimisväärtuse suhtes üheaastase mõõteperioodi vältel;

7A102 Mis tahes tüüpi güroskoobid, muud kui punktis 7A002 nimetatud, mis on kasutatavad rakettmürskudes ja mille hinnatud triivi kiiruse stabiilsus on 1 g keskkonnas väiksem kui 0,5 ° (1 sigma või ruutkeskmiselt) tunnis ja spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud komponendid.

Tehnilised märkused

1. Punktis 7A102 tähendab rakettmürsk terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.
2. Punktis 7A102 on 'stabiilsus' määratletud kui konkreetse mehhanismi suutlikkuse või kasutusteguri näitaja, mis jääb muutumatuks pidevate fikseeritud töötingimuste juures (IEEE STD 528-2001 punkt 2,247).

▼ M5

7A103

Järgmine punktis 7A003 nimetatata seadmestik, navigatsiooni-seadmed ja -süsteemid ning spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud komponendid:

- a. inertsiaalsed või muud seadmed, milles kasutatakse järgmiseid kiirendusmõõtureid või güroskoope, ja selliseid seadmeid sisaldavad süsteemid:
 1. punktis 7A001.a.3, 7A001.b või 7A101 nimetatud kiirendusmõõturid või punktis 7A002 või 7A102 nimetatud güroskoobid või
 2. punktis 7A001.a.1. või 7A001.a.2. nimetatud kiirendusmõõturid, mis on projekteeritud kasutamiseks inertsiaalsetes navigatsioonisüsteemides või igat tüüpi juhtimissüsteemides ja mis on kasutatavad 'rakettmürskudes';

Märkus Punkt 7A103.a ei hõlma seadmeid, mis sisaldavad punktis 7A001 nimetatud kiirendusmõõtureid ja mille jaoks sellised kiirendusmõõturid on spetsiaalselt projekteeritud ja kavandatud kui MWD-andurid, mida kasutatakse puuraukude teenindamisel.

- b. integreeritud lennuseadmesüsteemid, mis sisaldavad güroskoopstabilisaatoreid või automaatjuhtimissüsteeme, mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks 'rakettmürskudes';
- c. 'Integreeritud navigatsioonisüsteemid', mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks 'rakettmürskudes' ning millega on võimalik saavutada navigatsioonitäpsus, mille puhul samavõrdne tõenäosusring (CEP) on 200 m või vähem;

Tehniline märkus

Integreeritud navigatsioonisüsteem koosneb tavaliselt järgmistest komponentidest:

1. inertsiaalne mõõteseade (nt suuna ja positsiooni määramise süsteem, inertsiaalne viiteüksus või inertsiaalne navigatsioonisüsteem);
2. üks või mitu välisandurit, mida kasutatakse asukoha ja/või kiiruse ajakohastamiseks kas perioodiliselt või pidevalt kogu lennu jooksul (nt satelliitnavigatsiooni vastuvõtuseade, radari kõrgusmõõtur ja/või Doppler-radar), ja
3. integratsiooni riist- ja tarkvara;
- d. kolmeteljelised magnetilised suunaandurid, muud kui punktis 6A006 määratletud, kavandatud või kohandatud integreerimiseks lennujuhtimis- ja navigatsioonisüsteemidesse, ning nende jaoks spetsiaalselt kavandatud komponendid, ja millel on kõik järgmised omadused:
 1. sisemise kalde kompenseerimine pikitelje (± 90 kraadi) ja pöördtelje (± 180 kraadi) suunas;
 2. suudab ± 80 laiuskraadi juures kohaliku magnetvälja alusel anda parema (väiksema) asimuudi määramise ruutkeskmise (rms) täpsuse kui 0,5 kraadi.

Märkus Punktis 7A103.d nimetatud lennujuhtimis- ja navigatsioonisüsteemid sisaldavad güroskoopstabilisaatoreid, automaatjuhtimisseadmeid ja inertsiaalseid navigatsioonisüsteeme.

▼ **M5**

7A103 (jätkub)

Tehniline märkus

Punktis 7A103 tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

7A104 GYRO- ja astrokompassid ning muud seadmed, muud kui punktis 7A004 nimetatud, mis tulevad asukoha või suuna automaatselt taevakehade või satelliitide jälgimise abil, ning spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud komponendid.

7A105 Muud kui punktis 7A005 määratletud vastuvõtuseadmed globaalsete navigatsioonisatelliitide süsteemide jaoks (GNSS; nt GPS, GLONASS või Galileo), millel on mis tahes järgmised omadused, ja spetsiaalselt nende jaoks projekteeritud komponendid:

- a. kavandatud või kohandatud kasutamiseks punktis 9A004 nimetatud kanderaketidel, punktis 9A104 nimetatud sondrakettides või punktis 9A012 või 9A112.a. nimetatud mehitamata õhusõidukitel või
- b. kavandatud või kohandatud kasutamiseks õhus ja millel on järgmised omadused:
 1. mis on võimelised saama navigatsiooniteavet kiirustel üle 600 m/s;
 2. mis kasutavad sõjaliste või valitsusteenistuste jaoks kavandatud või kohandatud dekrüpteerimist, et saada juurdepääs GNSSi turvatud signaalile/andmetele, või
 3. spetsiaalselt kavandatud raadiohäireid välistavatena (nt nulljuhtimisega antenn või elektrooniliselt juhitud antenn), et need toimiksid aktiivsete või passiivsete vastumõjude keskkonnas.

Märkus Punktid 7A105.b.2 ja 7A105.b.3 ei hõlma seadmeid, mis on ette nähtud kaubanduslike, tsiviilotstarbeliste või inimelude ohutusega (nt andmete terviklikkus, lennuohutus) seotud GNSS teenuste jaoks.

7A106 Kõrgusmõõturid, muud kui punktis 7A006 nimetatud, kas radar- või laserradartüüpi, mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks punktis 9A004 nimetatud kanderaketidel või punktis 9A104 nimetatud sondrakettidel.

7A115 Passiivsed andurid, mis võimaldavad kindlaks määrata suuna spetsiifilistele elektromagnetlainete allikatele (peilimiseadmed) või maastiku iseärasustele ning on kavandatud või kohandatud kasutamiseks punktis 9A004 nimetatud kanderaketidel või punktis 9A104 nimetatud sondrakettidel.

Märkus Punkt 7A115 hõlmab järgmiste seadmete andureid:

- a. maapinna kuju kaardistamise seadmed;
- b. kujutavad andurseadmed (aktiivsed ja passiivsed);

▼M5

7A115 (jätkub)

c. passiivsed interferomeetrilised seadmed.

7A116 Lennujuhtimissüsteemid ja järgmised servoventiilid, mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks punktis 9A004 nimetatud kanderakettides või punktis 9A104 nimetatud sondrakettides;

a. hüdraulilised, mehaanilised, elektro-optilised või elektromehaanilised lennujuhtimissüsteemid (kaasa arvatud elektrooniline juhtimine – *fly-by-wire*);

b. asendi kontrolliseadmed;

c. lennujuhtimise servoventiilid punktis 7A116.a või 7A116.b nimetatud süsteemide jaoks ning on loodud või kohandatud töötama vibratsioonilises keskkonnas, mis on sagedusvahemikus 20 Hz – 2 kHz suurem kui 10 g rms.

7A117 Rakettmürskudel kasutatavad juhtimisseadmed, mis on võimelised saavutama süsteemset täpsust 3,33 % või vähem lennuulatusest (nt samavõrdne tõenäosusring (CEP) 10 km või väiksem kaugusel 300 km).

7B Testimis-, kontrolli- ja tootmisseadmed

7B001 Testimis-, kalibreerimis- ja reguleerimisseadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 7A nimetatud seadmete jaoks.

Märkus Punkt 7B001 ei hõlma I või II hooldustasemele vajalikke testimis-, kalibreerimis- ja reguleerimisseadmeid.

Tehnilised märkused

1. 'I hooldustase'

Õhusõiduki inertsaalse navigatsioonisõlme tõrge avastatakse teenindus- ja kuvarmooduli (CDU) näitude või vastava allsüsteemi seisukorra teate abil. Tootja juhendi abil on võimalik tõrke põhjus lokaliseerida korrast ära oleva asendatava mooduli (LRU) tasemel. Väljavahetatava mooduli asendab teenindav personal seejärel varumooduliga.

2. 'II hooldustase'

Defektne moodul saadetakse parandustöökohta (tootja omasse või sellisesse, mille personal on vastutav II hooldustaseme eest). Parandustöökojas testitakse defektset moodulit erinevate asjakohaste vahenditega, et kindlaks teha ning lokaliseerida defektne, töökojas asendatav sõlm (SRA), mis põhjustas väljavahetatud mooduli tõrke. Nimetatud asendatav sõlm eemaldatakse ning asendatakse toimiva varusõlmega. Defektne sõlm (või võimaluse korral kogu väljavahetatud moodul) saadetakse tootjale. 'II hooldustase' ei hõlma kontrolli alla kuuluvate kiirendusmõõturite või güroskoopiliste andurite eemaldamist või remonti.

7B002 Järgmised seadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud ring „laser” güroskoopide peeglite iseloomustamiseks:

NB! VT KA PUNKT 7B102.

a. hajuvusmõõturid, mille mõõtetäpsus on 10 ppm või väiksem (parem);

▼ **M5**

- 7B005 (jätkub)
- b. profilomeetrid, mille mõõtetäpsus on 0,5 nm (5 ångströmi) või väiksem (parem).

7B003 Seadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 7A nimetatud seadmete tootmiseks.

Märkus Punkt 7B003 hõlmab järgmist:

- güroskoopide reguleerimise testimisseadmed,
- güroskoopide dünaamilise tasakaalustamise seadmed,
- güroskoopide sissetöötamise / mootorite testimisseadmed,
- güroskoopide tühjendamise ja täitmise seadmed,
- tsentrifuugirakised güroskoopide laagritele,
- kiirendusmõõturite telgede reastamise seadmed,
- kiudoptiliste güroskoopide mähiste poolimispingid.

7B102 Peegeldusmõõturid (reflektomeetrid), mis on spetsiaalselt ette nähtud lasergüroskoopide peeglite iseloomustamiseks ja mille mõõtetäpsus on 50 ppm või väiksem (parem).

7B103 Tootmisrajatised ja -seadmed:

- a. „tootmisrajatised”, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 7A117 nimetatud seadmete jaoks;
- b. punktides 7B001–7B003 nimetatata „tootmisseadmed” ning muud testimis-, kalibreerimis- ja reguleerimisseadmed, mis on kavandatud või seadistatud kasutamiseks koos punktis 7A nimetatud seadmetega.

7C Materjalid

Puuduvad.

7D Tarkvara

7D001 Tarkvara, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 7A või 7B nimetatud seadmete arendamiseks või tootmiseks.

7D002 „Lähtekoodid”, mis on vajalikud mis tahes inertsiaalsete navigatsiooniseadmete, kaasa arvatud punktides 7A003 või 7A004 nimetatata inertsiaalsete seadmete või suuna ja positsiooni määramise süsteemide (‘AHRS’) kasutamiseks või hoolduseks.

Märkus Punkt 7D002 ei hõlma „lähtekoodi” kardaanriputiga AHRSi „kasutamiseks”.

Tehniline märkus

‘AHRS’ erineb üldiselt inertsiaalsest navigatsioonisüsteemist (INS) selle poolest, et ‘AHRS’ annab suuna ja positsiooni informatsiooni ning tavaliselt ei anna teavet kiirenduse, kiiruse ja asukoha kohta, mida seostatakse INS-iga.

▼ M5

- 7D003 Järgmine muu „tarkvara”:
- a. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud süsteemide toimimise tõhustamiseks või nende navigatsioonivigade vähendamiseks punktides 7A003, 7A004 või 7A008 kirjeldatud tasemeni;
 - b. programmi „lähtekoodid” hübriidintegraalsüsteemidele, mis tõhustavad süsteemide toimimist või vähendavad nende navigatsioonivigu punktis 7A003 või 7A008 kirjeldatud tasemeni suunaandmete pideva sidumisega mis tahes järgmisega:
 1. Doppler-radari või hüdrolokaatori antud kiirusandmed;
 2. globaalsete satelliitnavigatsioonisüsteemide (GNSS) tugilandmed või
 3. „andmebaasidega toetatavatest navigatsioonisüsteemidest („DBRN”)” saadud andmed;
 - c. ei kasutata;
 - d. ei kasutata;
 - e. raalprojekteerimise (CAD) „tarkvara”, mis on spetsiaalselt kavandatud „lennujuhtimise aktiivsüsteemide”, helikopterite mitmeteljelise elektroonilise või valgusoptilise juhtimise kontrollerite või helikopterite „õhuvoolu abil juhitud pöörlemisvastaste või õhuvoolu abil juhitud suunajuhtimise süsteemide” „arendamiseks”, mille „tehnoloogia” on nimetatud punktis 7E004.b, 7E004.c.1 või 7E004.c.2.
- 7D004 „Lähtekood”, mis sisaldab punktides 7E004.a.1.-7E004.a.6. või 7E004.b. määratletud „arendus”, „tehnoloogiat” mis tahes järgmiste jaoks:
- a. digitaalsed lennujuhtimissüsteemid, mis on ette nähtud „täielikult automatiseeritud lennujuhtimiseks”;
 - b. integreeritud tõukejõu- ja lennujuhtimissüsteemid;
 - c. „elektroonilise” või „valgusoptilise” juhtimise süsteemid;
 - d. tõrketaluvusega või iserekonfigureeruvad „lennujuhtimise aktiivsüsteemid”;
 - e. ei kasutata;
 - f. õhuväärtuste andmesüsteemid, mis põhinevad staatilistel andmetel maapinnalt, või
 - g. kolmemõõtmelised kuvarid „õhusõidukitele”.
- Märkus* Punkt 7D004. ei hõlma „lähtekoodi”, mis seondub tavalistele arvutielementidega ja utiliitidega (nt sisendsignaali omandamine, väljundsignaali edastamine, arvutiprogrammi ja andmete laadimine, sisseehitatud test, tegumite ajaplaanimise mehhanismid), mis ei võimalda täita spetsiifilist lennujuhtimissüsteemi funktsiooni.
- 7D005 Valitsuse kasutuseks ettenähtud „tarkvara”, mis on spetsiaalselt projekteeritud globaalsete satelliitnavigatsioonisüsteemide (GNSS) telemeetriasignaalide dekrüpteerimiseks.

▼ **M5**

7D101 Tarkvara, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktides 7A001-7A006, 7A101-7A106, 7A115, 7A116.a, 7A116.b, 7B001, 7B002, 7B003, 7B102 või 7B103 nimetatud seadmete kasutamiseks.

7D102 Järgmine integratsioonitarkvara:

- a. integratsiooni „tarkvara” punktis 7A103.b nimetatud seadmete jaoks;
- b. integratsiooni „tarkvara” punktis 7A003 või 7A103.a nimetatud seadmete jaoks;
- c. integratsiooni „tarkvara” spetsiaalselt punktis 7A103.c nimetatud seadmete jaoks.

Märkus Integratsiooni „tarkvara” tavavormide puhul kasutatakse Kalmani filtrit.

7D103 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 7A117 nimetatud juhtimisseadmete modelleerimiseks või simuleerimiseks või nende planeerimise integreerimiseks punktis 9A004 nimetatud kanderaketidega või punktis 9A104 nimetatud sondrakettidega.

Märkus Punktis 7D103 nimetatud „tarkvara” jääb kontrolli alla kuuluvaks, kui ta on ühendatud punktis 4A102 nimetatud spetsiaalselt loodud riistvaraga.

7E Tehnoloogia

7E001 Tehnoloogia üldmärkusele vastav tehnoloogia, mis on ette nähtud punktides 7A, 7B, 7D001, 7D002, 7D003, 7D005 ja 7D101 kuni 7D103 nimetatud seadmete või tarkvara arendamiseks.

Märkus Punkt 7E001 hõlmab võtme haldamise „tehnoloogiat” spetsiaalselt punktis 7A005.a määratletud seadmete jaoks.

7E002 Tehnoloogia üldmärkusele vastav tehnoloogia, mis on ette nähtud punktis 7A või 7B nimetatud seadmete tootmiseks.

7E003 Tehnoloogia üldmärkusele vastav tehnoloogia, mis on ette nähtud punktides 7A001-7A004 nimetatud seadmete parandamiseks, remontimiseks või uuendamiseks.

Märkus Punkt 7E003 ei hõlma hooldustehnoloogiat, mis on otsest seotud "tsiviilotstarbeliste õhusõidukite" I hooldustasemes või II hooldustasemes määratletud vigastatud või kasutamiskõlbmatute asendatavate moodulite (LRU) ja asendatavate sõlmede (SRA) kalibreerimise, eemaldamise või asendamisega.

NB! Vt punkti 7B001 tehnilised märkused.

7E004 Järgmine muu „tehnoloogia”:

- a. „tehnoloogia”, mis on ette nähtud mis tahes järgmise „arenduseks” või „tootmiseks”:
 - 1. ei kasutata;
 - 2. õhuväärtuste andmesüsteemid, mis põhinevad ainult staatilistel andmetel maapinnalt, st mis korvavad tavapäraseid õhusonde;

▼ M5

7E004

a. (jätkub)

3. kolmemõõtmelised kuvarid „õhusõidukitele”;
 4. ei kasutata;
 5. elektrilised ajamid (st elektromehaanilised, elektrohüdrostaatilised ja ajamsüsteemidesse integreeritud ajamid), mis on spetsiaalselt ette nähtud lennu „põhijuhtimise” jaoks;
 6. „lennujuhtimise optiliste andurite massiiv”, mis on spetsiaalselt ette nähtud „lennujuhtimise aktiivsüsteemide” seadmes-tamiseks, või
 7. „andmebaasidega toetatavad navigatsioonisüsteemid” („DBRN”), mis on kavandatud veealuseks navigeerimiseks ja kasutavad hüdrolokaatorit või gravitatsiooniandmebaase, mis annavad 0.4 meremiilist väiksema (parema) asukoha määramise täpsuse;
- b. järgmine „arendus”, „tehnoloogia”, mis on ette nähtud „lennu-juhtimise aktiivsüsteemidele” (kaasa arvatud „elektroonilised lennujuhtimissüsteemid” või „valgusoptilised lennujuhtimissüs-temid”):
1. footonipõhine „tehnoloogia” õhusõidukite või lennujuhtimis-komponentide seisundi tajumiseks, mis edastab lennujuhti-misandmeid või juhib käivitaja liikumist ning mis on „nõutav” „lennujuhtimise aktiivsüsteemide” jaoks, mis on „valgusoptilised lennujuhtimissüsteemid”;
 2. ei kasutata;
 3. reaajajalised algoritmid komponendi anduri info analüüsimi-seks, et prognoosida ja tõkestavalt leevendada eelseisvat komponentide seisukorra halvenemist ja tõrkeid „lennujuhti-mise aktiivsüsteemis”;

Märkus Punkt 7E004.b.3. ei hõlma kontrollialgoritme auto-noomse hooldusteeninduse jaoks.

4. reaajajalised algoritmid komponenditõrgete kindlakstege-miseks ning jõu- ja momentjuhtimise ümberkonfigureerimi-seks, et leevendada „lennujuhtimise aktiivsüsteemi” seis-u-korra halvenemist ja toimimise tõrkeid;

Märkus Punkt 7E004.b.4. ei hõlma algoritme rikkeefektide kõrvaldamiseks ülemääraste andmeallikate võrdle-mise kaudu või autonoomseid eelplaneeritud vastu-seid eeldatavatele riketele.

5. digitaalsete lennujuhtimis-, navigatsiooni- ja mootorite juhti-mise andmete ühendamine ühtsesse digitaalsesse lennujuhti-missüsteemi „täielikult automatiseeritud lennujuhtimise” saavutamiseks;

Märkus Punkt 7E004.b.5. ei hõlma järgmist:

- a. „arendustehnoloogiat”, et digitaalsete lennujuh-timis-, navigatsiooni- ja mootorite juhtimise andmete ühendamisega ühtsesse digitaalsesse lennujuhtimissüsteemi optimeerida lennutrajek-toori;
- b. selliste „õhusõiduki” lennumõõteriistastüstee-mide „arendamise” tehnoloogiat, mis on inte-greeritud ainult VOR-, DME-, ILS- või MLS-navigatsiooni või -lähenemise jaoks.

▼ M5

7E004

b. (jätkub)

6. ei kasutata;
7. „elektroonilise juhtimise süsteemi” funktsionaalsusnõuete saavutamiseks „nõutav” „tehnoloogia”, millel on kõik järgmised omadused:
 - a. ‘seesmise ahela’ õhusõiduki kere stabiilsuskontrolli süsteemid, mis nõuavad ahela sulgumissagedust 40 Hz või rohkem, ja

Tehniline märkus

‘Seesmine ahel’ viitab ‘lennujuhtimise aktiivsüsteemide’ funktsioonidele, mis automatiseerivad õhusõiduki kere stabiilsuskontrolli süsteeme.

b. millel on mõni järgmistest omadustest:

1. korrigeerib lennurežiimi mis tahes punktis mõõdetud õhusõiduki kere aerodünaamilise ebastabiilsuse, mis võib juhul, kui seda 0,5 sekundi jooksul ei korrigeerita, väljuda parandatava kontrolli alt;
2. ühendab kahe või enama telje juhtseadmeid ‘õhusõiduki oleku ebanormaalsete muutuste’ kompenseerimiseks;

Tehniline märkus

‘Õhusõiduki oleku ebanormaalsete muutused’ hõlmavad konstruktsiooni kahjustusi lennu ajal, mootori tõukejõu kadu, juhtpinna väljalülitumist või lasti destabiliseerumist.

3. Täidab punktis 7E004.b.5. määratletud funktsioone või

Märkus Punkt 7E004.b.7.b.3. ei hõlma autopilootsüsteeme.

4. tagab õhusõiduki stabiilse ja kontrolli all lennu muul ajal peale õhkutõusmist ja maandumist kohtumisenurgaga rohkem kui 18 kraadi, külglisemise nurgaga 15 kraadi, sammuga või lengerduskiirusega 15 kraadi sekundis või keerlemiskiirusega 90 kraadi sekundis;
8. „elektroonilise lennujuhtimissüsteemi” funktsionaalsusnõuete saavutamiseks „nõutav” „tehnoloogia”, millel on kõik järgmised omadused:
 - a. õhusõiduki üle ei kao kontroll „elektroonilise lennujuhtimissüsteemi” mis tahes kahe järjestikuse eraldi vea korral ja
 - b. õhusõiduki üle kontrolli kaotamise tõenäosus on vähem (parem) kui 1×10^{-9} riket lennutunni kohta;

Märkus Punkt 7D004.b. ei hõlma tehnoloogiat, mis seondub tavaliste arvutielementidega ja utiliitidega (nt sisenähtsignaali omandamine, väljundsignaali edastamine, arvutiprogrammi ja andmete laadimine, sisseehitatud test, tegumite ajaplaanimise mehhanismid), mis ei võimalda täita spetsiifilist lennujuhtimissüsteemi funktsiooni.

▼ **M5**

- 7E004 (jätkub)
- c. „tehnoloogia”, mis on ette nähtud järgmiste helikopterisüsteemide „arenduseks”:
1. mitmeteljelise elektroonilise või valgusoptilise juhtimise kontrollid, mis ühendavad vähemalt kaks järgmist funktsiooni ühte kontrollielementi:
 - a. kollektiivjuhtimine;
 - b. tsükliline juhtimine;
 - c. lengerdusjuhtimine;
 2. „õhuvoolu abil juhitud pöörlemisvastased või õhuvoolu abil juhitud suunajuhtimise süsteemid”;
 3. rootori labad, mis sisaldavad „muudetava tiivageomeetriaga aerodünaamilisi pindu”, mida kasutatakse individuaalse labajuhtimisega süsteemides.
- 7E101 „Tehnoloogia” üldmärkusele vastav tehnoloogia, mis on ette nähtud punktides 7A001–7A006, 7A101–7A106, 7A115–7A117, 7B001, 7B002, 7B003, 7B102, 7B103, 7D101–7D103 nimetatud seadmete kasutamiseks.
- 7E102 „Tehnoloogia”, mis on ette nähtud avioonika ja elektriliste alamsüsteemide kaitseks välistest allikatest pärineva elektromagnetilise impulsi (EMP) ja elektromagnetiliste häirete (EMI) ohu eest:
- a. ekraneerimissüsteemide projekteerimine „tehnoloogia”;
 - b. projekteerimis „tehnoloogia” kõrgendatud taluvusega elektriliste lülitusskeemide ja alamsüsteemide konfigureerimiseks;
 - c. projekteerimis „tehnoloogia” punktides 7E102.a ja 7E102.b nimetatud kõrgendatud taluvuse kriteeriumide kindlaksmääramiseks.
- 7E104 „Tehnoloogia”, mis on ette nähtud lennujuhtimise ja tõukejõu andmete integreerimiseks lennujuhtimissüsteemi, et optimeerida raketisüsteemide trajektoori.

8. KATEGOORIA – MERENDUS**8A Süsteemid, seadmed ja komponendid**

8A001 Sukelaparaadid ja pealveesõidukid:

Märkus Sukelaparaatide seadmete kontrolli alla kuulumise kohta vt:

— 5. kategooria, 2. osa: „infoturvet” krüpteeritud andmeside seadmete jaoks;

— 6. kategooria: andurid;

— 7. ja 8. kategooria: navigatsiooniseadmed;

— 8A kategooria: veealused seadmed.

a. mehitatud, lõastatud sukelparaadid, mis on kavandatud toimima sügavamal kui 1 000 m;

▼ **M5**

8A001

Märkus: (*jätukub*)

b. mehitatud, lõastamata sukelparaadid, millel on mis tahes järgmine omadus:

1. kavandatud 'toimima iseseisvalt' ja neil on järgmine tõstevõime:

a. 10 % või rohkem nende raskusest õhus ja

b. 15 kN või rohkem;

2. kavandatud toimima sügavamal kui 1 000 m või

3. millel on kõik järgmised omadused:

a. kavandatud 'toimima iseseisvalt' pidevalt 10 tunni jooksul või kauem ja

b. 'tegevusulatus' 25 meremiili või rohkem;

Tehnilised märkused

1. Punkti 8A001.b tähenduses on 'iseseisvalt toimimine' täielik sukeldumine ilma õhutoruta (snorkel), kõigi süsteemide töötamine ning liikumine minimaalse kiirusega, millega allveesõiduk suudab ohutult juhtida dünaamiliselt oma sügavust, kasutades ainult oma sügavustüüre ja vajamata tugialust või veepinnal, merepõhjas või kaldal asuvat tugibaasi ning sisaldades tõukejõusüsteemi kasutamiseks nii veepinnal kui ka vee all.

2. Punkti 8A001.b tähenduses on 'tegevusulatus' pool maksimumalast vahemaast, mille vältel sukelparaat suudab 'iseseisvalt toimida'.

c. mehitamata, lõastatud sukelparaadid, mis on kavandatud toimima sügavamal kui 1000 m ning millel on mis tahes järgmine omadus:

1. kavandatud iseseisvaks manööverdamiseks, kasutades punktis 8A002.a.2 nimetatud tõukemootoreid või lisamootoreid, või

2. varustatud kiudoptilise andmesidelüluga;

d. mehitamata, lõastamata sukelparaadid, millel on mis tahes järgmine omadus:

1. kavandatud määrama kurssi mis tahes geograafilise reeperi suhtes ilma reaajalise inimsekkumiseta;

2. varustatud akustilise andmeside- või käsulüluga või

3. varustatud pikema kui 1 000 m optilise andmeside- või käsulüluga;

e. ookeani päästesüsteemid, mille tõstevõime on üle 5MN objektide päästmiseks sügavamalt kui 250 m ja millel on mis tahes järgmine omadus:

1. dünaamilised positsioneerimissüsteemid, mis võimaldavad säilitada navigatsioonisüsteemiga määratud asukohta 20 m täpsusega, või

▼ **M5**

8A001 e. (jätkub)

2. merepõhjas navigeerimise ja navigatsioonandmete integreerimise süsteemid sügavustes üle 1 000 m positsioneerimistäpsusega 10 m etteantud punkti suhtes;

f. ei kasutata;

g. ei kasutata;

h. ei kasutata;

i. ei kasutata;

8A002 Järgmised meresüsteemid, seadmed ja komponendid:

Märkus Veealuste andmesidesüsteemide kohta vt 5. kategooria 1. osa: „Telekommunikatsioon”.

a. süsteemid, seadmed ja komponendid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud järgmistele sukelparaatidele ja mis on projekteeritud tööks sügavamal kui 1000 m:

1. survekambrid ja survekered, mille kambri maksimaalne sisediaameeter on üle 1,5 m;

2. otsevoolu tõukemootorid või lisamootorid;

3. teeninduskaablid ja nende ühendused, milles kasutatakse optilist kiudu ja mis on tugevdatud sünteetilisest materjalist elementidega;

4. punktis 8C001 määratletud materjalist valmistatud komponendid;

Tehniline märkus

Punkti 8A002.a.4 eesmärki ei tohi kahjustada punktis 8C001 määratletud 'õõnestäidisvahu' eksport, kui tootmise vaheetapp on toimunud ja see ei ole veel lõpliku komponendi kujul.

b. süsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud punktis 8A001 nimetatud sukelparaatide käigu automaatseks juhtimiseks, kasutades navigatsioonandmeid ja tagasisideahelaga servojuhtimist, ning millel on mis tahes järgmine omadus:

1. võimaldavad sõidukil liikuda 10 m ulatusse etteantud punkti veesambas;

2. säilitavad sõiduki asukoha 10 meetri piires etteantud punkti suhtes veesambas või

3. säilitavad sõiduki asukoha 10 meetri piires, jälgides merepõhjal või merepõhja all asuvat kaablit;

c. kiudoptilised rõhustatud laevakere läbiviigud;

d. järgmised veealuse vaatluse süsteemid:

1. järgmised televisioonisüsteemid ja -kaamerad:

a. televisioonisüsteemid (mis sisaldavad kaamerat, jälgimis- ja signaaliülekandevõimeid), mille 'piireraldusvõime' õhus mõõdetuna on üle 800 laotusrea ning on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud sukelparaatide kaugjuhtimiseks;

▼ M5

8A002

d. 1. (jätkub)

b. veealused televisioonikaamerad, mille 'piireraldusvõime' õhus mõõdetuna on üle 1 100 laotusrea;

c. madalal valgustustasemel töötavad televisioonikaamerad, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud veealuseks kasutamiseks ja millel on kõik järgmine:

1. punktis 6A002.a.2.a nimetatud kujutisvõimendid ja
2. üle 150 000 „aktiivpikslit” tahkismassiivi pinna kohta;

Tehniline märkus

'Piireraldusvõime' on horisontaalse lahutusvõime mõõt, mida tavaliselt väljendatakse maksimaalse ridade arvuna pildi kõrguse kohta, mida IEEE standardi 208/1960 või muu vastava standardi alusel võib proovitabelil eristada.

2. süsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud allveesõidukite kaugjuhtimiseks ja kasutatavad valguse tagasihajumise mõju minimeerimise tehnikaid, kaasa arvatud valguse suunamine kaugkatiku abil, või „laser” süsteemid;

e. fotokaamerad, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud veealuseks kasutamiseks sügavamal kui 150 m ja milles kasutatava filmi formaat on 35 mm või rohkem ning millel on mis tahes järgmine omadus:

1. filmi varustamine kaameravälisest allikast pärinevate andmetega;
2. automaatne tagumise fookuskauguse korrigeerimine või
3. automaatne kompensatsiooni juhtimine, mis on spetsiaalselt nii kavandatud, et veealuse kaamera korpus oleks kasutatav sügavamal kui 1 000 m;

f. ei kasutata;

g. järgmised valgussüsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud veealuseks kasutamiseks:

1. stroboskoopvalgussüsteemid, mille valguse väljundenergia on üle 300 J välke kohta ja välgete kiirus on üle 5 välgu sekundis;
2. argoonlahendusega valgussüsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud kasutamiseks sügavamal kui 1 000 m;

h. spetsiaalselt veealuseks kasutamiseks kavandatud „robotid”, mida juhitakse eriotstarbelise arvuti abil ning millel on mis tahes järgmised omadused:

1. süsteemid „robotite” juhtimiseks, mis kasutavad anduritelt saadud informatsiooni, mis mõõdavad välisele objektile rakendatavat jõudu või pöördemomenti, vahemaad välisobjektini või kompimismeelt „roboti” ja välisobjekti vahel, või
2. võimaldavad rakendada jõudu 250 N või rohkem või pöördemomenti 250 Nm või rohkem ja mille koostelemendid on valmistatud titaanisulamitest või „komposiitsetest” „kiud”- või niitmaterjalidest;

▼ M5

8A002

(jätkub)

- i. kaugjuhitavad liigendmanipulaatorid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud kasutamiseks sukelaparaatidel ja millel on mis tahes järgmine omadus:
 - 1. süsteemid manipulaatorite juhtimiseks, mis kasutavad andurilt saadud informatsiooni, mis mõõdavad mis tahes järgmist suurust:
 - a. välisele objektile rakendatavat pöördemomenti või jõudu või
 - b. kompimismeelt roboti ja välisobjekti vahel või
 - 2. juhitakse ülem-alluv-tüüpi proportsionaalse tehnika abil ning mille „liikumise vabadusaste” on 5 kraadi või rohkem;

Tehniline märkus

Liikumise vabadusastmete kraadide arvu määramisel võetakse arvesse üksnes need toimingud, mille korral kasutatakse proportsionaalse tagasisidega asendi kontrolli.

- j. järgmised õhust sõltumatud jõusüsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud veealuseks kasutamiseks:
 - 1. Braytoni või Rankine'i ringprotsess-mootoritega välisõhu juurdelisamisest sõltumatud jõusüsteemid, millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. keemilised gaasipesu- või absorptsioonisüsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud süsinikdioksiidi, süsinikmonoksiidi ja aineosakeste kõrvaldamiseks mootoris tagasijuhitavatest heitgaasidest;
 - b. süsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud monoatomaarse gaasi kasutamiseks;
 - c. seadmed või kaitsed, mis on spetsiaalselt kavandatud veealuse müra summutamiseks sagedustel alla 10 kHz või spetsiaalsed lööke pehmendavad kinnitusseadmed, või
 - d. süsteemid, millel on kõik järgmised omadused:
 - 1. spetsiaalselt kavandatud reaktsioonijääkide survestamiseks või kütuse reformeerimiseks;
 - 2. spetsiaalselt kavandatud reaktsioonijääkide talletamiseks ja
 - 3. spetsiaalselt kavandatud reaktsioonisaaduste tühendamiseks 100 kPa või kõrgema rõhu vastu;
 - 2. õhust sõltumatud diiselmootorsüsteemid, millel on:
 - a. keemilised gaasipesu- või absorptsioonisüsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud süsinikdioksiidi, süsinikmonoksiidi ja aineosakeste kõrvaldamiseks mootoris tagasijuhitavatest heitgaasidest;
 - b. süsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud monoatomaarse gaasi kasutamiseks;

▼ M5

8A002

j. 2. (jätkub)

- c. seadmed või kaitsed, mis on spetsiaalselt kavandatud veealuse müra summutamiseks sagedustel alla 10 kHz või spetsiaalsed lööke pehmendavad kinnitusseadmed, ja
- d. spetsiaalselt kavandatud heitgaasisüsteemid, mis ei eemalda põlemisjääke pidevalt;
- 3. „kütuselementidel” põhinevad, lisaõhu juurdeandmisest sõltumatud jõusüsteemid, mille väljundvõimsus on üle 2 kW ja millel on mis tahes järgmine omadus:
 - a. seadmed või kaitsed, mis on spetsiaalselt kavandatud veealuse müra summutamiseks sagedustel alla 10 kHz või spetsiaalsed lööke pehmendavad kinnitusseadmed, või
 - b. süsteemid, millel on kõik järgmised omadused:
 - 1. spetsiaalselt kavandatud reaktsioonijääkide survestamiseks või kütuse reformeerimiseks;
 - 2. spetsiaalselt kavandatud reaktsioonijääkide talletamiseks ja
 - 3. spetsiaalselt kavandatud reaktsioonisaaduste tühjendamiseks 100 kPa või kõrgema rõhu vastu;
- 4. järgmised lisaõhu juurdeandmisest sõltumatud stirlingmootoriga jõusüsteemid, millel on:
 - a. seadmed või kaitsed, mis on spetsiaalselt kavandatud veealuse müra summutamiseks sagedustel alla 10 kHz või spetsiaalsed lööke pehmendavad kinnitusseadmed, ja
 - b. spetsiaalselt kavandatud heitgaasisüsteemid, mis eemaldavad reaktsioonisaadused 100 kPa või kõrgema rõhu vastu;
- k. ei kasutata;
- l. ei kasutata;
- m. ei kasutata;
- n. ei kasutata;
- o. järgmised propellerid, jõuülekandesüsteemid, energiatootmisüsteemid ja müra vähendamise süsteemid:
 - 1. ei kasutata;
 - 2. järgmised spiraalsete labadega sõukruvid, energiatootmisüsteemid või jõuülekandesüsteemid, mis on kavandatud kasutamiseks laevadel:
 - a. reguleeritavate labadega propellerid ja rummusõlm, mis on arvestatud suuremale võimsusele kui 30MW;
 - b. sisemise vedelikjahutusega elektrilised tõukemootorid, mille väljundvõimsus on üle 2,5MW;
 - c. „üljuhtivatest” materjalidest tõukemootorid või püsimagnetelektrilised tõukemootorid, mille väljundvõimsus on üle 0,1MW;

▼ M5

8A002

o. 2. (jätkub)

- d. jõuülekande võllsüsteemid, mis sisaldavad „komposiit” materjalidest komponente ja on võimelised üle kandma rohkem kui 2MW;
 - e. ventileeritud või ventileeritud alusega propellersüsteemid, mis on arvestatud suuremale võimsusele kui 2,5MW;
3. järgmised müravähendamissüsteemid, mis on kavandatud kasutamiseks 1 000-tonnise ja suurema veeväljasurvega laevadel:
- a. süsteemid, mis summutavad alla 500 Hz sagedusega veealust müra ja koosnevad kokkupandud akustilistest alustest diiselmootorite, diisलगeneraatorite, gaasiturbiinide, gaasiturbiingeneraatorite, tõukemootorite või tõukemootorite reduktorite akustiliseks isoleerimiseks ja mis on spetsiaalselt kavandatud heli või vibratsiooni summutamiseks ning mille mass on üle 30 % neile monteeritavate seadmete massist;
 - b. 'aktiivsed müravähendamis- ja mürakõrvaldamissüsteemid' või spetsiaalselt jõuülekandesüsteemi jaoks projekteeritud magnetlaagrid;

Tehniline märkus

'Aktiivsed müravähendamis- ja mürakõrvaldamissüsteemid' sisaldavad elektroonilisi juhtimissüsteeme, mis võimaldavad aktiivselt vähendada seadmete vibratsiooni, tekitades antimüra või antivibratsiooni signaale otse müraallikasse.

- p. veejugaõukesüsteemid, millel on kõik järgmised omadused:
- 1. väljundvõimsus üle 2,5MW ja
 - 2. rakendatakse laienevaid düüse ja voolust tingitud suunavat labatehnikat, et parandada tõuke efektiivsust või vähendada tõukemootori tekitatud vee alla kiiravat müra;
- q. järgmine veealuse ujumise ja sukeldumisvarustus:
- 1. suletud kontuuriga hingamisaparaadid;
 - 2. poolsuletud kontuuriga hingamisaparaadid;

Märkus Punkt 8A002.q ei hõlma isiklikuks kasutamiseks mõeldud individuaalseid hingamisaparaate, kui need on kasutajatel kaasas.

NB! Spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud vahendite ja seadmete kohta vt sõjaliste kaupade nimekirja.

- r. sukeldujatevastased akustilised süsteemid, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sukeldujate häirimiseks ning mille helirõhu tase sagedustel 200 Hz ja alla selle on 190 dB või rohkem (arvestatud 1 µPa 1 m kaugusel).

Märkus 1 Punkt 8A002.r ei hõlma sukeldujatevastaseid süsteeme, mis põhinevad veealustel lõhkeseadmetel, õhkkahuritel või süttivatel allikatel.

Märkus 2 Punktiga 8A002.r on hõlmatud sukeldujatevastased akustilised süsteemid, mis kasutavad sädemiku allikaid, mida samuti teatakse plasma heliallikatena.

▼ M5

8B Testimis-, kontrolli- ja tootmiseseadmed

8B001 Hüdrodünaamilised torud, mille taustmüra on väiksem kui 100 dB (1 µPa ja 1 Hz suhtes) sagedusvahemikus 0–500 Hz ja mis on projekteeritud veevoolu tekitatud akustiliste väljade mõõtmiseks ümber tõukejõusüsteemide mudelite.

8C Materjalid

8C001 'Õõnestäidisvaht', mis on valmistatud veealuseks kasutamiseks ja millel on kõik järgmised omadused:

NB! Vt ka punkti 8A002.a.4.

- a. ette nähtud kasutamiseks vees sügavamal kui 1 000 m ja
- b. tihedus on väiksem kui 561 kg/m³.

Tehniline märkus

'Õõnestäidisvaht' koosneb õõnsatest klaas- või plastmasskuulikestest, mis on viidud vaigust põhjainesse.

8D Tarkvara

8D001 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 8A, 8B või 8C nimetatud seadmete või materjalide arendamiseks, tootmiseks või kasutamiseks.

8D002 Spetsiifiline „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud veealuse müra vähendamiseks kavandatud sõukruvide arendamiseks, tootmiseks, parandamiseks, remontimiseks või uuendamiseks (uuesti töötlemine).

8E Tehnoloogia

8E001 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktis 8A, 8B või 8C nimetatud seadmete või materjalide arendamiseks või tootmiseks.

8E002 Järgmine muu „tehnoloogia”:

- a. „tehnoloogia” veealuse müra vähendamiseks spetsiaalselt kavandatud sõukruvide „arendamiseks”, „tootmiseks”, parandamiseks, remontimiseks või uuendamiseks (uuesti töötlemine);
- b. „tehnoloogia” punktis 8A001, 8A002.b, 8A002.j, 8A002.o või 8A002.p nimetatud seadmete remontimiseks või uuendamiseks (uuesti töötlemine);
- c. tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud mis tahes järgmise „arendamiseks” või „tootmiseks”:
 - 1. õhkpadjal sõidukid (täispõllega), millel on kõik järgmised omadused:
 - a. maksimaalne kavandatud kiirus täislastis, olulise lainekõrgusega 1,25 m või rohkem, on üle 30 sõlme;
 - b. õhkpadja rõhk on üle 3 830 Pa ja
 - c. tühja- ja täislastis laeva veeväljasurve suhe on väiksem kui 0,70;
 - 2. õhkpadjal sõidukid (jäiga külseinaga), mille maksimaalne projekteeritud kiirus täislastis, olulise lainekõrgusega 3,25 m või rohkem, on üle 40 sõlme;
 - 3. tiiburlaevad, mis on varustatud aktiivse tiibade asendi automaatse juhtimissüsteemiga ja mille maksimaalne projekteeritud kiirus täislastis, olulise lainekõrgusega 3,25 m või rohkem, on üle 40 sõlme või

▼ M5

8E002

c. (jätkub)

4. 'väikese veeliinitasandi pindalaga alused', millel on mis tahes järgmine omadus:

a. veeväljasurve täislastis on üle 500 tonni ja maksimaalne projekteeritud kiirus täislastis, olulise lainekõrgusega 3,25 m või rohkem, on üle 35 sõlme või

b. veeväljasurve täislastis on üle 1 500 tonni ja maksimaalne projekteeritud kiirus täislastis, olulise lainekõrgusega 4 m või rohkem, on üle 25 sõlme.

Tehniline märkus

'Väikese veeliinitasandi pindalaga alus' on defineeritud järgmise valemiga: veeliinitasandi pindala on projektijärgse töösüvise korral väiksem kui $2 \times (\text{väljasurutud ruumala projekti-järgse töösüvise korral})^{2/3}$.

9. KATEGORIA – KOSMOSESÕIDUKID JA TÕUKEJÕUD**9A Süsteemid, seadmed ja komponendid**

NB! Tõukejõusüsteemide kohta, mis on kavandatud või arvestatud neutron- või ioniseeriva kiirguse siirdepulsi vastu, vt sõjaliste kaupade nimekiri.

9A001

Järgmised õhusõidukite gaasiturbiinmootorid, millel on mis tahes järgmine omadus:

NB! VT KA PUNKT 9A101.

a. sisaldavad punktis 9E003.a, 9E003.h või 9E003.i nimetatud mis tahes „tehnoloogiat” või

Märkus 1 Punkt 9A001.a ei hõlma õhusõidukite gaasiturbiinmootoreid, mis vastavad kõigile järgmistele omadustele:

a. sertifitseeritud ühe või mitme ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusametuse poolt ja

b. projekteeritud mittesõjaväeliste mehitatud õhusõidukite jaoks, millele ühe või mitme ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusametuse on väljastanud ühe järgnevatest dokumentidest, mis on mõeldud seda tüüpi mootoriga õhusõidukitele:

1. tsiviil-tüübikinnitus või

2. samaväärne dokument, mida tunnustab Rahvusvaheline Tsiviillennundusorganisatsioon (ICAO).

Märkus 2 Punkt 9A001.a ei hõlma õhusõidukite gaasiturbiinmootoreid, mis on projekteeritud ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusameti poolt heaks kiidetud lisatoiteallikate (auxiliary power unit, APU) jaoks.

b. loodud vedama õhusõidukeid, mis lendavad ühekordse helikii-
rusega (1Mach) või suurema kiirusega kauem kui 30 minutit.

▼ **M5**

9A002 'Laevade gaasiturbiinmootorid', mille arvestuslik ISO standardile vastav alaline võimsus on 24 245 kW või rohkem ja mille kütuse erikulu ei ületa 0,219 kg/kWh võimsuste vahemikus 35–100 %, ning nende jaoks spetsiaalselt kavandatud sõlmed ja komponendid.

***Märkus** Termin 'laevade gaasiturbiinmootorid' hõlmab ka selliseid tööstuslikke või lennukite gaasiturbiinmootoreid, mis on kohandatud laevadel elektrilise võimsuse tootmiseks või tõukejõu tekitamiseks.*

9A003 Sõlmed või komponendid, mis sisaldavad punktis 9E003.a, 9E003.h või 9E003i nimetatud mis tahes „tehnoloogiat” ning on spetsiaalselt kavandatud järgmistele õhusõidukite gaasiturbiinmootoritele:

- a. on punktis 9A001 nimetatud või
- b. mille projekteerimine või tootmine ei toimu *ELi liikmesriigis* või *Wassenaari kokkuleppe osalisriigis* või on tootjale teadmata.

▼ **C2**

9A004 Järgmised kanderaketid, „kosmosesõidukid”, kosmosesõidukite siinid, kosmosesõidukite kasulikud lastid, „kosmosesõidukite” pardasüsteemid või -seadmed ja maapealsed seadmed:

***NB!** VT KA PUNKT 9A104.*

- a. kanderaketid;
- b. „kosmosesõidukid”;
- c. „kosmosesõidukite siinid”;
- d. „kosmosesõidukite kasulikud lastid”, mis sisaldavad punktides 3A001.b.1.a.4, 3A002.g, 5A001.a.1, 5A001.b.3, 5A002.a.5, 5A002.a.9, 6A002.a.1, 6A002.a.2, 6A002.b, 6A002.d, 6A003.b, 6A004.c, 6A004.e, 6A008.d, 6A008.e, 6A008.k, 6A008.l või 9A010.c nimetatud kaupsid;
- e. pardasüsteemid või -seadmed, mis on spetsiaalselt „kosmosesõiduki” jaoks kavandatud ja millel on mis tahes järgmine funktsioon:

- 1. 'juhtimise ja kaugmõõtmise andmete haldus';

***Märkus** Punkti 9A004.e.1 tähenduses hõlmab 'juhtimise ja kaugmõõtmise andmete haldus' siianiandmete haldust, säilitamist ja töötlemist.*

- 2. 'kasuliku lasti andmete haldus'; või

***Märkus** Punkti 9A004.e.2 tähenduses hõlmab 'kasuliku lasti andmete haldus' kasuliku lasti andmete haldust, säilitamist ja töötlemist.*

- 3. 'Asendi ja orbiidi juhtimine';

***Märkus** Punkti 9A004.e.3 tähenduses hõlmab 'asendi ja orbiidi juhtimine' tuvastamis- ja käivitamisfunktsioone „kosmosesõiduki” asukoha ja asendi määramiseks ja juhtimiseks.*

▼ **C2**

9A004 (jätkub)

NB! Spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud seadmete kohta vt sõjaliste kaupade nimekiri.

f. spetsiaalselt „kosmosesõidukil” kasutamiseks kavandatud järgmised maapealsed seadmed:

1. kaugmõõte ja kaugjuhtimise seadmed;
2. simulaatorid.

▼ **M5**

9A005 Vedelkütusega raketite tõukejõusüsteemid, mis sisaldavad punktis 9A006 nimetatud süsteeme või komponente.

NB! VT KA PUNKTID 9A105 JA 9A119.

9A006 Järgmised süsteemid ja komponendid, mis on spetsiaalselt kavandatud vedelkütusega raketite tõukejõusüsteemide jaoks:

NB! VT KA PUNKTID 9A106, 9A108 JA 9A120.

- a. krüogeensed jahutid, lennukerged Dewari anumad, krüogeensed soojatorud või krüogeensed süsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud kasutamiseks kosmosesõidukitel ning mis on võimalised piirama krüovedelike kadusid alla 30 % aastas;
- b. krüogeensed konteinerid või suletud tsükliga jahutussüsteemid, mis võimaldavad kindlustada temperatuuri 100 K (– 173 °C) või madalamat „õhusõidukitel”, mis on võimalised taluma lendamist üle kolmekordse helikiirusega (3Machi), kanderaketitel või „kosmosesõidukitel”;
- c. vesiniksuspensiooni säilitamise ja edastamise süsteemid;
- d. kõrgsurvelised (üle 17,5MPa) turbopumbad, pumpade komponendid või nendega seotud gaasigeneraator või paisumistsükli turbiini ajamsüsteemid;
- e. kõrgsurvelised (üle 10,6MPa) tõukekambrid ning nende düüsid;
- f. raketikütuse säilitamise süsteemid, mis rakendavad kapillaarset mahutust või positiivset väljatõukamist (nt painduvatest mahutitest);
- g. vedela raketikütuse sissepritsedüüsid ava läbimõõduga 0,381 mm või vähem (mittesõrjatel düüsidel ava pindala $1,14 \times 10^{-3} \text{ cm}^2$ või vähem), mis on spetsiaalselt kavandatud vedelkütuse raketimootoritele;
- h. ühes tükis olevad süsinik-süsinik tõukekambrid või väljundkoonused, mille tihedus on üle 1,4 g/cm³ ja tõmbetugevus üle 48MPa.

9A007 Tahkekütuse tõukejõusüsteemid, millel on mis tahes järgmine omadus:

NB! VT KA PUNKTID 9A107 JA 9A119.

- a. koguimpulss on üle 1,1MN;
- b. eriimpulss on 2,4 kN/kg või rohkem, kui düüsidest voolav juga paisub merepinna tasemele vastavate atmosfääritingimusteni ja põlemiskambris on reguleeritud rõõhk 7MPa;

▼ **M5**

9A007

(jätkub)

- c. astme massiosa on üle 88 % ja tahke raketikütuse osa on üle 86 %;
- d. punktis 9A008 nimetatud komponendid või
- e. raketikütuse isoleerimis- ja kinnitamissüsteemid, mis kasutavad otse mootoriga seotud konstruktsioone, et tagada 'tugev mehaaniline side' või tõke keemilisele migratsioonile tahke raketikütuse ja kesta isolatsiooni materjali vahel.

Tehniline märkus

'Tugev mehaaniline side' on side, mille tugevus on vähemalt võrdne raketikütuse tugevusega.

9A008

Järgmised komponendid, mis on spetsiaalselt kavandatud tahkekütuse raketi tõukejõusüsteemidele:

NB! VT KA PUNKT 9A108.

- a. raketikütuse isoleerimis- ja kinnitamissüsteemid, mis kasutavad vooderdusi, et tagada 'tugev mehaaniline side' või tõke keemilisele migratsioonile tahke raketikütuse ja kesta isolatsiooni materjali vahel;

Tehniline märkus

'Tugev mehaaniline side' on side, mille tugevus on vähemalt võrdne raketikütuse tugevusega.

- b. kiust keritud mootori „komposiit” kestad, mille läbimõõt on üle 0,61 m või mille 'struktuurane efektiivsuse suhe (PV/W)' on üle 25 km;

Tehniline märkus

'Struktuurane efektiivsuse suhe (PV/W)' on plahvatuse surve (P) korrutatuna anuma ruumalaga (V) ja jagatud rõhuanuma kogukaaluga (W).

- c. düüsid, mille tõukejõu tase on üle 45 kN või mille kõri kulumiskiirus on väiksem kui 0,075 mm/s;
- d. liigutatavad düüsid või sekundaarse vedeliku sissepritsega tõuke vektorjuhtimise süsteemid, mis võimaldavad järgmist:
 1. telje suhtes igasuunalist liikumist üle $\pm 5^\circ$;
 2. nurkvektori pöörlemist 20 °/s või rohkem või
 3. nurkvektori kiirendust 40 °/s² või rohkem.

9A009

Hübriidsed raketi tõukejõusüsteemid, millel on mis tahes järgmine omadus:

NB! VT KA PUNKTID 9A109 ja 9A119.

- a. koguimpulss on üle 1,1MN s või
- b. tõukejõud vaakumi tingimustes on üle 220 kN.

▼M5

9A010

Järgmised spetsiaalselt kanderakettide, kanderakettide tõukejõusüsteemide või kosmosesõidukite jaoks kavandatud komponendid, süsteemid ja tarindid:

NB! VT KA PUNKTID 1A002 JA 9A110.

a. spetsiaalselt kanderakettidele kavandatud rohkem kui 10 kg kaaluvad komponendid ja tarindid, milles kasutatakse mis tahes järgmisi materjale:

1. punktis 1C0010.e nimetatud „kiud- või niitmaterjalidest” koosnevad „komposiit” materjalid ja punktides 1C008 või 1C009.b nimetatud vaigud;

2 „metallpõhiainete” „komposiidid”, mis on armeeritud millega tahes järgmistest:

a. punktis 1C007 nimetatud materjalid;

b. punktis 1C010 nimetatud „kiud- või niitmaterjalid” või

c. punktis 1C002.a nimetatud alumiinidid; või

3. punktis 1C007 nimetatud keraamilised „põhiaine” „komposiit” materjalid;

Märkus Kaalupiir ei puuduta ninakoonuseid.

b. spetsiaalselt punktides 9A005 kuni 9A009 nimetatud kanderakettide tõukejõusüsteemidele kavandatud komponendid ja tarindid, milles kasutatakse mis tahes järgmisi materjale:

1. punktis 1C010.e nimetatud „kiud- või niitmaterjalid” ja punktides 1C008 või 1C009.b nimetatud vaigud;

2 „metallpõhiainete” „komposiidid”, mis on armeeritud millega tahes järgmistest:

a. punktis 1C007 nimetatud materjalid;

b. punktis 1C010 nimetatud „kiud- või niitmaterjalid” või

c. punktis 1C002.a. nimetatud alumiinidid; või

3. punktis 1C007 nimetatud keraamilised „põhiaine” „komposiit” materjalid;

c. tarindikomponendid ja isolatsioonisüsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud aktiivselt kontrollima „kosmosesõiduki” tarindite dünaamilist kostet või deformatsioone;

d. vedelkütusega impulssrakettmootorid, mille tõukejõu ja massi suhe on 1 kN/kg või suurem ja reaktsiooniaeg (aeg, mis on vajalik 90 % tõukejõu saavutamiseks stardihetkest) on lühem kui 30 ms.

9A011

Otsevoolu-reaktiivmootor, ülehelikiirusel toimuva põlemisega otsevoolu-reaktiivmootor või kombineeritud tsüklalmootorid ja spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud komponendid.

NB! VT KA PUNKTID 9A111 JA 9A118.

▼M5

9A012 „Mehitamata õhusõidukid”, järgmine mehitamata „õhusõidukitega” seotud varustus ja komponendid:

NB! VT KA PUNKT 9A112.

a. „mehitamata õhusõidukid”, mis on kavandatud juhitava lennu sooritamiseks ‘operaatori’ ‘loomulikust nägemisulatuses’ väljaspool ja millel on mis tahes järgmine omadus:

1. millel on kõik järgmised omadused:

a. maksimaalne ‘kestvus’ 30 minutit või rohkem, kuid vähem kui 1 tund, ja

b. kavandatud õhku tõusma ja stabiilselt ning juhitavalt lendama tuulepuhangutega, mille kiirus on 46,3 km/h (25 sõlme) või rohkem, või

2. maksimaalne ‘kestvus’ on 1 tund või rohkem;

Tehnilised märkused

1. Punkti 9A012.a tähenduses on ‘operaator’ isik, kes käivitab või juhib „mehitamata õhusõiduki” lendu.

2. Punkti 9A012.a tähenduses arvutatakse ‘kestvus’ ISA tingimuste järgi (ISO 2533:1975) merepinnal ilma tuuleta tingimustes.

3. Punkti 9A012.a tähenduses on ‘loomulik nägemisulatus’ inimese nägemine ilma abivahenditega, kas koos korrigeerivate läätsedega või ilma.

b. seotud seadmed ja komponendid:

1. ei kasutata;

2. ei kasutata;

3. seadmed või komponendid, mis on spetsiaalselt projekteeritud mehitatud „õhusõidukite” või mehitatud „õhulaevade” ümberehitamiseks punktis 9A012.a nimetatud „mehitamata õhusõidukiteks” või mehitamata „õhulaevadeks”;

4. õhku tarbivad (hingavad) kolb- või vankel-sisepõlemismootorid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud „mehitamata õhusõidukite” tõukamiseks (liikumapanemiseks) kõrgustel üle 15 240 meetri (50 000 jala).

9A101 Järgmised punktis 9A001 nimetatata turboreaktiivmootorid ja turboventilaatormootorid:

a. mootorid, millel on mõlemad järgmised omadused:

1. maksimaalne tõukejõud on üle 400 N (paigaldamata mootoril mõõdetud väärtus), välja arvatud tsiviilotstarbelisteks tunnistatud mootorid, mille maksimaalne tõukejõud on üle 8 890 N (paigaldamata mootoril mõõdetud väärtus), ja

2. kütuse erikulu on väiksem kui 0,15 kg/N/h (maksimaalse alalisvooluga merepinna tasemel muutumatutes ning standardtingimustes, kasutades ICAO standardatmosfääri);

▼ **M5**

9A101

a. 2. (jätkub)

Tehniline märkus

Punkti 9A101.a.1 tähenduses 'maksimaalne tõukejõud' on tootja tõendatud maksimaalne tõukejõud konkreetset tüüpi paigaldamata mootoril. Tüübikinnitusega tsiviilotstarbelise tõukejõu väärtus on võrdne või väiksem kui tootja tõendatud maksimaalne tõukejõud mootoritüübi puhul.

b. mootorid, mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks „rakettmürskudel” või punktis 9A012 või 9A112.a nimetatud mehitamata õhusõidukitel.

9A102

Spetsiaalselt punktis 9A012 või 9A112.a nimetatud mehitamata õhusõidukitele kavandatud 'turbopropeller-mootorisüsteemid' ning spetsiaalselt nendele kavandatud komponendid, mille 'maksimaalne võimsus' on suurem kui 10 kW.

Märkus Punkt 9A102 ei hõlma tsiviilotstarbelisteks tunnistatud mootoreid.

Tehnilised märkused

1. Punkti 9A102 mõistes hõlmab 'turbopropeller-mootorisüsteem' kõike järgmist:

a. turbovõllmootor *ja*

b. jõuülekanidesüsteem *jõu* ülekandmiseks propellerile.

2. Punkti 9A102 tähenduses 'maksimaalne võimsus' saavutatakse paigaldamata mootoril merepinna tasemel muutumatutes tingimustes, kasutades ICAO standardatmosfääri.

9A104

Sondraketid, mille tegevusulatus on vähemalt 300 km.

NB! VT KA PUNKT 9A004.

9A105

Järgmised vedelkütuse rakettmootorid:

NB! VT KA PUNKT 9A119.

a. muud kui punktis 9A005 nimetatud vedelkütuse rakettmootorid, mis on kasutatavad „rakettmürskudes” ja mis on integreeritud või projekteeritud või kohandatud integreerimiseks vedelkütus-rakettajami süsteemi ja millega saavutata koguimpulss on 1,1MNs või suurem;

b. muud kui punktis 9A005 või 9A105.a nimetatud vedelkütuse rakettmootorid, mis on kasutatavad terviklikes raketisüsteemides või mehitamata õhusõidukites lennuulatusega vähemalt 300 km ja mis on integreeritud või projekteeritud või kohandatud integreerimiseks vedelkütus-rakettajami süsteemi ning millega saavutata koguimpulss on 0,841MNs või suurem.

9A106

Muud kui punktis 9A006 nimetatud spetsiaalselt vedelkütusega raketi tõukejõusüsteemide jaoks kavandatud süsteemid või komponendid:

a. kuluv vooderdus tõuke- või põlemiskambritele, mida kasutatakse „rakettmürskudes”, punktis 9A004 nimetatud kanderakettides või punktis 9A104 nimetatud sondrakettides;

b. raketi düüsid, mis on kasutatavad „rakettmürskudes”, punktis 9A004 nimetatud kanderakettides või punktis 9A104 nimetatud sondrakettides;

▼ M5

9A106

(jätkub)

- c. „rakettmürskudes” kasutatavad tõukejõuvektori juhtimise alam-süsteemid;

Tehniline märkus

Näiteid punktis 9A106.c kirjeldatud tõukejõu vektori juhtimise meetoditest:

1. painduvad düüsid;
 2. vedeliku või sekundaargaasi sissepritse;
 3. liikuv mootor või düüs;
 4. väljuva gaasijoa kõrvalekallutamine (joa labad või sondid) või
 5. tõukejõu klapid.
- d. „rakettmürskudes” kasutatavad vedela ja suspensioonilaadse raketikütuse (sh oksüdeerijad) reguleerimise süsteemid, ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid, mis on loodud või kohandatud töötama vibratsioonilises keskkonnas ja mille väärtus ruutkeskmiselt on üle 10 g ja sagedusvahemik 20 Hz – 2 kHz.

Märkus Ainukesed punktis 9A106.d nimetatud servoventiilid, pumbad ja gaasiturbiinid on järgmised:

- a. servoventiilid, mis on kavandatud voolukiirustele 24 liitrit minutis või rohkem absoluutse rõhu korral 7MPa või rohkem ja mille käivitumise reaktsioonigaeg on lühem kui 100 ms;
 - b. vedela raketikütuse pumbad, mille võllikiirus on maksimaalsel töökoormusel 8 000 pööret minutis või rohkem või mille tühjendusrõhk on 7MPa või rohkem.
 - c. gaasiturbiinid vedela raketikütuse pumpadele, mille võllikiirus on maksimaalsel töökoormusel 8 000 pööret minutis või rohkem;
- e põlemiskambrid ja düüsid, mis on kasutatavad „rakettmürskudes”, punktis 9A004 nimetatud kanderaketides või punktis 9A104 nimetatud sondrakettides;

9A107

Muud kui punktis 9A007 nimetatud tahkekütuse rakettmootorid, mis on kasutatavad terviklikes raketisüsteemides või mehitamata õhusõidukites lennuulatusega vähemalt 300 km ja millega saavutatav koguimpulss on 0,841MN s või suurem.

NB! VT KA PUNKT 9A119.

9A108

Muud kui punktis 9A008 nimetatud komponendid, mis on spetsiaalselt kavandatud tahkekütuse tõukejõusüsteemide jaoks:

- a. rakettmootorite korpused ja nende „isolatsiooni” komponendid, mis on kasutatavad „rakettmürskudes”, punktis 9A004 nimetatud kanderaketides või punktis 9A104 nimetatud sondrakettides;

▼ **M5**

- 9A108 (jätkub)
- b. raketi düüsid, mis on kasutatavad „rakettmürskudes”, punktis 9A004 nimetatud kanderakettides või punktis 9A104 nimetatud sondrakettides;

- c. „rakettmürskudes” kasutatavad tõukejõuvektori juhtimise alam-süsteemid;

Tehniline märkus

Näiteid punktis 9A108.c kirjeldatud tõukejõu vektori juhtimise meetoditest:

1. painduvad düüsid;
2. vedeliku või sekundaargaasi sissepritse;
3. liikuv mootor või düüs;
4. väljuva gaasijoa kõrvalekallutamine (joa labad või sondid) või
5. tõukejõu klapid.

- 9A109 Hübriidrakettmootorid ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid:

- a. muud kui punktis 9A009 nimetatud hübriidrakettmootorid, mis on kasutatavad terviklikes raketisüsteemides või mehitamata õhusõidukites lennuulatusega vähemalt 300 km ja millega saavutatav koguimpulss on 0,841MNs või suurem, ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid;
- b. punktis 9A009 nimetatud hübriidrakettmootorite jaoks spetsiaalselt ette nähtud komponendid, mis on kasutatavad „rakettmürskudes”.

NB! VT KA PUNKTID 9A009 JA 9A119.

- 9A110 Muud kui punktis 9A010 nimetatud komposiitstruktuurid, -laminaadid ja nendest valmistatud tooted, mis on spetsiaalselt loodud kasutamiseks 'rakettmürskudes' või punktides 9A005, 9A007, 9A105, 9A106.c, 9A107, 9A108.c, 9A116 või 9A119 nimetatud alamsüsteemides.

NB! VT KA PUNKT 1A002.

Tehniline märkus

Punktis 9A110 tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

- 9A111 Pulseerivad reaktiivmootorid, mis on kasutatavad „rakettmürskudel” või punktis 9A012 või 9A112.a määratletud mehitamata õhusõidukitel, ning spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid.

NB! VT KA PUNKTID 9A011 JA 9A118.

- 9A112 Järgmised muud kui punktis 9A012 määratletud „mehitamata õhusõidukid”:

- a. „mehitamata õhusõidukid”, mille lennuulatus on 300 km;
- b. „mehitamata õhusõidukid”, millel on kõik järgmised omadused:
1. mis tahes järgmine omadus:
 - a. autonoomne lennujuhtimise ja navigatsioonivõime või
 - b. võime sooritada juhitud lend väljaspool otsest nägemisulatust operaatori abiga ja

▼ M5

9A112

b. (jätkub)

2. mis tahes järgmine omadus:

- a. kannavad pardal aerosooli doseerimissüsteemi/-mehhanismi, mille maht on üle 20 liitri või
- b. kavandatud või kohandatud kandma pardal aerosooli doseerimissüsteemi/-mehhanismi, mille maht on üle 20 liitri.

Tehnilised märkused

1. Aerosool koosneb osakestest või vedelikest (v.a kütuse komponendid, kütuse kõrvalproduktid või -lisandid), mis moodustavad osa atmosfääri hajutatavast kasulikust lastist. Aerosoolid on näiteks põllukultuuride tolmutamiseks mõeldud taimekaitsevahendid ja pilvekülviks ette nähtud kuivkemikaalid.
2. Doseerimissüsteem/-mehhanism sisaldab kõiki neid (mehaanilisi, elektrilisi, hüdraulilisi jms) seadmeid, mis on vajalikud aerosooli säilitamiseks ja selle hajutamiseks atmosfääris. Need hõlmavad võimalust pihustada aerosooli kütuse põlemisel eralduvale veeaurule ja propelleri keerisjäljele.

9A115

Järgmised stardi abiseadmed:

- a. vahendid ja seadmed käsitlemise, kontrolli, aktiveerimise ja stardi jaoks, mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks punktis 9A004 nimetatud kanderakettidel, punktis 9A104 nimetatud sondrakettides või punktis 9A012 või 9A112.a nimetatud mehitamata õhusõidukitel.
- b. sõidukid transpordi, käsitlemise, kontrolli, aktiveerimise ja stardi jaoks, mis on kavandatud või kohandatud kasutamiseks punktis 9A004 nimetatud kanderakettidel või punktis 9A104 nimetatud sondrakettidel.

9A116

Järgmised rakettmürskudes kasutatavad atmosfääri taassisenevad sõidukid ja spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud või kohandatud komponendid:

- a. atmosfääri taassisenevad sõidukid;
- b. kuumakaitsekihid ja nende komponendid, mis on valmistatud keraamilistest või kuluvmaterjalidest;
- c. kergetest, suure soojamahtuvusega materjalidest valmistatud jahutusradiaatorid ja nende komponendid;
- d. elektroonilised seadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud atmosfääri taassisenevatele sõidukitele.

9A117

„Rakettmürskudes” kasutatavad astmestusmehhanismid, eraldamis-mehhanismid ja astmete vaheseadmed.

NB! VT KA PUNKT 9A121.

9A118

Punktis 9A011 või 9A111 nimetatud mootorites kasutatavad põlemisprotsessi reguleerimise seadmed, mis on kasutatavad „rakettmürskudes” või punktis 9A012 või 9A112.a nimetatud mehitamata õhusõidukites.

9A119

Muud kui punktis 9A005, 9A007, 9A009, 9A105, 9A107 või 9A109 nimetatud üksikud raketiasmed, mis on kasutatavad terviklikes raketisüsteemides või mehitamata õhusõidukites lennuulatusega vähemalt 300 km.

▼ M5

9A120 Muud kui punktis 9A006 nimetatud vedela raketikütuse mahutid, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 1C111 nimetatud raketikütuste või 'muude vedelate raketikütuste' jaoks ja mida kasutatakse raketisüsteemides, millega on võimalik tarnida vähemalt 500 kg kaaluvat lõhkelaengut vähemalt 300 km kaugusele.

Märkus Punktis 9A120 nimetatud 'muud vedelad raketikütused' hõlmavad muu hulgas sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud raketikütuseid.

9A121 Spetsiaalselt punktis 9A004 nimetatud „rakettmürskude”, kanderakettide või punktis 9A104 nimetatud sondrakettide jaoks projekteeritud teeninduskaablite ja astmete vaheseadmete elektriühendused.

Tehniline märkus

Punktis 9A121 nimetatud astmete vaheseadmete ühendused hõlmavad ka elektriühendusi, mis paigaldatakse „rakettmürsu”, raketikandja või sondraketi ja nende lõhklaengu vahele.

9A350 Pihustussüsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud või kohandatud paigaldamiseks õhusõidukitele, „õhust kergematele õhusõidukitele” või mehitamata õhusõidukitele, ning spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid

- a. täielikud pihustussüsteemid, millega on võimalik pihustada vedelat suspensiooni piiskadena, mille 'VMD' on alla 50 µm voolukiirusel üle kahe liitri minutis;
- b. pihustikandurid või aerosooli generaatorite süsteemid, millega on võimalik pihustada vedelat suspensiooni piiskadena, mille 'VMD' on alla 50 µm voolukiirusel üle kahe liitri minutis;
- c. aerosooli generaatorid, mis on spetsiaalselt ette nähtud paigaldamiseks punktides 9A350.a ja 9A350.b nimetatud süsteemidele.

Märkus Aerosooli generaatorid on õhusõidukitele paigaldamiseks spetsiaalselt kavandatud või kohandatud seadmed, näiteks düüsid, trummelpihustid ja sarnased seadmed.

Märkus Punkt 9A350 ei hõlma pihustussüsteeme ja komponente, mille puhul on tõestatud, et nendega ei ole võimalik pihustada bioloogilisi aineid nakkusohlike aerosoolidena.

Tehnilised märkused

1. Spetsiaalselt õhusõidukitel, „õhust kergematel õhusõidukitel” või mehitamata õhusõidukitel kasutamiseks ette nähtud pihustite või düüside puhul tuleb piisa suurust mõõta, kasutades üht allpool nimetatud meetoditest:

- a. Doppleri lasermeetod;
 - b. pärisuunaline laserdifraktsiooni meetod (forward laser diffraction method).
2. Punkti 9A350 tähenduses on 'VMD' keskmine mahuline läbimõõt (Volume Median Diameter) ning veepõhiste süsteemide puhul võrdub see keskmise massidiameetriga (MMD – Median Mass Diameter).

▼ **M5**

- 9B Testimis-, kontrolli- ja tootmiseseadmed**
- 9B001 Järgmised seadmed, instrumentarium ja kinnitusvahendid, mis on spetsiaalselt kavandatud gaasiturbiinide valatud labade, tiivikute või „labootsbandaažide” tootmiseks:
- a. suunatud tahkumise või monokristall-valamise seadmed;
 - b. südamikud või kestad (vormid), mis on spetsiaalselt kavandatud valamiseks ja toodetud raskuslavadest metallidest või keraamikast;
 - c. suunatud tahkumise või monokristall-lisandite tootmise vahendid;
- 9B002 *On-line-* (reaalajas) juhtimissüsteemid, mõõteseadmed (kaasa arvatud andurid) või automaatsed andmekogumis- ja andmetöötlusseadmed, millel on kõik järgmised omadused:
- a. spetsiaalselt kavandatud gaasiturbiinmootorite, nende sõlmede või komponentide „arenduseks” ja
 - b. sisaldavad punktis 9E003.h või 9E003.i nimetatud „tehnoloogiat”.
- 9B003 Seadmed selliste gaasiturbiini harjatihendite „tootmiseks” või katsetamiseks, mis on kavandatud tööks otste kiirusel üle 335 m/s ning temperatuuridel üle 773 K (500 °C), ja spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud komponendid ja abiseadmed.
- 9B004 Tööriistad, matriitsid või kinnitusseadmed „supersulamist”, titaanist või punktis 9E003.a.3 või 9E003.a.6 nimetatud intermetallist ühenditest „labad-kettale” tahkisliitmise jaoks.
- 9B005 *On-line* (reaalajas) juhtimissüsteemid, mõõteseadmed (kaasa arvatud andurid) või automaatsed andmekogumis- ja andmetöötlusseadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud kasutamiseks mis tahes järgmiste seadmetega:

NB! VT KA PUNKT 9B105.

- a. aerodünaamilised torud, mis on ette nähtud kiiruse 1,2Machi või suuremate kiiruste jaoks;

Märkus Punkt 9B005.a ei hõlma aerodünaamilisi torusid, mis on spetsiaalselt kavandatud õppeotstarbeks ja mille „katsekambri suurus” (külgmiselt mõõdetuna) on vähem kui 250 mm.

Tehniline märkus

„Katsekambri suurus” tähistab ringi läbimõõtu, ruudu külge või täisnurga pikimat külge, mis on mõõdetud katsekambri ristlõike laiemast kohast.

- b. seadmed voolukeskkondade simuleerimiseks suuremal kiirusel kui 5Machi, kaasa arvatud kaarlahendusega käivitataavad (*hotshot*) aerodünaamilised torud, plasmakaarega käivitataavad aerodünaamilised torud, lööklainetorud, lööklainega käivitataavad aerodünaamilised torud, gaasi aerodünaamilised torud ning kerged gaasikahurid, või
- c. aerodünaamilised torud või seadmed, muud kui kahemõõtmelised lõiked, mis võimaldavad simuleerida voolamisi, mille korral Reynoldsi arv on üle 25×10^6 .

▼ **M5**

9B006 Akustilise vibratsiooni katseseadmed, mis võimaldavad tekitada helirõhku 160 dB või rohkem (20 Pa suhtes), arvestusliku väljundvõimsusega 4 kW või rohkem katsekambri temperatuuril üle 1 273 K (1 000 °C), ja spetsiaalselt nende jaoks ettenähtud kvartsküttekahad.

NB! VT KA PUNKT 9B106.

9B007 Seadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud rakettmootorite terviklikkuse kontrolliks ja mis kasutavad muid mittepurustavaid katsevõtteid (NDT) kui planaarne röntgenikiirgus või keemilised või füüsilised alusanalüüsid.

9B008 Seinakatte hõõrdetakistuse vahetu mõõtmise muundurid, mis on spetsiaalselt projekteeritud töötama katsevoolus (stagnatsiooni) temperatuuril üle 833 K (560 °C).

9B009 Instrumentaarium, mis on spetsiaalselt projekteeritud selliste turbini mootorite pulbermetallurgiliste rootorikomponentide tootmiseks, mis kannatavad välja 60 % tõmbetugevusest või rohkem ja metalltemperatuuri 873 K (600 °C) või rohkem.

9B010 Seadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud punktis 9A012 nimetatud seadmete tootmiseks.

9B105 'Aerodünaamiliste testide rajatised' kiiruste 0,9Machi või rohkem jaoks ja mis on kasutatavad 'rakettmürskude' jaoks, ja nende allsüsteemid.

NB! VT KA PUNKT 9B005.

Märkus Punkt 9B105 ei hõlma aerodünaamilisi torusid kiiruste jaoks 3Machi või vähem ja mille 'katsekambri suurus (ristlõikes)' on vähem kui või kuni 250 mm.

Tehnilised märkused

1. Punktis 9B105 hõlmavad 'aerodünaamiliste testide rajatised' aerodünaamilisi torusid ja lööklainega käivitatavaid aerodünaamilisi torusid üle esemete liikuva õhuvoo uurimiseks.

2. Märkuses punkti 9B105 kohta tähendab 'katsekambri suurus (ristlõikes)' ringi läbimõõtu või ruudu külge või täisnurga pikimat külge või ellipsi pikimat telge, mis on mõõdetud katsekambri ristlõike laiema kohast. 'Katsekambri ristlõige' on voolu suunaga risti olev läbilõige.

3. Punktis 9B105 tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

9B106 Järgmised katsekeskkonnakambrid ja kajavad ruumid:

a. katsekeskkonnakambrid, mis võimaldavad simuleerida kõiki järgmisi lennutingimusi:

1. mis tahes järgmine omadus:

a. lennukõrgus 15 km või rohkem või

b. temperatuurivahemik alates vähem kui 223 K (– 50 °C) kuni rohkem kui 398 K (125 °C) ja

▼ M5

9B106

a. (jätkub)

2. hõlmab või on 'kavandatud või kohandatud' hõlmama raputusmoodulit või muid vibratsioonikatsusseadmeid, mis tekitavad vibratsioonilise keskkonna väärtusega üle 10 g rms mõõdetuna 'tühjal aluslaual' sagedusvahemikus 20 Hz – 2 kHz ja edastatava jõuga 5 kN või rohkem;

Tehnilised märkused

1. Punktis 9B106.a.2 kirjeldatakse süsteeme, mis on suutelised tekitama vibratsioonilist keskkonda ühe lainega (nt siinuslainega), ning süsteeme, mis on suutelised tekitama juhuslikku lairiba vibratsiooni (st võimsuse spektrit).

2. Punktis 9B106.a.2 tähendab 'kavandatud või kohandatud', et katsekeskkonnakamber tagab asjakohased liidesed (nt tihendusseadmed) punktis 2B116 nimetatud raputusmooduli või muude vibratsioonikatsusseadmete hõlmamiseks.

3. Punktis 9B106.a.2 tähistab 'tühi aluslaud' tasast lauda või pinda, millel puuduvad kinnitusrakised ja abidetailid.

b. katsekeskkonnakambrid, mis võimaldavad simuleerida järgmisi lennutingimusi:

1. akustilist keskkonda, mille üldine helirõhu tase on 140 dB või rohkem (20 µPa suhtes) või arvestuslik kogu akustiline nimiväljundvõimsus on 4 kW või rohkem, ja

2. lennukõrgus 15 km või rohkem või

3. temperatuurivahemik alates vähem kui 223 K (– 50 °C) kuni rohkem kui 398 K (125 °C).

9B115

„Tootmiseseadmed”, mis on spetsiaalselt kavandatud punktides 9A005–9A009, 9A011, 9A101, 9A102, 9A105–9A109, 9A111, 9A116–9A120 nimetatud süsteemide, alamsüsteemide ja komponentide tootmiseks.

9B116

„Tootmisrajatised”, mis on spetsiaalselt kavandatud punktis 9A004 nimetatud kanderaketide või punktides 9A005–9A009, 9A011, 9A101, 9A102, 9A104–9A109, 9A111 või 9A116–9A120 nimetatud süsteemide, alamsüsteemide ja komponentide või 'rakettmürskude' tootmiseks.

Tehniline märkus

Punktis 9B116 tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

9B117

Katsepingid ja katsestendid tahke- või vedelkütuse raketide või raketimootorite katsetamiseks, millel on üks järgmistest omadustest:

a. võimaldavad käsitleda tõukejõudu üle 68 kN või

b. võimaldavad samaaegselt mõõta kolme telje tõukejõu komponente.

▼ **M5****9C Materjalid**

- 9C108 Muu kui punktis 9A008 nimetatud lahtine „isolatsioon” materjal ja „sisekatend”, mis on mõeldud raketimootorite korpuste jaoks ja mida kasutatakse „rakettmürskudes” või mis on spetsiaalselt ette nähtud „rakettmürskude” tarbeks.

Tehniline märkus

Punktis 9C108 tähendab „rakettmürsk” terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

- 9C110 Vaiguga immutatud kiudkarkassid ja metalliga kaetud kiust eelvormid nendele, komposiitstruktuuridele, -laminaatidele ja punktis 9A110 nimetatud toodetele, mis on valmistatud kas orgaanilisest põhiaainest või metallpõhiaainest, kasutades kiud- või niitar-meerimist, ja mille „eritõmbetugevus” on suurem kui $7,62 \times 10^4$ m ja erimoodul on suurem kui $3,18 \times 10^6$ m.

NB! VT KA PUNKTID 1C010 JA 1C210.

Märkus Ainsad punktis 9C110 nimetatud vaiguga immutatud kiudpregregmaterjalid on need, milles kasutatakse vaiku, mille klaasistumistemperatuur (T_g) on pärast vulkaniseerimist üle 418 K (145 °C) vastavalt ASTM D4065 või samaväärsele standardile.

9D Tarkvara

- 9D001 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktides 9A001–9A119, 9B või 9E003 nimetatud seadmete või „tehnoloogia” „arendamiseks”.

- 9D002 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktides 9A001–9A119 või 9B nimetatud seadmete „tootmiseks”.

- 9D003 „Tarkvara”, mis sisaldab punktis 9E003.h nimetatud „tehnoloogiat” ja mida kasutatakse „FADEC-süsteemides” punktis 9A nimetatud süsteemide või punktis 9B nimetatud seadmete jaoks.

- 9D004 Järgmine muu „tarkvara”:

- a. 2D või 3D viskoosse voolamise tarkvara, mida on kontrollitud aerodünaamilise toru või proovilennu andmetega ja mida vajatakse detailse mootorivoolu modelleerimiseks;
- b. „tarkvara” lennu gaasiturbiinmootorite, nende sõlmede või komponentide katsetamiseks, mis on spetsiaalselt loodud andmete reaalajas kogumiseks, töötlemiseks ja analüüsiks ning võimaldab tagasisidega reguleerimist, kaasa arvatud katse kestel katseartikli või katsetingimuste dünaamiline muutmine;
- c. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt projekteeritud suunatud tahkumise või monokristallide valamise juhtimiseks punktides 9B001.a. või 9B001.c. nimetatud seadmetes;
- d. ei kasutata;
- e. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 9A012 nimetatud seadmete toimimiseks;
- f. „tarkvara”, mis on spetsiaalselt ette nähtud lennukite gaasiturbiinide labade, tiivikute ja „labaotsabandaažide” sisemiste jahutuslābiviikude projekteerimiseks;

▼ M5

9D004 (jätkub)

g. „tarkvara”, millel on kõik järgmised omadused:

1. spetsiaalselt kavandatud aerotermiliste, aerodünaamiliste ja põlemistingimuste ennustamiseks õhusõidukite gaasiturbiinmootorites ja
2. aerotermiliste, aerodünaamiliste ja põlemistingimuste teoreetilised modelleerimise prognoosid, mis on valideeritud õhusõidukite tegelike (eksperimentaalsete ja tootmises olevate) gaasiturbiinmootorite tööandmetega.

9D005 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktides 9A004.e või 9A004.f nimetatud seadmete toimimiseks.

9D101 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 9B105, 9B106, 9B116 või 9B117 nimetatud kaupade kasutamiseks.

9D103 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud punktis 9A004 nimetatud kanderaketide või punktis 9A104 nimetatud sondaketide või punktis 9A005, 9A007, 9A105, 9A106.c, 9A107, 9A108.c, 9A116 või 9A119 nimetatud alamsüsteemide või „rakettmürskude” modelleerimiseks, simuleerimiseks või projektide integreerimiseks.

Märkus Punktis 9D103 nimetatud „tarkvara” kuulub kontrolli alla, kui ta on kombineeritud punktis 4A102 nimetatud spetsiaalselt kavandatud riistvaraga.

9D104 „Tarkvara”, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud punktis 9A001, 9A005, 9A006.d, 9A006.g, 9A007.a, 9A008.d, 9A009.a, 9A010.d, 9A011, 9A101, 9A102, 9A105, 9A106.c, 9A106.d, 9A107, 9A108.c, 9A109, 9A111, 9A115.a, 9A116.d, 9A117 või 9A118 nimetatud kaupade „kasutamiseks”.

9D105 Muu, kui punktis 9D003.e nimetatud „tarkvara”, mis koordineerib rohkem kui ühe alamsüsteemi funktsioneerimist ja on spetsiaalselt projekteeritud või kohandatud „kasutamiseks” punktis 9A004 nimetatud kanderaketides või 9A104 punktis nimetatud sondaketides või ‘rakettmürskudes’.

Tehniline märkus

Punktis 9D105 tähendab ‘rakettmürsk’ terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

9E Tehnoloogia

Märkus Punktides 9E001–9E003 nimetatud gaasiturbiinmootorite „arendus”- või „tootmis”- „tehnoloogia” kuulub kontrolli alla ka siis, kui seda kasutatakse parandamise või kapitalremondi eesmärgil. Kontrolli alla ei kuulu tehnilised andmed, joonised või dokumentatsioon, mida vajatakse hooldetöödel ja mis on otseses seoses vigastatud või kasutamiskõlbatute vahetatavate osade kalibreerimise, eemaldamise või asendamisega, kaasa arvatud terve mootori või mootori moodulite asendamine.

9E001 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on vajalik punktides 9A001.b, 9A004–9A012, 9A350, 9B või 9D nimetatud seadmete või „tarkvara” „arendamiseks”.

9E002 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on vajalik punktides 9A001.b, 9A004–9A011, 9A350 või 9B nimetatud seadmete „tootmiseks”.

▼ **M5**

9E002 (jätkub)

***NB!** „Tehnoloogia” kohta, mis on mõeldud kontrolli alla kuuluvate struktuuride, laminaatide või materjalide parandamiseks, vt punkt 1E002.f.*

9E003 Järgmine muu „tehnoloogia”:

a. „tehnoloogia”, mis on „vajalik” mis tahes järgmiste gaasiturbiinmootorite komponentide või süsteemide „arenduseks” või „tootmiseks”:

1. gaasiturbiinide labad, tiivikud või „labaotsabandaažid”, mis on valmistatud suunatud tahkumisega (DS) sulamitest või monokristallilistest (SC) sulamitest (Milleri indeksi suund 001) ning mille pingetaluvusaeg purunemiseni on temperatuuril 1 273 K (1 000 °C) ja pingel 200MPa üle 400 tunni, tuginedes mõõdetud keskmistele väärtustele;

2. põletid, millel on:

a. termiliselt eraldatud silindrihülssid, mis on projekteeritud töötama ‘põleti väljalasketemperatuuril’, mis ületab 1 883K (1 610 °C);

b. mittemetallilised silindrihülssid;

c. mittemetallilised kestad, või

d. vooderdused, mis on projekteeritud töötama ‘põleti väljalasketemperatuuril’, mis ületab 1 883 K (1 610 °C) ja milles on augud, mis vastavad punktis 9E003.c määratletud parameetritele;

***Märkus** „Tehnoloogia”, mis on „vajalik” punktis 9E003.a.2 nimetaud aukude jaoks, piirdub aukude geomeetria ja asukoha tuletamisega.*

Tehniline märkus

‘Põlemiskambri väljalasketemperatuur’ on gaasijoa keskmine temperatuur (stagnatsioonitemperatuur) põleti väljalasketasandi ja turbiini sissevõtu juhttiiviku esiserva vahel (st mõõdetuna mootoristendil T40 vastavalt SAE ARP 755A määratlusele) mootori töötamisel ‘püsitallitluses’ suurimal sertifitseeritud pidev-töõtemperatuuril.

***NB!** Vt punkt 9E003.c jahutusaukude tootmise jaoks „vajaliku” „tehnoloogia” kohta.*

3. Mis tahes järgmised komponendid:

a. toodetud orgaanilistest „komposiit” materjalidest, mis on projekteeritud tööks temperatuuril üle 588 K (315 °C);

b. toodetud mis tahes järgmistest materjalidest:

1 „metallpõhiainete” „komposiidid”, mis on armeeritud millega tahes järgmistest:

a. punktis 1C007 nimetatud materjalid;

b. punktis 1C010 nimetatud „kiud- või niitmaterjalid” või

▼M5

9E003

a. 3. (jätkub)

c. punktis 1C002.a nimetatud alumiinidid; või2. punktis 1C007 nimetatud keraamilised „põhiainete” „komposiidid” või

c. staatorid, tiivikud, labad, labaotsabandaažid, pöörlevad labadega rõngad, pöörlevad labadega kettad või 'jaotuslõõrid', millel on kõik järgmised omadused:

1. mitte nimetatud punktis 9E003.a.3.a;

2. kavandatud kompressoritele või ventilaatoritele ja

3. toodetud punktis 1C010.e nimetatud materjalidest koos punktis 1C008 nimetatud vaikudega;

Tehniline märkus*'Jaotuslõõris' toimub sissevoolava õhumassi esialgne eraldamine mootori möödaviigu ja põhiosade jaoks.*

4. jahutuseta turbiinide labad, tiivikud või „labaotsabandaažid”, mis on projekteeritud tööks 'gaasijoa temperatuuril 1 373 K (1 100 °C) või rohkem

5. muud kui punktis 9E003.a.1 nimetatud jahutusega turbiiinide labad, tiivikud või „labaotsabandaažid”. mis on projekteeritud tööks gaasijoa temperatuuril 1 693 K (1 420 °C) või rohkem

Tehnilised märkused

1. 'Gaasijoa temperatuur' on gaasijoa keskmise hulga (stagnatsioonitemperatuuril) kogutemperatuur turbiini-komponendi juhtäärel, kui mootor käib 'stabiilsel töörežiimil' sertifitseeritud maksimaalsel pideval töötemperatuuril.

2. Mõiste 'stabiilne töörežiim' märgib mootori töötingimusi, mille korral mootori parameetrites, nt kiirendus/võimsus, pöõret minutis ja muud, ei toimu mingeid märgatavad kõikumisi, kui välisõhu temperatuur ja rõhk mootori sisselaske juures on püsiv.

6. labad-kettale labade kombinatsioonid, kus kasutatakse tahkisliitmist;

7. gaasiturbiinmootorite komponendid, milles kasutatakse punktis 2E003.b nimetatud „difusioonkeevitus” „tehnoloogiat”;

8. 'vigastustaluvusega' gaasiturbiinmootorite rootorite komponendid, mille puhul on kasutatud punktis 1C002.b nimetatud pulbermetallurgia materjale, võiTehniline märkus*'Vigastustaluvusega' komponendid on kavandatud sellise meetodika ja põhjendusega, et ennustada ja piirata prao kasvu.*

▼ **M5**

9E003

a. (jätkub)

9. ei kasutata;

10. ei kasutata;

11. õõnsad tiiviku labad;

b. „tehnoloogia”, mis on „vajalik” mis tahes järgmise „arenduseks” või „tootmiseks”:

1. aerodünaamilistes torudes kasutatavad lennumudelid, mis on varustatud pindanduritega, mis on võimelised edastama andmed andmekogumissüsteemi, või

2. „komposiit” materjalidest propellerite labad või propeller-ventilaatorid, mis on võimelised kiirusel 0,55Machi ja kiiremini lennates kasutama üle 2 000 kW;

c. „tehnoloogia”, mis on „vajalik” jahutusavade valmistamiseks gaasiturbiini komponentides, mis hõlmab mis tahes punktides 9E003.a.1, 9E003.a.2 või 9E003.a.5 määratletud „tehnoloogiat” ja millel on mis tahes järgmised omadused:

1. millel on kõik järgmised omadused:

a. minimaalne ‘ristlõike pindala’ vähem kui 0,45 mm²;

b. ‘ava kuju suhtarv’ suurem kui 4,52, ja

c. ‘kohtumisnurk’ on 25 ° või vähem või

2. millel on kõik järgmised omadused:

a. minimaalne ‘ristlõike pindala’ vähem kui 0,12 mm²;

b. ‘ava kuju suhtarv’ suurem kui 5,65, ja

c. ‘kohtumisnurk’ on 25 ° või rohkem;

Märkus Punkt 9E003.c ei hõlma „tehnoloogiat” konstantse raadiusega silindriliste aukude valmistamiseks, mis lähevad otse läbi ning sisenevad ja väljuvad komponendi välispindadel.

Tehnilised märkused

1. Punkti 9E003.c tähenduses ‘ristlõike pindala’ on augu pindala augu telje risttasapinnas.

2. Punkti 9E003.c tähenduses ‘ava kuju suhtarv’ on augu telje nominaalne pikkus jagatud augu minimaalse ‘ristlõike pindala’ ruutjuurega.

3. Punkti 9E003.c tähenduses ‘kohtumisnurk’ on teravnurk, mis mõõdetakse kande pinna puutujatasandi ja augu telje vahel kande pinna punktis, kus augu telg siseneb kande pinda.

4. Punktis 9E003.c nimetatud aukude valmistamise tehnikad hõlmavad „laserit”, veejuga, elektrokeemilise töötlemise või elektroerosioonitöötamise meetodeid.

d. „tehnoloogia”, mis on „vajalik” helikopterite jõuülekandesüsteemide või kaldrootori või kaldtiivaga „õhusõidukite” jõuülekandesüsteemide „arendamiseks” või „tootmiseks”;

▼ M5

9E003

d. (*jätukub*)

e. „tehnoloogia” järgmiste omadustega diiselkolbmootoritega maismaasõidukite jõusüsteemide „arendamiseks” või „tootmiseks”:

1. ‘mahuti ruumala’ on 1,2 m³ või vähem;
2. üldine väljundvõimsus, mis on üle 750 kW vastavalt 80/1269/EMÜ, ISO 2534 või samaväärsetele riigisisestele standarditele, ja
3. võimsustihedus on üle 700 kW/m³ ‘mahuti ruumalast’;

Tehniline märkus

Punktis 9E003.e on ‘mahuti ruumala’ määratud kolme alljärgneval viisil mõõdetud risti asetseva mõõte korruisena:

pikkus: vāntvōlli pikkus esiāarikust kuni hooratta pinnani;

laius:: kōige laiem mis tahes järgmisest:

a. välismõõdt klapikambri kaanest teise klapikambri kaaneni,

b. silindripeade välisservade vaheline kaugus või

c. hooratta korpuse välislābimõõdt.

kōrgus:: kōige suurem mis tahes järgmisest:

a. mõõdt vāntvōlli teljest klapikambri kaane (või silindripea) ülemise tasapinnani pluss kahekordne kolvikāik või

b. hooratta korpuse välislābimõõdt.

f. järgmine „tehnoloogia”, mis on „vajalik” suure võimsusega diiselmootoritele spetsiaalselt ette nähtud komponentide „tootmiseks”:

1. „tehnoloogia”, mis on vajalik mootorisüsteemide tootmiseks, mille kõik järgmised komponendid on valmistatud punktis 1C007 nimetatud keraamilistest materjalidest:

a. silindrihülssid;

b. kolvid;

c. silindripead ja

d. üks või mitu muud komponenti (nt väljalaskeavad, turbolaadurid, klapi juhtpuksid, klapisõlmed või isoleeritud kütuse sissepritse düüsid);

2. „tehnoloogia”, mis on „vajalik” üheastmelise kompressoriga turbolaadurite süsteemide „tootmiseks”, millel on kõik järgmised omadused:

▼ M5

9E003

f. 2. (jätkub)

- a. töötavad rõhkude suhtel 4: 1 või kõrgemal;
- b. läbivoolav mass on 30–130 kg minutis ja
- c. kompressorit või turbiini läbiva voo ristlõikepindala muutmise võimalus;
- 3. „tehnoloogia”, mis on „vajalik” kütuse sissepritsesüsteemide „tootmiseks”, millel on spetsiaalselt kavandatud mitut sorti kütuse (nt diisli- või reaktiivkütus) kasutamise võimalus, mis katab viskoossusvahemiku alates diislikütusest (2,5 cSt 310,8 K (37,8 °C) juures) kuni bensiinini (0,5 cSt 310,8 K (37,8 °C) juures) ja millel on kõik järgmised omadused:
 - a. sissepritsitava kütuse hulk on üle 230 mm³ ühe sissepritsse kohta ühte silindrisse ja
 - b. spetsiaalne elektrooniline juhtimisfunktsioon, mis võimaldab sobivate andurite abil olenevalt kütuse omadustest automaatselt seadistada turbolaaduri kiirusregulaatorit nii, et säiliksivad samad pöördemomendi karakteristikud;
- g. „tehnoloogia”, mis on „vajalik” tahke, gaasfaasilise või vedelikkemmelise (või nende kombinatsioonid) määrdega määratavate silindriseintega „suure võimsusega diiselmootorite” „arenduseks” või „tootmiseks” ja mis võimaldavad töötamist temperatuuril üle 723 K (450 °C) mõõdetuna kolvi ülemises surnud seisus silindriseinal ülemise kolvirõnga kohal.

Tehniline märkus

‘Suure võimsusega diiselmootorid’ on diiselmootorid, mille keskmine spetsiifiline efektiivrõhk kolvi põhjale töötakti kestel, tuletatuna pidurdatava väljundvõimsuse mõõtmistest, on 1,8MPa või rohkem, mõõdetuna pöörlemissagedusel 2 300 pööret minutis, tingimusel et nende nimipöörlemissagedus oleks 2 300 pööret minutis või rohkem.

h. „tehnoloogia” gaasiturbiinmootorite FADEC-süsteemide jaoks:

- 1. FADEC-süsteemiga mootori võimsuse või pöördemomendi reguleerimiseks vajalike komponentide funktsionaalsusnõuetele (nt tagasisideanduri ajakonstandid ja täpsused, kütuseklapi pöördenurk) vastavuse saavutamise „arendus”, „tehnoloogia”;
- 2. mootori võimsuse või pöördemomendi reguleerimiseks kasutatavate FADEC-süsteemile ainuomaste juhtimis- ja diagnostikakomponentide „arendus”- ja „tootmis”, „tehnoloogia”;
- 3. mootori võimsuse või pöördemomendi reguleerimiseks kasutatavate FADEC-süsteemile ainuomaste kontrollreeglitiiku algoritmide, sealhulgas lähtekoodi „arendus”, „tehnoloogia”;

Märkus Punkt 9E003.h ei hõlma tehnilisi andmeid, mis on seotud õhusõiduki ja mootori koostuga (engine-aircraft integration) ja mille avaldamist üldiseks kasutamiseks lennunduses nõuavad ühe või mitme ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviil-lennundusametid (nt paigaldusjuhendid, kasutusjuhendid, jätkuva lennukõlblikkuse juhendid) või liidese funktsioone (nt sisendi/väljundi töötlemine, õhusõiduki kere tõukejõu või pöördemomendi päring).

▼ **M5**

9E003

(jätkub)

i. järgmine reguleeritava gaasivoo süsteemide „tehnoloogia” mootori stabiilsuse säilitamiseks gaasigeneraatori turbiinidele, ventilaator- või elektriturbiinidele või tõukedüüsidele:

1. mootori stabiilsuse säilitamiseks vajalike komponentide funktsionaalsusnõuete saavutamise „arendus” „tehnoloogia”;
2. reguleeritava gaasivoo süsteemide jaoks ja mootori stabiilsuse säilitamiseks kasutatavate ainuomaste komponentide „arendus”- või „tootmis” „tehnoloogia”;
3. reguleeritava gaasivoo süsteemide jaoks ja mootori stabiilsuse säilitamiseks kasutatavate ainuomaste kontrollreeglis- tiku algoritmide, sealhulgas „lähtekoodi” „arendus” „tehnoloogia”.

Märkus Punkt 9E003.i ei hõlma mis tahes järgmiste toodete „arendus”- või „tootmis” „tehnoloogiat”:

- a. sisendvoo juhtlabad;
- b. reguleeritava sammuga ventilaatorid;
- c. kompressorite reguleeritavad labad;
- d. kompressorite vedelikueemaldamise ventiilid või
- e. reguleeritava gaasivoo geomeetria vastassuunalise kiirenduse jaoks.

j. jäigatiivalistele gaasiturbiiniga õhusõidukitele kavandatud tiibade sissetõmbamise süsteemide „arendamiseks” „vajalik” „tehnoloogia”

NB! Teavet jäigatiivalistele õhusõidukitele kavandatud tiibade sissetõmbamise süsteemide „arendamiseks” „vajaliku” „tehnoloogia” kohta vt ka sõjaliste kaupade nimekirjast.

9E101

- a. Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia” punktides 9A101, 9A102, 9A104–9A111, 9A112 või 9A115–9A121 nimetatud kaupade „arenduseks”.
- b. Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia”, mis on ette nähtud punktis 9A012 nimetatud ‘mehitamata õhusõidukite’ või punktides 9A101, 9A102, 9A104–9A111, 9A112.a või 9A115–9A121 nimetatud kaupade „tootmiseks”.

Tehniline märkus

Punktis 9E101.b tähendab ‘mehitamata õhusõiduk’ mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

▼M5

9E102 Tehnoloogia üldmärkusele vastav „tehnoloogia” punktis 9A004 nimetatud kanderakettide, punktides 9A005–9A011 nimetatud kaupade, punktis 9A012 nimetatud ‘mehitamata õhusõidukite’ või punktides 9A101, 9A102, 9A104–9A111, 9A112.a, 9A115–9A121, 9B105, 9B106, 9B115, 9B116, 9B117, 9D101 või 9D103 nimetatud kaupade „kasutamiseks”.

Tehniline märkus

Punktis 9E102 tähendab ‘mehitamata õhusõiduk’ mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.

▼ **M5***LISA IIa***LIIDU ÜLDINE EKSPORDILUBA NR EU001****(osutatud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 1)****Ekspordiluba Austraaliasse, Kanadasse, Jaapanisse, Uus-Meremaale, Norrassa, Šveitsi, sealhulgas Liechtensteini, ja Ameerika Ühendriikidesse****Väljaandja: Euroopa Komisjon****1. osa**

Käesolev üldine ekspordiluba hõlmab kõiki käesoleva määruse I lisas esitatud kahesuguse kasutusega kaupu, välja arvatud IIg lisas loetletud kaubad.

2. osa

Käesolev ekspordiluba kehtib kogu liidus eksportimisel järgmistesse sihtkohtadesse:

- Austraalia
- Kanada
- Jaapan
- Uus-Meremaa
- Norra
- Šveits, sh Liechtenstein
- Ameerika Ühendriigid

Kõnealuse loa kasutustingimused ja -nõuded

1. Käesolevat ekspordiluba kasutavad eksportijad teavitavad oma asukohaliikmesriigi pädevaid ametiasutusi käesoleva loa esmakordsest kasutamisest mitte hiljem kui 30 päeva pärast esimese ekspordi toimumise kuupäeva.

Samuti teatavad eksportijad ühtses haldusdokumendis ekspordiload EU001 kasutamisest, märkides lahtrisse 44 viite X002.

2. Käesolevat ekspordiluba ei tohi kasutada, kui:

- eksportija asukohaliikmesriigi pädev asutus on eksportijat teavitanud, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt keemia-, tuuma- või bioloogiliste relvade või teiste tuumalõhkeseadmete arendamiseks, tootmiseks, töötlemiseks, kasutamiseks, hooldamiseks, ladustamiseks, avastamiseks, identifitseerimiseks või levitamiseks või selliste relvade kanderakettide arendamiseks, tootmiseks, hooldamiseks või ladustamiseks, või kui eksportija on teadlik, et kõnealused kaubad on ette nähtud selliseks kasutamiseks;
- eksportija asukohaliikmesriigi pädev asutus on eksportijat teavitanud, et kõnealused kaubad on või võivad olla ette nähtud sõjaliseks lõppkasutuseks käesoleva määruse artikli 4 lõike 2 määratluse kohaselt riigis, mis on hõlmatud relvaembargoga vastavalt nõukogu otsusele või ühismeetmele või OSCE otsusele või tema suhtes on kehtestatud relvaembargo ÜRO Julgeolekunõukogu siduva resolutsiooniga; või kui eksportija on teadlik, et kõnealused kaubad on ette nähtud eespool nimetatud kasutuseks;
- asjaomased kaubad eksporditakse tollivabasse tsooni või vabalattu, mis asub selle loaga hõlmatud sihtkohas.

▼M5

3. Liikmesriigid määravad kindlaks käesoleva loa kasutamisega kaasnevad aruandlusnõuded ja lisateabe, mida käesoleva loa alusel võib eksporditavate toodete kohta nõuda liikmesriik, kust eksport teostatakse.

Liikmesriik võib nõuda kõnealuses liikmesriigis asuvatelt eksportijatelt registreerimist enne loa esmakordset kasutamist. Registreerimine toimub automaatselt ja pädev asutus teatab sellest eksportijale viivitamatult või igal juhul kümne tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist.

Vajaduse korral on käesoleva punkti kahes esimeses lõigus sätestatud nõuete aluseks nõuded, mille kõnealuseid lube andvad liikmesriigid on kehtestanud riiklike üldiste ekspordilubade kasutamise kohta.

▼M5*Ilb LISA***LIIDU ÜLDINE EKSPORDILUBA NR EU002****(osutatud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 1)****Kahesuguse kasutusega kaupade eksportimine teatavatesse sihtkohtadesse****Väljaandja: Euroopa Liit****1. osa. Kaubad**

Käesolev üldine ekspordiluba hõlmab järgmisi käesoleva määruse I lisas esitatud kahesuguse kasutusega kaupu:

- 1A001,
- 1A003,
- 1A004,
- 1C003b-c,
- 1C004,
- 1C005,
- 1C006,
- 1C008,
- 1C009,
- 2B008,
- 3A001a3,
- 3A001a6-12,
- 3A002c-f,
- 3C001,
- 3C002,
- 3C003,
- 3C004,
- 3C005,
- 3C006.

2. osa. Sihtkohad

Käesolev luba kehtib kogu liidus eksportimisel järgmistesse sihtkohtadesse:

- Argentina,
- Horvaatia,
- Island,
- Lõuna-Aafrika Vabariik,
- Lõuna-Korea,
- Türgi.

▼M5

3. osa. Kasutustingimused ja -nõuded

1. Käesoleva loa alusel ei ole lubatud eksportida, kui
 - 1) eksportijale on asukohaliikmesriigi pädevad asutused, kes on määratletud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 6, teatanud, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt:
 - a) keemia-, tuuma- või bioloogiliste relvade või teiste tuumalõhkeseadmete arendamiseks, tootmiseks, töötlemiseks, kasutamiseks, hooldamiseks, ladustamiseks, avastamiseks, identifitseerimiseks või levitamiseks või selliste relvade kanderakettide arendamiseks, tootmiseks, hooldamiseks või ladustamiseks;
 - b) käesoleva määruse artikli 4 lõikes 2 määratletud sõjaliseks lõppkasutuseks riigis, mille suhtes kehtib relvaembargo vastavalt nõukogu otsusele või ühisele seisukohale või Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni otsusele või mille suhtes on kehtestatud relvaembargo ÜRO Julgeolekunõukogu siduva resolutsiooni alusel, või
 - c) selliste riigi sõjalise otstarbega kaupade nimekirjas sisalduvate kaupade osade või komponentidena, mis on asjaomase liikmesriigi territooriumilt eksporditud ilma selle liikmesriigi loata või vastuolus selle liikmesriigi õigusaktides sätestatud loaga;
 - 2) eksportija on oma hoolsuskohustusest lähtuvalt teadlik sellest, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt mõnel alapunktis 1 osutatud otstarbel;
 - 3) asjaomased kaubad eksporditakse tollivabasse tsooni või vabalattu, mis asub selle loaga hõlmatud sihtkohas.
2. Eksportijad peavad märkima ühtse haldusdokumendi lahtrisse 44 ELi viitenumbri X002 ja selle, et kaubad eksporditakse liidu üldise ekspordiloa EU002 alusel.
3. Iga eksportija, kes kasutab käesolevat luba, peab teatama asukohaliikmesriigi pädevatele asutustele käesoleva loa esmakordsest kasutamisest hiljemalt 30 päeva jooksul pärast esimese ekspordi toimumise kuupäeva või asukohaliikmesriigi pädeva asutuse nõudmisel enne käesoleva loa esimest kasutamist. Liikmesriigid teatavad komisjonile teavitamise mehhanismi, mille nad käesoleva loa jaoks valisid. Komisjon avaldab saadud teabe *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

Käesoleva loa kasutamisega kaasnevad aruandlusnõuded ja lisateabe, mida käesoleva loa alusel eksporditavate toodete kohta võib nõuda liikmesriik, kust eksport teostatakse, määravad kindlaks liikmesriigid.

Liikmesriik võib nõuda, et eksportija, kellele see liikmesriik on asukohariik, registreeriks end enne käesoleva loa esimest kasutamist. Registreerimine toimub automaatselt ja pädev asutus teatab sellest eksportijale viivitamatult või igal juhul 10 tööpäeva jooksul, kui käesoleva määruse artikli 9 lõikest 1 ei tulene teisiti.

Vajaduse korral võetakse teises ja kolmandas lõigus sätestatud nõuete aluseks nõuded, mis on kehtestatud riiklike üldiste ekspordilubade kasutamisele liikmesriikide poolt, kes selliseid lube väljastavad.

▼ **M5***Ilc LISA***LIIDU ÜLDINE EKSPORDILUBA NR EU003****(osutatud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 1)****Parandatud või asendatud kaupade eksport****Väljaandja: Euroopa Liit****1. osa. Kaubad**

1. Käesolev üldine ekspordiluba hõlmab kõiki käesoleva määruse I lisas esitatud kahesuguse kasutusega kaupu, välja arvatud punktis 2 loetletud kaubad:

- a) mis reimporditakse Euroopa Liidu tolliterritooriumile hooldamiseks, parandamiseks või asendamiseks ja mis eksporditakse või reeksporditakse lähteriiki ilma nende algseid tunnuseid muutmata viie aasta jooksul pärast algse ekspordiloa andmist, või
- b) mis eksporditakse lähteriiki, et asendada sama kvaliteediga ja sama kogus kaupu, mis reimporditi Euroopa Liidu tolliterritooriumile hooldamiseks, parandamiseks või asendamiseks viie aasta jooksul pärast algse ekspordiloa andmist.

2. Luba ei kehti järgmiste kaupade suhtes:

- a) kõik IIg lisas loetletud kaubad;
- b) kõik käesoleva määruse I lisa jaotistes D ja E esitatud kaubad;
- c) järgmised käesoleva määruse I lisas esitatud kaubad:

- 1A002a,
- 1C012a,
- 1C227,
- 1C228,
- 1C229,
- 1C230,
- 1C231,
- 1C236,
- 1C237,
- 1C240,
- 1C350,
- 1C450,
- 5A001b5,
- 5A002a2 kuni 5A002a9,
- 6A001a2a1,
- 6A001a2a5,
- 6A002a1c,
- 8A001b,
- 8A001d,
- 9A011.

▼ **M5****2. osa. Sihtkohad**

Käesolev luba kehtib kogu liidus eksportimisel järgmistesse sihtkohtadesse:

Albaania

Argentina

Bosnia ja Hertsegoviina

Brasiilia

Tšiili

Hiina (sealhulgas Hongkong ja Aomen)

Horvaatia

Endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik

Prantsusmaa ülemereterritooriumid

Island

India

Kasahstan

Mehhiko

Montenegro

Maroko

Venemaa

Serbia

Singapur

Lõuna-Aafrika Vabariik

Lõuna-Korea

Tuuneesia

Türgi

Ukraina

Araabia Ühendemiraadid

3. osa. Kasutustingimused ja -nõuded

1. Käesolevat luba võib kasutada üksnes juhul, kui esialgne eksport toimus liidu üldise ekspordiloa alusel või kui esialgse ekspordiloa on andnud esialgse eksportija asukohaliikmesriigi pädevad asutused, et eksportida kaupu, mida hiljem reimporditi Euroopa Liidu tolliterritooriumile hooldamiseks, parandamiseks või asendamiseks. Käesolev luba kehtib ainult algsele lõppkasutajale toimuva ekspordi puhul.

2. Käesoleva loa alusel ei ole lubatud eksportida, kui

1) eksportijale on asukohaliikmesriigi pädevad asutused, kes on määratletud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 6, teatanud, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt:

a) keemia-, tuuma- või bioloogiliste relvade või teiste tuumalõhkeseadmete arendamiseks, tootmiseks, töötlemiseks, kasutamiseks, hooldamiseks, ladustamiseks, avastamiseks, identifitseerimiseks või levitamiseks või selliste relvade kanderaketide arendamiseks, tootmiseks, hooldamiseks või ladustamiseks;

▼M5

- b) käesoleva määruse artikli 4 lõikes 2 määratletud sõjaliseks lõppkasutuseks ostjariigis või sihtriigis, mille suhtes kehtib relvaembargo vastavalt nõukogu otsusele või ühisele seisukohale või Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni otsusele või mille suhtes on kehtestatud relvaembargo ÜRO Julgeolekunõukogu siduva resolutsiooni alusel; või
 - c) selliste riigi sõjalise otstarbega kaupade nimekirjas sisalduvate kaupade osade või komponentidena, mis on asjaomase liikmesriigi territooriumilt eksporditud ilma selle liikmesriigi loata või vastuolus selle liikmesriigi õigusaktides sätestatud loaga;
- 2) eksportija on teadlik sellest, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt mõnel alapunktis 1 osutatud otstarbel;
- 3) asjaomased kaubad eksporditakse tollivabasse tsooni või vabalattu, mis asub selle loaga hõlmatud sihtkohas;
- 4) esialgne luba on tühistatud, peatatud, muudetud või kehtetuks tunnistatud;
- 5) eksportija on oma hoolsuskohustusest lähtuvalt teadlik sellest, et kõnealuste kaupade lõppkasutus erineb esialgsel ekspordilool märgitust.
3. Käesoleva loa alusel mis tahes kaupade eksportimisel peavad eksportijad:
- 1) tolliametile esitatavas ekspordideklaratsioonis märkima esialgse ekspordiloo viitenumbri ja loa andnud liikmesriigi nime, ELi viitenumbri X002 ja märkima ühtse haldusdokumendi lahtrisse 44 selle, et kaupu eksporditakse liidu üldise ekspordiloo EU003 alusel;
 - 2) tolliametnike nõudmisel esitama tõendavad dokumendid kaupade liitu importimise kuupäeva kohta, kõikide liidus tehtud hoolduste, paranduste või asendamiste kohta ja selle kohta, et kaubad tagastatakse sellele lõppkasutajale ja sellesse riiki, kust need liitu imporditi.
4. Iga eksportija, kes kasutab käesolevat luba, peab teatama asukohaliikmesriigi pädevatele asutustele käesoleva loa esmakordsest kasutamisest hiljemalt 30 päeva jooksul pärast esimese ekspordi toimumise kuupäeva või asukohaliikmesriigi pädeva asutuse nõudmisel enne käesoleva loa esimest kasutamist. Liikmesriigid teatavad komisjonile teavitamise mehhanismi, mille nad käesoleva loa jaoks valisid. Komisjon avaldab saadud teabe *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.
- Käesoleva loa kasutamisega kaasnevad aruandlusnõuded ja lisateabe, mida käesoleva loa alusel eksporditavate toodete kohta võib nõuda liikmesriik, kust eksport teostatakse, määravad kindlaks liikmesriigid.
- Liikmesriik võib nõuda, et eksportija, kellele see liikmesriik on asukohariik, registreeriks end enne käesoleva loa esimest kasutamist. Registreerimine toimub automaatselt ja pädev asutus teatab sellest eksportijale viivitamatult või igal juhul 10 tööpäeva jooksul, kui käesoleva määruse artikli 9 lõikest 1 ei tulene teisiti.
- Vajaduse korral võetakse teises ja kolmandas punktis sätestatud nõuete aluseks nõuded, mis on kehtestatud riiklike üldiste ekspordilubade kasutamisele liikmesriikide poolt, kes selliseid lube väljastavad.
5. Käesolev luba hõlmab parandamiseks, asendamiseks või hooldamiseks mõeldud kaupu. See võib hõlmata esialgsete kaupade mittesihilikku paremaks muutmist, nt kui kasutatakse nüüdisaegseid varuosasid või tehakse usaldusväärsuse või julgeoleku kaalutlustel parandusi hilisemate normide alusel, tingimusel, et kaupade funktsioone ei muudeta paremaks ega lisata kaupadele uusi või lisafunktsioone.

▼ **M5***IIId LISA***LIIDU ÜLDINE EKSPORDILUBA NR EU004**

(osutatud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 1)

Näitusele või messile ajutiselt eksporditav kaup**Väljaandja: Euroopa Liit****1. osa. Kaubad**

Käesolev üldine ekspordiluba hõlmab kõiki käesoleva määruse I lisas esitatud kahesuguse kasutusega kaupu, välja arvatud

- a) kõik IIg lisas loetletud kaubad;
- b) kõik käesoleva määruse I lisa jaotises D esitatud kaubad (see ei hõlma tarkvara, mis on vajalik seadmete nõuetekohaseks toimimiseks esitlemise eesmärgil);
- c) kõik käesoleva määruse I lisa jaotises E esitatud kaubad;
- d) järgmised käesoleva määruse I lisas esitatud kaubad:
 - 1A002a,
 - 1C002.b.4,
 - 1C010,
 - 1C012.a,
 - 1C227,
 - 1C228,
 - 1C229,
 - 1C230,
 - 1C231,
 - 1C236,
 - 1C237,
 - 1C240,
 - 1C350,
 - 1C450,
 - 5A001b5,
 - 5A002a2 kuni 5A002a9,
 - 6A001,
 - 6A002a,
 - 6A008I3,
 - 8A001b,
 - 8A001d,
 - 9A011.

2. osa. Sihtkohad

Käesolev luba kehtib kogu liidus eksportimisel järgmistesse sihtkohtadesse:

▼M5

Albaania, Argentina, Horvaatia, Bosnia ja Hertsegoviina, Brasiilia, Tšiili, Hiina (sealhulgas Hongkong ja Aomen), endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Prantsusmaa ülemereterritooriumid, Island, India, Kasahstan, Mehhiko, Montenegro, Maroko, Venemaa, Serbia, Singapur, Lõuna-Aafrika Vabariik, Lõuna-Korea, Tuneesia, Türgi, Ukraina, Araabia Ühendemiraadid.

3. osa. Kasutustingimused ja -nõuded

1. Käesolev luba annab 1. osas nimetatud kaupade eksportimiseks loa tingimusel, et tegemist on ajutise ekspordiga näitusele või messile vastavalt punkti 6 määratlusele ning kaubad reimporditakse terviklikult ja muutusteta 120 päeva jooksul pärast esialgset eksporti Euroopa Liidu tolliterritooriumile tagasi.
2. Eksportija asukohaliikmesriigi pädev asutus, kes on määratletud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 6, võib eksportija taotlusel loobuda punktis 1 sätestatud kaupade reimpordimise nõudest. Sellest nõudest loobumiseks kohaldatakse vastavalt käesoleva määruse artikli 9 lõikes 2 ja artikli 14 lõikes 1 sätestatud ühekordse loa menetlust.
3. Käesoleva loa alusel ei ole lubatud eksportida, kui
 - 1) eksportijale on asukohaliikmesriigi pädevad asutused teatanud, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt
 - a) keemia-, tuuma- või bioloogiliste relvade või teiste tuumalõhkeseadmete arendamiseks, tootmiseks, töötlemiseks, kasutamiseks, hooldamiseks, ladustamiseks, avastamiseks, identifitseerimiseks või levitamiseks või selliste relvade kanderakettide arendamiseks, tootmiseks, hooldamiseks või ladustamiseks;
 - b) käesoleva määruse artikli 4 lõikes 2 määratletud sõjaliseks lõppkasutuseks ostjariigis või sihtriigis, mille suhtes kehtib relvaembargo vastavalt nõukogu otsusele või ühisele seisukohale või Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni otsusele või mille suhtes on kehtestatud relvaembargo ÜRO Julgeolekunõukogu siduva resolutsiooni alusel; või
 - c) selliste riigi sõjalise otstarbega kaupade nimekirjas sisalduvate kaupade osade või komponentidena, mis on asjaomase liikmesriigi territooriumilt eksporditud ilma selle liikmesriigi loata või vastuolus selle liikmesriigi õigusaktides sätestatud loaga;
 - 2) eksportija on teadlik sellest, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt mõnel alapunktis 1 osutatud otstarbel;
 - 3) asjaomased kaubad eksporditakse tollivabasse tsooni või vabalattu, mis asub selle loaga hõlmatud sihtkohas;
 - 4) eksportija asukohaliikmesriigi pädev asutus on eksportijale teatanud või eksportija on muul viisil (nt tootjalt saadud teabe põhjal) teadlik sellest, et pädeva asutuse liigituse kohaselt on kõnealustel kaupadel riiklik salastusmargis, mis on võrdväärne salastusmärgisega „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL” või tähistab kõrgemat salastatuse taset;
 - 5) eksportija ei saa tagada kaupade tagastamist nende esialgsel kujul ühtegi osa või tarkvara eemaldamata, kopeerimata või levitamata või kui esitlusega on seotud tehnoloogiapiire;
 - 6) asjaomaseid kaupu eksporditakse eraesitluse või -näituse jaoks (nt ettevõttesisesed väljapanekusaalid);
 - 7) asjaomased kaubad kaasatakse tootmisprotsessi;

▼ M5

- 8) asjaomaseid kaupu kasutatakse nende ettenähtud otstarbel, välja arvatud esitluse tõhusaks läbiviimiseks vajalik väike osa, ent ilma kolmandatele osapooltele konkreetsete testitulemuste kättesaadavaks tegemiseta;
 - 9) eksport toimub äritehingu tulemusel, eelkõige kui asjaomaseid kaupu müüakse, laenutatakse või liisitakse;
 - 10) asjaomaseid kaupu hoitakse näitusel või messil ainult müümise, laenamise või liisimise eesmärgil, ilma et neid esitletaks või välja pandaks;
 - 11) eksportija sõlmib kokkuleppe, mis takistab teda asjaomaseid kaupu kogu ajutise ekspordi vältel oma kontrolli all hoidmast.
4. Eksportijad peavad märkima ühtse haldusdokumendi lahtrisse 44 ELi viitenumbri X002 ja selle, et kaubad eksporditakse liidu üldise ekspordiloo EU004 alusel.
5. Iga eksportija, kes kasutab käesolevat luba, peab teatama asukohaliikmesriigi pädevatele asutustele käesoleva loa esmakordsest kasutamisest hiljemalt 30 päeva jooksul pärast esimese ekspordi toimumise kuupäeva või asukohaliikmesriigi pädeva asutuse nõudmisel enne käesoleva loa esimest kasutamist. Liikmesriigid teatavad komisjonile teavitamise mehhanismi, mille nad käesoleva loa jaoks valisid. Komisjon avaldab saadud teabe *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.
- Käesoleva loa kasutamisega kaasnevad aruandlusnõuded ja lisateabe, mida käesoleva loa alusel eksporditavate toodete kohta võib nõuda liikmesriik, kust eksport teostatakse, määravad kindlaks liikmesriigid.
- Liikmesriik võib nõuda, et eksportija, kellele see liikmesriik on asukohariik, registreeriks end enne käesoleva loa esimest kasutamist. Registreerimine toimub automaatselt ja pädev asutus teatab sellest eksportijale viivitamatult või igal juhul 10 tööpäeva jooksul, kui käesoleva määruse artikli 9 lõikest 1 ei tulene teisiti.
- Vajaduse korral võetakse teises ja kolmandas punktis sätestatud nõuete aluseks nõuded, mis on kehtestatud riiklike üldiste ekspordilubade kasutamisele liikmesriikide poolt, kes selliseid lube väljastavad.
6. Käesoleva loa kohaldamisel tähendab „näitus” või „mess” konkreetse kestusega kaubandusüritust, kus eri osalejad esitlevad oma tooteid ärikülastajatele või üldsusele.

▼M5

*Ile LISA***LIIDU ÜLDINE EKSPORDILUBA NR EU005****(osutatud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 1)****Telekommunikatsioon****Väljaandja: Euroopa Liit****1. osa. Kaubad**

Käesolev üldine ekspordiluba hõlmab järgmisi käesoleva määruse I lisas esitatud kahesuguse kasutusega kaupu:

- a) järgmised 5. kategooria I osas nimetatud kaubad:
 - i) punktides 5A001b2, 5A001c ja 5A001d esitatud kaubad, sealhulgas spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud või välja arendatud komponendid ja tarvikud;
 - ii) punktides 5B001 ja 5D001 nimetatud kaubad, kui need on seotud katse-, kontrollimis- või tootmiseseadmetega, ning alapunktis i nimetatud kaupade jaoks ette nähtud tarkvara;
- b) punkti 5E001a alla kuuluv tehnoloogia, mida on vaja lõikes a nimetatud kaupade installeerimiseks, töötamiseks, hooldamiseks või parandamiseks ning mis on ette nähtud samale lõppkasutajale.

2. osa. Sihtkohad

Käesolev luba kehtib kogu liidus eksportimisel järgmistesse sihtkohtadesse:

Argentina, Hiina (sealhulgas Hongkong ja Aomen), Horvaatia, India, Venemaa, Lõuna-Aafrika Vabariik, Lõuna-Korea, Türgi, Ukraina.

3. osa. Kasutustingimused ja -nõuded

1. Käesoleva loa alusel ei ole lubatud eksportida, kui

- 1) eksportijale on asukohaliikmesriigi pädevad asutused, kes on määratletud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 6, teatanud, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt:
 - a) keemia-, tuuma- või bioloogiliste relvade või teiste tuumalõhkeseadmete arendamiseks, tootmiseks, töötlemiseks, kasutamiseks, hooldamiseks, ladustamiseks, avastamiseks, identifitseerimiseks või levitamiseks või selliste relvade kanderakettide arendamiseks, tootmiseks, hooldamiseks või ladustamiseks;
 - b) käesoleva määruse artikli 4 lõikes 2 määratletud sõjaliseks lõppkasutuseks ostjariigis või sihtriigis, mille suhtes kehtib relvaembargo vastavalt nõukogu otsusele või ühisele seisukohale või Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni otsusele või mille suhtes on kehtestatud relvaembargo ÜRO Julgeolekunõukogu siduva resolutsiooni alusel;
 - c) selliste riigi sõjalise otstarbega kaupade nimekirjas sisalduvate kaupade osade või komponentidena, mis on asjaomase liikmesriigi territooriumilt eksporditud ilma selle liikmesriigi loata või vastuolus selle liikmesriigi õigusaktides sätestatud loaga; või
 - d) kasutuseks seoses Euroopa Liidu põhiõiguste hartas määratletud inimõiguste, demokraatlike põhimõtete või sõnavabaduse rikkumisega, kasutades pealtkuulamistehnoloogiaid ja digitaalseid andmeedastusseadmeid mobiiltelefonide ja tekstisõnumite jälgimiseks ning internetikasutuse suunatud seireks (näiteks seirekeskuste või ametlike pealtkuulamisjasmade kaudu);

▼ **M5**

- 2) eksportija on oma hoolsuskohustusest lähtuvalt teadlik sellest, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt mõnel alapunktis 1 osutatud otstarbel;
 - 3) eksportija on oma hoolsuskohustusest lähtuvalt teadlik sellest, et kõnealuseid kaupu reeksportitakse sihtriiki, mida ei ole nimetatud käesoleva lisa 2. osas, Ila lisa 2. osas või mis ei ole liikmesriik;
 - 4) asjaomased kaubad eksporditakse tollivabasse tsooni või vabalattu, mis asub selle loaga hõlmatud sihtkohas.
2. Eksportijad peavad märkima ühtse haldusdokumendi lahtrisse 44 ELi viitenumbri X002 ja selle, et kaubad eksporditakse liidu üldise ekspordiloo EU005 alusel.
3. Iga eksportija, kes kasutab käesolevat luba, peab teatama asukohaliikmesriigi pädevatele asutustele käesoleva loa esmakordsest kasutamisest hiljemalt 30 päeva jooksul pärast esimese ekspordi toimumise kuupäeva või asukohaliikmesriigi pädeva asutuse nõudmisel enne käesoleva loa esimest kasutamist. Liikmesriigid teatavad komisjonile teavitamise mehhanismi, mille nad käesoleva loa jaoks valisid. Komisjon avaldab saadud teabe *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

Käesoleva loa kasutamisega kaasnevad aruandlusnõuded ja lisateabe, mida käesoleva loa alusel eksporditavate toodete kohta võib nõuda liikmesriik, kust eksport teostatakse, määravad kindlaks liikmesriigid.

Liikmesriik võib nõuda, et eksportija, kellele see liikmesriik on asukohariik, registreeriks end enne käesoleva loa esimest kasutamist. Registreerimine toimub automaatselt ja pädev asutus teatab sellest eksportijale viivitamatult või igal juhul 10 tööpäeva jooksul, kui käesoleva määruse artikli 9 lõikest 1 ei tulene teisiti.

Vajaduse korral võetakse teises ja kolmandas punktis sätestatud nõuete aluseks nõuded, mis on kehtestatud riiklike üldiste ekspordilubade kasutamisele liikmesriikide poolt, kes selliseid lube väljastavad.

▼ **M5***Ilf LISA***LIIDU ÜLDINE EKSPORDILUBA NR EU006****(osutatud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 1)****Kemikaalid****1. osa. Kaubad**

Käesolev üldine ekspordiluba hõlmab järgmisi käesoleva määruse I lisas esitatud kaheksa kasutusega kaupu.

1C350:

1. tiodiglükool (111-48-8);
2. fosforoksükloriid (10025-87-3);
3. dimetüülmetüülfosfonaat (756-79-6);
5. metüülfosfonüldikloriid (676-97-1);
6. dimetüülfosfit (DMP) (868-85-9);
7. fosfortrikloriid (7719-12-2);
8. trimetüülfosfit (TMP) (121-45-9);
9. tionüülkloriid (7719-09-7);
10. 3-hüdroksü-1-metüülpiperidiin (3554-74-3);
11. N,N-diisopropüül-β-aminoetüülkloriid (96-79-7);
12. N,N-diisopropüül-β-aminoetaantiool (5842-07-9);
13. kinuklidiin-3-ool (1619-34-7);
14. kaaliumfluoriid (7789-23-3);
15. 2-kloroetanool (107-07-3);
16. dimetüülamiin (124-40-3);
17. dietüületüülfosfonaat (78-38-6);
18. dietüül-N,N-dimetüülfosforamidaat (2404-03-7);
19. dietüülfosfit (762-04-9);
20. dimetüülamiinhüdrokloriid (506-59-2);
21. etüülfosfinüldikloriid (1498-40-4);
22. etüülfosfonüldikloriid (1066-50-8);
24. vesinikfluoriid (7664-39-3);
25. metüülbensilaat (76-89-1);
26. metüülfosfinüldikloriid (676-83-5);
27. N,N-diisopropüül-β-aminoetanool (96-80-0);
28. pinakolüülalkohol (464-07-3);
30. trietüülfosfit (122-52-1);
31. arseentrikloriid (7784-34-1);
32. bensüülhape (76-93-7);
33. dietüülmetüülfosfoniit (15715-41-0);
34. dimetüületüülfosfonaat (6163-75-3);
35. etüülfosfinüldifluoriid (430-78-4);

▼ **M5**

36. metüülfosfinüüldifluoriid (753-59-3);
37. 3-kinoklidoon (3731-38-2);
38. fosforpentakloriid (10026-13-8);
39. pinakoloon (75-97-8);
40. kaaliumtsüaniid (151-50-8);
41. kaaliumbifluoriid (7789-29-9);
42. ammooniumvesinikfluoriid või ammooniumbifluoriid (1341-49-7);
43. naatriumfluoriid (7681-49-4);
44. naatriumbifluoriid (1333-83-1);
45. naatriumtsüaniid (143-33-9);
46. trietanoolamiin (102-71-6);
47. fosforpentasulfiid (1314-80-3);
48. diisopropüülamiin (108-18-9);
49. dietüülaminoetanool (100-37-8);
50. naatriumsulfiid (1313-82-2);
51. väävelmonokloriid (10025-67-9);
52. vääveldikloriid (10545-99-0);
53. trietanoolamiinhüdrokloriid (637-39-8);
54. N,N-diisopropüül-β-aminoetüülkloriidhüdrokloriid (4261-68-1);
55. metüülfosfoonhape (993-13-5);
56. dimetüülmetüülfosfonaat (683-08-9);
57. N,N-dimetüülaminofosforüül dikloriid (677-43-0);
58. triisopropüülfosfit (116-17-6);
59. etüüldietanoolamiin (139-87-7);
60. O,O-dietüülfosforotioaat (2465-65-8);
61. O,O-dietüülfosforotioaat (298-06-6);
62. naatriumheksafluorosilikaat(16893–85–9);
63. metüülfosfoontiohape dikloriid (676-98-2).

1C450 a:

4. fosgeen: karbonüüldikloriid (75–44–5);
5. tsüaankloriid (506-77-4);
6. vesiniktsüaniid (74-90-8);
7. kloropikriin, trikloronitrometaan (76-06-2);

1C450 b:

1. kemikaalid, välja arvatud sõjaliste kaupade nimekirjas või punktis 1C350 nimetatud, mis sisaldavad fosforiaatomit, millega on seotud üks (normaal- või iso-) metüül-, etüül- või propüülrühm, kuid mitte enam süsinikuaatomeid;
2. N,N-dialküül[metüül, etüül, n-propüül- või isopropüül]-fosforamiidi dihalogeniidid, muud kui punktis 1C350.57 nimetatud N,N-dimetüülaminofosforüül-dikloriid;

▼M5

3. dialküül[metüül, etüül, n-propüül või isopropüül]-N,N-dialküül[metüül, etüül, n-propüül või isopropüül]-fosforamidaadid, muud kui punktis 1C350 nimetatud dietüül-N,N-dimetüülfosforamidaat;
4. N,N-dialküül [metüül, etüül, n-propüül või isopropüül]aminoetüül-2-kloriidid ja vastavad protoneeritud soolad, muud kui punktis 1C350 nimetatud N,N-diisopropüül-β-aminoetüülkloriid või N,N-diisopropüül-β-aminoetüülkloriidhüdrokloriid;
5. N,N-dialküül-[metüül, etüül, n-propüül või isopropüül]aminoetaan-2-oolid ja vastavad protoneeritud soolad; muud kui punktis 1C350 nimetatud N,N-diisopropüül-(β)-aminoetanool (96-80-0) ja N,N-dietüülaminoetanool (100-37-8);
6. N,N-dialküül-[metüül, etüül, n-propüül või isopropüül]aminoetaan-2-tiolid ja vastavad protoneeritud soolad, muud kui punktis 1C350 nimetatud N,N-diisopropüül-β-aminoetaantiool;
8. metüüldietanoolamiin (105-59-9).

2. osa. Sihtkohad

Käesolev luba kehtib kogu liidus eksportimisel järgmistesse sihtkohtadesse:

Argentina, Horvaatia, Island, Lõuna-Korea, Türgi, Ukraina.

3. osa. Kasutustingimused ja -nõuded

1. Käesoleva loa alusel ei ole lubatud eksportida, kui

- 1) eksportijale on asukohaliikmesriigi pädevad asutused, kes on määratletud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 6, teatanud, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt:
 - a) keemia-, tuuma- või bioloogiliste relvade või teiste tuumalõhkeseadmete arendamiseks, tootmiseks, töötlemiseks, kasutamiseks, hooldamiseks, ladustamiseks, avastamiseks, identifitseerimiseks või levitamiseks või selliste relvade kanderakettide arendamiseks, tootmiseks, hooldamiseks või ladustamiseks;
 - b) käesoleva määruse artikli 4 lõikes 2 määratletud sõjaliseks lõppkasutuseks ostjariigis või sihtriigis, mille suhtes kehtib relvaembargo vastavalt nõukogu otsusele või ühisele seisukohale või Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni otsusele või mille suhtes on kehtestatud relvaembargo ÜRO Julgeolekunõukogu siduva resolutsiooni alusel; või
 - c) selliste riigi sõjalise otstarbega kaupade nimekirjas sisalduvate kaupade osade või komponentidena, mis on asjaomase liikmesriigi territooriumilt eksporditud ilma selle liikmesriigi loata või vastuolus selle liikmesriigi õigusaktides sätestatud loaga;
- 2) eksportija on oma hoolsuskohustusest lähtuvalt teadlik sellest, et kõnealused kaubad on ette nähtud kasutamiseks või neid saab kasutada tervikuna või osaliselt mõnel alapunktis 1 osutatud otstarbel;
- 3) eksportija on oma hoolsuskohustusest lähtuvalt teadlik sellest, et kõnealuseid kaupu reeksportitakse sihtriiki, mida ei ole nimetatud käesoleva lisa 2. osas, Ila lisa 2. osas või mis ei ole liikmesriik või
- 4) asjaomased kaubad eksporditakse tollivabasse tsooni või vabalattu, mis asub selle loaga hõlmatud sihtkohas.

2. Eksportijad peavad märkima ühtse haldusdokumendi lahtrisse 44 ELi viitenumbri X002 ja selle, et kaubad eksporditakse liidu üldise ekspordiloo EU006 alusel.

▼M5

3. Iga eksportija, kes kasutab käesolevat luba, peab teatama asukohaliikmesriigi pädevatele asutustele käesoleva loa esmakordsest kasutamisest hiljemalt 30 päeva jooksul pärast esimese ekspordi toimumise kuupäeva või asukohaliikmesriigi pädeva asutuse nõudmisel enne käesoleva loa esimest kasutamist. Liikmesriigid teatavad komisjonile teavitamise mehhanismi, mille nad käesoleva loa jaoks valisid. Komisjon avaldab saadud teabe *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

Käesoleva loa kasutamisega kaasnevad aruandlusnõuded ja lisateabe, mida käesoleva loa alusel eksporditavate toodete kohta võib nõuda liikmesriik, kust eksport teostatakse, määravad kindlaks liikmesriigid.

Liikmesriik võib nõuda, et eksportija, kellele see liikmesriik on asukohariik, registreeriks end enne käesoleva loa esimest kasutamist. Registreerimine toimub automaatselt ja pädev asutus teatab sellest eksportijale viivitamatult või igal juhul 10 tööpäeva jooksul, kui käesoleva määruse artikli 9 lõikest 1 ei tulene teisiti.

Vajaduse korral võetakse teises ja kolmandas punktis sätestatud nõuete aluseks nõuded, mis on kehtestatud riiklike üldiste ekspordilubade kasutamisele liikmesriikide poolt, kes selliseid lube väljastavad.

▼M5

*Ilg LISA***(käesoleva määruse artikli 9 lõike 4 punktis a ning IIa, IIc ja IId lisas osutatud loetelu)**

Kanded ei sisalda alati täielikke I lisas esitatud kaupade kirjeldusi ja nendega seotud märkusi. Täielik kaupade kirjeldus on esitatud üksnes I lisas.

Kauba nimetamine käesolevas lisas ei mõjuta I lisas esitatud tarkvara käsitleva üldmärkuse kohaldamist.

— Kõik IV lisas esitatud kaubad.

— 0C001 'Looduslik uraan', 'vaesestatud uraan' või toorium metalli, sulami, keemilise ühendi või kontsentraadi kujul ja materjalid, mis sisaldavad mis tahes eelnevalt nimetatud ühendit või ühendeid.

— 0C002 'Lõhustuvad erimaterjalid', muud kui IV lisas nimetatud.

— 0D001 'Tarkvara', mis on spetsiaalselt ette nähtud või kohandatud 0-kategoorias nimetatud kaupade 'arendamiseks', 'tootmiseks' või '...', kuivõrd see on seotud punktiga 0C001 või punkti 0C002 IV lisast välja arvatud kaupadega.

— 0E001 Tuumatehnoloogia märkusele vastav 'tehnoloogia', mis on ette nähtud 0-kategoorias esitatud kaupade 'arendamiseks', 'tootmiseks' või '...', kuivõrd see on seotud punktiga 0C001 või punkti 0C002 alla kuuluvate IV lisast välja arvatud kaupadega.

— 1A102 Korduvküllastatud pürolüüsitud süsinik-süsinik-komponendid, mis on ette nähtud kasutamiseks punktis 9A004 esitatud kanderakettides või punktis 9A104 esitatud sondarakettides.

— 1C351 Inimpatogeendid, zoonoosid ja 'toksiinid'.

— 1C353 Geneetilised elemendid ja geneetiliselt muundatud organismid.

— 1C354 Taimpatogeendid.

— 1C450a.1. Amiton: O,O-dietüül-S-[2-(dietüülamino)etüül]fosforotiolaat (78–53–5) ja vastavad alküülitud või protoneeritud soolad;

— 1C450a.2. PFIB: 1,1,3,3,3-pentafluoro-2-(trifluorometüül)-1-propeen (382–21–8);

— 7E104 'Tehnoloogia', mis on ette nähtud lennujuhtimise ja tõukejõu andmete integreerimiseks lennujuhtimissüsteemi, et optimeerida raketisüsteemide trajektoori.

— 9A009.a. Hübrüidsed raketi tõukejõusüsteemid, mille koguimpulss on üle 1,1MN.

— 9A117 'Rakettmürskudes' kasutatavad astmestusmehhanismid, eraldamismehhanismid ja astmete vaheseadmed.

IIIa LISA

(ühikordse ekspordiloo või ekspordi koondloa näidisvorm)

(osutatud käesoleva määruse artikli 14 lõikes 1)

Ekspordiloo andmisel püüavad liikmesriigid tagada, et ekspordilubade vormidel oleks selgelt näha, millise loaga on tegemist (ühikordne või koondluba)

See ekspordiluba kehtib kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides oma kehtivusaja lõpuni.

EUROOPA ÜHENDUS

KAHESUGUSE KASUTUSEGA KAUPADE EKSPORT (määrus (EÜ) nr 428/2009)

LITSENTS	1	1. Eksportija	Nr	2. Identifitseerimisnumber	3. Kehtiv kuni (vajaduse korral)
				4. Kontaktandmed	
		5. Kaubasaaja		6. Väljaandev asutus	
		7. Agent/esindaja (kui erineb eksportijast)	Nr	8. Päritoluriik	Kood (*)
				9. Lähteriik	Kood (*)
		10. Lõppkasutaja (kui erineb kaubasaajast)		11. Liikmesriik, kus kaubad praegu või tulevikus asuvad	Kood (*)
				12. Liikmesriik, kus kavatsetakse teostada ekspordi tolliprotseduurid	Kood (*)
1			13. Lõplik sihtriik	Kood (*)	
14. Kaupade kirjeldus (*)		15. Harmoneeritud süsteemi või kombineeritud nomenklatuuri kood (vajaduse korral 8-kohaline; CASi number, kui on olemas)		16. Kontrollnimekirja nr (loetletud kaupade kohta)	
		17. Valuuta ja väärtus		18. Kauba kogus	
19. Lõppkasutus			20. Lepingkuupäev (vajaduse korral)		21. Ekspordi tolliprotseduur
22. Siseriiklike õigusaktide kohaselt nõutav lisateave (täpsustada vormil)					
Valmistriikide teabe jaoks Liikmesriigi valikul Täidab väljaandev asutus Allkiri Tempel Väljaandev asutus Kuupäev					

(*) Vt määrus (EÜ) nr 1172/95 (EÜT L 118, 25.5.1995, lk 10).

(*) Vajaduse korral võib kirjelduse esitada käesoleva vormi ühe või mitme lisana (1bis). Sel juhul märkida sellesse lahtrisse lisade täpne arv. Kirjeldus peab olema võimalikult täpne ning sisaldama CASi numbrit või muid viiteid, eelkõige keemiliste kaupade kohta.

KAHESUGUSE KASUTUSEGA KAUPADE EKSPORT (määrus (EÜ) nr 428/2009)

[illegible]

▼ **B**

[illegible]

IIIb LISA

(vahendamisteenuste osutamise loa näidisvorm)

(osutatud käesoleva määruse artikli 14 lõikes 1)

EUROOPA ÜHENDUS

VAHENDUSTEENUSTE OSUTAMINE (määrus (EÜ) nr 428/2009)

LITSENTS	1	1. Vahendaja/Taotleja	Nr	2. Identifitseerimisnumber	3. Kehtiv kuni (vajaduse korral)
				4. Kontaktandmed	
		5. Eksportija kolmandas päritoluriigis		6. Väljaandev asutus	
		7. Kaubasaaja kolmandas sihtriigis	Nr	8. Vahendaja elu- või asukohaliikmesriik	
				Kood (*)	
				9. Kolmas päritoluriik/Vahendusteenustega hõlmatud kaupade kolmas asukohariik	
				Kood (*)	
		10. Lõppkasutaja kolmandas sihtriigis (kui erineb kaubasaajast)		11. Kolmas sihtriik	
				Kood (*)	
				12. Kaasatud kolmandad osapooled, nt agendid (vajaduse korral)	
1	13. Kaupade kirjeldus			14. Harmoneeritud süsteemi või kombineeritud nomenklatuuri kood (vajaduse korral)	15. Kontroll-loendi nr
				16. Valuuta ja väärtus	17. Kauba kogus
18. Lõppkasutus					
19. Siseriiklike õigusaktide kohaselt nõutav lisateave (täpsustada vormil)					
Valmistrikitud teabe jaoks Liikmesriigi valikul					
Täidab väljaandev asutus					
Allkiri					
Tempel					
Väljaandev asutus					
Kuupäev					

(*) Vt määrus (EÜ) nr 1172/95 (EÜT L 118, 25.5.1995, lk 10).

*IIIc LISA***RIIKLIKE EKSPORDI ÜLDLUBADE LIIKMESRIIKIDE AMETLIKES
VÄLJAANNETES AVALDAMISE ÜHISNÕUDED****(osutatud käesoleva määruse artikli 9 lõike 4 punktis b)**

1. Ekspordi üldloa nimetus

2. Luba väljaandev asutus

3. Kehtivus EÜ territooriumil: kasutatakse järgmist teksti:

„Käesolev ekspordi üldluba vastab määruse (EÜ) nr 428/2009 artikli 9 lõike 2 nõuetele. Vastavalt nimetatud määruse artikli 9 lõikele 2 kehtib käesolev luba kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides.”

Kehtivus: vastavalt siseriiklikele tavadele.

4. Asjaomased kaubad: kasutatakse järgmist sissejuhatavat teksti:

„Käesolev ekspordiluba hõlmab järgmisi kaupu”

5. Asjaomased sihtkohad: kasutatakse järgmist sissejuhatavat teksti:

„Käesolev ekspordiluba kehtib järgmistesse sihtkohtadesse suunduva ekspordi puhul”

6. Tingimused ja nõuded

▼M5

IV LISA

(käesoleva määruse artikli 22 lõikes 1 osutatud nimekiri)

Kanded ei sisalda alati I lisas ⁽¹⁾ esitatud täielikku kauba kirjeldust ja sellega seotud märkusi. Täielik kaupade kirjeldus esitatakse üksnes I lisas.

Kauba nimetamine käesolevas lisas ei mõjuta I lisas esitatud masstooteid käsitlevate tingimuste kohaldamist.

I OSA

(võimalus kasutada ühendusesiseses kaubanduses riiklikku üldluba)

Varjamistehnoloogia hulka kuuluvad kaubad

1C001	Materjalid, mis on spetsiaalselt ette nähtud kasutamiseks elektromagnetlainete neelajatena, või omajuhtivuslikud polümeerid. <i>NB! VT KA PUNKT 1C101.</i>
1C101	Muud kui punktis 1C001 nimetatud 'rakettmürskudes' ja 'rakettmürskude' ning punktis 9A012 nimetatud mehitamata õhusõidukite alamsüsteemides kasutatavad materjalid ja seadmed, mis vähendavad nende märgatavust, nagu radarikiirte tagasipeegeldumine, ultraviolet-/infrapuna- ja akustilised signaalid <i>Märkus: punkt 1C101 ei hõlma materjale, kui need on ette nähtud vaid tsiviilrakenduste jaoks.</i> <i>Tehniline märkus</i> <i>Punktis 1C101 tähendab 'rakettmürsk' terviklikke raketisüsteeme ja mehitamata õhusõidukisüsteeme, mille lennuulatus ületab 300 km.</i>
1D103	'Tarkvara', mis on spetsiaalselt ette nähtud selliste vähendatud märgatavusega signaalide analüüsiks nagu radarikiirte tagasipeegeldumine, ultraviolet-/infrapuna- või akustilised signaalid.
1E101	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia' punktis 1C101 või 1D103 nimetatud kaupade 'kasutamiseks'.
1E102	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia' punktis 1D103 nimetatud 'tarkvara' 'arendamiseks'.
6B008	Impulssradari mõõtesüsteemid, mis on ette nähtud tagasikiirgumise ristlõike määramiseks, kui kiiratava impulsi pikkus on 100 ns või lühem, ning nende jaoks spetsiaalselt kavandatud komponendid. <i>NB! VT KA PUNKT 6B108.</i>
6B108	Mõõtesüsteemid, mis on spetsiaalselt kavandatud radari tagasikiirgumise ristlõike mõõtmiseks ja on kasutatavad 'rakettmürskudes' ja nende alamsüsteemides.

Ühenduse strateegilise kontrolli alla kuuluvad kaubad

1A007	Varustus ja seadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud elektri abil laenguid ja energeetilist materjali sisaldavaid kehi lõhkama: <i>NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI NING PUNKTID 3A229 JA 3A232.</i> a. lõhkeaine detonaatorite süütamise süsteemid, mis on ette nähtud allpool punktis 1A007.b nimetatud mütmikkontrolli detonaatorite käivitamiseks; b. elektriliselt juhitud lõhkeaine detonaatorid: 1. lõhkamissild (EB), 2. lõhkamissilla juhtmed (EBW), 3. lööksütik, 4. plahvatava lehtmetailiga detonaator (EFI). <i>Märkus: punkt 1A007.b ei hõlma detonaatoreid, mis kasutavad üksnes initsieerivaid lõhkeained, nt pliaasiidi.</i>
-------	---

⁽¹⁾ Erinevused I ja IV lisa sõnastuses/reguleerimisalas on märgitud poolpaksus kursiivkirjas.

▼ M5

1C239	Brisantlõhkeained, muud kui sõjaliste kaupade nimekirjas nimetatud, või ained või segud, mis sisaldavad neid üle 2 massiprotsendi ja mille kristalne tihedus on üle 1,8 g/cm ³ ja detonatsioonikiirus üle 8 000 m/s.
1E201	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia', mis on ette nähtud punktis 1C239 nimetatud kaupade 'kasutamiseks'.
3A229	Järgmised suure voolu impulssgeneraatorid... <i>NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.</i>
3A232	Järgmised <i>eelmisses</i> punktis 1A007 nimetatata mitmepunktilised initsieerimissüsteemid... <i>NB! VT KA SÕJALISTE KAUPADE NIMEKIRI.</i>
3E201	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia', mis on vajalik punktides 3A228.a, 3A228.b või 3A231 nimetatud seadmete 'kasutamiseks'.
6A001	Akustika, üksnes järgmine:
6A001.a.1.b.	Objektide avastamise ja asukoha kindlaksmääramise süsteemid, millel on mis tahes järgmine omadus: 1. saatesagedus <i>alla 5 kHz</i> ; 6. Ette nähtud taluma ...
6A001.a.2.a.2.	Hüdrofonid ... Sisaldavad ...
6A001.a.2.a.3.	Hüdrofonid ... Omavad mis tahes ...
6A001.a.2.a.6.	Hüdrofonid ... Kavandatud ...
6A001.a.2.b.	Järelveetavad akustiliste hüdrofonide võresüsteemid ...
6A001.a.2.c.	Andmetöötlusseadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud <i>reaalajas kasutamiseks</i> järelveetava akustiliste hüdrofonide võresüsteemidele, mis on 'kasutaja programmeeritavad' ning milles on aja ja sageduspiirkondade töötlemis- ja korreleerimisvõimalused, kaasa arvatud spektraalanalüüs, digitaalne filtratsioon ning kiiremoodustamine, kasutades kiiret Fourier' pööret või teisi muundamisvõtteid ja -meetodeid.
6A001.a.2.e.	Merepõhja või lahe kaablisüsteemid, mis: 1. sisaldavad hüdrofone ... <i>või</i> 2. sisaldavad hüdrofonigrupi tihendatud signaali mooduleid...
6A001.a.2.f.	Andmetöötlusseadmed, mis on spetsiaalselt kavandatud <i>reaalajas kasutamiseks</i> merepõhja või lahe kaablisüsteemides, mis on 'kasutaja programmeeritavad' ning milles on aja ja sageduspiirkondade töötlemis- ja korreleerimisvõimalused, kaasa arvatud spektraalanalüüs, digitaalne filtratsioon ning kiiremoodustamine, kasutades kiiret Fourier' pööret või teisi spektrimuundamisvõtteid ja -meetodeid.
6D003.a.	'Tarkvara' akustiliste andmete 'töötlemiseks reaalajas'.

▼ M5

8A002.o.3.	Järgmised müravähendamissüsteemid, mis on kavandatud kasutamiseks 1 000-tonnise ja suurema veeväljasurvega laevadel: b. aktiivsed müravähendamis- ja mürakõrvaldamissüsteemid või spetsiaalselt jõuülekandesüsteemi jaoks projekteeritud magnetlaagrid ning selles sisalduvad elektroonilised juhtimissüsteemid, mis võimaldavad aktiivselt vähendada seadmete vibratsiooni, tekitades antimüra või antivibratsiooni signaale otse müraallikasse.
8E002.a.	'Tehnoloogia' veealuse müra vähendamiseks spetsiaalselt kavandatud sõukruvide 'arendamiseks', 'tootmiseks', 'parandamiseks', remontimiseks või uuendamiseks (uuesti töötlemine).

Ühenduse strateegilise kontrolli alla kuuluvad kaubad – Krüptograafia – 5. kategooria, 2. osa

5A002.a.2.	Seadmed, mis on kavandatud või kohandatud 'krüptoanalüütiliste funktsioonide' täitmiseks. <i>Märkus: Punkt 5A002.a.2 hõlmab süsteeme või seadmeid, mis on projekteeritud või kohandatud teostama pöördprojekteerimise abil 'krüptoanalüütilisi funktsioone'.</i> <i>Tehniline märkus:</i> 'Krüptoanalüütilised funktsioonid' on krüptograafiliste süsteemide ületamiseks kavandatud funktsioonid, et saada kätte salamuutujaid või tundlikku teavet, kaasa arvatud selge tekst, paroolid või krüptograafilised võtmed.
5D002.c.1	Üksnes tarkvara, millel on punktis 5A002.a.2 nimetatud seadmete tunnuseid või mis simuleerib nende funktsioone.
5E002.a.	Üksnes 'tehnoloogia' punktis 5A002.a.2 või 5D002.c.1 nimetatud kaupade 'arendamiseks', 'tootmiseks' või 'kasutamiseks'.

MTCR-tehnoloogia

7A117	'Rakettmürskudel' kasutatavad 'juhtimiseseadmed', mis on võimelised saavutama süsteemset täpsust 3,33 % või vähem lennuulatusest (nt samavõrdne tõenäosusring ('CEP') 10 km või väiksem kaugusel 300 km), <i>välja arvatud 'juhtimiseseadmed', mis on kavandatud rakettmürskude jaoks, mille lennuulatus on alla 300 km, või mehitatud õhusõidukite jaoks.</i>
7B001	Testimis-, kalibreerimis- ja reguleerimisseadmed <i>eespool</i> punktis 7A117 nimetatud seadmetele. <i>Märkus: punkt 7B001 ei hõlma I või II hooldustasemele vajalikke testimis-, kalibreerimis- ja reguleerimisseadmeid.</i>
7B003	Seadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud <i>eespool</i> punktis 7A117 nimetatud seadmete tootmiseks.
7B103	'Tootmisvarustus', mis on spetsiaalselt ette nähtud <i>eespool</i> punktis 7A117 nimetatud seadmete tootmiseks.
7D101	'Tarkvara', mis on spetsiaalselt loodud <i>eespool</i> punktis 7B003 või 7B103 nimetatud seadmete 'kasutamiseks'.
7E001	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia', mis on ette nähtud <i>eespool</i> punktis 7A117, 7B003, 7B103 või 7D101 nimetatud seadmete või 'tarkvara' 'arendamiseks'.
7E002	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia', mis on ette nähtud <i>eespool</i> punktides 7A117, 7B003 ja 7B103 nimetatud seadmete 'tootmiseks'.

▼ M5

7E101	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia', mis on ette nähtud <i>eespool</i> punktides 7A117, 7B003, 7B103 ja 7D101 nimetatud seadmete 'kasutamiseks'.
9A004	Kanderaketid, <i>millega on võimalik toimetada vähemalt 500 kg kasulikku lasti vähemalt 300 km kaugusele.</i> <i>NB! VT KA PUNKT 9A104.</i> <i>Märkus 1:</i> <i>punkt 9A004 ei hõlma kasulikku lasti.</i>
9A005	Vedelkütusega raketide tõukejõusüsteemid, mis sisaldavad punktis 9A006 nimetatud süsteeme või komponente, <i>mis on kasutatavad punktis 9A004 nimetatud kanderakettides või punktis 9A104 nimetatud sondrakettides.</i> <i>NB! VT KA PUNKTID 9A105 ja 9A119.</i>
9A007.a.	Tahkekütuse tõukejõusüsteemid, <i>mis on kasutatavad punktis 9A004 nimetatud kanderakettides või punktis 9A104 nimetatud sondrakettides</i> ja millel on mis tahes järgmine omadus: <i>NB! VT KA PUNKT 9A119.</i> a. koguimpulss on üle 1,1MN.
9A008.d.	Järgmised komponendid, mis on spetsiaalselt kavandatud tahkekütuse raketi tõukejõusüsteemidele: <i>NB! VT KA PUNKT 9A108.c.</i> d. Liigutatavad düüsid või sekundaarse vedeliku sissepritsega tõuke vektorjuhtimise süsteemid, <i>mis on kasutatavad punktis 9A004 nimetatud kanderakettides või punktis 9A104 nimetatud sondrakettides</i> ja mis võimaldavad järgmist: 1. telje suhtes igasuunalist liikumist üle $\pm 5^\circ$; 2. nurkvektori pöörlemist $20^\circ/\text{s}$ või rohkem või 3. nurkvektori kiirendust $40^\circ/\text{s}^2$ või rohkem.
9A104	Sondraketid, mis on võimelised <i>toimetama vähemalt 500 kg kasulikku lasti</i> vähemalt 300 km kaugusele. <i>NB! VT KA PUNKT 9A004</i>
9A105.a.	Järgmised vedelkütuse raketimootorid: <i>NB! VT KA PUNKT 9A119.</i> a. muud kui punktis 9A005 nimetatud vedelkütuse raketimootorid, mis on integreeritud või projekteeritud või kohandatud integreerimiseks vedelkütus-rakettajami süsteemi ning millega saavutatav koguimpulss on 1,1MN või suurem; <i>välja arvatud vedelkütuse apogeemootorid, mis on konstrueeritud või kohandatud satelliitide jaoks kasutatavaks ning millel on kõik järgmised omadused:</i> 1. düüsi kõri läbimõõt on 20 mm või vähem ja 2. põlemiskambri rõhk on 15 baari või madalam.

▼ M5

9A106.c.	Muud kui punktis 9A006 nimetatud spetsiaalselt vedelkütusega raketi tõukejõusüsteemide jaoks kavandatud süsteemid või komponendid, mis on kasutatavad 'rakettmürskudes': c. tõukejõuvektori juhtimise alamsüsteemid, välja arvatud need, mis on kavandatud raketisüsteemidele, mis ei võimalda vähemalt 500 kg kasuliku lasti toimetamist vähemalt 300 km kaugusele. <i>Tehniline märkus</i> Näiteid punktis 9A106.c kirjeldatud tõukejõu vektori juhtimise meetoditest: 1. painduvad düüsid, 2. vedeliku või sekundaargaasi sissepritse, 3. liikuv mootor või düüs, 4. väljuva gaasijoa kõrvalekallutamine (joa labad või sondid) või 5. tõukejõu klapid.
9A108.c.	Muud kui punktis 9A008 nimetatud spetsiaalselt tahkekütuse tõukejõusüsteemide jaoks kavandatud komponendid, mis on kasutatavad 'rakettmürskudel': c. tõukejõuvektori juhtimise alamsüsteemid, välja arvatud need, mis on kavandatud raketisüsteemidele, mis ei võimalda vähemalt 500 kg kasuliku lasti toimetamist vähemalt 300 km kaugusele. <i>Tehniline märkus</i> Näiteid punktis 9A108.c kirjeldatud tõukejõu vektori juhtimise meetoditest: 1. painduvad düüsid, 2. vedeliku või sekundaargaasi sissepritse, 3. liikuv mootor või düüs, 4. väljuva gaasijoa kõrvalekallutamine (joa labad või sondid) või 5. tõukejõu klapid.
9A116	Järgmised 'rakettmürskudes' kasutatavad atmosfääri taassisenevad sõidukid ja nende jaoks ettenähtud või kohandatud komponendid, välja arvatud need atmosfääri taassisenevad sõidukid, mis on kavandatud kandma mitterelvastuslikku lasti: a. atmosfääri taassisenevad sõidukid; b. kuumakaitsekihid ja nende komponendid, mis on valmistatud keraamilistest või kuluvmaterjalidest; c. kergetest, suure soojamahtuvusega materjalidest valmistatud jahutusradiaatorid ja nende komponendid; d. elektroonilised seadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud atmosfääri taassisenevatele sõidukitele.
9A119	Muud kui <i>eespool</i> punktis 9A005 või 9A007.a nimetatud üksikud raketiastmed, mis on kasutatavad terviklikes raketisüsteemides või mehitamata õhusõidukitel ja mis on võimelised toimetama vähemalt 500 kg kasulikku lasti vähemalt 300 km kaugusele.
9B115	'Tootmiseseadmed', mis on spetsiaalselt kavandatud <i>eespool</i> punktides 9A005, 9A007.a, 9A008.d, 9A105.a, 9A106.c, 9A108.c, 9A116 või 9A119 nimetatud süsteemide, alamsüsteemide ja komponentide tootmiseks.

▼M5

9B116	'Tootmiseseadmed', mis on spetsiaalselt kavandatud eespool punktis 9A004 nimetatud kanderaketide või punktides 9A005, 9A007.a, 9A008.d, 9A104, 9A105.a, 9A106.c, 9A108.c, 9A116 või 9A119 nimetatud süsteemide, alamsüsteemide ja komponentide tootmiseks.
9D101	'Tarkvara', mis on spetsiaalselt loodud eespool punktis 9B116 nimetatud kaupade kasutamiseks.
9E001	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia', mis on vajalik eespool punktides 9A004, 9A005, 9A007.a, 9A008.d, 9B115, 9B116 või 9D101 nimetatud seadmete või 'tarkvara' 'arendamiseks'.
9E002	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia', mis on vajalik eespool punktides 9A004, 9A005, 9A007.a, 9A008.d, 9B115 või 9B116 nimetatud seadmete 'tootmiseks'. <i>Märkus: Tehnoloogia kohta, mis on mõeldud kontrolli alla kuuluvate struktuuride, laminaatide või materjalide parandamiseks, vt punkt 1E002.f.</i>
9E101	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia', mis on vajalik eespool punktides 9A104, 9A105.a, 9A106.c, 9A108.c, 9A116 või 9A119 nimetatud kaupade 'arendamiseks' ja 'tootmiseks'.
9E102	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia' 'kasutamiseks' eespool punktides 9A004, 9A005, 9A007.a, 9A008.d, 9A104, 9A105.a, 9A106.c, 9A108.c, 9A116, 9A119, 9B115, 9B116 või 9D101 nimetatud kanderakettides.

Erandid

IV lisa ei hõlma järgmisi MTCR-tehnoloogia alla kuuluvaid kaupu, mis:

1. antakse üle tellimuste alusel, mille on esitanud Euroopa Kosmoseagentuur (ESA) vastavalt lepingulisele suhtele või mille annab üle ESA oma ametlike kohustuste täitmiseks;
2. antakse üle tellimuste alusel, mille on esitanud liikmesriigi kosmoseagentuur vastavalt lepinguliste suhetele või mille annab üle liikmesriigi kosmoseagentuur oma ametlike kohustuste täitmiseks;
3. antakse üle tellimuste alusel, mis on esitatud seoses kahe või enama Euroopa riigi valitsuse poolt allkirjastatud ühenduse kosmoselendude arendus- ja tootmisprogrammidega vastavalt lepingulistele suhetele;
4. antakse üle liikmesriigi riiklikult kontrollitava kosmodroomi territooriumil, välja arvatud juhul, kui kõnealune liikmesriik kontrollib selliseid üleandmisi vastavalt käesoleva määruse tingimustele.

II OSA

(riiklikku üldluba ei kasutata ühendusesiseses kaubanduses)

Keemiarelvade konventsiooni (CWC) alla kuuluvad kaubad

1C351.d.4.	Ritsiin
1C351.d.5.	Saksitoksiin

NSG-tehnoloogia

I lisa kogu 0. kategooria sisaldub IV lisas, välja arvatud järgmised:

- 0C001: antud kaubanimetus ei sisaldu IV lisas;
- 0C002: antud kaubanimetus ei sisaldu IV lisas, välja arvatud järgmised lõhus-
tuvad erimaterjalid:
 - a) eraldatud plutoonium;
 - b) uraaniisotoobi U235 või U233 suhtes üle 20 % rikastatud uraan.

▼M5

- Punkti 0C003 osas üksnes kasutamisel 'tuumareaktorites' (punktis 0A001.a).
- 0D001 (tarkvara) sisaldub IV lisas, välja arvatud sedavõrd, kui see on seotud punktiga 0C001 või punkti 0C002 kaubanimetustega, mis on IV lisast välja arvatud.
- 0E001 (tehnoloogia) sisaldub IV lisas, välja arvatud sedavõrd, kui need on seotud punktiga 0C001 või punkti 0C002 kaubanimetustega, mis on IV lisast välja arvatud.

1B226	Elektromagnetilised isotoopseparaatorid, mis on kavandatud või varustatud ühe või mitme iooniallikaga, võimaldades maksimaalset ioonkiirte voolu 50 mA või rohkem. <i>Märkus: punkt 1B226 hõlmab separaatoreid:</i> a. mis võimaldavad rikastada stabiilseid isotoope; b. millel mõlemad, nii iooniallikad kui ka kollektorid, võivad asuda kas magnetväljas või väljaspool magnetvälja.
1C012	Järgmised materjalid: <i>Tehniline märkus</i> <i>Neid materjale kasutatakse enamasti tuumasoojusallikate puhul.</i> b. 'Eelnevalt eraldatud' neptuunium-237 mis tahes kujul. <i>Märkus: punkt 1C012 ei hõlma saadetisi, milles neptuunium-237 sisaldus on 1 gramm või vähem.</i>
1B231	Triitiumi tootmise rajatised või järgmised tehased ning seadmed nende jaoks: a. tootmisrajatised või -tehased triitiumi tootmiseks, taastamiseks, ekstraheerimiseks, kontsentreerimiseks või käitlemiseks; b. seadmed triitiumi tootmisrajatiste või -tehaste jaoks järgmiselt: 1. vesinik- või heeliumijahutusmoodulid jahutusvõimega – 23 °C (250 K) või sellest madalamale ning soojusärastamisvõimega 150 W või rohkem; 2. vesiniku isotoopide kogumise ja puhastamise süsteemid, mis koguvad ja puhastavad metallhüdriidide keskkonnas.
1B233	Liitiumi isotoopide eraldamise rajatised või järgmised tehased ning seadmed nende jaoks: a. rajatised või tehased liitiumi isotoopide eraldamiseks; b. seadmed liitiumi isotoopide eraldamiseks järgmiselt: 1. täidetud vedelik-vedelik-vahetuskolonnid, mis on spetsiaalselt kavandatud liitiumamalgaamidele; 2. elavhõbe- või liitiumamalgaami pumbad; 3. liitiumamalgaami elektrolüüsikambrid; 4. aurustid kontsentreeritud liitiumhüdrosiidilahuste jaoks.
1C233	Liitium, mida on liitium-6 isotoobi (⁶Li) suhtes rikastatud üle selle isotoobi looduslikult esineva sisalduse, ning tooted ja seadmed, mis sisaldavad rikastatud liitiumi järgmiselt: elementkujul, sulamitena, ühenditena, liitiumi sisaldavate segudena, nendest valmistatud toodetena, kõigi eelkirjeldatute heitmete või jäätmetena. <i>Märkus: punkt 1C233 ei hõlma termoluminestsentsdosimeetreid.</i> <i>Tehniline märkus</i> <i>Liitium-6 looduslik sisaldus on ligikaudu 6,5 massiprotsenti (7,5 aatomprotsenti).</i>
1C235	Triitium, triitiumiühendid, triitiumi sisaldavad segud, milles triitiumiaatomite suhe vesinikuaatomite suhtes on suurem kui 1: 1000, ning neid sisaldavad tooted ja seadmed. <i>Märkus: punkt 1C235 ei hõlma kaupu ega seadmeid, milles triitiumisisaldus on kuni $1,48 \times 10^3$ GBq (40 Ci).</i>

▼ M5

1E001	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia' punktis 1C012.b nimetatud seadmete või materjalide 'arendamiseks' või 'tootmiseks'.
1E201	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia' punktides 1B226, 1B231, 1B233, 1C233 ja 1C235 nimetatud kaupade kasutamiseks.
3A228	Järgmised lülitusseadmed: a. külmatoodiga lambid, gaasiga täidetult või mitte, mis töötavad analoogiliselt kaitsesädemikuga ja millel on kõik järgmised omadused: 1. sisaldavad kolme või enamat elektroodi; 2. anoodpinge tippnimiväärtusega 2,5 kV või rohkem; 3. anoodvoolu tippnimiväärtus 100 A või rohkem ja 4. anoodi viiteaeg 10 µs või vähem; <i>Märkus: punkt 3A228 hõlmab gaastäitega krütrone ja vaakumsprütrone.</i> b. ümberlülitatavad sädevahemikud, millel on mõlemad järgmised omadused: 1. anoodi viiteaeg 15 µs või vähem ja 2. tippnimivoolutugevus 500 A või rohkem.
3A231	Neutronite genereerimise süsteemid, kaasa arvatud lambid, millel on mõlemad järgmised omadused: a. need on ette nähtud tööoperatsioonide täitmiseks ilma välise vaakumsüsteemita ning b. tritiumi-deuteeriumi tuumareaktsiooni esilekutsumiseks kasutatakse elektrostaatilist kiirendamist.
3E201	Tehnoloogia üldmärkusele vastav 'tehnoloogia' punktis 3A229 või 3A232 nimetatud seadmete kasutamiseks.
6A203	Järgmised punktis 6A003 nimetatata kaamerad ja komponendid: a. mehaanilised pöördpeegelkaamerad ja spetsiaalselt nende jaoks ette nähtud komponendid: 1. kaaderkaamerad, mille salvestuskiirus on rohkem kui 225000 kaadrit sekundis; 2. vöötkamerad, mille kirjutuskiirus on üle 0,5 mm mikrosekundis; <i>Märkus: punktis 6A203.a kuuluvad selliste kaamerate komponentide hulka sünkroniseeriva elektroonika moodulid ning rootorikoostud, mis koosnevad turbiinidest, peeglitest ja laagritest.</i>
6A225	Kiiruse mõõtmise interferomeetrid, mis on ette nähtud üle 1 km/s kiiruste mõõtmiseks ajavahemike vältel, mis on lühemad kui 10 µs. <i>Märkus: punkt 6A225 hõlmab kiiruse mõõtmise interferomeetreid, nagu kiiruse interferomeeter-süsteem mis tahes reflektori jaoks (VISAR) ja Doppleri laserinterferomeetrid (DLI).</i>
6A226	Järgmised rõhuandurid: a. manganiinkalibraatorid, suurematele rõhkudele kui 10 GPa; b. kvartsist rõhuandurid, suurematele rõhkudele kui 10 GPa.

V LISA
Kehtetuks tunnistatud määrus koos hilisemate muudatustega

Nõukogu määrus(EÜ) nr 1334/2000	(EÜT L 159, 30.6.2000, lk 1)
Nõukogu määrus(EÜ) nr 2889/2000	(EÜT L 336, 30.12.2000, lk 14)
Nõukogu määrus(EÜ) nr 458/2001	(EÜT L 65, 7.3.2001, lk 19)
Nõukogu määrus(EÜ) nr 2432/2001	(EÜT L 338, 20.12.2001, lk 1)
Nõukogu määrus(EÜ) nr 880/2002	(EÜT L 139, 29.5.2002, lk 7)
Nõukogu määrus(EÜ) nr 149/2003	(ELT L 30, 5.2.2003, lk 1)
Nõukogu määrus(EÜ) nr 1504/2004	(ELT L 281, 31.8.2004, lk 1)
Nõukogu määrus(EÜ) nr 394/2006	(ELT L 74, 13.3.2006, lk 1)
Nõukogu määrus(EÜ) nr 1183/2007	(ELT L 278, 22.10.2007, lk 1)
Nõukogu määrus(EÜ) nr 1167/2008	(ELT L 325, 3.12.2008, lk 1)

▼B

VI LISA

Vastavustabel

Määrus(EÜ) nr 1334/2000	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 sissejuhatus	Artikli 2 sissejuhatus
Artikli 2 punkt a	Artikli 2 punkt 1
Artikli 2 punkti b sissejuhatus	Artikli 2 punkti 2 sissejuhatus
Artikli 2 punkti b alapunkt i	Artikli 2 punkti 2 alapunkt i
Artikli 2 punkti b alapunkt ii	Artikli 2 punkti 2 alapunkt ii
Artikli 2 punkti b alapunkt iii	Artikli 2 punkti 2 alapunkt iii
▼C1	
▼B	
Artikli 2 punkti c alapunkt i	Artikli 2 punkti 3 alapunkt i
Artikli 2 punkti c alapunkt ii	Artikli 2 punkti 3 alapunkt ii
Artikli 2 punkt d	Artikli 2 punkt 4
—	Artikli 2 punktid 5 kuni 13
Artikli 3 lõige 1	Artikli 3 lõige 1
Artikli 3 lõige 2	Artikli 3 lõige 2
Artikli 3 lõige 3	Artikkel 7
Artikli 3 lõige 4	—
Artikkel 4	Artikkel 4
Artikkel 5	Artikkel 8
Artikli 6 lõige 1	Artikli 9 lõige 1
Artikli 6 lõige 2	Artikli 9 lõige 2
Artikli 6 lõige 3	Artikli 9 lõike 4 punkt a
—	Artikli 9 lõike 4 punkt b
Artikli 6 lõige 4	Artikli 9 lõike 4 punkt c
Artikli 6 lõige 5	Artikli 9 lõige 5
Artikli 6 lõige 6	Artikli 9 lõige 6
Artikkel 7	Artikkel 11
Artikkel 8	Artikli 12 lõige 1
—	Artikli 12 lõige 2
Artikli 9 lõige 1	Artikli 9 lõike 2 kolmas lõik
Artikli 9 lõige 2	Artikli 13 lõige 1
—	Artikli 13 lõige 2
—	Artikli 13 lõige 3
Artikli 9 lõige 3	Artikli 13 lõige 4
—	Artikli 13 lõige 5
—	Artikli 13 lõige
Artikli 10 lõige 1	Artikli 13 lõige 7
Artikli 10 lõige 2	Artikli 14 lõige 1
Artikli 10 lõige 3	Artikli 14 lõige 2

▼B

Määrus(EÜ) nr 1334/2000	Käesolev määrus
—	Artikli 9 lõike 4 punkt b
Artikkel 11	Artikli 15 lõiked 1 ja 2
Artikkel 12	Artikkel 16
Artikkel 13	Artikkel 17
Artikkel 14	Artikkel 18
Artikli 15 lõige 1	Artikli 19 lõige 1
Artikli 15 lõige 2	Artikli 19 lõige 2
Artikli 15 lõige 3	Artikli 19 lõige 3
—	Artikli 19 lõiked 4 kuni 6
Artikli 16 lõige 1	Artikli 20 lõige 1
—	Artikli 20 lõige 2
Artikli 16 lõige 2	Artikli 20 lõige 3
Artikkel 17	Artikkel 21
Artikkel 18	Artikkel 23
Artikkel 19	Artikkel 24
Artikkel 20	Artikkel 25
Artikkel 21	Artikkel 22
Artikkel 22	Artikkel 26
Artikkel 23	Artikkel 27
Artikkel 24	Artikkel 28
I lisa	I lisa
II lisa 1. osa	II lisa 1. osa
II lisa 2. osa	II lisa 2. osa
II lisa 3. osa punktid 1, 2 ja 3	II lisa 3. osa punkt 2
II lisa 3. osa punkt 4	II lisa 3. osa punktid 1 ja 3
IIIa lisa	IIIa lisa
IIIb lisa	IIIb lisa
—	IIIc lisa
IV lisa	IV lisa
—	V lisa
—	VI lisa